MÉLISSA DA COSTA

Tot albastrul cerului

„UN ROMAN EXTRAORDINAR."
ELLE

PRIX ALAIN-FOURNIER 2020

PRIX DU ROMAN CEZAM 2020

FICTION CONNECTION

TREI

Mélissa Da Costa

Tot albastrul cerului

Traducere din limba franceză de
Liliana Urian

3
TREI

Lui Émile al meu, cel cu ochi plini de magie

1

Micapublicitate.fr

SUBIECT: Caut tovarăș(ă) de călătorie pentru o ultimă aventură
AUTOR: Émile26
DATA: 29 iunie, ora 01:02
MESAJ:

Tânăr de 26 de ani, diagnosticat cu Alzheimer precoce, doresc să plec într-o ultimă călătorie. Caut tovarăș(ă) de aventură pentru această ultimă expediție. Itinerarul îl vom stabili împreună. Munții Alpi, departamentul Hautes-Alpes, Pirinei? Călătorie cu rulota, alternând cu drumeție (de cărat în spate rucsac și cort). Se impune condiție fizică satisfăcătoare.

Plecare: imediat ce este posibil. Durata călătoriei: maximum 2 ani (după estimarea medicilor). Posibilitate de scurtare.

Profilul tovarășului meu/tovarășei mele de călătorie:

Nu e nevoie să aibă competențe medicale deosebite; nu urmez niciun fel de terapie sau tratament și dispun de toate capacitățile mele fizice.

Mental bun (risc să sufăr pierderi de memorie din ce în ce mai grave).

Pasiune pentru natură.

Să nu fie speriat(ă) de condițiile de viață puțin mai aspre.

Dorința de a împărtăși cu cineva o aventură umană.

Doritorii să mă contacteze doar pe e-mail. Vom putea discuta la telefon după aceea.

Émile își freacă bărbia. Este un tic pe care-l are încă din copilărie și care apare atunci când e îngândurat sau indecis. Nu e sigur că anunțul lui e bun. I se pare rece, vag și cam bizar. L-a scris dintr-o răsuflare, fără să se gândească. Este ora unu noaptea. De o săptămână, n-a dormit deloc, sau aproape deloc. Ceea ce nu-l ajută la scris.

Recitește anunțul. Simte că-i lasă un gust ciudat în gură. Un pic amar. Dar își spune că e bine așa, că este suficient de sinistru ca să descurajeze sufletele sensibile și

suficient de absurd ca să descurajeze persoanele obișnuite. Numai o persoană suficient de specială va putea să distingă tonul bizar al acestui anunț.

De când a primit diagnosticul, mama lui plânge întruna și tatăl lui are mereu maxilarul încordat. Își vede sora topindu-se pe picioare, cu chipul încercănat. El nu. El a primit vestea cu o luciditate totală. O formă de Alzheimer precoce, așa i s-a spus. O boală neurodegenerativă care va provoca o pierdere progresivă și ireversibilă a memoriei. În cele din urmă, boala va ataca trunchiul cerebral responsabil cu funcțiile vitale: bătăile inimii, tensiunea arterială, respirația... Vestea bună este că va muri repede. În cel mult doi ani. Perfect. Nu-și dorește să devină o povară, să-și petreacă restul vieții, zeci și zeci de ani, într-o stare de senilitate avansată. Preferă să știe că o să moară în curând. Doi ani e bine. Încă mai poate profita un pic.

Până la urmă, nu e rău că Laura a plecat cu un an mai înainte. Ar fi complicat mult lucrurile. Își tot repetă asta de vreo săptămână, de când a aflat diagnosticul. Laura a plecat, n-a mai dat niciun semn de un an. Niciun telefon. Nici măcar nu știe unde locuiește. Cu atât mai bine. Nu se mai simte legat realmente de nimeni. Poate pleca. Poate să înceapă liniștit această ultimă călătorie. Nu că n-ar mai avea pe nimeni... Mai sunt părinții lui, sora sa Marjorie și soțul ei Bastion, gemenii lor. Mai e Renaud, prietenul lui din copilărie, Renaud care tocmai a devenit tată și care caută o casă pentru familia lui. Renaud tată și însurat... Afurisită revanșă a vieții! Niciodată n-ar fi pariat pe asta niciunul dintre ei. Renaud era grăsanul din fundul clasei. Astmatic, alergic la alune și cât se poate de caraghios pe un teren de sport. În timp ce el era puștiul zvăpăiat și un pic rebel, ager la minte. Văzându-i pe amândoi, te întrebai ce căutau împreună. Grăsanul și rebelul. Renaud rămăsese mereu un pic în umbra lui. Și apoi, odată cu trecerea anilor, lucrurile se schimbaseră. Era cu atât mai bine pentru Renaud. Începuse prin a da jos zece kilograme, apoi își găsise drumul: devenise logoped. Din momentul acela, se transformase. Renaud o cunoscuse pe Laëtitia și acum formau o familie. În timp ce el, băiatul zvăpăiat, era tot acolo, pe marginea drumului. Douăzeci și șase de ani, și atât de plin de viață. O lăsase pe Laura să plece...

Émile dă din cap aprobator, sprijinit de spătarul scaunului de birou. E prea târziu să fie sentimental și să

răscolească trecutul. Acum trebuie să se concentreze asupra călătoriei. Ideea i-a venit chiar în ziua în care a primit diagnosticul. Timp de o oră-două s-a lăsat cuprins de deznădejde, apoi i-a încolțit în minte ideea călătoriei. N-a vorbit despre asta cu nimeni. Știe că s-ar împotrivi. Părinții și sora lui s-au grăbit să-l înscrie la studiul clinic. Medicul a precizat totuși: nu e vorba să-l vindece sau să-l îngrijească, ci pur și simplu să afle ceva mai mult despre această boală rară. Pentru el, chestia asta nu prezintă niciun interes. Să-și petreacă ultimii ani într-un salon de spital ca să fie cobaiul unor studii clinice. Totuși părinții și sora lui au insistat. Și știe de ce. Ei refuză să-i accepte moartea. Se agață de speranța infimă că studiul acela și observațiile rezultate în urma lui vor opri evoluția bolii. De ce s-o oprească? Pentru a-i prelungi viața? Senilitatea? E stabilit deja: va pleca. Va pune la punct toate detaliile în cel mai mare secret, fără să sufle o vorbă, și va pleca.

A găsit deja o rulotă. A trimis banii. Va lua vehiculul la sfârșitul săptămânii. Îl va lăsa într-o parcare din oraș, până când totul va fi pregătit, ca să nu trezească bănuielile părinților și ale surorii lui. În privința lui Renaud, încă mai ezită. Să-i spună? Să-i ceară părerea? Nu știe. Dacă Renaud ar fi fost celibatar, fără copil, totul ar fi fost diferit. Ar fi plecat amândoi. Fără nicio îndoială. Dar așa, lucrurile s-au schimbat. Renaud are viața lui, responsabilitățile lui. Iar Émile nu vrea să-l târască în ultimele lui hoinăreli. Totuși au tânjit amândoi după aventuri. Își ziceau: „După ce vom termina studiile, vom pleca în Alpi cu cortul și cu rucsacul în spate". Apoi Émile a întâlnit-o pe Laura. Iar Renaud a întâlnit-o pe Laëtitia. Și și-au lăsat baltă dorințele de evadare.

Astăzi poate în sfârșit să plece. Nu mai este legat de nimeni. Nu mai are decât doi ani de trăit și niște apropiați care s-au obișnuit deja cu ideea că-l vor pierde. Acum sau peste doi ani, nu mai contează. Mai citește încă o dată anunțul. Da, este ciudat și impersonal. Probabil că nu va răspunde nimeni. Nu contează, va pleca totuși. Singur. Îi e teamă să moară singur, îl neliniștește chestia asta. Dar, dacă așa trebuie să se întâmple, dacă nimeni nu răspunde la anunțul lui, atunci asta e! Va pleca, fiindcă ultimul lui vis este mai puternic decât frica. Apasă pe butonul „Trimite" și pe ecran se afișează un mesaj, indicându-i că anunțul a fost publicat. Se lasă pe speteaza scaunului oftând. E ora unu și un sfert noaptea. Dacă îi va răspunde cineva, dacă va avea cineva nebunia sau

curajul de a-i răspunde (nici nu știe prea bine cum să-l definească)... atunci este convins că va găsi cel mai bun tovarăș de drum din lume.

— Émile, bătrâne, îmi pare rău, n-am putut să-l las pe bebiță cu Laëtitia, lucrează. De altfel, să știi că vine și ea imediat ce termină.

Renaud pare necăjit că intră în camera de spital cu bebelușul în brațe. Émile îl bate pe umăr.
— Încetează, știi bine că-mi face plăcere să-l văd pe prichindelul tău.
— Ar trebui să doarmă. N-a dormit azi-noapte. Cred că e extenuat acum.
Renaud pare obosit. Émile se uită la el cum se chinuie, cu bebelușul în brațe, să deschidă căruciorul pliabil. Bebelușul tocmai a împlinit șase luni și Émile nu s-a obișnuit încă să-l vadă pe Renaud cu un copil. Încă i se mai pare ceva absurd. Așa că să-l vadă acolo, atât de preocupat să desfacă un cărucior, e prea de tot.
— De ce râzi?
— Am senzația că mă aflu în fața a ceva ireal.
— Ce? De ce?
— Tu și prichindelul ăsta, tu, expertul în cărucioare pliabile.
— Așa, bate-ți joc de mine. O să ți se întâm....
Nu-și termină fraza și Émile înțelege imediat de ce. Renaud urma să-i răspundă „o să ți se întâmple și ție într-o bună zi", așa cum face de obicei, dar s-a oprit brusc. E roșu ca racul de rușine.
— Îmi pare rău... Am...
Émile scutură din cap și zice cu un zâmbet larg:
— Ei bine, nu, n-o să mi se întâmple. O să scap măcar de chestia asta! Cine a zis că viața e nedreaptă?
Încearcă să-l facă pe Renaud să zâmbească, dar degeaba. Renaud lasă căruciorul și se întoarce spre el, cu chipul răvășit.
— Cum reușești? Vreau să spun... Eu nici nu mai pot să dorm când mă gândesc... Cum faci de mai ești în stare să glumești cu așa ceva?
Émile încearcă să-i evite privirea, prefăcându-se că-și inspectează unghiile. Își ia un aer dezinvolt.
— E-n regulă. Vreau să zic... peste câteva luni nu voi mai ști nici măcar cine sunt... Nimic nu va mai avea importanță. Ce rost are să-mi fac sânge rău?
— Émile... Eu nu glumesc.

— Nici eu.

Renaud este pe punctul de se lăsa păgubaș. Are lacrimi în ochi. Preț de o secundă, Émile își dorește să-i spună tot, să se dea de gol: *Totul o să fie bine, bătrâne, o să plec, o să-mi iau tălpășița și-o să merg încotro oi vedea cu ochii, cu rucsacul în spate și o rulotă, așa cum visam noi. O să trăiesc șaizeci de ani într-unul singur. Îți promit. Nu voi avea niciun regret.*

Dar nu poate. Renaud nu-l va descuraja, dimpotrivă. Problema este alta. Renaud îi este mult mai mult decât un prieten, îi este ca un frate și, dacă află că pleacă, va fi distrus la gândul de a-l lăsa să plece singur, de a nu-l însoți. Nici nu se pune problema. Émile refuză să-l facă să se simtă vinovat. Și, dacă îl cunoaște pe Renaud la fel de bine precum crede, atunci acesta ar fi în stare să țină cu orice preț să-l însoțească, măcar pentru câteva luni sau săptămâni. Iar asta ar fi de-a dreptul insuportabil. Nu vrea să-l îndepărteze pe Renaud de familia lui, nici măcar pentru o clipă.

— Nu ești obligat s-o faci pe durul în fața mea, insistă Renaud, cu ochii și mai înlăcrimați.

— Vezi că piciul tău o să cadă.

Într-adevăr, bebelușul e pe cale să alunece din brațele lui Renaud, care îi acordă toată atenția lui Émile.

— Of, fir-ar să fie!

Renaud prinde bebelușul și îl pune pe patul de spital, lângă Émile care îl ia și îl așază pe genunchii săi.

— Émile...

— O să fie bine, bătrâne. Asta e viața. N-am avut noroc. Trebuie să mă resemnez.

— Nu poți să spui așa ceva.

— Mai e și studiul ăsta clinic... Nu se știe niciodată.

S-a folosit de tertipul părinților și al surorii lui: să ascundă crudul adevăr în spatele unei speranțe nebunești. A încercat să fie credibil și se pare că a reușit, căci Renaud renunță la aerul său abătut și începe să se lupte din nou cu căruciorul.

— Vrei să te ajut?

— Nu, e-n regulă.

— Așadar, ce mai face prichindelul meu preferat?

Cocoțat pe genunchii lui Émile, bebelușul scoate un strigăt amuzat. Renaud și Laëtitia l-au botezat Tivan. Este un nume inventat de ei. Émile bănuiește că Renaud s-a lăsat păcălit de Laëtiția la faza asta. Nu poate să-i refuze nimic. Tivan... Ce nume! El preferă să-i spună

„prichindelul”. Până și ăsta sună mai bine. Renaud a desfăcut în sfârșit căruciorul. Se ridică și își ia înapoi copilul pe care-l depune ca pe un obiect foarte prețios înăuntru. Odată bebelușul instalat, Renaud se așază pe pat, lângă Émile.

— Bun... Ce... Ce mai faci?

— Bine. Dar voi? Și Laëtitia? Ați mai fost să vedeți vreo casă?

Șiretlicul nu funcționează. Renaud continuă:

— M-am întâlnit cu mama ta pe holul spitalului.

— Când? Acum?

— Da. Este...

Nu îndrăznește să continue. Émile termină în locul lui:

— Este devastată, știu.

— Ce bine că se face studiul ăsta clinic...

— Da... Ce bine...

— Fir-ar să fie...

Renaud își trece mâna peste față. Pare îmbătrânit. Vestea bolii lui Émile a fost un șoc teribil pentru el.

— Cum ai luat boala asta?

— N-am luat nimic. Este o maladie genetică rară, atâta tot.

— Da, dar de ce tu?

— De ce eu? De ce nu? E marea loterie a universului, pur și simplu.

— Cum reușești să-ți păstrezi moralul ridicat? Nu-ți vine să spargi totul?

— Și să dau apă la șoareci? Să-mi plâng de milă?

Renaud nu știe ce să răspundă.

— Am acceptat situația și cu asta basta.

— Tu mereu ai fost așa.

— Așa cum?

— Curajos, puternic... Dintre noi doi, eu eram cel fricos. Tu mă trăgeai întotdeauna în sus.

— Ești foarte sus, Renaud. Ai reușit singur. N-aveai nevoie de mine.

Renaud zâmbește. Nu mai reușește să se stăpânească. O lacrimă îi curge pe obraz. Vocea îi tremură:

— O să-mi lipsești al naibii de mult, bătrâne.

Nici Émile nu mai poate să reziste prea mult. I s-a pus un nod în gât pe care refuză să-l ia în seamă. Dar lacrimile lui Renaud îl dau peste cap. Abandonează orice urmă de reținere. Nu s-au îmbrățișat prea des ei doi, dar în momentul acesta li se pare ceva normal.

— Încetează. N-am ajuns încă acolo.
— Îmi pare rău... Plâng ca o fată.
— De față cu prichindelul tău, fără pic de rușine!
Renaud zâmbește printre lacrimi. Își trage nasul.
Émile însă rezistă eroic. Îl doare rău gâtul, dar n-o să plângă. Așa a hotărât. Renaud are dreptate. El a fost întotdeauna puternic și curajos. Și așa va fi până la capăt.
— Când vine Laëtitia? Va trebui să termini cu smiorcăiala până ajunge ea. Dacă te vede în halul ăsta, s-ar putea să te părăsească.
— N-ar îndrăzni să-și lase copilul fără tată.
— Sper că nu.
Renaud îl privește ciudat, cu ochii umezi.
— Chiar crezi în studiul ăsta clinic?
Émile n-are chef să-l mintă.
— Nu.
Umerii lui Renaud se apleacă și mai mult.
— Atunci de ce ai spus că...
— Trebuie să spun ceva, nu?
— Și ce-o să faci?
— Cum adică, ce-o să fac?
Din căruciorul lui Tivan se aude un scâncet, dar nici unul, nici celălalt nu se mișcă. Se cântăresc din priviri. Fiecare pândește reacția din ochii celuilalt.
— N-o să rămâi aici ca să te supui acestui studiu clinic.
Asta nu este o întrebare. Este o afirmație, clară și răspicată. Renaud adaugă:
— Bătrâne, te cunosc foarte bine. N-ai face așa ceva.
Émile își privește prietenul cu afecțiune. Are ochii înroșiți de lacrimi. Cel mai vechi prieten al lui. Micuțul dolofan astmatic. Unul dintre oamenii de nădejde din viața lui. Și-a dat seama. Bineînțeles că și-a dat seama. Se cunosc foarte bine unul pe celălalt.
— Bătrâne...
— Eram sigur!
— Încă n-am spus nimic...
— Știam că pui ceva la cale!
— Ai dreptate. N-o să rămân aici.
— Eram sigur!
Renaud nu mai pare devastat acum. Aproape că zâmbește, cuprins de o nerăbdare amestecată cu durere.
— Povestește-mi!
— Dar să nu spui nimănui, ne-am înțeles?
— Te-ai țicnit, cum să spun?! Niciodată!
— O să plec.

— O să pleci? Unde pleci?
— Încă nu știu unde...
Sunt întrerupți de câteva bătăi în ușă. Renaud tresare și se șterge repede la ochi. Émile răspunde:
— Da?
Ușa se deschide și apare o tânără cu părul creț și blond, într-un taior cambrat.
— Laëtitia!
Femeia intră gâfâind. Își scoate ochelarii de soare, își lasă geanta de mână pe podea și aruncă o privire rapidă spre căruciorul lui Tivan.
— Nu doarme?
Émile sesizează imediat schimbarea de atitudine a lui Renaud. Se îndreaptă de spate și își bombează pieptul. Își ia un aer important, aerul lui de tată responsabil. Imediat ce Laëtitia își face apariția, prietenul lui își intră în rol. E drept că Laëtitia e impresionantă. Este o femeie cu capul pe umeri și cu o idee foarte precisă despre cum trebuie să fie viața. Știe ce vrea și încotro merge. Muncește pe brânci și se zbate pe toate fronturile.
— Era pe punctul să adoarmă.
Minte. Fără îndoială, se teme ca Laëtitia să nu-l ia drept un tată nepriceput. Chestia asta îl face pe Émile să zâmbească. Laëtitia se apropie de pat și îl îmbrățișează rapid pe Renaud, apoi se postează în fața lui Émile.
— Te simți bine?
— Da.
Îl ia în brațe. Nu este obișnuit cu astfel de gesturi de afecțiune din partea ei. S-au înțeles întotdeauna bine, dar păstrând o oarecare distanță politicoasă și respectuoasă. În schimb, ea și Laura nu s-au simpatizat niciodată. Laura era opusul ei. La fel de brunetă pe cât este Laëtitia de blondă, la fel de nepăsătoare și frivolă pe cât e Laëtitia de serioasă și prevăzătoare. Una îi inspirase mereu o admirație amestecată cu teamă, pe când cealaltă îi inspirase o adorație fără limite. Preferase întotdeauna nepăsarea, spontaneitatea, latura copilăroasă a Laurei. Era liberă ca pasărea cerului. Și plecase.
Laëtitia își slăbește strânsoarea. De când se aflase că e bolnav, oamenii din jurul lui deveniseră dintr-odată excesiv de grijulii, precum Laëtitia. Îmbrățișări, priviri lungi, cuvinte rostite în șoaptă, ca și cum zgomotul ar putea să-l ucidă. Chestia asta îl stânjenește. Nu-i place.
— Ești la fel de ocupată cu munca? întreabă Émile.
— Nu mă-ntreba...

— Și casa?
— Nu mai avem timp de vizionări. Între Tivan, serviciu... suntem terminați.

Se lasă din nou liniștea în camera de spital. Laëtitia s-a postat în fața ferestrei, lângă căruciorul lui Tivan. Cu o mână, îi mângâie căpșorul, gânditoare. Apoi pare să revină la realitate:

— Când începe studiul clinic?
— Săptămâna viitoare.
— De ce te țin aici?
— Îmi fac niște teste înainte.
— Teste?
— Analize de sânge, examene ADN, tomografii, teste de memorie...
— Nasol.

Dă la o parte o șuviță mătăsoasă de păr de pe capul lui Tivan, apoi continuă:

— Poți să ieși de-aici în weekend?
— Bineînțeles. Să știi că nu sunt prizonier.

Încearcă să o facă să zâmbească, dar nu ține.

Laëtitia a fost mereu serioasă. Émile își spune că, probabil, felul ei de a fi îl liniștește pe Renaud, de aceea o iubește el atât de mult. Renaud a fost întotdeauna temător. A găsit în ea un umăr puternic pe care să se sprijine.

— Atunci ar trebui să vii să iei cina cu noi în weekend.
— Ar fi grozav.
— Vineri seara. Vino vineri seara. O să fac lasagna.
— Ce bine sună!

Émile simte că Renaud îl privește cu neîncredere. Îl pândește. Caută un indiciu în privirea lui. Renaud știe că vrea să plece. Se întreabă fără îndoială dacă va mai fi acolo în weekend, dacă minte. Lui Émile i-ar plăcea să-l liniștească, dar Laëtitia este de față și el refuză să-i dezvăluie secretul. S-ar opune. N-ar înțelege.

Oricum, el va fi acolo în acest weekend. Rulota o ia sâmbătă dimineață. O va parca în piața din fața cinematografului, acolo unde sunt parcate de obicei tot felul de rulote și de furgonete dubioase. După aceea, o să vadă. Încă nu știe precis când o să plece. Anunțul a fost văzut de 107 ori, de când l-a publicat în urmă cu două zile, și nimeni n-a răspuns. Nu-și face prea mari speranțe, dar își spune că nu se știe niciodată. Are de gând să profite de ziua de duminică pentru a pune la punct

itinerarul. Vrea natură, pădure, miros de pini, pietricele care scrâșnesc sub picioare.
— Și munca ta?
Tresare la auzul vocii ei. Laëtitia îl observă de la fereastra camerei, ținând în continuare mâna, pe creștetul lui Tivan.
— Ce?
— Presupun că n-o să te mai întorci...
— Ah... Nu.
— Ți-au dat concediu medical?
— Da. Pe durată nedeterminată.
O tăcere apăsătoare plutește în cameră. Renaud se frământă, stânjenit.
— Să știi că n-o să-mi lipsească, adaugă Émile.
Munca lui presupune să pună în legătură hoteluri și site-uri de rezervări. Încasează un comision de fiecare dată când se semnează un contract. Este o afacere mică. Înființată cu doar trei ani în urmă. În afară de el, mai e patronul, un prieten al unui prieten de-al Laurei. Ea i-a pus în contact acum trei ani. Patronul are douăzeci și opt de ani și dorința de a cuceri lumea. Nu va ajunge foarte departe. N-are mijloacele necesare pentru a-și pune în aplicare ambițiile. În afară de ei doi, mai e stagiarul: Jérôme-Antonin, băiat de bani gata, incompetent și leneș. Nu, n-o să-i lipsească jobul ăsta. L-a acceptat atunci pentru că trebuia să aibă un salariu, dar nu l-a entuziasmat niciodată. L-a îndeplinit mecanic, ca să treacă timpul. De aceea i-a fost greu să-și dea seama că memoria îi juca feste. A pus asta pe seama plictiselii și a lipsei de motivație: e-mailurile pierdute, scrise din nou, retrimise, întâlnirile uitate, reminder-urile netransmise clienților, lapsusurile din mijlocul zilei în fața unui document gol („ce voiam să fac, de fapt?")... Era un job plictisitor, în mod evident, și a crezut că s-a blazat pur și simplu. Dar nu era asta, în orice caz, nu era doar asta. Memoria îi juca feste. Apoi a avut stări de rău, pierderi de echilibru. A crezut că de vină e oboseala. O consecință a faptului că l-a părăsit Laura... după un an... Mama lui a fost cea care a insistat să meargă la medic. Și diagnosticul a căzut ca o ghilotină.
Laëtitia n-are stare. Se luptă cu mânerul ferestrei pentru a o deschide.
— E o căldură infernală.
Aerul răcoros de la sfârșitul zilei se strecoară în cameră. Sunt primele zile din iulie și afară se aud

ciripiturile păsărilor.
— Nu există aer condiționat aici?
— L-au păstrat pentru secția de geriatrie.
— Nu mai pot. Mă duc să iau o limonadă rece de la automat. Voi vreți ceva?
Émile scutură din cap, iar Renaud îl imită. Laëtitia își șterge fruntea pe care i s-au lipit câteva șuvițe de păr crețe.
— Mă întorc.
Iese din cameră, închizând ușa încetișor. În aceeași clipă, Renaud se întoarce spre Émile. Vrea să afle acum, neapărat.
— Așadar... Ce pui la cale?
— Nu prea știu încă.
Émile întinde brațul spre noptiera albă și își ia telefonul. Intră pe internet, deschide o pagină, o derulează, tastează.
— Poftim. Uite în ce stadiu mă aflu deocamdată.
Îi întinde telefonul lui Renaud. Este anunțul.
— Citește.

La volanul rulotei, Émile stă nemișcat, pierdut în gânduri, perplex. S-a dus să ia vehiculul azi-dimineață. Este în stare perfectă. Are chiar veselă în interior și un set de prosoape de baie care par să nu fi fost folosite niciodată. Poate să plece și astăzi dacă vrea...
Duce rulota în parcarea din fața cinematografului, dar nu se poate hotărî să coboare din ea. E năpădit de gânduri. Nu mai știe ce să creadă. Renaud s-a cam speriat, cu o zi înainte, citind anunțul.
— Ideea de a pleca pot s-o înțeleg... dar cu un necunoscut...
S-a simțit jenat, ca și cum se scuza că nu poate fi el cel care să-l însoțească.
— Cu siguranță, n-o să răspundă nimeni... Sau doar vreun țicnit. Vreun psihopat. Vreun obsedat sexual. În ce te bagi?
Émile a fost oarecum dezamăgit de reacția lui. De obicei, el și Renaud sunt pe aceeași lungime de undă. Dar de data asta, nu. Ceea ce l-a făcut mult timp să ezite. *Oare Renaud reacționează așa fiindcă știe că o să mor în curând? Fiindcă știe că o să mor departe de casă, departe de cei apropiați? Sau ideea mea este într-adevăr proastă?* A fost cât pe ce să șteargă anunțul. Totuși, în dimineața asta, cineva i-a răspuns. Și l-a luat complet pe nepregătite... Căci nu este un bărbat, cum era în sinea lui convins că va fi, dacă

totuși avea să primească un răspuns. Nu, e vorba de o femeie. O tânără. Spune că are douăzeci și nouă de ani. Probabil că anunțul a înspăimântat-o sau cel puțin a îngrijorat-o. Să plece singură cu un bărbat necunoscut, care mărturisește că e pe moarte, fără să aibă nicio idee precisă cu privire la itinerar sau la scopul real al acestei călătorii... Dar ea nu pare îngrijorată. A postat un mesaj scurt, nici măcar n-a pus întrebări. O fi având vreo tulburare mintală?

Micapublicitate.fr

SUBIECT: Re: Caut tovarăș(ă) de călătorie pentru o ultimă aventură
AUTOR: Jo
DATĂ: 5 iulie, 08:29
MESAJ:
Bună, Emile26,
Anunțul dumneavoastră mi-a atras atenția.
Mă numesc Joanne și am 29 de ani.
Sunt vegetariană, nu țin foarte mult la curățenie și confort.
Am doar 1,57 metri înălțime, dar sunt în stare să car un rucsac de 20 de kilograme pe o distanță de mai mulți kilometri.
Am o condiție fizică bună, în pofida câtorva alergii (la înțepăturile de viespe, la arahide și moluște).
Nu sforăi.
Nu vorbesc mult, îmi place meditația, mai ales când mă aflu în mijlocul naturii.

Sunt disponibilă să plec imediat ce va fi posibil.
Aștept vești de la dumneavoastră.

Joanne

De azi-dimineață, Émile nu face decât să citească iar și iar mesajul ei. Nu prea înțelege. Cine este? De ce face asta? Acum el e cel neîncrezător... Tipa nu întreabă nimic. Este gata să-l urmeze pur și simplu, fără teamă. Ce fel de fată ar face așa ceva? Tare-ar vrea să i-l arate lui Renaud imediat, ca să-i afle părerea. *Sunt vegetariană, nu țin foarte mult la curățenie și confort.* De ciudată, e ciudată, clar! Nici măcar nu vorbește despre boala lui, despre iminența morții care va plana deasupra capului lor de-a lungul călătoriei... Oare nu-i pasă? *Nu sforăi. Nu vorbesc*

mult, îmi place meditația, mai ales când mă aflu în mijlocul naturii.

Émile își freacă bărbia, își trece mâna peste față, peste barba pe care se încăpățânează s-o întrețină de un an. De fapt, ce îi e greu să admită este tocmai faptul că anunțul său necesita exact genul acesta de răspuns. L-a scris pentru a atrage genul acesta de persoane. Și atunci? Care e problema? De ce este atât de neîncrezător și suspicios acum? Se privește în oglinda retrovizoare. Barba închisă la culoare, gropițele care se ghicesc pe sub firele de păr, ochii căprui, migdalați. Începe să aibă riduri la coada ochiului. Sunt foarte fine. E sigur că nimeni în afară de el nu le-a remarcat. Observă aerul îngrijorat de pe față, pliul de pe frunte.

În realitate, n-a crezut niciodată așa ceva. Nu și-a imaginat niciodată că va răspunde cineva la anunțul său. În orice caz, nu o fată. De aceea e atât de tulburat. Laura avea un soi de nebunie, o latură spontană și necugetată, dar ea n-ar fi răspuns în vecii vecilor la un asemenea mesaj. N-ar fi pornit niciodată într-o astfel de aventură. Și totuși, Laura era fata cea mai emancipată, cea mai dezinvoltă pe care o cunoscuse vreodată. În orice caz, Laura cea de la început. Cea de care se îndrăgostise nebunește.

Soneria telefonului îl smulge din gânduri. Numele „Mama" clipește pe ecran și el așteaptă câteva secunde până să răspundă.

— Émile? Unde ești?

— Totul e bine, mamă. Fac niște cumpărături. Ce s-a întâmplat?

— Am trecut pe la garsoniera ta. Am sunat și n-a răspuns nimeni...

— Atunci așteaptă-mă. Ajung în zece minute.

— Voiam doar să văd dacă ești bine. Sora ta e și ea aici... Cu gemenii.

Émile își stăpânește cu greu un oftat. Se străduiește să răspundă politicos:

— Vin cât de repede pot.

De când au aflat diagnosticul, nu-i mai lasă nicio clipă de răgaz. Nici unii, nici alții. Îl sufocă. De-abia așteaptă să plece, să termine cu tot circul ăsta. În definitiv, până și ei se vor simți ușurați. Numai că nu o știu încă. Deocamdată, sunt sfâșiați de durere și plini de intenții bune, dar în cele din urmă, toate astea vor fi o povară pentru ei. Trebuie să-și vadă în continuare de viață.

Nimeni nu mai poate face nimic pentru el. Dar ei trebuie să trăiască.

Micapublicitate.fr

SUBIECT: Re: Re: Caut tovarăș(ă) de călătorie pentru o ultimă aventură
AUTOR: Emile26
DATĂ: 5 iulie, 20:11
MESAJ:
Ei bine, Joanne, sunt încântat să te cunosc.
Trebuie să-ți mărturisesc că nu m-așteptam să răspundă cineva la acest anunț.
Mi-ai făcut o surpriză nemaipomenită.
În ce oraș locuiești, mai exact? Dacă nu suntem prea departe unul de celălalt, am putea să ne întâlnim înainte de a pleca, ca să discutăm despre itinerar?
Eu locuiesc în apropiere de Roanne.

Émile
PS: Te invit să mă tutuiești.

Nerăbdarea a fost mai puternică decât îndoiala. Émile și-a alungat neliniștea, teama. Și-a petrecut ziua cu mama și sora lui. L-au cocoloșit ca pe un muribund. A fost cât pe ce să răbufnească. Le-a văzut schimbând priviri pline de durere, abia stăpânindu-și lacrimile. A simțit toată povara diagnosticului său apăsându-le umerii. Până și fiii lui Marjorie, gemenii, o simțeau. Au fost tăcuți, mult prea tăcuți pentru niște copii de trei ani. Dacă rămâne, situația va deveni insuportabilă. Moartea va ocupa din ce în ce mai mult loc, va sufoca totul și nu va mai fi nimic altceva între ei decât acest miros acru, acest gust amar al sfârșitului care se apropie.

Trebuie neapărat să plece. Repede. Câtâ vreme totul este aproape intact.

Micapublicitate.fr

SUBIECT: Re: Re: Re: Caut tovarăș(ă) de călătorie pentru o ultimă aventură
AUTOR: Jo
DATĂ: 5 iulie, 20:21
MESAJ:
Bună din nou, Émile,
Eu locuiesc la Saint-Malo și tu la Roanne. Ne despart 700 de kilometri. Mi-e teamă că nu putem să ne vedem la o cafea

înainte de marea plecare...

În schimb, pot să ajung la Roanne poimâine. Ai putea să mă aștepți la ieșirea numărul 3 de pe autostradă. Voi purta o pălărie neagră cu boruri largi, sandale aurii și un rucsac roșu. Ce zici?

Joanne

SUBIECT: Re: Re: Re: Re: Caut tovarăș(ă) de călătorie pentru o ultimă aventură

AUTOR: Emile26

DATĂ: 5 iulie, 20:29

MESAJ:

Zic că pari la fel de grăbită ca mine să pleci... Mă înșel?

Émile

Joanne n-a răspuns. Este miezul nopții și Émile e întins în pat, cu ferestrele larg deschise. Este singur în apartamentul lui. În mod evident, Joanne nu prea are chef să stea la discuții. Émile se întreabă de ce. Se întreabă de ce anume fuge fata asta. El a spus clar ce vrea. Ea nu. Poate că nu fuge de nimic, poate că e doar nebună. Sau nimfomană. Puțin îi pasă. O să moară în curând. Nimic nu mai contează cu adevărat. Totuși îi scrie din nou, ca să fie sigur că nu s-a răzgândit.

SUBIECT: Re: Re: Re: Re: Re: Caut tovarăș(ă) de călătorie pentru o ultimă aventură

AUTOR: Emile26

DATĂ: 6 iulie, 00:14

MESAJ:

La prânz îți convine?

Nu am numărul tău de telefon. Cum facem ca să ne recunoaștem?

Émile

SUBIECT: Re: Re: Re: Re: Re: Re: Caut tovarăș(ă) de călătorie pentru o ultimă aventură

AUTOR: Jo

DATĂ: 6 iulie, 00:19

MESAJ:

La prânz îmi convine. O să mă recunoști după pălăria neagră, după sandalele aurii și după rucsacul roșu.

Joanne

2

Lui Émile îi bate inima ciudat de tare și simte un nod în gât. Nu prea știe ce face. Îi e greu să conducă rulota. N-a mai condus niciodată așa ceva. La semafor, se uită pe furiș în oglinda retrovizoare. Nu arată prea bine. Cearcăne sub ochi, barbă zbârlită. Dă muzica tare. Nu vrea să se mai gândească la ce a făcut, la ce a lăsat în urmă sau mai degrabă la cei pe care tocmai i-a părăsit. A făcut-o repede, foarte repede, ca să nu se răzgândească. Cu o zi în urmă încă mai ezita și în dimineața asta pleacă.

Semaforul se face verde. Émile urmează semnul care indică autostrada și trece prin sensul giratoriu. Ieșirea 3 se vede deja. Pe acolo a luat-o pe autostradă vreme de aproape douăzeci și șase de ani, în fiecare vară, cu părinții și sora lui, în drum spre Sud. Alungă acele amintiri. Nu le mai vrea. Deocamdată. Trebuie să se concentreze pe ceea ce urmează să se întâmple.

Dă muzica mai încet când ajunge în mica parcare de la intrarea pe autostradă. Nu e multă lume în ziua asta de marți, la ora prânzului. Se uită pe tabloul de bord să vadă cât e ceasul. A venit mai devreme cu zece minute. Probabil că ea n-a ajuns încă. Parcarea este pustie. Cine o va aduce? Un prieten? Un părinte? Ce le va povesti oare? Oprește motorul chiar în momentul în care percepe o mișcare la capătul parcării. E un copac acolo. Un singur copac care a crescut pe un minuscul petic de iarbă, la intrarea pe autostradă. Fata este acolo, la umbra copacului. Fără îndoială, ea e. Stă așezată turcește și are pe cap o pălărie neagră, cu boruri largi. Lângă ea, rezemat de copac, se află un rucsac mare, roșu. Îl observă ezitantă pe Émile, ducându-și mâna streașină la ochi pentru a se proteja de soare. Émile scoate cheile din contact, deschide portiera și, departe, în parcare, fata se ridică. Poartă o rochie lungă, neagră, care îi ajunge până la glezne și îi ascunde formele. Nu e foarte sigur, fiindcă ea este încă departe, dar i se pare zveltă, mai degrabă firavă, pierdută în rochia ei lălâie. Émile înaintează. Și fata la fel. El se simte cam aiurea, e stânjenit. Mai rău decât la prima întâlnire. Iat-o în fața lui. E firavă. Subțirică. Are umeri fragili. Se întreabă cum de poate să ducă un rucsac atât de greu. Sub pălăria ei mare, neagră, se ascunde un chip

delicat, niște ochi mici, căprui, lipsiți de strălucire, și un păr șaten-deschis încurcat, nici lins, dar nici ondulat. Probabil că este frumoasă când vrea, când își piaptănă părul, când își trasează o linie neagră cu dermatograful pe pleoape, când nu înoată în haine prea largi și când nu se ascunde sub pălărie. Dar așa, pare pur și simplu banală. Banală și cam ștearsă. Cam neîngrijită.

— Salut, zice el, cu vocea un pic sugrumată.

Ea înalță capul pentru a-i răspunde. Probabil că are doar un metru cincizeci și șapte, avea dreptate.

— Salut.

Nu mai adaugă nimic altceva. Émile se simte oarecum luat pe nepregătite. Și-o imaginase altfel. Tonul primului ei mesaj dădea de înțeles că e o fată care se simte în largul ei, o fată superficială, dezinvoltă și cam țicnită. Nu femeiușca asta atât de timidă care se ascunde sub pălărie. Se simte obligat să continue, fiindcă își dă seama că ea n-o va face:

— Ei bine, eu sunt. Eu sunt.... Sunt Émile.

Ea dă din cap și schițează un zâmbet vag.

— Eu sunt Joanne.

— Tu... Ești aici de mult?

— De două ore.

— Oh! Nu știam... Îmi pare rău.

— Nu-i nimic. Am ajuns mai devreme decât am prevăzut.

Are o voce firavă, care abia se aude. Hotărât lucru, n-are nimic de-a face cu fata care a scris primul mesaj.

— Te-a adus cineva cu mașina?

— Am făcut autostopul.

— Aha.

Émile nu știe ce altceva să spună. Fata e acolo, înțepenită în fața lui, cu uriașul ei rucsac roșu, așa că adaugă:

— Păi... Ești gata? Mergem?

Ea încuviințează. Se îndreaptă amândoi spre rulotă. Fata are un mers greoi și ușor în același timp. Greoi fiindcă pare să ducă o povară grea. Ușor fiindcă pare să plutească pe deasupra pământului. Émile îi deschide portiera. Fata abia dacă aruncă o privire înăuntru, așa că el îi spune:

— Asta-i rulota. Aici o să trăim.

I se pare ciudat să rostească aceste cuvinte. *Aici o să trăim*. N-a trăit decât cu Laura. Iar astăzi o să împartă

acest vehicul minuscul cu o fată complet necunoscută. Ea examinează partea din spate a rulotei.
— Oh, e perfect.
Nu distinge nicio emoție aparte în vocea ei, nicio strălucire în ochi. Pare să fie total indiferentă la tot ce i se întâmplă. Émile urcă pe scaunul șoferului. Ea își pune centura. Tot nu și-a scos pălăria. Pare că nici n-o va face. El se foiește stânjenit pe scaun și lasă să-i scape un râs nervos.
— În privința itinerarului, nu...
Râsul nervos se transformă în tuse.
— Nu ne-am pus de acord. Nu știm încotro mergem...
Situația i se pare dintr-odată de-a dreptul absurdă. Să se afle acolo, la volanul unei rulote, cu fata asta total absentă, fără să știe nici măcar încotro pleacă. Apoi îi aude vocea subțirică:
— Mi-e indiferent.

Cine este fata asta și ce naiba caută acolo? Fir-ar să fie, de ce anume fuge dacă e în stare să urce în mașina primului venit, fără s-o intereseze propria-i soartă? Au hotărât că o vor lua înspre Pirinei. Nu scot niciun cuvânt pe drum. Émile încearcă să-i arunce priviri discrete, dar e sigur că numai discrete nu sunt. Totuși nu se poate abține. Replica ei a căzut așa, pe neașteptate, fără ocolișuri, fără ipocrizie: *mi-e indiferent.* Iar Émile știe că spune adevărul. Nu-i pasă unde merg, cine este el, care e motivul pentru care pleacă, ce poate să i se întâmple... Toate astea n-au nicio importanță pentru ea. Nu vrea decât să fugă. De cine? De ce anume? Chestia asta îl scoate din minți.
A înțeles acum. S-a înșelat. Tonul mesajului ei, total deplasat... A luat-o ca pe o provocare, ca pe o glumă. A crezut că are de-a face cu o persoană mai ciudată, mai țicnită, mai extravertită. Dar s-a înșelat. Tonul era desigur deplasat, dar dintr-un motiv simplu... Fata asta e de pe altă planetă, e dusă cu pluta, ruptă de realitate. Are mințile rătăcite. E plecată cu sorcova. Probabil că abia conștientizează că trăiește.

Merg în tăcere, muzica se aude încet, aproape în surdină. Fata are ochii pironiți asupra drumului. Stă perfect nemișcată.
— Să-mi spui dacă vrei să deschizi geamul...
— Da.
— Dacă vrei să opresc...

— Da. Bine.

Kilometrii se duc, unul după altul. El începe să se obișnuiască de-acum cu rulota, cu condusul ei, dar și cu tăcerea fetei. Își zice că pică la țanc chestia asta, oricum nu stă prea bine cu moralul și nici n-are chef să vorbească. Simte un nod în gât, îi vine să plângă, dar se stăpânește. Ieri se afla la părinții lui; le adusese concluziile primei sesiuni a studiului clinic.

— Uite, mamă, să ți le notezi în agendă... dacă vrei vreodată să vii cu mine.

S-a uitat la televizor la „Întrebare pentru 1 000 de euro“ împreună cu tatăl lui, preț de câteva minute, în timp ce mama sa își uda orhideele lângă ei. Apoi s-a dus la Marjorie ca s-o ajute să înlocuiască becul de la lustra din salon.

— Dar, Émile, nu trebuia să te deranjezi pentru atâta lucru... Se fac trei luni de când stau așa...

A părut surprinsă. Soțul ei, Bastien, muncește pe rupte. N-a fost ușor când au venit pe lume gemenii. Le e greu să o scoată la capăt. Bastien nu prea are timp pentru treburile mărunte ale casei și, când becul lustrei și-a dat duhul, în urmă cu trei luni, Marjorie l-a întrebat pe Émile dacă poate să treacă pe la ea să i-l schimbe. N-a făcut-o, bineînțeles. Nu că n-ar fi avut timp... Nu, a refuzat această treabă, care nu era atât de importantă, timp de trei luni. Dar ieri s-a dus. A intrat într-un supermarket ca să cumpere un bec, apoi s-a dus la Marjorie. Bastien era la serviciu. Gemenii își luau gustarea, după școală. Marjorie ștergea masa.

— Am venit pentru bec, a anunțat el.

Marjorie a adus un taburet în living. Curioși, gemenii s-au așezat pe jos, ca să vadă ce se întâmplă. După care, Marjorie l-a servit cu o cafea și a insistat să rămână la cină, dar el a răspuns că nu poate, că trebuie să treacă pe la Renaud. L-a așteptat totuși pe Bastien să se întoarcă de la lucru ca să bea o a doua cafea cu el și să stea la palavre. Apoi a plecat. A zis: „Pe curând“. A șters-o repede, foarte repede, la Renaud. Nu era momentul să plângă sau să renunțe. Mai avea să-și ia încă un adio în secret, să-și mai întipărească în minte încă un chip înainte de a pleca. Așa că a sunat la ușa lui Renaud, cu o cutie de ouă în mână.

— Maică-mea mi-a adus din nou ouă! Două cutii într-o săptămână! O să se strice. Vi le-am adus vouă ca să le mâncați.

Renaud a vrut să spună ceva. A devenit neobișnuit de palid. Dar Laëtitia era lângă el.
— Oh, ce drăguț! a exclamat ea. Iei o gustare cu noi înainte să pleci?
Intenționat venise la ora aia, știind că Laëtitia va fi acasă și că Renaud nu va putea să-i pună tot felul de întrebări, să-l tragă deoparte, să plângă pe umărul lui. Nu era prea cinstit să-l ia așa, pe nepregătite, dar detesta despărțirile. Niciodată nu-i plăcuseră. Laëtitia l-a servit cu un Martini pe care l-au băut toți trei în living. Émile l-a luat pe Tivan în brațe ca să-l facă să plângă un pic.
— Prichindelul tău mă iubește la fel de puțin!
Renaud era palid și tăcut. Nu scotea o vorbă. Bănuia că ceva nu e în regulă, că vizita asta era poate ultima. Când să plece, în pragul ușii, prietenul lui a încercat să-l rețină.
— Émile, așteaptă...
Laëtitia se întorsese în living după ce-i spusese la revedere.
— Ce-i cu povestea asta cu ouăle? Nu mă lua drept idiot!
Privirea lui Renaud era plină de durere.
— Chiar trebuie să plec, bătrâne, a răspuns Émile.
L-a îmbrățișat și a început să coboare scările în viteză. Renaud a urlat din toate puterile în casa scărilor:
— NEMERNICULE!
Căci înțelesese. Știa că Émile fuge ca un hoț fără să-și ia rămas-bun. Émile a auzit-o pe Laëtitia ieșind în fața ușii și întrebându-l pe Renaud:
— Ce te-a apucat?
Ușa de la apartamentul lor s-a închis. Émile n-a mai auzit nimic. A trecut pe-acasă să-și ia rucsacul și, când a plecat, a încuiat. A rămas în rulotă în noaptea aceea, în parcarea din centrul orașului, ca să fie sigur că nu va fi deranjat. Ca să fie sigur că Renaud nu-și va face apariția și nu va sparge ușa. N-a putut să închidă un ochi toată noaptea.
Încearcă să uite de toate astea. Încă e prea dureros. N-a făcut niciodată astfel de lucruri. Se întreabă dacă e la fel de dureros și pentru Joanne, dacă din cauza asta nu spune nici ea nimic. Poate. Până la urmă, nu e chiar atât de rău să stea amândoi în tăcere, să respecte și unul, și altul acest moment dificil.

Se opresc la un popas de pe autostradă ca să-și dezmorțească picioarele. Joanne rămâne înțepenită lângă rulotă. Émile face câțiva pași înspre micul magazin. A

înțeles multe lucruri în câteva ore. Lucruri pe care nu le știa. Nu știa cât de plăcut și de important era să schimbe un bec, s-o vadă pe sora lui zâmbind, să se uite la „Întrebare pentru 1 000 de euro" alături de tatăl lui, s-o simtă pe maică-sa trebăluind pe lângă el și îngrijindu-se de orhideele ei, să-l audă pe prichindel plângând în timp ce Laëtitia îi turna Martini în pahar, iar Renaud privea pe fereastră. Nu știa cât de prețioase sunt asemenea clipe. A crezut că nu mai are nimic atunci când îl părăsise Laura, că nu mai are decât un gol în suflet și niște lucruri fără importanță. N-a văzut ce îi rămăsese, niște nimicuri care te fac totuși să te simți iubit, care te fac să simți că trăiești.

Își înghite lacrimile în timp ce trece de ușile de sticlă ale magazinului. Nu îi e foame, dar după-amiaza este pe sfârșite și trebuie să cumpere ceva pentru seară. Până la urmă o să i se facă foame. Alege un sendviș din vitrina frigorifică, apoi o ia printre rafturi. Nu știe dacă Joanne are ceva de mâncare la ea. Decide să ia o pungă de chipsuri pentru orice eventualitate și două piureuri de fructe. Mai ia o conservă de mazăre și una de linte. În caz că... Asta ca să aibă câteva rezerve. Ajuns la casă, adaugă la cumpărături și o sticlă de apă și întinde cardul.

— Șaisprezece euro și patruzeci și șase de cenți, vă rog.

În parcare e o căldură înăbușitoare. Soarele de iulie arde cu putere. Joanne s-a așezat pe un petic de iarbă aflat lângă rulotă. Și-a întins picioarele, dezvăluindu-și câțiva centimetri din gambe. Sunt albe, probabil că n-a stat prea mult la soare în ultima vreme. Émile se duce la ea, cu punga de plastic în mână.

— Vrei să mănânci? Am luat ceva provizii.

Fata ridică privirea spre el și dă din cap în semn de refuz.

— Nu, mulțumesc. Deocamdată, nu.

Pare să-și mai fi revenit un pic. Propozițiile ei sunt mai lungi. Așa că Émile se așază lângă ea pe peticul de iarbă și o întreabă „Ești bine?" ca și cum s-ar cunoaște de mult. Ea încuviințează.

— Sunt bine.

Ezită, apoi adaugă:

— Știi unde ne oprim în seara asta ca să petrecem noaptea?

Émile ridică din umeri.

— Nu. Aveam de gând să opresc la întâmplare, când mi s-ar face somn. Dar dacă ai vreo preferință...

— Oh, nu! Întrebam doar așa...
Se lasă din nou tăcerea. Deodată, o întrebare îl roade pe Émile. Nu se poate abține să nu o rostească:
— Și cum ai dat peste anunțul meu?
Chipul lui Joanne dispare sub pălărie, căci își apleacă brusc capul. Încearcă să-și ascundă tulburarea, smulgând câteva fire de iarbă.
— Mă hotărâsem să plec. Aveam nevoie de o mașină. Ca să găsesc una, citeam anunțurile de la mica publicitate.
Émile așteaptă continuarea. Care nu există.
— Și ai dat peste anunțul meu așa, întâmplător?
— Era pe prima pagină. Cred... cred că trebuie să fi avut multe vizualizări fiindcă apărea printre cele mai citite din ultimele douăzeci și patru de ore.
— Serios?
Émile zâmbește, pe jumătate amuzat, pe jumătate trist.
— Trebuie să recunosc că era cam surprinzător anunțul ăla, nu?
Joanne ridică din umeri.
— Da, fără îndoială.
În mod evident, ei nu i s-a părut surprinzător. Sau era prea absentă ca să-și dea seama.
— Credeam că un asemenea anunț o să sperie o femeie.
Émile insistă un pic pentru a provoca o reacție.
— Oh... Nu... Nu pe mine.
Înțelege că nu va obține un răspuns mai precis. Se ridică apoi cu mișcări lente și o întreabă:
— Vrei să mergi la toaletă? Să-ți mai dezmorțești un pic picioarele?
Ea scutură din cap.
— Nu, e-n regulă.
— Atunci, plecăm?
— Sigur.
S-a făcut mai răcoare afară. Soarele apune la orizont. Au mers mai multe ore. Și apoi Émile a crezut că o să adoarmă la volan. Noaptea albă, emoțiile își spuneau cuvântul. Era mai mult decât putea îndura pentru azi. A hotărât să facă un popas. A oprit rulota pe marginea unei șosele naționale, în apropiere de Brive-la-Gaillarde. Este abia șase seara, dar i s-a făcut foame. Au scos o măsuță piantă și două scaune dintr-un dulăpior de perete și le-au pus pe marginea drumului, improvizând un colțișor de terasă.
— Ce vrei să mănânci?

Joanne s-a uitat cu coada ochiului la chipsuri, la sendviș și la borcanele cu piure de fructe. A ales un piure.

— Doar atât?

— Nu mi-e foarte foame.

Și-a mâncat piureul de fructe în picioare, fără să ia loc la măsuță, lângă el. După aceea a întrebat dacă poate să facă un duș, dacă rezervorul de apă este plin.

— Du-te. Am verificat azi-dimineață. Mai avem cincizeci de litri. O să-l umplem mâine. Vom încerca să găsim o parcare pentru rulote.

Fata a dat din cap și a dispărut înăuntru. Acum, el stă acolo, așezat la măsuța pliantă, pe marginea șoselei naționale, mâncându-și sendvișul. Telefonul, închis, e pus lângă el. N-o să-l mai deschidă niciodată. Sau nu prea curând. N-a lăsat niciun mesaj nimănui. O va face mai târziu. Va scrie o scrisoare și le-o va trimite părinților săi. Ei le-o vor da lui Renaud și surorii lui s-o citească.

Din când în când, mai trece câte-o mașină. Când se îndepărtează, se lasă din nou liniștea. Nu se mai aude decât apa curgând la duș. Se tot gândește la absurditatea situației. El mâncând pe marginea șoselei naționale și Joanne făcând duș la câțiva metri. În seara asta, se vor întinde unul lângă altul, pe salteaua dublă, sub acoperișul decapotabil al rulotei. Speră ca fata să nu sufere de claustrofobie. Locul este îngust... Poate că va refuza să doarmă lângă el... Poate că va prefera să se culce pe banchetă, în fața mesei, jos în rulotă.

Își vor spune „Noapte bună", nimic altceva, fiindcă nu vorbesc mai deloc. Parc-ar fi un cuplu de bătrânei care călătoresc împreună.

Zgomotul dușului se oprește. Émile înghite ultimele îmbucături de sendviș și se lasă pe spate în scaunul pliant. În curând se va duce să se întindă pe saltea. Se simte epuizat. Nici nu se mai poate mișca. Aude zgomot de pași pe pietriș. Joanne se apropie, înfășurată într-un prosop. Părul ud din care picură apă îi atârnă pe față. Abia o recunoaște. Pare necăjită.

— Émile...

I se pare ciudat s-o audă rostindu-i numele. Este prima oară. Va trebui să se obișnuiască.

— Am terminat apa din rezervor... Îmi pare rău... Nu credeam că se consumă atât de repede...

El face un gest nepăsător din mână.

— Nu-i nimic.

— Da, dar... dacă voiai să te speli și tu...

— O s-o rezolvăm mâine.

Nu pare prea ușurată. Are în continuare un aer supărat, își ține capul vârât între umeri.

— Crezi că aș putea să folosesc dulapul din perete... ca să-mi aranjez niște lucruri?

El îi oferă un zâmbet liniștitor.

— Da. Bineînțeles. Poți să-ți pui niște chestii și sub chiuvetă.

— Și lucrurile tale?

— Mai există și alte spații de depozitare sub banchetă. Ăla va fi colțul meu.

— Bine. Mulțumesc.

Fata se întoarce la rulotă. Émile se întinde și se ridică.

— Las masa și scaunele afară? întreabă el tare, pentru ca ea să-l audă dinăuntru.

Capul lui Joanne apare în cadrul ușii.

— De ce?

— Mă duc să mă culc. Am de recuperat câteva ore bune de somn.

— Aha... Da, lasă-le. O să le strâng eu înainte să mă duc la culcare.

Émile ia de pe măsuță ambalajul sendvișului, pe care îl mototolește în mână, și telefonul, care este tot închis, și se duce înăuntru. Joanne stă în genunchi în fața rucsacului. Scoate din el, cu gesturi lente, un maldăr de haine. Se ridică, deschide ușa dulăpiorului de perete, unde fuseseră depozitate măsuța și scaunele pliante. E spațiu suficient pentru lucruri. Nu vor fi nevoiți să se înghesuie prea tare.

— Asta e a ta? îl întreabă.

Tocmai a descoperit o cutie de carton jos în dulap. Se pregătește s-o ia, dar Émile o întrerupe, cam prea brusc.

— E a mea, las-o acolo!

Fata își retrage mâna imediat. El nu știe dacă a supărat-o. Fiindcă nu lasă să se vadă nimic. Continuă să-și aranjeze lucrurile. În cutia de carton, Émile a îngrămădit niște fotografii. Ani și ani de fotografii.

— Mă duc să ridic acoperișul, spune el pe un ton mai potolit. Acolo sus o să dormim.

Îi arată scărița de frânghie, din fundul rulotei, care permite accesul la acoperiș.

— OK.

N-a mai ridicat niciodată un acoperiș de rulotă. Se chinuie cu mecanismul vreo zece minute. Când Joanne

își strecoară capul să-l întrebe „Te descurci?", el tocmai a terminat.

— Totul e-n regulă.

Se uită la ceas. E șapte seara.

— Bun, eu o să mă culc... Dacă vrei să mai stai afară, sunt niște lumânări sub chiuvetă. Și o brichetă.

— OK, mulțumesc.

— Dacă mai ai nevoie de ceva, nu ezita să mă trezești... sau să cauți singură. Simte-te ca acasă.

— OK, repetă ea.

— Noapte bună.

Émile dispare la capătul scăriței, sub acoperiș. Salteaua este confortabilă, dar cam îngustă. Va trebui să nu se miște prea mult. Se dezbracă așa cum poate, din poziția culcat. Nu se poate sta în șezut aici, așa-zisul dormitor nu e destul de înalt. Păstrează pe el doar un tricou și boxerii, apoi își pune hainele murdare în dreptul picioarelor. Se lasă să cadă pe pernă, cu un sentiment de ușurare. Nu-i va lua mult timp să adoarmă în seara asta.

Probabil că e ora trei dimineața, poate mai mult. Are nevoie de ceva timp până să-și dea seama unde se află. Poate fiindcă nu recunoaște locul. Poate din cauza memoriei care îi joacă feste. Nu știe cât va mai fi capabil să-și amintească cine este, cine era, de ce se află acolo. Doctorii nu sunt siguri.

„Poate dura luni de zile până să se degradeze cu adevărat memoria. Sau se poate întâmpla foarte repede. Nu știm nimic despre asta."

El este al doilea caz din Europa. Nu există suficiente informații despre maladia asta rară. Rulota e scăldată într-o lumină albă. Luna. În jur, totul e tăcere. Silueta nemișcată a lui Joanne se decupează în această lumină alburie, foarte aproape de el. Fata doarme pe o parte. Stă cu spatele la el. Avea dreptate, nu sforăie. Nu-i poate vedea decât spinarea firavă și pletele răsfirate pe pernă. În semiîntuneric, culorile se disting greu și părul nu mai pare atât de deschis la culoare. Ar putea crede că e brunet acum. Și neted. Ar putea crede că ea este Laura.

Émile are un tic nervos. Un rictus care seamănă cu un zâmbet. Știe că este ridicol, că n-are nicio noimă, dar, preț de câteva minute, vrea s-o contemple dormind, imaginându-și că e Laura. Se apropie imperceptibil, până ajunge cu nasul în părul ei. Nu miroase ca al Laurei și nici nu are același aspect, dar imaginația lui va face tot ce e necesar. Stă nemișcat și o ascultă cum respiră. Și-o

imaginează pe Laura. Picioarele ei musculoase, părul perfect întins revărsându-i-se pe umeri, gâtul care întotdeauna i s-a părut atât de senzual, umerii rotunzi, cărnoși atât cât trebuie, sânii ca două mere frumoase, nu foarte mari, dar perfect desenați. Și pântecul... Pântecul ei delicios... Un pic flasc, asta o făcea să turbeze, dar atât de moale... Acolo prefera s-o sărute: pe pântec. Buzele ei plinuțe. Fesele ei... Închide ochii, încearcă să-și potolească focul din piept. Umerii lui Joanne sunt prea delicați. Laura nu era ca Joanne. Ea avea forme voluptuoase, linii curbe. Cărnoasă dar musculoasă. Nu un trup așa de fragil. Nu, ea era plinuță, ea respira viață.

Joanne scoate un oftat în somn. Émile se pregătește să închidă ochii, prefăcându-se că doarme, în caz că fata s-ar întoarce, dar ea nu se mișcă deloc. Continuă să doarmă tot cu spatele la el. Émile se concentrează asupra părului, doar asupra părului. Ar putea fi al Laurei. Și chestia asta funcționează. Laura este acolo. Laura doarme lângă el. A venit cu el într-o ultimă aventură. Sunt împreună, doar ei doi în această rulotă. Ea va rămâne acolo, nu va pleca. S-au regăsit. Este sigur că ea afișează un zâmbet malițios și ușor insolent, se preface că doarme, doar ca să-l întărâte, doar ca să-l facă să-i cuprindă cu o mână pântecul și cu cealaltă gâtul, apoi sânii. După aceea, ea nu se va mai putea preface că doarme. Va scoate un mic suspin și el își va lipi buzele de părul ei răsfirat pe pernă. Se va lipi de spatele ei, iar ea îi va spune: „Mă dorești?" Îi place la nebunie să fie dorită. Îl face să i-o repete fără încetare. „Spune-mi-o, spune-mi că mă dorești."

O mașină trece pe lângă rulotă în mare viteză și Émile se trezește brusc din visare. O trezire violentă. Ca un duș rece. Trage pătura înspre el cu brutalitate și se întoarce pe partea cealaltă. Are sprâncenele încruntate și un nod în gât. Este și vina ei. A lui Joanne. Stă acolo, doarme lângă el și are părul răsfirat pe pernă... Cu ce drept face asta?

N-au schimbat mai mult de două propoziții în dimineața asta. Fără îndoială, din cauza episodului de azi-noapte. Émile este încă într-o dispoziție proastă. Știe că e stupid și că ea nu are nicio vină, dar nu se poate abține. Și apoi a găsit-o azi-dimineață mâncând linte direct din conservă și chestia asta l-a înfuriat la culme. Nu știe de ce. Se tot gândește că n-ar fi trebuit s-o ia cu el, că i-ar fi fost mult mai bine singur. Dar poftim, e acolo... Și nu știe dacă va putea să scape de ea și nici în ce mod.

— Întoarce aici, spune Joanne.

Merg de nouă ore. Sunt în căutarea unei parcări pentru rulote ca să-și umple rezervorul de apă. Vor avea nevoie pentru duș și ca să spele vasele. În plus, trebuie să-și golească și toaleta.

— Ești sigură? întreabă el, morocănos.

Joanne nu se lasă intimidată.

— Aici este indicată pe hartă.

El întoarce pe drumul pe care i-l arată fata. Are dreptate. Parcarea se află într-adevăr acolo. Coboară din rulotă. Soarele matinal este deja arzător. Émile îngenunchează sub rulotă și scoate un oftat deprimat.

— N-am făcut niciodată asta...

Joanne rămâne lângă el, bălăbănindu-și brațele. Și-a pus din nou pălăria mare care îi ascunde fața.

— Nici eu.

El se ridică, iritat, și privește în jur. Un cuplu de vreo cincizeci de ani tocmai a parcat la câțiva metri distanță. Au o rulotă același model.

— Uite, cheamă-l pe tipul de acolo. Probabil că știe cum se face.

O privește pe Joanne cum se supune și se îndepărtează în rochia ei neagră care îi ajunge până la glezne. Își zice că este mult prea amabilă. Laura l-ar fi trimis la plimbare. L-ar fi privit cu zâmbetul ei insolent și i-ar fi răspuns: „Du-te tu și vorbește cu tipul ăla. Eu am toată ziua la dispoziție".

S-ar fi întins în iarbă. Ar fi refuzat să se ridice dacă el nu i-ar fi cerut scuze că i-a vorbit pe tonul ăla. Apoi ar fi consimțit să-l ajute, dar ar fi rămas îmbufnată, iar lui i-ar fi venit să o muște cu lăcomie de gât.

— Bună ziua.

Cei doi soți de cincizeci de ani sunt acolo, aduși de Joanne.

— Se pare că aveți nevoie de ajutor, nu-i așa?

Joanne are fața ascunsă sub pălărie. Émile îi strânge mâna bărbatului și îi face un semn din bărbie doamnei.

— Bună ziua. Da... Tocmai am cumpărat-o... Încă nu știu cum funcționează.

— Ce vreți să faceți? Să umpleți rezervorul de apă?

— Da...

— Și cu toaleta, știți cum se face?

Émile ezită.

— Oarecum...

Bărbatul afișează un zâmbet amuzat, ceea ce înseamnă că nu e ușor de păcălit.

— Zău așa, nu e grav. Nimeni nu se naște învățat.
Își suflecă mânecile și îngenunchează.
— Haideți, veniți să vedeți. Nu e mare scofală.

Émile se uită după cei doi soți de cincizeci de ani cu un elan de recunoștință. Tocmai i-au salvat viața. Și când te gândești că a plecat cu rulota fără să știe măcar să golească toaleta! Uneori, e de-a dreptul idiot. Joanne l-a luat prin surprindere. Și-a ridicat rochia deasupra genunchilor și s-a pus pe treabă. Are niște brațe minuscule — e convins că poate să i le cuprindă cu două degete —, dar a cărat rezervorul de apă împreună cu el, apoi s-a dus să golească vasul toaletei și l-a pus la loc. Nu crâcnește la greu. Nu mai pare atât de fragilă când o vezi muncind. Chestia asta îi amintește de o frază din e-mailul ei: *Am doar 1,57 m înălțime, dar sunt în stare să car un rucsac de 20 de kilograme pe o distanță de mai mulți kilometri.* Zâmbește și asta îl mai îmbunează. A fost nedrept cu ea azi-dimineață. Nu poate să-i reproșeze că l-a făcut să-și amintească de Laura azi-noapte...
— Facem o pauză înainte de a porni din nou la drum? propune Émile când ea se pregătește să urce în rulotă.
Joanne se întoarce spre el și ridică din umeri.
— Cum vrei.
— E un pârâiaș în spatele parcării, adaugă el.
Se îndreaptă împreună spre pârâiaș. Este aproape amiază. Soarele dogorește. Se așază amândoi sub copaci. Émile își scoate pantofii și șosetele. Apoi se apropie de apă și își cufundă picioarele în ea, scoțând un oftat de ușurare.
— Ar trebui să vii și tu, e nemaipomenit! strigă el spre Joanne.
Fata s-a așezat turcește sub un copac. Se așteaptă să-l refuze politicos, dar se înșală. Joanne se ridică încet și vine lângă el, pe malul apei. Émile privește mormolocii care-i trec printre degetele de la picioare. Fata se lasă pe vine ca să-și scoată sandalele aurii.
— Un pic de apă rece, un pic de umbră, e perfect, declară el.
Vrea să se revanșeze pentru proasta lui dispoziție de azi-dimineață. Nu știe dacă funcționează, fiindcă Joanne este la fel de inexpresivă. O privește cum își coboară un picior în apă, apoi pe-al doilea. Închide ochii, fără îndoială de plăcere.
— După asta, mergem să facem cumpărături? întreabă el.

— Da.

Se lasă din nou tăcerea și ei stau acolo, cu picioarele în apă, profitând de umbra copacilor.

Émile studiază spatele nemișcat al lui Joanne. Se gândește că prezența ei nu schimbă mare lucru, e ca și când n-ar fi acolo. Vorbește puțin. Nu iese în evidență. Abia dacă respiră. Totuși, este acolo, închide ochii la contactul cu apa rece, își mișcă degetele când o rază de soare o mângâie și asta înseamnă o prezență, o prezență plăcută.

Soarele coboară încet spre asfințit. Au parcat rulota pe un mic teren pus la dispoziție de municipalitate. Mai sunt și alți călători pe acest teren. Émile și Joanne i-au salutat de departe. S-au oprit la umbră, pe iarbă. Și-au instalat masa și scaunele pliante sub copaci. Joanne a propus cu vocea ei firavă să pregătească o salată și s-a așezat la masă ca să taie roșiile și ardeii grași. Émile s-a așezat în fața ei și a scos ghidul de călătorie. Azi după-amiază, când au mers la cumpărături, au luat un ghid de călătorie pentru Pirinei. Conține o hartă uriașă, fotografii cu cele mai frumoase priveliști și trasee de drumeție. Sunt notate și parcările pentru rulote. Émile stă aplecat deasupra hărții uriașe pe care a desfăcut-o. Își freacă bărbia și, din când în când, încercuiește câte-un nume de oraș. Joanne continuă să taie roșiile, indiferentă. Câțiva metri mai departe, niște copii țipă, jucându-se cu o minge. O doamnă face plajă în fața rulotei sale. Un câine schelălăie. Iar ei, ei sunt tăcuți.

Émile strânge harta, întinzându-se. Pare aproape surprins s-o vadă pe Joanne în fața lui, la masă. Nu se poate abține să nu-i zâmbească atunci când își înalță spre el fața acoperită pe jumătate de pălăria mare. Dar ea nu-i zâmbește, fiindcă își apleacă foarte repede capul și continuă să taie roșiile. Émile se ridică.

— Mă duc să fac un duș.

Visează la un duș rece, dar apa din rezervor s-a încălzit. Émile are grijă să n-o lase să curgă prea mult. Nu au decât un rezervor de o sută de litri. Nu e mult. Oglinda din baie este minusculă și se gândește că îi va fi greu să-și îngrijească barba. Poate c-o va lăsa să crească liber. Stă acolo, gânditor, studiindu-se în oglinda aburită din baie. Își spune că a doua zi a fost mai puțin ciudată decât precedenta, că prezența lui Joanne în rulotă, alături de el, i se pare deja mai puțin absurdă. Poate că până la urmă se vor obișnui unul cu celălalt...

Când Émile iese din rulotă, la bustul gol, căldura este încă sufocantă. Joanne e ocupată să pună masa. Așază tacâmurile lângă farfurii. Salata este gata. Trebuie că a preparat un soi de vinegretă, fiindcă în mijlocul mesei se află un mic bol cu o lingură.

— Oh, zice el surprins. Îți mulțumesc că ai pregătit toate astea...

Ea nu pare să înțeleagă de ce îi mulțumește. Ridică din umeri și se așază, cu gesturi lente. Așteaptă răbdătoare ca Émile să-și șteargă părul cu prosopul.

— Îți place să gătești? întreabă el luând loc la masă.

Joanne nu răspunde imediat. Mai întâi umple farfuriile.

— Da... În fine... Lucruri simple... Salate, mâncăruri gratinate...

Ia două bucățele de roșie cu vârful furculiței și le ciugulește. Mănâncă precum o vrăbiuță. Émile simte că prinde curaj și o întreabă:

— Ce făceai înainte?

Fata îl privește cu un aer neîncrezător.

— Înainte? Înainte de ce?

— Înainte de plecarea noastră. Lucrai, nu?

— Nu. Nu lucram.

El ridică din sprâncene, surprins.

— N-ai lucrat niciodată?

— Ba da. Bineînțeles.

Nu pare hotărâtă să spună mai mult, așa că el se apucă de povestit, ca s-o încurajeze:

— Eu puneam în legătură hoteluri și site-uri de rezervări. Dacă încheiau un contract, mă alegeam cu un comision. Era aiurea. Trebuia să-i hărțuiesc fără încetare pe hotelieri... Iar ei erau mereu superocupați, așa că nu se jenau să mă trimită la plimbare. Înțelegi ce zic... Sunt mulțumit că m-am cărat.

Joanne nu zâmbește. Continuă să ciugulească. Émile e surprins când o aude răspunzând:

— Eu eram agent de pază într-o școală primară.

El se întrerupe din mestecat.

— Agent de pază? E... E uimitor.

— Da?

— N-ai statură de agent de pază..., adaugă el pentru a se justifica.

Joanne înghite, apoi răspunde:

— Nu eram responsabilă cu securitatea...

— Nu?

— Nu. Dimineața, descuiam poarta școlii și sălile de clasă, sala de sport, garajul pentru biciclete... Încuiam totul seara. Făceam un pic de curățenie și... și strângeam frunzele uscate sau gunoaiele din curtea școlii. Mai dădeam câte-o mână de ajutor la zugrăvitul vreunei săli de clasă sau la agățatul vreunui tablou... Supravegheam ca nimeni să nu intre în școală seara sau în weekenduri. Chemam poliția dacă se întâmpla asta. Dar nu s-a întâmplat niciodată. Mai udam și plantele... Desenam șotroane pe asfalt... Nu era mare lucru, dar era drăguț.

Émile începe să zâmbească auzind-o. E prima dată când se arată atât de vorbăreață. Are chiar senzația că deslușește o expresie în adâncul ochilor ei, dar de fapt nu-și poate da seama de nimic din cauza pălăriei imense.

— Locuiai în școală?

— Da.

— Pe bune?

— Da. Aveam o mică locuință de serviciu în curte.

Și-o imaginează cu rochia ei lungă și pălăria mare, neagră, în curtea școlii. Și-o imaginează cu o greblă lungă în mână, strângând frunzele uscate, apoi cu o stropitoare, ocupându-se de o tufă de mușcate. O vede mergând liniștită, cu o legătură mare de chei în mână, înspre o poartă grea din fier forjat... Până la urmă i se potrivește... Gardian de școală primară.

— Și ai făcut mult timp chestia asta?

— Aproape opt ani.

— Ai demisionat?

Joanne îi răspunde cu o mișcare din cap pe care el nu este sigur că o înțelege. Nu e nici da, nici nu. Se hotărăște să nu insiste. Nu vrea s-o sperie cu întrebările lui.

— E nemaipomenit, în orice caz, adaugă el.

Își termină masa în tăcere. Ascultă zgomotele vecinilor de camping. Copiii țipă, câinele schelălăie, adulții au dat televizorul tare, sau radioul. Se aude muzică din când în când, ca un soi de refren publicitar. Noaptea se lasă încet-încet. Émile strânge masa și scoate două lumânări.

— Vrei pepene galben?

— Nu, mersi.

Ea n-a mâncat mai nimic. Doar câteva bucățele de roșii și de ardei și a lăsat restul în farfurie. Nici lui Émile nu-i mai e foame, dar asta fiindcă el a hăpăit trei sferturi din salată. Se așază din nou la masă, aprinde lumânările și își întinde picioarele.

Se simte bine în seara asta. Ziua de ieri și dimineața de astăzi n-au fost ușoare, dar în seara asta se simte liniștit. Se întreabă cu ce vor putea să-și ocupe serile lungi, el și Joanne, în toate aceste luni... Joanne își drege glasul și se ridică ușor. Ai zice că se mișcă mereu cu încetinitorul. Are gesturi precise dar calme, liniștite, ca și cum nimic, absolut nimic, n-ar putea s-o tulbure.

— Mă duc... Mă duc să fac câțiva pași.

El îi zâmbește.

— OK.

O privește cum se îndepărtează pe iarbă, cu mersul ei greoi și ușor totodată. În spatele rulotei, un câmp complet ars de soare se întinde pe mai multe sute de metri. Joanne pare să rătăcească fără să știe prea bine încotro merge. O vede cotind prin spatele unei căpițe de fân, mergând în continuare în direcția unui pâlc de copaci, oprindu-se pentru câteva clipe și pornind din nou.

Émile se întinde și se ridică de la masă. În după-amiaza asta au cumpărat un ceainic. Are chef să facă un ceai. Căldura nu l-a împiedicat niciodată să bea ceai. Își face de lucru prin rulotă, scoate pliculețele de ceai, umple ceainicul, îl ascultă șuierând, în timp ce stă rezemat de micul blat de bucătărie. Își privește telefonul mobil pus pe masă și se gândește că trebuie să conțină deja zeci de mesaje vocale sugrumate de îngrijorare. Totuși, Émile se simte bine în seara asta. Iese din nou afară, cu ceașca aburindă în mână, și își reia locul la măsuța pliantă. Acum s-a înnoptat de-a binelea. Lumânările ard cu o flacără tremurândă. Unele rulote din jur au stins deja luminile. În seara asta pe cer apare doar o semilună subțire care luminează slab câmpul și căpițele de fân. Mijește ochii. Joanne este acolo, în mijlocul câmpului. Stă așezată turcește. Este nemișcată. Îi vede pălăria neagră, cu boruri largi, care se decupează în întuneric, și fața, întoarsă spre cer, părând să stea de vorbă cu stelele. *Nu vorbesc mult, îmi place meditația, mai ales când mă aflu în mijlocul naturii.*

Nu-și poate stăpâni un zâmbet. Până la urmă, mesajul ei nu era chiar atât de ciudat... A spus esențialul. Nimic mai mult.

E trezit în toiul nopții de un zgomot. Este Joanne care urcă pe scara din frânghie. Dar ăsta nu e singurul zgomot. Se aud bătăi ca de tobă în acoperișul rulotei. Și mai sunt

și niște flash-uri luminoase. Se ridică sprijinindu-se într-un cot.
— Ce se întâmplă?
Dar înțelege înainte ca ea să deschidă gura, căci a ajuns în dreptul lui, târându-se pe saltea, și poate să vadă că e udă. Din păr îi picură apă pe umeri. Tremură.
— E o furtună fără tunete.
— Ei, drăcie... Te-a prins?
— Da.
Fata se strecoară sub pătură și începe să se răsucească pentru a-și scoate rochia pe dedesubt fără ca el s-o vadă. Émile își lasă capul să cadă înapoi pe pernă cu greutate. Îi este încă foarte somn. Trebuie să fie miezul nopții...
— Cât e ceasul?
— Două. Sau trei.
El ridică mirat dintr-o sprânceană.
— Și erai tot afară?
— Am adormit.
— Pe câmp?
— Da.
— Ți se întâmplă des?
— Uneori.
Este la fel de imperturbabilă. Își scoate în sfârșit rochia neagră udă de sub pătură. Émile îi întinde unul dintre tricourile lui, rămas pe saltea.
— Uite, vrei să-ți ștergi părul cu el?
Ea dă din cap aprobator. Un nou fulger brăzdează cerul. Émile îi urmărește mișcările calme: se ridică în șezut ținând bine pătura lipită de piept, își strânge părul în creștet și își înfășoară tricoul ca un turban în jurul capului. Nici măcar nu pare să-și dea seama că el o observă. Se culcă la loc, se întoarce pe-o parte și își trage iar pătura până sub bărbie.
— Noapte bună, șoptește ea.
— Noapte bună.
Émile privește câteva secunde fulgerele care luminează acoperișul rulotei, salteaua, hainele lor puse grămadă de-o parte și de alta a saltelei. Ploaia s-a întețit. O aude pe Joanne tremurând lângă el. Dinții îi clănțăne. El rămâne întins, ascultând îndelung zgomotele furtunii. Somnul nu vine. Alături de el, fata se zvârcolește și ea. Nu mai tremură, dar se răsucește din când în când. Asta îl face să creadă că nici ea nu poate să doarmă. Ezită, apoi își drege glasul:
— Nu dormi?

Ea încetează să se mai miște, lasă să treacă o secundă, apoi două.

— Nu.

— Ți-e frică de furtună? întreabă el, încercând să glumească.

Este surprins de răspunsul ei:

— Da.

Émile rămâne câteva secunde uluit, neștiind ce să-i răspundă.

— Vrei... să aduc o lumânare aici?

— Nu. O să fiu bine.

N-a întâlnit niciodată o persoană precum fata asta. Cară un rezervor de apă, sare într-o rulotă cu primul venit, dar îi e frică de furtună. Nu se poate abține să nu zâmbească.

— Noapte bună, Joanne.

I se pare ciudat să-și audă glasul pronunțându-i numele așa, în bezna rulotei. Va trebui să se obișnuiască.

— Noapte bună, murmură ea.

Se întoarce și el pe o parte, astfel că stau amândoi spate în spate. Émile închide ochii, se lasă legănat câteva minute de clipocitul ploii, de bubuitul tunetului, apoi adoarme pe nesimțite.

3

Cu o seară în urmă, s-au oprit pe acest teren pentru rulote, într-un sat numit Pouzac, în departamentul Hautes-Pyrénées. Conform ghidului pe care l-au cumpărat, sunt la vreo douăzeci de kilometri de una dintre cele mai frumoase panorame ale lanțului Pirineilor: Pic du Midi. Émile a întins harta pe masa pentru micul-dejun. Joanne doarme încă. El a scos afară masa și un scaun. ȘiCu toate asteaa făcut ceai, o tartină cu dulceață de coacăze și mănâncă distrat, uitându-se pe hartă. Nu-i vine să creadă că sunt atât de aproape de Pic du Midi, care atinge 2 877 de metri înălțime. Satul Pouzac n-are nimic dintr-un sat de munte. Este mai degrabă plat. Nu găsești aici decât câmpuri și câțiva platani. Casele sunt banale, asemănătoare cu cele pe care le întâlnești în preajma locuinței lui Émile din Roanne. Abia așteaptă să vadă cabane, căsuțe vechi din piatră, brazi.

Aruncă o privire în interiorul rulotei. Niciun zgomot, nicio mișcare. Totuși i s-a părut că aude ceva. Un sunet foarte discret, ca un tremur. Începe iar să mănânce, netezind cu dosul palmei harta. Dar sunetul se repetă. Seamănă cu vibrațiile unui telefon. Cu toate astea e sigur că nu l-a deschis pe-al lui. Își simte inima bubuind. O fi făcut-o? I s-a întâmplat nu de puține ori, în ultima vreme, să fie luat pe nepregătite, fără să nu-și aducă aminte că tocmai a dat un telefon, că și-a închis calculatorul sau că a strâns masa. A fost ciudat să se trezească acolo, fără să-și dea seama că tocmai suferise un *black-out*[1].

Aproape că-și răstoarnă scaunul, atât de repede se ridică. Speră, se roagă chiar să nu-și fi deschis telefonul. Și ce-o mai fi făcut pe deasupra? Și-o fi sunat părinții? Intră valvârtej în rulotă, dar se oprește brusc, cuprins de ușurare. Zgomotul nu provine de la telefonul lui, pus pe blatul de bucătărie și cât se poate de închis, ci din dulapul de perete unde sunt depozitate lucrurile lui Joanne. Trage cu urechea. Sunt într-adevăr niște vibrații. O fi având telefon? E ciudat... De când s-a urcat în rulotă, de la popasul de pe autostradă, n-a văzut-o niciodată cu vreun telefon. A crezut că n-are așa ceva sau că s-a

descotorosit de el. Se apropie încet, ezită, deschide dulapul, încercând să nu facă zgomot. Nu vede telefonul, dar sunetul este mai puternic aici. Ceva vibrează în mijlocul unui maldăr de haine. Dintr-odată, înțepenește. A auzit zgomot sus, dinspre locul de dormit. Joanne s-a mișcat. Închide în grabă dulapul și se întoarce la masa pentru micul-dejun, afară. Este nevoit să se așeze pe scaun, să-și ia din nou ceașca de ceai. Aude scara din frânghie lovind în perete. Joanne tocmai coboară. El se apleacă din nou asupra hărții.

— Bună.

Joanne a scos timid capul afară, cu părul încă înfășurat în turbanul făcut din tricoul lui.

— Bună.

Émile nu mai adaugă nimic. Nu spune că i-a auzit telefonul sunând în dulap. Ea se închide în baie, iar el încearcă să se concentreze din nou asupra hărții, dar nu mai reușește.

Cineva o sună pe Joanne... Și-a ascuns telefonul într-un maldăr de haine ca să nu-l mai audă sunând, dar l-a lăsat deschis și cineva o sună... Există o persoană pe lumea asta care își face griji pentru ea, care vrea să știe unde este, cum îi merge. Există o persoană pe lumea asta care o iubește poate pe fata asta ciudată cu pălărie neagră și sandale aurii și chestia asta îl intrigă al naibii de tare.

Émile nu-și dă seama imediat că ea vorbește în șoaptă. Abia când se ridică de la masă ca să-și spele ceașca îi aude vocea înăbușită. Probabil că și-a luat telefonul din dulap înainte de a se închide în baie. Îi e greu să înțeleagă cuvintele. Prinde mai mulți de „nu“, un „încetează“, apoi conversația pare să se oprească. După aceea aude un sunet ciudat, ca și cum fata și-ar fi tras nasul, apoi nimic. Nu îndrăznește să întrebe „ești OK?“ prin peretele despărțitor. Pășește repede afară ca să nu se trezească față în față cu ea când va ieși din baie. Probabil că nu i-ar plăcea asta. Iar el n-ar ști ce să-i spună.

Oare e un bărbat? Oare are un iubit? I se pare total aberant și improbabil. Un părinte?

Au strâns masa și scaunele, s-au îmbrăcat și au pornit din nou la drum. În dimineața asta, Joanne poartă un maiou și niște pantaloni scurți negri. Se întreabă dacă se îmbracă mereu în negru. Pantalonii sunt prea mari și îi dau o alură de puștan îndrăzneț din curtea școlii. Și are pălăria pe cap.

Émile a pornit radioul și i s-a părut c-o aude fredonând foarte încet. Dar nu e sigur de asta. Capul sprijinit de geam i se leagănă. Este surprins s-o audă întrebând, după vreo zece minute: „Unde mergem?", de parcă abia acum ar fi observat că și-au reluat drumul. Émile nu s-a obosit să-i confirme itinerarul zilei. Are impresia că fetei puțin îi pasă de locul în care se află, numai să se poată așeza turcește lângă un copac sau pe un câmp. Semnalizează și o ia pe un drum la dreapta, înainte de a-i răspunde:

— Cred că o să ne oprim pentru câteva zile într-un sat numit Artigues.

Ea încuviințează, nu adaugă nimic și își rezeamă din nou capul de geam. Émile a reperat localitatea Artigues pe hartă, azi-dimineață. Este un mic sat de munte care numără vreo treizeci de locuitori. Va fi o oază perfectă de liniște pentru o primă oprire, ca să se bucure că au ajuns în Pirinei și să se pregătescă pentru noua lor aventură. Își vor rezerva o zi-două pentru odihnă și ca să se echipeze, după care își vor pune rucsacurile în spate și vor continua pe jos. În apropiere de Artigues se află Pic du Midi, Podul Spaniei, Circul Gavarnie, un pârâu, niște cascade... tot atâtea minuni de văzut. Vor lua cu ei un cort, doi saci de dormit și se vor juca de-a drumeția. Bănuiește că Joanne îl va însoți.

— Vom ajunge repede, adaugă.

Dar are senzația că ea a adormit.

Nu știe sigur spre ce loc se îndreaptă. Merge cu motorul în ralanti pe străduțele din Artigues în timp ce Joanne doarme cu capul lipit de geam. Caută o parcare unde să poată opri, dar mai ales se bucură de peisaj. Este încântat. Exact așa ceva căuta. Străduțe înguste, case din piatră care au păstrat acoperișuri de cabană din lemn. Păcat că Joanne nu vede nimic din toate astea. Se întreabă dacă priveliștea crestelor montane, a întinderilor verzi de la poale și farmecul străduțelor vor reuși să-i trezească vreun pic interesul. Deocamdată, n-a văzut-o niciodată renunțând la aerul său ușor buimac.

Se uită în toate direcțiile, de frică să nu rateze ceva din peisaj. Depășește un grup de mașini care s-au oprit pentru ca turiștii să facă fotografii și să admire priveliștea panoramică. Mai departe trebuie să încerce de două ori ca să intre pe o străduță fără să lovească rulota. O parcare se zărește la orizont. Sunt câteva mașini oprite acolo.

Probabil că e începutul unui traseu de drumeție, fiindcă un cuplu tocmai a ieșit dintr-o mașină, cu bețe în mână și rucsacuri în spate.

Émile înaintează spre capătul parcării, apoi staționează departe de celelalte vehicule, în spatele copacilor. Oprește motorul. Nu s-a înșelat. Se aude susurul apei. Un pârâu curge de-a lungul parcării. O să fie plăcut să doarmă aici. Aruncă o privire spre Joanne. Încă nu s-a trezit. Iese din rulotă și se îndreaptă glonț spre apă, lăsându-se ghidat de zgomot. E de ajuns să traverseze parcarea și s-o taie peste un petic de iarbă. Pârâul este acolo, în spatele copacilor. Apa curge liniștită la vale, o ia peste pietricele, le ocolește, duce ici și colo câte-o ramură de copac... O cărare se întinde pe lângă râu. Émile se întreabă încotro duce. O să se uite în ghidul lui imediat. Deocamdată, se așază pe o piatră, își întinde picioarele și închide ochii pentru câteva secunde.

Își simte mintea rătăcind, vagabondând pe deasupra cursului de apă. Se gândește iar la telefonul lui Joanne, la apelul pe care l-a primit. Chestia asta îl tulbură. Nu doar din cauza a ceea ce presupune: cineva o așteaptă undeva, o imploră poate să se întoarcă. Nu. Din altă cauză. Din cauza apelurilor pe care trebuie să le fi primit și el și care zac într-o căsuță vocală. Din cauza scrisorii pe care va trebui s-o scrie părinților săi, surorii sale, lui Renaud, pentru a le explica... Dar oare ce să le explice? Habar n-are. Totul a fost atât de rapid și de precipitat. Chiar și lui îi este greu să-și explice propria-i plecare. Oare așa se întâmplă mereu când părăsim niște ființe dragi? Oare ne e greu să înțelegem motivele care ne împing s-o facem?

Și totuși Laura părea cât se poate de sigură pe ea când a plecat. Încă o mai vede în ziua aceea când a trecut să-și ia ultimele lucruri din apartament. Venise însoțită de mama ei, care o aștepta jos, preferând să le lase un pic de intimitate pentru acel ultim moment. Rareori se simțise atât de jalnic. Ea era acolo cu jeanșii ei mulați, cu tenișii albi din pânză, cu un tricou galben care îi scotea în evidență sânii. La gât, îi strălucea un diamant. Îi plăceau bijuteriile. Purta întotdeauna un mic accesoriu, un inel, o brățară fină, niște cercei rotunzi... În ziua aceea, își ținea geanta pe braț și părul, la fel de neted, la fel de brunet, i se revărsa pe umeri. Émile se simțise nedemn de ea îmbrăcat în jeanși și într-un tricou alb. Se simțise urât și murdar, deplorabil. Discutaseră deja despre despărțire de trei ori. Laura declarase că nu mai avea nimic de adăugat,

că trecuse doar să-și ia ultimele lucruri. Nu voia să vorbească. Iar el nu știa cum să se poarte. Apartamentul era gol. Laura își recuperase canapeaua, măsuța joasă și cadrul de pat, care erau ale părinților ei. El locuia deja de două săptămâni înconjurat de tăcere și de pustiu. Dar mai erau flacoanele de parfum ale Laurei, în baie, hainele ei de iarnă în șifonier, romanele care îi plăceau în living... Asta îi dăduse iluzia că nu se sfârșise totul. Numai că astăzi ea venea să ia tot. Era ultima dată când o vedea. Părea grăbită.

— Mama mă așteaptă jos. Avem programare la coafor peste o oră. Nu trebuie s-o lungim.

El o privea cum trece dintr-o cameră în alta, agitându-se, împăturind, punând lucrurile grămadă. Își legăna brațele cu un aer rușinat.

— Ai nevoie de ajutor? o întrebase cu o voce ciudat de vlăguită.

— Nu, nu-ți face griji. Vezi-ți de-ale tale, termin în câteva minute. Mă descurc singură. O să te anunț când plec.

Dar Émile nu se mișcase din loc. Nu putuse să-și ia ochii de la ea, indiferentă și total străină acum, împachetându-și lucrurile cu aceeași grabă cu care ar fi făcut-o dacă pleca într-un weekend improvizat. Era ultima oară când o vedea. Era ultima oară când Laura se afla acolo, cu el, în apartamentul lor. Nu putea să stea departe de ea. Rămăsese în ușa livingului, urmărind-o cu privirea. *Nu mai e nimic de adăugat. Trec doar să-mi iau câteva lucruri, nu durează mult.* Nu îndrăznise să-i vorbească. Laura fusese categorică în privința asta. Ce-ar fi putut să-i spună ca s-o facă să-și schimbe părerea, ca s-o convingă să rămână? Avea impresia că decizia ei fusese luată deja, de ceva vreme. Cu mult înainte ca ea să-i vorbească despre despărțire. Fusese răbdătoare. Făcuse eforturi în ceea ce-o privește, dar asta era de domeniul trecutului, se terminase. Îi fusese de ajuns. Redevenise liberă ca o pasăre, așa cum era când o cunoscuse cu patru ani în urmă.

Urcase în lift cu cei trei saci plini și cu o cutie de carton.

— Ai nevoie de ajutor? o întrebase.

— Nu. Mă întorc să-mi iau geanta de mână și gata.

Dispăruse în lift. Émile rămăsese înțepenit în holul apartamentului, având senzația că se sufocă. Se uitase cu coada ochiului la geanta ei de la intrare. Se străduise din

răsputeri să se stăpânească. Voise să-i verifice telefonul... să verifice dacă bănuielile lui erau fondate. Era convins că întâlnise pe cineva. Până la urmă deschisese geanta și căutase înăuntru. Găsise telefonul. Laura îi pusese o parolă. Era blocat cu o nenorocită de parolă. Chestia asta îl scosese din minți. Laura nu-și parolase niciodată telefonul în anii pe care îi petrecuseră împreună. De ce avea azi afurisita asta de parolă?

Auzise liftul venind și pusese telefonul înapoi în geantă. Ea intrase în apartament gâfâind ușor. Pieptul i se ridica sub tricoul galben, obrajii i se îmbujoraseră. Îi aruncase un zâmbet oribil pentru că era un zâmbet rece, un zâmbet amical, nici măcar familiar, ca și cum Émile nu era decât o vagă cunoștință pe care o frecventase.

— Bun. Cred că este momentul să ne spunem la revedere.

Émile nu răspunsese nimic. Vocea i s-ar fi frânt. Pândise semnul unei emoții dureroase pe chipul Laurei, pe chipul ei frumos. Sau o umbră de melancolie... Dar nu văzuse nimic altceva decât grabă și o oarecare ușurare. Se rugase să se prăbușească de durere când ea avea să plece și să nu se mai trezească niciodată. Laura își luase geanta, îl bătuse ușor cu mâna pe umăr și se ridicase pe vârfuri pentru a-l săruta pe obraz. Sărutul se auzise în apartamentul gol. Ea adăugase foarte repede, făcând un pas în spate:

— Sunt mulțumită de... ceea ce am putut trăi împreună. Îți doresc numai bine, sincer... îți doresc numai bine în continuare.

Apoi plecase, în grabă, în timp ce el tăcea, sfâșiat de durere. Laura se dusese la o programare la coafor, ca și cum viața mergea înainte.

Émile începe să simtă că are un nod în gât și senzația că se sufocă, exact ca în acea după-amiază de iunie cu un an în urmă. Totuși, se află acolo, pe malul pârâului, mângâiat de o adiere ușoară. Nimic n-a trecut. Emoțiile sunt încă la fel de prezente, abia înăbușite de lungile luni care s-au scurs. Are nevoie de câteva secunde pentru a-și reveni, pentru a face să treacă îngrozitoarea senzație din piept și din gât. Aruncă pietricele în pârâu pentru a se elibera de furie. Tot nu înțelege. Au fost fericiți împreună. Au fost cel mai fericit cuplu. Cum a putut să se întâmple așa ceva? Nu erau un cuplu obișnuit, unul dintre cele care se lasă tocite de rutină. Ei erau deosebiți. Dar ea plecase totuși...

Când se întoarce la rulotă, Émile constată cu surprindere că Joanne a scos masa și scaunele și că a pus farfurii și tacâmuri.

— Joanne?

Fata e la blatul de bucătărie, aplecată deasupra tocătorului.

— Îmi pare rău, dormeai și… m-am dus doar să fac câțiva pași.

Ridică din umeri, cu o expresie nonșalantă.

— Am bănuit.

— Ce bunătăți pregătești?

— O salată de crudități.

Îi arată o crenguță de rozmarin de pe blat.

— Am găsit asta în spatele rulotei.

— Rozmarin sălbatic?

— Da.

Nu mai adaugă nimic. El o privește cum taie roșiile cu gesturi lente și precise. Se întreabă cât timp a stat pe malul pârâului. Cel puțin o oră. Își drege vocea.

— Ai nevoie de ajutor? Pot să… să fac ceva?

— Mă descurc.

— Pot să tai pâinea.

— Dacă vrei.

Se așază la masă în tăcere, legănați de susurul apei.

— E un pârâu acolo, în spate.

— Zău?

— Da. Va trebui să te duci să-l vezi. E și o potecă de drumeție.

Ea dă din cap, continuând să ciugulească. Émile are impresia că Joanne nu mănâncă decât fructe și legume. De aceea este atât de firavă. Va face paste la cuptor diseară, cu un strat zdravăn de brânză și o va obliga să mănânce puțin.

— Mă gândeam că am putea să ne odihnim un pic aici. O zi-două. Și apoi vom abandona rulota pentru o vreme. Sunt o grămadă de lucruri de văzut. Vom putea să ne luăm rucsacul și să plecăm pentru o săptămână sau două.

Ea aprobă din nou. Émile continuă:

— Am un cort, un reșou, un sac de dormit.

— Și eu am un sac de dormit.

— Ai haine mai groase? Vor fi doar câteva grade sus pe munte, nu mai mult. Și îți trebuie niște pantofi sport, nu sandale.

Fata ezită un moment. Émile adaugă:

— O să mergem să-ți cumperi înainte de a pleca, dacă vrei.
— Bine.
Se gândește că le vor trebui și niște bidoane pentru apă, o trusă medicală, niște pungi cu hrană deshidratată...

După masă, spală împreună vasele. Au mâncat în tăcere, ascultând apa și cântecul păsărelelor. Câțiva amatori de drumeție au traversat parcarea pentru a ajunge pe malul pârâului. Au mai venit niște mașini, iar altele au plecat. Ei se află într-un loc liniștit, ascunși de copaci.
— O să rămân în rulotă în după-amiaza asta, anunță Émile aranjând farfuriile sub chiuvetă. Am de scris o scrisoare.
A hotărât că trebuie să-și ia inima-n dinți și să compună scrisoarea. Este mai bine să scape acum de ea, înainte de a pleca pe munte cu rucsacul în spate. Dacă i se întâmplă ceva... E mai bine să o facă acum, ca să înceapă aventura liniștit, fără să se gândească mereu la tot ce lasă în urmă. Va merge să se așeze la masă, cu o ceașcă de ceai. Va avea toată după-amiaza la dispoziție ca să se gândească ce să scrie.
Joanne încuviințează.
— Bine. Eu voi fi la pârâu.
Preț de o clipă, continuă amândoi să frece, să șteargă, să aranjeze. Émile lasă în sfârșit șervetul jos. Au terminat cu vasele.
— În seara asta, ar trebui să faci turul satului. Panorama este extraordinară.
— Da?
— Da, da, o să vezi. Mergem împreună dacă vrei.
— OK.
Joanne a plecat după masă cu un mic prosop sub braț, ochelari de soare și o carte, ca și cum s-ar fi dus la plajă. Émile și-a făcut un ceai, și-a scos caietul și un stilou și s-a așezat la măsuța pliantă, afară. Asta era în urmă cu trei ore. N-a scris niciun rând. A început prin a-și bea ceaiul, după aceea a trebuit să meargă la toaletă, când s-a întors, a trecut data pe scrisoare, apoi s-a cufundat în gânduri. I s-a făcut somn, s-a dus să se întindă pe saltea, sub acoperișul pliabil. După care și-a mai făcut un ceai și s-a hotărât să se apuce cu adevărat de scris scrisoarea. Dar gândul i-a zburat din nou la cărarea ce se întinde de-a lungul cursului de apă și s-a dus să verifice în ghidul

Pirineilor și să vadă despre ce e vorba. A descoperit că este o cărare ce duce la cascada Arizes, un drum de două ore și jumătate dus-întors. După aceea nu mai știe ce a făcut până acum, când o voce feminină l-a scos din visare. O voce total diferită de cea a lui Joanne.

— Bună ziua!

Varsă un pic din ceai pe masă, surprins de prezența femeii. Nu răspunde imediat. Femeia se apropie, venind din spatele copacilor. Este echipată complet de drumeție, inclusiv cu bețe. Probabil că are vreo treizeci de ani, nu mai mult. Are părul blond strâns în coc și niște trăsături cam dure, dar armonioase. Pare genul sportiv. Cu gambe musculoase și umeri lați.

— Bună ziua, răspunde el în sfârșit, când se simte în stare să vorbească.

Abia acum își dă seama că femeia nu este singură, că un cuplu o așteaptă puțin mai departe, lângă copaci.

— Nu voiam să te deranjez. Mi-a atras atenția rulota. Și tu faci GR[2]?

Émile nu prea înțelege ce spune. Încruntă din sprâncene. Probabil că pare un idiot.

— GR?

— GR10.

— Oh!

A citit în ghidul lui. Traseul GR10 permite traversarea întregului lanț muntos al Pirineilor. Artigues se află pe traseu.

— Nu... Am de gând într-adevăr să plec o perioadă cu rucsacul în spate și cu cortul pentru a descoperi împrejurimile, dar... nu mă gândesc să urmez un traseu precis.

— Mai rămâi aici câteva zile?

— Da. Cât să-mi pregătesc itinerarul și materialele...

— O să urci la Pic du Midi?

În timp ce vorbește, continuă să zâmbească. Asta o deosebește al naibii de mult de Joanne!

— Da, printre altele.

— Atunci, îți dau câteva sfaturi. Noi de-acolo venim. Îți recomand călduros s-o iei pe Drumul Cărăușilor. Este în mod clar mai lung, dar e senzațional... Când te gândești că unii făceau drumul în plină iarnă, prin zăpadă, ducând în spate până la patruzeci de kile!

Are un entuziasm molipsitor. Émile încuviințează, zâmbind și el.

— Mergem la cascade astăzi, continuă femeia. Ne-am hotărât să stăm aici câteva zile înainte să ne reluăm drumul. Profităm de asta ca să vedem împrejurimile.

Își dă după ureche o șuviță de păr ieșită din coc și își umezește buzele.

— Nu vreau să te deranjez mai mult, se pare că ești ocupat. Scrii o carte?

El clatină din cap și zâmbește.

— Nu. O scrisoare.

— Oh! Ai zice că ești în pană de inspirație.

Ea aruncă o privire pe foaia lui albă. Émile izbucnește în râs.

— Da, puțin.

— Ar trebui să ni te alături diseară. Nu-i rău să faci GR10 aici. Stăm cu toții într-o cabană. Ieri am făcut un foc de tabără. În seara asta s-ar putea să repetăm figura. Cuplul de germani pleacă în zori. Dăm o mică petrecere. Să aduci niște vin, dacă poți.

Are un zâmbet jucăuș care contrastează cu trăsăturile ei mai degrabă dure.

— Da, să văd dacă reușesc să ajung, răspunde Émile.

În spatele fetei, cuplul pare să-și fi pierdut răbdarea. Bărbatul îi face semn, discret, să se grăbească. Ea își ia bețele pe care le-a înfipt în pământ.

— Dacă vii, întreabă de Chloé... Dacă sunt cumva la bucătărie, te vor conduce la mine.

Émile dă din cap, zâmbind în continuare.

— Așa o să fac. Mersi.

— Te rog. Atunci, pe mai târziu... probabil!

— Da. Pe mai târziu!

Dispare în pas vioi și imaginea ei se estompează în spatele copacilor. Acum chiar că i-a pierit cheful de scris. Se lasă pe spătarul scaunului, își întinde picioarele. Se întreabă dacă se va duce în seara asta la petrecere. Și-ar dori. Prezența lui Joanne este plăcută, dar cam prea silențioasă. Ar avea nevoie de o mică petrecere cu vin, oameni, discuții, zâmbete... Sub chiuvetă e o sticlă de vin roșu, pe care a luat-o când a fugit de-acasă. Ar putea s-o ducă la petrecere. Dar mai e și Joanne... Oare poate s-o lase singură aici?

Se lasă seara. Joanne nu s-a întors. Émile a făcut un duș rapid și a fiert apa pentru paste. A aruncat spaghetele în cratiță și stă cu ochii pe ceas. Ce face de nu vine? Se hotărăște să meargă pe malul pârâului să vadă dacă este acolo. Poteca e pustie și nu se vede nicio Joanne la

orizont. Mai face câțiva pași într-o direcție, apoi în cealaltă, încercând să o zărească. În zadar. Chestia asta îl cam înfurie. Îi e foame și-l mai îngrijorează ceva. Petrecerea de la cabană... Dacă Joanne nu se întoarce, nu va putea să meargă.

O mai așteaptă un pic, apoi își amintește brusc că a uitat pastele în apa care fierbe. E prea târziu. Rulota e plină de fum, cratița e neagră. N-a mai rămas deloc apă în ea. Pastele sunt carbonizate. Nu-și poate stăpâni iritarea și începe să înjure trântind ușile dulapurilor. Îi ia mai bine de zece minute ca să frece fundul cratiței și alte zece ca să fiarbă alte paste. E aproape noapte când se așază la masă afară.

Încă e furios. Joanne i-a stricat seara. Ce naiba face? Nu știe dacă ar trebui să se îngrijoreze din cauza absenței ei sau doar să fie furios. Azi-noapte a adormit pe un câmp... Fără îndoială, tot așa s-a întâmplat și acum. O să se întoarcă mai târziu, buimacă, iar el o să rateze petrecerea.

Își termină pastele, apoi își mai pune o porție peste care presară brânză. Începe să se îngrijoreze cu adevărat. Și dacă începe să plouă? Dacă nivelul apei începe să crească? Dacă Joanne nu mai găsește drumul în noapte? Émile se ridică, ia o lanternă din dulapul de sub chiuvetă și pleacă să o caute, în direcția pârâului. În clipa aceea, o vede. Vine spre el, în pantalonii săi scurți prea mari, cu cartea și prosopul în mână. Merge cu pași liniștiți, ceea ce îl scoate efectiv din sărite.

— Pe unde umbli? strigă Émile la silueta ei care se apropie.

Fata nici măcar nu pare să grăbească pasul când îl aude.

— Începeam să mă îngrijorez! Se face întuneric beznă!

Joanne ajunge în fața lui și are un aer surprins, ca și cum nu înțelege de ce e furios.

— Trebuia să mă anunți!

— Îmi pare rău, n-am văzut că e atât de târziu...

Vocea ei firavă și tristă nu-l calmează.

— E noapte!

— Eram cufundată în cartea mea..., spune ea, încercând să se scuze.

— Și n-ai văzut că e noapte?

Se oprește brusc, fiindcă își dă seama că este prea dur. Joanne nu trebuie să-i dea lui socoteală. Este adultă și perfect capabilă să se descurce singură. Dar tocmai asta-i

problema... Este într-adevăr capabilă? Pare tot timpul atât de aiurită.

— Îmi pare rău, doar că... Începeam să-mi fac griji.

Ea ridică din umeri cu indiferență.

— Întrucât ai adormit în mijlocul câmpului noaptea trecută, mi-a fost teamă că...

Fata îl ia oarecum pe neașteptate, întrerupându-l:

— De acum înainte, mă voi întoarce înainte de căderea nopții.

Iar el nu mai găsește nimic altceva de adăugat decât un „Ți-am pregătit niște paste", un pic jenat.

Se întorc la rulotă în tăcere. Émile nu mai are niciun chef să meargă la petrecere. Aprinde niște lumânări pe măsuță și se cufundă iarăși în ghidul Pirineilor în timp ce Joanne mănâncă. A prins-o soarele azi. Are nasul roșu. Și-o fi scos pălăria?

— Sunt bune pastele, mai sunt calde? întreabă el ridicându-și nasul din ghid.

— Da.

— E cam târziu ca să facem acum turul satului... O să mergem mâine...

— Da.

Parcarea este pustie la ora asta. Nu e nici țipenie de om. Émile tresare când aude un zgomot în frunziș, în spatele lui. Mijește ochii și are impresia că distinge o siluetă. În secunda următoare, apare cineva cu o rămurică în păr. Émile scoate un oftat de ușurare recunoscând-o pe tânăra de azi după-amiază, Chloé.

— Ah, tu ești! Mă întrebam cine dă târcoale pe-aici!

Lângă el, la masă, Joanne ridică privirea, auzindu-l vorbind, și o descoperă pe Chloé, chiar în fața lor. Nu pare deloc surprinsă. În schimb, Chloé pare dintr-odată jenată. Ezită un moment.

— Îmi pare rău, voiam... credeam... Era petrecerea...

Face un gest confuz, ca și cum i-ar veni să intre în pământ de rușine. Émile se ridică și o invită să-l urmeze mai departe, în direcția pârâului. Chloé ezită o clipă, apoi pornește în urma lui, după ce i-a aruncat pe furiș un „bună seara" lui Joanne. Fac câțiva pași, apoi Émile se oprește.

— Voiam să vin, zice el. Dar Joanne nu se întorsese de la pârâu. Începea să se întunece. Am hotărât să o aștept, să fiu sigur că se întoarce teafără și nevătămată. Dar după asta, era prea târziu.

Chloé nu pare să-l asculte, în schimb se uită fix la rulotă și la Joanne, care mănâncă înconjurată de lumânări, cu pălăria ei neagră pe cap.
— Este iubita ta? Nu știam că ești aici împreună cu iubita...
El urmărește privirea lui Chloé și clatină din cap râzând.
— Nu... Nu este iubita mea!
Joanne tocmai a lăsat furculița jos. Acum are fața ridicată spre cer. Stă nemișcată. Nu-ți dai seama ce face, dacă se uită la stele sau se roagă. Chloé zice șoptit:
— Pare cam ciudată.
Ceea ce-l face pe Émile să râdă.
— Da, e complet țicnită!
— Și atunci, ce face aici? De ce călătorește cu tine?
El n-are chef să-i povestească tot. Boala, diagnosticul sumbru, anunțul de la mica publicitate...
— Am luat-o de pe drum.
Chloé face ochii mari.
— *Ce?*
Émile încearcă să inventeze repede ceva.
— Făcea autostopul, am luat-o de la un popas de pe autostradă. Este cam tulburată... I-am... I-am vorbit despre călătoria mea în Pirinei și a vrut să vină cu mine.
Chloé rămâne cu gura căscată de uimire.
— Dar n-o cunoști?
— Nu.
— Când ai luat-o?
— Acum trei zile.
— Fără s-o cunoști?
— Fără s-o cunosc.
— Poate că e nebună... vreau să zic cu adevărat nebună, bolnavă psihic sau... Poate că a evadat. Poate că e căutată!
El ridică din umeri.
— Nu pare să fie periculoasă.
Stupefacția din ochii lui Chloé îl face să-și dea seama că poate și el e la fel de nebun ca Joanne până la urmă.
— Atunci, ești complet nebun!
Chloé începe să râdă, iar el o imită, fericit că nu mai are expresia aceea îngrozită.
— Asta înseamnă aventură, nu?
— Mmm..., răspunde Chloé, nu știu.
— Și tu, tu cu cine ai plecat pe GR10?

— Sunt cu cele mai bune două prietene ale mele și cu iubiții lor. În fine, ar trebui să spun *soți*, dar nu sunt încă pregătită pentru așa ceva. Mă face să mă simt bătrână.

Zâmbesc amândoi.

— Cred că înțeleg... cel mai bun prieten al meu a devenit de curând tată și își caută o casă.

Chloé se strâmbă, dezgustată, făcându-l să râdă.

— Ce nenorocire! Ar fi trebuit mai degrabă să te însoțească aici!

— Cred că i-ar fi plăcut.

— Doamna a fost cea care a vrut casă și copii?

El se gândește o secundă.

— Cred că da, dar chestia asta îi face extrem de fericiți.

— Atunci asta este important.

Se lasă din nou tăcerea. Émile observă că femeia și-a desfăcut părul în seara asta. Îi ajunge până la umeri. Și-a schimbat ținuta de drumeție cu o rochie de vară verde și niște sandale cu talpă groasă. E la fel de înaltă ca el. Un centimetru în plus și l-ar depăși.

— Deci vii la petrecere? Putem să-i propunem prietenei tale nebune să ne însoțească.

Are un zâmbet malițios. O privesc amândoi pe Joanne care se ridică de la masă, își ia farfuria și tacâmurile și intră în rulotă.

— Cred că o să se culce, spune Émile.

— Da... O abandonăm aici?

— Putem.

— Sau putem să ne așezăm acolo, pe malul pârâului. Doar că n-am adus vin...

Émile îi zâmbește.

— Am eu vin acolo, înăuntru. Am și foc. Putem face petrecerea aici.

Încântată, Chloé îl bate cu palma pe umăr:

— Adjudecat!

O găsește pe Joanne în rulotă, spălând vasele. Se proțăpește în fața ei, un pic jenat.

— Am cunoscut-o pe fata asta azi după-amiază. Pleca în drumeție cu prietenii ei.

Joanne nu reacționează. Continuă să-și frece farfuria.

— O să stăm la taclale pe malul pârâului, vrei să vii și tu?

Ea clatină din cap.

— Nu, e-n regulă.

— Te culci?

— Da.

— Bine… Pe mai târziu atunci…
— Pe mai târziu.

Émile deschide dulapul de sub chiuvetă și ia sticla de vin roșu, tirbușonul și bricheta. Simte ochii lui Joanne urmărindu-l când iese din rulotă și se întreabă dacă mai are acea privire buimacă și pierdută.

---

[1] Pierdere de memorie (în engl. în orig.). (*N.t.*)

[2] Abreviere de la (*sentiers de*) Grande Randonnée — trasee lungi marcate, care permit efectuarea de drumeții ce durează mai multe zile sau săptămâni. (*N.t.*)

4

— Uite, aici e perfect.

Chloé s-a așezat pe o piatră după ce a adunat crengi uscate. Émile le-a aranjat și acum înconjoară grămăjoara de lemne cu pietre. Focul se aprinde fără prea mari probleme. Émile pleacă să mai adune niște crengi în timp ce Chloé deschide sticla de vin.

— N-am luat pahare, se scuză el.

— O să bem din sticlă.

De data asta, totul e bine. Émile pune crengile lângă foc. Au rezerve pentru a-l întreține mai multe ore. Se așază lângă Chloé, care și-a întins picioarele lungi și musculoase în fața ei. Lumini portocalii îi dansează pe piele. Ridică sticla, o duce la gură, apoi i-o întinde lui. Émile simte că îi face foarte bine să fie aici, pe malul acestui pârâu, lângă un foc de tabără, cu o fată care îi zâmbește, care îi dă de înțeles că-l place, cu o fată care debordează de energie. După primele zile în care a stat în tăcere și a tot rememorat trecutul, seara asta este o adevărată gură de oxigen. Ea e cea care începe să-l descoasă.

— Așadar, povestește-mi... Cum ți-a venit ideea unei călătorii în Pirinei? Cum ai ajuns aici?

Dar el preferă s-o lase pe ea să înceapă, căci nu prea știe ce să povestească. O versiune edulcorată a adevărului, mai mult sau mai puțin reală.

— Nu, tu mai întâi.

— Ah, da? Și de ce, mă rog?

— Pentru că pui prea multe întrebări.

Ea râde încetișor și își lasă capul pe spate.

— Recunosc. Mi se spune des asta.

— Deci, povestește-mi. Ce e cu acest *road trip* pe GR10?

— Bun, să începem cu începutul. Eu am... Tocmai am renunțat la jobul meu de poștăriță.

Chloé îi suprinde zâmbetul mirat de pe buze.

— Da... Poștăriță. Astfel se explică picioarele astea frumoase, tonifiate, și tenul bronzat, nu-i așa?

Râd amândoi cu poftă.

— Făceai livrările cu bicicleta?

— Evident. Am refuzat mereu mașina.

— Îmi închipui că îți place sportul.

— Nu făceam asta decât în weekenduri.
— Tot mers cu bicicleta?
— Nu. Înotam, alergam, făceam multe drumeții. Mi-am dorit mereu să plec într-un *road trip* în mijlocul naturii.
— De-asta ți-ai lăsat jobul?
— E un pic mai complicat decât atât...
Ea îi smulge sticla din mână și mai dă pe gât o înghițitură zdravănă.
— Nu e rău deloc vinul ăsta.
Apoi îi aruncă una dintre acele priviri pătrunzătoare care spun mult. A venit după el până la rulotă în noaptea asta...
— Deci, plecarea ta? continuă Émile pentru a-și ascunde tulburarea.
— Da, așa... într-adevăr ideea asta de călătorie nu-mi dădea pace. Mereu am vrut să fac drumeție în Pirinei, pe traseul GR10. Trebuia să plec cu iubitul meu de atunci. După care, în urmă cu trei ani, ne-am despărțit. Era un idiot, dar trebuia să ne căsătorim.
Face o grimasă, ca și cum ar spune *mea culpa*.
— Da, a fost cât pe ce să mă las păcălită. Dar totul e bine când se termină cu bine, întrucât domnul a plecat cu alta...
Tace câteva clipe.
— ... ca să facă traseul GR10.
Émile își înăbușă râsul în timp ce duce sticla la gură și e cât pe ce să se înece. Chloé nu se supără câtuși de puțin. Începe și ea să râdă.
— Da, știu... Mereu afurisitul ăsta de GR10. Viața mea e o comedie.
— Văd că reziști bine.
Se lasă iar tăcerea, abia tulburată de trosnetul lemnelor în foc.
— Am renunțat așadar la ideea asta de *road trip*. Am... am pierdut oarecum următorii trei ani din viața mea trăind fără niciun țel. Serviciu, sport, câteva ieșiri cu prietenele. Care încercau să mă facă să mă distrez. Eram celibatara grupului. Încă mai sunt. Așa că ele încearcă mereu să mă mărite. E insuportabil!
— Cred că înțeleg.
A trecut și el prin asta după ce Laura l-a părăsit. Renaud era cu Laëtitia, cei câțiva prieteni ai lor cu care se mai vedeau își găseau încet-încet perechea. El devenise bărbatul pe care voiau să-l însoare. Și niciunul nu

înțelegea că el nu mai voia să audă de așa ceva, fiindcă pentru el ocazia era pierdută. Chloé continuă:

— Și apoi, acum două luni, a murit mama. Cancer ovarian. Tata a pus la vânzare casa familiei. Am înțeles că era sfârșitul unui ciclu de viață, că era timpul să plec. Lucrurile astea se simt întotdeauna. O ultimă legătură se rupe și știi că poți pleca. N-am vrut să-mi iau concediu fără plată. Am demisionat. Sunt tânără, o să găsesc cu siguranță altceva, în țara asta sau în alta.

Aruncă o pietricică în apă. Émile îi întinde sticla.

— Unde o să te duci după drumeția din Pirinei?

— Poate în Spania. Apoi în Sicilia. După aceea, încă nu știu.

— Și prietenele tale? Vor merge cu tine?

Chloé clatină din cap. Lumina flăcărilor îi dansează în pletele blonde.

— Nu. Ele fac doar o parte din GR10 împreună cu mine.

Își strânge încet genunchii la piept. Lui Émile îi place mult cum îl privește, cu capul aplecat într-o parte. Asta îi trezește dorința de a-și trece o mână prin părul ei.

— Și tu? îl întreabă ea. De ce ești singur? Mă rog, fără s-o pun la socoteală pe nebuna pe care ai adunat-o de pe marginea drumului....

N-a avut timp să-și pregătească minciuna. Se trezește luat din scurt.

— Eu... Și eu am...

Înghite cu greutate. Chloé îl privește calmă, cu interes. N-are chef să-i spună despre boala lui. În seara asta, vrea să fie tânăr și plin de viață ca ea. Vrea să fie un bărbat care are tot viitorul în față.

— Și în cazul meu a plecat, zice el în cele din urmă.

— Cine? Prietena ta?

— Da. A plecat acum un an. Spre deosebire de tine, n-am aflat niciodată dacă avea pe altcineva. Noi... Nu urma să ne căsătorim, dar... ea își pusese în cap să facă un copil și... era mult mai pregătită decât mine. Eu nu eram... Nu eram decât un puștan.

Este surprins de felul în care a vorbit. Căci nu e vorba nicidecum de o minciună. Este adevărat, Laura voia un bebeluș. Laura visa să aibă un copil cu el. În cele din urmă, el capitulase, dar era deja prea târziu. Nu-și dăduse seama decât după aceea. Nu-i vine să creadă că tocmai i-a povestit lui Chloé, fiindcă nici măcar Renaud nu știe. N-a putut niciodată să vorbească despre acest subiect. N-a vrut niciodată să înțeleagă plecarea Laurei, s-o accepte.

Dar a știut întotdeauna că asta era buba, de aici a pornit neînțelegerea.
— Ce s-a întâmplat? N-ați încercat? întreabă Chloé.
— Foarte puțin. Să zicem că... Atunci când în cele din urmă am fost de acord, era deja prea târziu.
— Vai!
— Da. A plecat. Cred... cred că avea pe altcineva, dar n-am aflat niciodată.
— Chestia asta n-ar fi schimbat nimic, tot te părăsea...
— E-adevărat.
— Ți-ar fi permis poate să scapi de responsabilitate. Doar la asta ți-ar fi folosit.
— Cum așa?
Chloé învârte niște pietricele între degete.
— Păi... Întotdeauna e mai simplu să-ți acuzi partenerul că a fost cauza despărțirii. Este mult mai simplu decât să-ți dai seama unde ai greșit.
Știe că are dreptate. Dar nu are chef s-o audă. Totul s-a întâmplat din cauza dorinței de a avea un copil, din cauza imaturității lui... Nu vrea să se mai gândească acum la asta. Încearcă să schimbe subiectul.
— Ne-am despărțit și... am ajuns și eu celibatarul grupului. Toți ceilalți din jurul meu își întemeiau familii, jobul mă plictisea de moarte și apoi cel mai bun prieten al meu a devenit tătic. Era prea de tot. Era momentul să plec, așa cum ai zis tu.
— Ideea ți-a venit așa, pur și simplu?
— Da. Dintr-odată. Am cumpărat rulota asta și am plecat. Era... Nu știu... Ca și cum mă trezeam după ce dormisem într-o viață searbădă luni de zile.
Nici în privința asta nu minte. Se aude vorbind ca și cum ar fi străin de el însuși și este pe punctul de a se întreba dacă diagnosticul pe care l-a primit este într-adevăr singurul motiv al plecării lui... Chloé duce sticla la gură, savurează vinul câteva clipe, apoi spune:
— Și eu am exact aceeași senzație. Trebuie să avem grijă.
— Cu ce anume?
— Să nu ne irosim viața. Toți avem tendința să o facem. Eu o să încerc să mă gândesc la viitor. Și tu ar trebui să faci la fel.
El aprobă. Nu-i va spune că nu va mai avea niciodată timp suficient pentru a-și irosi viața.
— Ce job aveai? întreabă Chloé întinzându-i sticla.

Au terminat vinul. Au vorbit despre joburile lor, apoi despre familiile lor, despre viziunea pe care o are fiecare

despre viață. Sunt amândoi ușor cherchceliți. Se simt extraordinar de bine. Chloé s-a întins pe pietricele, rochia i s-a ridicat deasupra genunchilor. Émile s-a apropiat de ea, dar n-a îndrăznit încă să o atingă. Privește focul dansându-i în păr, pe picioare, în adândul ochilor. Lui Chloé i se împleticește limba când se ridică într-un cot și îi propune:

— Ce-ai zice dacă ne-am întoarce în rulotă?

Are o licărire stranie în privire. Émile își dorește foarte mult s-o sărute, să o strângă în brațe.

— E Joanne acolo.

— Doarme sus, nu?

— Da...

— N-o să facem zgomot. Îți promit că o să fiu tăcută.

Are un zâmbet ștrengăresc. Se ridică sprijinindu-se de genunchii lui iar atingerea ei îl face să-și piardă controlul.

— Liniște totală atunci! poruncește el.

— La ordinele dumneavoastră...

Chloé îi atinge ușor umărul. El o prinde iute de mână și o trage după el printre copaci, în direcția rulotei.

— Vino.

Se împiedică amândoi la intrarea în rulotă și Émile este aproape sigur că au trezit-o pe Joanne, dar nu are timp să deschidă gura, Chloé s-a lipit deja de el, buzele ei sunt deja lipite de ale lui. Răsuflarea îi miroase a alcool, dar și a ceva mai dulceag. I se pare ciudat să simtă un corp atât de robust lipit de el. Laura nu era atât de musculoasă și nici atât de viguroasă. Era și mai minionă. N-a cunoscut niciodată o fată atât de energică precum Chloé. Îl apucă strâns, îl dezbracă cu forța, fără a înceta să-l sărute. Are mișcări sigure și eficace. Sprijinindu-se de blatul de bucătărie, dărâmă o cratiță și Chloé izbucnește într-un râs zgomotos. Émile se face alb la față și ridică ochii spre plafon, gândindu-se că Joanne trebuie să se fi trezit.

— Hai, relaxează-te, îi șoptește Chloé la ureche. N-o s-o traumatizăm.

Nu-l lasă să-i răspundă, lipindu-și gura de a lui. Sunt în lenjerie intimă acum. Émile îi arată în tăcere bancheta din fața mesei. Se află doar la un metru de ei, dar le ia o groază de timp să ajungă acolo. Chloé e cea care îl răstoarnă pe banchetă și sare pe el. Are un aer sălbatic, ochii îi sclipesc. Émile aproape că se așteaptă s-o audă cum rage. Îi pune o mână pe gură, întrucât ea începe să gâfâie zgomotos. Dar când o penetrează, el e cel care nu-

și poate stăpâni geamătul. Are senzația că au trecut ani în șir. După Laura, n-a avut decât o singură femeie. O singură dată. O femeie măritată, cunoscută pe un site. Nici măcar nu-și amintește de ce a făcut-o. Poate pentru a avea impresia că se răzbună pe Laura, că o fură pe această femeie așa cum cineva o furase pe a lui. Fusese rapid și anost. După asta, a decis că a terminat-o cu sexul, fiindcă avea să fie mereu dezamăgit de acum înainte. Dar în seara asta, e bine. E oricum, numai dezamăgitor nu. Este ca o mică renaștere. Își înăbușă cu greu gâfâielile. Bancheta face un zgomot îngrozitor, scârțâie. Termină istoviți, transpirați leoarcă, lipiți de imitația de piele a banchetei. În rulotă se așterne din nou tăcerea și Émile n-are decât o obsesie: să pândească cel mai mic semn care i-ar arăta că Joanne este trează. Se roagă să nu fie cazul. Acum că i-a trecut excitația, se simte rușinat că au făcut asta știind că Joanne i-ar putea auzi. S-au purtat oribil. O împinge ușurel pe Chloé într-o parte și șoptește ca și cum s-ar scuza:

— Prefer să nu rămânem aici... Dacă Joanne...

Nu-și termină fraza, căci Chloé încuviințează și se ridică brusc.

— Am înțeles.

Se îmbracă cu gesturi rapide și cam rigide. Îi e teamă să nu o fi jignit. Nu voia să-i dea papucii.

— Vrei să ne așezăm afară? Fac un ceai?

Ea se oprește, ținându-și rochia lipită de piept. Zâmbetul îi revine.

— Cu plăcere. Dar un ceai verde atunci!

Când iese după ea afară, Émile o găsește răsfoind ghidul Pirineilor pe care îl lăsase pe masă.

— Voi avea multe sfaturi să-ți dau, îi spune Chloé în timp ce el se lasă să cadă pe scaun în fața ei.

— Ah, da?

— Da. Dar asta ne-ar lua o seară întreagă. Dacă mai ești aici mâine, am putea să încercăm.

— Când pleci?

— Poimâine.

— Atunci da, putem face asta mâine-seară.

Timp de câteva secunde își beau ceaiul în tăcere. Aerul s-a răcorit simțitor. E târziu în noapte. Émile e cel care sparge tăcerea.

— Mă tem că n-am un echipament corespunzător... ca să plec pe jos, vreau să zic.

— Nu sunt o profesionistă, dar se fac deja zece zile de când mergem și alternăm statul la pensiuni și în cort. Ar trebui să-ți pot oferi câteva informații.

— Drăguț din partea ta.

Chloé are o privire veselă.

— Nu. Seara asta a fost drăguță.

El îi zâmbește.

— Așa este. E...

Șovăie puțin. Nu vrea să pară prea stupid.

— E plăcut să întâlnești oameni ca tine.

— Îți întorc complimentul.

Femeia îl privește drept în ochi, murmurând:

— Ai putea să ai parte de o companie mai bună decât nebuna cu pălărie.

Émile se străduiește să n-o arate, dar cuvintele lui Chloé îl irită. I se par nedrepte și meschine. Încearcă să-i ia apărarea lui Joanne:

— Este un pic pierdută... Dar e foarte drăguță.

— Da, ripostează Chloé strâmbându-se. *Drăguță.*

Are un râs disprețuitor. El preferă să nu răspundă. Doar își bea ceaiul în tăcere.

Chloé o ia din loc câteva minute mai târziu. Îi dă un sărut pe obraz, apoi dispare printre copaci. Émile nu îndrăznește să se ducă în patul de sus, unde stă întinsă Joanne, poate încă trează din cauza hârjonelilor lor. În seara asta, se va mulțumi cu bancheta. După tot ce s-a întâmplat, îi datorează măcar acest semn de respect.

Când se trezește dimineața, îl chinuie o durere de cap îngrozitoare. Își zice că așa-i trebuie, că bunul Dumnezeu îl pedepsește. Soarele este deja sus pe cer. Trebuie să fie aproape de amiază. Probabil că Joanne s-a trezit. Îi este rușine pentru aseară, cu atât mai mult acum că e miezul zilei. Se străduiește să se ridice, să facă un pas afară. Nici urmă de Joanne. Este ușurat oarecum. Apoi se îngrijorează la gândul că ar fi putut să plece, să-l abandoneze. Dar lucrurile ei sunt acolo. Își zice că o să facă un duș și după aceea o să-i pregătească o masă bună ca să-l ierte. O salată de crudități. Va fi mulțumită.

Înainte de asta, se chinuie să meargă puțin pe-afară, pe lângă copaci, pentru a-și calma durerea de cap. Se îndreaptă spre pârâu. Îi va face bine să-și scufunde picioarele în apa rece. Se oprește brusc la câțiva pași de pârâu, căci Joanne este acolo, așezată pe un bolovan. Își ține telefonul la ureche și vorbește. Nu mai șușotește ca

deunăzi. Are o voce sigură pe care el nu i-o cunoaște. Nu o voce puternică, dar una limpede.
— Nu. Trebuie să încetezi cu telefoanele...
Tace pentru un moment. Dincolo de zgomotul apei, Émile surprinde o voce de bărbat care se aude în telefon. O voce destul de tânără.
— Tu... Nu... Nu mai plânge așa... Spuneai că îmi vei respecta alegerea... Eu am... Nu știu... Ți-am spus deja... O lună, șase luni, un an... Am nevoie de timp... Nu... Încetează...
Joanne face o pauză mai lungă, ca și cum are nevoie să se stăpânească sau să-și recapete suflul.
— Am fost amândoi de acord... Mă voi întoarce când voi fi pregătită. Ți-am spus deja... Nu poți continua să mă suni așa... Am nevoie de liniște. Am nevoie de spațiu.
Își ia capul în mâini. Se scurg câteva secunde. Când vorbește din nou, tonul ei e iritat.
— Da, ne-am iubit, dar asta nu schimbă nimic... Nu, nu mai știu acum. Am nevoie de timp ca să aflu dacă mai este cazul... Nu mai plânge. Așa stau lucrurile.
Émile rămâne încremenit câteva secunde, apoi își dă seama că n-ar trebui să fie acolo. Se retrage în tăcere, încercând să nu calce pe crengi uscate. Ar face zgomot și Joanne l-ar surprinde. Și-ar da seama că știe. Nici unul, nici altul nu s-ar pricepe să gestioneze o asemenea situație. Ajunge la cărarea ce duce la rulotă și merge cât poate de repede. E clar acum. O sună un bărbat. Un bărbat care suferă că Joanne a plecat, un bărbat pe care ea l-a iubit cândva, dar nu mai este sigură că-l iubește.

Émile a pregătit masa. A făcut o omletă cu ciuperci, rugându-se ca ea să mănânce ouă, o salată verde și un pic de orez pe care l-a fiert cu o crenguță de rozmarin. În timp ce o așteaptă, și-a scos foaia albă și stiloul, dar în mod evident nu e ziua potrivită ca să-și aștearnă scrisoarea pe hârtie. Migrena nu i-a trecut, își simte tâmplele zvâcnind. Imaginile de azi-noapte sunt încă prea vii. Cuvintele pe care le-au rostit pe malul pârâului. *Își pusese în cap să facă un copil și... era mult mai pregătită decât mine.* Nu știe de ce s-a confesat. De ce acestei fete? E mai simplu să-ți mărturisești greșelile unor necunoscuți? Émile o întâlnise pe Laura la universitate. Se plictisea la cursul de comerț. Nu făcea mare lucru. Strictul necesar. Laura era în sala de deasupra lui. Venise să le prezinte stagiul pe care-l efectuase într-o agenție imobiliară pentru a-i încuraja și pe alți studenți să aplice. I se păruse

frumoasă și insolentă. Se întâlniseră apoi la o petrecere studențească exact în aceeași seară. O prinsese de umăr, în mulțime, și declarase că este foarte interesat de firma la care își făcea ea stagiul. Nu era proastă și izbucnise în râs. Îi plăcuse la nebunie râsul ei. Se îndrăgostise pe jumătate de ea în acel moment. Își petrecuseră seara discutând, așezați la bar. Se sărutaseră la plecare. Își dăduseră întâlnire a doua zi ca să ia o gustare în centrul orașului. Începuse așa, pe neașteptate. Nu se mai despărțiseră. Ea venea să doarmă în micuța lui garsonieră de student. El mergea să ia cina în apartamentul pe care ea îl împărțea cu alți tineri. Uneori, rămânea să doarmă acolo. Se întâmpla ca ea să-i sune la ușă, în toiul nopții, doar ca să-i simtă mirosul înainte să adoarmă. Sau se ducea să-l caute în pauză, în fața amfiteatrului, și-i spunea: „Vino, mergem la cinema!" El pleca de la cursuri și o urma. Laura era impulsivă. Era plină de viață. Nu-i plăcea să stea mult timp într-un loc. Se plictisea repede. Putea să plece de la o petrecere după o oră decretând că e nasoală. Hotăra să plece în weekend la mare marți seara și el n-avea decât s-o urmeze dacă voia, fiindcă ea oricum pleca. Iar Émile o urma, căci știa că spune adevărul: ar fi plecat fără el. Și-ar fi luat vechea ei mașină, costumul de baie, o periuță de dinți și ar fi plecat. Așa începuse relația lor: totul se întâmpla pe neașteptate, totul era pasiune. Știa că e liberă și o iubea cu atât mai mult cu cât era conștient că putea să plece în orice moment.

După aceea, se mai liniștiseră. Frecventaseră facultatea mai asiduu (tata și mama bombăneau din ambele părți). Se mutaseră împreună, după doi ani de du-te-vino neîncetat între locuințele lor. Laura își terminase studiile și își găsise un loc de muncă, încetase să inventeze weekenduri improvizate peste noapte, începuse să se îngrijoreze când el nu se întorcea la ora prevăzută. Émile simțea că era mai puțin liberă. Încetase s-o considere o pasăre nebună. Crezuse că devenise o pisicuță docilă, că va rămâne mereu cu el.

Așa că, da, i-ar fi fost greu să-i mărturisească lui Renaud c-o dăduse în bară cu Laura, că voise s-o facă să aștepte, că nu luase în serios dorința ei de a rămâne însărcinată, că o considerase un capriciu. Se presupunea că, dintre ei doi, el era cel mai înzestrat, cel care putea să dea un exemplu, cel care știa, cunoștea femeile, nu era stângaci sau tulburat. Și totuși Renaud era cel care reușise.

Care știuse s-o facă fericită pe Laëtitia. El era cel care astăzi avea un bebeluș.

Întotdeauna e mai simplu să-ți acuzi rivalul că a fost cauza despărțirii. E mult mai simplu decât să-ți dai seama unde ai greșit.

Fără îndoială, asta a făcut el convingându-se că Laura îl lăsase pentru altul. Probabil că nu există altul. Laura a plecat pentru a-și regăsi visul, libertatea.

Aude pașii lui Joanne pe pietriș înainte s-o vadă sosind. Se ridică un pic cam repede.

— Bună.

— Bună.

Nu pare să fie supărată pe el pentru noaptea trecută. Are doar un aer absent, ca de obicei. Se lasă să cadă pe scaun fără a se obosi măcar să-și ascundă telefonul mobil. În definitiv, chiar vrea să-l ascundă?

— Am pregătit masa. Ar trebui să mâncăm... O să se răcească orezul.

Poartă eterna ei pălărie neagră, șalvari și tricou. Așadar, nu se îmbracă decât în negru. Este o certitudine acum. Îi umple farfuria în timp ce ea privește în gol. Conversația cu bărbatul, la telefon, pare că a tulburat-o.

— Ai fost... ai fost la pârâu?

Se preface că nu știe ca s-o oblige să vorbească, să iasă din starea de apatie.

— Da.

El nu găsește nimic de adăugat. Îi întinde farfuria, dar Joanne nu face nicio mișcare ca să-și ia tacâmurile.

— Nu mănânci?

— Nu prea mi-e foame.

Pare zdruncinată, amețită. Émile se întreabă de ce l-a părăsit pe bărbatul de la telefon. Cum l-a părăsit. De ce acesta continuă să o sune fără încetare. *Am fost amândoi de acord... Mă voi întoarce când voi fi pregătită.* Nu pare să fie vorba de o despărțire definitivă. Pare mai degrabă un *break*, o pauză. Ce caută ea fugind, plecând într-o călătorie cu primul venit, îndepărtându-se cu orice preț de iubitul ei? Oare vrea să-și dovedească ceva? Dar el, el ce caută? Scrisoarea se află tot acolo, lângă farfuria lui, și e tot albă. Nu se simte în stare să aștearnă ceva pe hârtie. A crezut că, dacă pleacă, are o explicație simplă. Dar acum înțelege că e mai complicat. Există aceste frânturi de trecut care ies la suprafață și care pun totul într-o altă perspectivă, care aduc o lumină nouă. Poate că nu există decât un motiv evident al plecării lui...

Joanne duce la gură o bucățică de roșie. Se străduiește s-o mănânce. Lui Émile i se pare semn bun, își zice că poate reușește să stea de vorbă cu ea, că poate ea îl va lămuri. La urma urmei, și ea a plecat... Își drege glasul.

— De ieri tot încerc să scriu scrisoarea asta...

Are o voce nesigură. Joanne își ridică privirea din farfurie. El îi arată foaia albă.

— O scrisoare pentru ce?

Nu l-a întrebat „o scrisoare pentru cine", ci „o scrisoare pentru ce". Și are perfectă dreptate. Scrisoarea asta nu se adresează nimănui în mod special. Nu se adresează mai mult părinților săi decât lui Renaud, sau decât lui însuși. Este o scrisoare menită să explice. Sau poate pur și simplu o scrisoare menită să-i ajute să înțeleagă. Fără îndoială, de aceea nu reușește s-o scrie.

— O scrisoare de adio... Pentru apropiații mei. Ca să-i anunț în legătură cu plecarea mea.

Joanne își lasă jos furculița și clatină din cap cu un aer trist.

— Ei încă nu știu că ai plecat?

— Nu. Am... am plecat așa, pe furiș. Ei... Ei bănuiesc probabil că am plecat, probabil că mi-au găsit ușa de la casă încuiată, probabil că au încercat să mă sune. Numai Renaud știe... Prietenul meu cel mai bun... probabil că m-a dat de gol deja... Au trecut patru zile...

Joanna începe iarăși să mănânce cu îmbucături mici, fără să se grăbească.

— De ce nu le-ai spus că pleci?

— N-ar fi fost de acord. Renaud este diferit, dar părinții și sora mea, ei n-ar fi înțeles... Mai era și studiul ăsta clinic. În timpul căruia se studia boala, se făceau teste și se încerca să i se oprească evoluția. Ei voiau să particip.

Joanne își înghite dumicatul, apoi întreabă pe un ton politicos:

— Era sortit eșecului?

— Studiul clinic?

— Da.

— Nu m-ar fi vindecat. Niciodată n-a fost ăsta scopul.

Joanne își ia timp să formuleze întrebările, alegând fiecare cuvânt cu deosebită atenție:

— Ei sunt convinși că asta te-ar putea vindeca?

— Cred că s-au împăcat cu adevărul.

Din nou tăcere. Joanne vorbește cu grijă:

— Ai fi putut pur și simplu să refuzi studiul clinic.

— Adică?

— Nu era nevoie să pleci atât de departe. Era suficient să refuzi studiul.

— Eu... E puțin mai complicat.

Fata așteaptă, calmă. S-a oprit din mâncat. Și-a lăsat furculița din mână și îl privește. Pentru prima dată, îl privește în ochi. Émile este surprins și îi e greu să explice.

— O să devin senil... Vreau să spun, *în curând* o să devin senil. Eu... Eu nu voiam ca ei să mă vadă în halul ăla. Voiam... Voiam să rămân în amintirea lor așa... Așa cum sunt eu, cel adevărat... Nu ca un moșneag senil.

— Crezi că te-ar fi considerat un moșneag senil?

— Începuseră deja s-o facă. Privirea lor se schimbase. Comportamentul, la fel.

Joanne își pleacă privirea în farfurie și clatină imperceptibil din cap.

— În cazul ăsta, te înțeleg.

Se scurg câteva secunde. În cele din urmă, Émile își toarnă un pahar cu apă și Joanne începe din nou să ciugulească încetișor. Nu se mai aud decât susurul pârâului, în depărtare, cântecul păsărilor și zgomotul tacâmurilor.

— Mi-am dorit întotdeauna să călătoresc, adaugă Émile cu gura pe jumătate plină.

Joanne își ridică privirea din farfurie.

— Da?

— Da. Eu și Renaud voiam să plecăm după facultate. Voiam să ne luăm rucsacurile în spate și să urcăm pe munte.

— N-ați făcut-o?

— Nu. Ne-am cunoscut iubitele și apoi n-am mai vrut să plecăm.

Joanne are un zâmbet slab în colțul gurii. Este prima dată când o vede manifestând o oarecare emoție. Oare discuția de la telefon a zdruncinat-o atât de tare, încât a făcut-o să iasă din letargia ei?

— Ea unde este? întreabă Joanne.

— Cine?

— Iubita ta.

— Oh! Ne-am despărțit acum un an. E fără îndoială iubita altcuiva în momentul de față.

Joanne încuviințează discret din bărbie. Este una dintre primele dăți când au o discuție adevărată, așa că el vrea să profite de asta și adaugă repede:

— De altfel, ce s-a întâmplat aseară a fost... A fost o prostie... Nu fac des genul ăsta de lucruri. Nu voiam să se

întâmple așa...

Ea face un gest din mână ca și cum vrea să-l întrerupă, să-l împiedice să continue sau să-i arate că n-are nicio importanță, că nu vrea să vorbească despre așa ceva.

— Face traseul GR10 cu prietenii ei și ne poate da niște sfaturi... Despre itinerare și echipamente...

Émile se grăbește să vorbească mai departe, ca pentru a se elibera de acest subiect care îl stânjenește:

— De altfel, ar trebui să revină diseară ca să ne ajute să ne pregătim plecarea. Vei fi aici?

— Cred că da.

— Bine.

Nu mai are nimic de adăugat. Acum că a anunțat-o, se simte mai relaxat. Ia furculița și începe să mănânce cu poftă. N-are gust rău. Orezul e rece, cu o aromă ușoară de rozmarin.

— Nu eram sigur că mănânci ouă... fiind vegetariană, zice el cu gura plină, văzând-o că gustă din omletă.

— Ba da. Mănânc ouă.

— De când nu mai mănânci carne?

— De când eram copil.

— Zău?

Ea încuviințează, răscolește grămăjoara de orez și se oprește.

— Ai găsit rozmarin? îl întreabă.

Émile ridică ochii spre ea. Fata s-a oprit din mestecat și pe chip i se citește o ușoară surprindere.

— Da. L-am... L-am pus în orez... Îți place?

— Da.

Dar nu continuă să mănânce. Rămâne nemișcată.

— Așadar ai găsit rozmarin?

Informația asta pare să o tulbure extrem de tare și el nu înțelege de ce. Îi răspunde șovăielnic:

— Da... În spatele rulotei.

Émile se întreabă dacă a făcut ceva rău. Dar chiar atunci vede desenându-se pe fața ei un zâmbet. Un zâmbet adevărat. Primul în patru zile. Ca o rază de soare. Este neașteptat. Zâmbește din pricina rozmarinului... Émile rămâne fără grai, cu furculița în mână. Încearcă să-și dea seama ce s-a întâmplat, dar nu reușește. Fir-ar să fie, zâmbește din pricina rozmarinului... și este nespus de drăguță!

5

— Am luat un bidon de apă pentru amândoi.
— OK.
Au terminat de mâncat în tăcere. Émile n-a încetat să-i arunce priviri discrete pentru a surprinde un alt zâmbet pe chipul ei, dar n-au mai fost altele. N-a înțeles cum a apărut primul zâmbet, dar chestia asta i-a înseninat ziua. Migrena i-a dispărut.
În timp ce strângeau masa, i-a propus:
— Facem un tur al satului? După aceea, am putea merge la cascade.
Fata a încuviințat, cu figura ei impasibilă. El este gata, și-a pus pantofii de drumeție în picioare, rucsacul în spate. A luat un bidon de apă și niște mere... în caz că li se face foame. O privește pe Joanne cum își leagă sandalele aurii.
— Trebuie neapărat să-ți găsim ceva de încălțat.
Ea e de acord. Nu spune niciodată nu. Este de o docilitate derutantă.

Ajunși în sat, se plimbă încet, fără să se grăbească. Émile merge în față, arată vârfurile muntoase, le caută denumirile în ghid. Încearcă să se orienteze.
— Stai puțin, aici e sudul? Ei zic că...
Mijește ochii, în timp ce își consultă ghidul. Încearcă să repereze munții: vârful Sauvegarde, vârful Céciré, vârful Lézat... Le spune numele cu voce tare, arătându-le în timp ce merge. Joanne doar privește peisajul în tăcere. Traversează străduțele, se opresc în fața unei căsuțe vechi din piatră unde și-a stabilit domiciliul o pisică. Este lungită pe covorașul de la intrare și cască uitându-se la ei.

Acum se întorc, îndreptându-se spre parcare. Satul este foarte mic. Au făcut deja turul lui. N-au dat de niciun magazin; peste tot domnește un calm absolut.
— E drăguț, nu? zice Émile cuprinzând încă o dată cu privirea peisajul.
— Este superb.
Mai întâi un zâmbet și acum un *este superb*. Are impresia că Joanne se trezește încet-încet.

Ajunși în parcare, se duc direct la pârâu și la potecă, în direcția cascadelor.
— Ești bine, mai poți merge?
Joanne nu se plânge, dar curelele sandalelor i-au făcut câteva bătături.
— Sunt bine.
— Dacă te doare...
— Nu mă doare.
Drumul este umbros și perfect liniștit. Merg de-a lungul pârâului. Din când în când, se întâlnesc cu turiști și schimbă câte-un „bună ziua", apoi se face din nou liniște. Alteori se opresc să bea un pic de apă sau să-și cufunde mâinile în pârâu și să-și răcorească ceafa.
— Cum e Saint-Malo?
S-au oprit pe cărare, iar Joanne se îndreaptă spre niște tufișuri ca să se ușureze. Apoi se întoarce lângă el, cu mersul ei liniștit.
— Oh, e...
Ajunge în dreptul lui și își pune iarăși pălăria.
— E bătut de vânturi. Și mult prea vizitat vara.
— Asta-i tot?
— Da. Asta-i tot. N-are farmecul unui oraș liniștit.
— Din cauza turiștilor?
— Da. Și-a pierdut latura sălbatică.
— N-ai vrut niciodată să pleci?
— Nu. Eu locuiam într-un mic sat, Saint-Suliac, la câțiva kilometri de Saint-Malo. Viața era mai frumoasă acolo.
— Era mai sălbatic?
— Da. Mai calm.
Își reiau drumul încet.
— Ai trăit mereu acolo?
— Da.
— Și tot acolo te-ai născut?
— Da. M-am născut într-o școală.
— În școala unde ai lucrat?
— Da.
Émile zâmbește uimit.
— Vorbești serios?
— Da.
— Nu e ceva obișnuit.
— Tatăl meu era gardianul școlii.
— *Nu!*
— Ba da.
Nu are zâmbetul de azi-dimineață, ci un aer serios. Émile își spune că e păcat că nu zâmbește mai mult.

— Înseamnă că într-un fel i-ai preluat postul?
— Da. Când a ieșit la pensie.
— Ce vârstă aveai?
— Tocmai împlinisem douăzeci de ani.
— Erai foarte tânără! Aveai o responsabilitate extrem de mare!
Ea ridică din umeri.
— Cunoșteam școala foarte bine. Locuisem mereu acolo. Era ca și casa mea...
— Ți s-a părut logic atunci...
— Da. Exact.
Émile zâmbește. Se gândește că a avut o viață foarte diferită de a lui. La douăzeci de ani, el nu era decât un imbecil care se îmbăta cu prietenii lui studenți, în vreme ce Joanne, la aceeași vârstă, avea în grijă o școală.
— Și mama ta, ea cu ce se ocupa?
Speră să nu fi dat cu bâta-n baltă, căci fata nu răspunde imediat.
— N-am cunoscut-o.
El face o grimasă dându-și seama că exact asta a făcut. Totuși Joanne își păstrează o expresie impasibilă și calmă. Nu pare tulburată.
— Tata m-a avut târziu. Pe la patruzeci de ani.
El încuviințează din cap, căci nu știe ce să răspundă.
— Era un flăcău tomnatic. Era oarecum flăcăul tomnatic al satului, înțelegi?
— Da.
— Existau zvonuri care spuneau... care spuneau o grămadă de lucruri. De pildă, că se culcase cu o prostituată și că ea rămăsese însărcinată, că voia să avorteze, dar el o implorase să păstreze bebelușul, îi promisese bani, mulți bani pentru ca ea să-l păstreze și el să-l poată crește.
Spune asta pur și simplu, fără o emoție deosebită, cu un timbru calm și blând.
— Ai aflat dacă... dacă este adevărat?
— Probabil că este adevărat.
Ridică din umeri ca și cum nu-i pasă. Émile o privește cu o uimire amestecată cu admirație.
— El ce ți-a spus?
— Ceva mai frumos. Că a întâlnit o femeie foarte blândă și foarte frumoasă care a rămas însărcinată cu el. Din păcate, ea nu putea să trăiască alături de tata. Ducea o viață incompatibilă cu viața de familie, așa că m-a încredințat lui.

Émile nu știe ce să spună. Este un pic bulversat de povestea asta. Nu știe dacă s-o considere doar îngrozitoare sau tristă și frumoasă în același timp. Joanne nu pare s-o găsească îngrozitoare.

— Trebuie să fie... este... îmi închipui că nu e ușor să... treci prin așa ceva?

Ea ridică din umeri.

— Nu. Dimpotrivă.

Émile încruntă din sprâncene, nefiind prea sigur că înțelege.

— Eram ceea ce tata nu credea să aibă vreodată. A fost fericit și recunoscător în fiecare zi din viața lui.

— Și tu, tu...

Nu știe cum să-și formuleze întrebarea.

— Tu n-ai avut niciodată nevoie de mai mult?

— Adică?

— Să știi mai multe despre asta... Să-ți cunoști mama...

Fata scutură din cap cu putere.

— El m-a învățat totul. Era un om blând. Îl iubeam. Am fost fericită.

Nu-i vede fața, ascunsă de pălărie. Poate că zâmbește ca azi-dimineață? Poate că tatăl ei a învățat-o să recunoască rozmarinul sălbatic?

Își continuă drumul în tăcere.

— El este... mai este printre noi?

Nu s-a putut abține, trebuia s-o întrebe.

— Nu. A plecat din lumea asta acum trei ani.

Ridică dintr-odată capul pentru a se lăsa mângâiată de o rază de soare. Fața ei este senină, liniștită. Lui Émile îi e greu să-și dezlipească privirea de la ea.

— A avut o viață fericită, adaugă Joanne.

Cântecul păsărelelor și susurul pârâului răsună din nou în jur. Émile închide ochii, preț de câteva clipe, ca să simtă mai bine acest moment suspendat, în afara timpului. Este o după-amiază plăcută. E fericit că a avut această discuție cu Joanne. Acum și-o poate imagina mai tânără, în curtea școlii. Și-o poate închipui cu câțiva centimetri mai scundă, într-o salopetă de blugi și cu părul împletit în coadă. O vede plină de viață, mergând în spatele unui bărbat înalt și cumsecade. Pune pariu că bărbatul înalt și cumsecade medita pe un câmp, cu fața întoarsă spre stele. E sigur că purta pălărie... O pălărie neagră, cu boruri largi.

Când se întorc de la cascade, găsesc un bilet pe masă. Soarele coboară spre asfințit. Au stat mult pe malul apei, cocoțați pe un bolovan. Au privit familiile scăldându-se, și-au mâncat merele. Au intrat desculți în pârâu. Émile a prins mormoloci, încercând s-o facă pe Joanne să zâmbească, dar ea a zis:

— Oh, nu! Îi sperii...

Așa că le-a dat drumul. După aceea s-au întors. Parcarea este pustie, în afară de rulota lor. Au lăsat masa și scaunele afară și Émile își zice că a fost o mare prostie, ar fi putut să le fure cineva. Dar ele sunt tot acolo și pe masă se află un bilet.

Salut, scriitorule,

Nu te supăra pe mine că am folosit foaia care zăcea pe masă. Este încă îngrozitor de albă!

Venisem să te anunț că dăm un chef la pensiune diseară ca să ne sărbătorim plecarea. Fetele mi-au interzis s-o ratez. Vii și tu? Vom discuta despre expediția ta.

Pe diseară!
Chloé

Émile ia de pe masă bucata de hârtie înainte ca Joanne s-o citească.

— Suntem invitați la o petrecere... de Chloé... fata de aseară... Petrecerea are loc la pensiunea prin fața căreia am trecut când am făcut turul satului.

Nu este chiar adevărul, Joanne n-a fost realmente invitată, dar ea nu trebuie s-o știe.

— Oh...

Nu pare încântată.

— Vii cu mine?

— Nu știu...

— Trebuie să ne dea niște sfaturi legate de expediția noastră... Îți amintești?

Joanne strâmbă ușor din nas. Oare așa se îmbufnează când nu este entuziasmată? N-o cunoaște încă îndeajuns pentru a fi sigur.

— Cred că am făcut insolație.

Își duce mâinile la tâmple.

— Îmi zvâcnesc. O să mă întind un pic.

Émile înțelege că n-are chef să vină, să stea cu el și cu Chloé. Nu vrea s-o forțeze.

— Bine. Atunci odihnește-te. O să mă informez eu și pentru tine.

— OK.
— Vrei un ceai? Mâncăm ceva înainte să plec?
Fata scutură din cap.
— Nu. Vreau doar să mă întind.
Se cațără pe scara din frânghie. Émile se învârte câteva secunde prin rulotă. Scoate o sticlă de apă din frigider, își toarnă un pahar, ia dintr-o pungă de chipsuri începută. Ar fi bine să plece. Petrecerea trebuie să fi început. Dar își face griji s-o lase pe Joanne acolo, singură.
— Las ușa deschisă sau o închid?
— Poți s-o închizi.
— Ești sigură că o să fii în regulă?
— Sunt sigură.
— Bine...
Se mai învârte puțin pe acolo, apoi pune sticla de apă la rece.
— Pe mai târziu atunci.
— Pe mai târziu.

Pensiunea este o căsuță din piatră cu un acoperiș de lemn ce iese în afară, cu un petic de iarbă în față și o masă de picnic. În interior, o sală comună în care se află o masă lungă din lemn de stejar. Încăperea este plină. Trebuie să fie vreo zece persoane. Majoritatea cupluri. Unii au în jur de cincizeci de ani, alții abia au trecut de treizeci. Émile a recunoscut cuplul de prieteni ai lui Chloé, care o așteptaseră puțin mai departe, lângă copaci, când femeia venise să stea de vorbă cu el, cu o zi în urmă. Chloé apare pe neașteptate, în timp ce el stă timid la intrare, cu sticla de vin alb în mână.
— Heeeei, Émile!
Vine valvârtej la el, îi pune o mână pe umăr și îl sărută bucuroasă.
— E grozav să te văd!
Îi ia sticla de vin din mână și îl apucă de încheietură.
— Vino să te prezint celorlalți.
El îi privește picioarele lungi năpustindu-se în mijlocul încăperii. Poartă un șort kaki și un maiou negru. Și-a strâns părul în coc, în creștetul capului. Are obrajii îmbujorați și ochii strălucitori.
— Salutare la toată lumea! El este Émile!
Privirile se întorc spre el. Saluturi, zâmbete. I se întind mâini, obraji. Îi trec pe la urechi tot felul de nume. Martha... Kevin... Romaric... Hervé și Roseline... Chloé continuă să-l țină de mână, ducându-l de la o persoană la alta.

— O să petreacă seara cu noi. Vino, Émile, să te servesc cu ceva.

El o urmează mai departe de grup, spre o încăpere care trebuie să fie bucătăria pensiunii. La stânga, o ușă întredeschisă îi dezvăluie un dormitor comun în care se văd patru paturi separate. Niște rucsacuri zac aruncate pe jos. Intră în încăperea din fund care se dovedește a fi într-adevăr bucătăria. Chloé se ridică pe vârfuri și ia un pahar de vin dintr-un dulap. Se străduiește să scoată cu tirbușonul dopul sticlei pe care a adus-o el. Face mici grimase amuzate, motiv pentru care Émile nu se grăbește s-o ajute.

— Am fost pe vârful Oussouet astăzi, zice ea când reușește în sfârșit să deschidă sticla.

— E mult de mers?

— Vreo cincisprezece kilometri.

Chloé umple două pahare și se sprijină de masă.

— Și tu? Cum a fost ziua ta?

Émile ia paharul pe care i-l întinde Chloé și bea o gură.

— Am făcut turul satului și am mers la cascade.

— Cu nebuna?

— Cu Joanne, da.

Ea își înmoaie buzele în vin și continuă să-l privească cu același zâmbet ușor ironic.

— Știi că ai putea să-ți schimbi planurile, nu?

Émile încruntă din sprâncene, fără să înțeleagă. Nu știe exact ce vrea să spună. Sunt întrerupți de o voce care o strigă pe Chloé din încăperea comună. Ea oftează și strigă:

— Venim! Începeți să aprindeți focul!

Apoi se întoarce din nou spre el.

— Vorbim imediat.

— Despre...?

Émile se leagănă de pe un picior pe altul cu paharul în mână.

— Despre planul tău. Despre al meu.

— Ca să...

Știe că pare idiot, însă i-ar plăcea să știe clar ce-i în capul ei.

— Doar așa. Dar ai putea să pleci mai departe cu noi și să uiți de nebună.

În acel moment, ea îi întoarce spatele îndreptându-se către sala comună și Émile e fericit că nu-i vede figura uluită.

— Vii?

Se lasă ghidat de Chloé. Oamenii s-au așezat cu toții afară, la masa de picnic. Unul dintre bărbați a aprins focul de tabără și tocmai suflă în jăratic. O femeie aduce niște salate mixte pe masă, ceea ce o face pe Chloé să strige:

— Nu mai fi tu fata bună, Célia! Spune-i lui Franck să te-ajute puțin!

Célia rîși dă ochii peste cap.

— Ce-ar fi dacă m-ai ajuta *tu*?

Atmosfera este jovială. Focul trosnește. Oamenii îi pun tot felul de întrebări lui Émile. Toți vor să-i ofere câte-un sfat pentru expediția lui, să-și dea cu părerea despre cutare ori cutare traseu. Și-au umplut farfuriile de carton cu salată. O baghetă și o bucată de brânză camembert circulă de jur împrejurul mesei. Sticlele de vin sunt aduse una după alta. Chloé a scos un carnețel în care încearcă să facă o listă cu strictul necesar pe care Émile trebuie să-l ia cu el în drumeție. A schițat mai multe coloane: una pentru haine, una pentru obiectele de igienă, una pentru „lenjeria de pat" și alta dedicată ustensilelor de bucătărie (plită, cratiță, capac...). Din când în când, citește cu voce tare ce a notat și oamenii din jurul mesei completează. Ceea ce creează uneori adevărate dezbateri.

— Două ținute sunt suficiente! Speli una seara și are toată ziua următoare să se usuce.

— Trei ținute cel puțin!

— Trebuie să reduci din greutate! Una e suficient!

— Franck, nu exagera, nu hainele cântăresc cel mai mult...

Toți cei aflați în jurul mesei urmează să facă traseul GR10. Sunt drumeți experimentați. Compară valorile calorice ale batoanelor de cereale pe care le iau cu ei, verifică atent componența sacului de dormit și discută despre orice flecușteț. Émile se întreabă dacă s-a gândit bine înainte de a-i propune o astfel de expediție lui Joanne... Ea n-are nici măcar pantofi de drumeție...

— La capitolul igienă, îți recomand săpunul Alep. Cu el te speli pe corp, pe cap, pe dinți, îți speli hainele și îți dezinfectezi rănile.

Sfatul vine de la o femeie de vreo cincizeci de ani. Are brațe musculoase și trăsături ferme.

— Prosopul de baie să fie din microfibre, neapărat! Ca să ocupe mai puțin loc! Hrana... e destul de simplu și de

logic. Minimalistă. Pâine, orez, paste, batoane de cereale, brânză și salam uscat pentru proteine.

După ce se încheie lista cu cele necesare pentru drumeție, discuția se orientează ușor spre meseriile fiecăruia, spre călătoria în care au pornit. Chloé a lăsat din mână carnețelul. A șasea sticlă de vin tocmai a fost terminată. Și-a pus o mână pe coapsa lui Émile și îi șoptește la ureche din când în când.

— E drăguț, nu? Cred că asta e ceea ce îmi place. Întâlnirile, petrecerile...

Émile e de acord. Are mintea cam încețoșată de vin, dar se simte extrem de relaxat. Chloé are dreptate. Atmosfera e veselă și plăcută. I-ar plăcea ca aventura lui să semene cu asta în fiecare zi, dar se îndoiește că va fi cazul.

— Plecați devreme mâine-dimineață? întreabă el aplecându-se spre Chloé.

— La ora cinci.

— La cinci? De ce atât de devreme?

Ea râde amuzată.

— Dimineața mergem cel mai mult... Înainte de a se face prea cald.

Cu un gest de afecțiune, ea îl ciupește de nas.

— Ești un adevărat novice, nu-i așa?

Émile o prinde de mână ca să-o oprească.

— Așa s-ar zice...

Zâmbetul ei devine și mai larg.

— Nu-ți face griji. Cu toate informațiile pe care ți le-am dat, ești cât se poate de pregătit!

Se apropie de fața lui, șoptindu-i la ureche:

— Doar dacă nu te decizi să ne urmezi.

Are un zâmbet malițios și îi pândește reacția. Încă o dată, el face pe prostul.

— Cum așa?

— Păi, îți dorești să descoperi Pirineii. Poți să vii cu noi. Avem traseul nostru, echipamentul nostru... Eu am un cort pe care sunt dispusă să-l împart...

Îi simte mâna grea pe coapsă, ca și cum încearcă să facă presiuni asupra lui. E cu ochii pe el, toată numai zâmbet.

— Ți-ai lăsa rulota aici. E păzită.

— Nu... Nu știu ce să zic.

— Dacă te saturi, e suficient să faci cale-ntoarsă și gata, *ciao*!

Émile încearcă să-i zâmbească la rândul lui. Se gândește la Joanne care îl așteaptă în rulotă.
— Nu pot. Mai e și Joanne.
Chloé își maschează cu greu dezamăgirea.
— N-o să-i pese, nu? N-are decât să găsească o altă mașină în care să sară. Tu sau altul, viața ei n-o să se schimbe!
Înlătură problema cu un gest al mâinii ca și cum cazul lui Joanne nu merită să zăbovească mai mult asupra lui.
— Încetează... N-o s-o abandonez...
Chloé își retrage mâna de pe coapsa lui. Lui Émile îi e din ce în ce mai greu să-și mascheze iritarea.
— Nu ești însurat cu ea, nu?
— Nu...
— Atunci...
— Atunci ăsta nu e un motiv.
Face un gest de nervozitate și își mai toarnă un pahar de vin.
— Cum vrei. Dar ia uite...
Arată spre masă, cu discuțiile, râsetele și sticlele de vin care se golesc.
— Așa arată expediția cu noi. Ăsta este modul nostru de a călători.
Émile ridică din umeri. Bineînțeles că și-ar dori așa ceva. Bineînțeles că i-ar plăcea să participe la astfel de mese în fiecare seară, să cunoască persoane noi, să se poată cuibări în brațele lui Chloé din când în când. Dar mai e și Joanne. A reușit s-o facă să zâmbească azi... Nu e doar o fată debusolată care s-a urcat în rulota lui. Este singura persoană care a răspuns la anunțul lui, care s-a oferit să-l însoțească în această ultimă călătorie spre moarte. Într-un fel, sunt legați unul de altul.
— Ce zici?
— Mi-ar plăcea... serios... Dar...
Ea nu-l lasă să termine.
— Bine, am înțeles.
Îi zâmbește forțat.
— Dar nu conta pe mine să te satisfac în seara asta!
Este incapabil să răspundă ceva, nici măcar *Nu aveam intenția*. O privește ridicându-se și îndreptându-se spre bucătărie. Fata asta este îndârjită și încăpățânată. Nu suportă să i se țină piept. N-ar fi vrut să călătorească niciodată cu ea. Își dă seama acum. Se uită la ceas. Este deja miezul nopții. O să-și termine paharul și o să se

întoarcă la rulotă cât mai repede. O s-o aștepte doar să revină, ca s-o anunțe că pleacă și după aceea o să se care.

Se strecoară în liniște în rulotă. Chloé n-a făcut niciun comentariu când i-a spus că se duce la culcare. I-a întins foaia ruptă din carnețelul ei, pe care notase traseele și necesarul pentru drumeție, apoi i-a dat un sărut rapid.

— Călătorie plăcută în continuare.

— Și ție.

A fost ușurat să plece. Chloé părea dezamăgită și tristă, dar n-are ce să-i facă.

Se pare că Joanne are un somn agitat. O aude cum se foiește pe saltea, acolo sus, în timp ce se spală pe dinți. Poate că a făcut într-adevăr insolație? El a luat-o ca pe o scuză inventată ca să evite petrecerea, dar poate că nu e cazul? Poate că are febră?

Câteva minute mai târziu, se duce sus lângă ea. E întuneric, dar îi distinge fața. Îi lucește. Fata are febră, e sigur acum. Se răsucește pe saltea și scoate niște gemete sacadate.

— Joanne?

Vorbește în șoaptă ca să n-o trezească prea brusc. Ea pare să nu-l fi auzit. Așa că se apleacă deasupra chipului ei și repetă:

— Joanne?

Ea rămâne pe loc. Dar tot nu s-a trezit. Îi vede ochii mișcându-se foarte repede, în spatele pleoapelor închise.

— Joanne, te simți bine?

Fata scoate un oftat și se întoarce încet cu fața spre el. Doarme în continuare. Ochii îi sunt închiși, respirația sacadată. Întinde un braț spre el și i-l trece pe după gât. Apoi se lipește de el ca să-l îmbrățișeze. Émile nu mai îndrăznește să se miște. Ea este acolo, arzând toată de febră, se strânge lângă el, își îngroapă fața în scobitura gâtului său. Ar trebui s-o trezească, s-o împingă ușor și să repete „Joanne!", dar ea începe dintr-odată să șoptească în somn, cu o voce slabă și neclară.

— Léon, ai spus că încetezi cu telefoanele.

Scoate un oftat de oboseală, îi trece o mână prin păr într-un gest tandru, apoi murmură cu o voce abia perceptibilă:

— De ce l-ai lăsat să se ducă acolo... Doar știai cum e el... Încetează cu plânsul, te rog...

Febra o face să aibă halucinații. Îl ia drept bărbatul care o sună, cel căruia îi repetă neobosit: „Nu. Încetează. Nu mai plânge". Se pare că îl cheamă Léon. Émile îi dă la

o parte câteva fire de păr care i s-au lipit de fruntea umedă și îi șoptește:

— Joanne!

Ea încetează să se mai zbuciume și scoate un mormăit.

— Joanne!

Émile a vorbit mai tare. De data asta, ea a deschis ochii. Îi trebuie o clipă ca să înțeleagă ce se întâmplă. Îl vede pe Émile înțepenit pe saltea, neîndrăznind să facă nicio mișcare, își vede brațele cu care l-a înlănțuit și își dă seama că are fața îngropată în scobitura gâtului său. Pe chip i se ivește o expresie îngrozită. El încearcă să spună ceva pentru a face situația mai puțin jenantă.

— Ai febră...

Dar asta n-o calmează. Își duce o mână la gură.

— Oh! Îmi... Îmi pare rău!

— Nu-i nimic. Ai febră... Eu... Ar trebui să-ți dau un medicament.

Fata scutură din cap și se ridică în șezut. Nu pare că e prezentă cu totul acolo, ca și cum ar mai fi încă pe jumătate în brațele lui Léon, în Saint-Malo.

— Ce faci? întreabă în șoaptă Émile.

O vede înșfăcându-și perna, sacul de dormit.

— O să cobor să dorm jos.

— Nu!

Încearcă s-o oprească, apucând-o de braț.

— Nu-i nimic, Joanne, te asigur. Se mai întâmplă...

Ea se eliberează din strânsoare. Vorbește foarte repede, fără să-l privească în ochi.

— Voi dormi jos de-acum.

Émile repetă fără să înțeleagă:

— De-acum...?

— De-acum înainte.

— Tot timpul?

— Da, tot timpul.

— Joanne, e ridicol!

Dar ea coboară deja scara din frânghie, cu perna și sacul de dormit sub braț. Pare grăbită. Răspunde murmurând precipitat:

— Nu mă deranjează. Bancheta de jos este destul de mare. Vom avea fiecare camera lui.

— Atunci, rămâi tu sus. Dorm eu pe banchetă.

O aude răspunzând de jos:

— Nu-ți face griji. Mă simt bine aici. Nu-i așa de cald.

— Ești sigură?

— Da.

— Ia un medicament. Găsești printre lucrurile mele... Sub banchetă.
— De ce să iau?
— Ca să-ți scadă febra.
— E un proces natural. E o tâmpenie să vrei să-l împiedici.
El nu-și poate stăpâni un zâmbet. Joanne și răspunsurile ei...
— Și atunci ce faci? Aștepți să treacă de la sine?
— Da. Doar dacă nu ai niște mușețel.
Mai întâi îmbrățișarea și halucinațiile, apoi trezirea brutală și mutatul pe bancheta de jos. Iar acum discuția asta fără nicio noimă.
— Nu. De ce aș avea mușețel?
— Ai putea să faci un ceai de mușețel.
— Scade febra?
— Da.
— Nu am, îmi pare rău.
Tăcerea umple din nou rulota. O aude pe Joanne agitându-se pe jos. Probabil se instalează pe banchetă.
— Joanne, să știi că poți să te întorci aici... E o prostie...
Dar vocea firavă îi răspunde fără drept de apel:
— Mă simt mai în largul meu aici. Noapte bună.
El încă zâmbește când îi răspunde:
— OK... Atunci... Noapte bună.

6

Nu s-a trezit de-a binelea, dar nu doarme cu adevărat. Aude zgomotele de afară: păsările care cântă, pașii celor care pleacă în drumeție pe pietrișul parcării, ceainicul care fluieră. Joanne trebuie că s-a trezit. El este încă pe jumătate cufundat într-un somn straniu. O amintire cu Laura i-a revenit azi-dimineață și acum o trăiește iar din plin. O amintire din al doilea lor an de viață comună. O amintire de când ea i-a spus prima oară că vrea să aibă un copil cu el. Și când el a luat asta în glumă.

Se dusese să bea o bere cu Renaud. Pe atunci, prietenul său și Laëtitia n-aveau încă de gând să facă un copil. Băuseră amândoi bere într-un pub irlandez, căci Laëtitia plecase pentru câteva zile la mama ei și Renaud profita mereu de asta ca să iasă în oraș. Émile îi propusese Laurei să vină cu ei, dar se vedea și ea cu prietenele. Se întâlneau săptămânal, în fiecare vineri seara: vin roșu și tapas[3] la Loca Chica. La început, Laura nu lipsea niciodată. Iar apoi, după ce s-au mutat împreună, evita din ce în ce mai des să meargă la aceste întâlniri. Zicea că preferă să rămână cu el, chiar dacă nu făceau nimic, chiar dacă adormeau pe canapea. Uneori se mai ducea totuși, ca să afle „cine cu cine se culcă". În acea vineri seara, se hotărâse să se ducă. Când se întorsese de la întâlnirea cu Renaud, Émile era cam amețit. Băuse cam multe beri. O găsise pe canapea, în pijamaua ei albă: pantaloni scurți și un maiou din dantelă foarte ispititor. Émile avusese un chef nebun să o trântească acolo, pe canapea, și să facă sex, dar ea era cam îmbufnată. Așa că o întrebase pur și simplu:

— Te-ai întors deja?

Ea se îmbufnase și mai tare.

— Da.

— A fost aiurea?

— Da. Foarte aiurea.

Se așezase lângă ea pe canapea și o apucase de mijloc.

— Ce-a fost aiurea? Povestește-mi.

Laura se abandonase în brațele lui.

— Totul. Nimeni nu era acolo. N-am fost decât două.

— Doar două?

— Da. Eu și Inès.

— Cum așa?
Laura scosese un oftat adânc.
— Am ratat atâtea lucruri! Eu nu știam că Lise așteaptă un bebeluș!
— Lise... Blonda care era colegă cu tine la facultate?
— Da. Este însărcinată în patru luni. Și eu nu știam nimic! Vorbea despre asta, dar nu credeam că e ceva serios. Și acum și Nadia!
— Nadia?
— Cea care are un salon de coafură.
— Ah.
— La ea, e mai recent. Doar de două luni. A fost nepremeditat, dar se pare că e foarte încântată. S-au gândit deja ce nume să-i pună...
— Ah.
— Ce veste neașteptată!
— Și de asta n-au venit?
— Da. De asta.
Émile încruntase din sprâncene, fără să înțeleagă de ce era tristă.
— Nu e grav, draga mea Lo. Vor veni data viitoare.
Laura îl privise nedumerită.
— Ce?
— Totuși, pot să mănânce tapas, nu? Nu e interzis când ești însărcinată.
— Nu.
— Atunci o să le vezi vinerea viitoare... Doar nu vor rămâne încuiate în casă pe toată perioada sarcinii.
— Nu.
Voise să o sărute și îi ridicase bărbia, dar ea avea în continuare un aer bosumflat și trist.
— Ce e, Lo?
— Nimic. Doar că s-ar putea să urmeze o harababură cumplită.
— De ce? Fiindcă așteaptă un copil?
— Păi, da... n-o să mai fie ca înainte.
Émile ridicase din umeri, indiferent la povara care îi apăsa Laurei pe suflet. Își spusese că exagerează un pic.
— Poate că vor ieși mai puțin, atâta tot.
— Glumești? O să avem vieți complet diferite!
— Chiar așa?
— Ele intră într-o altă lume!
Émile o luase ușor peste picior.
— Nu zău?

— Râzi tu, dar e-adevărat! Nu vor mai avea nimic să ne spună! Și nici noi lor!

Ridicase iarăși din umeri și, cu mintea încețoșată de bere, făcuse haz de aerul ei dezamăgit.

— Atunci îți mai rămâne Inès. Ea nu face copil?

Îi smulsese un zâmbet.

— Ea e departe de așa ceva...

— Se culcă tot cu câte un alt tip în fiecare săptămână?

Dar Laura nu-i răspunsese la întrebare. Își strânsese genunchii la piept, cu un aer gânditor. El o apucase mai strâns cu brațul de mijloc.

— Zău așa, Lo, prietenele tale sunt niște tâmpite. Nu știu ce-a fost în capul lor. Nu vrei să vii în dormitor cu mine? O să te consolez cum trebuie.

Laura îl împinsese ușor. Părea cu gândul în altă parte.

— O să ți-i împrumut pe amicii mei, dacă vrei. Ei n-o să rămână însărcinați! Îi pun să jure!

Laura schițase un zâmbet.

— Vom merge cu tine să bem vin roșu și să mâncăm tapas. Noi n-o să te abandonăm ca aiuritele alea de prietene ale tale!

O ridicase cu forța de pe canapea.

— Émile...

Protestase de formă, fiindcă în realitate se supunea zâmbind. O săltase pe umăr și-o dusese în cameră, surd la protestele ei care nu erau proteste. O întinsese pe pat și începuse să o sărute.

— Pijamaua asta albă este interzisă, murmurase el între două săruturi.

— Ah, da, și de ce, mă rog?

Își recăpătase aerul ușor insolent care îl înnebunea de plăcere.

— Nu pot să mă controlez când o porți.

Ea își mușcase buza.

— Și berea este interzisă. Nu te mai poți controla când exagerezi.

Îi astupase gura.

— Vorbitul este interzis, domnișoară.

Ea râsese în palma lui. Încercase să-l muște, dar Émile o sărutase pe gură.

Făcuseră dragoste fără s-o mai lungească și după aceea ea se ridicase și se proțăpise goală în fața oglinzii. Rămăsese mai multe secunde așa, într-o poziție ciudată, cu picioarele depărtate și spatele arcuit.

— Ce faci?

Voise s-o apuce de un picior și să o trântească pe pat, dar ea se eschivase.
— Mă uit la o chestie...
Continuase să se observe pe toate părțile, în această poziție neobișnuită.
— Te uiți să vezi cum ți-ar sta dacă ai avea un penis?
Zâmbise, foarte mândru de gluma lui jalnică, dar ea îi tăiase craca de sub picioare, dându-i o replică promptă:
— Mă uit să văd cum mi-ar sta dacă aș fi însărcinată.
Émile nu mai fusese în stare să zâmbească sau să-i răspundă ceva inteligent. Ea stătea acolo, cu pântecul înainte și tălpile înfipte în podea, studiindu-se. Avusese impresia că-l observa și pe el în oglindă, că îi pândea reacția. Răspunsese o tâmpenie ridicându-se din pat:
— Vino să exagerezi cu berea împreună cu mine și Renaud și o să vezi cum o să arăți. Renaud începe deja să facă burtă. Zici că-i în patru luni.
Laura nici măcar nu se obosise să răspundă la această glumă. Și avusese dreptate. Era jalnică. Începuse să-și mângâie pântecul, cu mișcări circulare.
— Trebuie să fie ciudat să-ți vezi corpul transformându-se...
Émile nu răspunsese nimic. Doar bălmăjise ceva sperând ca ea să schimbe repede subiectul.
— Crezi că mi-ar sta bine cu burtă? Cu o burtică?
El îi vedea zâmbetul slab, reflectat în oglindă. Se ridicase din pat, vrând să scape cu orice preț de conversația asta care îl speria.
— Unde te duci? îl întrebase Laura văzând că dă să iasă din cameră.
— La toaletă.
Avea o expresie dezamăgită, dar insistase ca el să nu iasă din cameră:
— Deci, ia zi, mi-ar sta bine?
Iar el ridicase din umeri total indiferent, încercând să ascundă faptul că era cuprins de panică.
— Da. Fără îndoială.
— Da, văd..., spusese ea cu răceală.
— Ce vezi?
Îl enervase că ținea cu orice preț să aibă această discuție, că nu voia să-l lase să meargă liniștit la toaletă.
— Pare să te încânte.
Émile îi vorbise cu duritate, ca să termine cât mai repede:

— Ce, prietenele tale sunt însărcinate, așa că vrei și tu să faci un copil imediat, acum?

Se simțise jalnic și detestabil văzând-o că roșește și se bâlbâie.

— Ba nu... Știi bine că nu... Spui prostii!

— Păi și-atunci? bombănise el.

Laura încercase să revină la subiect, dar fusese o tentativă zadarnică:

— N-am spus acum... E ridicol... Dar poate într-o zi...

Îi dăduse un sărut pe obraz, ceea ce o făcuse să tacă.

— Poate într-o zi. Dar ziua aia n-a venit, așa că lasă-mă să merg la toaletă!

Nu mai putuse să răspundă nimic. Émile dispăruse, răsuflând ușurat. Crezuse că scăpase, că o păcălise. Aproape că se simțise mândru închizând ușa de la baie în urma lui.

Se comportase precum cel mai mare idiot, dar nu înțelesese asta decât mai târziu. Mult mai târziu. Ea îi mai vorbise despre sarcină de mai multe ori. Din ce în ce mai serios și din ce în ce mai des. După ce a născut Lise, lucrurile s-au înrăutățit.

— Când o văd cu bebelușul în brațe, știi... E o prostie... O să râzi...

— Spune-mi.

— Vezi... nu știu, dar... Îmi zic că m-aș vedea și eu cu un copil... Cred că... Cred că aș fi pregătită.

El se eschiva de fiecare dată, făcând glume tot mai proaste, cea mai nepotrivită fiind fără îndoială aceea legată de sânii ei care și-ar dubla volumul, glumă care sfârșise în tăcerea cea mai încordată pe care o simțise vreodată.

Câteva luni mai târziu, Laura începuse să iasă în oraș, mai întâi vinerea la Loca Chica, apoi din ce în ce mai des. Totuși, când se mutaseră împreună, se întâmplase exact invers. Laura se cam rupsese de lume. *Tu îmi ești de ajuns. Restul lumii mă plictisește,* declara ea cu mutrița ei insolentă. El se simțea mândru. O iubea. Credea că se potriveau perfect și că nimic nu i-ar putea despărți. Așa că nu lua în serios capriciile ei legate de bebeluș. Da, dar Laura începuse să iasă în oraș. De mai multe ori pe săptămână chiar. Abia ce se întorcea de la lucru că și pleca.

— Cu cine ieși? Credeam că prietenele tale nu mai ies acum că au copil...

— Cu Inès.

— Doar cu ea.
— Nu. Nu doar cu ea.
Îi dădea răspunsuri vagi. Se machia, își cumpăra haine noi. Se parfuma mult.
— Ei bine... Te faci frumoasă pentru Inès și nu doar pentru ea...
Laura se întorcea uneori mirosind a alcool.
— Cu cine ai fost?
Devenea din ce în ce mai direct.
— Ți-am spus.
— Ba nu.
— Cu Inès... Și cu niște prieteni de-ai ei.
— Băieți?
— Băieți, fete... Prieteni. Care-i faza? Ești gelos?
Nu fusese niciodată foarte gelos. Dar devenise. Pândea ora la care ieșea în oraș. Se holba în telefonul ei când primea câte-un mesaj.
— Nu mai rămânem niciodată singuri în apartament, se plângea el cu o voce slabă când vedea că se pregătește să iasă.
— Nu.
— Nu? Asta-i tot?
— Nu. Suntem tineri. Nu suntem obligați să ne jucăm de-a mama și de-a tata pe canapea, nu? Ar trebui să ieși și tu în oraș.
Dar el simțea că înnebunește. Când o aștepta treaz până la două dimineața și izbucnea: „Ai băut! De ce trebuie neapărat să te matolești așa?“, ea își pierdea răbdarea și îi vorbea cu dezgust:
— Ce se întâmplă cu tine? Nu te mai recunosc!
— Eu sunt ăla care nu te mai recunosc! riposta Émile.
— Ah, da? Nu eram așa când ne-am cunoscut?
— Cum așa?
— Ieșeam. Aveam o viață socială. Și tu la fel! Ar trebui să ieși din nou! E grozav, o să vezi!
Era disprețuitoare când el devenea paranoic.

Simțea că o pierde. Își închipuia că are pe altcineva. O dată, o așteptase până la ora trei dimineața. Când se întorsese, își aruncase pantofii cu toc în holul de la intrare. Abia dacă se uitase la el, traversând livingul ca să ajungă în dormitor. Atunci el o oprise, strigând-o:
— Laura!
O apucase de încheietură. Laura avea o lucire de spaimă în ochi, ca și cum îi era teamă că o s-o lovească. Voise s-o îmbrățișeze, dar ea îl respinsese.

— Ce faci? N-ar trebui să dormi?

— Laura, vreau să facem un copil. Vreau să am un copil cu tine.

Ea rămăsese cu gura căscată, fără reacție. Apoi începuse să plângă și fugise să se încuie în baie.

— Ce se întâmplă? Laura?

El încremenise în fața ușii, paralizat de spaimă, auzind-o cum plânge și își trage nasul.

— De ce plângi?

Îi deschisese ușa, cu ochii roșii. Își luase pe ea pijamaua, se demachiase.

— N-am nimic. E din cauza emoției.

O condusese în cameră încet, ținând-o de mână.

— Ești OK? Ești sigură că e doar emoția?

— Da... Nu mă așteptam la așa ceva.

O întinsese în pat, o învelise. Îi pusese o mână pe pântec.

— Sunt sigur că vei fi frumoasă cu burtică.

Ea zâmbise slab.

— Am spus niște idioțenii apropo de...

— Da.

— Doar fiindcă m-am panicat. Nu mă simțeam pregătit...

— Și acum ești?

Îl privise cu suspiciune, ca și cum nu-l credea.

— Da. Bineînțeles.

Nu mai spuseseră nimic minute bune. Apoi ea îl întrebase dacă putea să stingă lumina și el o stinsese. Așteptase în liniște, dar Laura nu mai spusese nimic altceva. Émile îi șoptise:

— În cazul ăsta, o să întrerupi anticoncepționalele?

O văzuse înghițind în sec și dând din cap.

— Da.

— Când?

Aștepta cu înfrigurare să audă ce spune. Nu voia s-o piardă. Ar fi făcut orice ca să n-o piardă.

— Mâine...

Adăugase cu o voce firavă, nesigură:

— În fine... Dacă ești de acord.

El spusese „da“ cu o voce aspră.

Nu mai scoseseră niciun cuvânt. Fără îndoială, din cauza emoției. Stătuse cu mâna pe pântecul ei toată noaptea. Nu dormise. Și-o imaginase într-o rochiță, cu pântecul umflat, cu obrajii îmbujorați. Se văzuse cum

veghea asupra ei și asupra bebelușului. Nu-i mai era deloc teamă.

— Ieși din nou?

Laura continuase să iasă în oraș.

— Da. Nu stau până târziu.

Émile nu îndrăznea să comenteze întrucât Laura ieșea mai puțin. Rămânea mai des acasă și făceau dragoste aproape în fiecare zi. Pentru bebeluș. Totuși, ieșea în weekenduri fără el. Mereu cu Inès și prietenii ei. Se întorcea târziu. El se arăta indiferent fiindcă știa că, întorcându-se, vor face dragoste pentru bebeluș. Așa că era un compromis bun. Lucru care îl făcea să fie mai liniștit.

Chestia asta durase trei luni întregi. El o răsfăța, îi făcea de mâncare, îi pregătea baia și o aștepta răbdător când ieșea în oraș. O întreba regulat, cu neliniște:

— Ți-a venit menstruația?

Și ea se posomora. Ceea ce voia să însemne că da, că bebelușul nu era încă pe drum. Dar mai aveau timp.

Și apoi, într-o seară, se întorsese beată, mirosind de la o poștă a alcool și el nu mai putuse să se stăpânească. Aproape că urlase:

— Îți bați joc de mine?

Mai întâi, păruse înspăimântată.

— Te îmbeți? Îndrăznești să te îmbeți?

Laura se dăduse înapoi, lipindu-se de perete. Émile era foarte furios.

— Ce naiba e în capul tău? Ce tâmpită ar face așa ceva?

Spaima dispăruse de pe fața Laurei. Umerii i se îndreptaseră și disprețul îi invadase chipul.

— Du-te dracului, Émile! Nu-mi controlezi tu mie viața! Beau dacă am chef!

El urlase cu toată puterea, revoltat:

— Dar bebelușul, idioato! *Bebelușul!*

Atunci Laura izbucnise într-un râs sarcastic care-i înghețase sângele în vine și întrebase încet:

— Care bebeluș?

Émile deschisese gura de mai multe ori fără să reușească să rostească o vorbă.

O privise perplex, nemaiînțelegând dintr-odată nimic.

— Be... bebelușul? Cel pe care... pe care am hotărât să...

Nu reușise să-și termine fraza, căci Laura era beată, atât de beată, încât nu mai era ea însăși, iar ochii ei îi scuipau disprețul în față. Atunci ea vorbise foarte lent, apăsând pe fiecare cuvânt:

— Nu există niciun bebeluș, Émile.
— Poftim?
— N-am întrerupt niciodată anticoncepționalele.
Lui îi venise brusc să vomite. Se agățase de canapea ca să nu cadă.
— Ce?
Laura se îndreptase spre baie clătinându-se. Se încuiase acolo.
— Ce? Dar… De ce?
O auzise vomitând. Lui îi era greață, dar ea era cea care vomita. Se rugase să-l fi mințit, se rugase să nu fie adevărat. De ce l-ar fi mințit în tot acest timp?
Ieșind din baie, Laura se simțea atât de rău, încât nu-și amintea unde se află și ce face acolo. O întinsese pe pat, îi adusese un pahar cu apă și o pastilă pentru migrene.
— Este adevărat ce ai spus adineauri?
Încuviințase. Apoi adormise imediat.
A doua zi, vorbise prima când se trezise.
— Îmi pare rău, ar fi trebuit să-ți spun despre asta… Dar nu mă simțeam în stare.
Își făcuse bagajul și îl anunțase:
— Mă duc la mama câteva zile.

Când se întorsese de la mama ei, nu-i mai părea rău, ci era plină de ranchiună.
— Nu propui să faci un copil ca să împiedici pe cineva să plece. E lucrul cel mai egoist pe care l-am auzit vreodată.
Îl anunțase că-l părăsește. Adăugase că se gândea de luni de zile la asta și că ar fi trebuit să i-o spună mai înainte, la fel ca și cu anticoncepționalele… Dar că nu s-ar fi schimbat nimic.
Totul se precipitase. Laura plecase. Pentru el, începuse dezastrul. Planul legat de bebeluș se năruise. Laura, cuplul lor, viitorul lui, viața lui, totul se sfârșise. Și în fiecare noapte, în coșmarurile lui, n-o mai vedea decât pe Laura cu pântecul umflat, împroșcându-l direct în față cu disprețul ei.

— Avem vreun program special în dimineața asta?
Vocea firavă a lui Joanne răsună în spatele lui în timp ce încearcă să-și bea ceaiul. E cu moralul la pământ. Are capul plin de gânduri negre din pricina amintirilor despre Laura, despre ultimele clipe petrecute împreună, în apartament. N-ar trebui să răscolească așa trecutul, dar e ceva mai puternic decât el.

— Nu. Nu, eu... Trebuie să termin afurisita asta de scrisoare.

Joanne este încă palidă. Insolația nu i-a trecut cu totul. Ascunsă de pălărie, fața îi este aproape translucidă.

— Ar trebui să te odihnești astăzi, adaugă Émile.

— Nu plecăm nicăieri?

— Nu.

Știe că are de făcut cumpărături pentru expediție. Vor fi nevoiți să meargă într-un oraș suficient de mare din împrejurimi pentru a găsi un magazin specializat în articole de sport. Sarcină care îl descurajează dinainte să se apuce de ea. Vor face mâine asta. Azi Joanne trebuie să se odihnească, iar el să-și scrie scrisoarea.

Vocea firavă a lui Joanne se aude din nou.

— Émile, nu... nu mai avem apă.

— Ce?

— Rezervorul rulotei s-a golit.

Nici măcar nu reușește să fie iritat de această veste. Moleșeala l-a cuprins cu totul.

— Ah.

— Există o sursă de apă la capătul parcării, adaugă Joanne. Cred că... cred că putem să ne servim.

— Voi merge să văd imediat. Ai nevoie de apă acum?

— Nu. Mă duc să mă spăl la pârâu. Trebuie să spăl și câteva haine. Dacă... Dacă vrei să-ți spăl ceva...

El se chinuie să se adune, să-și alunge moleșeala.

— Ah, da, drăguț din partea ta. Stai puțin să verific.

Joanne a luat toată lenjeria lui murdară sub braț. Se pregătește să iasă din rulotă ca să meargă la pârâu.

— N-ar trebui să te odihnești? Ești palidă.

— Nu, e în regulă. Apa rece o să-mi facă bine.

Fata se îndepărtează cu pași grăbiți. Fără îndoială, fuge de proasta lui dispoziție care îi transpiră probabil prin toți porii. Și are dreptate. Émile se întoarce să se așeze la măsuța pliantă în fața unei noi foi albe.

Trebuie să și-o alunge pe Laura din minte dacă vrea să scrie ceva. Dar este imposibil. Laura e peste tot. Vocea ei îi răsună în cap.

— Ce să-ți explic?

Vocea ei exasperată. Expresia ei ușor agasată în timp ce-și bea cafeaua.

— De ce vrei să pleci.

Își ridicase părul în coc și purta două perle în urechi. Avea un ruj de buze roz-pal care îi scotea în evidență gura perfectă. Totuși, nu mai putea s-o atingă. Avea să plece.

— Nu mai suntem pe aceeași lungime de undă.

În ziua aceea, își răsucea întruna micul inel de pe deget, un inel pe care îl purta mereu, chiar și noaptea, când dormea.

— Nu mai suntem pe aceeași lungime de undă pentru că tu nu te gândești decât să ieși în oraș!

— Nu amesteca lucrurile, Émile!

— Cum voiai să fim pe aceeași lungime de undă? Tu nu te gândeai decât la un lucru: să te cari de-aici ca să te duci să te distrezi! Nu făceam decât să trecem unul pe lângă altul!

— Amesteci lucrurile!

— Ce amestec?

Nu se putea abține să nu țipe. Ea se afla acolo, atât de aproape, în fața lui, în apartamentul lor și totuși inaccesibilă pentru totdeauna.

— Am început să ies pentru că nu mai eram pe aceeași lungime de undă! Era mai ușor pentru mine să fug, să merg la tot mai multe petreceri, decât să accept că se sfârșise, că nu mai aveam nimic de făcut împreună.

— Nu, ne era foarte bine împreună! Tu ai stricat totul, vrând s-o faci pe vampa seară de seară!

Laura se ridicase de la masă. Își luase geanta și se îndreptase spre ieșire. Émile strigase:

— Nu, Laura, stai!

Vocea i se frânsese. El nu mai era nimic. S-ar fi aruncat la picioarele ei dacă ar fi trebuit. Laura se enervase.

— Am venit doar pentru tine. Doar pentru că voiai să vorbim. N-am venit să te aud cum mă insulți!

Voise să o apuce de braț, dar ea îl respinsese.

— Iartă-mă, Laura. Iartă-mă.

Pentru câteva clipe, își lăsase masca enervării să cadă și el îi văzuse pe chip tristețea. Înțelesese că și ea suferea, într-un fel diferit, dar suferea.

— Vreau să-mi spui dacă ai pe cineva...Vreau să știu...

Oftase. Se stăpânise pentru a rămâne calmă și politicoasă.

— Nu există nimeni. Ți-am spus-o deja și ți-o repet...

— Nu m-ai înșelat?

— Nu te-am înșelat.

— Mi-ai spune?

— Ți-aș spune.

— Ți-ai dorit s-o faci?

Laura evitase întrebarea.

— Nu vrei să ne întoarcem și să ne așezăm în bucătărie? spusese ea în schimb.

Iar Émile nu mai voise să-i pună din nou întrebarea, fiindcă înțelesese care era răspunsul. Se așezaseră iarăși la masa din bucătărie. El își luase capul în mâini. Avea senzația dureroasă că este sfâșiat pe dinăuntru.

— De ce noi...

Nu putuse să-și termine propoziția. Ea îl încurajase:

— De ce noi ce?

— De ce nu mai suntem pe aceeași lungime de undă?

— Cred că... Cred că eram pregătită să construiesc ceva, să devin o adultă. Dar tu nu. Nu încă.

El reacționase imediat, ridicând vocea:

— Minți! Am acceptat să avem un bebeluș!

Laura îi aruncase un zâmbet trist.

— Da. Ai acceptat, dar prea târziu... și dintr-un motiv greșit.

Mamă & Tată, Marjo & Bastien, Renaud & Laëtitia și toți copiii voștri,

Vă scriu această scrisoare care ajunge prea târziu pentru voi (se fac deja cinci zile de când am plecat), dar prea devreme pentru mine.

Aș fi vrut să am mai mult timp s-o scriu. Nu mi-e foarte clar ce se petrece în mintea mea, dar nu puteam să vă las să așteptați o veșnicie...

S-a silit să înceapă scrisoarea ca să-și alunge gândurile care îl duc înapoi la Laura. Bea o gură de ceai și se apucă iar să scrie, ca să nu piardă firul.

Aș putea să vă fac o listă a motivelor care m-au împins să plec. V-ar putea ajuta să înțelegeți și să mă iertați. Ați putea găsi cel puțin unul pe care fiecare dintre voi să-l considere întemeiat. Primul și cel mai evident este că nu vreau să particip la studiul clinic și nu vreau să-mi dau duhul branșat la niște electrozi. Nu vreau să fiu un șoarece de laborator. Dacă boala trebuie să mă ia, să mă ia, dar, vă implor, toți medicii ăștia să mă lase în pace!

Al doilea motiv, cel care explică fuga mea, este că nu vreau să devin o povară pentru voi. Dacă aș fi rămas, asta s-ar fi întâmplat. Aveți altceva mai bun de făcut. Cu toții.

Al treilea motiv ține mai mult de mândrie și de egoul meu. Este mai puțin lăudabil? Nu știu. Dar asta e, nu vreau să stric imaginea pe care o aveți despre mine. Prefer să plec (în mod egoist, fără îndoială) lăsându-vă o imagine a mea așa cum

îmi închipui c-o aveți: tânăr, frumos, musculos, încrezător în viitor, dinamic, seducător... (râdeți, da...)

Nu vreau să ajung senil, delirant, nu vreau să fiu ajutat să-mi amintesc cum mă cheamă, să trebuiască să învăț din nou să-mi leg șireturile sau să-mi fierb un ou. Nu vreau ca ultima imagine pe care o veți avea despre mine să fie aceea a unui bărbat slăbit și vulnerabil (mai ales ultimul punct). Am și eu mândria mea, ca toată lumea. Prefer să-mi trăiesc ultimele luni ferit de privirile voastre.

Un alt motiv, mai drăguț, este că am vrut mereu să fac această călătorie în mijlocul naturii!!! Renaud, ne-am jurat c-o s-o facem! Tu vei avea probabil timp s-o faci mai târziu, cu Laëtitia și cu prichindelul. Pentru mine, este acum ori niciodată. E grozav să pleci ca să-ți împlinești un vis. ;)

N-am vrut să-mi iau adio. Sunt un laș. Și asta se numără printre calitățile mele.

E ca și cu scrisoarea asta: este mai ușor să scriu decât să dau un telefon. Nu știu dacă o să vă sun vreodată, dar cu siguranță o să vă scriu. În orice caz, atâta timp cât îmi voi aminti de voi.

Pe viitor, mă voi strădui să vă scriu fiecăruia în parte. Dar fiți indulgenți, am nevoie de timp pentru a-mi găsi cuvintele. Voi reuși.

Acum e momentul lacrimogen în care trebuie să vă spun că vă iubesc, că n-aveți de ce să vă faceți griji pentru mine și că sunt fericit. Gata, am făcut-o! Aveți răbdare, următoarea scrisoare va sosi foarte repede.

Vă îmbrățișez.
Émile

Are impresia că fuge încă o dată, că evită să-și ia rămas-bun. Nu contează. Peste câteva luni, nu va mai fi în viață. Cei care vor rămâne se vor folosi de amintirile lor pentru a-și inventa un rămas-bun convenabil și niște motive întemeiate.

Joanne stă așezată turcește în apa care îi ajunge până la jumătatea pântecului. A întins hainele proaspăt spălate în jurul ei, pe pietre. Întoarce capul spre el auzindu-i pașii pe pietriș.

— Ți-ai terminat scrisoarea?

El ridică din umeri. Are tot un aer posomorât.

— Da.

— O s-o pui la poștă azi?

— Sau mâine. Când o să mergem să facem cumpărături pentru drumeție.

Se lasă din nou tăcerea. Émile rămâne pe mal, legănându-se de pe un picior pe altul. Este încordat. Joanne își plimbă mâinile pe suprafața apei, făcând-o să clipocească.

— Ești dezamăgit? îl întreabă.

El se încruntă.

— Poftim?

— Ești dezamăgit de ce ai scris?

— Da... Un pic.

Émile schițează un zâmbet.

— Se vede pe fața mea?

— Da. Dar nu e grav, o să mai scrii și altele, spune Joanne, cu o figură inexpresivă.

El nu răspunde imediat. În timp ce o privește cum își plimbă mâinile pe suprafața apei, își drege glasul.

— Da, dar... Nu am mult timp la dispoziție pentru așa ceva.

De data asta, Joanne se întoarce cu totul spre el. Își strânge genunchii la piept și își ridică fața palidă.

— Pentru că vei muri?

Are felul ăsta de a întreba cu o voce blândă dar răspicată, fără să se jeneze câtuși de puțin. Lui Émile îi place particularitatea asta a ei. Nu se grăbește să-i răspundă. Se așază pe o piatră mare, își scoate pantofii și șosetele și își cufundă picioarele în apa rece.

— Nu. Mai am timp până să se întâmple asta... Adică, așa cred...

Se joacă preț de câteva secunde cu apa, mișcându-și vârfurile degetelor.

— Doi ani, zice ea.

— Este o estimare.

— Doi ani sunt de ajuns pentru a scrie cum se cuvine o scrisoare, nu?

Îl privește cu seriozitate și are aerul unui adult adevărat, nu al unei fetițe dezorientate, cum a considerat-o în primele zile.

— Nu asta e problema.

— Nu e vorba de timpul care ți-a rămas...?

— Nu.

— Dar ce?

— Este faptul că o să uit totul. Probabil în șase luni. Însă e posibil să se întâmple și mâine. Așa că nu știu dacă într-

adevăr voi mai prinde o altă ocazie să scriu scrisoarea asta.

Joanne are o expresie care dă de înțeles că se gândește.

— Da. Dar în acest caz...

Continuă să se gândească desenând cercuri mici cu mâinile pe suprafața apei.

— În acest caz, ar trebui să scrii câte puțin în fiecare zi. Imediat ce-ți vine un gând... Ceva ce ți-ar plăcea să spui.

El cântărește propunerea, rostogolind sub picioare niște pietre de pe fundul apei.

— Și să trimit fragmentele de scrisoare pe măsură ce le scriu?

Joanne clatină din cap.

— Nu ești obligat să le trimiți. Nu trebuie neapărat să semene cu niște scrisori.

El se încruntă fără să înțeleagă. Fata continuă:

— Poate să fie un carnețel în care... în care așterni cuvinte în timpul călătoriei.

— Cuvinte care nu vor ajunge niciodată la ei?

— Ba da. Carnețelul va ajunge la ei.

— Cum? Când voi uita totul despre viața mea, voi uita și cui îi era destinat.

— Aș putea să li-l trimit eu.

— Tu?

— Da. O să-mi dai o adresă și mă voi angaja să le trimit carnețelul după ce vei muri.

Émile nu-și poate reține o grimasă. Îi vine greu s-o audă rostind atât de clar că el va muri.

— Poți să-l scrii pentru tine, carnețelul ăsta, adaugă Joanne.

— Cum așa?

— Te temi că vei uita totul.

— Da.

— Dar vei avea toate lucrurile, toate amintirile consemnate în carnet. Ceea ce te va ajuta să-ți amintești când... când nu vei mai ști cine ești, ce faci aici...

Conversația asta îl deprimă. E și mai rău ca adineauri, când se cufunda în amintirile despre Laura.

— Nu prea am chef să vorbesc despre asta acum.

— OK.

Fata își lasă din nou ambele mâini în apă și adaugă cu vocea ei subțire:

— Îmi vei da doar instrucțiunile...

— Pentru?

— Dacă trebuie să trimit ceva cuiva.

— Oh... da.

Se lasă din nou tăcerea. Émile simte tot mai dureros nodul din gât. Îi place că Joanne vorbește liber despre ceea ce se va întâmpla, că nu pare stânjenită. Totuși, este derutat de ușurința cu care o face. E ca și cum moartea, moartea lui, n-ar însemna mare lucru, doar o formalitate în lumea asta. Este bine, dar și tulburător în același timp.

Din acest motiv a fugit de apropiații lui, ca să se desprindă de toate astea: legături, atașament, durerea despărțirii. E mai ușor să mori în prezența unei necunoscute care te privește cu indiferență, e mai ușor să nu mai ai nimic de care să fii legat când va veni momentul. Dar e tulburător.

Își drege glasul.

— Că veni vorba de instrucțiuni...

Joanne pare surprinsă să-i audă vocea. Probabil că era cufundată iarăși în gândurile ei, departe, foarte departe de pârâu, de amnezia și de moartea lui care urmau să vină.

— Va exista fără îndoială un moment când nu voi mai ști ce caut aici, când voi cere să mă întorc acasă.

Ea aprobă cu un aer grav.

— Vreau ca... nu vreau să mă duci acasă. Indiferent ce fac... chiar dacă te implor. Nu vreau ca ei să mă vadă așa.

Joanne nu cere explicații, motive, nu-și exprimă surprinderea sau uimirea, nu emite nicio judecată, se mulțumește să dea din cap. Se află acolo pentru a primi instrucțiuni și pentru a avea grijă ca ele să fie respectate. Nimic mai mult. Acesta este contractul lor tacit.

— Bine.

Émile înghite cu dificultate. E un aspect important de rezolvat. Mâine va pune scrisoarea la poștă. Și poate că va cumpăra carnețelul ăla. Va vedea.

Joanne a dormit toată după-amiaza. Este încă palidă, dar spune că durerea de cap i-a trecut. Îl găsește stând nemișcat, cu scrisoarea în față.

— O recitești?

El clatină din cap.

— Nu. Mă gândeam la ideea cu carnețelul.

Nu-l întreabă dacă s-a hotărât să cumpere unul. Pune o întrebare total diferită care îl ia pe nepregătite:

— Și cum îți vor răspunde?

Rămâne fără grai, deschizând și închizând gura în tăcere.

— N-au o adresă unde să-ți scrie..., adaugă Joanne.

— Nu. Dar...
— Dar?
— O să mă descurc.
Ceea ce nu înseamnă absolut nimic. Ci doar că el nu s-a gândit niciodată să facă în așa fel încât să primească un răspuns din partea lor. Clatină din cap pentru a alunga sentimentul de descumpănire care îl cuprinde.
— Nu trebuia să umplem rezervorul de apă?
— Ba da.
— Atunci, vino, o să ne ocupăm de asta.

Joanne s-a dus la culcare devreme. Tristețea nu l-a părăsit pe Émile. Este și mai rău acum că e noapte și Joanne doarme. Parcarea e goală. Ai zice că sunt singuri aici. S-a dus să ia din dulapul de perete cutia care conține toate fotografiile. De după-amiază, se tot gândește la remarca lui Joanne despre scrisoare. *Cum îți vor răspunde?* Se întreabă de ce nu s-a gândit la asta, să facă în așa fel încât să primească răspunsuri din partea lor. Refuză ideea? Îi e teamă că va renunța și că se va întoarce la Roanne dacă primește un răspuns? Se simte deja prea departe de ei, de viață, ca să mai vrea să păstreze vreo legătură de dinainte?
Deschide la întâmplare unul dintre albumele din cutia de carton. Scrisul mamei lui e pe toate paginile. În prima poză apare ea, însărcinată în ultimele luni. Dedesubt, scrie: *Așteptând bebelușul.* Lângă fotografie, e desenată o floare, fără îndoială de Marjorie. Așadar, pe el îl așteaptă maică-sa în fotografia asta. Câteva cuvinte au fost așternute în josul paginii. *13 martie: numele au fost alese. Émilie dacă este fată. Émile dacă este băiat. Tata e tot mai nervos. Marjorie tropăie de nerăbdare. Numai mama rămâne calmă.*
Își trece degetul peste pagină. Se întreabă cum ar fi reacționat el dacă Laura ar fi purtat în pântec un bebeluș. Ar fi tropăit de nerăbdare? Ar fi fost nervos? Sau nu-și imaginase niciodată cu adevărat acest lucru? Tot ce voia el era ca Laura să-i rămână alături și să fie mulțumită pe deplin. Bebelușul nu era decât un plan. Un instrument vulgar. Dă pagina cu un gust amar în gură. Laura are dreptate, a fost cel mai mare egoist. Tot ce voia el era să o împiedice să plece.
Primele fotografii cu el bebeluș. O poză făcută la maternitate. Părinții lui radiază de bucurie, Marjorie, care este înaltă de-o șchioapă, stă aplecată deasupra lui, plină de curiozitate. Avea patru ani când s-a născut el.

Dă paginile mai repede și schimbă albumul. Cel cu pozele de la naștere nu este prea amuzant. Apare roșu și bucălat în toate posturile posibile. Următorul îl obligă să facă un salt de șase ani înainte. Este școlar și are părul șaten-închis. Joacă baschet, se dă cu skateboardul. la o pasăre dintr-un tufiș. Nu mai sunt atâtea comentarii la poze. Marjorie are zece ani în fotografii. Are părul castaniu, lung și ondulat, și e pistruiată. Este mereu prezentă, ținându-l de mână, vrând să-i ducă ghiozdanul. Își amintește că asta l-a agasat când a mai crescut. Se ținea mereu scai de el. O considera prea sufocantă. Totuși, ani de zile, nu s-a plâns. Avea o a doua mamă acasă. Îl trata ca pe păpușa ei, dar era plăcut. Îi dădea tot, îi făcea toate mofturile, îl răsfăța. Pe la zece ani, poate unsprezece, n-a mai rezistat. Își amintește de puștii din cartier. *Marjorie și Émile sunt îndrăgostiți. Ooooh*-urile care răsunau de fiecare dată când ea îl lua de mână. Renaud nu zicea nimic, dar toți ceilalți își băteau joc de el. Ba ea era „iubita lui", ba el era „bebelușul mare al mămicii Marjorie". Lui Marjorie nu-i păsa. Ea îl prezenta cu mândrie colegelor sale. „Acesta e frățiorul meu." Îl așeza pe genunchii ei, iar el murea de rușine, căci nu știa cum să se poarte când toate privirile erau ațintite asupra lui. Se hotărâse să scape de ea, era prea sufocantă și el se săturase de glume idioate.

Își amintește că ruptura fusese violentă. O respingea fără menajamente, pleca repede fără ea, când ieșeau de la școală. Marjorie nu înțelegea. Tot încerca să se împace cu el. Atunci el devenise și mai rău. Îi spusese că era urâtă și grasă de față cu toate prietenele ei. În seara aia, o făcuse să plângă. O auzise spunând seara, în bucătărie:

— Mamă... Cred că Émile nu mă mai iubește.

Își amintește bine ce-i răspunsese maică-sa.

— Nu-i adevărat. S-a făcut băiat mare. Are nevoie de independență.

— De ce?

— Trebuie să învețe să se descurce singur. Asta nu înseamnă că nu te mai iubește.

— Nu?

— Nu. Peste câțiva ani, o să se întoarcă singur la tine. O să vezi.

Știe că a făcut-o să sufere mult pe Marjorie. Își amintește că, după asta, trecuseră printr-o lungă perioadă în care deveniseră aproape niște străini unul pentru celălalt. Marjo avea paisprezece, cincisprezece, șaisprezece

ani. Ieșea cu prieteni. O văzuse cu un băiat într-o zi. Se sărutau apăsat pe gură. Chestia asta îl îngrețoșase. Și ea avusese nevoie de independență. Lumea începuse să se învârtă în jurul ei, al prietenelor și al băieților cu coșuri care roiau în jurul ei. Își amintește că se certa mult cu părinții. Tatăl lui ridica vocea. Ea trântea ușile. Iar el o studia ca pe un specimen ciudat. Nu-și mai recunoștea sora mai mare pe care o știa atât de blândă, atât de grijulie. Avea coșuri pe față și niște chestii ciudate care-i creșteau pe piept. Râdea de ele cu prietenii lui. Ziceau „bleah, bucăți de slăninuță". Cu siguranță știau ce i se întâmpla lui Marjorie, dar preferau să facă pe proștii. Îi vine să râdă când se gândește acum la asta.

Continuă să dea paginile. Aici Marjorie ține mândră în mână diploma. Are douăzeci de ani. Tocmai a obținut un BTS[4] în sectorul bancar. Émile a fost obligat să pozeze alături de ea. El are șaisprezece ani și poartă un tricou negru mult prea larg. Cam pe atunci a reînceput s-o privească altfel pe Marjorie. Ieșise din perioada ei proastă. Plecase de-acasă la studii și era din nou sora cea mare calmă și blândă pe care o cunoscuse. Anii trecuseră foarte repede. Marjorie se măritase, rămăsese însărcinată cu gemeni... Émile continuă să dea paginile. Marjorie în rochie albă. Bastien cu papion. Marjorie însărcinată. Aici, el este în poză cu gemenii. Când Laura a plecat, iar el a căzut în fundul prăpastiei, Marjorie și-a reluat rolul de mamă. A început iarăși să aibă grijă de el, dar cu o oarecare distanță, fără inocența din primii lor ani. Astăzi, ea este mamă. Nu-l mai iubește necondiționat, întrucât îi are pe copiii ei care îi umplu viața. Nu știe dacă acest fapt îl mâhnește. Se gândește că e normal, că e în firea lucrurilor. Nici nu și-a dat seama când a trecut timpul. Are douăzeci și șase de ani. Peste doi ani, nu va mai fi. Cum poți pierde atât de repede controlul asupra vieții tale? Închide albumul. Este suficient pentru seara asta. Se simte epuizat. Se ridică în picioare, își înăbușă un căscat trecând prin fața banchetei unde Joanne și-a stabilit de-acum tabăra, apoi se cațără pe scara din frânghie gândindu-se încă un pic la Marjorie. O să-i scrie o scrisoare. Mâine, sau peste două săptămâni, sau peste șase luni, dar o va face.

---

[3] Gustări tradiționale spaniole, servite în porții mici. (*N.t.*)

[4] Abreviere de la *Brevet de technicien supérieur*, diplomă obținută după doi ani de studii superioare profesionale. (*N.t.*)

7

— Două sute optzeci de euro, vă rog.

Întind amândoi cardurile în același timp. Émile îl împinge pe al lui Joanne.

— Plătesc eu.

Au mers cu mașina toată dimineața ca să găsească un magazin specializat în haine sport și echipamente de drumeție. Când au reușit în sfârșit să parcheze undeva, soarele ardea deja cu putere. Un vânzător i-a îndrumat printre raioane, cu seriozitate și entuziasm. Le-a repetat de mai multe ori că expediția lor avea să fie „super". Acum sunt la casă, mulțumiți că au cumpărat o grămadă de lucruri.

— Să știi că am și eu destui bani, zice Joanne când ies din magazin, cu brațele pline de pungi.

— Nu-ți face griji.

— Aveam locuință de serviciu... Și am pus deoparte.

— Ei bine, eu trebuie să-mi golesc contul bancar și pe cel de economii înainte de a muri, așa că...

Nu se așteaptă s-o vadă zâmbind, totuși Joanne asta face. Ba chiar declară:

— Bine. Dar lasă-mă pe mine să plătesc data viitoare.

Se îndreaptă amândoi spre rulotă. Joanne se oprește brusc.

— Poți să mă aștepți? Îmi ia doar zece minute, nu mai mult.

Îi arată centrul comercial din apropiere.

— Ai cumpărături de făcut? întreabă el surprins.

Au cumpărat hrană deshidratată din magazinul sportiv, precum și batoane proteice. N-ar trebui să le mai lipsească nimic.

— Da, niște fleacuri. Mă întorc repede.

Se gândește că e vorba fără îndoială de chestii pentru fete. Aproape că a uitat cum era când locuia zi de zi cu o fată.

— E o cutie de scrisori la intrare. Vrei să-ți pun scrisoarea?

El încuviințează. Plicul este gata. A scris adresa azi-dimineață și a lipit un timbru. Ia scrisoarea din rucsac și i-o întinde.

— Ne vedem imediat.

El urcă în rulotă și desface harta mare cu Munții Pirinei. O vor lua pe Drumul Cărăușilor, cum l-a sfătuit Chloé. Acesta pleacă din Artigues. Vor lăsa din nou rulota în parcarea de lângă pârâu. Este un loc destul de liniștit. N-ar trebui să se teamă de vreun furt. Cu vârful degetelor, urmează cărarea pe care o vor străbate pe jos. Ar trebui s-o traseze cu un marker. Dacă vreodată are un lapsus... Se gândește că ar trebui s-o informeze în mod sistematic pe Joanne despre traseele pe care are de gând să le facă de-acum înainte. Ar fi o asigurare de rezervă dacă memoria îi joacă feste.

A strâns harta și și-a pus centura de siguranță când Joanne se întoarce. Are în mână o pungută transparentă în care i se pare că vede o carte. Nu îndrăznește s-o întrebe ce a cumpărat, dar ea vede că aruncă priviri curioase spre pungă, așa că scoate afară conținutul.

— Ce este...?

Dar înțelege înainte ca Joanne să-i răspundă. E vorba de două carnețele cu coperți negre.

— Vreau și eu să scriu într-unul, zice ea.

Mai scoate și două pixuri frumoase. Niște pixuri lucioase, negre, cu vârful argintiu.

— Oh.

Nu știe ce altceva să zică. Joanne bagă la loc carnețelele și pixurile în punga pe care o lasă jos, la picioarele ei, apoi își pune centura.

— O să facem asta în timpul drumeției?

Ea ridică din umeri. Émile își drege vocea și adaugă pe un ton mai amabil:

— Mulțumesc pentru... carnețel.

Dar fata are deja nasul lipit de geam și privește în depărtare.

Merg de aproape două ore. Émile a pierdut noțiunea timpului. Se întreabă dacă nu cumva l-a lăsat memoria pentru o clipă, căci își amintește cum s-au întors cu rulota în parcare, lângă pârâu, cum au pregătit rucsacurile pentru drumeție (al lui era teribil de greu, s-a întrebat cum avea să-l care Joanne pe al ei), apoi masa pe care au luat-o rapid: niște paste. După care s-au dus pe jos până la cotitura indicată în ghidul de drumeție, cea de unde începea traseul. Un panou galben indica „Pic du Midi pe Drumul Cărăușilor, 2 872 m, 4h 30“. Au luat-o pe cărarea care urca de-a lungul cascadei Arizes. Un sfert de oră mai târziu, erau la cabanele din Tramazaïgues, niște căsuțe vechi din piatră. De acolo se zărea deja Pic du Midi de

Bigorre. Joanne s-a minunat. După asta, nu mai știe ce s-a întâmplat. Au urmat cărarea și panourile indicatoare. El mergea înainte, protejându-se de soarele dogoritor, punându-și mâna streașină la ochi. Ea rămânea în urmă. Émile a întrebat-o dacă o făcea fiindcă rucsacul ei era greu, dar fata a răspuns că nu, că îi plăcea să meargă singură. Avea pe cap pălăria neagră și în mână bețele de drumeție pe care vânzătorul reușise să i le vândă. Émile nu voise să le cumpere.

A pierdut firul după ce au trecut de cabanele din Tramazaïgues. Tot ce știe este că merg de două ore, că e o căldură incredibilă și că în jurul lor sunt niște vaci care se odihnesc în iarbă.

Se așază pe o piatră ca s-o aștepte pe Joanne.

— Facem o pauză?

— Mor de sete.

Își scot bidoanele de apă. Joanne are fruntea lac de sudoare. Poartă niște bermude negre și unul dintre eternele ei maiouri negre. Émile a fost cât pe ce să-i spună, adineauri, că nu era o idee bună să se îmbrace în negru, dar s-a răzgândit. Are în picioare pantofi de drumeție noi-nouți. Beau îndelung, cu înghițituri mici, își șterg fruntea. Își trag sufletul în tihnă.

— Ce-i acolo, jos? întreabă Joanne.

Arată spre o cabană de piatră din care n-au mai rămas decât ruine. Émile ridică din umeri. Nu scrie nimic în ghid despre ea.

— E drăguță, spune fata.

Mai au cel puțin două ore de mers și e deja șapte seara. Émile își zice că n-au plecat suficient de devreme. Joanne este vorbăreață astăzi. Pune o nouă întrebare, în timp ce împinge niște pietricele cu vârful pantofilor.

— De ce se numește ăsta Drumul Cărăușilor?

El își lasă bidonul cu apă în rucsac înainte de a răspunde.

— E un observator astronomic acolo sus, pe vârful Midi. În timp ce se construia, proviziile și materialele de construcție erau aduse pe această cărare, cea pe care mergem noi azi. Oamenii care le cărau erau plătiți în funcție de greutatea încărcăturii. Duceau până la patruzeci de kilograme în spate.

Chipul lui Joanne nu lasă să transpară decât un strop de uimire, o ușoară tresărire a sprâncenei stângi.

— Făceau drumul prin zăpadă, în toiul iernii. Traseul putea să dureze până la douăsprezece ore. Mulți au murit

surprinși de avalanșe.

Émile se ridică în picioare cu mișcări încete și o grimasă de durere. A făcut deja bătături în tălpi.

— Mergem?

— Da.

Are impresia că întâlnesc oameni în timp ce urcă, dar nu este sigur de asta fiindcă e adâncit în gânduri. Crede că înțelege ce vrea să spună Johanne când declară că preferă să meargă singură, și chiar când se izolează ca să mediteze pe un câmp. Devii absorbit de tine însuți, nu mai ești cu adevărat conștient de ceea ce se întâmplă în jur. Efortul fizic permite mentalului să cedeze cu totul. Gândurile se succed ca într-un vârtej, dar un vârtej calm și liniștit. În unele momente abia dacă ești conștient că gândești. Există amintiri care revin încetișor, care se impun fără să provoace emoții dureroase. Le privești cu o oarecare detașare și cu bunăvoință.

Își amintește de acel telefon pe care i-l dăduse Laurei când ea tocmai se întorsese de la mama ei, când încă nu-și luase lucrurile din apartamentul lor. Era două noaptea când o sunase. Părea iritată, dar făcea eforturi să rămână politicoasă.

— Ce este?

Avusese amabilitatea să nu spună „Ce mai e? De ce o sună? De ce n-o lasă în pace?". Émile voia explicații. După care nu voia explicațiile ei. Nu-i conveneau niciodată. O făcuse mincinoasă, ba chiar mincinoasă ordinară, din cauza poveștii cu anticoncepționalele. În cele din urmă, Laura izbucnise:

— Bebelușul, bebelușul, pui mereu totul pe seama bebelușului! Da, eu voiam și tu nu. Da, nu ne-am sincronizat. Dar nu e numai asta, Émile!

— Ah! Nu e doar asta? răbufnise el. Mai era și un alt motiv, ajungem și acolo! E vorba de altcineva! Există altcineva, sunt sigur!

Urmase o pauză lungă, apoi ea vorbise cu o voce perfect clară și detașată, ca și cum nimic nu mai putea s-o atingă:

— Nu doar planul cu bebelușul a eșuat. Tu ești cel care a dat greș în toate.

— Ah, e momentul în care o să fii răutăcioasă?

— Tu te-ai văzut, Émile? Ești acolo, ești mereu acolo, în același punct. Nu avansezi. Ești același ca în facultate, iei totul în glumă. Nu te-ai mișcat nici măcar cu un milimetru. Aștepți ca lucrurile să se întâmple. Nu-ți

dorești să crești, să evoluezi. Te mulțumești cu puțin. Viața ta măruntă, Renaud, prietenii...

El zbierase în telefon:

— Și tu? Tu ești mai bună? Serile tale jalnice cu prietenele tale idioate!

Laura nici măcar nu-l auzise. Continuase:

— Dacă nu ți-aș fi găsit jobul ăsta la prietenul *meu*, ai fi tot acolo, așteptând să-ți pice un post din cer!

— Ce să-ți spun! Un job de rahat la o firmă de rahat! Pentru un tip de rahat care rămâne în viața lui de rahat!

Émile simțise că se sufocă și urlase din toate puterile:

— Du-te naibii!

— Dar ai dreptate! Exact așa ești tu! Jobul ăsta te plictisește și totuși rămâi... Nu faci nimic ca să schimbi lucrurile. Te mulțumești cu existența ta măruntă fără să vezi mai departe de lungul nasului!

Îi închisese fiindcă nu voise s-o insulte. După asta, ea declarase că nu mai era cazul să-i dea vreo explicație. Că fuseseră destule explicații. O mai văzuse o singură dată, în ziua când se mutase, înainte să fugă la coafor. Păruse ușurată să lase totul în urmă.

— Ăsta e observatorul?

— Poftim?

Gâfâind, Joanne repetă:

— Ăsta e observatorul?

Arată cu degetul structurile din fier, care se zăresc sus, în vârf.

— Da. Acolo trebuie să fie.

O lasă să-l ajungă din urmă. Fata respiră sacadat, dar se ține tare, cu rucsacul ei enorm în spate.

— Ai dreptate, e bine să mergi singur, mărturisește el când Joanne i se alătură.

— Da.

— Este... Te face să-ți amintești o mulțime de lucruri.

Se întreabă dacă și pentru ea e la fel, dacă și ea aude vocea lui Léon cînd merge. O vede dând din cap și ridicându-și fața spre el. Rostește o frază ciudată cu o voce ciudată:

— „Adevărata călătorie nu constă în a căuta peisaje noi, ci în a privi cu alți ochi".

El încruntă din sprâncene, simțindu-se ca un idiot.

— Poftim?

Joanne își ridică pălăria care îi cade pe frunte.

— E un citat din Proust.

Émile e încurcat. Probabil că fata citește mult mai mult decât el.

— Vrei să-l repet?

Are un zâmbet slab pe buze. El dă din cap.

— Da... Repetă-l...

— „Adevărata călătorie nu constă în a căuta peisaje noi, ci în a privi cu alți ochi."

— Vrea să spună că...?

Ezită. Îi e frică să nu treacă iar drept un idiot.

— Că această călătorie pe care o facem, eu și cu tine, este înainte de toate o călătorie interioară... O introspecție.

Joanne merge cu pași vioi acum și privește drept înainte.

— Da, zice el.

Are gura cam uscată.

— Pentru a vedea lucrurile cu alți ochi?

Îi caută aprobarea. Dar fața ei rămâne inexpresivă când vorbește:

— Așa cum ai spus și tu, există toate aceste lucruri de care ne amintim, dar acum le vedem diferit, cu alți ochi.

Tocmai i-a făcut o mărturisire. Știe de ce a pornit el în această călătorie, căci și ea a pornit din același motiv. Ea caută răspunsuri, explicații. Care au fără îndoială legătură cu Léon. Speră că atunci când se va întoarce la el, îl va privi cu alți ochi. Cam asta i-a mărturisit, pe scurt, lui Émile. În fine, așa i se pare lui.

Joanne se întoarce din nou spre el. Respiră anevoios din cauza efortului. Pălăria i-a căzut din nou pe frunte. Émile nu-i vede decât partea de jos a feței.

— Mai e un citat care-mi place mult.

El dă din cap pentru a o încuraja să continue.

— „Cel mai mare călător este cel care a știut să facă măcar o dată o călătorie în sine însuși." Este din Confucius.

Îi vede gura schițând un zâmbet. Doamne-Dumnezeule, trebuie să fie al treilea în trei zile! Pentru prima oară, crede că înțelege ce anume l-a făcut pe Léon să fie nebun după fata asta ciudată. Crede că ghicește acel ceva, că-l atinge cu vârful degetelor, dar este încă fragil și volatil. Destul de ambiguu. Ea își ridică din nou pălăria și vorbește pe un ton care lui i se pare malițios:

— Asta ar putea fi prima frază din carnețelul tău.

Émile nu se poate abține să nu-i zâmbească cu un pic de tandrețe.

— Ai dreptate. Ar fi o primă frază frumoasă.

Panoramele le taie răsuflarea. Sunt nevoiți să iasă din starea de contemplare. Cu ghidul în mână, Émile îi arată lui Joanne vârful Néouvielle care se zărește în depărtare, defileul Sencours, pe care l-au trecut cu câteva minute mai înainte, lacul Oncet, mai jos, de un albastru-închis. Ajung în curând la o veche casă din piatră, mare, cu obloane roșii-maronii și cu un acoperiș ciudat, rotunjit. Un panou indică „Hanul Lacurilor". Un cuplu s-a oprit nu departe de ei și bărbatul îi explică soției:

— Era un refugiu pentru muncitorii care făceau drumuri dus-întors, cărând materiale pentru construcția observatorului.

— Dar e abandonat, nu?

— Da. Din anii 2000. După ce a fost construit telefericul, drumul ăsta a fost abandonat. Refugiul s-a închis. Dar există un proiect de reabilitare în curs. Vor să-l restaureze.

— Oh!

Cuplul pleacă mai departe liniștit, în ritmul bețelor de drumeție care lovesc repetat pământul. Joanne a mijit ochii.

— Mergem? întreabă Émile. Mai avem patru sute de metri până-n vârf. O să ajungem repede.

Dar Joanne nu se mișcă. Face câțiva pași în direcția clădirii abandonate.

— S-ar părea că ușa este deschisă.

I-a stârnit curiozitatea. O urmează, mijind și el ochii. Într-adevăr, ușa este deschisă, lăsând să pătrundă înăuntru niște crenguțe purtate de vânt.

— Crezi că...

N-are timp să-și termine fraza, că Joanne împinge deja ușa care se deschide larg fără dificultate. Intră și Émile o urmează. Ceea ce simte mai întâi este răcoarea locului și mirosul slab de aer închis și de praf. După aceea distinge ce se află în jurul lui, în semiîntuneric. În fața lor este o tejghea de bar pe care încă zace o listă cu prețurile la înghețată. Pereții sunt scorojiți, podeaua e plină de moloz. Totuși, locul mai este probabil vizitat din când în când de cei care fac drumeție, căci se văd urme de pași ce duc în celelalte încăperi.

— Mergem să vedem? întreabă Joanne în șoaptă.

El încuviințează. Întotdeauna a visat să se afle într-o clădire abandonată. Aproape că poate simți în stomac excitația amestecată cu teamă, ca atunci când era copil.

Molozul le scrâșnește sub pași. Joanne pune un picior pe scara de lemn, aflată la capătul fostei recepții.

— Mergem mai întâi sus?

Fata urcă o treaptă, apoi pe a doua. Lemnul scârțâie, dar zgomotul nu este prea amenințător.

— Aici trebuie să fie camerele.

El o urmează pe scară. Ajung pe un culoar lung și întunecat, care îi cam dă fiori. Niște uși închise se aliniază de o parte și de alta. Joanne împinge una. Și aici se simte aerul închis și umiditatea. Este un fost dormitor comun. Cadrele din fier ale paturilor sunt încă acolo, cam ruginite. Pe una dintre ele tronează o saltea îngălbenită. Pe pervazul unei ferestre se află o pernă și o sticlă de vin roșu.

— Cred că mai vin oameni pe-aici din când în când...

— Da.

— Am putea să ne petrecem noaptea aici.

Joanne nu pare prea încântată de idee.

— Mmm, face ea. Nu știu ce să zic.

Intră și prin celelalte încăperi. Toate sunt dormitoare dărăpănate. Într-unul dintre ele zace pe jos un vechi pantof de drumeție. Puținele saltele rămase miros înțepător a umezeală. Coboară scara. Jos, în fosta bucătărie, un aragaz supraviețuiește trecerii timpului cu ușa de la cuptor deschisă. Un reșou pe gaz zace abandonat. Pe o masă cu piciorul rupt se văd o cratiță veche și niște furculițe. Se trezesc în curând pe hol, lângă bar. Joanne strâmbă din nas.

— Prefer să dorm în aer liber, la cort.

Émile bănuiește că strâmbătura asta din nas e felul ei de a spune că nu e încântată.

— Nicio grijă.

Afară îi întâmpină soarele arzător.

— Hai, mai avem un pic.

Își reiau drumul. Vârful este aproape și totuși ai senzația că nu vei ajunge niciodată acolo. Defileul Laquet le oferă o priveliște nemaipomenită asupra câmpiei și a orașului Tarbes. Poteca se oprește aici. Trebuie să continue prin bolovăniș. Din partea asta nici nu se mai vede observatorul, sau numai din când în când. Ajung la șinele fostului funicular pentru materiale. Uneori, trebuie să treacă peste ele. Panta este abruptă. Joanne e nevoită să se oprească de mai multe ori ca să-și tragă sufletul, dar nu se plânge, nu zice nimic.

În sfârșit pun piciorul pe platforma din beton. Observatorul este acolo, în fața lor, cu cupolele lui. Nu sunt singuri. Nici pe departe. Locul colcăie de lume. Sute de amatori de drumeție stau așezați la terasele restaurantelor sau în picioare în jurul meselor de orientare, ori lipiți de parapete, fotografiind piscurile. Alții continuă să sosească în valuri, coborând din telecabine. Niște panouri indică observatorul astronomic, cupolele, muzeul, hotelul, stația de radiodifuziune. Émile se simte puțin amețit de toată această forfotă, de toată această mulțime.

— Vrei să vizitezi chestiile astea? o întreabă el pe Joanne.

E ușurat s-o vadă clătinând din cap.

— Nu. Putem doar să ne bucurăm de priveliște.

Se apropie de parapete. Émile scoate ghidul, încercând să identifice culmile muntoase care se întind în fața lor. Frânturi de fraze se aud de ici, de colo:

— ... observatorul cel mai înalt din Europa.

— Suntem la 2 877 de metri...

— Acolo... Muntele Pierdut.

Rămân pe loc, contemplând ce e în jur. Apoi fac turul observatorului pentru a se bucura cât mai mult de frumusețea acestei panorame. Sunt epuizați. În cele din urmă, se așază chiar pe jos la terasa Baillaud, în fața vârfului Néouvielle.

— Va trebui să coborâm... Nu putem petrece noaptea aici. Vor închide terasa.

Sunt de aproape o oră acolo, sus. Soarele coboară la asfințit. Zarva turiștilor devine din ce în ce mai estompată. Trebuie neapărat să găsească un loc de campare pentru noapte. Totuși, niciunul dintre ei nu are forța să se ridice.

— Vrei să-ți duc eu rucsacul?

Joanne clatină din cap. Émile își ia inima în dinți și se ridică încet, cu o strâmbătură de durere. Tot corpul lui țipă.

— O să coborâm puțin ca să dormim? întreabă Joanne privindu-l.

— Da... O să găsim un loc unde să ne instalăm cortul.

Îi întinde mâna ca s-o ajute să se ridice. Ea oftează și se supune.

— Erau niște ruine dintr-o cabană de piatră... îți amintești?

— Da. Când ne-am oprit să bem apă?

Ea dă din cap în semn de aprobare.
— Ar fi un loc bun ca să dormim. Ca să ne instalăm cortul.
— În mijlocul ruinelor?
— Da... Ar fi la adăpost de vânt...
El se gândește, încercând să-și amintească distanța pe care au parcurs-o de la acele ruine.
— Erau la mai mult de o oră de aici. Aproape două.
— Ah.
— Putem să încercăm, dacă mai ai putere...
Joanne ezită. Într-adevăr, erau frumoase ruinele alea pierdute în mijlocul munților...
— Știi ceva? zice el cu un elan de energie. O s-o facem. O să ne oprim să ne umplem bidoanele la hanul abandonat. O să mâncăm niște caise uscate. O să prindem putere ca să mergem până la ruine.
Joanne pare fericită, chiar dacă nu zâmbește. Se vede după cum dă din cap și iuțește pasul.

Au ajuns repede la Hanul Lacurilor. Spre norocul lor, rețeaua de apă este încă funcțională și își pot umple bidoanele. Stau să-și mănânce caisele uscate în fața refugiului, dar fără să se așeze, de teamă că nu s-ar mai putea ridica.
Pe măsură ce se înserează, grăbesc și mai tare pasul. Nu mai întâlnesc multă lume. Ora este târzie chiar și pentru împătimiții de drumeție. Picioarele li se îngreunează. Gândurile le zboară în trecut.

— Ce ți-a spus?
Renaud avea o figură îngrijorată. Émile îl sunase în plină zi, în timp ce era la lucru, ca să-i spună pe un ton brutal:
— Laura mă părăsește.
Renaud fugise de la cabinet cât de repede putuse și venise într-un suflet acasă la Émile și Laura. Émile îi deschisese, cu ochii înroșiți și un aer buimac. Renaud îl întrebase:
— Este aici?
Émile scuturase din cap.
— Nu, a plecat la maică-sa.
Ceea ce Renaud nu știa era că Laura plecase deja de o săptămână, dar că Émile nu avusese curajul să spună nimănui. Se mulțumise să tacă mâlc, așteptând să se întâmple ceva.

— Ce ți-a spus? repetase Renaud de mai multe ori, înainte ca Émile să-i poată răspunde.

Se așezaseră amândoi pe canapeaua din living. Émile nu putuse să-i răspundă imediat, întrucât nu voia să-i spună de povestea cu bebelușul. Nu voia să-i mărturisească lui Renaud că nu o luase în serios, că stricase totul ignorând cererile Laurei, că se trezise când era prea târziu, când simțise că o pierde. Nu voia să recunoască în fața lui că fusese cel mai mare mitocan.

— Nu înțeleg... Erați bine amândoi...

Renaud încerca să-i spună niște cuvinte frumoase. Émile încerca să formuleze o frază.

— A zis că... nu mai suntem pe aceeași lungime de undă.

Renaud încruntase din sprâncene.

— Că nu mai sunteți pe aceeași lungime de undă?

— Da.

— A simțit că nu vă mai potriviți?

— Așa cred. A zis ceva legat de faptul că n-am evoluat în toți acești ani.

Se așternuse tăcerea. Renaud avea un aer rușinat. Părea să se gândească, își căuta cuvintele. Vorbise domol, ca și cum i se adresa unui copilaș.

— Este... Este îngrozitor, dar... Se mai întâmplă, să știi... V-ați cunoscut de tineri. Nu erați decât doi studenți...

— Ca tine și Laëtitia...

Renaud îi ignorase ultimele cuvinte.

— Se întâmplă frecvent ca partenerii să evolueze diferit când se cunosc atât de tineri.

Émile insistase:

— Dar tu și Laëtitia v-ați cunoscut când erați la fel de tineri... și totuși ea este încă alături de tine. Sunteți fericiți.

Renaud spusese cu tristețe:

— Nu-i același lucru...

Émile se enervase un pic.

— De ce nu-i același lucru?

— Este...

Renaud formulase cu mare greutate fraza pe care avea s-o rostească.

— Laëtitia este... cum să spun... mai ușor de mulțumit... în sensul că... ea n-are nevoie de o mie de chestii ca să fie fericită. Stabilitatea și simplitatea o satisfac pe deplin.

Émile încruntase din spâncene.

— Nu înțeleg.
— Laura a fost mereu așa. A avut mereu un temperament exploziv. Nu stă o clipă locului, are o latură impulsivă. Îi trebuie mereu mai mult, o schimbare, ceva nou.
— Și...?
— Și nu s-ar fi mulțumit, ca Laëtitia, cu o relație calmă și echilibrată.

Discuția era dureroasă. Émile făcea tot posibilul să nu manifeste niciun semn de emoție, de slăbiciune. Renaud părea la fel de prăbușit ca el.
— Ce vrei să spui? Că n-aș fi putut niciodată s-o fac fericită?
— Nu... Nu ești tu de vină, bătrâne. Sunt sigur că ai fost perfect. Cred că... tu sau altul... este o fată care se plictisește repede, care nu suportă stabilitatea...

Urmase un moment de tăcere grea. Apoi Émile vorbise cu un tremur în voce, pe care Renaud se prefăcuse că-l ignoră:
— Într-o vreme, îi plăcea mult calmul, viața noastră liniștită în apartament. Îi convenea.
— Da... într-o vreme.

Începuseră să fixeze cu privirea imaginile de la televizorul care mergea în surdină. Era o reclamă la șuncă.
— Crezi că era inevitabil? Că oricum, până la urmă ar fi făcut o criză și ar fi plecat?
— Habar n-am...

Renaud se întorsese spre el cu un elan de sinceritate și de admirație în privire.
— Eu n-aș fi putut niciodată să ies cu genul acesta de fată. Laëtitia, ea... Mă simt liniștit cu ea. Dar fetele precum Laura mă sperie. Nu m-aș fi simțit niciodată la înălțime.

Émile înghițise în sec.
— Da...

Nu știuse ce altceva să răspundă.

În sfârșit, se văd ruinele. Joanne aproape că aleargă. Își lasă rucsacul jos în fața pietrelor și se apleacă înainte, cu mâinile pe genunchi, ca să-și tragă sufletul.

A crezut că nu vor mai ajunge niciodată. În fața lor, soarele apune încetișor. Nu se va întuneca mai devreme de-o oră, dar cerul s-a îmbrăcat deja în nuanțe portocalii și roz. Pietrele vechi ale fostei cabane capătă tente aurii. Este frumos. Ba chiar îți taie răsuflarea. În depărtare,

vacile s-au strâns unele lângă altele, pregătindu-se pentru noapte.

Joanne face turul ruinelor și intră în ceea ce a mai rămas din cabană. Nu mai există acoperiș. Pereții rezistă, dar pe alocuri sunt prăbușiți cu totul. Ușa și ferestrele nu mai sunt decât niște găuri mari. Pardoseala betonată și netedă va fi perfectă ca să-și instaleze cortul.

Stau amândoi în mijlocul acestei vechi cabane, sub cerul liber. Au fețele pline de încântare.

— E bine aici, nu?

Joanne aprobă. Trec câteva secunde. Nu se mai satură să privească în jur, minunându-se în tăcere.

— Ar trebui să scoatem reșoul...

— Da. O să mă ocup eu de foc.

Émile se simte epuizat, murdar și flămând. Totuși, n-a mai simțit niciodată un astfel de sentiment de plenitudine. E liniște deplină. Adună crenguțe și pietre ca să aprindă focul. O vede pe Joanne făcându-și de lucru deasupra reșoului pe care este așezată, într-un echilibru precar, cratița lor nouă-nouță. Și-a scos pălăria. Părul ei șaten e luminat de ultimele raze ale soarelui. Pare aproape roșcat de aici. Un roșcat-rozaliu.

Émile își scoate tricoul ca să pună în el pietrele și crenguțele, apoi se întoarce la ruine cu pași înceți, atent să nu scape nimic pe jos.

— Ce pregătești? o întreabă pe Joanne.

— Paste.

Aduce două pietre mari, plate, lângă foc, ca să poată sta pe ele. Joanne se așază. Pune pâinea pe genunchi și începe s-o taie. El se ocupă de brânză.

Încep să mănânce pâinea și brânza fără să mai aștepte să fiabă pastele. Mănâncă încet, privind peisajul. Nu vorbesc. Émile aproape că tresare când aude sunetul pe care îl scoate cratița.

— Pastele sunt gata.

Mănâncă din castroanele lor de plastic. Soarele a dispărut cu totul. Pe cer, strălucesc stelele. Joanne își lasă castronul jos. Se ridică, merge să-și ia sacul de dormit și se instalează pe pământ. Și-a luat carnețelul și un pix. E așezată turcește, cu spatele la el. Preferă să stea cu fața la munte. Pare pierdută în gânduri, dar, din când în când, se apleacă pentru a nota câteva cuvinte în carnețelul ei.

Émile se ridică și el ca să-și ia sacul de dormit din rucsacul său burdușit.

— Nu... nu instalăm cortul?

Joanne se întoarce și ridică din umeri.
— Putem dormi sub cerul liber. E senin.
— Da.

El se întinde pe sacul de dormit, cu brațele încrucișate sub cap și privirea ațintită spre stele. Focul trosnește. Simte că-l ia somnul. Se gândește la această zi care pare că a început cu mult timp în urmă. Magazinul de sport, carnețelele, pregătirea rucsacurilor, urcușul, fostul refugiu, cupolele observatorului.

Se gândește la amintirile care l-au bântuit astăzi, la citatele lui Joanne. Se gândește la ultima amintire pe care a avut-o. Discuția cu Renaud pe canapea, cu televizorul în surdină. Nu știe de ce și-a amintit acest lucru. Este o imagine destul de banală. Cel mai bun prieten care încearcă să-și consoleze amicul părăsit. Cuvintele frumoase pe care ni le repetăm cu toții în asemenea momente. Cele de genul *Se mai întâmplă, să știi...* sau *Nu ești tu de vină, bătrâne. Sunt sigur că ai fost perfect.*

L-a ascultat pe Renaud în seara aia, dar fără prea mare atenție, fără să înțeleagă cu adevărat tot ce însemnau cuvintele lui. *Laura a fost mereu așa. A avut mereu un temperament exploziv. Nu stă o clipă locului.* Le-a luat doar ca pe niște cuvinte de încurajare, o tentativă a lui Renaud de a-l dezvinovăți de o parte a despărțirii, de a-i ușura un pic suferința. *Laëtitia este... cum să spun... mai ușor de mulțumit... în sensul că... ea n-are nevoie de o mie de chestii ca să fie fericită.*

Renaud avea dreptate, bineînțeles. Laura era impulsivă. Se plictisea foarte repede de tot. Fusese mereu ca o tornadă. În studenție ieșea mult, plănuia escapade. După studii, se implicase trup și suflet în munca ei. Care o pasionase câteva luni, nu mai mult. După aceea își pusese în cap că trebuie să se mute împreună. Se aruncase cu capul înainte: căutase un apartament, alesese decorul și îl amenajase. Apoi trecuse prin faza în care încetase să mai iasă în oraș, își abandonase viața socială pentru a se consacra în întregime vieții de cuplu. În perioada asta o crezuse devotată. Își făcea griji când el se întorcea târziu, se bosumfla când ieșea cu prietenii lui și voia mereu să facă dragoste. Apoi... Apoi se cam schimbase. Cele două prietene ale ei rămăseseră însărcinate și ea începuse să-i vorbească de bebeluș. *Îi trebuie mereu mai mult, o schimbare, ceva nou.*

Oare Renaud avusese dreptate într-un sens mai larg decât își imagina? El nu știa nimic de bebeluș, de ideea

asta fixă și neașteptată care o obseda pe Laura. Émile crezuse că era un capriciu, apoi ea plecase și el se învinovățise. Își spusese că din pricina lui se încheiase povestea lor de iubire... dar nu înțelesese că Laura era așa cum spunea Renaud. *Impulsivă.* Cu o eternă nevoie de schimbare. Și dacă el se înșelase? Dacă văzuse bine la început? Dacă bebelușul nu fusese realmente decât un capriciu? O toană de-a Laurei pentru a aduce o schimbare în viața ei? *Tu sau altul... este o fată care se plictisește repede, care nu suportă stabilitatea...* Ea deschisese subiectul într-o seară de tapas și el îl evitase, fusese idiot și imatur, nu fusese pregătit imediat să vorbească serios despre așa ceva, dar și ea greșise. El nu se mulțumea cu o nimica toată. N-avea impresia că viața lui, cuibușorul lor, clipele petrecute împreună, prietenii lui erau lipsite de importanță... Ea era cea care considera că toate astea erau o nimica toată.

Stă în continuare învelit în sacul de dormit, cu fața spre stele și are impresia că ceva s-a eliberat în el, că umerii nu-i mai sunt așa grei, că inima îi bate mai repede, ca și cum tocmai i s-a luat de pe ea o greutate care îl apăsa de un an.

Joanne avea dreptate mai devreme. *Există toate aceste lucruri de care ne amintim, dar acum le vedem diferit, cu alți ochi.*

Nu este el responsabil de toate relele. Nu el a provocat despărțirea, amânând cu câteva luni dorința de a avea un copil. El a făcut ce-a putut. A încercat s-o mulțumească. Și asta a funcționat o vreme. Dar nu la nesfârșit. Laura era neostoită. Nu știe ce anume caută, dacă astăzi a găsit acel ceva în brațele altuia sau în ea însăși. Émile crede că în ea însăși ar trebui să caute.

Inspiră adânc. Pieptul i se ridică și coboară în ritm regulat. Trage grăbit aer în piept, ca și cum ar fi fost privat de el mult timp. Doamne-Dumnezeule, ce bine e să respiri în sfârșit.

Până la urmă, a avut noroc. Laura a luat o decizie înțeleaptă nerenunțând la pilula contraceptivă, înțelegând că trebuia să plece, să-l părăsească, în loc să aștepte de la el ceva ce ar fi trebuit să aștepte de la ea însăși. Amândoi au avut noroc. El are noroc să se afle aici în seara asta, în mijlocul ruinelor unei cabane din piatră. Are noroc că a pornit în această călătorie. Pe undeva, are norocul să știe că va muri în curând. Altfel, nu și-ar fi

făcut timp să plece, să coboare în sine însuși, să vadă lucrurile cu alți ochi.

N-a mai simțit niciodată așa ceva, acest sentiment de plenitudine și de recunoștință față de Univers. Da, va muri în curând, dar în seara asta se află aici și a înțeles o mulțime de lucruri. Nu este foarte sigur, dar are impresia că tocmai s-a iertat.

— Joanne…

Vorbește în șoaptă. Vocea lui abia dacă se aude un pic mai tare decât trosnetul lemnelor în foc. Îi e teamă să n-o sperie. Pare atât de absorbită de carnețelul ei. Nici măcar nu l-a auzit ridicându-se și ducându-se la rucsac.

— Joanne.

A vorbit mai tare. Ea se întoarce încet.

— Da?

— O să încep și eu să scriu în carnețel.

Ea îl privește pe îndelete, așezată turcește, cu carnețelul pus pe genunchi. Îi surprinde pe chip umbra unui zâmbet. Arată altfel fără pălăria care îi ascunde fața. Este mai luminoasă.

— Oh… Ce veste bună!

El își drege glasul. Are senzația că vorbește ca un băiețel când deschide gura:

— Nu-mi mai amintesc citatul tău… cel despre călătorie… despre faptul că vedem cu alți ochi.

— Vrei să-l scrii pe prima pagină?

Pare că nu-i vine a crede și în clipa asta și ea seamănă cu o fetiță.

— Pe copertă. Ca un titlu.

Joanne dă din cap.

— Bună idee.

Se ridică în picioare cu mișcări încete, își închide carnețelul și vine să se așeze lângă el.

— Ce citat voiai să scrii?

— Poți să mi le spui din nou… pe amândouă?

— Bineînțeles.

Nu-și mai amintește care i-a plăcut mai mult azi după-amiază, dar în seara asta, în fața focului, în mijlocul ruinelor, cel de-al doilea îi spune mai mult. Joanne i-l repetă rar pentru ca el să-l poată nota în întregime. Se străduiește să scrie frumos.

„Cel mai mare călător este cel care a știut să facă măcar o dată o călătorie în sine însuși."

Émile ridică stiloul de pe foaie și Joanne se îndepărtează.

— Mulțumesc.

Fata se întoarce la locul ei. De data asta, nu mai scrie. Ridică privirea spre cer și rămâne tăcută. El se întreabă ce face, de ce privește atât de mult cerul. Oare încearcă să repereze stelele? Oare le vorbește?

12 iulie, ora 22

Pe Drumul Cărăușilor (Pic du Midi), la ruinele unei cabane de piatră.

Noapte senină, cer înstelat.

Iată-mă la prima pagină din acest carnețel (Joanne a avut ideea...). Nu sunt foarte entuziasmat de concept, dar o să încerc totuși să scriu, chiar dacă mi se pare un capriciu de fată. De ce au ele mereu tendința de a vrea să scrie jurnale intime?

Bun, trebuie să recunosc că, în cazul meu, ideea este ingenioasă. Un memento care îmi va servi și drept carnet de însemnări. Ce-i drept, pe unde ne vom duce, nu vom avea mereu posibilitatea să trimitem scrisori. Așa că încep.

Azi se fac cinci zile de când am plecat de-acasă. De-abia o săptămână. Totuși, am impresia că a trecut deja o eternitate. Primele patru zile mi se pare că au fost goale. Ca o perioadă de incertitudine așteptând adevăratul început al călătoriei. Dar astăzi am pornit. Am lăsat rulota în parcare, mi-am luat rucsacul în spate și am plecat. Am pornit la drum de-adevăratelea.

Azi a fost o zi grea. Nu doar pentru că am mers mult. Ci mai ales pentru că am gândit mult. În seara asta, mi s-a întâmplat un lucru ciudat, ceva ce nu mi s-a mai întâmplat niciodată: mi-am acordat iertarea. În privința relației cu Laura. A fost ca un soi de eliberare. Mi-am dat seama că se întâmplă rar să ne arătăm indulgenți față de noi înșine. Eu, unul, îmi pierdusem obișnuința de a face asta. De fapt, cred că uitasem că mă pot iubi. Chestia asta m-a făcut să mă gândesc la lista de motive pe care le-am enumerat în scrisoarea adresată apropiaților mei, privind plecarea. Erau trei motive care justificau această călătorie. Azi îl pot adăuga și pe-al patrulea, de care nu eram neapărat conștient, dar care este totuși un motiv în toată regula. Să fac bilanțul. Să fac bilanțul vieții mele pentru a mă putea pregăti mai bine de plecarea de pe această lume.

Se spune că, în ceasul morții, muribunzii își văd viața trecându-le prin fața ochilor, că retrăiesc momentele cele mai intense. Nu știu dacă este adevărat, dar cred că toți avem nevoie să ne întoarcem în trecut înainte de a pleca, să revedem evenimentele cu alți ochi, să devenim mai înțelepți odată cu

trecerea anilor, să Înțelegem (cu Î mare), să iertăm, să ne iertăm. Nu sunt decât la începutul drumului. Calea este încă lungă. Sper că voi reuși, că la capătul vieții voi trage linie și voi pleca în pace.

Uite, sunt sigur că Joanne ar aprecia expresia asta, „a trage linie la capătul vieții". E foarte tare la citate. De altfel, ea mi-a dat citatul de pe coperta carnețelului.

Așadar, a cincea zi, doar a cincea zi și deja mă simt schimbat, deja văd lucrurile altfel. Experimentez senzații noi: plenitudinea, recunoștința, o oarecare pace interioară. Poate că prezența lui Joanne mă calcă pe nervi. Poate că ea doar mă ajută să mă schimb. Poate că fac acest drum de unul singur. Oricum ar fi, sunt fericit în seara asta. Cerul este frumos, de un albastru întunecat, stelele strălucesc, focul trosnește și mă simt foarte bine.

8

Émile nu aude că se sufocă. Panica este prea mare ca să mai audă ceva. Tocmai a deschis ochii, căci lumina zilei l-a trezit din somn. A văzut iarbă, pietre, un sac de dormit pe jos, resturile unui foc. Este îmbrăcat. Nu înțelege ce caută acolo, cum a ajuns acolo. Încearcă să-și amintescă dacă a băut aseară, dacă a băut atât de mult, încât a plecat în mijlocul naturii, nu știe unde... dar nu-l doare capul. Nu-i e greață. Fir-ar să fie, ce naiba face aici? N-are nimic în buzunare, n-are portofel, n-are telefon. Încearcă să rămână calm, să respire, dar este înfricoșător. E singur, la dracu-n praznic, fără telefon ca să sune pe cineva. Ce a făcut? A fost drogat? De ce e singur? De ce Renaud nu este prin zonă? Dac-ar fi făcut vreo prostie, Renaud ar trebui să fie acolo. Ar trebui să apară, cu părul vâlvoi, cu ochii umflați și cu un aer buimac. Ar trebui să spună: „Bătrâne, ce-am făcut? Ce m-ai pus să iau?"

Încearcă să rămână calm, se așază. Îl dor picioarele și tălpile. Doamne-Dumnezeule, ce-au făcut? Ce-a fost în capul lor? Panica începe să crească și mai mult când zărește silueta întinsă lângă foc, la câțiva pași de el. O fată adormită. Nu-i vede fața, doar părul șaten-deschis încurcat, răsfirat în jurul ei. Cine este fata asta? Oare el... își verifică hainele ca să fie sigur. Da, este îmbrăcat. Dar... Oare s-o fi culcat totuși cu ea? De unde a apărut? De ce s-a culcat cu fata asta și apoi s-a lăsat dus la munte? Nodul din gât se mărește, are senzația că se sufocă. Și Laura? Ce-a făcut? Unde este Laura? L-a văzut oare plecând cu fata asta? Cum o să-i explice?

Ăsta e momentul în care începe să se sufoce. Nu-și aude gâfâielile. Laura nu-l va ierta niciodată. Apoi parcă cineva i-a turnat în cap o găleată cu apă rece ca gheața, căci are o revelație fulgerătoare: nu mai este cu Laura. Laura l-a părăsit. *Nu mai suntem pe aceeași lungime de undă. Bebelușul.* Doamne, Dumnezeule, s-a țicnit de-a binelea! Cum a putut să uite așa ceva? Oare drogul îl face să delireze în asemenea hal?

Fata, aflată la câțiva pași de el, a ridicat capul și s-a spijinit într-un cot. Au trezit-o icnetele lui. Pare îngrijorată. El nu-i cunoaște chipul. Sau destul de vag. Încearcă să-și amintească. A mai văzut-o.

— Émile... ești bine?

Are o voce firavă, încordată. El încearcă să răspundă, dar gura lui deschisă nu face decât să înghită aer.

— Émile?

Fata se ridică.

— Émile...

Joanne. Este Joanne! Care se apropie, se lasă pe vine lângă el. Émile încearcă să reconstituie puzzle-ul. Îi vin în minte frânturi brutale de amintiri. Boala, diagnosticul, anunțul, plecarea. Își amintește totul. I se taie răsuflarea. Plenitudinea pe care a simțit-o cu o zi în urmă a dispărut. Angoasa l-a înghițit cu totul.

— Ești bine? Tu... tu ai astm?

Abia acum își dă seama că respiră foarte greu, că nu mai reușește să înghită aerul, că are palpitații în piept, că mâinile îi tremură. Ai zice că se sufocă. Totuși, ăsta nu e astm. Este doar un atac de panică. Clatină din cap. Începe să vorbească sacadat:

— Sunt bine... Nu e... n-am nimic...

Joanne e îngrijorată. A pus o mână pe umărul lui. Îl cercetează cu privirea.

— Te... te doare ceva?

El așteaptă ca respirația să-i redevină regulată, apoi răspunde în șoaptă:

— Nu... Eu doar... nu mai știam unde sunt...

Un văl de îngrijorare și mai mare umbrește chipul lui Joanne. E rușinat s-o vadă atât de neliniștită.

— E vorba de memoria ta?

— Da.

— E... e din cauza bolii?

— Da.

Émile încearcă să-și recapete suflul. Inima nu-i mai bate atât de repede. Lucrurile îi par mai puțin înspăimântătoare. Totul a fost pus la loc. Puzzle-ul s-a reconstituit. Își amintește drumeția de ieri, seara petrecută în jurul focului, carnețelul.

— Ți s-a mai întâmplat?

— Nu chiar așa.

Aerul îngrijorat n-o părăsește. Are sprâncenele încruntate, buzele strânse.

— Am... Uitam lucruri mărunte de fiecare zi, dar nimic grav.

— Și acum... era... Cum era?

— Un *black-out* total.

Joanne încearcă să-și ia o expresie liniștitoare.

— Ei, e de la felul în care te-ai trezit. Când dormi în locuri diferite, ți-e greu să-ți dai imediat seama unde te afli.

El scutură din cap cu fermitate.

— Nu. Era altceva. Nu e... Nu era doar o confuzie. Nu era doar o chestie de câteva secunde.

— Nu?

Respirația lui Émile se liniștește. Ritmul cardiac aproape că i-a revenit la normal.

— Nu, era... Mă credeam... Mă credeam cu un an-doi în urmă. Nu eram confuz. Eram convins că sunt cu un an în urmă...

Joanne dă din cap.

— Poate e din cauza altitudinii, sugerează ea cu delicatețe.

— Nu.

A zis-o cu ferminate. Joanne pleacă ochii.

— Nu, ai dreptate.

Nici ea nu are obiceiul de a se ascunde de adevăr. Ba chiar adaugă:

— Înseamnă că ți se mai poate întâmpla. Din ce în ce mai des. Apoi în fiecare zi.

El încuviințează.

— Îmi pare rău. S-ar putea să fie îngrozitor pentru tine...

O privește cu atenție, dar ea adoptă brusc un aer indiferent. Gata cu îngrijorarea de adineauri.

— Știam la ce să mă aștept când am răspuns la anunțul tău.

— Perfect.

Aceste ultime cuvinte au restabilit distanța dintre ei, un zid pe care reușiseră să-l dărâme cu ușurință în ultimele două zile. Joanne se ridică în picioare.

— Doar... Dacă e ceva ce pot să fac atunci când... Când ți se întâmplă asta..., spune ea.

Émile ridică din umeri. Nu-și dă seama că și el afișează acum un aer complet indiferent.

— Habar n-am...

— Gândește-te.

— Da. Bine.

— Ar putea fi de ajutor.

— O să mă gândesc.

Se ridică la rândul lui și se îndreaptă spre reșou cu pași lenți. S-a luminat bine de ziuă. Trebuie să fie șase sau șapte.

— Eu... O să fac ceai. Vrei și tu?

— Da. Vreau. Mulțumesc.

În dimineața asta, Émile încearcă să se concentreze pe itinerar, doar pe itinerar. N-are chef să se gândească la trezirea lui și la atacul de panică ce a urmat. Coboară Pic du Midi pe un alt versant, prin defileul Sencours, apoi pe creasta Tourmalet. E o dimineață destul de liniștită. Nu întâlnesc aproape pe nimeni. Se opresc puțin. Nu vorbesc. Joanne este probabil pierdută în gândurile ei, dar el nu se gândește la nimic. Încearcă să n-o facă. Îi e teamă ca panica să nu-l cuprindă iar, pentru a doua oară. De la Pic du Midi trebuie să coboare la Barèges. Au puțin peste treisprezece kilometri de parcurs și 1 600 de metri de drum denivelat, dar azi nu urcă. E mai ușor. Se opresc câteva minute ca să privească lacul Oncet și să bea câteva înghițituri de apă, apoi își reiau coborârea. Pe o bucată bună din traseu, la început, merg de-a lungul pârâului Oncet, ceea ce le permite să suporte mai bine căldura. Când cărarea se depărtează de pârâu, se simt istoviți de soare și de foame și hotărăsc să se oprească. Găsesc un petic de iarbă la umbra unor copaci. Joanne scoate reșoul. Émile pleacă să caute o bucată mare de lemn pe care o folosesc drept bancă.

Își mănâncă orezul, vorbind despre drumul parcurs și despre cel pe care urmează să-l facă, despre puțina rezervă de apă care le-a mai rămas. Apoi se hotărăsc să-și facă o mică siestă înainte de a o lua iar din loc.

Mai târziu, când se trezesc, pornesc din nou la drum, dar căutând cu febrilitate o sursă de apă potabilă. Nu s-au gândit să cumpere filtru de apă sau pastile ca să purifice apa de pârâu. Chloé a uitat să le spună. Acum sunt nevoiți să caute nerăbdători apă bună de băut. Ghidul lui Émile le-a indicat o fântână la câțiva kilometri depărtare, la încrucișarea potecii lor cu pârâul Mousquère. Lui Joanne îi este greu să mențină ritmul. Încearcă să meargă, cu chiu, cu vai, la vreo douăzeci de metri în spatele lui Émile.

— Ești sigură că nu vrei să-ți iau rucsacul?

— E doar din cauza setei...

— Pot să-l duc. Te-ar ajuta.

Joanne clatină din cap. La încrucișarea cu pârâul Mousquère, nu mai rezistă și intră amândoi cu picioarele în apă fără să le pese de pantofii de drumeție și de haine. Se afundă până la coapse, apoi rămân nemișcați, cu ochii închiși.

— Ești sigur că nu putem bea din apa asta?

— E riscant...
— Cât mai avem de mers până la sursa de apă potabilă?
N-au dat peste niciun sat, peste nicio casă de când au început coborârea. De data asta, sunt în mijlocul pustietății. Și pe cont propriu. Émile verifică în ghidul lui.
— Aici zice că la doi kilometri.
Vede oboseala de pe chipul ei. Fata se așază pe o piatră mare care iese din apă. Pare extenuată.
— Mai lasă-mă câteva minute înainte să plecăm.
— Bineînțeles. Ești bine?
Îl îngrijorează când o vede că își duce mâna la frunte.
— Am amețeli.
— Din cauza căldurii?
— A deshidratării.
— Atunci rămâi aici. O să mă duc singur să umplu bidoanele.
Joanne se încăpățânează să nu-l asculte, ca de obicei.
— Nu... Am nevoie doar de câteva minute.
Émile refuză să o ia cu el. N-are chef să i se facă rău.
— Rămâi la pârâu și odihnește-te. Știi ceva? O să-ți las și rucsacul meu. O să merg mai repede fără el.
Simte că Joanne ezită. Oare nu-i place ideea de a fi prea slăbită pentru a continua? Se teme ca el să nu aibă un nou episod de amnezie pe drum?
— Îmi pun rucsacul sub copac, bine? Mă întorc în mai puțin de-o oră.
În cele din urmă, fata acceptă.
— OK.
N-a vrut să-i spună că și el începe să se simtă foarte slăbit. Are gura uscată, limba aspră și adineauri, când s-a ușurat după un copac, urina îi era ciudat de maronie. Trebuie neapărat să găsească apă, altfel nu vor mai ajunge niciodată la Barège.

Astăzi e o zi stranie, foarte diferită de cea de ieri. Meditația și încântarea au lăsat loc extenuării și durerii fizice. Greșeala pe care a comis-o intrând în apă cu pantofii este pe punctul de a-l costa foarte scump. Bășicile îi plesnesc una câte una și rănile îi smulg gemete de durere. Căldura este insuportabilă și Émile încearcă de mai multe ori să se oprească la umbra unui copac și să doarmă câteva minute. Dar Joanne îl așteaptă, are amețeli, așa că nu trebuie să stea prea mult.
Este un altfel de coșmar decât cel din dimineața asta, pe care tocmai îl trăiește. Nu este *black-out,* nu e angoasă sufocantă, ci un început de panică și o epuizare totală.

Nu există nicio sursă de apă. A urmat drumul, a ajuns la locul indicat și n-a găsit nimic. S-a gândit că a greșit poteca în dreptul bifurcației. S-a întors, a luat-o pe celălalt drum, a mers mai bine de doi kilometri și n-a găsit nimic. Este pe punctul de a se întreba dacă n-o să-și dea duhul pe loc. Are amețeli acum și niște flash-uri de lumină albă. A atins un asemenea grad de nervozitate și de stres, încât respiră sacadat. Pornește înapoi spre Joanne. Prima oară când se împiedică o ia ca pe o stângăcie, dar când i se întâmplă a doua și a treia oară, înțelege că i se face rău. În clipa în care poteca se încrucișează din nou cu pârâul Mousquère, se lasă să cadă în patru labe, pe pietricele, și începe să bea cu înghițituri mari. Întocmai ca un animal. Puțin îi pasă că înghite amibe ori altceva. Vrea doar să bea. Nu și-a dat seama niciodată cât de bine e să bei apă.

O găsește pe Joanne în același loc în care a lăsat-o, pe aceeași piatră. Se prăbușește pe mal, sleit de puteri.

— Am crezut că te-ai rătăcit, zice ea. Ai plecat de aproape două ore.

Nici măcar n-are curajul s-o privească în ochi când trebuie s-o anunțe:

— N-am găsit apă. Sursa de apă indicată în ghid nu există. M-am întors și am luat-o pe altă cărare, dar nu era apă. Nicăieri.

Ea ridică din umeri.

— Am băut apă din pârâu, Émile.

I-o mărturisește ca o fetiță care a făcut o boacănă. Are umerii lăsați și o voce tristă.

— Nu m-am putut abține.

— Și eu am băut apă din pârâu.

— Oh!

Joanne are un zâmbet slab când constată:

— Nu suntem prea înțelepți...

— Nu. Dacă m-ai fi văzut... În patru labe în pârâu... Lipăiam ca un câine.

Joanne scoate un mic sunet bizar, un icnet care aduce oarecum cu un râs. Un râs cam sugrumat care i se desprinde de pe buze. Probabil că nu râde prea des. El o aude pentru prima oară. Se gândește că râsul ăsta se datorează cu siguranță oboselii fizice și mentale, dar nu contează, îi place s-o audă râzând. Ba chiar izbucnește în hohote împreună cu ea.

— N-o să mai râdem la noapte, când o să ne-apuce diareea.

— Nu mă sperie.
— Foarte bine. Nici pe mine. Am... am putea totuși să facem preventiv o cură de orez.
— Da... Ne-ar putea fi de ajutor.
După câteva secunde, Joanne se ridică în picioare cu mișcări greoaie.
— Trebuie s-o luăm din loc, nu?
— Da. Vom merge mai repede acum.
După câțiva metri, găsesc din nou drumul și ceva ce aduce a civilizație. Câteva vehicule, cel puțin. Începe ușor să se însereze. Ar fi trebuit să ajungă acum trei ore, dar ocolul ăsta ca să caute o sursă de apă i-a făcut să piardă timp.
— Gata, am ajuns, văd niște acoperișuri, zice Joanne.
Satul Barèges se zărește în depărtare. Dau peste un indicator care le-o confirmă. Continuă să meargă în tăcere.
— Mor de foame.
— Și eu.
Prima clădire, în sfârșit. Administrația Tourmalet. O clădire austeră, jumătate din piatră, jumătate din cărămizi, aflată lângă o stație de telescaune. Iarna, este o stațiune de schi foarte căutată. În seara asta, e pustiu. O parcare imensă în care sunt câteva camioane și rulote, dar nici urmă de vreo prezență umană în jur.
— Va trebui să mai mergem un pic ca să ajungem în centru...
Din fericire, doar după câțiva metri văd niște cabane: Școala franceză de schi, un bar-restaurant și o toaletă publică. Ușa este deschisă. Profită pentru a-și umple bidoanele cu apă.
— N-ar trebui să fie prea departe.
După ce mai merg câțiva metri, trec prin fața unei alte cabane, de data asta, construită în întregime din piatră. O mică alee, tot din piatră, duce până la ea. Deasupra ei scrie „Restaurant de la Couquelle". Niște oameni iau cina pe terasă. Grăbesc pasul. În curând o să se întunece. Merg pe șosea. La o cotitură, apar niște cabane, apoi se trezesc din nou rupți de civilizație când drumul străbate o pădure de pini. Se pare că nu vor mai ajunge niciodată.
Pe cer, se ivesc stelele. Un indicator le semnalează că intră în Barèges. Se văd cabanele. Din ce în ce mai apropiate. Din ce în ce mai numeroase. Localitatea n-are nimic de-a face cu Artigues. Este o stațiune adevărată, nu un sat minuscul pierdut în mijlocul munților. Se vede

imediat că a fost construit pentru turiștii veniți să schieze. Cabanele sunt clădiri mari, cu mai multe etaje. Există o grămadă de magazine, o bancă, un chioșc de presă, unde se vinde și tutun. Încep să întâlnească lume. Pietoni, mașini. Se aud niște voci de la terasa unui bar.

— Căutăm un loc liniștit unde să ne instalăm cortul?

— Da.

Lucrul ăsta s-a dovedit mai dificil decât au prevăzut. Nu văd decât străzi asfaltate după străzi asfaltate. Peste tot sunt turiști, barurile sunt pline. În mod evident, stațiunea reușește să trăiască din turism și vara. Joanne nu se plânge niciodată. Dar în seara asta trebuie să fi ajuns cu adevărat la capătul puterilor, fiindcă declară:

— Nu mai pot.

Este ora zece și merg de azi-dimineață. Émile e și el gata să se prăbușească.

— Uite, pe-acolo, dacă urcăm panta...

În spatele unei parcări, de-a lungul străzii principale din Barèges, se află un povârniș cu iarbă care urcă spre un drum de la marginea pădurii. Nu mai au curajul s-o facă pe mofturoșii. Émile ia rucsacul lui Joanne pentru ca ea să poată urca povârnișul. Trec peste bariera din lemn care delimitează drumul pietonal și îl traversează pentru a intra în liziera pădurii. Aici va fi perfect. Sunt la adăpost de zgomot, de turiști, de priviri.

Joanne se lasă să cadă la pământ și scoate reșoul din rucsac cu gesturi care trădează epuizarea.

— Eu mă ocup de cort, o anunță Émile.

Nu știe de unde își adună ultimele puteri, cum reușesc să ridice cortul, să pregătească niște paste cu sos de roșii. Abia când stau așezați amândoi, cu farfuriile pe genunchi, își dau seama în sfârșit cât sunt de epuizați. Scot același oftat extenuat. Émile o privește pe Joanne cum mănâncă. N-a mâncat niciodată cu atâta lăcomie. Își îndeasă pastele în gură cu aviditate, își linge degetele. A fost curajoasă astăzi. Și-a atins fără îndoială limitele fizice, dar nu s-a plâns. Se gândește că n-ar fi putut niciodată s-o ducă pe Laura într-o asemenea expediție. Ar fi bombănit și chiar l-ar fi șantajat. Poate să-i audă vocea de aici:

— Te avertizez, Émile... Data viitoare când mă mai faci să sufăr așa, te părăsesc.

Ar fi făcut-o să tacă trântind-o în iarbă. Își dă seama că și el mănâncă lacom. A fost într-adevăr o zi grea. Vocile turiștilor de la terasele barurilor ajung până la ei,

îndepărtate, acoperite de cântecul greierilor din pădure. Un vânt răcoros le risipește.

— Oh!

Aude exclamația de uimire pe care o scoate Joanne cu mult înainte de a auzi explozia.

— Ce se...

Tresare crezând că e o petardă care a explodat, dar dintr-odată, vede cerul luminându-se în roșu. Niște jerbe roșii, spectaculoase, care pocnesc. O a doua explozie răsună când și el exclamă la rându-i:

— Un foc de artificii!

O jerbă albastră explodează pe cer. Când se întoarce spre Joanne, Émile îi vede fața luminată de un zâmbet de uimire.

— Suntem în 13... Este focul de artificii pentru 14 iulie.

Joanne s-a oprit din mâncat. Și-a pus farfuria jos. Are chipul întors spre cer și se minunează în tăcere. Nici măcar nu-l aude. El își înalță din nou privirea, apoi începe să mănânce încet și liniștit, în timp ce exploziile de culori și scântei umplu cerul.

13 iulie, ora 23:50

Barèges, la margine de pădure, de-a lungul unui drum pietonal.

Abia mai am putere să țin stiloul în mână, atât sunt de epuizat. Ziua a fost lungă. Un black-out, *niște kilometri parcurși în plin soare, o deshidratare severă, răni la picioare și chiorăieli în stomac (a trebuit să beau apă din pârâu...). În seara asta, am mâncat tradiționalele noastre paste privind un foc de artificii și asta e tot ce vreau să țin minte din această zi: focul de artificii văzut de la marginea pădurii.*

Nu oboseala, nici bătăturile, și cu atât mai puțin mirosul îngrozitor de transpirație care mi se lipește de piele...

Urmarea aventurilor mâine.

9

15 iulie, ora 21 și ceva (ceasul meu s-a oprit).
Barèges, un pic mai departe în pădurea care mărginește drumul pietonal.

Au trecut două zile de când ne-am oprit la Barèges. Ne-am mutat cortul mai în adâncul pădurii, ca să avem mai multă liniște. Joanne spune că a văzut un iepure.

Apa pârâului nu era chiar potabilă și intestinele noastre au avut de suferit. Dacă Joanne se simțea mai bine în dimineața de 14 iulie, la mine era mai rău. N-am putut să mănânc nimic și am vomitat mult. Joanne a insistat să mă ducă la doctor, dar i-am promis c-o să mă duc a doua zi dacă problema nu se va rezolva de la sine. Și-a petrecut toată după-amiaza făcând naveta între tufișurile din pădure și cort. A cules tone de frunze de mur pe care le-a infuzat în apă fierbinte, apoi m-a obligat să beau. A susținut că are calități antidiareice și curative.

Nu credeam, dar a doua zi dimineață, mă simțeam mult mai bine. Am reînceput să mă ocup de itinerarul nostru, iar Joanne a fost plecată toată dimineața. Mi-a zis că a stat într-o cafenea. După aceea, a adăugat că s-a dus acolo ca să-și încarce telefonul mobil. N-am comentat nimic. Azi după-amiază, am făcut iar cumpărături, apoi ne-am odihnit întrucât mâine o să ne continuăm drumul. Nu-mi place chiar atât de mult Barèges. Nu-mi pare rău că plec. Este o stațiune de schi. Nimic mai mult. Nu are autenticitatea și nici farmecul sătucului Artigues.

În seara asta, mergem la minimarketurile din Barèges pentru că vrem să pregătim o masă festivă: sote de legume, la care eu am adăugat și jambon crud. Joanne tocmai a pus la fiert niște piersici ca să facă un piure pentru desert.

Pentru mine, asta va fi amintirea zilei: piureul de piersici.

Astăzi s-au trezit la șase și jumătate. Émile a zâmbit, spunându-i lui Joanne că sunt pe cale să devină niște drumeți experimentați. Că faptul de a campa afară îi obligă să urmeze un ritm de viață mai aproape de natură. Se culcă odată cu lăsarea nopții, pe la ora zece, și sunt treziți de razele soarelui și de cântecul păsărilor.

Astăzi au mers pe o cărare pentru a ajunge la lacul Glère și la refugiul de lângă el. Este un loc de neratat din Pirinei, un lac de munte cu o suprafață de două hectare și o adâncime de zece metri. Asta a citit Émile în ghidul lui. Dat fiind că e foarte cald, s-au hotărât să stea puțin pe malul apei, la răcoare. Lacul este cunoscut mai ales pentru pescuit. Aici s-ar găsi păstrăv brun, păstrăv fântânel și boiștean.

Drumul este plăcut și priveliștea uluitoare. Merg pe un drum de piatră în scobitura văii. În jurul lor, pantele sunt verzi, netede, presărate cu stânci cenușii. Când norii se ridică, pot zări cărarea ce șerpuiește în depărtare, urcă, apoi coboară, o cotește, ca și cum s-ar juca de-a v-ați ascunselea printre vâlcele.

După două zile de nemișcare forțată, sunt fericiți să pornească din nou la drum. De altfel, Joanne merge în față, într-una dintre obișnuitele ei ținute negre, cu pălăria îndesată pe cap. A găsit un băț care îi servește drept toiag și i-a dat lui Émile bețele ei de drumeție. El o urmează cu ușurință. Este mulțumit că și-au reluat drumul. Îi place să vadă peisaje mai sălbatice. Își dă seama că, pe măsură ce trec zilele, lucrurile devin mai ușoare cu Joanne. Nu vorbesc mai mult, dar fata e mai dezinvoltă, mai puțin ostilă. Sau poate că el e... A încetat să mai fie deranjat de tăcerea ei, de faptul că nu se exprimă. A înțeles că așa e ea, că nu are ceva împotriva lui. De altfel, nu mai este atât de închisă în sine. A văzut-o zâmbind de mai multe ori și deunăzi chiar a râs. Trebuie pur și simplu să se obișnuiască unul cu altul.

Un cuplu de turiști care merg în același ritm se hotărăsc să facă un pic de conversație cu ei. Vin de la Paris. Sunt aici în vacanță. Adoră Pirineii. Au în jur de treizeci de ani. Cred că Joanne și Émile sunt un cuplu, iar ei n-au curajul să le spună adevărul. Ar fi prea mult de explicat.

— Și voi? îi întreabă cei doi tineri.

Émile răspunde vag că și ei sunt în vacanță. Bărbatul se prezintă.

— Mă numesc Anthony. Iar ea e soția mea, Sylvia.

Sunt foarte vorbăreți, ceea ce lui Émile îi convine, căci Joanne a făcut în așa fel încât să meargă cu câțiva pași înainte, tăcută, iar el nu prea are chef să însuflețească singur discuția.

— Avem cu adevărat nevoie să ne izolăm, să fim în afara sistemului trei săptămâni pe an. Suntem mereu ultraconectați. Uite, de exemplu, la muncă... eu sunt inginer informatician, am două iPhone-uri numai pentru serviciu. Și în cazul Sylviei este la fel, cu jobul ei de asistentă de director, este infernal. Avem nevoie să ne rupem de toate astea. Noi suntem... să zicem, mai radicali decât ceilalți. Plecăm fără telefon și venim să hoinărim prin Pirinei.

După ceva timp, văzând că Joanne nu intervine, Émile invocă în cele din urmă scuza că trebuie să facă o pauză ca să mănânce.

— Nicio problemă! Ne vedem în scurt timp la refugiu!

Émile încuviințează. Îi privește cu ușurare cum se îndepărtează. Joanne se oprește, surprinsă.

— Pleacă?

— Da. Mulțumesc de ajutor, adaugă el, bombănind amuzat.

— Poftim?

— M-ai lăsat singur cu ei.

— Te descurcai bine.

Nu știe dacă face mișto de el, căci are un aer serios.

— Era vorba să ne mai relaxăm un pic... Dar un lucru e sigur, ei nu-i fac pe ceilalți să se relaxeze!

Joanne își păstrează aerul serios. Probabil e cufundată în gândurile ei. Își reiau drumul mai târziu, când cuplul a dispărut în depărtare.

Sunt surprinși să ajungă atât de repede la lacul Glère și la refugiu. Este abia amiază. O mulțime de turiști se înghesuie în fața construcției cam ciudate. Trei etaje, o fațadă nici în întregime din piatră, nici în întregime tencuită, cu niște obloane de un roșu-țipător, o scară de serviciu din metal care coboară în spirală pe-o parte, un acoperiș în trepte. Refugiul distonează cu peisajul, dar din fericire există lacul. De un albastru-intens, cu o suprafață perfect netedă, îți dă o senzație de calm profund. E suficient de mare ca să poți găsi un loc liniștit, departe de turiști. N-au nevoie de conversații, așa că deja se îndepărtează printre stânci, în căutarea unui colțișor izolat.

16 iulie

Renaud,

Bătrâne, dă-mi voie să-ți spun că ai greșit pe toată linia... N-o să ghicești niciodată unde sunt, cu ce seamănă viața mea de câteva zile. Tu, care credeai că planul meu e o aiureală totală, că nimeni nu va răspunde niciodată la anunțul meu sau poate cel mult un țicnit (sau un obsedat sexual), sunt fericit să-ți spun că te-ai înșelat complet...

Am fost un pic surprins de persoana care a răspuns și mi-au trebuit mai multe zile ca să mă obișnuiesc cu firea ei ciudată, dar nu este țicnită, acum sunt convins.

O să înțelegi asta imediat. Mă aflu pe malul unui superb lac de munte, la 2 153 de metri altitudine, și mă simt singur pe lume. Am burta plină. O să-mi fac fără îndoială siesta imediat ce voi termina de scris. N-am mai fost așa de liniștit de ani de zile. Când mă gândesc la orele pierdute la birou ca să-mi instalez calculatorul, să răspund la e-mailuri fără sens... Până la urmă, sunt foarte mulțumit că m-am îmbolnăvit. Altfel, n-aș fi aici, în masivul Néouvielle. N-aș fi avut niciodată curajul să-mi las jobul. Laura avea dreptate. Aveam această latură pasivă. Mă mulțumeam cu rutina mea. Îmi lipsea curajul. Dar acum sunt aici, în elementul meu. Trăiesc în ritmul naturii și nu-mi vine să cred că am pierdut așa ceva...

După cum știi, nu călătoresc singur. Sunt cu o fată mai deosebită. E cu trei ani mai mare decât mine, dar uneori pare să aibă zece în plus, iar alteori pare o fetiță. Este mică de înălțime (are 1,57) și e vegetariană (ce idee!). Este foarte tăcută. Nu se plânge niciodată. E curajoasă. Poate să-și ducă rucsacul în spate kilometri în șir. Totuși, nu te impresionează. Nu e foarte drăguță (te aud de aici întrebându-mă). În orice caz, nu ca Laura. Să zicem că nu corespunde standardelor de frumusețe obișnuite. N-are părul lins și lucios. Al ei este semiondulat, nu chiar creț, dar mereu încurcat. Este mai degrabă slăbănoagă. Are niște ochi căprui uluitori pe care nu și-i machiază niciodată. Să zicem că ar putea fi frumoasă, dar nu încearcă să fie. Ce importanță are? Este calmă și înțelegătoare. Știe o groază de chestii băbești, leacuri pe bază de plante. Meditează. Da, se duce pe un câmp sau pe malul apei și rămâne nemișcată ore în șir. Ah, și mai are o chestie cu cerul sau cu stelele. Poate să rămână nemișcată mult timp privind în sus.

Pe lista cu chestiile ei ciudate putem adăuga că i-e frică de furtună și că e vrăjită de focurile de artificii.

Cu ea petrec zile liniștite. Mergem, ne împărțim sarcinile cotidiene (gătit, instalarea cortului, umplerea bidoanelor de la sursa de apă cea mai apropiată, spălatul vaselor...), nu

vorbim mult. Știu că există un tip care o sună în mod regulat. Iubitul ei. Știu că s-au despărțit întrucât am surprins una dintre conversațiile lor. În rest, nu știu mare lucru în legătură cu motivul pentru care a pornit în această călătorie.

Sper că totul e în regulă cu tine, că Laëtitia și prichindelul sunt bine, iar cabinetul tău nu se golește. Sper că ați continuat căutările și ați găsit casa visurilor voastre. Îmi amintesc că îți doreai un petic de iarbă ca să-ți încerci talentul la grădinărit duminica dimineața. Sper că ați găsit o asemenea perlă rară. Dacă nu, să nu renunți, o să reușiți! Nu știu când vei primi aceste rânduri. Poate peste mult timp, poate când eu voi fi deja plecat din lumea asta. Să știi că mă gândesc mult la tine (la voi).

Vă îmbrățișez pe toți trei,
Émile

Îl revede pe Renaud în cămăruța lui de student, alb ca varul, frângându-și mâinile cu îngrijorare.

— Pare mereu atât de concentrată și severă.

— Severă?

— Da... În sfârșit, înțelegi tu, cu buzele strânse. Nu îndrăznesc niciodată să mă apropii de ea.

— Încearcă să stai de vorbă cu ea după ce termină de învățat.

— E imposibil! Părăsește biblioteca mergând foarte repede!

Émile abia își stăpânea zâmbetul. De când Renaud o văzuse pe fata asta la bibliotecă, avea parte de descrieri fără cap și fără coadă, care sfidau orice logică. *Are părul blond și creț. Bea litri de apă. Este mereu cu sticla de apă la bibliotecă. Probabil că studiază dreptul, avea un Cod civil pe masă. Cred că face sport. Avea o geantă de sport azi cu ea. Este stângace. Mănâncă batoane de cereale cu migdale.*

Chestia asta dura de săptămâni întregi și Renaud încă nu știa cum o cheamă. Émile era disperat.

— Du-te la masa ei... Spune-i pur și simplu că o vezi des la bibliotecă...

— Și?

— Și o să continue ea discuția. Lucrurile vor veni de la sine. Nu te mai perpeli așa.

— Va continua ea... așa crezi?

— Da. Sau, dacă nu, atunci nu merită să faci o obsesie pentru ea.

Renaud protestase:

— Hei! Nu fac o obsesie!

— Ba da!

Voise să-i arunce perna în față, dar Laura intrase fără să bată, dând cu ușa de perete.

— Întâlnire la nivel înalt?

Venise și se urcase pe biroul lui Émile, salutându-l în trecere pe Renaud. El o apucase cu un braț de mijloc și îi dăduse un sărut pe păr, în creștetul capului. Surprinsese privirea invidioasă a lui Renaud. Trebuia să înceteze cu chestia asta. Renaud slăbise aproape cincisprezece kilograme, îi plăcea mult la școala lui de logopedie, așa că n-avea niciun motiv să fie așa de timid cu fetele! Émile sărise de pe birou și se îndreptase spre prietenul lui, ghemuit în pat.

— De ce anume ți-e frică?

— Eu... Păi... Dacă are un iubit?

— N-o să știi dacă n-o întrebi.

— O să mă arunce ca pe o șosetă dacă are iubit!

— Și?

— Și va fi ultima oară când voi îndrăzni să abordez o fată.

Émile încercase să se arate răbdător.

— Bun... Știi ce-o să facem? O s-o trimitem pe Laura. O să intre nonșalantă în vorbă cu ea, la bibliotecă.

Renaud se panicase cu totul. Protestase.

— Ce? Nu! Poate că a văzut-o deja cu mine!

Dar Laura sărise și ea de pe birou și declarase:

— Ce tare! Ador misiunile secrete! Émile, spune-mi cum arată și o s-o abordez mâine!

Renaud încercase să protesteze, amenințase c-o să plece din cameră, că n-o să mai vorbească niciodată cu ei dacă îndrăzneau s-o facă, dar Laura nu cedase. Iar până la urmă, frângându-și mâinile, Renaud îi făcuse o descriere completă a fetei de la bibliotecă.

— Sun-o pe Laura.

— E la curs.

— Sun-o pe Laura, dacă-ți zic.

Renaud părea gata să leșine. Se întâlniseră într-o micuță cafenea plină de studenți. Renaud nici nu se atinsese de ceașca lui de cappuccino cu cremă de lapte.

— Va ajunge acolo în zece minute, poate mai puțin.

— Nu ți-a scris ca să-ți spună?

— Laura n-are niciodată baterie la telefon. Sau are baterie, dar își uită telefonul acasă.

Renaud nu zâmbise. Émile oftase lung și preferase să-și scoată laptopul din geantă decât să-i suporte

îngrijorarea. Se prefăcuse că-și reia ultimul curs de macroeconomie, până când venise Laura, nonșalantă și degajată, fără să se grăbească. Renaud o asaltase cu întrebări:

— Deci ai văzut-o? Ai putut să vorbești cu ea?

Laura își dăduse ochii peste cap.

— Of, calmează-te, Renaud! Nu te mai stresa așa!

Renaud se făcuse roșu de furie:

— Oh, nu! Nu te juca așa cu mine! Nu mă face să aștept doar pentru plăcerea ta!

— Îmi dai voie să-mi comand o cafea?

Avea un zâmbet ușor obraznic pe care Émile l-a făcut să dispară, aruncându-i o privire severă.

— Nu-l necăji, Laura.

Ea oftase și se supusese fără tragere de inimă.

— E plictisitoare, asta-i tot.

Renaud se aplecase deasupra mesei, fiind cât pe ce să-și verse ceașca de cappuccino.

— Deci ai vorbit cu ea?

— Da.

Renaud își ținuse respirația.

— E plictisitoare? De ce e plictisitoare?

— În comparație cu tine, în fine, nu știu dacă este chiar atât de plictisitoare...

— Poftim?

— Da. Tu n-arăți rău pentru cei din categoria ta.

Laura tăcuse în fața privirii urâte a lui Émile.

— Bine, bine, glumesc...

— Povestește-i. Ce ai aflat?

— Comandă-mi o cafea.

— Laura...

— O să-i povestesc, dar comandă-mi o cafea.

Émile n-avusese încotro. Nu voia ca Renaud să facă un atac de panică la masă.

— Deci... Cu ce să încep... E de vârsta ta... O cheamă Laëtitia.

— Oh...

— Ce oh? E un nume ca oricare altul...

— Laura! bombănise Émile.

Ea îl ignorase și continuase:

— Este la facultatea de drept. Vrea să se facă avocat. Mi-a lăsat impresia că stă numai cu nasul în cărți. Nu e super *fun*...

Renaud clătinase din cap, indiferent la aceste remarci. Un singur lucru îl interesa:

— Are iubit?
— Nu.
— Ești sigură?
— Da, am întrebat-o direct.
— *Ce?*
— I-am zis că unul dintre prietenii mei este interesat de ea.
De data asta, Renaud aproape că urlase:
— *Ce?!*
Émile intervenise înainte ca Laura să-i provoace un infarct.
— Nu e nicio tragedie, bătrâne. Nu i-a zis cine ești, nu?
Laura confirmase, spre marea ușurare a lui Émile.
— Nu. N-am spus nimic în plus.
— În cazul ăsta, e perfect. Acum n-ai decât să te duci să vorbești liniștit cu ea data viitoare când...
— Dar acum va ști cine este prietenul cu pricina!
— Și ce dacă?
— Va ști că eu sunt interesat de ea.
— Ei, și? Nu ăsta-i adevărul?
Laura își dăduse ochii peste cap.
— Nu, asta-i prea de tot. Nu mai rezist... Prefer să vă las.
— Ce?
— O să rămână burlac.
— Laura!
— Pe curând, băieți!
Se ridicase și își trecuse mâna prin părul lui Émile.
— Eu mi-am îndeplinit misiunea. Te las pe tine să continui.
— Așteaptă...
— Ce?
— Și cafeaua ta?
Plecase cu un zâmbet larg pe buze. Renaud se albise la față. În cele din urmă, întrebase cu voce tremurândă:
— Crezi că... Crezi că o să rămân burlac?
Émile clătinase din cap și răspunsese pe un ton categoric:
— Nu, fiindcă mâine o să te duci să vorbești cu ea.

Seara, Laura venise în garsoniera lui Émile și îl anunțase direct:
— Am mințit.
El nu înțelesese imediat.
— În legătură cu ce?
— Cu Renaud. I-am zis fetei cine este.
Émile ezitase între a se înfuria și a zâmbi.

— Ce? Dar de ce ai făcut așa ceva?

Laura se așezase călare pe picioarele lui.

— Pentru că nu s-ar fi dus niciodată să-i vorbească. O știi la fel de bine ca mine.

— Și ea? O să-l abordeze?

Laura se lipise și mai mult de el și începuse să-l sărute pe gât. Apoi murmurase între două săruturi:

— *Inshallah*[5].

Émile nu-i spusese niciodată lui Renaud ce făcuse Laura. Renaud îi bătuse la ușă după două zile, tulburat dar mai calm, cu un zâmbet slab pe buze.

— Nu știu dacă și-a dat seama că eu sunt prietenul despre care i-a vorbit Laura, totuși a venit să-mi ceară o monedă ca să-și ia cafea de la automatul bibliotecii. Vezi tu... ea nu bea niciodată cafea, așa că mi s-a părut a fi o scuză inventată... ca să vină să-mi vorbească...

Émile îl asigurase că exact așa părea.

— Și după aceea?

— M-am dus cu ea să-și ia cafea și am vorbit despre tot felul de lucruri... A propus să mergem la bibliotecă împreună... Locuiește în același campus cu mine.

— Uau!

— Nu te ambala!

— Ba da. Mă ambalez fiindcă te place! Dar va trebui să-i propui o întâlnire! Nu trebuie să te mulțumești cu drumuri la bibliotecă o sută de ani!

— Mai avem până acolo... N-am făcut încă niciun drum împreună. Primul va fi mâine.

— Bine... Atunci, o să te mai bat la cap peste o săptămână.

— Bătrâne!

— Hai, două săptămâni... Știu că ești cam mototol.

— N-o să-ți mai povestesc nimic!

— N-ai decât! Dar ai greși dacă mi-ai refuza ajutorul! Am o mulțime de idei geniale de întâlnire!

— Așadar?

— Așadar ce?

— Așadar, Laëtitia?

Renaud se cufundase în halba lui de bere ca să evite subiectul. Erau împreună cu mai mulți tineri, așezați la o masă de lemn dintr-un pub englezesc unde își petreceau de obicei serile de joi. Erau prieteni de facultate de-ai lui Renaud, prieteni de facultate de-ai lui Émile și prieteni ai prietenilor care nu se cunoșteau.

— A trecut o lună de când faceți drumuri la bibliotecă...
— Ei, și? Ne simțim bine.
— Atunci, dacă vă simțiți bine, înseamnă că totul e în regulă...
Émile se gândise să nu-l mai sâcâie pe Renaud cu ideea de întâlnire. Îl văzuse transformându-se încet-încet, devenind mai încrezător pe zi ce trece, încetând să mai fie nervos. Așa că-și schimbase părerea. Nu mai voise să-l bată la cap.
— M-a invitat la masă, zisese Renaud chiar atunci.
Émile se înecase cu berea. Așa deci, Laëtitia lua frâiele în mână. Ceea ce îl surprindea, dar era extraordinar să constate că fata asta înțelesese imediat cum să se poarte cu Renaud.
— Este specialistă în musaca. Am vorbit despre asta deunăzi pe drum și... Mi-a propus să-mi facă o musaca săptămâna viitoare... la ea acasă.
Émile își temperase entuziasmul ca să nu-l panicheze pe Renaud.
— E grozav!
Renaud avea un zâmbet nătâng și Émile înțelesese, consternat, că se îndrăgostise deja.

— O masă în patru?
Laura părea total dezgustată de idee.
— Dar e aiurea!
Émile nu se putuse abține să nu râdă.
— Este ideea lui Renaud... Îi face lui plăcere...
— Dar de ce?
Laura stătea întinsă pe micul pat din garsoniera lui de student, în lenjerie intimă. Se juca absentă cu elasticul de la chiloți, mestecând gumă.
— Și-au oficializat în sfârșit relația.
— Adică?
— Gata, ies împreună de-adevăratelea.
— Se culcă împreună?
— Da.
— Ei bine... Era și timpul!
Îi adora mutrița copilăroasă.
— Vrea să ne-o prezinte.
— Eu am văzut-o deja!
— *Laura!*
— Ce?
— Fii drăguță... Chestia asta s-a întâmplat oarecum mulțumită ție, nu vrei să-i vezi împreună, fericiți?
Laura oftase prelung.

— Nu e amuzantă...
— Cine, Laëtitia?
— Da. O să ne plictisim.
— Încetează. Nu e frumos pentru Renaud să spui așa ceva.
— Nu vorbeam de el. Vorbeam de ea.
— O să mergi și o să faci asta pentru mine.
— Pe bune?
— Da. Am hotărât. Îmbracă-te.

Îl enervase la culme. Îi luase zece minute să se îmbrace, apoi voise să facă un duș. Se dezbrăcase, intrase la duș, se îmbrăcase la loc. Hotărâse să-și facă un machiaj complet înainte de a ieși. Fusese o adevărată scorpie în seara aia!

Ajunseseră la pizzerie cu douăzeci de minute întârziere. Laëtitia părea tensionată. Avea un aer nemulțumit.

— Ne pare rău de întârziere, zisese Émile ajungând la masa lor. Totul este din vina domnișoarei.

Laura le adresase un zâmbet oribil, insolent, și Laëtitia strânsese și mai mult din buze.

— Salut, Laëtitia, eu sunt Émile. Sunt încântat să te cunosc.

Asta o făcuse pe Laëtitia să-și descrețească fruntea. Émile se gândise că era minionă. Nu era genul lui, dar era drăguță.

— Salut, și eu sunt încântată să te cunosc.

Laura îi dăduse la rândul ei un sărut pe obraz.

— Noi ne cunoaștem!
— Da.

Băieții simțiseră o ușoară tensiune între cele două fete, abia sesizabilă. Émile și Laura luaseră loc la masă. Așteptând să vină comanda, Émile încercase să anime conversația cu întrebări de genul „Deci și tu ești studentă?", „De unde vii?", „Faci parte din vreo asociație studențească?", „Îți place campusul?" Laura rămăsese tăcută, cu nasul în meniu. Émile îi făcuse discret semn cu piciorul pe sub masă fără a reuși însă să-i smulgă o reacție.

Pizza le fusese servită și atmosfera se relaxase. Începuseră să vorbească despre mâncare și Laura chiar intervenise, declarând că ea nu se hrănea decât cu chestii congelate și conserve. Se adeverea că Laëtitia era pasionată de gătit și băieții începuseră s-o întrebe despre cele mai bune specialități ale ei. Laura chiar se străduise

să facă niște comentarii plăcute despre cât de bine se descurca Laëtitia cu toate, și cu studiile, și cu gătitul și cum își făcea timp și să se joace de-a maestrul bucătar. Émile era cât pe ce să se înece. Simțise că îi plătea cu aceeași monedă și că va cere ceva în schimb pentru acest moment de gentilețe ipocrită, dar fusese totuși impresionat de gest.

— N-a fost chiar atât de îngrozitor, nu? o întrebase el când se întorseseră în garsoniera lui.

— Am dat tot ce-am putut. Te asigur... n-am nimic să-i spun...

— Știu, dar te-ai străduit. Sunt mulțumit că ai făcut-o.

— N-o voi face în fiecare săptămână!

— Știu.

Lui Renaud însă, îi plăcuse la nebunie. Și declarase exact contrariul:

— Ar trebui să facem asta mai des! Joia viitoare... Ce zici de joia viitoare?

Trebuia să folosească tot felul de șiretlicuri pentru a o târî pe Laura la astfel de ieșiri în patru. Trebuia să-i promită altceva în schimb. Să suporte alături de ea un film de groază pe care nimeni nu voia să-l vadă, să-i dea cu lac unghiile de la picioare, să-i gătească pentru o săptămână întreagă... În schimb, ea accepta să fie prezentă și să se arate prietenoasă cu Laëtitia. Émile mai dăduse și rateuri. Laura reușise să scape din când în când. Un examen pentru care trebuia să învețe (ce glumă bună!). O gripă neașteptată. Nu păcălea pe nimeni. Poate doar pe Renaud. El nu mai putea de fericire.

— Se înțeleg bine amândouă, nu? Nu e super?

Émile, ca și Laëtitia, nu voia decât fericirea lui Renaud, așa că amândoi se încăpățânau să-l mintă în privința asta.

— Da. E nemaipomenit.

Émile nu știe unde s-a dus Joanne. A plecat să dea o raită pe malul lacului. Trebuie să fi trecut mai bine de două ore. El și-a făcut siesta la umbra copacilor, apoi a auzit niște pași care se apropiau. A crezut că e Joanne, dar nu, e tipul de azi-dimineață. Anthony. Înaintează cu mâna streașină la ochi și cu un zâmbet larg.

— Hei! Mi se părea mie că tu ești!

Émile se străduiește să-i zâmbească. Nu este chiar nemulțumit să aibă un pic de companie masculină.

— Voiam să înot. Vii cu mine?

— Da. De ce nu?

Anthony își lasă ochelarii de soare la picioarele lui și începe să-și scoată hainele. Este un tip solid și musculos, care obișnuiește probabil să facă mișcare.

— Prietena ta nu e aici?

Vorbește de Joanne. Émile aruncă o privire în jur.

— Nu. A plecat să se plimbe pe malul lacului cu puțin timp în urmă...

— Și n-ai mai văzut-o?

— Nu. M-am retras aici și am ațipit.

Nu îndrăznește să precizeze că au trecut mai bine de două ore de când Joanne a dispărut. Tipul s-ar întreba ce gen de iubit este el și n-ar avea curajul să-i explice că nu este iubitul ei, ci doar un tovarăș de călătorie care o să moară în curând și pe care ea a acceptat să-l însoțească, în urma unui anunț postat pe internet.

— Dar a ta... Unde este?

— Sylvia?

— Da.

— A găsit niște oameni cu care stă de vorbă. Ne face bine din când în când să putem pleca fiecare unde vrem pentru câteva ore.

Anthony și-a scos toate hainele. A rămas în boxeri. Émile își scoate pantofii și șosetele, apoi intră amândoi în apă cu prudență. Este rece, dar nu chiar așa cum se aștepta.

— Nu e ușor să călătorești în doi, să fii douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru împreună. Ne place să avem și astfel de momente singuri. Eu numesc asta supapa mea.

Acum sunt în apă aproape până la brâu. Émile îl aprobă.

— Da, înțeleg...

— Nu știu dacă și pentru voi este la fel.

Anthony s-a întors spre el, așteptând un răspuns. Émile încearcă să formuleze unul cât mai simplu:

— Să zicem că este... Da... Este la fel...

Continuă să înainteze în apă.

— În orice caz, prietena ta pare destul de solitară.

— Da.

— Vorbește puțin.

— Da.

Anthony își ciufulește părul. Émile se întreabă dacă mai are de gând să vorbească mult despre Joanne.

— Bun, va trebui să ne hotărâm să intrăm în apă, declară el.
— După tine!
Își udă ceafa, se strâmbă un pic, apoi Anthony plonjează ferm cu capul în față, iar Émile îl imită. E nemaipomenit de bine. Când iese la suprafață, Anthony înoată, îndepărtându-se de mal.
— Hai, vino!
Înoată amândoi câteva zeci de metri, fără să mai spună nimic. În depărtare, câțiva turiști curajoși sunt și ei în apă. De la distanța asta, parc-ar fi niște furnici.
— Ar trebui să încerci s-o găsești după ce ieșim din apă, zice Anthony întorcându-se spre el.
— Poftim?
— Prietena ta. Lacul nu este cunoscut ca fiind foarte periculos, dar e destul de adânc... E suficient să fi văzut vreun pește mare și să fi intrat în panică...
Émile se simte un pic stânjenit. Nici măcar nu s-a gândit la asta. Dar, în definitiv, nu se supraveghează unul pe altul în permanență... Nu-și dau socoteală. Totuși ideea asta cu înecatul îl cam neliniștește.
— Este o înotătoare bună?
— Bineînțeles! răspunde Émile puțin cam prea sigur de el.
În realitate, nici măcar n-are idee dacă Joanne știe să înoate.

Înoată de vreo jumătate de oră, încercând să nu se îndepărteze prea mult de mal. Anthony îi arată din când în când pești neobișnuit de mari. Încep să vorbească despre sport și Anthony se abate de la subiect și pălăvrăgește despre viața cotidiană epuizantă pe care o duce la Paris. În cele din urmă, se întorc la țărm în timp ce căldura s-a mai potolit și după-amiaza e înaintată.
— Stați la pensiune? întreabă Anthony.
— Nu, suntem cu cortul. O să campăm pe-acolo.
— Oh! Mergeți în toate vacanțele cu cortul?
— Nu. Avem o rulotă pe care am lăsat-o în Artigues. O să ne întoarcem acolo peste câteva zile.
Găsesc hainele făcute grămadă, rucsacul lui mare, cel al lui Joanne. Dar nici urmă de Joanne.
— Nu e aici, constată Anthony.
— Nu. Dar n-o să mai întârzie mult.
— Eu și Sylvia petrecem noaptea la pensiune. Când se întoarce prietena ta, ați putea veni și voi să mâncați. Ce zici? Vă invităm la masa noastră. Ar fi drăguț.

— Da. Bineînțels.

Anthony își strânge lucrurile de pe jos, își ia rapid tricoul pe el și își trece mâna prin păr.

— Cum o cheamă? Nu cred că ne-ai spus.

— Joanne.

— OK. Mă duc să fac un duș, dar vino cu Joanne la cină. Bine?

— Bine.

Anthony se îndepărtează și Émile se uită cu îngrijorare la rucsacul fetei.

Decide să dea un ocol lacului. Înainte de a pleca la drum, ascunde în spatele copacilor cele două rucsacuri mult prea grele. Întâlnește mulți iubitori de drumeție. Unii stau cu picioarele în apă, alții se odihnesc la umbră. Se hotărăște să-l întrebe pe unul dintre ei:

— N-ați văzut o fată mai micuță, cu o pălărie neagră pe cap?

Bărbatul clatină din cap.

— Nu. Îmi pare rău.

Lacul este mult prea mare ca să-i poată da ocol. Abandonează după douăzeci de minute și se întoarce de unde a plecat. Și bine a făcut, căci Joanne s-a întors. A găsit-o acolo, în locul în care au mâncat și în care el a ațipit. Pare ușor dezorientată.

— Ah, zice ea văzându-l.

— Te căutam.

— Am luat-o în direcția cealaltă.

— Ah.

Își zice că par amândoi niște caraghioși cu „ah"-urile lor care nu spun nimic.

— Anthony a venit să înoate cu mine.

— Anthony?

— Tipul de azi-dimineață. Parizianul.

— Ah, da, înțeleg.

— Ne-a invitat diseară să luăm cina cu el și cu soția lui, Sylvia.

Émile încearcă să-i descifreze expresia feței, să surprindă vreo urmă de dezaprobare sau de dezgust, dar ea pare a fi indiferentă.

— Bine.

La apusul soarelui, se îndreaptă amândoi spre refugiu. Joanne și-a scos pălăria pentru a merge la cină. Au hotărât să ia cu ei niște conserve de scrumbie și brânză camembert ca să nu se ducă chiar cu mâna goală. Lui

Émile încă nu-i vine să creadă că Joanne a acceptat să cineze cu Anthony și Sylvia. Se întreabă cum se va comporta cu ei. Are tendința să fie cam ciudată. El s-a obișnuit cu personalitatea ei stranie, dar nu știe cum vor reacționa ceilalți doi. Peisajul din jurul lor este magnific. Soarele scaldă munții și lacul în lumini portocalii. Ai zice că întreg decorul e cuprins de flăcări.

— Încă mi-e greu să-mi dau seama unde mă aflu, zice Émile admirând priveliștea.

Joanne încuviințează. Are o expresie ciudată, care seamănă cu un zâmbet, sau nu neapărat.

— „Peisajele erau precum un arcuș care cânta pe sufletul meu."

Émile se oprește, cu conservele de pește în mână. Nu-și dă seama ce îl surprinde mai mult. Frumusețea peisajului din jur sau cuvintele care îi ies din gură lui Joanne, întotdeauna în momentele în care se așteaptă cel mai puțin.

— Măi să fie! zice el, nemișcat în mijlocul drumului.

Fata ridică întrebător din sprâncene.

— Cred că va trebui să mă obișnuiesc…

— Cu ce?

— Cu citatele tale.

Se oprește și ea în drum. Schițează un zâmbet satisfăcut. Unul adevărat de data asta.

— Îți place?

— Mult. Ăsta de cine e?

Chipul îi este scăldat de lumina aurie a apusului de soare, ceea ce accentuează și mai mult senzația de ireal. *Fata asta este un poem*, gândește Émile.

— Stendhal.

Preț de câteva secunde, rămâne mut de uimire. Nu vede ce-ar putea să răspundă fără să strice frumusețea cuvintelor pe care le-a rostit Joanne. În cele din urmă, spune doar:

— Probabil că ai citit multe cărți.

Și se gândește, chiar în timp ce vorbește, că într-adevăr tocmai a stricat frumusețea momentului. El este orice, numai un poem nu. E o vulgară conservă de scrumbie, precum cea pe care o ține în mână. Joanne este delicată ca un apus de soare și el este pragmatic ca o conservă de scrumbie.

— De la tatăl meu știu majoritatea citatelor.

— Citea mult?

— Enorm.

Continuă să stea nemișcați în mijlocul drumului. El cu scrumbiile în mână, ea cu camembertul, înconjurați de munții peste care cad razele învăpăiate ale soarelui la apus.

— Oamenii îl tratau ca pe idiotul satului.

— Oh?

— Era prea diferit. Așa că au hotărât că e idiot.

Nu pare întristată când o spune. Pare să facă doar o constatare.

— În timp ce, în realitate, el citea mult, nu?

— Îl interesau o mulțime de lucruri. Ei ar fi putut să învețe multe de la tatăl meu.

Émile încuviințează. Își spune că și el a fost cât pe ce să se comporte cu ea precum oamenii din sat. A catalogat-o foarte repede drept nebună. Joanne este extrem de diferită de toate fetele pe care le-a cunoscut. N-a bănuit că poate să-l învețe multe lucruri.

— Da. Uneori, suntem proști... Ne luăm după aparențe...

Joanne nu răspunde și pornesc iar la drum. Émile e mulțumit că a împărtășit acest moment cu ea. Va fi amintirea zilei, cea pe care o va nota în carnetul lui diseară.

— Ah, ați ajuns!

Sala comună a pensiunii răsună de discuții și râsete. Este o căldură sufocantă. La mesele lungi din lemn stau nu mai puțin de o sută de turiști. Locul este înțesat de lume. E vârful sezonului. La masa ocupată de Anthony și Sylvia se mai află un grup de turiști italieni care vorbesc și râd foarte tare.

— Așezați-vă aici, o să ne mai strângem.

Cei doi par bucuroși să-i vadă. Le spun ceva vecinilor de masă italieni și toată lumea se mișcă pentru a le face puțin loc în fața lui Anthony și a Sylviei.

— Nu trebuia să aduceți nimic, zice Anthony.

— Doar nu era să venim cu mâna goală, răspunde Émile.

Așteaptă ca Joanne să se strecoare între bancă și masă, pentru a se așeza lângă ea.

— Deci până la urmă ai găsit-o? întreabă Anthony, împingând spre ei două pahare de plastic pline cu vin.

— Pe Joanne?

— Da.

— Da, după cum vezi.

— Ați instalat cortul?

— Da. Am găsit un loc ferit pe malul lacului
— Este autorizată camparea aici? întreabă Sylvia.
— Nu, nu cred... Dar nu sunt prea stricți.
Femeia se strâmbă ușor, ceea ce o face să semene cu un copil.
— Eu cred că n-aș putea... Să renunț la duș și la o toaletă adevărată, nu mă descurc cu așa ceva...
Se uită țintă la Joanne așteptând o reacție, un zâmbet de complicitate feminină, dar fata ridică din umeri cu obișnuita ei indiferență.
— Ne spălăm în lacuri sau pârâuri.
Răspunsurile par clare și logice, așa cum le rostește ea.
— Dar nu e la fel...
— Ah?
— Da... Cum faceți cu gelul de duș, de exemplu?
— Folosim săpun Alep. Este multifuncțional.
Sylvia tot mai are o urmă de îndoială.
— În orice caz, declară ea, e bine că vă potriviți. Nu sunt multe fete care ar fi gata să călătorească așa.
Émile se grăbește să schimbe subiectul. Nu vrea să se trezească nevoit să bolborosească niște răspunsuri despre pretinsul lor cuplu și despre pretinsa lor vacanță ca îndrăgostiți. Așa că se repede să zică:
— Refugiul ăsta este destul de surprinzător... Vreau să zic vizual... seamănă oarecum cu o stație meteo... Și apoi când intri și îți dai seama câtă lume e cazată aici...
Speră să-l atragă pe Anthony în diversiunea lui, și chiar funcționează.
— Da. Din câte se pare, e mereu plin. Are o capacitate de nouăzeci de persoane, dar trebuie să faci rezervare rapid. Noi ne-am informat din februarie.
Sylvia cade și ea în capcană:
— Da, eu am rezervat totul la începutul anului. Îmi place să fac lucrurile din timp. E ceva ce mi se trage de la jobul meu.

Sala răsună de conversații în toate limbile. Aici italiană, mai departe spaniolă și engleză. Acolo germană. Au început o sticlă de vin. Joanne s-a închis în tăcerea ei, dar încuviințează din când în când din cap și pare relativ prezentă. Anthony, Sylvia și Émile discută despre traseu, echipament de drumeție, locuri de văzut cu orice preț, probleme de zi cu zi...
— Încearcă să-ți pui argilă pe bătături. Sylvia mi-a pus și mă simt mult mai bine.
— Argilă?

— Dezinfectează, cicatrizează, oprește sângerările, este antiinflamatoare. Și, în plus, ajută pielea să se regenereze.

Émile este sigur că Joanne știe deja toate astea. Totuși, ea rămâne tăcută.

— Sylvia a cumpărat niște șosete speciale, fără cusătură... Sunt extraordinare!

— Serios?

Mănâncă toți cu poftă. Căldura este atât de mare în sală, încât beau excesiv. Anthony și-a scos aparatul foto și rulează pe ecran poze de pe parcursul călătoriei: Viscos, Sassis, două sătucuri tipice din Pirinei, defileul Riou... După asta, vor să meargă la vârful Néouvielle, apoi la lacul Cap-de-Long.

Se întorc târziu la cort, ușurați să scape de hărmălaie și căldură. Anthony și Sylvia sunt foarte drăguți, dar vorbesc foarte mult. Émile înțelege că, până la urmă, a avut noroc să călătorească împreună cu o persoană atât de tăcută.

Ajung în fața cortului. Joanne se lasă pe vine și trage fermoarul. Se strecoară înăuntru. Émile o aude scotocind prin lucrurile ei.

— Ce faci?

Fata îi răspunde doar când iese afară cu sacul de dormit sub braț.

— Mă duc să mă instalez pe malul apei.

Se îndreaptă spre lac cu pași lenți.

— Noapte bună, zice ea.

— Noapte bună...

Émile încearcă să se întindă în cort, în sacul de dormit, dar somnul nu vine. De pe salteaua lui, prin deschizătura de pânză, o vede pe Joanne așezată pe malul lacului. Se uită la afurisitul ăla de cer. Fir-ar să fie, oare ce-i trece prin cap? Tare i-ar mai plăcea să știe... Se strecoară afară, cu gesturi lente, și pornește în direcția ei.

— Îmi dai voie? întreabă arătând spre peticul de iarbă de lângă ea.

Joanne aprobă și Émile se așază. Începe să se joace cu firele de iarbă fără să știe ce să spună. Îi pare rău că nu vorbesc mai mult amândoi. Își drege vocea.

— Discutăm destul de puțin, șoptește el în cele din urmă.

Joanne ridică din umeri. Émile ar fi putut să pună pariu că așa va reacționa.

— Discutăm despre ceea ce este util să fie discutat. Asta-i tot.

Émile este surprins de blândețea răspunsului care contrastează cu vorbele ei. Ezită, neștiind dacă să continue.

— Poate, dar... Doar că... M-aș simți mai liniștit dacă aș înțelege de ce ești aici...

Ea continuă să stea cu fața spre apa nemișcată pe care o fixează cu încăpățânare.

— De ce te-ai simți mai liniștit?

— Să zicem că... Aș putea să știu dacă e posibil să-ți iei tălpășița de azi pe mâine... aș putea în orice caz să mă pregătesc pentru așa ceva.

A încercat s-o dea pe glumă. Joanne răspunde calm:

— Nu voi pleca.

— Nu știu...

— Dacă-ți spun.

Émile o revede pe malul pârâului, așezată pe o piatră. O aude vorbind la telefon. *Eu am... Nu știu... Ți-am spus deja... O lună, șase luni, un an... Am nevoie de timp...*

— Înseamnă că nu te-așteaptă nimeni? o întreabă.

N-a vrut să aibă acest ton suspicios. Joanne întoarce brusc privirea. Lui îi este teamă să nu fi stricat tot.

— N-o să plec, îți promit.

Nu-i răspunde cu adevărat la întrebare. Până în seara asta, nu și-a dat niciodată seama că îl preocupă chestia asta, dar spune adevărul. Se teme ca ea să nu plece. Vrea să știe clar la ce să se aștepte.

— Și Léon?

Chipul lui Joanne se împietrește instantaneu. Ca și cum un văl negru tocmai l-a acoperit.

— *Ce?*

Vocea îi trădează totuși emoția intensă.

— De unde știi? bâiguie ea.

Émile nu-i poate mărturisi că a auzit conversația telefonică. Și-ar imagina că o spionează. Și-ar pierde dintr-odată încrederea în el. Ar putea decide să plece imediat. Preferă să mizeze pe altă versiune.

— Zilele trecute... În noaptea când ai avut febră... l-ai rostit numele...

Nu citește nimic pe fața ei. Nici ușurare, nici tulburare. Și-a recăpătat controlul total asupra emoțiilor.

— N-ai de ce să-ți faci griji pentru Léon. Voi rămâne până la sfârșitul călătoriei.

Joanne evită din nou întrebarea, ceea ce îl frustrează.

— Este... este iubitul tău?

O vede strângând din dinți. O să-și piardă răbdarea. Simte că a mers mult prea departe.

— Era iubitul meu.

— L-ai părăsit?

— Da.

— Definitiv?

Fata ezită înainte de a răspunde. El știe adevărul. Se întreabă dacă o să-l mintă.

— Nu.

Émile se simte ușurat. Indiferent ce hotărăște ea să facă în continuare, să-și țină promisiunea sau să plece, el știe acum că n-o să-l mintă. Că este absolut onestă.

— Deci... El te așteaptă... dar tu vei rămâne aici...?

O nouă tăcere, o nouă ezitare. Émile simte că-i scoate cuvintele din gură cu cleștele.

— Da. A făcut ceva de neiertat.

Este atât de surprins de mărturisirea ei, încât nu mai îndrăznește să scoată o vorbă. O lasă să continue:

— Cred că asta-i tot ce trebuie să știi. Am plecat pentru că nu mai pot trăi alături de el după ceea ce a făcut.

Émile dă din cap, mut. Este o clipă fragilă. Nu vrea s-o strice.

— Poate că mă voi întoarce într-o zi. Poate că nu. Dacă mă întorc... cred că voi avea nevoie de ani de zile.

El dă iarăși din cap. Nu mai adaugă nimic nici unul, nici altul. Rămân nemișcați, cu ochii ațintiți la luna care se reflectă pe suprafața lacului. *A făcut ceva de neiertat. Am plecat pentru că nu mai pot trăi alături de el.* Într-adevăr, asta-i tot ce trebuie el să știe.

Discuția din ajun i-a mai apropiat un pic. Azi-noapte au dormit unul lângă altul în cort. Până acum, Joanne se culca afară. Zicea că preferă să doarmă sub cerul liber, că nu-i place să aibă un acoperiș deasupra capului. Spunea cu siguranță adevărul, dar nu era numai ăsta motivul. Ca dovadă că în noaptea asta a dormit lângă el.

Își iau micul-dejun privind cum soarele luminează tot peisajul. Piscurile albe. Lacul care se întinde cât vezi cu ochii. Primele scânteieri ale zilei pe apă. Luminile roz-portocalii ale dimineții. Pietrele rotunde și netede. Este o scenă ireală. Nu e niciun zgomot în afară de cântecul păsărelelor și de foșnetul vântului în copaci. *Peisajele erau precum un arcuș care cânta pe sufletul meu.* Émile se gândește la mărturisirile lui Joanne din ajun. *Ceva de neiertat.* Asta pare să fie mai grav decât o înșelătorie. Pare să fie ceva cu adevărat grav. Joanne își măsoară

întotdeauna vorbele. N-o șochează mai nimic. Nici măcar moartea. Consideră că multe nenorociri fac parte din viață. Ia totul cu o atitudine filosofică. Oare ce a putut să facă Léon? Ar putea avea legătură cu tatăl ei? Pare să fi fost foarte important. Émile continuă să reflecteze privind-o cum mănâncă. Se întreabă de ce nu se înfurie niciodată. La telefon, când a auzit-o vorbind cu Léon, nu țipa. Era calmă. Totuși, el a făcut ceva de neiertat. Ceva care o obligă să stea departe de el ani întregi...

— Plecăm în dimineața asta? întreabă Joanne ridicându-și privirea.

El termină de înghițit dumicatul de pâine înainte de a-i răspunde.

— Da... Cum ți se pare?

— Îmi convine.

— Ne pregătim și strângem cortul?

— Da.

---

[5] Cu voia lui Dumnezeu (în limba arabă în orig.). (*N.t.*)

10

— Émile... Émile, mă auziți?

Bip. Bip. Bip. Este un sunet regulat și destul de plăcut. Ca o respirație. Ca o bătaie de inimă. Doar că este un bip. Vede puțină mișcare la stânga. O perdea care se trage într-o parte. Niște voci care par îndepărtate sau care șușotesc.

— ... cât timp?

— ... adus azi-dimineață... inconștient de o oră... o fată pe culoar...

— ... să vină?

— ... trebuie să-i găsim cartea de identitate...

Toate astea n-au niciun sens. Visul ăsta este total incoerent. Probabil i-a fost greu să iasă din el, să se trezească pe deplin. Are senzația că îl doare peste tot, dar fără îndoială somnul are acest efect.

— Émile... Émile... Mă auziți?

— Se trezește?

— Așa cred... Uitați-vă la pleoapele lui.

Un soi de orbire. Ca un flash violent. A încercat să deschidă ochii. Niște pereți albi. O lumină crudă. Niște persoane în halat alb. Simte că ochii i se închid din nou. O să cadă iarăși în beznă. Simte deja cum pleacă, dar inima i se strânge. Ce era? Alb. Halate. Își simte pulsul accelerând. Unde se află? Ce caută acolo? N-ar trebui... Încearcă să lupte cu greutatea care îl doboară. Încearcă să se agațe de zgomotele unui cărucior cu rotile, de cele ale unor instrumente din metal. E musai să rămână treaz. N-ar trebui să se afle acolo. Ce îi fac? Pulsul i se accelerează și mai mult. Se sufocă. Totuși, n-a visat... Era la munte. Era în Pirinei. Dar nu și-a imaginat plecarea... Nu și-a imaginat ceea ce a urmat... Rulota.... Rucsacurile... Lacul... Panica totală care îl cuprinde îl ajută să iasă ușor din starea de oboseală, din confuzia ce îl stăpânește. Sunetele devin din ce în ce mai distincte. Aude voci din nou.

— ... gen de boală...

— ... se accelerează bătăile inimii...

— ... anunțăm pe fată...

Al doilea flash. A doua orbire. Pentru a doua oară, a deschis ochii prea repede, dar, de data asta, nu mai este atât de surprins, nu mai este agresat atât de violent. Simte

că încearcă să vorbească, dar nu-i iese niciun sunet din gură. Sunt două persoane în încăpere. Un bărbat în halat alb. O femeie care iese pe culoar. Se agață de cearșaf. Se află într-un pat. Este îmbrăcat cu o chestie ciudată, i-au luat hainele.

— Domnule, calmați-vă. Totul e bine. Sunteți la spital. Ne ocupăm de dumneavoastră.

Medicul pare să accentueze cuvintele. Émile deschide iar gura. Rar a mai simțit o spaimă atât de mare. Refuzase. Refuzase să moară conectat la niște aparate. Ce s-a întâmplat? Își luase măsuri ca să nu se întâmple așa ceva. Mâinile lui încearcă să smulgă cearșafurile. Medicul îl obligă să stea liniștit în pat.

— Știu că sunteți dezorientat, dar nu vă faceți griji. Ne ocupăm de dumneavoastră. O să vă găsim fișa medicală. Colega mea s-a dus să o caute pe prietena dumneavoastră.

Ușa se deschide. Femeia în alb s-a întors, însoțită de altă siluetă, mai mică de înălțime. Émile încearcă iar să vorbească, dar nu reușește. E ca într-un coșmar. Când frica e prea mare și paralizează tot corpul.

— Prietena dumneavoastră ne-a sunat. Vă mai amintiți? Vi s-a făcut rău și ați căzut.

Pupilele i se mișcă de la dreapta la stânga cu toată viteza. Îi e greu să-și fixeze privirea pe ceva. Silueta mai mică de lângă asistenta medicală. Silueta în negru. Încearcă din răsputeri să-și concentreze privirea asupra ei. Și când recunoaște silueta, când o recunoaște pe Joanne, este și mai dezorientat. Nu visează. Nu și-a visat plecarea. Nu are halucinații. Tot ce se întâmplă este real. A plecat într-adevăr cu Joanne, dar acum este într-un spital.

— Émile? Émile, încercați să vă calmați. Aveți fără îndoială o ușoară amnezie. Nu-i nimic. Este perfect normal după un leșin.

Joanne se apropie de pat. Pare îngrijorată. Vorbește încet, ca și cum n-ar vrea s-o audă doctorii.

— Îți amintești de mine?

El reușește să dea din cap și aude că ea răsuflă ușurată. Medicul i se adresează:

— Ne-ar trebui actele lui de identitate...

Pare debusolată. Stă încremenită acolo, fără să reacționeze. Asistenta intervine.

— Aveți rucsacul lui. Uitați-vă în el.

Vede persoanele agitându-se. Nu înțelege de ce. Simte că inima nu reușește să-și reia ritmul normal. Tot ce își

amintește este că se aflau pe malul lacului. Lacul Glère, cu refugiul ăla atât de urât. Încearcă să se agațe de privirea lui Joanne. Buzele lui formulează o întrebare:
— Ce s-a întâmplat?
Doctorul a luat un card galben cu verde din portofelul lui. Cardul de asigurări de sănătate. I se adresează cu calm.
— O să vă studiez fișa medicală.
Doctorul iese din încăpere. Asistenta îi zice:
— O să vă fac un calmant. Va fi mai bine.
Émile clatină din cap, încearcă să se ridice în șezut, dar asistenta îl culcă la loc în pat cu forța.
— Nu vă mișcați, altfel va trebui să vă legăm.
El întoarce capul spre Joanne și încearcă din nou s-o interogheze: „Ce caut aici?“, dar niciun sunet nu iese din gura lui. Apoi acul i se înfige în braț. „Joanne...“
Este primul cuvânt pe care reușește să-l rostească. Simte cum i se relaxează corpul aproape instantaneu. Și fix în același timp își recapătă capacitatea de a vorbi.
— Joanne...
— Da.
Ea se apleacă deasupra patului. În spatele ei, asistenta își aranjează micul cărucior plin cu echipamente medicale.
— Eram la lac...
Joanne încruntă din sprâncene.
— Ce?
— Eram la lac.
— Ce lac?
Simte cum i se strânge stomacul. Dacă n-ar fi calmantul, ar putea să se sufoce iar. Oare a visat lacul?
— Lacul Glère...
— Ce? Nu...
Chipul lui Joanne își mai pierde un pic din culoare.
— Am plecat de la lac de trei zile.
Îl ia cu amețeală, încearcă din nou să se prindă de cearșaf ca să se ridice, dar corpul nu-l ascultă. Simte cum îl doboară oboseala.
— Nu...
— Ba da, Émile. Am plecat de la lac și am continuat să mergem...
Vede bine că el încearcă să înțeleagă, să se agațe de cuvintele ei. Vede că se străduiește să nu-și lase mintea să-i amorțească. Așa că adaugă cu vocea ei blândă:

— Nu e grav. O să-ți revină memoria. Am... am mers. Ne-am oprit la Luz-Saint-Sauveur și la Gèdre... Nu-ți amintești?

Dă din cap în semn că nu.

— Erau niște mori la Gèdre. Niște mori frumoase, vechi, din piatră... și torentul de apă.

El clatină din cap. Clatină fără încetare. Joanne minte. Nu e posibil așa ceva. Nu s-au mișcat de lângă lac. Asistenta intervine.

— Gata cu întrebările și răspunsurile. Memoria îi va reveni mai târziu. Acum trebuie să-l lăsăm să se odihnească.

Pune o mână pe umărul lui Joanne.

— Ce-ar fi să vă mai plimbați puțin pe culoar?

Joanne scutură din cap. Asistenta are o figură sceptică.

— Dacă rămâneți aici, lăsați-l să se odihnească. Nu-i mai răspundeți la întrebări. Asta îl tulbură enorm. N-aș vrea să mai facă un episod de tahicardie ca atunci când s-a trezit.

— Am înțeles.

— În orice caz, rămân prin preajmă.

Émile o vede ieșind din salon, lăsând ușa întredeschisă. Se uită la Joanne.

— Carnetul...

Vocea nu i-a fost decât un murmur, dar ea a înțeles. O vede aplecându-se ca să caute în rucsac. Vrea să se lămurească. Dacă Joanne spune adevărul, trebuie neapărat să fi scris ceva în carnetul lui după scrisoarea lui Renaud. Ea se ridică, ținând carnetul în mână. Émile întinde brațul ca să-l ia și în acest moment își dă seama că are un pansament la cot.

— Ce s-a....

— Te-ai prăbușit pe drum... în mijlocul pietrelor...

Émile se uită la celălalt braț. Joanne înțelege.

— Ți-au pus câteva copci la cot și la cap, îi șoptește.

El ridică un braț ca să-și atingă capul. Nu mai simte nimic din cauza calmantelor.

— La ceafă. Lasă. Sângera mult. Te-au cusut din nou. Nu atinge.

Joanne îi pune carnetul pe burtă și el îl deschide precipitat. Se teme să nu citească acolo confirmarea că-și pierde complet mințile. Totuși, trebuie să știe. Dă primele pagini. *13 iulie, ora 23:30 Barège, la margine de pădure, de-a lungul unui drum pietonal.* Apoi *15 iulie, ora 21 și ceva (ceasul meu s-a oprit). Barèges, un pic mai departe în pădurea*

care mărginește drumul pietonal. Scrisoarea adresată lui Renaud datează din 16 iulie. Citește mai departe.

17 iulie, ora 18

Luz-Saint-Sauveur, aproape de potecă ,
în fața castelului Sainte-Marie

S-a înnorat când am plecat de la lacul Glère. Totuși, răsăritul a fost splendid... Ne-am trezit rapid amenințați de niște nori negri și a trebuit să ne oprim aproape două ore în pădure pentru a ne adăposti de ploaie. Am ajuns la Luz-Saint-Sauveur, prinși de o nouă aversă, acum o jumătate de oră și ne-am grăbit să instalăm cortul. Avem hainele ude. Rucsacurile n-au rezistat prea bine la ploaie. Din fericire, carnetul este intact. Am făcut bine că l-am băgat în prosopul din microfibre.

Ploaia se întețește. Sper că va rezista cortul...

Joanne a tras doar plasa de țânțari de la intrare, așa că, din interior, avem o priveliște directă asupra castelului Sainte-Marie. Dacă sunt și fulgere, spectacolul îți taie răsuflarea...

Ridică ochii spre Joanne.

— Nu-mi amintesc nimic..., spune el cu părere de rău.

— Nu e grav.

Ea încearcă să vorbească pe un ton liniștitor, dar Émile simte că se sufocă. Întoarce pagina. A scris din nou în ziua următoare. Este înspăimântător să descopere aceste rânduri scrise de mâna lui, de care nu-și amintește nimic. Are senzația că înnebunește.

18 iulie, ora 21

Gèdre, campare improvizată lângă pârâu

Satul ăsta este splendid.

După o noapte în care am dârdâit în sacii de dormit uzi, a fost extraordinar să pornim iar la drum. Cei doisprezece kilometri prin căldură au fost dificili. Joanne părea epuizată. Dar când am ajuns la Gèdre, mai pe înserat, am uitat de toate greutățile zilei. Ador locul ăsta. Ador biserica din Gèdre, fântâna din piața satului, care reprezintă o femeie așezată mângâind un lup, ador pârâul care traversează satul și, mai presus de toate, ador morile astea micuțe din piatră veche.

Ne-am instalat cortul pe marginea pârâului, nu departe de mori, ca să fim legănați de susurul apei. Presimt că voi dormi ca un prunc.

Mâine, o luăm spre circul Gavarnie și spre cascadele lui.

Émile ridică brusc capul, încercând să nu se lase cuprins de panică:

— Unde suntem acum, Joanne?

Ea nu este sigură că-i înțelege cu adevărat întrebarea.

— Suntem... la spital.

— Da, știu, dar am fost la circul Gavarnie?

— Urma să mergem.

— Deci am căzut în drum spre circ?

Ea încuviințează, ezită o clipă, își umezește buzele.

— Chiar nu-ți amintești nimic?

Nodul din gât îl împiedică să răspundă. În același moment, asistenta dă năvală în încăpere. Nu mai are aceeași expresie ca adineauri. Are un aer suspicios acum.

— Domnișoară, pot să vă vorbesc?

Émile simte cum i se accelerează pulsul. O vede pe Joanne care ezită, o vede pe asistentă care încearcă să o conducă afară din cameră. Reușește să întrebe:

— Ce se întâmplă?

Își dă foarte bine seama că strigă. Calmantul îi face vocea cleioasă. Asistenta nu-i răspunde. Iese cu Joanne după ea și închide ușa. El mai strigă o dată:

— Ce se întâmplă?

Încearcă să nu se lase stăpânit cu totul de panică. Ce au făcut? De ce a plecat doctorul cu cardul lui de asigurări de sănătate? De ce asistenta are un aer suspicios? Încearcă să se ridice din pat, dar simte că e ținut de niște fire. I-au pus electrozi pe piept. Dă încet la o parte cămașa de noapte cu care a fost îmbrăcat și scoate electrozii cu mâini tremurânde. Ce naiba se întâmplă? Se ridică în picioare, simte că i se învârte capul, dar merge încet, prudent, până la ușă. Apasă pe clanță și surprinde frânturi de conversație de dincolo de ușă. Joanne și asistenta.

— Erați la curent cu starea lui de sănătate?

Vocea lui Joanne este ezitantă:

— Da... mi-a spus de ce anume suferă...

— Ați putea fi dată în judecată. Cei de la centrul medical unde era sub observație sunt categorici. El nu este apt să ia decizii. Nu cu boala lui.

Émile simte că îl trec fiori reci. Aproape nu-și dă seama că deschide ușa. Se trezește în fața asistentei. Nici măcar nu știe ce ar putea să-i spună ca să iasă din încurcătură.

— Eu...

Asistenta nu-i lasă timp să continue. Îl ia de braț și i se adresează pe un ton oribil de dulceag.

— Hop, hop, hop! Ce v-am spus? Dacă nu stați locului, voi fi nevoită să vă leg de pat.

Îi vorbește ca și cum ar fi debil. Sau complet senil. Émile caută privirea lui Joanne care încuviințează încet, ca și cum i-ar da de înțeles să nu facă valuri deocamdată.

— Sunt perfect sănătos la cap, încearcă el să se apere. Doar că nu-mi amintesc niște lucruri.

Calmantele îl fac să vorbească greoi. Parcă-i beat. Ceea ce nu dă bine în situația lui.

— Trebuie să vă odihniți, Émile. Vom vorbi despre toate astea imediat.

Asistenta îl târăște până la pat. El încearcă să se opună.

— V-am auzit vorbind. Vă înșelați! Nu știu ce vi s-a spus, dar sunt perfect capabil să iau decizii. Sunt perfect sănătos la cap!

Strigă din ce în ce mai tare. În spate, o vede pe Joanne care se încruntă la el. Totuși, nu se mai poate controla.

— Dați-mi drumul! Lăsați-mă în pace!

Asistenta începe să se panicheze puțin, o simte.

— Émile, calmați-vă imediat!

Nu va avea forța să-l rețină și ea știe acest lucru. El ezită, se întreabă dacă n-ar trebui să-și ia rucsacul și să o rupă la fugă, să strige la Joanne să-l urmeze. Problema e că este în picioarele goale, în cămașă de noapte și burdușit cu calmante. Are gesturi mult prea lente.

— Ce se întâmplă?

Medicul s-a întors în salon, cu telefonul lipit de ureche. Asistenta întoarce capul spre el.

— E-n regulă, mă descurc.

Abia acum își dă seama Émile că i-a prins încheietura cu o curea și că este legat de bara metalică a patului. În timp ce el se gândea la o posibilă fugă, ea l-a legat. Calmantele l-au anchilozat complet, avea dreptate.

— Dacă nici așa nu vă potoliți, vă leg și cealaltă mână!

Îl ceartă ca pe un băiețel. Medicul și-a reluat conversația la telefon. Joanne s-a retras lângă ușă. Se întreabă dacă nu cumva a înnebunit de-a binelea. I-ar plăcea să se trezească.

— Da... Da... Deci trebuia să participe la acest studiu clinic... nu s-a prezentat la prima ședință?

Medicul vorbește aruncându-i priviri piezișe.

— Da, a fost adus aici fiindcă a leșinat... Nu... Nimic grav, dar... Așteptați să întreb?

Medicul o întreabă pe asistentă ca și cum el n-ar fi acolo, în aceeași încăpere.

— Ia spuneți, își mai amintește ceva de dinainte să leșine?

Ea clatină din cap.

— Dar din ziua precedentă?

— Nu. Este destul de confuz.

Émile încearcă să intervină, însă o vede pe Joanne apropiindu-se de patul lui. Asistenta și medicul continuă să șușotească. Joanne se apleacă spre el.

— Încetează. Dacă mai continui, o să te lege și nu vom putea s-o ștergem de-aici.

Nici măcar nu știe ce să răspundă.

— Am senzația că sunt nebun.

— Nu ești nebun. Memoria ta a dat eroare, asta-i tot.

— Ești sigură?

Simte îndoială acum. Și dacă este cu adevărat nebun? De ce a strigat așa adineauri?

— Da. Calmează-te. Au avut acces la fișa ta medicală cu cardul de sănătate. Au sunat la centrul medical unde erai ținut sub observație pentru studiul clinic.

— Și?

— Și cer să fii transferat de urgență. Le-au spus că suferi de Alzheimer precoce și că, în consecință, ești inapt să iei decizii. Tutorii tăi legali trebuie să decidă pentru tine.

— Ce? Ai mei... ce?

— Părinții tăi.

Émile începe iarăși să se foiască. Joanne se încruntă la el.

— I-au sunat?

— Nu, nu cred. Nu încă. Vorbesc tot cu centrul medical.

Tac fiindcă asistenta și medicul au terminat de vorbit și nu vor să atragă atenția asupra lor. Asistenta se apropie, aerul suspicios nu i-a dispărut cu totul.

— Deci, Émile, sunteți mai bine?

Îi răspunde Joanne:

— Da, e bine. S-a calmat.

O privesc cum își face de lucru în jurul patului, cum pune din nou electrozii pe pieptul lui Émile bombănind:

— Ce mi-ați făcut, Émile?

Așteaptă să se îndepărteze un pic, apoi el șoptește din nou, foarte repede, înainte ca femeia să se întoarcă:

— Ce facem?

Joanne abia își mișcă buzele când răspunde:
— Trebuie să fugim.
El o privește țintă.
— Ești sigură?
A auzit-o bine pe asistentă, mai adineauri. *Ați putea fi dată în judecată.* Nu e sigur că Joanne e pregătită să meargă până acolo, că despărțirea de Léon justifică asumarea unui asemenea risc.
— Pot să fug și singur.
Ea îi răspunde printre dinții strânși:
— Am promis că-ți voi urma instrucțiunile.
Se referă la discuția pe care au avut-o lângă pârâu.
Nu vreau să mă duci acasă. Indiferent ce fac... chiar dacă te implor. De acord?
Niciunul nu mai spune nimic fiindcă asistenta s-a întors.

Émile rămâne tăcut în timp ce medicul vorbește cu cei de la centrul care efectuează studiul clinic. Discută despre transfer și despre cum să-i anunțe pe părinții lui. Asistenta revine de mai multe ori să verifice dacă este calm și el se preface că doarme pentru a fi sigur că-l lasă în pace. Când femeia iese din cameră, câteva minute mai târziu, el redeschide ochii. Medicul a dispărut. N-a mai rămas decât Joanne care se leagănă, nervoasă, de pe un picior pe altul. Émile se ridică în șezut. Se simte deja mai puțin înțepenit.
— Cum facem? șoptește el, cu privirea ațintită spre ușă.
— Se vor întoarce... Medicul a plecat doar să-i sune pe părinții tăi din biroul lui.
— Și asistenta?
— Nu știu.
Joanne este agitată.
— Șterge-o.
— Ce?
El repetă printre dinți:
— Șterge-o. Va fi mai puțin bătător la ochi dacă plecăm pe rând. Pleacă tu prima și te voi urma și eu imediat ce pot.
— Dar...
Joanne fixează cu privirea cureaua de la încheietura lui.
— Desfă-o, dar las-o atașată. Dacă se întoarce, poate n-o să vadă...
Fata e sceptică. Émile se vede obligat s-o bruscheze:
— Joanne, desfă-mi asta și cară-te.

— Cum ne vom întâlni?
— Nu știu… Nu e nicio cafenea pe străzile din apropiere sau vreo toaletă publică, orice unde să ne dăm întâlnire?
Stă tot cu privirea ațintită spre ușă. Joanne murmură:
— Ba da, e un părculeț în fața spitalului.
— Perfect. Ne vedem acolo imediat ce pot.
Este în continuare ezitantă. Îi desface cureaua cu gesturi șovăielnice.
— Ar trebui să pleci tu mai întâi…
El scutură din cap cu fermitate. Și-a venit în fire complet acum.
— Nu. Dacă eu aș dispărea și tu ai fi aici, ar fi în stare să cheme poliția ca să te aresteze.
— Crezi?
— Dacă tu pleci prima, n-am decât să spun că te-ai dus să-ți cumperi ceva de mâncare sau… să bei o cafea. Eu voi reuși s-o șterg după aceea.
Se aud niște zgomote de pași pe culoar și Joanne se îndreaptă de spate.
— Bine.
Zgomotele de pași se îndepărtează. Ei așteaptă totuși câteva secunde înainte să vorbească.
— Îți iau rucsacul, zice Joanne.
— Cum? Nu…
— O să mergi mai repede dacă nu ai rucsacul.
Émile vrea să protesteze, dar își dă seama că pierd timpul discutând.
— Bine, dar lasă-mi ceva de îmbrăcat. Nu pot pleca în cămașa asta de noapte.
Ea încuviințează. Îngenunchează și începe să scotocească în rucsacul lui enorm de unde scoate un tricou negru și un șort bej.
— Sunt bune?
— Da.
— Pantofii sunt acolo…
— Mersi. Te rog, pune-mi carnetul la loc în rucsac.
Ea face întocmai.
— Și rucsacul tău?
Pare să se gândească preț de câteva secunde.
— Probabil l-am lăsat în sala de așteptare de jos.
Émile e cuprins de o oarecare neliniște.
— Ești sigură că te descurci? Pot să mă ocup de rucsacul meu. Ai grijă de tine și recuperează-l pe-al tău. E mai urgent…
— Nu, e în regulă.

Joanne se ridică în picioare și își pune rucsacul în spate.
— Plec.
— Da. Șterge-o repede.
— Parcul, Émile...
Îi e teamă probabil să nu uite.
„Parcul."
O privește cum dispare din cameră, cu rucsacul lui uriaș în spate.
Parcul. Parcul. Parcul. E mort de frică la ideea că ar putea uita. Repetă întruna, fără oprire. *Parcul. Parcul. Parcul.* Ce-o să se întâmple dacă uită locul de întâlnire? Dacă uită că trebuie să scape? Nu, este imposibil. Memoria lui a dat eroare, da, dar acum și-a revenit. Este în alertă. Nu va uita. Totuși, își repetă *Parcul. Parcul.*
Închide pleoapele strâns când intră asistenta. Încearcă să respire încet și liniștit. Speră să nu vadă cureaua desfăcută, nici grămăjoara de haine de sub pătură. Asistenta dă ocol patului, îi aranjează unul dintre electrozii de pe piept. Îl aude pe medic strigând-o de pe culoar.
— Alice?
— Da!
— Poți să vii un pic?
Ea oftează.
— Vin acum.
Vocea medicului adaugă:
— Părinții lui vor să știe cum se simte.
Inima îi bate cu putere în piept. *Acum!* Valul de panică îl sufocă. Părinții lui la celălalt capăt al firului. Asistenta care se va întoarce. Ei vor vrea să-i vorbească. Nu. Acum ori niciodată. *Parcul. Parcul. Parcul.* Își smulge electrozii, își ia hainele de sub pătură. *Parcul.* N-are timp să se îmbrace. Își trage șortul pe el, își ia baschetii. Lasă cămașa de noapte. O s-o scoată când ajunge afară. *Parcul.* Inima îi bubuie în piept. Mâinile îi sunt jilave. Scoate capul prin deschizătura ușii. Trebuie să plece oricum. Vede o siluetă la capătul culoarului. Nu știe dacă este asistenta. O tulește. *Parcul.* Culoarul, semnul care indică ascensorul. Merge străduindu-se să nu lase impresia că fuge din spital. Se îndeamnă să fie calm. Trebuie să aibă un aer natural. Silueta de la capătul culoarului a dispărut într-un salon. Émile iuțește pasul. *Parcul.* Ascensorului îi ia o veșnicie să ajungă. Îi e cald. Se simte amețit. *Ding.* Ușile se deschid. E gol. Apasă pe zero de mai multe ori.

Ușile se închid. Profită pentru a-și lua tricoul negru pe deasupra cămășii de noapte. Cu mâini tremurânde, își vâră poalele cămășii în șort. *Ding*. Ușile ascensorului se deschid. Etajul 2. Se trezește în fața unui cuplu. Face eforturi să nu pară foarte iritat:

— Urcați sau coborâți?

— Coborâm. La parter.

— Și eu.

Cuplul intră în ascensor. Ușile se închid. Își vede în oglindă fața lividă, pansamentul alb care îi acoperă o bună parte a capului. *Ding*. Parter. În sfârșit. Holul este zgomotos. E agitație. Se năpustește cu pași mari spre ușa de sticlă. *Parcul. Parcul. Parcul.* Căldura de afară îi taie răsuflarea. Este orbit de lumina soarelui. Trebuie să fie la amiază. Soarele e sus pe cer. Traversează prin fața unui taxi, încearcă să privească în jur. Vede strada, semaforul, un restaurant, parcarea spitalului... Nu vede parcul. O mașină îl claxonează. Un bărbat urlă:

— Uită-te înainte să traversezi!

Ajunge pe trotuarul din față și zărește în sfârșit o pată verde. Sunt niște copaci acolo...

Aproape că a ajuns la gardul din fier forjat al parcului când aude vocea lui Joanne în spatele lui.

— Émile!

Se întoarce brusc. Joanne vine alergând, în spatele lui, cu un rucsac în spinare și cu altul agățat în față pe piept.

— Eram în urma ta.

— Pe unde-ai umblat?

— A trebuit să trec pe la obiecte pierdute să-mi recuperez rucsacul.

— Fir-ar să fie!

E cât pe ce să leșine de ușurare văzând-o în fața lui, cu cele două rucsacuri. Au reușit. Amândoi. Dar nu trebuie să rămână acolo. E mai bine să se îndepărteze. Îi ia rucsacul din spate.

— Vino, o să ne oprim să vorbim în altă parte.

Merg la întâmplare prin oraș, în pas vioi. Scopul este să se îndepărteze de spital. În rest, nu știu nimic despre destinația lor.

— Unde suntem?

— Nu știu exact...

— Cum așa?

— Am fost aduși cu elicopterul.

— Glumești?

— Nu. Eram în creierii munților...

Émile încearcă să se stăpânească. A fost inconștient în tot acest timp. Trebuie să fi durat vreo două-trei ore. Nici măcar nu și-a dat seama că a fost transportat cu elicopterul. E o nebunie. Se întoarce, încercând să zărească fațada spitalului. Din fericire, are vederea bună. Reușește să citească. Spitalul Bagnères-de-Bigorre.

— Cred că ne-am întors de unde am plecat.

Joanne întoarce capul spre el, întrebătoare.

— Cum așa?

— Trebuie să fim la vreo douăzeci de kilometri de Artigues și de rulotă.

El nu reușește să-i descifreze expresia feței, să-și dea seama dacă e bucuroasă de veste sau dimpotrivă, dezamăgită. Adaugă:

— Îmi pare rău. Nu voiam să scurtez expediția noastră cu rucsacul în spate.

— Glumești? Nu-i nimic.

— O să plecăm din nou.

Ea clatină din cap.

— Nu imediat. Trebuie să te odihnești acum.

Trec prin fața unui restaurant care îmbie clienții cu burgeri americani. Miroase a carne la grătar și a cartofi prăjiți, iar aerul condiționat dinăuntru se simte până pe trotuar și le mângâie picioarele. Émile este în continuare palid la față. Joanne nu e sigură că va mai rezista foarte mult cu rucsacul lui uriaș dacă nu mănâncă ceva. Se uită unul la altul și înțeleg că gândesc același lucru.

— Intrăm?

— Da.

Se așază în fundul sălii, într-un spațiu ascuns de un paravan. Comandă o porție dublă de cartofi prăjiți. Joanne alege un sendviș cu legume, Émile un hamburger dublu. În timp ce-și așteaptă comanda, nu spun nimic. Sunt la fel de epuizați și unul, și celălalt. Émile se întreabă dacă n-au mers prea mult în ultimele zile. Când vine mâncarea, se aruncă asupra ei și încep să vorbească, cu gura plină.

— Doctorii au zis de ce mi s-a făcut rău?

— Au spus că din pricina altitudinii, a oboselii fizice... Dar nu știau de boala ta. Crezi că e din cauza bolii?

— Este posibil.

— Ai mai avut vreun episod asemănător?

— Da.

A avut mai multe până să reușească maică-sa să-l ducă la spital. Dar niciodată atât de severe. Își recăpăta

cunoștința după câteva minute.
— N-am fost niciodată inconștient atât de mult timp.
— Poate că oboseala a agravat lucrurile.
— Poate.
— O să rămânem ceva timp într-un loc, nu?
El o privește mâncând cu lăcomie. Își linge degetele. Ai zice că a fost înfometată zile în șir. Poate că nu au mâncat destul...
— Da, e posibil...
— Ca să te odihnești...
— Da. Ai dreptate.
Chelnerul vine să le ia farfuriile. Au mâncat cu poftă. Acceptă totuși să vadă și meniul cu deserturi și aleg două înghețate.
— Și copcile? reia Émile înfigându-și lingura în cupa de înghețată.
— Ce-i cu ele?
Joanne are urme mici de înghețată de zmeură în colțul buzelor.
— Știi dacă am multe? Dacă va trebui să scoatem firele?
Ea se șterge la gură cu șervețelul.
— Rana de la cot nu e prea gravă, din câte spuneau. Trei sau patru copci. La cap sunt mai multe.
O privește cu îngrijorare.
— Vei putea să te ocupi tu de asta?
Ea ridică din umeri.
— Cred că da.
Émile vorbește pe un ton mai relaxat când o întreabă:
— Trebuie să ai ceva leacuri pe bază de plante, nu?
Trucul funcționează, căci ea schițează un zâmbet.
— Da. Și apoi... am mai scos deja multe fire.
Nu îndrăznește să o întrebe cu ce ocazie.
Își reiau drumul cu stomacul plin de mâncare, dar cu mintea mai vioaie. Joanne îl convinge să-și pună o șapcă să-și protejeze capul și să-și ascundă pansamentul. Émile se dezbracă de cămașa de noapte la câțiva metri după restaurant și o aruncă într-un coș de gunoi. Scoate ghidul Pirineilor.
— Știi unde mergem? întreabă Joanne.
— Da. E bine.
Au de parcurs douăzeci de kilometri, dar e deja după-amiază și, având în vedere starea de sănătate a lui Émile, hotărăsc să se oprească peste noapte într-un mic sat numit Beaudéan. Ghidul menționează că numără 392 de

locuitori și că altitudinea este aici sub șase sute de metri. Va fi perfect ca să se întremeze un pic.

Drumul este plăcut, în pantă și destul de umbros. Trec prin multe sătucuri și cătune și reușesc să-și umple bidoanele cu apă. Totuși, când intră în Beaudéan, după numai două ore, Émile este epuizat.

Beaudéan este un sat minuscul în inima unei văi, înconjurat de verdeață. Majoritatea căsuțelor sunt construite din piatră. O bisericuță își înalță turla deasupra satului. Este gotică și are un aspect ciudat, cum n-au mai văzut niciodată. Clopotnița de ardezie este încadrată de patru ornamente în formă de clopot și are o fleșă ce seamănă cu un stingător de lumânări. Ai zice că e un mic castel din povești.

Trebuie să traverseze satul și să rătăcească un pic prin împrejurimi ca să găsească un loc liniștit de campare, la umbra copacilor. Cortul este instalat rapid și Joanne decide să facă o plimbare ca să caute plante pentru rănile lui Émile.

El se sprijină cu spatele de un copac și își deschide carnetul cu copertă neagră.

17 iulie, ora 18
Luz-Saint-Sauveur, aproape de potecă, în fața castelului Sainte-Marie

S-a înnorat când am plecat de la lacul Glère. Totuși, răsăritul a fost splendid...

Tot nu-și amintește nimic din ultimele trei zile. S-a gândit că amintirile îi vor reveni după-amiază, când se va mai liniști, când panica va dispărea cu totul, odată cu efectul calmantelor... Dar nu. Nimic. Aceeași gaură neagră. Ține minte că s-au așezat pe malul lacului, că urmau să-și strângă lucrurile și să plece. Și apoi nimic.

18 iulie, ora 21
Gèdre, campare improvizată lângă pârâu

Satul ăsta este splendid.
După o noapte în care am dârdâit în sacii de dormit uzi, a fost extraordinar să pornim iar la drum.

De ce amintirile i s-au blocat în acea dimineață, pe malul lacului? Ce s-a întâmplat pe urmă?

Ador biserica din Gèdre, fântâna din piața satului, care reprezintă o femeie așezată mângâind un lup, ador pârâul care traversează satul și, mai presus de toate, ador morile astea micuțe din piatră veche.

Degeaba recitește aceste rânduri pe care el însuși le-a scris, tot nu-și amintește nimic. Ar putea să se întâmple din ce în ce mai des. Ar putea să fie mai rău. Trebuie cu orice preț să-și țină în continuare jurnalul. Trebuie cu orice preț să le scrie scrisori părinților săi, lui Marjo, lui Renaud, până nu îi uită cu totul.

Nu-și dă seama imediat că-și dorește să plângă. Este atât de neobișnuit pentru el să plângă... E din cauza epuizării, fără îndoială. Din cauză că stă cu spatele sprijinit de acest copac, cu afurisitul ăsta de carnet în mână și cu această gaură neagră din mintea lui care nu se luminează. E din cauza ironiei situației. Fiindcă luni de zile s-a rugat în tăcere la Dumnezeu, la îngeri, la forțe oculte, la oricine. A adresat rugăciuni care spuneau *Dacă aș putea să uit totul. Dacă aș putea să uit cine sunt...* Laura îl părăsise și el avea impresia că viața lui se sfârșea. Nu vedea decât un singur fel în care putea continua să trăiască: să uite, să uite că o iubise. Așa că repetase aceste rugăciuni. *Dacă aș putea să uit totul...* Astăzi, i-ar plăcea să plângă precum un copil, singur, sprijinit de un copac. Nu-și mai dorește să uite. E prea târziu.

11

Émile este trezit de niște mâini micuțe pe care le simte pe frunte. Mai întâi se gândește că visează, fiindcă atunci când deschide ochii, nu vede decât verde și o frumoasă lumină aurie. De fapt, nu sunt decât iarba și frunzișul. Nu e decât soarele care dansează printre ramuri. Probabil că a ațipit. Carnetul se află lângă el. Mâinile sunt ale lui Joanne. Care îi aplică ceva rece și umed pe frunte.

— Joanne?

Probabil că s-a mișcat puțin, căci acum îi vede chipul aplecat deasupra lui.

— Stai pe loc. Ți-am făcut o cataplasmă.

Dispare din nou din câmpul lui vizual. Émile aruncă o privire la cot, fără să-și miște capul. Joanne s-a ocupat deja de rana asta. Nu mai are pansamentul alb de la spital. În locul lui, e un soi de terci verde.

— Ce e asta?

Ea nu răspunde imediat. Este prea concentrată la ce face. Émile savurează senzația de răcoare care îi învăluie capul, care pare să intre în el și să i se răspândească în tot corpul.

— Sunt cataplasme cu urzică, răspunde ea într-un târziu.

Émile o aude mișcându-se, probabil se ridică în picioare, căci o vede din nou, deasupra lui.

— N-am găsit decât urzici.

— Și asta nu e bine?

— Aș fi preferat să găsesc mentă... Ca să am un antiseptic...

— Ah...

— În fine, urzica va împiedica măcar eventuale noi sângerări...

Pare să reflecteze o clipă.

— Ne-ar trebui oțet ca să dezinfectăm...

El nu se poate abține să nu zâmbească. Își dă seama că asta îi provoacă o contracție la nivelul pielii capului, acolo unde se află punctele de sutură.

— De ce râzi? întreabă Joanne.

Este surprins că l-a văzut.

— Mă întrebam cum aș mirosi dacă m-ai fi tratat cu mentă și oțet.

Este fericit să constate că zâmbește și ea.

— Ai fi foarte bun să alungi insectele.

Joanne are un râs foarte delicat. Așa că este surprinzător s-o audă râzând zgomotos. Émile închide ochii pe jumătate ca să se bucure de acest moment. El și Joanne glumind, se întâmplă atât de rar, iarba sub corpul lui, razele soarelui mângâindu-i fruntea, briza răcoroasă care-i gâdilă picioarele.

— Te las să te mai odihnești un pic, zice ea.

O simte când se ridică. Îi aude pașii îndepărtându-se pe iarbă.

— Cât e ceasul?

Dar ea a dispărut deja.

Când se trezește din nou, este noapte. Se îndreaptă de spate strâmbându-se, căci îl doare cotul. Încă mai are cataplasma. Presupune că o mai are încă și pe cap. Joanne s-a așezat în apropiere, lângă o luminiță care tremură. Îi ia câteva secunde să se acomodeze cu întunericul și să înțeleagă că stă aplecată deasupra reșoului. Se întoarce când îl aude mișcând.

— Ah. Te-ai trezit.

— Îmi pare rău... Am dormit ca un prunc... E târziu?

Ceasul de mână i s-a spart de câteva zile. Încă îi e greu să se obișnuiască cu ideea de a trăi fără să știe cât e ora. Joanne ridică din umeri.

— Presupun că da... S-ar putea să fie zece.

Émile se ridică încet și cu grijă. Se simte mult mai bine ca adineauri. Odihnit. Liniștit. Se duce lângă ea.

— Probabil că ți-e foarte foame, zice el ca și cum s-ar scuza.

— E în regulă.

— Ce faci bun?

Fata îi arată o conservă de fasole roșie și o alta de porumb care zac aruncate pe iarbă.

— Un soi de *chili con carne* fără carne.

— Interesant.

Se așază lângă ea, își întinde picioarele, destinzându-și corpul.

— Ai nevoie de ajutor?

— Nu. E aproape gata.

— Bine.

Așteaptă câteva secunde. O privește amestecând în cratiță cu gesturi lente.

— Și chestiile astea, când pot să le scot?

— Cataplasmele?

— Da...

— O să se usuce. O să cadă singure.
— Bine...
— Te mănâncă?
— Nu.
Ea ridică din umeri.
— Atunci așteaptă să cadă singure.
Se lasă din nou tăcerea. Nu se mai aud decât cântecul greierilor și zgomotul lingurii care atinge cratița. Trec câteva minute. Joanne oprește focul, scoate cele două farfurii de plastic și le umple cu *chili sin carne*.
— Poftim.
— Mersi.
Își iau lingurile mari, pe care le folosesc și pe post de furculițe, și încep să mănânce. În sat domnește o liniște deplină. Mai devreme, când l-au străbătut, n-au întâlnit pe nimeni. Au senzația că sunt singuri pe lume, cu farfuriile lor de plastic.
— Am...
Émile își înghite dumicatul, apoi continuă:
— Am recitit carnetul mai înainte... Dar nu mi-am amintit nimic.
— Tot nu ți-ai amintit?
El clatină din cap. Joanne nu pare îngrijorată. Azi-dimineață a fost agitată, dar în seara asta are un aer liniștit.
— O să-ți amintești, poate.
— Sau nu.
— Sau nu.
— Ce s-a întâmplat în cele trei zile?
Este luată cam pe nepregătite de întrebarea lui. Își pune farfuria pe pământ și ridică din umeri.
— Nimic special... Ca de obicei...
— Adică?
— Am mers. Am instalat cortul, am mâncat și am dormit... Ca în toate zilele.
— Ah.
Émile e dezamăgit. Voia să audă altceva. I-ar plăcea ca ea să alunge întunericul din capul lui, să pună în loc peisaje, sunete, mirosuri... Probabil că Joanne a înțeles asta după expresia lui mâhnită. Sau poate după acel „Ah". În orice caz, se îndreaptă ușor de spate și începe să vorbească:
— Era o zi de sfârșit de lume ziua în care am ajuns la Luz-Saint-Sauveur... Cerul era acoperit de nori negri. A

tunat toată noaptea. Tu păreai fericit. Ai stat ore în șir lipit de plasa de țânțari, privind fulgerele.

El îi zâmbește cu recunoștință. Joanne nici nu-și imaginează binele pe care i-l face.

— Și tu? întreabă Émile.

— Eu ce?

— Trebuie că erai înspăimântată.

Ea ridică din umeri cu chipul ei inexpresiv, care însă începe să-și piardă aerul indiferent.

— Nu chiar.

— Serios?

— Vederea fulgerelor face tunetul mai puțin înspăimântător...

— Oh... Asta-i o veste bună...

Joanne încuviințează și mijește ușor ochii, pentru a se concentra.

— Ziua următoare era... ca o dimineață de după furtună.

— Adică?

Fata mijește și mai mult ochii ca să-și aleagă cuvintele.

— După întuneric și vânt, totul pare mai colorat, mai proaspăt, mai diafan. Înțelegi?

— Da.

— Cerul era... parcă mai albastru, norii mai pufoși...

Nu-și dă seama că o ascultă cu o oarecare fascinație, că se uită fix la ea, cu gura întredeschisă. Știe doar că gândește: *La naiba, e o adevărată poezie în capul ei.*

— Eu am adunat flori de pe drum. M-ai întrebat ce sunt. Erau flori de omag, denumirea populară e *ucigașul de lupi.*

Émile deschide gura, dar ea îi răspunde la întrebare înainte ca el s-o formuleze:

— Erau niște flori cu o tijă lungă pe care se aflau zeci de clopoței de un albastru-violet. Ai zis că sunt drăguțe. Am... am ajuns la Gèdre după-amiaza și tu ai... Tu ai vrut să mergi să vezi morile. Ți-au plăcut la nebunie. Erau într-adevăr frumoase morile alea vechi din piatră.

El așteaptă o clipă, pentru a fi sigur că a terminat de povestit, apoi spune:

— Mulțumesc.

Joanne ridică din umeri ca și cum toate astea nu înseamnă nimic. Înseamnă mult. Émile îi este recunoscător.

Urmarea o știe. În dimineața aceea, au luat-o pe drumul spre circul Gavarnie și lui i s-a făcut rău. A fost dus cu elicopterul la Bagnères-de-Bigorre și în seara asta sunt aici, în acest sătuc care pare abandonat.

Își reiau cina în tăcere. Peste câteva minute, își aruncă farfuriile în iarbă, iar Joanne se așază turcește, apoi deschide gura, de mai multe ori, ca și cum vrea să vorbească, dar se răzgândește. Émile întreabă:

— Ce este?

Ea clatină din cap.

— Nimic. E o prostie.

El insistă un pic și în cele din urmă ea murmură: „Nu știu", pierdută în gânduri. Émile nu e sigur că i se adresa într-adevăr lui. Când se ridică încet, o scoate din gândurile ei propunând:

— Mă duc să dau o raită prin sat. Simt nevoia să merg un pic. Vrei să vii cu mine?

Nici măcar nu pare să ezite. Se ridică și ea.

— OK.

Pașii lor răsună pe caldarâm, în satul pustiu. Merg fără să se grăbească, cu mâinile în buzunare. Se opresc o clipă în fața bisericii și Joanne își drege vocea.

— Adineauri, mă gândeam la ceva...

Ezită. El dă din cap pentru a o încuraja să continue, dar ea mai tace câteva clipe înainte să vorbească.

— Mă gândeam la ce se va întâmpla data viitoare când ți se va face rău...

El încuviințează.

— Ai dreptate. Trebuie să vorbim despre asta.

Se așază pe o treaptă de la intrarea în biserică. Joanne rămâne în picioare, legănându-se de pe un picior pe altul.

— O să... O să trebuiască să te duc la spital dacă mai treci printr-un episod de genul ăsta...

Înțelege unde vrea să ajungă. El n-a vrut să se gândească la așa ceva azi după-amiază, a vrut să se bucure de liniștea regăsită, dar trebuie neapărat să discute despre asta.

— Nu știu dacă toate spitalele au acces la fișele medicale atât de ușor, dar...

El o întrerupe.

— Cred că toate spitalele au acces. Cel mai probabil, voi trece iar printr-un episod cum a fost ăsta.

Are o expresie îndurerată.

— Nu știu ce aș putea să-ți spun... Nu știu dacă există o soluție la asta... Eu... Nu vreau să fii dată în judecată, prin urmare... dacă se mai întâmplă așa ceva, aș prefera să mă lași pe marginea drumului până când mă trezesc...

— Încetează.

— Nu vreau să mă ducă înapoi la părinții mei.

— Știu.
— Mai bine mă lași să crăp pe marginea drumului.
— Știu, Émile. Există o soluție.
— *Ce?*

O măsoară din priviri cu neîncredere. Este tot în picioare în fața lui. Îl domină. Pare sigură pe ea. Dă din cap.

— Da. M-am tot gândit la asta azi după-amiază și apoi după aceea... în timpul mesei...
— Ce...

Nu reușește să-și termine întrebarea. E chinuit de îndoieli și de o așteptare febrilă.

— Nu vom putea schimba cu nimic faptul că ai fost declarat inapt pentru a lua decizii de unul singur. E imposibil. Dar...
— Dar?
— Dar putem să facem în așa fel încât părinții tăi să nu mai fie singurii responsabili legali.

Nu înțelege. Joanne pare foarte sigură pe ea. Émile deschide gura pentru a-i pune o întrebare, dar în cele din urmă ea aruncă bomba pe care o avea pregătită:

— Trebuie să ne căsătorim.

Pe Émile îl apucă o tuse nervoasă. Înțelege mai bine acum de ce ezita adineauri, în timpul mesei, de ce a zis: *Nimic. E o prostie.* Ideea ei este complet nebunească. Nici măcar nu vede ce legătură are!

— Știu... E o idee care îți poate părea total deplasată, dar o să-ți explic.

Acum că a aruncat bomba, a redevenit Joanne cea pe care o cunoaște. O Joanne calmă, controlându-și perfect emoțiile, aproape flegmatică. Este ca și cum, dintr-odată, nu mai e realmente interesată de subiect.

— Dacă ne căsătorim, voi deveni *în mod legal* responsabilă de tine... Eu... Voi putea să mă asigur că nu te vor duce înapoi la centru sau la părinții tăi...

Tace. Îl lasă să se gândească la ceea ce i-a spus. Rămâne în picioare, cu brațele încrucișate, fără să manifeste vreo emoție deosebită.

Surpriza trece ușor-ușor. Émile încearcă să-și dea seama ce înseamnă asta. *Aș putea să mă asigur că nu te vor duce înapoi la centru sau la părinții tăi...* Cuvintele îi răsună în cap. Se chinuie să articuleze lent:

— Ai dreptate. Este... Ar putea fi o soluție.

Înțelege mai bine de ce i-a făcut mărturisirea fix în fața bisericii. Clatină din cap pentru a încerca să-și revină

complet.
— Ai tot timpul să te gândești la asta sau nu.
— Da. Știu.
Ea face un pas înapoi și îi arată drumul pavat.
— Vrei să ne întoarcem? Sau să ne continuăm plimbarea? Nu suntem obligați să mai vorbim despre acest subiect. În orice caz, nu în seara asta.
El se ridică încet. Are impresia că se mișcă în reluare. Pornesc din nou la drum prin satul în continuare pustiu. Pe drum, felinarele le proiectează deformat umbrele. Ai zice că sunt două fantome uriașe care rătăcesc fără țintă. *Dacă ne căsătorim, voi deveni în mod legal responsabilă de tine. Voi putea să mă asigur că nu te vor duce înapoi la centru sau la părinții tăi...* Oare este într-adevăr pregătită să o facă?
Merg la culcare fără să-și adreseze vreun cuvânt. Discuția de pe treptele bisericii a creat o tensiune între ei, chiar dacă nici unul, nici altul nu o vrea. Căci acum sunt obligați să se gândească amândoi la căsătorie. Sunt obligați să-l privească pe celălalt ca pe un eventual soț și ca pe o eventuală soție. Cel puțin pe hârtie. Și acest lucru îi tulbură oarecum.

— Tu vrei să te căsătorești?
Émile se întoarce cu câțiva ani în urmă, în garsoniera lui de student. Vede fața Laurei. O față cu o expresie zeflemitoare, care se întoarce spre el. Sunt întinși în patul lui mic. Când fac dragoste, știu sigur că vecinii încep să bată în perete. Uneori o fac doar ca să se distreze.
— Ce-i cu întrebarea asta?
El nu se lasă descurajat de tonul ei obraznic. Știe că îl folosește adesea pentru a-și masca tulburarea.
— Este o întrebare ca oricare alta.
— Mmm, face Laura, întorcând privirea.
— Deci... vrei să te căsătorești?
— Nu știu.
— Încetează. Toți știm dacă vrem sau nu.
— Mie mi-e teamă să nu mă răzgândesc când va fi prea târziu.
El se ridică într-un cot.
— Ce? Ești genul care se răzgândește în fața altarului?
— Nu. Nu imediat. Ci după căsătorie... odată cu trecerea lunilor, a anilor.
— Ah!
Ea privește țintă în tavan.
— De aceea sunt sigură de o chestie.

— Ah, da...? Care?
— Dacă mă căsătoresc într-o zi, eu voi face pasul.
— Adică?
— Eu voi decide. Eu voi face cererea în căsătorie.
Își umflă pieptul pentru a-și lua un aer important.
— Căci voi ști că sunt pregătită. Va fi momentul în care voi ști acest lucru.
Émile se strâmbă, iritat.
— Deci, dacă m-aș pregăti să te cer în căsătorie acum, imediat...
— Ți-aș răspunde nu! Fără ezitare!
El se preface ofensat și o împinge jos din pat. Totuși, este un pic jignit, chiar dacă nu vrea s-o recunoască.
— Hei!
Ea urcă din nou în pat și începe să-l înghiontească.
— Vezi tu, problema este că s-ar putea să fie prea târziu după...
— Ce?
— Când te vei decide să îngenunchezi în fața mea, poate că mă voi fi răzgândit...
Laura îl răsplătește cu o grimasă de dispreț.
— Eu, să îngenunchez în fața ta? Niciodată!
El ripostează rănit:
— Oricum, n-o să te iau de nevastă niciodată. O să mă însor cu o blondă.
Laura își încrucișează brațele la piept.
— *Văd.*
— Ce vezi?
— Te-am jignit. Încerci să mă rănești.
— Nicidecum. Doar că am preferat întotdeauna fetele blonde. Și pe cele cu ceva mai multă distincție...
De data asta, simte că o rănește cu adevărat.
— Ce insinuezi?
— Nu știu...
— Oh, ba da! Insinuezi că nu am distincție?
— Un pic... Ești o afurisită cu gura mare, Laura.
O vede cum se schimbă la față. Se ridică dintr-un salt, își adună hainele, își ia geanta.
— Hei! strigă Émile, ridicându-se la rândul lui.
Laura îl ignoră. El încearcă s-o prindă de braț.
— Hei! E-n regulă! Nu-i nimic! E...
Ea își pune geanta de mână pe umăr. Este în neglijeu, are hainele și pantofii în mână.
— Lo, nu poți ieși așa!
— *Lo?*

Îl privește disprețuitoare. Așa face mereu când se simte rănită. Pune mâna pe clanța ușii. El vrea să-i spună: *Încetează, te iubesc. Sunt un tâmpit. Da, sunt jignit. Ai dreptate. De-aia am spus tâmpeniile astea.* Ea apasă pe clanță strigând:

— O seară bună!

Ușa se trântește cu putere. Ar fi vrut să-i spună adevărul... Ar fi vrut să-i spună că visează să o poată lua de soție într-o bună zi.

S-au împăcat, bineînțeles. Dar nu i-a spus niciodată.

Joanne se zvârcolește în somn. Probabil că nu doarme prea bine.

O altă amintire îl năpădește.

— Bună seara.

— Bună seara.

— Sunteți Karen?

Femeia se întoarce cu gesturi lente, ce se vor a fi languroase. Este înaltă, foarte înaltă. Fără îndoială, îl depășește cu câțiva centimetri. Și este brunetă. Foarte brunetă.

— Da. Sunt Karen. Émile, nu?

El confirmă. Este îngrozitor de stânjenit. Habar n-are de ce se află aici. Are mâinile jilave. O furie în piept. Și dorința de a pedepsi pe toată lumea. *Mi-au furat-o pe Laura. Un tip mi-a luat-o pe Laura.* Într-o noapte de insomnie, și-a creat contul ăsta pe un site de întâlniri pentru femei adulterine. A derulat profilurile, apoi a dat peste cel al lui Karen. Era poza unei femei brunete, destul de zvelte. Patruzeci de ani. Măritată de zece ani. Nevoia de a-și condimenta viața. Preciza că-și dă întâlnire numai în baruri. Dacă existau afinități, putea să se deplaseze acasă la proaspăta ei cucerire, dar accepta să-și petreacă noaptea și la hotel. Prefera tinerii. Cei sub treizeci de ani. I-a venit să vomite citind descrierea. Dar dorința de a o cunoaște a fost mai puternică, violentă. O nevoie de a o face să plătească pentru Laura. Au luat legătura și și-au dat întâlnire în acest bar discret, unde ea nu risca să se intersecteze cu cine nu trebuie (domnul este notar și are numeroase relații în oraș).

— Nu fi timid, ia loc.

Îi arată taburetul înalt și Émile se cocoață pe el, cu senzația că este un copil speriat în fața unei femei impresionante.

— Am început fără tine.

O cupă de șampanie tronează în fața ei. Femeia pune o mână pe genunchiul lui cu un aer de proprietară.
— Ce vrei să bei?
Este luat pe nepregătite, așa că spune primul lucru care-i vine în minte:
— Ca și tine.
Femeia comandă pentru el, apoi se întoarce pentru a-l studia în detaliu.
— Ia te uită, abia ți-au dat tuleiele!
Émile bâigue un „Ah... Eh", ceea ce o face să râdă.
— Ești tare dulce! Ador tinerii ca tine. Sunteți încă atât de inocenți și de puri!
Se simte în largul ei. Râde foarte tare. Probabil a întâlnit o mulțime de bărbați ca el, tineri, timizi. Este obișnuită să țină ea frâiele în mâini.
— Deci, ia zi-mi... Ce caută un tânăr ca tine pe acest site? N-ai o prietenă?
Cupa de șampanie a venit și Émile își înmoaie buzele în ea înainte de a răspunde scurt:
— În acest moment, nu.
Femeia îl cercetează cu niște ochi pătrunzători, care par să-i citească gândurile.
— Erai îndrăgostit și ea a plecat?
Nu reușește să mintă. Expresia dezarmată de pe fața lui îl trădează.
— Eram sigură, declară Karen. Să știi că nu ești primul. Oblojesc multe păsărele rănite.
Are un aer placid.
— Ei bine, știi... Dacă pot aduce un pic de alinare.
După asta, el încearcă să pară mai stăpân pe sine. Îi pune câteva întrebări, dar i se adresează cu dumneavoastră. Se trădează.
— Și soțul dumneavoastră... al tău?
Femeia îl privește cu un aer tandru, ca și cum el nu poate să înțeleagă, ca și cum e prea inocent.
— Ei bine... Vei înțelege mai devreme sau mai târziu. Căsătoria este un cuvânt mare care nu mai înseamnă aproape nimic astăzi.
Apoi adaugă, cu un aer rușinat, ca pentru a se justifica:
— Sunt căsătorită cu un notar. Ceea ce nu mă ajută... Căsătoria pentru el este mai mult o poveste de hârțogăraie și de partajare a bunurilor...
Beau mai multe pahare de șampanie, după care ea îi pune din nou mâna pe genunchi.

— Urcăm?

Barul este situat la parterul unui hotel. Ceea ce nu-i deloc întâmplător. Karen își cunoaște perfect terenul de vânătoare. Își iau o cameră pe numele lui Émile, apoi, imediat ce ușa este încuiată, se aruncă pe pat. Karen poartă lenjerie frumoasă, sexy. Trebuie să fi costat o avere. Émile n-a mai văzut niciodată lenjerie atât de frumoasă. Totuși Karen nu este atât de dotată cum și-a imaginat-o el. Nici atât de experimentată. Sau poate că el este problema. Poate și-a imaginat că va găsi ce a trăit cu Laura în brațele unei necunoscute pe care nici măcar nu reușește s-o respecte? Este dezamăgit în acea seară. Juisează fără plăcere. Își jură să nu mai repete niciodată experiența. Chiar dacă n-a făcut-o intenționat, Karen a murdărit totul. *Căsătoria este un cuvânt mare care nu mai înseamnă aproape nimic astăzi.* Nu e de acord cu ea. Dacă s-ar fi căsătorit cu Laura, ar fi însemnat mult. N-ar fi fost ceva lipsit de sens.

Karen a murdărit într-adevăr totul.

— Ai dormit bine?

— Da. Bine, și tu?

Mint amândoi cu bună-știință. El a auzit-o zvârcolindu-se toată noaptea. Are cearcăne albastre sub ochi. Nici măcar pălăria ei neagră nu reușește să i le ascundă.

— Deci ne întoarcem la Artigues...

— Da.

Poartă pantalonii ei negri prea largi și un maiou de aceeași culoare. Émile are ochii ațintiți pe ghidul de drumeție. Urmărește cu degetul traseul pe care-l vor face astăzi.

— Lasă-mă să-ți verific copcile înainte de a pleca, adăugă ea.

Cataplasmele au căzut singure în timpul nopții. Are bucățele de urzică uscată pe cot și în păr, dar Joanne le îndepărtează.

— Așadar? întreabă el cu neliniște.

Fata schițează o grimasă pe care Émile nu reușește s-o interpreteze.

— Supurează un pic.

— E grav?

Ea nu răspunde cu adevărat la întrebare. În loc de asta, spune:

— O să fim la rulotă diseară. Vom găsi dezinfectant acolo.

Au uitat să pună și dezinfectant în rucsacurile lor burdușite. E o greșeală de începător. Din fericire, au luat câteva chestii utile, cum ar fi bandaje din tifon. Joanne îi pansează cotul și îi face un turban alb pe cap.
— Probabil că arăt ridicol bandajat așa.
Émile bombăne doar de formă. Nu știe cum s-ar fi descurcat fără ea.

Trec prin multe cătune în drumul lor, se opresc să mănânce pe o pajiște, alături de doi cai care îi observă curioși. Joanne stă o groază de timp să-i mângâie, astfel că Émile adoarme în cele din urmă la umbra copacilor. Își dă seama că n-a dormit niciodată atât de mult cât a dormit de când a plecat în Pirinei. E nemaipomenit de bine.

Căldura se mai domolește când intră în Artigues. Era și timpul. Émile începe să aibă dureri de cap. Simte că punctele de sutură au supurat pe capul lui, sub pansament. Speră să nu facă vreo infecție. Joanne merge înainte. Pare grăbită să ajungă. Pe Émile îl umple de fericire să regăsească parcarea de lângă pârâu. E ca și cum s-ar întoarce acasă. Ca și cum ar fi la el acasă. Nu credea că stabilitatea și familiaritatea unui loc îi vor lipsi. Totuși, este fericit să regăsească rulota, mirosul de aer închis care domnește în ea, susurul pârâului și scrâșnetul pietrișului sub pașii drumeților.
— Ah, lasă el să-i scape când intră în rulotă.
Joanne se îndreaptă direct spre dulapul din care scoate masa și două scaune pliante. În seara asta vor mânca la masă, ceea ce va fi un adevărat lux.
— Poftim, așază-te. O să-ți dezinfectez rănile.
Masa și scaunele sunt aranjate. Joanne a scos trusa medicală. Caută în ea cu un aer de cunoscătoare. El inspiră mirosul înțepător de alcool de nouăzeci de grade. Îi amintește de copilărie și de multele căzături de pe bicicletă. Maică-sa bombănea de fiecare dată. Îi plăcea să-l sperie. Se uita urât la el și îl amenința:
— Fii atent, Émile, dacă mai mergi așa repede cu bicicleta, în curând n-o să mai ai sânge.
La început, o credea și se panica. O întreba:
— Nu mi-a mai rămas mult?
Și ea făcea o grimasă care însemna că are mari probleme. Asta îl calma o vreme, apoi începea din nou să meargă repede. E ceea ce îi povestește lui Joanne în timp

ce ea îi tamponează pielea capului cu o bucată de vată îmbibată cu alcool. Pare să o amuze. Ba chiar spune:

— Copiii mici sunt de-a dreptul inconștienți! N-ar trebui lăsați nici două secunde nesupravegheați!

Émile se întreabă dacă a cunoscut mulți băieți mici. N-a avut niciodată frați. Apoi își amintește că era agent de pază într-o școală. Trebuie să fi văzut genunchi zdreliți, buze rupte și arcade sparte. Probabil că a dojenit mulți băiețel în șort, puști neastâmpărați cu jambiere albe.

Să facă un duș adevărat este a doua fericire a zilei. A treia va fi să se întindă pe o saltea moale când se va culca. Nu și-au golit rucsacurile. Își spun că o vor face mâine. Au pregătit cina folosind cutiile de conserve pe care le-au găsit în rulotă, sub chiuvetă: o salată de roșii, inimă de palmier, ciuperci champignon și un amestec de linte și morcovi.

— Mâine va trebui să mai facem niște cumpărături...

Pun masa, aprind niște lumânări, căci începe să se întunece, apoi se așază unul în fața celuilalt.

— Bun..., spune Joanne.

Lui îi e teamă ca ea să nu abordeze subiectul de care se teme, dar nu o face.

— Încotro mergem mâine? îl întreabă în schimb.

— Bună întrebare.

Încep iar să mănânce în tăcere până când Émile propune:

— Ar putea fi rândul tău să alegi.

— Mmm.

— Ți-aș putea împrumuta ghidul Pirineilor în seara asta. Ai studia problema.

Ea dă din cap aprobator și mai ia o gură de linte.

— Da. De acord.

După masă, beau un ceai, așezați la măsuța lor. Locul este la fel de odihnitor. Greierii, susurul apei care curge printre stânci, câte-un țipăt de bufniță din când în când. Joanne a deschis ghidul de drumeție în fața ei. Dă paginile, urmărește rândurile cu vârful degetului, își încrețește nasul când se gândește, mai ia din când în când o gură de ceai. Émile rămâne tăcut. Mâzgălește cu stiloul în carnetul său negru. Scrie câteva rânduri despre ziua care tocmai s-a scurs, despre fericirea de a regăsi parcarea și rulota.

Când ridică privirea, constată că Joanne a închis ghidul Pirineilor. Ține ceașca de ceai cu ambele mâini. Aștepta în mod evident ca el să termine de scris ca să nu-l întrerupă.

— Deci te-ai hotărât asupra vreunui loc?

— Da. Mergem la Mosset.

Numele ăsta nu-i spune nimic. N-a parcurs încă tot ghidul.

— De ce Mosset? întreabă el.

E curios să știe ce o atrage într-un anume loc și nu în altul.

— Este un sat medieval cocoțat pe o colină stâncoasă.

— Mi se pare grozav.

— Iar flora din jur este superbă.

— Un motiv în plus.

Se așterne din nou tăcerea. Joanne își înăbușă un căscat și anunță:

— Cred că o să mă duc la culcare... O să dorm pe bancheta de jos.

Se pregătește să se ridice, așa că el își ia inima-n dinți:

— Joanne...

De aseară, nu se gândește decât la asta. Trebuie neapărat să stea din nou de vorbă.

— Apropo de ideea de căsătorie...

Ea se așază încet în fața lui. Își pune coatele pe masă, cu palmele în jos.

— Da?

Émile o privește cu atenție. Joanne așteaptă, fără să-l preseze. El se așază mai confortabil pe scaun, își caută cuvintele.

— Este într-adevăr o soluție... Ai dreptate... dar...

Flăcările lumânărilor îi dansează pe față, aprinzând o mică licărire în ochii ei care lui i se par de obicei atât de șterși. Dar nu sunt chiar așa. Joanne ar putea fi drăguță. Ar putea fi o mireasă frumoasă. Într-o bună zi, ar putea să cunoască fericirea asta, dar nu așa, în asemenea condiții.

— Nu-ți pot cere să faci așa ceva.

Ea rămâne nemișcată. Nicio emoție nu i se citește pe chip.

— Nu-mi ceri nimic. Eu ți-am propus.

— Înțelegi ce vreau să spun...

— Nu.

Émile scoate un oftat și se cufundă și mai mult în scaun.

— Pentru mine, e simplu. Ar trebui doar să semnez actele. Aș fi sigur că voi fi liber până la sfârșit mulțumită ție. După care aș muri și gata. Tu mi-ai face un mare serviciu și eu ți-aș fi recunoscător pe vecie, dincolo de moarte, în orice caz.

Se oprește câteva secunde ca să-și caute cuvintele.

— Pentru tine, e diferit. Viața ta va continua. Nu știu ce vei face, dar poate că te vei întoarce la Léon sau vei întâlni un alt bărbat într-o zi.

Ea tot nu clipește.

— Și...?

— Și nu poți să te măriți cu mine. Nu poți să fii văduvă la douăzeci și nouă de ani.

Joanne are în continuare coatele pe masă și îl privește drept în ochi. Repetă apăsând pe fiecare cuvânt:

— Eu ți-am propus. Sunt gata s-o fac.

Émile clatină din cap. Are impresia că ea nu înțelege nimic.

— Nu poți să strici lucrul ăsta cu un necunoscut.

— Ce lucru?

— E ceva ce nu faci decât o dată... Doar o dată în viață.

Fata nu se clintește. Oare nu-i pasă deloc? Oare toată chestia asta n-are niciun sens pentru ea?

— Sunt gata s-o fac, declară ea din nou.

— În pofida lui Léon?

— În pofida lui Léon.

Se lasă iar tăcerea. Émile îi privește fața inexpresivă. I-ar plăcea să știe ce ascunde, ce a făcut Léon.

— Mai vorbim? întreabă ea. Sunt epuizată.

El dă din cap. Joanne se ridică și suflă în jumătate dintre lumânări ca să le stingă.

— Bătrâne, nu mă lăsa singur acum. Te previn! Sunt mort de frică!

Renaud era lac de transpirație. Își tot ștergea fruntea cu o batistă deja umedă.

— N-ar fi trebuit să te îmbraci cu costumul atât de devreme, bombănise Émile.

Erau treizeci de grade afară și Renaud era atât de stresat, încât voise să-și pună hainele de mire cu o oră înainte de ceremonie. Erau amândoi în camera lui din copilărie. Cea în care își petrecuseră primele lor nopți albe, își făcuseră primele confidențe, văzuseră primele filme. Camera pe care o transformaseră în atelier de biciclete sau în sală de arte marțiale când se luau la bătaie. Încă mai erau ursuleți de pluș pe patul lui Renaud

și fotografii cu el școlar pe pereți. Era ciudat să-l vezi atât de înalt și elegant, îmbrăcat în costum de mire, înconjurat de atâtea amintiri din copilărie. Émile fusese numit cavaler de onoare împreună cu un văr al lui Renaud. Domnișoarele de onoare fuseseră alese de Laëtitia. Sora ei și o prietenă.

— Deschide fereastra, te rog, Émile.

Se executase. Renaud era în pragul leșinului.

— De ce te panichezi în asemenea hal? Doar știi că o să spună „da", nu-i așa?

— Gura!

Renaud n-avea chef de glume. Peste o oră toate privirile vor fi îndreptate spre el, când o va lua de soție pe Laëtitia.

— Floarea o ai? îl întrebase pe Émile, așezându-se pe pervazul ferestrei.

— Ce?

— Floarea! Floarea de la butonieră! Să nu-mi zici c-ai uitat-o!

Émile își scosese floarea roșie din buzunarul cămășii.

— E aici. Relaxează-te!

Laëtitia pusese la punct cu o mână de maestru fiecare detaliu al nunții. Voise să creeze un *dress-code* pentru toți invitații, pentru ca fotografiile să fie cât se poate de reușite. Costumele bărbaților, precum și rochiile femeilor trebuiau să fie negre (era de acord cu câteva motive albe, dar nu prea vizibile). Fiecare trebuia să-și împodobească ținuta cu un accesoriu roșu. Renaud le ceruse fiecăruia dintre bărbați să-și agațe o floare roșie la butonieră. El însuși purta un papion roșu, iar marginea sacoului de la costum era de culoarea macului. Émile era nerăbdător s-o vadă pe Laura în ținuta ei de nuntă. Se bosumflase ea când aflase ce *dress-code* fusese impus, dar respectase regulile jocului. Își cumpărase o rochie neagră, drăguță, înfoiată în partea de jos, care îi venea până deasupra genunchilor și găsise o curea lată stacojie, cu o fundă mare într-o parte. Émile era sigur că avea să arate splendid.

Mama lui Renaud venise să bată la ușa camerei și izbucnise în plâns văzându-l în costum.

— Ești atât de frumos...

În fața bisericii, Émile se trezise pierdut în mijlocul unei mulțimi negru cu roșu. Toată lumea respectase

regulile jocului. Căutând-o din ochi pe Laura, se întâlnise cu prietenii lor comuni pe treptele bisericii.

Laëtitia apăruse din mulțime, îmbrăcată ca o prințesă. Purta o rochie cu falduri bogate, de un alb-orbitor, care îi cobora în cascadă până la picioare. Cocul îi era împodobit cu fluturași roșii. Émile izbucnise în râs imaginându-și reacția Laurei. O și vedea cum se strâmbă, gândind cu voce tare (prea tare): *Alertă, lipsă de gust!*

Vederea fluturașilor ar fi făcut-o să leșine.

— Laura nu-i aici? întrebase el ridicând vocea.

Toată gașca lor era acolo, dar lipsea Laura. Unul dintre colegii de facultate ai lui Renaud îi răspunsese:

— Era aici, dar a plecat.

— Ce? Cum adică, a plecat?

Sosirea lui Renaud în fața bisericii, în mașina familiei, le distrăsese atenția. Taică-său și maică-sa îl conduseseră, în strigătele și aplauzele mulțimii, până în vârful scărilor unde îl aștepta Laëtitia.

— Unde a plecat Laura? întrebase din nou, în timp ce toată lumea se îngrămădea în biserică.

Nimeni nu știa. A sunat-o imediat.

— Da?

Probabil că era la volan, fiincă se auzea tic-tacul semnalizatoarelor la celălalt capăt al firului.

— Ce faci? Unde ești?

— Nu mă întreba! Cotoroanța m-a expediat când i-am zis bună ziua.

— Ce? Despre cine vorbești?

— Despre Laëtitia! Era atât de stresată, Madam Scorțoasa! Dădea ordine la toată lumea și m-a expediat!

— Ce? Dar... când?

— Acolo, adineauri, când am ajuns în fața bisericii. Lucrurile n-o să rămână așa!

— Dar unde ești? Ce faci? Să nu-mi spui că ai hotărât să nu mai asiști la ceremonie din cauza asta!

Răsuflase ușurat când o auzise răspunzând:

— Nu, nu. Mă întorc. Am plecat doar să mă schimb.

Nu înțelesese ce vrea să spună în ultima parte. Era prea agitat. Toată lumea intrase deja în biserică și Renaud îi făcea semne disperate. Nu-l mai așteptau decât pe el.

Imnul nupțial răsunase în toată biserica. Ultimii invitați se așezaseră. Émile o privise pe Laëtitia cum se îndrepta spre altar, la brațul tatălui ei, într-o tăcere solemnă. Văzuse ochii lui Renaud sclipind de fericire. Îl auzise răspunzând „Da" dintr-o suflare, atât era de

emoționat. O căutase din ochi pe Laura când mirii se sărutaseră, când se rostise „Vă declar soț și soție", fiindcă voia să-i dea de înțeles din priviri: *Într-o zi vom fi noi.* Dar ea nu era acolo.

O găsise la ieșirea din biserică, în timp ce tinerii căsătoriți ieșeau în aplauzele celor prezenți și sub o ploaie de petale de trandafiri roșii. O găsise cu aerul ei insolent și într-o rochie albastru-turcoaz care se evidenția de minune în mulțimea roșu cu negru a invitaților.

— Lo... Cum de-ai îndrăznit?

Era fericită, adorabila lui nebunatică. Nu se putuse abține să nu izbucnească în râs, luând-o de mijloc.

— Ești un monstru.

Ea îi răspunsese cu un zâmbet larg:

— Hai la fotografii!

Într-adevăr, stricase toate fotografiile. În fața bisericii, în părculeț, în cortul de nuntă, pe scările primăriei. N-o vedeai decât pe ea. Pata turcoaz în mijlocul mulțimii de negru și roșu. Acapara toată lumina și n-o mai remarcai nici măcar pe Laëtitia. Astfel încât surorile miresei și mama acesteia îi ceruseră în cele din urmă explicit să se așeze în spate în toate fotografiile. Se supusese zâmbind satisfăcută. O văzuse pe Laëtitia spumegând de furie și îi era de ajuns. După asta, Émile o dusese cu forța în apartamentul lor și îi ordonase:

— Te schimbi acum.

Laura îl ascultase. Nici măcar nu protestase. În fond, nu era fată rea. Ci doar o pacoste. O pacoste adorabilă.

— Deci, cum este, cum te simți?

Rămăsese în sfârșit singur cu Renaud la masa mirilor. Laëtitia plecase să danseze cu surorile ei. Laura discuta cu niște prieteni comuni câteva mese mai încolo.

— Este... Nici măcar nu-mi vine să cred.

Își studia verigheta de la mâna stângă și se tot minuna.

— Am impresia că nu este mâna mea.

— Probabil că te face să te simți important, nu?

Renaud își umflase pieptul cu mândrie.

— Da.

Încă era emoționat. Avea obrajii roșii. Émile îi zâmbise.

— Nu-mi revin.

— Nici eu.

— Te priveam în biserică, drept, sigur pe tine... Laëtitia care pășea hotărâtă...

— Grăsanul care eram nu m-ar fi crezut niciodată dacă i-aș fi spus că într-o bună zi va ajunge aici.

Renaud își ștersese foarte discret o lacrimă apărută în colțul ochiului.

— Într-un fel, totul s-a întâmplat datorită vouă... Dacă nu mi-ați fi forțat mâna atunci...

— Termină cu prostiile! Ți-am adus-o pe tavă, desigur... Dar tu ai făcut restul! Și te-ai descurcat destul de bine, din câte văd.

Renaud izbucnise în râs, radiind de fericire. Și surprizele nu se terminaseră pentru el. Încă nu știa că peste trei luni pântecul soției lui avea să se rotunjească. Nu știa că se pregătea să devină tată.

Karen se înșela. Căsătoria încă are un sens. Iar el e sigur acum de un lucru: nu se poate căsători cu Joanne și nici cu altcineva. Așa este el, ca Renaud. Dacă s-ar căsători într-o zi, ar vrea să fie ceva intens și frumos. Va renunța la cadoul lui Joanne, oricare ar fi prețul pe care trebuie să-l plătească.

12

21 iulie, pe la ora 13
Mosset, la marginea unui câmp de lavandă, mai jos de sat

Joanne ar trebui să ne aleagă destinațiile mai des. N-am intrat încă în sat, îl zărim doar de aici, de jos. Putem să-i vedem zidurile de apărare și casele, cocoțate pe stânca mare.

Ne-am oprit în acest câmp de lavandă ca să mâncăm ceva și să ne bucurăm de priveliște. Nu doar satul Mosset e din cale-afară de pitoresc. Mai e și o biserică în ruine. Capela Notre-Dame-de-Corbiac. O biserică veche și mare din epoca romană. Pe un panou, la intrare, scrie că a fost cumpărată de un cuplu de englezi care au început lucrările de renovare.

După masă, vom intra în sat și vom căuta o parcare unde să ne lăsăm rulota, apoi vom merge să ne plimbăm pe ulițele lui...

N-au găsit nicio parcare unde să aibă voie să lase rulota. Au dat de două ori roată satului ca să fie siguri, după care au decis să facă niște cumpărături într-o prăvălie înainte de a merge puțin mai la vale. Au lăsat mașina pe marginea unui mic drum de țară și au urcat pe jos, cu rucsacurile în spate, ca să exploreze împrejurimile. Când au intrat în sat, căldura se mai domolise deja. Trec printr-una dintre cele trei porți care permit intrarea în interiorul zidurilor de fortificație: poarta Santa Madeleina. Mosset și-a păstrat aspectul de sat de munte medieval. Zidurile de apărare, care protejau castelul nobililor, sunt încă în picioare, ca și porțile Coume Gelada și França. În vârful clopotniței, lucru incredibil, se înalță un pin foarte bătrân. Asta pare să fie cea mai mare atracție turistică. Émile și Joanne rătăcesc pe străduțe, la umbră. Se opresc în fața unui hambar de grâne, apoi în fața unei firme de tâmplar sculptate în piatră, arborând cu mândrie rindeaua drept blazon. Un vechi cuptor de pâine îi lasă cu gura căscată. Mai târziu, fac o pauză lângă un bazin cu apă și Émile o privește pe Joanne cum își coboară picioarele în el.

— Ți-a plăcut?

S-a făcut noapte. S-au întors la rulotă, după ce au hoinărit mai multe ore.
— Da. Ador satul ăsta.
S-au așezat ca de obicei la măsuța pliantă, în fața rulotei. Drumul este foarte puțin circulat. Au făcut bine că au parcat aici.
— Ar trebui să nu mai mergem atât de mult, declară Joanne umplând farfuriile cu un soi de tocăniță de morcovi.
— De ce?
— Acum două zile, ți s-a făcut rău.
El vâră lingura în tocană și o duce la gură.
— Da, zice, cu gura plină. Ai dreptate.
Nu știe ce mâncare este: piure, supă, morcovi pasați? Dar nu e rea deloc. Au cumpărat morcovii ăștia de la prăvălia de sus din sat.
— Mai ales că data viitoare nu vreau să mă duci la spital.
Joanne lasă lingura să-i cadă, surprinsă de declarația lui.
— Ce?
Émile termină de înghițit.
— M-am gândit. Nu vreau să ne căsătorim.
Ea ridică lingura cu gesturi lente și dă din umeri.
— Bine.
Émile nu reușește să distingă nicio emoție pe fața ei. Nici dezamăgire, nici altceva. Bineînțeles, îi este totuna. Ea îi propunea să-i facă un serviciu, nimic mai mult. Continuă să mănânce în tăcere, tot ce se aude e zgomotul lingurilor în farfurii.
— Deci, dacă leșini din nou, ce fac?
Émile nu știe ce să răspundă.
— Mă ocup eu singură de tine?
Când o spune așa, el se gândește că e complet egoist, că aruncă pe umerii ei o responsabilitate imensă. Dar este incapabil să-i dea un răspuns logic și pertinent. Nu-i poate cere să fie infirmiera lui, să-l ducă singură la rulotă, să-l îngrijească... Nu poate nici să-i ceară să-și continue drumul și să-l lase acolo. Va fi găsit. Va fi dus la spital. Va ajunge la centrul de studii clinice. Va fi din nou în grija părinților săi. E tocmai ce caută să evite cu orice preț. Joanne așteaptă răspunsul. El încearcă să se eschiveze:
— Există o altă soluție... Aș putea... Aș putea să-mi iau o altă identitate... E... E fezabilă chestia asta, nu?
Se bucură că ea rămâne impasibilă, că nu încruntă din sprâncene, că nu-și dă ochii peste cap, că nu-l privește ca

pe un tip cu totul ridicol.

— O să mă informez. O să mă informez mâine. Dacă îmi iau o altă identitate, aș putea să mă duc la spital fără riscuri.

Ea dă din cap încet.

— OK.

Probabil că nu-l crede în stare. Cum va face? Cu ce acte? El n-are nicio idee. Continuă să mănânce în tăcere.

Mai târziu, spală amândoi vasele în aceeași tăcere tensionată. Émile spală și ea șterge. Nu l-a întrebat nimic, dar el îi spune totuși:

— Dacă refuz ideea de căsătorie, asta n-are nimic de-a face cu tine.

Se întoarce să o privească. Joanne are o expresie neutră.

— Știu, zice ea.

Émile se răsucește cu spatele la ea și începe iar să frece cratița în chiuvetă.

— Doar că... nu-mi pot imagina căsătoria dacă este total lipsită de sens. Am...

Se întrerupe, cu mâinile pline de spumă deasupra chiuvetei.

— Am latura asta romantică. Poate că ți se pare cam aiurea... Am nevoie ca acest gest să aibă sens.

O simte cum îl aprobă în spatele lui. Trec câteva secunde. Când Joanne vorbește, o face cu nespus de multă blândețe:

— Ți-ai închipuit că e total lipsit de sens?

E obligat să se oprească, să închidă robinetul, să lase deoparte buretele ca să se întoarcă spre ea.

— Ce vrei să spui?

Joanne încruntă ușor din sprâncene.

— Faptul că nu suntem îndrăgostiți nu înseamnă că acest gest nu va avea niciun sens. Nici eu nu l-aș face dacă n-ar avea niciun sens în ochii mei.

El continuă s-o fixeze cu privirea fără să spună nimic, cu mâinile pline de spumă.

— Are un sens. Este o promisiune pe care ți-o fac, sau mai degrabă... mai degrabă un angajament pe care mi-l iau... pentru ca tu să fii sigur că-ți voi urma instrucțiunile până la capăt, că îți voi proteja libertatea cu orice preț, că voi veghea asupra ta până la sfârșit... Nu este o căsătorie din dragoste, e-adevărat... Dar nu e total lipsită de sens, nu?

El clatină încet din cap. Nu, bineînțeles că nu. Are dreptate.
— Nu... E-adevărat...
Căsătoria cu ea nu are semnificația la care se aștepta el, dar nu este un act gratuit. S-a înșelat. Are nevoie de câteva secunde ca să poată vorbi din nou.
— Și pentru tine... ce sens are asta, toată chestia asta? Ce... Ce câștigi tu din ea?
O expresie de durere îi traversează chipul. O mărturie de slăbiciune. Este prima oară când poate să citească dincolo de trăsăturile ei netede. Suferă. Enorm. El nu știe de ce, dar acum înțelege că ăsta e motivul pentru care s-a închis în ea însăși, motivul pentru care mimează indiferența și nu exprimă nicio emoție. E prea multă durere în ea. Dacă lasă să-i scape fie și numai o bucățică din această durere, un torent o va ajunge din urmă și nu știe dacă va supraviețui. Joanne are vocea gravă când răspunde:
— Am din nou un motiv de a merge mai departe.
Émile înțelesese asta. Chiar înainte ca ea să deschidă gura.

Au trecut două zile fără ca ei să-și dea seama. Au trecut foarte repede și totodată foarte încet. Émile s-a odihnit mult. Și-a petrecut majoritatea timpului așezat la măsuță, în fața rulotei sau sub un copac, pe marginea drumeagului. A dormit, a scris câteva rânduri în carnet, a încercat să facă o supă din legumele pe care Joanne le-a adus de la piață a doua zi... Joanne a colindat ore în șir prin Mosset și prin împrejurimi. S-a plimbat pe străduțele pavate și pe câmpurile de lavandă. S-a întors cu buchete de lavandă uscată, pe care le-a aranjat pe masa din rulotă. A trecut prin mica piață din Mosset și a adus legume de toate culorile. N-au mai vorbit despre căsătorie decât a doua seară, când își beau ceaiul pe marginea drumeagului atât de puțin umblat. Émile a zis:
— Mâine vom merge la primărie.
Și Joanne a înțeles.

În dimineața asta, merg amândoi sub un soare dogoritor spre satul înconjurat de ziduri de fortificație. Sunt mulțumiți să constate că primăria este deschisă. Nu mai știu în ce zi sunt. Se temeau că e duminică. În hol, Joanne se oprește îndelung în fața unui avizier plin cu anunțuri. Funcționara de la birou își pierde răbdarea într-un final, văzându-i că nu se apropie, și își drege vocea:

— Bună ziua. Pot să vă ajut?

Joanne tresare. Émile îi face semn să-l urmeze și se apropie amândoi de recepție.

— Bună ziua.

Émile are vocea un pic mai răgușită ca de obicei.

— Am... Am venit fiindcă am vrea să ne căsătorim.

A vorbit cu o voce ciudată, o voce înăbușită care i se pare străină. Privirea funcționarei zăbovește o clipă pe ținutele lor de drumeție.

— Sunteți rezidenți ai localității? întreabă ea cu o voce lipsită de amabilitate.

De data asta, Joanne e cea care răspunde, ceea ce îl surprinde pe Émile:

— Nu, suntem în trecere.

Femeia scoate un sunet ciudat, plescăind din limbă.

— În cazul ăsta, nu va fi posibil.

În holul prea mare și rece al primăriei se așterne tăcerea.

— Ah! zice Émile.

Funcționara clatină din cap.

— Căsătoria nu poate fi încheiată decât în primăria din localitatea de reședință a cel puțin unuia dintre soți.

Cei doi schimbă o privire rapidă și contrariată. Nu și-au imaginat că asta va fi o problemă. Émile nu știe ce să răspundă. Joanne se leagănă de pe un picior pe altul. Încearcă să explice:

— Călătorim mult... Avem... Practic, n-avem un domiciliu fix.

Funcționara îi privește cu subînțeles.

— Înțeleg. În acest caz... lăsați-mă să verific...

Își învârte scaunul de birou și se ridică pentru a merge să caute într-un dulap mare, de lângă perete. Scoate din el un dosar greu pe care-l pune pe birou.

— Așteptați câteva secunde...

Ei se grăbesc să încuviințeze în același timp. O privesc cum scoate din dosar o foaie plastifiată, îi urmăresc ochii care sar de la un rând la altul, buzele care se țuguie și apoi se lărgesc într-un zâmbet de satisfacție.

— Da, zice ea în cele din urmă. Asta este. Am găsit informația.

Ei așteaptă, nerăbdători să audă ce va spune.

— Localitatea de înregistrare a căsătoriei trebuie să fie ori cea în care aveți domiciliul, ori cea în care aveți reședința.

Se uită unul la altul, nedumeriți. Nu înțeleg cu adevărat diferența.
— În cazul în care localitatea este locul de reședință și nu de domiciliu, trebuie ca măcar unul dintre soți să fie stabilit acolo de mai mult de-o lună.
Funcționara pune foaia pe birou și îi privește pe amândoi. Joanne își încrețește nasul. Se gândește. Émile își scarpină bărbia. Este gestul pe care îl face întotdeauna când este nervos.
— Stabilit, zice el în cele din urmă. Adică?
— Adică locuiți acolo.
Pare să-l ia drept un idiot sau un tip foarte încet la minte.
— Locuim în rulotă, declară Émile.
— Mă tem că, în acest caz, prevederea nu se aplică.
Funcționara așteaptă o reacție din partea lui. Émile bolborosește un răspuns vag:
— Bine... De acord... O să... O să vedem cum facem...
Ea aprobă.
— Dacă decideți să vă stabiliți aici și să vă căsătoriți, gândiți-vă să anunțați primăria. Există un dosar de căsătorie care trebuie depus la primărie și care trebuie să conțină anumite acte justificative. Noi trebuie să publicăm anunțul oficial al căsătoriei și să-l afișăm la intrarea în primărie timp de zece zile. N-o să vă puteți căsători decât în a unsprezecea zi. Aveți în vedere acest lucru, dacă decideți să vă căsătoriți aici.
Émile își scarpină din nou bărbia.
— Actele justificative, adică...
Funcționara verifică foaia pe care a scos-o din dosar.
— Originalul și o copie după actul de identitate, o dovadă care să indice reședința, adică o factură oarecare, informațiile despre martori împreună cu actele lor de identitate și o copie după certificatele voastre de naștere. Asta-i tot.
El începe să-și scarpine iarăși bărbia.
— Referitor la martori...
Femeia înțelege imediat care este întrebarea.
— Nu aveți?
Clatină din cap amândoi, în același timp. De data asta, funcționara nici măcar nu mai pare surprinsă. Probabil îi consideră un cuplu de ciudați.
— Trebuie să aveți cel puțin doi. Funcționarii primăriei sunt autorizați să vă servească drept martori.

Se lasă din nou tăcerea în holul primăriei. Funcționara citește ușurarea pe fețele lor. Un curent de aer cald străbate holul în momentul în care ușa de sticlă se deschide. O bătrână încovoiată se apropie. Pașii ei răsună pe pardoseală.

— Asta e tot domnule, doamnă? întreabă funcționara.

Ei confirmă amândoi.

— Da. Este perfect. Mulțumim.

— Vă mulțumim. La revedere.

— La revedere.

Coboară străduțele mai încet decât le-au urcat. Sunt cam descurajați de ceea ce au auzit.

— Cum o să facem? întreabă Émile.

Chipul micuț al lui Joanne apare de sub pălărie când fata își ridică privirea spre el.

— Va trebui să locuim undeva timp de o lună. Să închiriem o garsonieră mobilată, nu contează...

— Da...

— Fie aici, fie în altă parte.

El tot este un pic descurajat. I se pare foarte complicat. Joanne ia lucrurile mult mai ușor. Are un mers vioi, aproape nepăsător.

— Dacă-i musai să stăm atât de mult într-un loc, trebuie să ne simțim bine, adaugă ea.

— Da...

— Uite ce am luat din hol...

Îi întinde un prospect pe care scrie „Eus. Unul dintre cele mai frumoase sate din Franța. Declarat monument istoric". Se vede un sat străvechi, cu ulițe din piatră, cocoțat pe coama unui munte, înconjurat de o vegetație luxuriantă. Pare magnific. Mult mai impresionant decât Mosset.

— Unde este? întreabă el.

— La cincisprezece kilometri de aici.

— Vrei să ne instalăm acolo?

Ea dă din umeri.

— Încă nu știu...

Își ridică pălăria căzută pe frunte.

— Dar vreau să văd cum ne simțim acolo.

— OK. Putem merge să vedem.

24 iulie

Renaud,

O nouă etapă în drumul nostru. În după-amiaza asta, vom părăsi Mosset pentru a merge într-un sat numit Eus.

Călătoria asta este una liniștită. Nu mă așteptam să găsesc atâta linște și pace interioară într-o plimbare fără țintă. Nu m-ai recunoaște! De altfel, uită-te la mine cum vorbesc! „Pace interioară"! Probabil că Joanne m-a stricat pentru totdeauna!

Totuși, vezi tu, sunt fericit doar stând așezat, doar privind stelele sau mersul norilor, doar întinzându-mă la umbra copacilor. Ba chiar am fost fericit să mă apuc să pregătesc un jeleu de lavandă pentru a-i face plăcere lui Joanne. După ce s-a răcit, jeleul pare destul de reușit. Vezi, mă transform. Într-un tip mai bun, cred... Te las să apreciezi singur. ☺

Constat cu surprindere că găsesc plăcere în lucruri neînsemnate, în gesturi banale de zi cu zi. Dar nu ăsta este, de fapt, subiectul scrisorii mele. Nu, subiectul scrisorii mele este o veste importantă pe care trebuie să ți-o dau: o să mă căsătoresc, Renaud.

Nu sări în sus de bucurie. Nu e o glumă, dar nici nu este ce crezi tu. Nu e vorba de o căsătorie ca a ta cu Laëtitia... Este o idee de-a lui Joanne. E gata să o facă pentru a putea deveni tutora mea legală în caz de spitalizare sau dacă e de luat vreo decizie importantă. Face asta ca să mă împiedice să sfârșesc în centrul de studii clinice. Cred că tocmai pentru că nu mă iubește va ști să ia deciziile bune.

O să ne apucăm să facem pregătiri de nuntă, dar nu e vorba despre alegerea restaurantului, probarea ținutelor sau închirierea unei mașini superbe de epocă pentru a ajunge la biserică. Nu. E vorba doar de o sarcină administrativă cam dificilă și vom fi foarte ușurați după ce o vom rezolva.

Îți amintești, în ziua nunții tale, ne venea greu să credem că tu erai tipul ăla în costum, că ție ți se întâmpla asta. Mi-ai zis atunci ceva de genul „puștiul care eram nu m-ar fi crezut niciodată dacă i-aș fi spus că într-o bună zi va ajunge aici". Nu credeai că o să stai într-o zi în fața altarului alături de o fată precum Laëtitia. N-ai fi crezut niciodată că, într-o bună zi, viața ta va fi așa.

Ei bine, și eu am oarecum aceeași impresie, dar într-un mod cu totul diferit. Când eram puștan și mă gândeam că voi fi mire, îmi imaginam o căsătorie frumoasă: o biserică din piatră, o brunetă superbă în rochie albă, invitați, sărbătoare. N-aș fi crezut niciodată că va însemna să strâng fotocopii după acte originale și să-mi doresc să se termine cât mai repede. Nu mă gândeam că mireasa va avea deja un iubit, care o va aștepta undeva, în apropiere de Saint-Malo.

Dar în fine... Viața e plină de surprize, nu-i așa? Călătoria asta, de exemplu, și liniștea pe care o simt, asta da surpriză...

Renaud, o să te las acum. Joanne este gata. O să ne putem continua drumul. Îți voi da vești imediat ce ne vom instala la Eus.

Te îmbrățișez. Mă gândesc mult la voi.

Émile

Ajung în Eus după-amiaza, pe o căldură cumplită. Se spune despre Eus că este satul cel mai însorit din Franța. În orice caz, căldura este insuportabilă. Lasă rulota în parcare, chiar în fața zidurilor de fortificație. Vor face ca și la Mosset: vor vizita satul pe jos. Abia coborâți din vehicul, rămân încremeniți de uimire minute bune. Eus este acolo, drept în față, pe o culme stâncoasă care se ridică dinaintea lor. Este un sat străvechi, fortificat, cocoțat pe flancul de sud al muntelui, construit în trepte între valea Confient și muntele Canigou. Punctul central al satului este clopotnița unei catedrale.

Émile încearcă să se smulgă din contemplare.

— Ne luăm rucsacurile și mergem?

Joanne e de acord.

Abia au trecut de zidul de apărare, când sunt abordați de un bătrân.

— Sunteți turiști?

Bătrânul are părul alb și rar. Poartă o vestă veche de cioban și o beretă. La prima vedere, pare cam nebun. În mod surprinzător, îi răspunde Joanne.

— Bună ziua, domnule. Da, suntem turiști.

Îl privesc pe bătrân apropiindu-se cu pași mici care par să-l coste un efort supraomenesc. Le zâmbește cu gura lui știrbă.

— Bine ați venit, zice el când se află în sfârșit în fața lor.

Joanne dă din cap pentru a-i mulțumi. Émile rămâne un pic mai în spate. Bătrânul le întinde o mână pe care o strâng amândoi cu ezitare.

— Pot să vi-l arăt. Cunosc satul ăsta ca-n palmă.

Joanne se întoarce spre Émile, așteptând să-și dea acordul. El este neîncrezător. Ea, deloc, de data asta.

— Eu...

Nu știe ce trebuie să spună, dacă trebuie să-i precizeze bătrânului că n-au bani lichizi la ei... Dar la stânga lor răsună o voce și ei descoperă fereastra unei case, deschisă,

și înăuntru, o doamnă de vreo cincizeci de ani purtând un șorț galben.

— Nu vă faceți griji, tinerilor! Este Jean, memoria acestui sat.

Doamna vorbește cu un zâmbet amuzat.

— De ani de zile îi ghidează pe toți turiștii care pun piciorul aici.

Ei îi adresează un zâmbet politicos.

— Ah... Am înțeles.

Doamna adaugă:

— O să aflați mai multe de la el decât din orice carte.

Bătrânul așteaptă, cu mâinile încrucișate la spate.

— Așadar... veniți?

Iar Émile încuviințează.

— Da. După dumneavoastră.

Au făcut bine că i-au acceptat invitația. În afară de faptul că le e teamă să nu-l obosească prea tare pe bătrân, urcând pe străduțele pavate sub soarele arzător, sunt încântați să-l urmeze. Jean vorbește mult, chiar și când drumul e abrupt. Nu gâfâie niciodată. Le spune povestea catedralei Saint-Vincent, care se înalță deasupra orașului și de unde pleacă toate străduțele pavate ale satului. Biserica a fost ridicată pe ruinele fostului castel. De altfel, le explică el, în spatele bisericii, încă mai pot fi văzute câteva dintre ruinele lui. Biserica a fost construită, povestește el, chiar de locuitorii satului. Cei mai bogați au donat bani, în vreme ce săracii s-au oferit să pună umărul la ridicarea ei.

— Bărbații urcau pe ziduri. Femeile aduceau pietrele, care cântăreau în jur de o sută de kilograme fiecare.

Jean le spune că pietrele erau atât de greu de dus și că munca presupunea atâta efort, încât multe femei pierduseră sarcina și bebelușii nu mai putuseră să vină pe lume.

— Copiii și femeile mai puțin viguroase aduceau coșuri de pământ ca să ridice un eșafodaj natural în interiorul zidurilor.

Biserica Saint-Vincent este supranumită biserica „înaltă“ în opoziție cu biserica „joasă“, o capelă romană care se află în partea de jos a satului.

O cotesc pe străduțele în pantă, trec pe sub arcadele străvechi, se opresc în fața a ceea ce a mai rămas din fostul drum ocolitor. Multe case au o scobitură rotunjită destul de ciudată. Jean îi lămurește că e vorba de cuptoare de pâine din trecut, care mai sunt folosite din

când în când. Clădirea asta veche și masivă este casa parohială. Micuțele prăvălii deschise care atrag turiștii sunt majoritatea ateliere de artiști: sculptori în marmură și piatră, pictori de vitralii, bijutieri, cuțitari, desenatori... Joanne este în al nouălea cer. Émile vede cum îi sclipesc ochii în fața fiecărei firme. Jean își continuă neobosit drumul, fără a se opri din vorbit.

Ajung în sfârșit în punctul central din Eus: catedrala Saint-Vincent. Jean le arată vegetația care înconjoară satul.

— N-o să mai vedeți nicăieri un asemenea amestec de cactuși și mimoze ca aici.

Se întoarce spre nord și le arată ceva în depărtare.

— Dacă o luați în direcția asta, ajungeți într-un fost sat din care n-au mai rămas azi decât ruine. Se numește Cômes. Acolo nu mai sunt decât pietre... și o biserică.

Jean a plecat. A șters-o la fel de neașteptat precum i-a abordat mai înainte. A dispărut cu bereta și cu vesta lui de cioban salutându-i cu un gest al mâinii. Au rămas locului și un tip, care fuma o țigară în fața unei prăvălii de cuțite vechi, le-a zis zâmbind:

— Jean e o legendă aici.

S-au apropiat de el. Émile l-a întrebat:

— Este aici dintotdeauna?

Bărbatul a încuviințat.

— Aproape. A fost cioban. Când s-a stabilit în sat, s-a dus să-i cunoască pe bătrâni și le-a pus întrebări ore în șir despre istoria satului și despre viața din trecut.

Émile s-a simțit încurcat.

— Noi nu i-am dat nimic în schimb...

Tipul a râs.

— Nu vrea nimic. Face asta cu toată generozitatea.

S-au așezat lângă zidul catedralei Saint-Vincent și au privit soarele care apunea încetișor peste Eus. Pietrele capătă licăriri aurii care alunecă de-a lungul străduțelor. Acoperișurile au luciri roșietice. O linie fină, roz-portocalie se desenează la orizont. Dincolo de ziduri, vegetația e întunecată. Rămân tăcuți și nu mai reușesc să se smulgă din contemplarea spectacolului. Ziua asta a fost parcă una în afara timpului. Jean, străzile pavate, pietrele încărcate de istorie...

— Émile...

Joanne a vorbit în șoaptă, fără să-și ia ochii de la lucirea roșiatică a soarelui pe acoperișul caselor.

— Da.

— Cred că o să ne stabilim aici...

Acum îl privește. Chipul ei, de obicei atât de palid și de inexpresiv, este plin de lumină și de încântare. E ca și cum ar căpăta din nou viață, ca și cum s-ar reînsufleți.

— Da, zice el simplu.

Nu știe dacă va găsi cuvintele potrivite pentru a descrie în carnetul lui ceea ce a văzut astăzi.

Mănâncă jeleul de lavandă chiar din borcan, cu vârful degetelor. Curăță bine marginile ca să fie siguri că nu pierd nimic. Apoi își ling degetele cu lăcomie, închizând ochii. Borcanul este deja pe jumătate gol. Émile pariază că-l vor termina în seara asta. Jeleul lui de lavandă este reușit. Lui Joanne îi strălucesc ochii. Este fericit să o vadă așa. Au scos masa și scaunele pliante și s-au așezat lângă rulotă, în parcarea din fața zidurilor de apărare. Nu este cel mai bun loc de campare, dar asta n-are importanță. Mâine vor căuta un mic apartament în care să stea o lună. Vor lăsa rulota în parcare, vor semna un contract de închiriere și se vor muta împreună.

Acum o lună, Émile afla că nu mai are mult de trăit, că-și va petrece ultimii doi ani de viață închis într-un centru de studii clinice. Astăzi, mănâncă un delicios jeleu de lavandă, uitându-se la cel mai frumos sat pe care l-a văzut vreodată. Mâine se va muta cu Joanne. Peste câteva săptămâni își vor spune *da* la primărie. Viața lui nu s-a sfârșit. A înțeles bine acest lucru. Atâta vreme cât el va decide că nu e mort, viața va continua să-i joace feste ciudate. Iar el nu este încă mort. Dimpotrivă. Nu s-a simțit niciodată atât de viu.

În dimineața asta, Joanne e ca argintul-viu. Umblă încolo și-ncoace prin rulotă în timp ce Émile încearcă să doarmă. O aude intrând și ieșind, luând o ceașcă de sub chiuvetă, încălzind apă, spălând o lingură. Pleacă pentru o vreme. Aproape o oră. Exact timpul de care Émile are nevoie ca să adoarmă la loc, apoi Joanne se întoarce și dă drumul din nou la apă. Cotrobăie prin dulap, scapă ceva pe jos. Până la urmă, Émile se ridică. Își dă seama că nu va putea să doarmă mai mult cu toată harababura asta.

— Ce se întâmplă? Ne mutăm deja?

Sare jos de pe scară. Joanne tocmai strânge bancheta pe care doarme.

— Salut, zice ea ridicându-se. Te-am trezit?

— Cam da...

— M-am întâlnit cu Jean la intrarea în Eus. Voiam să pornesc în recunoaștere după apartamentele de

închiriat...

El se freacă la ochi și își înăbușă un căscat. Habar n-are cât e ceasul. Credea că a dormit puțin, dar având în vedere poziția soarelui, trebuie să fie aproape de amiază.

— Stă tot la intrarea în sat? întreabă.

— Da. Era cu doamna aia cu șorț galben... Cea care era acolo și ieri.

Émile își amintește de doamna aceea de vreo cincizeci de ani care le-a vorbit de la fereastră. Încuviințează din cap și se îndreaptă spre masă ca să-și facă un ceai.

— M-a salutat și m-a întrebat cât timp rămânem aici. I-am zis că vrem să locuim o vreme în sat. Mi-a zis că apartamentul de deasupra celui în care locuiește mama ei este liber.

El se oprește, cu ceainicul în mână, și se întoarce spre Joanne.

— Cum ai spus?

— De fapt, este unul și același apartament... Pe două etaje... Dar mama ei are optzeci și patru de ani și se deplasează cu mare greutate. Au reamenajat apartamentul pentru ca ea să poată sta doar la parter. Au construit o baie cu cadă jos. Se împlinesc doi ani de când etajul de sus este neocupat.

— Oh.

Își zice că e o afurisită de coincidență.

— N-a putut să-l închirieze în doi ani?

Joanne face o mutră pe care el nu reușește s-o descifreze. O mutră contrariată.

— De fapt, ne propune un schimb de servicii pentru jumătate din chirie...

El nu înțelege prea bine. Vede că Joanne stă ca pe ace, că îi pândește reacția.

— Adică? o întreabă.

— Caută niște persoane serioase, care pot să o supravegheze pe mama ei în schimbul a jumătate din chirie.

Émile se încruntă.

— Nu e vreo escrocherie, chestia asta?

— Ar fi suficient să trecem de mai multe ori pe zi ca să ne asigurăm că e bine și să-i ținem companie. Are deja o menajeră... Ar trebui doar să o supraveghem un pic.

Joanne îi așteaptă reacția cu o oarecare nerăbdare.

— Ce zici?

Émile pune ceainicul pe masă.

— Nu știu... Am locui la ea?

— Mai mult sau mai puțin... Să zicem, chiar deasupra. Dar am avea o scară separată ca să urcăm la etaj.

El nu se poate abține și se încruntă iar.

— Nu știu... Să am grijă de o bătrână... Nu e chiar punctul meu forte...

Joanne încearcă o nouă metodă de a-l convinge, cu aceeași expresie nerăbdătoare:

— Am avea acces la curtea ei interioară... Femeia zice că mama ei nu se duce niciodată acolo... Este o curte frumoasă, umbrită de un platan mare.

— Mmm.

Émile se întoarce la ceea ce făcea. Nu știe ce idee i-a băgat femeia asta în cap lui Joanne, dar în mod evident a prins. Timp de câteva minute, Joanne nu mai zice nimic. Îl privește cum fierbe apa, cum o toarnă într-o ceașcă mare, cum bagă în ea un pliculeț de ceai. Apoi îl urmează afară când el se așază la măsuța pliantă.

— Am avea numele trecute pe contractul de închiriere?

În definitiv, este singurul motiv pentru care încearcă să închirieze un apartament în sat.

— Da. Mi-a dat asigurări că o va face. Dar asta nu e tot...

El o privește cum se apleacă deasupra mesei cu un aer serios.

— Nu ne cere nici garanți, nici contract de muncă...

Émile este luat cam pe nepregătite.

— Nu ne-am gândit ieri la asta... Dar e un aspect care riscă să ne facă probleme...

Joanne are dreptate. Ieri s-au ambalat. Nu s-au gândit la toate. Nu închei un contract de închiriere așa, cu una, cu două. Sunt niște condiții care trebuie respectate. Or, ei n-au nici garanți, nici contract de muncă, nici surse de venit regulate prin care să se justifice.

— Fir-ar să fie, zice el, ușor iritat.

Joanne încruntă din sprâncene.

— Ce este?

— Ai dreptate... N-avem încotro...

Ea dă din cap. Émile a crezut că Joanne se entuziasmase la ideea de a ajuta o bătrână, dar nu e așa. Pur și simplu a înțeles că nu aveau de ales.

— Nu ți s-a părut a fi o escrocherie? întreabă el, lăsându-se în scaun.

— Nu chiar.

— Putem vedea apartamentul?

— Da. A propus să ni-l arate în după-amiaza asta.

— Bun...

Joanne așteaptă câteva secunde și, cum Émile nu mai adaugă nimic, întreabă:
— Îi spun că suntem de acord?
El este un pic contrariat. Ar putea fi într-adevăr un plan de rezervă... Dacă îi ajută să obțină actele pentru căsătorie... S-ar putea obișnui cu condițiile, o lună n-ar muri.
— Da. Putem să-l vedem.
— Și apoi vom lua o hotărâre?
— Și apoi vom lua o hotărâre.

Doamna și-a dat jos șorțul galben. Poartă o rochie de vară înflorată, alb cu roșu, și o gentuță aurie. Îi întâmpină cu un zâmbet larg, ca în ajun, lângă zidurile fortificate.
— Bună ziua!
A văzut-o deja pe Joanne azi-dimineață, așa că îl salută doar pe Émile printr-o strângere de mână.
— Mă bucur să vă revăd.
— Și eu la fel.
— Mă numesc Annie.
— Eu sunt Émile.
Își aranjează cureaua gentuței pe umăr și adaugă:
— Prietena dumneavoastră mi-a spus că ați vrea să locuiți o vreme în frumosul nostru sat?
Émile dă din cap aprobator.
— Nu știm încă dacă vom rămâne aici pe termen lung...
Încearcă să fie prudent. Nu știe ce i-a spus Joanne. Nu știe dacă femeia asta este dispusă să închirieze apartamentul doar pentru o lună unor turiști aflați în trecere...
— Mi-a zis că e vorba de o lună, cel puțin.
El confirmă cu o oarecare ușurare.
— Exact.
Măcar lucrurile sunt clare de la bun început. Femeia le face semn să o urmeze și o iau pe o străduță care urcă în stânga.
— Mi-e greu să închiriez apartamentul... În general, oamenii sunt în trecere pe-aici. Nu rămân.
Pașii le răsună pe pavaj. Întâlnesc un grup de turiști străini care se țin după un ghid cu un megafon în mână.
— Pentru niște turiști care stau aici câteva zile, oferta nu este nicidecum interesantă. Aceștia caută locații de vacanță, nimic mai mult. Mamei mele nu i-ar plăcea să vadă niște necunoscuți perindându-se în permanență. Are nevoie de stabilitate la vârsta ei.
Émile și Joanne dau din cap în același timp.

— O să vedeți că apartamentul este micuț, dar cochet. Curtea interioară este foarte frumoasă. Veți putea să vă bucurați în liniște de ea. Mamei mele nu-i place prea mult să iasă vara. Căldura este sufocantă, chiar și la umbră. Preferă să rămână în camera de zi, cu aerul condiționat. Așa că veți putea să stați în curte fără nicio problemă.

Se opresc și Annie începe să scotocească în geantă, căutând cheile.

— Acesta este apartamentul. După cum vedeți, nu locuiesc foarte departe de mama. Pot trece pe aici cel puțin o dată pe zi... În fine, atunci când nu-i am pe nepoți la mine... Fata și ginerele meu locuiesc în zonă.

Se află pe o stradă pavată extrem de îngustă. Niște apartamente, care seamănă mai mult cu niște căsuțe din piatră, se întind de o parte și de alta a străzii. Annie arată o ușă mică roșu-aprins deasupra căreia se vede o plăcuță pe care scrie „Numărul 6". Casa din piatră este foarte mică: o ferestruică la parter, vopsită în roșu și decorată cu un ghiveci de mușcate. O perdea din dantelă protejează interiorul de priviri curioase. O a doua fereastră la etaj, cu obloane groase din lemn maro, arată că această parte a casei este neocupată. Lățimea casei abia dacă depășește patru metri. Pe lângă celelalte pare să semene cu o căsuță pentru păpuși.

Annie pășește pe mica treaptă care duce la ușa roșie și bagă cheile în broască, făcându-le să zornăie. Ușa se deschide și ea îi invită înăuntru.

— Mamă! strigă, închizând ușa în urma lor. Mamă! Sunt eu, Annie! Le arăt apartamentul unor tineri!

Se află pe un hol întunecat care dă probabil într-o cameră de zi și o bucătărie. O rază de lumină pătrunde pe sub ușă. Imediat la stânga lor se găsește scara care duce la etaj. E o scară din lemn acoperită cu mochetă. O voce de bătrână se aude înăbușit:

— Bine. Vii să mă vezi după aceea?

— Da, mamă. Le arăt etajul și trecem să te vedem.

— Bine.

Annie le arată scara din stânga lor.

— Vă rog.

Joanne o ia înainte. Émile o urmează. Urcă treptele și ajung într-o încăpere cufundată în întuneric, căreia nu-i disting nici măcar contururile.

— Oh, scuzați-mă! exclamă Annie. Ar fi trebuit s-o iau eu prima, trebuie să deschid obloanele.

Face câțiva pași, zgomotul lor fiind înăbușit de mocheta de pe pardoseală. Aud fereastra deschizându-se, niște obloane scârțâind, apoi sunt orbiți de lumina bruscă a soarelui venind dinspre stradă. Sunt destul de surprinși să descopere locul în care se află. Émile se așteptase la o încăpere lugubră și înghesuită de femeie bătrână, dar cea în care se găsesc este aerisită, luminoasă și destul de modernă. Annie pare că le vede surprinderea de pe chip, căci le explică:

— Eu și soțul meu am refăcut interiorul când am decis să o mutăm pe mama la parter. Am dărâmat pereții pentru a face un studio mare și am încercat să decorăm un pic mai modern.

În afară de mocheta bej care a fost lăsată intactă, încăperea pare într-adevăr că a fost refăcută în întregime. Pereții lasă vederii pietrele frumoase de construcție. Tavanul pare să fi fost vopsit recent în alb și în el sunt fixate niște corpuri de iluminat. Încăperea este într-adevăr un studio, mobilat cu o canapea mare de colț, albă, cu o masă joasă și cu o etajeră plină de cărți. O chicinetă ocupă peretele opus. Deasupra plitei electrice și a unui frigider micuț, se află o a doua deschidere, ca o lucarnă, care dă probabil spre curtea interioară.

Femeia îi invită să înainteze în încăpere, lângă un dulap de perete, și ei înțeleg repede de ce. În spatele canapelei de colț, mascată parțial de etajera plină de cărți, se află o ușă mai mică pe care o deschide.

— Iată baia și WC-ul.

Și aici totul arată ca nou. Un duș de un alb-strălucitor, un lavoar din imitație de piatră. O ferestruică Velux permite aerisirea încăperii. Spațiul este mic, dar e drăguț și bine amenajat.

— Mama a lăsat aici câteva lucruri pe care puteți să le folosiți. Prosoape de baie, cărți, un joc Scrabble. La vârsta ei, preferă să se uite la televizor.

Se întorc în încăperea principală, în fața scării.

— Așa cum îi spuneam și prietenei dumneavoastră azi-dimineață, vă propun să plătiți doar jumătate din chirie în schimbul unei atenții mai deosebite pe care să i-o acordați mamei. Nu vă cer să vă ocupați de menajul sau de toaleta ei. Mama are deja o menajeră care se ocupă de asta și care trece în fiecare dimineață foarte devreme, pe la ora șapte. Abia dacă o s-o vedeți. Nu, e vorba doar să-i țineți un pic de companie. Să o ajutați să coboare în curte

dacă vrea să ia aer, să-i hrăniți pisica, să-i spuneți noapte bună seara...

Joanne dă din cap. Émile rămâne în urmă, un pic ezitant. Nu e atât de rău cum și-a imaginat. Crede că se vor simți bine aici. Dar oare merită osteneala?

— Vă duc s-o cunoașteți pe mama și să vedeți curtea interioară?

O urmează pe Annie pe scări. Ajung din nou la parter și traversează holul întunecat. Annie le arată niște uși închise:

— Sunt camera mamei, toaleta și baia.

Deschide ușa de la capătul holului și ajung în sfârșit la lumină. Salonul este tipic pentru o femeie bătrână. O tapiserie verde cu margini aurii, fotolii din velur, covoare cu franjuri mari, milieuri pe mobilă. O doamnă în vârstă stă așezată într-unul dintre fotolii, cu o pisică pe genunchi. Are părul alb strâns într-un coc și niște ochi albaștri pătrunzători.

— Mamă, uite, ei au venit să vadă apartamentul.

Pisica e mare și are blana roșcată. Brusc, sare jos din fotoliu și fuge, speriată de invitați. O văd ieșind pe o ușă de sticlă, ce pare că dă spre curtea interioară.

— Oh! exclamă bătrâna. Ai zice că lui Canaille i s-a făcut frică.

Émile și Joanne se apropie să o salute.

— Bună ziua, doamnă.

Bătrâna pare că nu și-a pierdut vioiciunea. Le întinde o mână încă fermă, dar este dojenită când încearcă să se ridice.

— Stai jos, mamă!

Bătrâna doamnă le zâmbește dându-și ochii peste cap. În spatele ei, televizorul merge. Se difuzează un serial a cărui acțiune se desfășoară la țară, într-o cabană. În fundul încăperii se află o chicinetă aidoma celei care se găsește la etaj, doar că aceasta este plină de flori uscate, aranjate în niște vaze urâte, verzi cu auriu ca și tapiseria.

— Veniți, zice Annie. O să vă arăt curtea interioară.

Émile și Joanne trec de ușa de sticlă din spatele ei și coboară cele câteva trepte care duc spre curtea interioară. Locul este într-adevăr fermecător. Curtea este înconjurată de zidurile înalte ale clădirilor vecine, dar nicio fereastră nu dă spre ea, astfel că oferă o intimitate totală. Pe jos sunt dale de piatră. Un platan uriaș, având probabil o sută de ani, a crescut chiar în mijloc și oferă umbră și răcoare locului. Bătrâna doamnă a așezat pe jos, de-o

parte și de alta a ușii de sticlă, numeroase vase pline cu flori de tot felul și de toate culorile. Sub copac, se află o masă rotundă din lemn și două scăunele. Pisica mare, roșcată stă încolăcită sub masă. Îi observă cu neîncredere.

— Asta e curtea. Veți putea ajunge aici trecând prin apartamentul mamei. Dar nu cred că va fi vreo problemă pentru ea. Cum vă spuneam, preferă să rămână în salon, la răcoare, în timpul verii. Sper să vă accepte și Canaille. Este o pisică destul de fricoasă.

Annie se lasă în jos și întinde o mână spre pisică, dar aceasta nu se mișcă deloc.

— Nu prea are chef astăzi. Probabil crede că o să-i luăm puiul...

— Puiul? întreabă Joanne.

Annie se ridică și explică:

— Canaille a fătat și, din trei pisicuți, unul singur a supraviețuit. Un motănel. Mama nu poate să aibă grijă de două pisici la vârsta ei și, oricum, vor ajunge să se bată când motănelul va deveni adult.

Joanne pare destul de afectată de povestea asta. Émile o vede încruntând din sprâncene cu îngrijorare.

— Și ce o să faceți cu el?

— N-am găsit cui să-l dau.

— Doar n-o să-l omorâți?

Vocea lui Joanne seamănă cu cea a unei fetițe îngrozite. Annie are un aer abătut.

— Ba da... Dacă nu-i găsim familie.

— Unde este?

Annie urcă cele câteva trepte care duc la salonul mamei ei.

— Este într-un colț al salonului. Vreți să-l vedeți?

Joanne dă grăbită din cap și se repede înăuntru, în urma lui Annie. Émile mai întârzie o clipă în curte înainte să meargă după ele. Este adevărat că te simți bine aici. Se vede deja așezat la măsuța din lemn, sub platan. Se gândește că bătrâna doamnă nu pare chiar atât de bătrână și bolnavă. Părea destul de vioaie mai adineauri. Până la urmă, ar putea fi un trai plăcut...

O găsește pe Joanne în salon, stând pe vine în fața unui coșuleț în care doarme un motănel roșcat cu pete albe care se chinuie să-și țină ochii deschiși.

— Ce vârstă are?

Bătrâna doamnă e cea care-i răspunde. S-a ridicat din fotoliul ei și înaintează cu dificultate spre Joanne, Annie și motănel.

— Are două luni. Tocmai a fost înțărcat.

Annie se întoarce tresărind:

— Mamă! Stai locului un pic! Te obosești inutil!

Dar bătrâna doamnă o ignoră cu aroganță pe fiica ei. Continuă, adresându-se doar lui Joanne:

— Annie vrea să-l omorâm dacă nu găsesc pe nimeni să-l adopte.

— Aș fi vrut să-l omorâm de la bun început, intervine Annie, dar mama a făcut numai ce-a tăiat-o capul. A încercat să câștige timp. *Să așteptăm să fie înțărcat... O să găsim o familie care să-l adopte.* Acum avem un motănel de opt săptămâni pe care va trebui să-l omorâm!

Joanne își dezlipește în sfârșit privirea de motănelul roșcat cu pete albe. Se ridică în picioare cu un aer de fetiță care se ia în serios.

— Pot să mă ocup eu de el deocamdată. Ar fi la etaj, foarte aproape de mama lui. Și apoi, o să vă ajut să-i găsiți o familie. Voi lipi niște afișe în sat. Sunt sigură că o să-i găsim un cămin...

Chipul lui Annie se luminează. Iritarea provocată de încăpățânarea mamei ei se preschimbă într-un zâmbet.

— Să înțeleg că luați apartamentul?

Joanne ridică o privire plină de teamă spre Émile. Pare să-și dea seama că a luat-o gura pe dinainte, că nu l-a consultat.

— Eu...

Annie se întoarce spre Émile:

— Înțeleg perfect că aveți nevoie să vă gândiți. Pot să vă las până mâine sau chiar câteva zile.

Dar Émile s-a gândit deja. N-au de ce să mai piardă timp dacă vor să rezolve problema căsătoriei cât mai repede.

— Din partea mea, sunt deja hotărât.

Vede cum îi strălucesc ochii lui Joanne, ezitând între teamă și bucurie.

— Sunt hotărât să-l iau.

Annie pare la fel de încântată și ușurată ca Joanne. Bate din palme arătându-și mulțumirea.

— Ei bine, e perfect! Sunt încântată să știu că voi o să-i țineți companie mamei. Sunt sigură că o să vă înțelegeți de minune. Rezolvăm hârțogăria acum?

Annie, Émile și Joanne se așază afară, la măsuța din lemn, sub platan. Joanne n-a mințit: Annie este gata să semneze contractul de închiriere pe loc, fără garanți, fără avans, fără acte care să dovedească faptul că au venituri.

Tot ce dorește este puțină companie pentru mama ei. E convinsă că prezența unor persoane tinere îi va face foarte bine. Émile află că numele bătrânei doamne este Myrtille și că și-a pierdut soțul, pe tatăl lui Annie, în urmă cu zece ani. Annie scoate foile contractului și le completează.

— Ce vă aduce pe aici? întreabă ea deodată, ridicându-și ochii din hârtii, cu un zâmbet pe buze.

În fața tăcerii strânjenite a lui Joanne, Émile e cel care răspunde:

— Vrem să ne căsătorim aici.

Chipul lui Annie se luminează.

— Oh! Felicitări! Este fantastic!

Încearcă amândoi să pară la fel de entuziasmați ca ea, dar nu prea reușesc.

— Îmi închipui că o să vă mutați în propria voastră casă, după ce o să vă căsătoriți, nu-i așa?

— Fără îndoială.

Ea împinge hârtiile spre ei continuând să zâmbească:

— E o alegere excelentă. Satul ăsta este o oază de liniște… Vă las să completați?

Hârtiile sunt completate. Lipsesc copiile după actele de identitate, dar Annie a zis că ar putea să i le aducă mâine, când se vor muta. Bătrâna doamnă a adormit în fotoliu și niciunul dintre ei nu vrea s-o trezească. Se despart de Annie în fața casei, dându-și întâlnire a doua zi la prânz.

Când se întorc în parcare, în afara zidurilor fortificate, singurele cuvinte pe care Joanne i le spune lui Émile sunt:

— Va trebui să-i găsim un nume.

13

Émile zace epuizat pe canapeaua albă. N-aveau multe lucruri de dus până în apartament, dar urcușul pe străduțele abrupte sub un soare dogoritor l-a istovit. Joanne s-a dus să facă fotocopiile în dimineața asta la o prăvălie din Eus, în timp ce Émile a împachetat lucrurile de care au nevoie ca să se mute pe strada Carrero Del Massador, nr. 6. Apoi, la prânz, au pornit spre viitoarea lor casă cu brațele pline de cutii de carton. Annie i-a ajutat să facă un drum, iar Jean chiar li s-a alăturat și a dus gențile cele mai ușoare. Mutarea nu le-a luat mai mult de-o oră. Annie le-a oferit o limonadă rece în curtea interioară și a început să-i întrebe despre rulotă.

— Faceți o călătorie de nuntă în avans?

Cel care a răspuns a fost Émile, căci a văzut că Joanne evita conversația.

— Da, exact. Am vrut să pornim în călătorie amândoi și să ne căsătorim pe drum.

Annie a părut încântată de idee.

— Ce romantic!

Doar că s-a arătat atât de încântată, încât a ținut să le pună o groază de întrebări.

— Hotărâserăți deja locul unde aveați să vă căsătoriți în momentul plecării?

— Nu. Nici locul, nici data.

— Voiați să improvizați în funcție de călătorie?

— Da, exact... Ne-am îndrăgostit de satul ăsta.

— Și după? O să plecați din nou la drum?

— Poate. Nu ne-am hotărât încă.

— O să vă stabiliți definitiv undeva?

— E posibil.

Trebuise să-i descrie în amănunt locurile prin care trecuseră înainte de Eus și să-i spună povestea întâlnirii lor. Fusese destul de laconic. Se cunoscuseră mai demult prin niște prieteni comuni. Joanne se făcuse nevăzută cu motănelul și Émile fusese nevoit să improvizeze singur.

26 iulie
Marjorie,

E rândul tău să primești o scrisoare din partea mea. În momentul de față, mă aflu într-un loc pe care l-ai fi adorat. Voi rămâne aici doar o vreme. E o etapă din călătoria mea. Satul este splendid. Apartamentul în care tocmai m-am mutat te-ar face să plesnești de ciudă. Ziduri din piatră aparentă care îți plac atât de mult. Un duș italian (îți place la nebunie așa ceva). O canapea de colț care ar merge de minune în livingul tău. Un stil modern și sobru, foarte luminos.

Mă mut cu o fată. Ei, da! Îmi și imaginez ce mirată ești. Ba chiar am adoptat un motănel roșcat cu pete albe. Nu i-am ales încă numele, dar te voi informa după ce se va decide Joanne. (Da, o cheamă Joanne.)

După cum vezi, îmi merge bine. Știu că ți-ai făcut multe griji când m-a părăsit Laura, dar n-aveai de ce. Ne revenim întotdeauna din orice și o luăm de la capăt. Sunt cât se poate de fericit. Spune-i-o și mamei. Nu vă mai faceți griji pentru mine. Am hotărât să trăiesc o sută de vieți înainte de a pleca din lumea asta. Dar nu vă uit. Mă gândesc la voi cu dor. În fiecare zi.

Sărută-i pe tata, pe mama, pe Bastien și pe gemeni.

Émile

Va pune la poștă scrisoarea asta. O va trimite dintr-un sat îndepărtat, ca să se asigure că nimeni nu va putea veni după el la Eus. Va lua rulota și va merge o zi întreagă până va găsi un oficiu poștal. Va preciza în josul paginii, după numele lui: *Am făcut în așa fel încât să trimit scrisoarea dintr-un loc foarte îndepărtat de cel în care stau acum. Nu vă pierdeți timpul să veniți să mă căutați. Vedeți-vă de viața voastră și țineți minte că eu sunt bine.*

A hotărât să le arate că e fericit. Cosmetizează puțin adevărul, desigur, dar n-a mințit. Este fericit.

Sunt tăcuți în timpul cinei. Myrtille a mâncat deja, uitându-se la serialul ei. Joanne a vrut să-i încălzească mâncarea și să i-o pună pe masă, în fața fotoliului, dar bătrâna doamnă a asigurat-o că putea s-o facă și singură; că, desigur, îi va lua o groază de timp cu picioarele ei afurisite, dar că, cel puțin, atâta vreme cât mai putea să-și încălzească mâncarea, nu se simțea total neputincioasă.

Ei au vrut să ia masa sus, în apartamentul lor, dar Myrtille le-a repetat de vreo zece ori că puteau să meargă în curte, că ar fi păcat să nu se bucure de blândețea sfârșitului de iulie. Așa că au coborât cu farfurii, tacâmuri și salata, făcând-o pe Myrtille să bombăne din nou:

— Nu vă mai complicați atât data viitoare! Gătiți la mine! Fata mea îmi trimite mâncare gata preparată, așa că nu mai folosesc aragazul!

A adormit la puțin timp după aceea, pe când se uita la serial.

Émile și Joanne cinează așadar în tăcere, sub platan. Émile se gândește că ar fi putut foarte bine să ajungă precum Myrtille, asistat de cei apropiați, neputincios și sufocat de atâta atenție. Încă o dată se felicită că a plecat. Se gândește că Annie și felul în care o tratează pe mama ei o fac pe Myrtille mai bătrână decât este. Și că părinții și sora lui s-ar fi purtat la fel cu el. L-ar fi făcut mai bolnav și mai fragil decât este. Cu Joanne, nu este nici bolnav, nici senil. Este încă un tânăr care străbate drumurile în rulotă, care ia decizii, care se mută cu o fată și o dojenește fiindcă mănâncă ținând un motănel pe genunchi.

O privește cum își curăță farfuria de sos cu o bucată de pâine. A lăsat motănelul jos, iar mama lui, Canaille, tocmai îl spală lângă niște ghivece de lalele.

— I-ai găsit nume? întreabă Émile, lăsându-se pe spătarul scaunului.

Joanne își ridică privirea copilăroasă spre el. De când a găsit motănelul ăsta, a redevenit o fetiță. Călătoria începuse deja s-o transforme, dar motanul este pe cale de a desăvârși metamorfoza. Zâmbește, se înfioară când pisicuțul îi atinge piciorul cu vârful cozii, îl cheamă tot timpul, îl pândește, chipul i se însuflețește când apare.

— Încă nu m-am hotărât.

— Vrei să te ajut să alegi?

— De ce nu?

Își termină de șters farfuria.

— Am ales două cuvinte bretone care sunt destul de scurte și pe care el ar putea să le rețină ușor. *Pok*, care înseamnă pupic, și *Spi*, speranță.

O găsește înduioșătoare cu aerul ei serios și preocupat, ca și cum ar decide ce nume să-i dea bebelușului ei nou-născut.

— Tu ai vreo preferință? Ai un cuvânt de spus, bineînțeles...

Asta îl face să zâmbească și mai mult.

— Ce e? zice ea văzându-l că zâmbește.

— Nimic...

Nu îndrăznește să-i spună că o găsește înduioșătoare. În loc de asta, zice:

— Putem să-i spunem Pok și să considerăm Spi ca al doilea nume... Ce zici?

Joanne încuviințează cu entuziasm.

— Putem face așa.

Apoi adaugă cu un zâmbet larg:

— Va fi primul motan de pe pământ care are două nume!

Chestia asta pare să o facă foarte fericită.

Este pentru prima oară când au atât de puține lucruri de făcut seara. Nu tu ghid al Pirineilor de consultat, nu tu traseu de stabilit, nu tu cort de ridicat... Au în fața lor o lună de zile ca să hoinărească și să pregătească pe îndelete căsătoria. O lună de zile ca să-și plănuiască mai departe aventurile. Sedentarismul are și el ceva bun. Se simt totuși cam neajutorați sub platanul lor. Joanne propune să scoată jocul de Scrabble și Émile acceptă, fără prea mare entuziasm.

Aranjează deci jocul de Scrabble pe măsuță și Émile aprinde lumânările pe care Joanne le-a adus din apartament. Joacă în tăcere, pierduți și unul, și celălalt, în gândurile lor. Joanne l-a recuperat pe micuțul Pok de sub masă și l-a așezat pe genunchi. Émile se întreabă ce față ar fi făcut Laura dacă i-ar fi propus o partidă de Scrabble... Fără îndoială l-ar fi luat peste picior. Își zice că e o prostie, că o partidă de Scrabble nu e chiar o aiureală.

Mai târziu, trec din nou prin salonul lui Myrtille și Joanne o trezește încetișor.

— O să vă conduc în pat...

Dar Émile este cel care o conduce pe bătrână în camera ei. Îi e teamă ca nu cumva Joanne să-și rupă spatele sub greutatea lui Myrtille. Așa că îi spune:

— Du-te să te culci, mă ocup eu.

O însoțește pe Myrtille până la pat, apoi închide obloanele. Fereastra de la camera ei dă spre strada complet pustie la ora asta. La fereastră sunt perdele din dantelă și ghivece de mușcate.

— Adu-mi aminte că trebuie să le ud mâine..., zice bătrâna doamnă.

Émile dă din cap și o privește cum își perie părul, stând dreaptă pe pat. Are părul lung, argintiu. Trebuie să fi fost foarte frumoasă în tinerețe.

— Logodnica ta este încântătoare, murmură bătrâna.

Îl privește cu ochii ei albaștri pătrunzători și Émile simte că nu-i poate ascunde nimic.

— Da...
— Sunt încântată să vă am ca oaspeți.
El îi zâmbește întorcând privirea. Nu știe dacă bătrâna doamnă a înțeles cum stau lucrurile cu el și Joanne. Dacă a bănuit că nu sunt, de fapt, logodiți. Poate că a simțit-o din atitudinea lor, din privirile și gesturile lor. Între ei este încă o oarecare distanță. Oricine ar putea să-și dea seama.
— Și noi, se mulțumește el să răspundă.

Myrtille s-a culcat. Joanne a verificat rănile lui Émile, de la cot și de la cap. A declarat că firele încep să cadă singure, că are noroc, că nu va mai fi nevoie să i le scoată. A pus dezinfectant pe ele și el a mai adăugat un pic, strâmbându-se. Apoi au stins lumina. S-au întins unul lângă altul în întuneric. Dar Émile nu reușește să adoarmă fiindcă, de câteva minute, aude niște zgomote. Ca niște zgârieturi pe mochetă. Ceva ușor.
— Joanne?
Silueta adormită a lui Joanne nu se mișcă. El repetă:
— Joanne? Joanne... Auzi zgomotul?
În secunda următoare, simte o mică greutate caldă care-i sare pe picioare și-l face să se ridice brusc din pat.
— Nu! Nu, Joanne! Nici nu se pune problema! Pok rămâne să doarmă jos în coșul lui!
Vocea firavă a lui Joanne, care nu dormea, se aude foarte aproape de el:
— Dar îi este frică singur...
Émile e tot furios.
— Glumești, nu?! O are pe mama lui jos! De altfel, sunt sigur că-l caută!
— Ea vânează...
— Am spus nu!
Joanne aprinde lumina și el o privește cum traversează bosumflată camera, cu micuțul Pok în brațe, în șortul ei negru prea mare și în maioul asortat. Se gândește că pare o primă ceartă între doi îndragostiți. Nu-și poate stăpâni un zâmbet și ea îl vede.
— Émile...
— Nu!
— Pok o să...
— Nu!
Dispare pe scări cu un aer dramatic. El încearcă să-și alunge zâmbetul, dar nu reușește. Este prea amuzat. Aproape că-i lipsiseră genul ăsta de certuri.

Primele zile la Eus trec pe nesimțite pentru toți trei. Sunt zile calme și blânde, zile în care se obișnuiesc să locuiască împreună, în care își stabilesc o rutină.

Dimineață, când se trezește, Émile găsește studioul gol. Se duce să se uite pe ferestruica de deasupra plitei electrice și o vede pe Joanne pe terasă, hrănind-o pe Canaille. Pisica, deși au auzit că e fricoasă, s-a împrietenit deja cu Joanne. Ceea ce nu-l miră pe Émile. Joanne este discretă, calmă și tăcută. Probabil, îi inspiră încredere.

Joanne nu e supărată pe el pentru aseară, pentru că l-a alungat pe Pok din studio. Laura ar fi stat bosumflată ore în șir, dar Joanne nu. În această dimineață, iau micul-dejun în curtea interioară, uitându-se la pisici cum se spală. După aceea, Émile îi udă florile lui Myrtille în timp ce Joanne pleacă în sat să facă niște cumpărături. După-amiază, încep să-și strângă actele necesare pentru căsătorie, în vreme ce Myrtille își face siesta în fotoliul ei.

— Fir-ar să fie...

Joanne schițează o grimasă de nemulțumire.

— Ce e?

— Nu am certificatul de naștere la mine.

— Ah...

Émile a luat toate actele pe care le avea pe-acasă când a plecat. Are tot. De la certificatul de naștere la permisul de conducere pentru scuter, obținut în urmă cu zece ani. Acum se bucură că a făcut-o.

— Nu credeam c-o să am nevoie de el...

— Încearcă să suni la primăria orașului în care te-ai născut... Poate că există posibilitatea să-ți trimită un duplicat prin curier...

Joanne face întocmai. Când închide telefonul, sunt convinși că au o stea norocoasă care veghează asupra lor.

— Orașul meu se numără printre puținele localități care acceptă să elibereze certificatul de naștere printr-o cerere online.

A doua zi dimineață, Joanne pleacă să caute un internet café sau vreun local de unde ar putea să trimită cererea pentru certificatul de naștere. Émile îi propune bătrânei doamne să o scoată în curte. Este o zi mai răcoroasă. Cerul e înnorat. Stă să plouă, dar platanul îi va proteja. Spre surprinderea lui, Myrtille acceptă.

— Vreți un ceai? îi propune el. Eu obișnuiesc să beau ceaiuri cât e ziua de lungă...

— Sigur că vreau.

Se pun de acord să lase cutiile de ceai jos, în salonul bătrânei, fiindcă e mai comod așa. Émile duce ceștile aburinde sub platan. El își deschide carnețelul negru, în timp ce Myrtille își întinde picioarele, iar Canaille sare pe ele și se culcușește acolo.

— Ce-i cu carnețelul ăla al tău?

— Oh... Un soi de jurnal de bord...

Bătrâna doamnă îl fixează cu ochii ei uimitor de albaștri.

— Fata mea zice că o să vă căsătoriți aici.

— Da. E-adevărat.

— Când?

— Când vom avea toate hârtiile.

Myrtille clatină din cap aproape imperceptibil, ca și cum și-ar fi dat seama de ceva.

— De fapt, nu era prevăzută, nu?

— Poftim?

— Căsătoria asta...

Preferă să fie cinstit cu ea, măcar parțial.

— Nu, așa este.

Myrtille are un zâmbet slab pe care el nu-l înțelege imediat.

— Oh, nu! Nu, nu! Nu e vorba de asta!

Dar Myrtille își dă ochii peste cap, părând să spună că nu e naivă.

— Vă jur. N-are nimic de-a face cu așa ceva...

Dar cu cât insistă mai mult, cu atât zâmbetul lui Myrtille devine mai larg.

— Joanne nu așteaptă un... E stupid!

Se întreabă dacă nu e mai bine s-o lase baltă. Oricum, peste o lună nu vor mai fi aici, așa că... Myrtille plescăie din limbă.

— Nu mă păcăliți voi pe mine! E de ajuns s-o văd cum se poartă cu motănelul...

— Poftim?

— Abia așteaptă să alinte un copilaș!

El clatină iar din cap ca s-o facă pe bătrâna doamnă să înțeleagă că într-adevăr nu este cazul.

— Hai, te las să scrii în jurnalul tău de bord.

— Nu e ceea ce credeți...

— Sst! Scrie! Nu mă lua în seamă.

— Chiar vă înșelați...

— Scrie!

Preferă să se dea bătut în fața încăpățânării lui Myrtille. El și Joanne să aștepte un bebeluș... Dacă

Myrtille ar ști...

Începe să plouă ușor. Sub platan, sunt la adăpost. Émile scrie fără grabă, descriind satul și străduțele lui, bând câte-o gură de ceai. A scris abia trei rânduri când ușa de la intrare se trântește și Joanne apare în capul scărilor, udă din cap până-n picioare.

— Deci? întreabă Émile. Ai găsit?

— Da. E o cafenea micuță cu conexiune la internet în fața bisericii.

— Ai putut să faci cererea?

— Da. Certificatul de naștere o să-mi fie trimis pe e-mail. Va trebui să mă duc să verific din când în când.

Myrtille plescăie din limbă, exact ca mai devreme.

— S-ar zice că nu mai poate aștepta căsătoria asta!

Joanne nu înțelege. Îi aruncă o privire întrebătoare lui Émile care îi face semn că o să-i explice mai târziu.

— Unde e Pok? întreabă ea scuturându-și părul ud.

— Pok? se miră Myrtille.

— Motănelul, îi explică Émile. L-a numit Pok.

— Oh!

Are din nou privirea aia care pare să spună multe.

— Unde e? insistă Joanne.

Myrtille îi răspunde, cu un zâmbet larg.

— În coșul lui, draga mea, în coșul lui.

În seara asta, Myrtille le vorbește despre viața ei în Eus, despre soțul ei, care era cuțitar și se numea Eugène. S-au născut amândoi aici. Myrtille a crescut patru fete. Annie este singura dintre copiii săi care n-a plecat din Eus, lăsându-și mama în urmă. Cele trei surori ale lui Annie locuiesc în diferite zone din Franța. Ea și-a petrecut viața având grijă de cămin. Apoi l-a ajutat pe soțul ei la prăvălia de cuțite când fetele au plecat de-acasă, până la moartea acestuia.

Émile și Joanne sunt atenți, îi pun întrebări, insistă pe cutare sau cutare detaliu, dar nu prea mult... Myrtille pare să simtă nevoia de a-și sonda memoria și de a povesti, iar și iar. Pe vremea când fetele erau mici, Eugène și Myrtille plecau în plimbare prin împrejurimile satului în fiecare weekend. Luau cu ei coșul de picnic și găseau un petic de verdeață lângă o sursă de apă. Fetele săreau coarda sau se jucau cu păpușile. Se bălăceau în vreun pârâu. Eugène își odihnea mâinile rănite de lamele de cuțit pe care le mânuia toată ziua. Myrtille veghea asupra micului ei univers cu seninătate. Școala se făcea acasă. Myrtille pare împăcată cu viața ei.

— Nu eu l-am ales pe Eugène drept soț. A fost o căsătorie aranjată. Familiile noastre erau printre cele mai vechi din sat.

Când Joanne o întreabă dacă a fost nefericită, ea clatină din cap, iar ochii ei albaștri strălucesc și mai tare.

— Nu. N-aș fi vrut să am pe nimeni altcineva drept soț.

În dimineața celei de-a treia zile, Émile pleacă să expedieze scrisoarea pentru Marjorie. Joanne ar trebui să se ducă la oficiul poștal din sat, fiindcă acolo au o imprimantă și le-a promis lui Annie și lui Myrtille să tipărească niște anunțuri ca să-i găsească o familie adoptivă lui Pok. Émile n-are nicio îndoială: nu-i va găsi. Va face în așa fel încât să nu-i găsească.

Coboară din sat pe jos, îl salută pe Jean, care supraveghează sosirea turiștilor din ziua aceea, trece prin pasajul din zidurile fortificate și ajunge la rulota din parcare. Le-a spus lui Joanne și Myrtille că se va întoarce la cină. N-are nici cea mai vagă idee despre locul unde se va duce. Are de gând s-o ia pe autostradă și să urmeze o direcție la întâmplare.

Conduce toată dimineața. La prânz, se oprește la un popas și își încălzește o conservă de mazăre pe care o mănâncă cu un rest de piure de banane. Se odihnește puțin pe bancheta de jos, apoi pornește din nou la drum. Când alege la întâmplare o ieșire de pe autostradă, pe la ora trei, își dă seama că s-a făcut târziu și că a mers mult. Nu-și mai amintește spre ce se îndreaptă, de ce a pornit la drum. Încearcă să-și alunge confuzia citind indicatoarele de pe drum, dar niciun nume de oraș nu-i spune nimic, iar el este incapabil să-și amintească de ce se află acolo. Știe doar că a plecat de la Myrtille azi-dimineață... că a lăsat-o pe Joanne în studioul de la etaj... Memoria îi revine câteva secunde mai târziu. Nu e nimic grav, a avut sute de astfel de mici pierderi de memorie în ultimele luni. Asta e destul de neînsemnată și este conștient că a avut noroc. Ar fi putut fi mai rău.

Găsește poșta luându-se după indicatoarele spre biserică. Poșta e vizavi de ea. Ghișeul este încă deschis și el cumpără un set întreg de timbre, pentru viitoarele scrisori. Când urcă din nou în rulotă, se simte istovit și are impresia neplăcută că a pierdut o zi. Este nerăbdător să se întoarcă la Joanne. Este sigur că Pok va fi pe genunchii ei.

Kilometrii trec unul după altul. Face un efort supraomenesc să rămână concentrat, dar se simte epuizat de tot drumul ăsta. Soarele coboară la asfințit. Se oprește la un popas de pe autostradă ca să-și ia o cafea și să facă plinul cu benzină. Tabloul de bord arată ora opt și își dă seama că nu va reuși nicidecum să ajungă la timp ca să ia cina. Se întreabă dacă Myrtille și Joanne vor mânca în curte împreună. Speră că nu-și vor face griji.

Este ora zece când intră în parcarea de lângă zidurile fortificate din Eus. Și-a petrecut întreaga zi pe drum. Îi este greu să-și amintească cu ce și-a ocupat mintea în toate aceste ore.

Casa e cufundată în beznă. Myrtille trebuie că este deja în pat. În studio, o găsește pe Joanne așezată pe canapea, cu o carte de-a lui Myrtille în mână. Pok și Canaille sunt încolăcite lângă ea. Canaille își spală puiul. Émile este fericit s-o revadă pe Joanne. Ziua a fost lungă și își dă seama că i-a lipsit prezența ei. Joanne își ridică privirea din carte de îndată ce îi aude pașii pe mochetă.

— Salut! Te-ai întors...

Are un aer neliniștit. Oare și-a făcut griji?

— Da... Am mers cam departe... Mi-am dat seama de asta prea târziu.

Își pune cartea lângă ea și se îndreaptă de spate. Canaille vine să o miroasă.

— Ai expediat scrisoarea?

— Da.

El se așază pe canapea și își scoate pantofii.

— Și tu? Ce-ai făcut?

— Am ajutat-o pe Myrtille să-și rearanjeze salonul.

— Ah, da?

Ea dă din cap cu un zâmbet satisfăcut pe chip.

— Da. I-am amenajat un colțișor pentru siestă mai aproape de ușa de sticlă, ca să se poată bucura de aer fără să mai iasă afară.

— Îmi pare rău, probabil că m-ați așteptat cu cina.

— Myrtille era obosită în seara asta. Am dus-o să se culce înainte de cină.

— Zău așa... Ai făcut-o să mute mobila din tot salonul! Biata bătrână!

— Ea doar mi-a dat instrucțiuni.

Joanne mai are nevoie de încă vreo câteva săptămâni ca să-i înțeleagă umorul. Dar va veni și ziua aia...

— Și Pok?

— Ce-i cu Pok?

— Ai printat anunțuri ca să-i găsești o familie?
Joanne își ferește privirea. Încearcă să răspundă cu un aer detașat, dar minte foarte prost.
— N-am avut efectiv timp, am fost ocupată cu reamenajarea...
El încearcă să-și stăpânească zâmbetul care e pe punctul de a-i apărea pe buze. Nu vrea ca Joanne să-l vadă. Îl amuză teribil să o vadă jenată. Ea se ridică, fără îndoială ca să pună capăt conversației.
— O duc pe Canaille cu Pok jos... pentru la noapte.
— Bine. Desfac canapeaua.
Este întins pe canapea în întuneric când Joanne revine la etaj. Fata se strecoară sub pătură, la celălalt capăt al patului.
— Mă gândeam..., șoptește ea în beznă.
— Da?
— Mâine... Am putea vizita satul Cômes... Știi, satul de ruine... Myrtille mi-a povestit azi despre el.
— Ah, da?
— Da. Ei și lui Eugène le plăcea să se plimbe pe-acolo înainte să se nască fetele. Zice că este frumos și dramatic în același timp.
Émile o ia peste picior, mai mult de formă:
— Frumos și dramatic în același timp?
— Așa a zis ea.
— Spune multe prostii.
— Émile!
— E adevărat! Crede că ești însărcinată.
— Ce?
O simte cum se ridică într-un cot.
— Glumești?
— Nu. Crede că din cauza asta ne căsătorim în grabă.
— Și nu i-ai spus că nu-i așa?
— Ba da. Dar este încăpățânată. Nu vrea să audă nimic.
Pentru o clipă, în încăpere se așterne iar tăcerea. El distinge umbra lui Joanne care zăbovește, sprijinită în continuare într-un cot.
— De-asta voia să te aștept ca să-i mut șifonierul!
— I-ai mutat șifonierul?
— N-a fost mare scofală... Dar îmi tot zicea că nu e prudent.
— Nu e.
— Nu sunt chiar așa fragilă.
— Cântărești abia vreo cincizeci de kilograme...
— Ei, și?

— Ai fi putut să te rănești.

— Și tu ai fi putut să faci o nouă criză și să nu te mai întorci niciodată la Eus.

Replica ei îl ia prin surprindere. Nici măcar nu s-a gândit la asta când a plecat. Dar ea are dreptate, bineînțeles. Ar fi putut foarte bine să se întâmple. Și-a asumat atâtea riscuri pentru o scrisoare... A fost un idiot. Mai ales că ea n-are niciun mijloc de a-l contacta. Probabil că și-a făcut griji astăzi.

— Și totuși ai plecat.

— E-adevărat.

Joanne nu vrea să insiste asupra subiectului, iar Émile este ușurat.

— Bun... Așadar, mergem la Cômes mâine? îl întreabă ea.

— Da... Mergem la Cômes mâine.

Data viitoare când va expedia o scrisoare, o va lua cu el.

— Sunteți foarte tăcuți amândoi în seara asta.

Myrtille îi privește pe rând. Au prins amândoi culoare în obraji. Nasul lui Joanne este roșu. Émile are urme de la ochelarii de soare.

— Cômes a avut efectul ăsta asupra voastră?

— Da... Așa cred.

Au ajuns în satul de ruine sub un soare dogoritor. Erau singuri acolo. Singuri în mijlocul unor mormane de dărâmături din piatră. Semăna cu un oraș pustiu, după o catastrofă, un oraș pârjolit de căldură, în care nicio formă de viață nu putea să reziste. Au înțeles ce voia să spună Myrtille prin *frumos și dramatic*. Biserica era acolo, în mijlocul acestui peisaj dezolant. Era deschisă. Joanne s-a recules înăuntru o groază de timp. Émile s-a gândit că probabil se cufundase în meditație. El a rămas afară, la umbra unei bucăți de zid prăbușit. Era fermecat, nu-și mai putea lua ochii de la biserică. O biserică frumoasă din piatră în mijlocul ruinelor. S-a gândit că acolo i-ar fi plăcut să se căsătorească, dacă ar fi avut o altă viață, dacă s-ar fi putut căsători din dragoste cu o fată care ar fi putut fi Laura. A încercat să-și imagineze ceremonia. Și-a închipuit-o pe Laura mai liberă ca niciodată, cu picioarele goale, cu părul desfăcut, mergând spre altar într-o rochie albă în stil hippie. Și-a imaginat că are pe cap o coroniță delicată de flori și că ține în mână doar un trandafir, alb și el, în chip de buchet. Și-a imaginat-o pe mama sa, cu ochii umezi, în taiorul ei roz-pal. Ar fi plâns cu siguranță.

L-a văzut pe tatăl lui, într-un costum frumos și foarte elegant, alături de mama sa. Marjorie ar fi purtat o rochie de vară înflorată, iar Bastien o cămașă albă și jeanși. Le-ar fi pus gemenilor papioane la gât. Renaud ar fi dojenit-o pe Laëtitia din cauza unei cute la cămașă și Tivan ar fi profitat de acest lucru pentru a o lua la fugă, în patru labe, prin moloz. Era o scenă fericită. Zâmbea de unul singur, sprijinit de zidul pe jumătate prăbușit.

Când a ieșit din biserică, Joanne avea o mină tristă. Émile s-a întrebat la ce putuse să se gândească. S-au întors la Eus în tăcere, sub soarele dogoritor.

— Este un loc foarte frumos.

Ei încuviințează în tăcere. Myrtille nu insistă. Înțelege că s-a petrecut ceva acolo și că simt nevoia să rămână tăcuți.

Joanne primește certificatul de naștere a doua zi dimineață, pe e-mail. Émile începe să se învârtă ca un leu în cușcă prin cameră. O întreabă pe Myrtille cum poate să se facă util. Ea îi spune de o etajeră ale cărei șuruburi ar trebui strânse și de o bicicletă veche care zace acasă la Annie și pe care ar putea s-o repare. După aceea, ar putea s-o folosească pentru a se plimba prin sat sau ca să meargă la lucru, dacă are de gând să-și găsească ceva de lucru aici. El se apucă de etajeră chiar în aceeași zi. Seara, Annie trece s-o vadă pe mama ei și iau cina amândouă în curtea interioară.

Joanne verifică și dezinfectează cicatricile lui Émile și pare îngrijorată.

— Dacă vrei să repari bicicleta mâine, să stai la umbră.

— De ce?

— Celei de la cap nu prea i-a priit soarele de ieri, de la Cômbes.

— Supurează?

— Nu. Dar dacă mai stai cu capul în soare, n-o să se vindece niciodată. O să rămână roșie și vizibilă pe viață.

Émile nu se poate abține să nu ridice din umeri. Puțin îi pasă că are o cicatrice *pe viață*.

14

Timpul continuă să treacă în Eus. Cicatricile i se vindecă încet-încet. Soarele dogoritor continuă să pârjolească vegetația. În următoarele trei zile, Émile e ocupat să repare bicicleta lui Annie. Instalat în stradă, pe caldarâm, în fața lui Annie și a soțului ei, la umbra căsuței, Émile nu se grăbește. Își lasă mintea să hoinărească. Annie îi aduce câte-o limonadă din oră în oră. Ea nu lucrează vara. În restul anului, confecționează bijuterii pe care le vinde. Vara, are grijă de nepoții ei care sunt în vacanța mare. Puștii se amuză învârtindu-se pe lângă Émile, îl observă ore în șir, uimiți de uneltele lui și de mâinile pline de vaselină.

În timpul zilei, Joanne pleacă să exploreze împrejurimile satului. Se întoarce cu brațele pline de flori și cu mâinile zgâriate.

Seara, joacă Scrabble până foarte târziu. N-au niciun drum de făcut a doua zi, n-au vreun traseu de stabilit și nici vreun orar de respectat. Nu vorbesc în timpul partidelor de Scrabble. Pun muzică în fundal — au găsit un mic aparat de radio pe etajera plină de cărți — și își mișcă pionii.

Într-o seară, ea îl întreabă:

— Te-ai hotărât ce vom face cu trupul tău când vei fi mort?

El este atât de tulburat de întrebare, încât îi ia ceva timp să reacționeze.

— Ce?

E tot ceea ce poate rosti când se simte în stare să vorbească.

— Vrei să fii incinerat sau îngropat?

— Eu...

De ce nu s-a gândit niciodată la problema asta? Se simte ca un idiot în fața lui Joanne.

— Eu... Cred că mi-e indiferent.

Reîncep să joace Scrabble și el o privește cum afișează cuvântul *xilofon* fără să aibă vreo reacție la răspunsul lui.

— Dar tu?

Ea n-are nevoie să se gândească pentru a răspunde.

— Vreau să fiu incinerată. Așa, voi putea să zbor.

Își întoarce suportul pentru litere. Nu mai are jetoane. Tocmai a câștigat partida.

Émile a reparat bicicleta și acum începe iar să se plictisească groaznic. Temperatura lunii august este insuportabilă. A fost lansată o alertă de caniculă. Myrtille nu mai iese în curtea interioară. Rămâne ascunsă în salon. Doarme mult. Cel mai mic efort o obosește. Joanne a abandonat definitiv ideea de a imprima anunțuri pe care să le lipească prin sat ca să-i găsească o familie adoptivă lui Pok. Émile își închipuie că despărțirea de motănel va fi teribil de grea, când vor trebui să pornească din nou la drum. Ce se va alege de el? Poate că Annie va fi de acord să-l păstreze? Poate că îl va da nepoților ei... Nu va putea să-l omoare. Va fi deja jucăuș și independent...

Cu puțin înainte de 15 august, se duc la primărie ca să-și depună dosarul de căsătorie. Nu le lipsește niciun act. Funcționara îi informează totuși că dosarul lor va fi blocat până pe 26 august, data când se împlinește o lună de la mutarea lor în Eus. Mai trebuie să aștepte încă două săptămâni. Totuși, anunțul oficial al căsătoriei va fi publicat înainte. Pleacă satisfăcuți, luând-o înapoi spre casă pe străduțele pavate din Eus.

— Cred că o să-mi caut ceva de lucru ca să-mi mai omor timpul, spune Émile.

Joanne încuviințează.

— Annie ar putea să te ajute. Cunoaște multă lume aici.

Myrtille pare mulțumită în seara asta aflând că Émile o să-și caute ceva de lucru.

— Va trebui să-l hrăniți pe copilaș, zice ea cu o privire severă.

De data asta, Joanne strigă enervată:

— Nu există niciun bebeluș, Myrtille!

Dar nu obține nici ea mai multă credibilitate din partea bătrânei doamne.

În Eus, are loc un festival de artă. Este un eveniment anual care strânge enorm de multă lume, îi informează Myrtille. Zeci de artiști ocupă străduțele: comedianți, pictori, desenatori, muzicieni, mimi... Străduțele răsună de pași, de râsete, de aplauze. În timp ce Myrtille stă la răcoare, în salonul ei, Joanne se duce de dimineața până seara la festival.

Émile i-a spus lui Annie că vrea să-și găsească un job și ea i-a răspuns:

— Mă ocup eu.

Îl trimite peste tot prin sat, la unii și la alții. Îi ajută pe oameni să golească podul unei case, să schimbe un cauciuc, să repare o etajeră, să facă niște cumpărături... Oamenii îi dau bani și îl invită la masă. Își dă seama că pierderile de memorie devin din ce în ce mai rare. Are impresia că stabilitatea și calmul noii lui vieți contribuie la asta. Este atât de ocupat, încât aproape că nici nu mai apucă să dea ochii cu Joanne. Cât despre Myrtille, deseori doarme când se întoarce el.

— Am văzut afișul cu anunțul oficial al căsătoriei în fața primăriei. Erau trecute numele voastre. Când va avea loc nunta?

Annie îl ia la întrebări când vine la ea, la sfârșitul zilei, ca să lase trusa cu scule pe care i-a împrumutat-o.

— La sfârșitul lunii. Ne-au propus două date. 30 sau 31 august. Trebuie să le dăm răspunsul rapid.

Annie taie niște morcovi, ținându-și unul dintre nepoți pe genunchi.

— Vor fi prezenți și unii membri ai familiilor voastre?

El clatină din cap.

— Nu. Va fi doar o simplă cununie civilă. Nimic mai mult.

— Și martorii?

— Am ales niște funcționari de la primărie.

— Oh.

Annie pare dezamăgită. Se așteptase la o nuntă adevărată.

— Atunci, nu veți avea nici rochie de mireasă, nici verighete?

— Nu. Nimic din toate astea.

Într-o dimineață, Myrtille îi pune în mare încurcătură. Îi așteaptă la baza scărilor cu Canaille la picioarele ei și ține o grămadă mare de dantelă în brațe. Joanne e cea care înțelege prima. Luată prin surprindere, scoate un „oh", jenată. Émile are nevoie de câteva secunde ca să-și dea seama.

— Bănuiesc că n-ai rochie de mireasă...

Joanne a amuțit. Émile nu-i este de niciun ajutor. El rămâne cu gura căscată. Myrtille pune reacția lor pe seama emoției.

— Este rochia mea de mireasă. Are vreo șaizeci de ani, dar am avut mare grijă de ea... Nu cred să fie demodată. În cel mai rău caz, o să-ți dea un aer *vintage*.

Se simt și mai stânjeniți. Nu știu cum să iasă din acest impas. Joanne se leagănă de pe un picior pe altul. Émile rămâne nemișcat între două trepte ale scării.

— Du-te și probeaz-o, draga mea. Ar trebui să-ți vină. Nu cântăream mai mult ca tine pe atunci...

Joanne și Émile își aruncă priviri disperate. Vor trebui să joace mascarada până la capăt... Se tem că n-au încotro. Joanne ezită o clipă, întinde o mână tremurătoare spre rochie, se întoarce din nou spre Émile, sperând că o va ajuta într-un fel sau altul, dar Myrtille îl gonește cu autoritate:

— Și tu, ce-ai rămas înțepenit acolo?! Dispari! Nu știi că aduce ghinion s-o vezi pe mireasă în rochie înainte de ziua nunții?

Se simte vinovat că trebuie s-o abandoneze pe Joanne cu rochia de dantelă a lui Myrtille în brațe.

— Cum ai scăpat? întreabă el seara, când se întoarce.

— A trebuit s-o probez și Myrtille are chiar de gând să facă niște retușuri.

Îi pare rău pentru ea.

— Poate că ar trebui să-i spunem totul...

Dar Joanne scutură din cap cu putere.

— Nici nu se pune problema! I-am sfâșia inima!

— Și ce-o să faci? O s-o porți?

Ea ridică din umeri.

— Ai putea să-ți pregătești o altă ținută și să scapi de rochie imediat ce vom ieși din casă.

— Da.

Émile nu știe exact ce crede ea despre toată treaba asta, căci s-a cufundat din nou în romanul ei, în timp ce Pok îi toarce pe genunchi.

30 august
Renaud,

Căsătoria are loc mâine. Dar simt că am un gol în suflet.

În ultimele săptămâni, am făcut tot ce trebuia pentru ca ea să aibă loc. Am făcut demersurile necesare, am strâns actele, ba chiar a trebuit să ne stabilim temporar într-un sat ca să putem fi considerați rezidenți și să avem dreptul de a ne căsători. Mi-am omorât timpul așteptând să vină ziua acestei căsătorii afurisite. Iar acum că am ajuns aici, simt un gol în suflet. Cred că va fi mai bine odată ce actele vor fi semnate.

Ca să continui pe un ton mai detașat, nu ți-am spus că ne-am mutat la o bătrână care se numește Myrtille. Ea locuiește la parter și noi la etaj. Fata ei ne-a închiriat

apartamentul pentru o nimica toată, în schimb trebuie să avem un pic grijă de doamna respectivă. Eu, care eram îngrozit la ideea de a mă muta la o bătrână, trebuie să-ți mărturisesc că mi-am schimbat părerea. Traiul împreună este cu adevărat grozav. Trebuie să spun că bătrâna Myrtille se ocupă de noi la fel de mult cum ne ocupăm noi de ea. Muncesc pe ici, pe colo, prin sat, ca să mă țin ocupat. În plus, mai fac niște bani de buzunar. Uite, ieri am învățat chiar să schimb uleiul de motor la mașină!

Viața mea de aici nu mai are nimic de-a face cu cea pe care o duceam la Roanne. Dacă m-ai vedea!

Chiar dacă sunt atât de schimbat, trebuie să-ți mărturisesc că viața asta mă liniștește. O fericire simplă și calmă.

Îți dau vești în curând, bătrâne.

Aveți grijă de voi trei.

Te îmbrățișez.

Émile

— De data asta, am reușit.

Joanne încuviințează. Cinează înăuntru în seara asta, în studioul lor de la etaj. Myrtille a ținut să le lase un pic de intimitate în ajunul marelui eveniment și îi sunt recunoscători pentru asta. I-a cam obosit mascarada pe care au jucat-o. Sunt ușurați să poată răsufla un pic, departe de ochii scrutători ai lui Myrtille. În toiul mesei, Joanne lasă furculița jos și se ridică de la masă.

— Era să uit să-ți spun...

O vede cum se îndreaptă spre rucsacul ei roșu și caută în el.

— Am cumpărat-o după-amiază.

Se întoarce cu o cutiuță pe care o pune pe masă, în fața lui.

— Ce este?

Joanne îi face semn să o deschidă și el se supune. Este surprins să găsească în ea două verighete, puse pe o pernuță roșie.

— De ce? întreabă el, ridicând privirea spre Joanne.

— Pentru ca Myrtille să nu mai pună întrebări. Nu m-a costat nimic. Este oțel inoxidabil. Am considerat că este prețul liniștii noastre.

El închide cutiuța dând aprobator din cap.

— Ai făcut bine.

Încep iarăși să mănânce, fără să se grăbească. Émile observă că motănelul nu este acolo. De obicei, Joanne nu-l duce jos decât atunci când se face ora de culcare, la

cererea lui Émile. În restul timpului, se află mai mult ca sigur la picioarele ei sau pe genunchi. În seara asta, nu. Probabil că este tensionată... De altfel, i se pare foarte tăcută.

— Te simți bine? întreabă el între două înghițituri.

Ea încuviințează.

— Ești un pic stresată?

— Nu... Nu sunt stresată, dar... Mă simt ciudat.

Émile lasă furculița din mână și o fixează cu o privire cât se poate de serioasă.

— Dacă nu ești sigură că vrei s-o faci, putem anula tot.

— Nu e asta.

— Nu suntem obligați s-o facem. De altfel, mă simt mai bine... De când suntem aici, aproape că nu mai am pierderi de memorie...

— O s-o fac, Émile. O să ne căsătorim.

— Dacă tu...

— O să mă căsătoresc mâine. Doar că lucrul ăsta mă face să mă simt ciudat, dar presupun că și pentru tine e la fel.

Joanne îl privește cercetător și el încuviințează. E ușurat că ea nu vrea să anuleze căsătoria.

— Da. Mă simt un pic golit sufletește.

— Și eu sunt cam dezorientată și... parcă nu-mi vine să cred.

— Va fi mai bine mâine. Chestia asta nu înseamnă nimic altceva decât o bucată de hârtie.

— Știu.

Se așterne din nou tăcerea. Totuși, nici unul, nici altul nu mai mănâncă. Se scurg câteva secunde, apoi Joanne își pune palmele pe masă și întreabă, fără ocolișuri:

— Ai fost vreodată îndrăgostit?

El are o stare mult prea ciudată și letargică pentru a se mai arăta surprins ori jenat de întrebare.

— Da.

— De multe ori?

— Nu. O singură dată.

— Cât a durat?

— Patru ani.

— E vorba de Laura...? Fata despre care mi-ai vorbit într-o zi?

Émile își amintește de conversația cu pricina pe care au avut-o în parcarea din Artigues. Deși i se pare ciudat de îndepărtată.

— Da, ea este.

Se încruntă ușor, mai mult mirat decât contrariat.

— De ce mă întrebi asta?
— O să ne căsătorim, nu?
— Da...
— Ar trebui să știm genul acesta de lucruri unul despre celălalt.
Émile schițează un zâmbet.
— Da. Fără îndoială.
Nu e tocmai încântat că trebuie să retrăiască amintirile despre Laura în ajunul căsătoriei lui cu Joanne. Ea se joacă preț de câteva clipe cu furculița, în timp ce îl întreabă:
— O mai iubești?
Émile se lasă în scaun, stânjenit. Se gândește că o preferă pe Joanne cea tăcută și indiferentă, care nu punea niciodată întrebări.
— M-a părăsit. Ne-am despărțit acum un an.
— Și? O mai iubești?
— Eu... Fără îndoială că nu.
— Fără îndoială că nu?
Joanne îl țintuiește cu o privire sceptică. El capitulează cu un oftat.
— Îmi închipui că o parte din mine o va iubi mereu, orice s-ar întâmpla.
A greșit crezând că răspunsul ar satisface-o pe Joanne și i-ar potoli curiozitatea bruscă.
— Voiai să te căsătorești cu ea? întreabă fata cu blândețe.
— Joanne...
— E doar o întrebare.
— Da. Da, aș fi vrut... într-o zi.
El se îndreaptă de spate. S-a săturat de întrebările ei.
— De ce?
— Voiam doar să știu.
— De ce?
Joanne ridică din umeri.
— Mă întrebam doar la ce te vei gândi mâine, când vom fi la primărie și vom fi obligați să spunem da... Acum știu că te vei gândi la Laura și că acest lucru te va face nefericit. Îmi pare rău.
— N-are de ce să-ți pară... Îmi faci un serviciu enorm.
— Poate, dar eu voi fi în fața primarului, alături de tine, nu Laura, și doar privindu-mi chipul îți va veni greu.
— Și pentru tine va fi la fel. Tu te vei gândi la Léon.
Ea scutură din cap cu o vigoare care îl surprinde și îl lasă mască.

— Nu. Nu mă voi gândi la el mâine. Nici la primărie, nici după.

Émile rămâne fără glas, cu gura căscată. N-are nimic altceva de adăugat. Se gândește c-a fost o idee proastă să răscolească toate astea cu câteva ore înainte de căsătorie.

Se culcă foarte tăcuți în seara asta.

A doua zi dimineață, îi trezesc strigătele lui Myrtille de la parter.

— Joanne! Joanne! Ai văzut cât e ceasul? Trebuie să probezi rochia!

Nu înțeleg de ce se panichează Myrtille. Ceremonia de la primărie este stabilită abia pentru ora două. Joanne se ridică totuși și bâjbâie pe întuneric. Strigătele se întețesc:

— Joanne! Émile! Deschideți obloanele! Este deja amiază!

Émile se ridică brusc.

— Ce?

Adaugă mai încet, adresându-se lui Joanne:

— Ne păcălește, nu?

— Vin acum! strigă Joanne înainte ca Myrtille să înceapă din nou să strige prin casă.

Émile nu se grăbește să se îmbrace. N-are cine știe ce ținută pentru asemenea ocazie... Dibuiește totuși niște pantaloni bleumarin și o cămașă albă mai veche. Ar trebui să fie de ajuns. După asta, face duș și își pregătește un ceai negru. Știe că nu va putea să înghită nimic. Joanne apare o oră mai târziu, cu părul împletit și un aer descumpănit.

— N-am putut să scap de coafură...

— Și rochia?

— Nici de ea nu voi scăpa...

El nu se poate abține să nu zâmbească. Au căzut în propria lor capcană. Dacă ar fi fost cinstiți de la bun început, lucrurile ar fi fost mai ușoare.

— Ia-ți niște haine în geantă... O să te schimbi pe drum, cînd vom fi departe de privirea lui Myrtille.

— Da... Așa o să fac...

— Hai să căutăm o străduță liniștită ca să mă schimb. Tu o să stai de șase.

Joanne pare grăbită să termine cu asta, dar Émile nu se mișcă. O măsoară din priviri. Rochia lui Myrtille e elegantă, dreaptă, lungă până-n pământ. Dantela îi acoperă bustul, umerii și brațele până la încheieturi.

Myrtille a modificat răscroiala în V ca să nu fie prea mare și să contureze un decolteu frumos.

— Mergem? se impacientează Joanne.

Este jenată că el o privește insistent cu aerul acela ciudat.

— Da. Mergem.

Fac câțiva pași pe străduță, un pic stânjeniți amândoi.

— Tu… este o rochie frumoasă, rostește Émile dregându-și vocea.

Nu îndrăznește s-o privească în ochi. Nu îndrăznește să-i spună că este frumoasă în rochia aia. Lucrurile ar deveni și mai jenante. Totuși, este adevărat. E frumoasă astăzi.

— Frumoși pantofi! zice el pe un ton zeflemitor, pentru a sparge gheața.

De sub rochia de mireasă a lui Myrtille ies două picioare goale în sandale aurii decolorate de soare, ceea ce arată că nimic din toate astea nu contează cu adevărat.

Nu e treabă ușoară să găsească o străduță pustie pentru ca Joanne să se dezbrace de rochie, mai ales în plin festival de artă. Satul este suprapopulat. Turiștii năvălesc din toate părțile, pe toate străzile, chiar și în curțile interioare accesibile din stradă. Émile și Joanne se trezesc rapid în centrul atenției. Turiștii îi privesc curioși, fac fotografii, se strigă unii pe alții. Se aud chiar exclamații de surpriză:

— Oh! la priviți! Un mire și o mireasă!

— Felicitări, îndrăgostiților!

Joanne vorbește printre dinți:

— Nu cred că voi putea să mă schimb!

— Îmi pare rău, zice Émile. Cred că va trebui să rămâi îmbrăcată așa pentru ceremonie.

— Nu e grav.

— O s-o dai jos imediat după aceea. Trebuie să fie toalete la primărie…

— Nu-ți face griji. Voi supraviețui. Nu-i nimic.

Joanne este calmă, ca de obicei. Calmă și ușor indiferentă. El se simte iritat. Nu pe el îl arată trecătorii cu degetul, extaziindu-se, și totuși el este cel mai jenat de acest lucru. Încep să iuțească pasul ca să ajungă mai repede la primărie. Joanne și-a ridicat poalele rochiei deasupra genunchilor ca să înainteze mai ușor. Sandalele ei decolorate răsună pe caldarâm. Ajung în holul primăriei gâfâind. Funcționara de la recepție îi întâmpină cu un zâmbet larg.

— Ce frumoși sunt mirii noștri de astăzi!

Îi invită să ia loc într-un colț până îi cheamă ea pe „Domnul Primar“ și pe funcționarii care le sunt martori. Ridică receptorul telefonului pentru a anunța pe toată lumea. Joanne este nemișcată, impasibilă, cu spatele drept. Neliniștea ei din ajun a dispărut complet. Este din nou calmă. Dar Émile n-are stare. O studiază, uitându-se la ea pe furiș. I-ar plăcea să-și întipărească în minte această imagine. Joanne în rochia asta de epocă, cu părul împletit într-o coadă adusă pe umăr, dantela care îi îmbracă brațele și încheieturile fragile, țesătura albă care coboară în V și îi dezvăluie gâtul, decolteul. Peste cincisprezece minute, când actele vor fi semnate, va dispărea în toaleta de pe hol și își va pune una dintre rochiile ei negre, fără nicio formă. Nu va mai avea niciodată ocazia s-o vadă așa. Prin urmare, se bucură de clipa asta. În mintea lui, de acum înainte vor fi două Joanne. Joanne în negru, tăcută, indiferentă la propria-i soartă, ascunsă în spatele unor haine lălâi și a unei pălării cu boruri largi. Și Joanne în alb, frumoasă și feminină, o apariție trecătoare, o imagine a ceea ce ar fi putut să fie dacă viața ei ar fi fost altfel, dacă Léon n-ar fi făcut nimic de neiertat. Émile este sigur că Joanne cea dinainte de Léon și de misterioasa dramă purta haine colorate, își împletea părul în coadă și râdea mai mult. Dar nu va putea niciodată să știe cu certitudine.

— Domnișoară Joanne Marie Tronier, de bunăvoie și nesilită de nimeni, îl iei în căsătorie pe domnul Émile Marcel Verger aici de față?

Ea îl privește. Schimbul vizual nu durează decât o secundă, dar pare să spună o mulțime de lucruri. Pare să spună că el n-are de ce să se îngrijoreze, că ea a făcut promisiunea de a veghea asupra libertății lui și că își pecetluiește angajamentul. Are o voce limpede când răspunde:

— Da.

Primarul se întoarce spre el. Émile abia aude cuvintele pe care le rostește.

— Domnule Émile Marcel Verger, de bunăvoie și nesilit de nimeni, o iei în căsătorie pe domnișoara Joanne Marie Tronier, aici de față?

Nici nu-l lasă să termine bine fraza, că și răspunde:

— Da.

Ceea ce-l face să râdă pe martorul lui, un funcționar municipal cu chelie, care pune graba pe seama emoției.

— În numele legii, îi declar pe domnul Émile Marcel Verger și pe domnișoara Joanne Marie Tronier soț și soție.

Se așterne liniștea. Se uită amândoi unul la altul ușurați și un pic jenați.

— Aveți verighete? întreabă primarul. Acum e momentul să faceți schimbul.

Joanne tresare ușor.

— Ah, da!

Vrea să se caute în buzunare, dar își dă seama că nu are așa ceva, că poartă rochia de mireasă a lui Myrtille. Émile îi șoptește:

— În geanta ta?

Joanne se uită în jur și ochii îi cad în cele din urmă pe o poșetă neagră cu șnur, pe care Myrtille i-a împrumutat-o pentru ceremonie, și care zace la picioarele ei. Martorii zâmbesc. *Ah, emoția...* gândesc ei probabil. Joanne bâjbâie prin ea și scoate cutiuța neagră.

— Vă las să faceți schimbul de verighete.

Joanne deschide cutiuța și îi întinde verigheta lui Émile care șoptește:

— Trebuie să mi-o pui pe deget.

— Ah, da?

— Vom trece la autentificarea acestei căsătorii semnând registrele de stare civilă. Mirii mai întâi, apoi martorii.

Émile are mâinile jilave, dar e mai bine acum. S-a terminat. O semnătură și gata. Este liber. Orice s-ar întâmpla de acum înainte, Joanne îi va decide soarta. Și știe că ea îi va respecta dorința.

— Bine. Acum pot să vă înmânez livretul de familie, înainte de a pleca.

Émile își maschează cu greu uimirea. Un livret de familie... Ce să facă ei cu așa ceva? Se trezește cu micul carnet oficial în mână. Primarul îi pune o mână pe umăr, dându-i de înțeles că îi va însoți afară din sala de cermonii. Funcționarii primăriei le adresează felicitări politicoase în pragul ușii, apoi ei pleacă.

— Așteaptă-mă aici, murmură Joanne. Mă duc la toaletă să mă schimb.

Émile se trezește așteptând singur în hol, în fața funcționarei care îl întreabă entuziasmată:

— Deci? Totul a fost bine?

Émile încuviințează. E ușurat că totul s-a terminat. Dar are un gust amar în gură. A fost ceva trist și impersonal. Bineînțeles, n-a fost decât o semnătură, așa cum își repetase de sute de ori. Dar asta nu schimbă cu

nimic apăsarea și tristețea care se abat asupra lui. I-ar fi plăcut să aibă parte de altceva. Nu poate să scape de nodul care i s-a pus în gât.

Ies în căldura sufocantă de afară, fără rochie albă. Totul a trecut. Teama, nervozitatea. N-a mai rămas decât un gol imens.

— Ce... Ce facem? întreabă cu timiditate Joanne.

Sunt dezorientați. Émile n-are decât o dorință: să se plimbe un pic singur, să ia aer, să uite că tocmai a stricat ceva în care credea cu tărie.

— Nu știu. Cred că o să mă plimb un pic...

Joanne pare să perceapă gravitatea din vocea lui. Îi aruncă o privire tristă. Pentru ea, ceremonia n-a însemnat nimic. Dar știe că, pentru el, a fost diferit.

— Eu o să dau o raită pe la festival, zice ea cu o voce blândă. Ne vedem diseară la studio...

El are un moment de luciditate:

— Și ce-o să-i spunem lui Myrtille? O să i se pară ciudat că ne întoarcem fiecare separat.

Joanne ridică din umeri.

— O să-i spun că... nu știu... Că ai plecat să cumperi șampanie pentru diseară.

— Da...

El este abătut. Mai stau față în față câteva clipe, apoi Joanne zice:

— Bine... Atunci, pe mai târziu.

Și se îndepărtează cu pași mici, cu rochia de mireasă sub braț. Dar se întoarce o secundă, pentru a spune:

— Poți să vii cu mine... Vreau să spun.... Putem să mergem împreună dacă vrei...

Dar vede bine că el nu e în apele lui.

— Las-o baltă... Pe mai târziu...

31 august

Laura,

Vei fi surprinsă să primești acest e-mail.

Nu am adresa ta. Nu știu unde locuiești acum. N-am decât această adresă de e-mail pentru a te contacta. Nici măcar nu știu dacă-ți mai verifici e-mailurile. Stau la o masă într-o cafenea cu conexiune la internet și calculator ca să-ți scriu. Afară sunt patruzeci de grade. Port o afurisită de cămașă care mă face să transpir.

Tocmai am ieșit de la primărie unde m-am căsătorit. Tocmai am spus „da“ din motive care nu sunt cele bune.

Joanne este o fată foarte cumsecade, care era foarte frumoasă în rochie de mireasă, dar care a făcut asta tot din motive false. Ne-am spus „da“ în fața primarului și a doi martori pe care nu-i cunoșteam și cărora nu le păsa câtuși de puțin că se aflau acolo. Am semnat registrele și imediat ce am ieșit de la primărie, am plecat să caut ceva care să semene cu un internet café pentru a-ți scrie.

Tot ce voiam să fac în momentul acela era să-ți spun că numai cu tine aș fi vrut să mă căsătoresc. Poftim. Am spus-o. Nu ți-am mărturisit-o niciodată, pentru că am fost prea pudici amândoi și mai ales prea proști. Mereu ne-a fost teamă să spunem lucrurilor pe nume. Da. Te iubeam. Te iubeam ca un nebun, asta presupun că o știai. Dar nu ți-am spus niciodată că voiam să te iau de soție. Mă gândeam că vom avea timp. În ziua căsătoriei lui Renaud cu Laëtitia, ți-am căutat privirea în biserică pentru a-ți da de înțeles acest lucru, dar tu nu erai acolo. Ar fi trebuit să văd un semn în asta. Plecaseși să-ți pui la cale răzbunarea pe Laëtitia... Îmi plăcea și faptul că erai o pacoste.

Recunosc: mi-a luat mult timp să-mi revin după plecarea ta. Nu știu dacă sunt complet vindecat, dar fac tot posibilul să merg mai departe și să nu mă mai gândesc la asta. Să știi că nu ai fost cu mine în timpul ceremoniei, că te-am alungat cu forța din gândurile mele încă de când m-am trezit azi-dimineață, dar imediat ce am ieșit din holul primăriei, ai reapărut.

Cred că nu iubim cu adevărat decât o dată în viață. În cazul meu, ai fost tu. Nu va mai fi nimeni altcineva.

Nu e trist... Nu toată lumea are parte de dragoste adevărată. Eu am avut acest noroc. Și sunt recunoscător.

Acum, o să închei acest e-mail până nu mor de cald în nenorocitul ăsta de internet café.

Îți doresc tot ce e mai bun, evident, să fii fericită, împlinită, să rămâi mereu aceeași (da, o să-mi lipsească mereu latura ta insuportabilă și insolentă). În ceea ce mă privește, eu rămân neschimbat (în fine, așa cred).

Te îmbrățișez,
Émile

Nu se întoarce imediat la apartament. Este o căldură sufocantă afară, dar nu vrea să se întoarcă imediat. Evită străzile animate și înțesate de turiști, coboară din sat pe străduțele abrupte și se îndreaptă spre nord. N-are decât o vagă idee despre locul în care merge. Știe că nu e bine ce face, să se plimbe prin arșiță, dar are nevoie de asta.

Merge fără să se oprească timp de o oră, apoi zărește cu ușurare primele mormane de piatră, primele ruine. Este singurul loc în care are chef să fie în acest moment, singurul loc care îi reflectă starea de spirit. Cômes, satul ruinelor. I se spune „satul pierdut". Niciun panou nu-i indică existența. Nu mai este decât un peisaj al dezolării, în mijlocul căruia se înalță curajos o bisericuță. Biserica Saint-Étienne de Coma, o biserică stranie, goală, fără clopot, fără gravuri, fără vitralii, o biserică foarte simplă, doar cu niște ziduri din piatră. Émile împinge ușa grea din lemn care se deschide cu un scârțâit îngrozitor. Interiorul este și el de o simplitate extremă. Pereți albi, niște bănci din lemn de stejar masiv aliniate în fața altarului, din lemn masiv și el, cu un acoperământ roșu cu auriu. Este răcoare înăuntru și mult mai întuneric. Émile se așază pe o bancă din primul rând și închide ochii. Își dorește doar să lase minutele să treacă, pur și simplu, fără să se mai gândească la nimic, în mijlocul satului pierdut.

— Oh!

S-a întors în strada del Massador nr. 6 fără să se intersecteze cu Myrtille. A luat-o direct pe scările din stânga, după ce a trecut de ușa de la intrare. Chiar n-avea chef să dea ochii cu bătrâna doamnă. A urcat scările și tocmai a scos o exclamație de surpriză văzând masa aranjată de Joanne, lumânările aprinse, un frumos ștergar de masă auriu. Un miros delicios iese din micul cuptor și invadează încăperea. Ea poartă un șorț de bucătărie. Se întoarce când îl aude intrând.

— Iată-te!

Și-a păstrat coada împletită care o face atât de feminină. În celălalt capăt al camerei, rochia de mireasă a lui Myrtille e pusă pe un umeraș și atârnă lângă perete.

— Ai pregătit o masă festivă?

— Da... Am vrut să fac o...

Pare stânjenită.

— Un soi de masă de nuntă... Știu... Știu că nu înseamnă nimic... că nu este petrecerea de nuntă la care visai, dar... e o mică atenție...

Émile este emoționat de gestul ei. Ceea ce a pregătit nu e o mică atenție. Înseamnă mult. Nu știe cum să i-o spună. Își drege glasul.

— Mulțumesc, Joanne. Este... Este foarte bine... Te asigur... E foarte drăguț din partea ta.

Ea strâmbă din nas, un pic jenată.

— Sper să-ți placă.
— Sunt sigur.
Joanne își șterge mâinile pe șorț cu o oarecare nervozitate.
— N-am cumpărat vin... Nu beau niciodată... Nu știu să aleg...
— Atunci, mă duc să cumpăr șampanie, zice el.
— Șampanie?
— Șampanie! Tocmai ne-am căsătorit. Da sau nu?
Joanne pare ușurată să-l vadă glumind, să-l vadă din nou un pic mai relaxat.
— Da, zice ea cu un zâmbet timid.
— Și vei fi obligată să bei! În seara căsătoriei, e musai, măcar atât. Am șters-o! Pe curând! Mă întorc în zece minute!
— Pe curând!

Nu găsește niciun magazin deschis. E opt seara. Este nevoit să se îndrepte spre Annie, în speranța că soțul ei are șampanie în pivniță. Annie e surprinsă să-l vadă.
— Ce caută proaspătul însurățel aici?
El încearcă să explice, stânjenit:
— Am rămas fără șampanie... Totul este închis în sat... Am venit să văd dacă, din întâmplare, ați putea să ne ajutați cu o sticlă.
Zâmbetul lui Annie se lărgește și mai mult.
— Dar bineînțeles!
Femeia îl prinde în brațe și îi dă un sărut călduros pe obraz.
— Și toate felicitările mele!
După câteva secunde, Émile iese din casă cu o sticlă de șampanie sub braț, în timp ce Annie îi strigă:
— V-am dat-o cu dragă inimă! Considerați-o cadoul nostru de nuntă! Și să petreceți o seară superbă!

Când intră în apartament, e cât pe ce să cadă, împiedicându-se de ceva, și prinde în ultima clipă sticla de șampanie care urma să aterizeze pe pardoseală. Când își recapătă echilibrul, vede ghemotocul de blană roșcată cu pete albe la picioarele lui. Joanne strigă:
— Pok! Nu ești cuminte!
Apoi, se grăbește să adauge:
— O să-l duc jos! Voiam s-o fac înainte să vii!
Dar Émile se apleacă spre Pok. Nu i-a acordat multă atenție până acum. Pentru el, nu era decât jucăria de pluș a lui Joanne, ceva la care ea ținea. Dar e adevărat că are

un căpșor drăguț, cu niște ochișori care cer mângâiere. Joanne se lasă pe vine lângă el și îl ia pe Pok în brațe.

— Hai, afară cu tine! De ce stai mereu în picioarele noastre?

Este atât de drăguță, încercând să pară autoritară. Nu e deloc convingătoare. Nu vrea să-l certe pe Pok și asta se vede.

— Lasă-l, zice Émile.

— Poftim?

— Poate să petreacă seara cu noi. Nu ne deranjează.

Ea își ascunde cu greu uimirea.

— Tocmai era să cazi din pricina lui...

— O să fiu atent de-acum. O să mă uit pe unde merg.

— Știu bine că nu-l prea iubești... Pot să-l duc jos. Nu mă deranjează.

— Nu e... N-am zis niciodată că nu-l iubesc..., se apără el cu stângăcie.

— Dar...

Joanne pare derutată.

— Dar refuzi să-l lași aici...

— Doar pe timpul nopții. Știu că motăneii sunt jucăuși și n-am chef să mă trezească din două în două ore sărindu-mi pe burtă sau mușcându-mă de picioare.

Stau unul în fața celuilalt, cu Pok la loc sigur în brațele lui Joanne.

— Doar din cauza asta? întreabă ea neîncrezătoare.

— Bineînțeles că doar din cauza asta.

— Eram convinsă că nu-l iubești. Că nu-l vrei aici.

— Bineînțeles că-l vreau. Am... Mi se pare chiar drăguț să-l văd mereu lipit de tine.

Joanne întoarce privirea, jenată.

— Dar mă întrebai tot timpul dacă m-am ocupat de anunțuri... dacă i-am găsit o familie... Credeam că ești nerăbdător să scap de el.

Émile zâmbește. Joanne îl ține pe Pok lipit de pieptul ei, ca pentru a-l proteja de un pericol.

— Mă amuza să te văd atât de stânjenită. Știam că nu vei putea niciodată să-l lași să plece.

Joanne ezită între a zâmbi la rândul ei și a încrunta din sprâncene.

— Dar în cazul ăsta...

— Da?

— Crezi că...

— Da?

— Crezi că am putea *eventual* să-l păstrăm?

Face ochii mari; a rămas cu gura căscată.
— Da, eventual.
— În rulotă? Când o să plecăm?
El ridică din umeri.
— Putem face asta, nu?
— Serios?
Émile încuviințează.
— Da, serios.
Gata, a sosit clipa, este momentul în care se întâmplă, momentul pe care el îl aștepta. Fruntea ei se descrețește, ochii i se mijesc, buzele îi freamătă. Abia își maschează fericirea.
— E nemaipomenit, Émile! E... Mulțumesc.
Vrea să devină un bun tovarăș de călătorie pentru ea. O merită.

O privește cum mănâncă în tăcere. Și ăsta e un lucru care-i place la Joanne. Nu se simte mereu obligată să vorbească și să umple tăcerea. Știe să o aprecieze.
— Care e felul următor? întreabă el când o vede ridicându-se de la masă.
— Nu știu dacă o să-ți placă...
— Nu mai spune mereu asta.
— Este o tartă dulce-sărată.
— Ei bine, îmi plac chestiile dulci-sărate. Ce este?
Ea pune tarta pe masă, în fața lor. Este încă aburindă și miroase delicios.
— O tartă cu ceapă caramelizată, cu merișoare și brânză de capră proaspătă.
Joanne roșește surprinzându-i privirea uimită și admirativă.
— Nu te mai uita așa la mine.
— Voiam să zic „Până la urmă, o să te iau de nevastă"... dar deja am făcut-o.
Gluma nu prea o amuză. Joanne zâmbește timid, dar atât.
— Îți place?
— La nebunie.
Continuă să mănânce în sunetul furculițelor și al piesei de jazz care umple încăperea. Lumânările aruncă o lumină tremurătoare. Pok s-a culcat la picioarele lui Joanne. Canaille îl privește de departe.
— Cum era pe la festival în după-amiaza asta? întreabă Émile.
— Oh... Foarte bine... Era ultima zi. Artiștii și-au expus toți lucrările în fața bisericii Saint-Vincent.

— Drăguț.

Tăcerea se așterne din nou și ei încep iar să mănânce.

— Te-ai întâlnit cu Myrtille când te-ai întors?

— Nu. Tu?

— Nici eu.

— Cred că se ascunde.

El dă din cap și bea o gură de apă.

— Vrea să ne lase să ne bucurăm liniștiți de noaptea nunții. Probabil că s-a ascuns într-un colț al salonului.

— Biata de ea...

Émile termină de strâns masa în timp ce Joanne aduce două cupe de desert pline cu o spumă albă, cu zmeură pe deasupra. A mai rămas o a treia cupă pe blatul de bucătărie.

— Și aia, n-o mâncăm? întreabă el.

— Nu, aia este pentru Myrtille.

— E norocoasă să te aibă.

Joanne clatină din cap.

— Nu, noi suntem norocoși să o avem.

— E-adevărat.

Rochia de mireasă, care atârnă pe umeraș, în celălalt capăt al încăperii, stă mărturie. Și nici ăsta nu e puțin lucru.

— O să-mi lipsească, adaugă Joanne.

— Da... Nu credeam, dar și mie o să-mi lipsească.

— Va trebui să plecăm, acum că ne-am căsătorit, nu-i așa?

Simte că ea nu-și dorește cu adevărat să plece. Nu imediat. Și nici el. S-au obișnuit cu viața din Eus, cu apartamentul cu ziduri din piatră aparentă, cu ieșirile în curtea interioară, cu ceaiul sub platan, cu prezența lui Myrtille, cu partidele nocturne de Scrabble, cu străduțele pavate. Nu sunt pregătiți să pornească la drum imediat.

— Știi ceva, nu ne grăbește nimeni... Mai putem sta puțin.

Îi vede ușurarea pe fața neliniștită. Spera la un asemenea răspuns. Încuviințează, dând din cap.

— Da, nu e nevoie să ne grăbim.

Sunt foarte mulțumiți să fie pe aceeași lungime de undă.

— Așadar... Ce-i asta? întreabă Émile, înfigându-și lingura în cupă.

— Este tiramisu cu zmeură și ciocolată albă.

El înfulecă desertul atât de repede, încât Joanne nici măcar nu se mai obosește să-l întrebe dacă i-a plăcut.

Émile scoate două pahare de vin, pe care le-a găsit într-unul dintre dulapurile chicinetei, și deschide sticla de șampanie.

— Ne-au făcut-o cadou Annie și soțul ei, spune.

— Sunt extrem de drăguți.

El umple paharele cu șampanie în vreme ce Joanne instalează pe masă o tablă de Monopoly pe care a descoperit-o în salonul lui Myrtille cu câteva zile în urmă.

— Propun o nouă regulă de joc, declară el așezându-se.

— Care?

— Întrucât este seara nunții noastre, am putea să personalizăm un pic jocul și să aflăm diverse chestii unul despre celălalt?

O simte ezitantă. Totuși, continuă:

— Cel care merge la închisoare trebuie să răspundă la o întrebare pentru a putea să iasă. Ce zici?

Ea stă câteva secunde pe gânduri până să răspundă. Evaluează ce șanse are să se pună într-o situație stânjenitoare.

— Hai, nu e nimic rău, insistă el. E doar ca să învățăm să ne cunoaștem mai bine... Ca în jocurile alea stupide cu adevăr sau provocare.

Se întreabă dacă Joanne a jucat vreodată genul ăsta de jocuri de adolescenți în satul ei... Probabil că nu.

— Bine, zice ea în cele din urmă.

Încep să joace în timp ce sorb șampania care este destul de bună.

— Îți place? o întreabă Émile.

— Da. E rece.

Ea se ocupă de bancă. Ea e cea care numără și redistribuie bancnotele. E un joc vechi. Bancnotele sunt încă în franci. Vocea lui Ray Charles a lăsat locul celei a lui Louis Armstrong. Joanne murmură cuvintele piesei *Only You*. În mod evident, le știe pe de rost.

— Nu știam că îți place jazzul, zice el surprins.

Ea răspunde, continuând să aranjeze bancnotele:

— Tatăl meu era mare fan Miles Davis, printre alții. Am crescut pe acorduri de jazz.

— Ești uluitoare...

Joanne ridică uimită capul și se oprește din aranjatul bancnotelor.

— Poftim...?

El nu știe dacă a spus asta din cauza bulelor de șampanie care i se urcă la cap. Pe canicula asta, două pahare ar putea să-l matolească de-a binelea.

— Nu, adică... Ești un personaj uluitor.
— De ce?
— Nu știu. Misterul pe care îl păstrezi în legătură cu viața ta... Felul tău de a fi... Tăcerea ta... Calmul tău.... Ca și cum ai încerca să treci neobservată... Și apoi dintr-odată poți să dai un citat dintr-o carte sau să fredonezi o melodie de jazz veche de când lumea...

Émile zâmbește în fața aerului ei mirat. E-adevărat, este un personaj dat naibii. Tot ce a zis adineauri este adevărat. Și încă n-a vorbit despre pălăria ei neagră, de hainele lălâi, de detașarea ei totală uneori, de leacurile ei băbești...

— Nu sunt decât oglinda tatălui meu, zice ea ridicând din umeri.

Émile zâmbește trist, căci Joanne l-a pierdut pe acest tată care era probabil modelul ei. Poate de aceea nu se îmbracă decât în negru...

— Trebuie că era o persoană grozavă.
— Era.

Joanne îi întinde un teanc de bancnote, ca să alunge acest moment apăsător.

— Ține, uite ce trebuie să pui în mijloc. Ăștia merg în Seiful Comunității.

Își reiau partida în tăcere. Émile e cel care intră primul la închisoare. Joanne se gândește mult la întrebarea pe care să i-o pună.

— Nu știu..., zice ea stânjenită.
— Nu e nimic ce ai vrea să știi, dar n-ai îndrăznit niciodată să întrebi?

Ea mai ezită o clipă, bate ușor cu degetele în masă, apoi întreabă cu o voce limpede:

— Unde ai plecat azi după-amiază, după ceremonie?

În mod clar, nu era întrebarea la care se aștepta. Émile are un scurt moment de ezitare înainte de a răspunde:

— M-am dus la Cômes și am stat pe o bancă în biserică. După aceea, m-am întors.

Ea clatină din cap cu o oarecare gravitate. Émile nu i-a spus despre e-mailul trimis Laurei. Joanne n-are nicio vină în toată chestia asta, ea a vrut doar să-i facă un serviciu, n-a pretins niciodată că îi ia locul Laurei, dar el nu vrea să-și asume riscul de a o supăra.

— OK... Poți să ieși din închisoare.

El aruncă zarurile. Câteva minute mai târziu, Joanne ajunge în căsuța cu închisoarea și o vede cum se foiește pe scaun, jenată. E ceva ce i-ar plăcea mult să știe... De ce

nu poartă decât negru, culoarea doliului? Dar nu vrea s-o întristeze, s-o oblige să vorbească despre tatăl ei, să creeze o atmosferă apăsătoare. Așa că optează pentru o întrebare pe care o consideră mai inofensivă.

— Am remarcat o chestie...

— Da?

— Când stai afară, seara, ca să meditezi sau doar ca să iei aer, faci mereu chestia asta...

— Ce chestie?

— Ridici ochii la cer și rămâi așa ore în șir, privind în sus. De ce faci asta?

Își dă seama, cam prea târziu, că probabil tocmai a făcut o gafă, că întrebarea despre hainele negre era poate de preferat. Îi vede tulburarea de pe chip, efortul pe care-l face pentru a-și menține o expresie neutră și detașată, dar și buzele care îi tremură.

— Joanne, dacă nu vrei..., se grăbește el să adauge.

Dar ea este deja pe punctul de a-i răspunde:

— Am cunoscut un băiețel care petrecea ore în șir uitându-se la cer... Micuțul Tom. Era un băiețel diferit de ceilalți. Era în permanență în lumea lui. Era greu să-l abordezi.

Are un zâmbet trist. Émile își dă seama că ochii i se umplu de lacrimi, totuși ea continuă:

— Era un băiețel cu totul deosebit. Își petrecea timpul pictând...

E nevoită să se oprească o clipă ca să înghită cu greutate.

— ...pictând cu albastru. Umplea pagini după pagini cu albastru. Numai albastru, nimic altceva. Nu știai dacă desenează cerul sau marea. N-o spunea. Și... Și cel mai rău lucru... era că-și mototolea toate desenele. Imediat ce le termina, le mototolea, nemulțumit, ca și cum era dezamăgit că nu găsise nuanța bună, amestecul bun de albastru. Așa că se ducea din nou în curtea școlii și începea iar să se uite la cer ore în șir. Iar a doua zi, puteai fi sigur că avea să facă o nouă pictură în albastru.

Era tulburător s-o vezi așa. Gata să plângă, dar zâmbind, vorbind repede, cu pasiune și emoție. Nu s-a arătat niciodată așa. Émile nu mai poate s-o oprească.

— Profesorii îl porecliseră Tom Blue. Le interziseseră celorlalți copii să picteze cu albastru... La cererea mea. Culoarea asta îi era rezervată lui. Era culoarea lui Tom Blue.

Are un mic râs nervos, încărcat de emoție. El n-a văzut-o niciodată râzând cu atâta sinceritate. Probabil că ținea tare mult la băiețelul ăsta. O întreabă, emoționat și el:

— Era în școala unde lucrai?

Joanne dă din cap.

— Da. Era în școală. Dar a plecat.

— De mult?

— Cam da, răspunde ea și bea o gură zdravănă de șampanie.

Așa este Joanne, îi alege pe cei mai slabi, pe cei mai fragili, pe cei care sunt diferiți, pe cei care sunt închiși în lumea lor sau pe cei care riscă să fie omorâți... Micuțul Tom Blue, Pok... Émile avea dreptate adineauri. Este uluitoare.

— Așa că acum te uiți și tu la cer?

Ea încuviințează. Lacrimile i-au dispărut.

— Da. Mă întreb dacă voi găsi într-o zi combinația bună de albastru. Dacă voi putea să o pictez pentru el și să i-o dau în ziua în care îl voi reîntâlni...

Bea și el o gură de șampanie pentru a-și ascunde emoția.

— Va fi foarte mulțumit, spune.

— Crezi?

— Sunt sigur.

Își zâmbesc cu buze tremurânde. Tocmai au împărtășit amândoi un moment intim. Émile simte asta și este sigur că și Joanne o simte.

— Știi unde a plecat? Știi cum o să faci ca să-l reîntâlnești?

Ea înghite cu greutate.

— Am o oarecare idee.

Apoi ia zarurile de pe tabla de Monopoly și întreabă, dregându-și vocea:

— Pot să reiau jocul?

— Bineînțeles. Poți arunca zarurile.

Evită amândoi închisoarea până la sfârșitul jocului, nu chiar în mod voit, dar zarurile au decis să-i lase liniștiți pentru restul serii. E miezul nopții când strâng masa și desfac canapeaua. Sting lumina și Émile nu zice nimic când simte că Pok și Canaille sar în pat și vin să se așeze la picioarele lor. Se gândește că azi au sărbătorit și că poate să facă o excepție în seara asta.

— Noapte bună, îi șoptește lui Joanne.

— Noapte bună.

— A fost o seară drăguță.
— Așa este.
Se așterne tăcerea, abia tulburată de torsul de plăcere al lui Pok. Cu siguranță, Joanne îl mângâie pe burtă în întuneric. Émile se gândește la micuțul Tom Blue care umplea foile cu albastru... Și se gândește la el însuși. Și pe el l-a ales Joanne. A decis să-l însoțească în ultima lui aventură și să-i ofere libertatea luându-l în căsătorie. Și el face parte din lot. Tom Blue, Pok și el. Ea a decis să le dea o a doua șansă. La toți trei. Ea este precum bisericuța aceea care se înalță cu mândrie, intactă și puternică, în mijlocul ruinelor din Cômes. Așa este Joanne... Un simbol al speranței în inima unui tărâm al dezolării.

15

Myrtille nu mai rezistă și își face apariția a doua zi. Probabil că așteptarea i s-a părut lungă, stând ascunsă în camera ei.

— Așadar, cum a fost nunta?

Are un zâmbet radios. Le-a pregătit clătite americane și ceai negru, ceea ce o face pe Joanne să exclame:

— Ar fi trebuit să stați liniștită!

Myrtille ripostează pe un ton tăios:

— Ah, nu! N-o să începi și tu ca fiică-mea! Mi-ajunge Annie, care mă bate mereu la cap!

După care îi obligă să ia loc în curtea interioară, sub platan. Émile o ajută să coboare treptele și să se așeze lângă ei.

— Așadar, nunta? Faceți pe misterioșii!

— A fost bine.

— A fost bine? Asta-i tot? Annie mi-a zis că i-ați cerut șampanie. Ați pregătit o masă festivă?

Émile încuviințează.

— Da. Joanne a pregătit o masă excelentă. De altfel, v-a adus desert!

Diversiunea funcționează o vreme. Myrtille pune întrebări despre masă, Joanne îi aduce desertul, Myrtille declară că e delicios. Dar ideea principală revine: căsătoria la primărie, rochia.

— Măcar ați făcut poze?

Pare îngrozită când îi vede clătinând din cap.

— Trebuie să remediați problema! Nu puteți să vă căsătoriți fără să faceți poze! Ce o să-i arătați copilului?

Două voci se aud în același timp:

— Myrtille! Nu există niciun copil!

Ea plescăie din limbă.

— O s-o sun pe Annie. Ginerele ei este fotograf. O să vă facă niște poze frumoase pe străzile pavate.

Émile e atât de exasperat, încât nu-și dă seama că ridică vocea când răspunde:

— Nu, Myrtille, ajunge! Nu va fi nicio fotografie! Așa cum nu e niciun bebeluș! Căsătoria a trecut. Așa că mai scutește-ne!

Joanne se face mică pe scaunul ei. O tăcere grea se lasă în curtea interioară. Myrtille își pune pe masă ceașca de

ceai cu gesturi rigide. Tăcerea se prelungește. Émile încearcă să repare lucrurile.

— Clătitele sunt foarte bune, spune el.

Dar cuvintele lui nu au efectul scontat. În cele din urmă, se ridică și părăsește curtea.

A trebuit să mintă în legătură cu căsătoria și să se prefacă săptămâni în șir. În această dimineață, spera ca totul să se fi terminat. Spera că ar putea să revină la o viață normală. Dar Myrtille trebuie să exagereze mereu, să se amestece în viața lor. De obicei, i se pare emoționant. Însă azi-dimineață, nu. Voia doar să respire un pic, să-și savureze noua libertate. Încalecă pe bicicleta reparată a lui Annie și pleacă în sat.

A avut o nouă pierdere de memorie. Azi-dimineață a plecat din casa lui Myrtille furios, cu dorința de a pedala foarte repede ca să se calmeze... Apoi nu mai știe ce-a făcut. Artiștii plecaseră din Eus. Festivalul se terminase. S-a trezit într-o piațetă, nu departe de biserica de sus, așezat pe o bancă. Are o doză de suc în mână și soarele îl bate în cap. Cicatricea îl arde. Își amintește perfect ziua trecută, ca și precedentele, apoi trezirea de azi-dimineață, micul-dejun sub platan, altercația cu Myrtille. Apoi nimic altceva. Orologiul de pe clopotnița bisericii arată ora șase seara. N-a avut de gând să întârzie atât de mult. Joanne trebuie să fie extrem de îngrijorată... Joanne pe care a lăsat-o singură cu Myrtille într-un moment teribil de jenant...

Fir-ar să fie, ce naiba a făcut în tot acest timp? Pe unde a umblat de azi-dimineață? Unde a lăsat bicicleta? De ce are o doză de suc în mână?

Oare preaplinul emoțiilor din ultimele zile i-a scurtcircuitat creierul? Nervozitatea provocată de căsătorie? Mintea lui n-a găsit altă soluție decât să se golească și să elimine tensiunea? Sau de vină e ușurarea, certitudinea că este în siguranță de acum înainte, având-o pe Joanne tutore legal...? Amenințarea studiului clinic nu mai planează deasupra capului său. Acum, orice s-ar întâmpla, știe că Joanne va avea grijă să-l țină departe de asta. Tensiunea s-a risipit și boala a recidivat.

Se străduiește să se ridice de pe bancă, în pofida oboselii și a arsurii provocate de soare, dornic să se întoarcă repede la căsuța lor, dar odată ridicat, este incapabil să se miște. Se simte debusolat. Să fie de vină căldura? Oare a făcut insolație? Nu mai știe unde să

meargă. Nu mai știe în ce direcție s-o ia. *Ei, drăcie, nu-i de glumă.* Este un drum pe care îl face în fiecare zi de mai bine de-o lună. Totuși, astăzi este nehotărât și simte că s-a blocat. Nu mai știe pe ce străduță trebuie să meargă. *Până aici ți-a fost, bătrâne... Ești terminat. Totul o s-o ia razna.* Încearcă din nou să-și spună că e din cauza soarelui, că probabil a făcut insolație. Totuși, știe că nu-i așa. Medicii l-au prevenit.

— Primele simptome vor fi dificultatea de a îndeplini sarcini într-un context profesional, stările de leșin, pierderile de memorie.

— Și după aceea? întrebase mama lui.

Medicii îi răspunseseră:

— Alte simptome vor urma, mai mult sau mai puțin rapid, în funcție de evoluția bolii. Pierderea recurentă a obiectelor, schimbări bruște ale stării emoționale sau ștergerea amintirilor, mai ales în situații stresante din punct de vedere social sau mental, ștergerea trecutului, dificultatea de a asocia o figură cu un nume, dezorientare în spațiu și în timp.

Dezorientare în spațiu și în timp. Este ceea ce i se întâmplă acum. Nu știe ce a făcut astăzi. Habar n-are cât a trecut de când a plecat de acasă. Zece minute, o oră, o zi? Dacă n-ar fi ceasul de pe clopotnița bisericii, n-ar fi în stare să-și dea seama ce moment al zilei este. Dimineață? După-amiază? Și mai e afurisita asta de problemă, cea mai urgentă... Nu e în stare să-și dea seama cum să se întoarcă. Adresa și-o amintește totuși. Carrero del Massador nr. 6. Pe asta n-a uitat-o. Nu încă.

Începe să meargă la întâmplare. Poate că amintirile îi vor reveni mergând. Prăvăliile i se par familiare. Și străduțele pavate la fel. Totuși, începe să se îndoiască, să fie nesigur. Face cale întoarsă, sperând să ajungă din nou la biserica de sus. De acolo, va avea o vedere panoramică asupra satului, va fi mai simplu să se orienteze. Ajuns sus, se sprijină cu spatele de o fațadă, epuizat, cu nervii la pământ. Este o senzație îngrozitoare. Cea mai cumplită pe care a cunoscut-o vreodată... După cea a plecării Laurei... I se pare că se smintește, că o ia razna.

Se oprește preț de câteva secunde ca să-și tragă sufletul. Se gândește la ironia situației. A crezut că se simte mai bine în ultima vreme, că boala dă înapoi sau că cel puțin stagnează. A crezut că stabilitatea vieții lor la Eus îl ajută, îi dă un calm care-i permite memoriei să rămână ageră. Dar s-a înșelat. În mod evident, căsătoria

era cea care îl făcea să reziste, ideea că nu mai avea încotro, că trebuia să se țină bine până la ceremonie, să nu mai leșine, să nu mai aibă pierderi de memorie până când actele nu vor fi semnate, până când Joanne nu va fi în mod oficial singurul său tutore legal. Mintea are o putere enormă asupra corpului, asupra evoluției bolii. Conștientizează acest lucru astăzi, stând rezemat cu spatele de fațada fierbinte a unei clădiri. Precum acei muribunzi care sunt capabili să reziste zile în șir până la sosirea celor apropiați, pentru ca în cele din urmă să se stingă în brațele lor. Asta s-a întâmplat și cu el. Teama că va leșina din nou, că va fi trimis la centrul de studii clinice, nerăbdarea de a fi în sfârșit în siguranță i-au permis corpului să-i mențină memoria pe linia de plutire. Dar acum s-a terminat. Totul reîncepe. Procesul bolii se pune din nou în mișcare. Și el stă acolo, rezemat de fațadă, jalnic. Stă acolo ca un biet bătrânel care nu-și mai amintește drumul spre casă. Are chef să plângă, atât e de patetic. Sau să se enerveze iar. Dar nu trebuie s-o facă. Myrtille a fost deja victima furiei lui de azi-dimineață, și Joanne la fel, indirect. Trebuie să se împace cu situația fără să se mai lase cuprins de furie. Nimeni nu are nicio vină. Nici măcar el.

Până la urmă, găsește străduța, după câteva ezitări. Obloanele care dau spre stradă, cele de la camera lui Myrtille au fost deja închise, fără îndoială pentru a păstra un pic de răcoare. În capul scărilor, o găsește pe Joanne în plină curățenie generală. Și-a strâns părul în vârful capului și și-a suflecat șortul în sus, pe coapse. Se agită cu un pămătuf în mână, încercând să desprindă pânzele de păianjen din tavan. O mătură și un mop tronează într-un colț al încăperii. Pisicile trebuie că au fugit, speriate de toată harababura. Nu sunt acolo. Émile nu așteaptă să zică ea ceva, începe să-și ceară scuze.

— Joanne, îmi pare rău. Nu știu ce am făcut. Am avut un nou *black-out*. Tocmai mi-am dat seama cât e ceasul și am pierdut bicicleta lui Annie...

La început, ea are un aer indiferent, ca și cum ar fi supărată pe el pentru altercația de dimineață, dar în sunetul vocii lui percepe disperarea. Pune pămătuful jos și se apropie de el.

— Ești bine? Ai făcut insolație?

Dar Émile nu-i răspunde. Este preocupat de altceva.

— Și Myrtille? Probabil e supărată pe mine pentru azi-dimineață...

Câteva șuvițe de păr ies din cocul lui Joanne, ridicat în vârful capului. Fruntea îi lucește de transpirație.

— M-a întrebat dacă vrem să plecăm, dacă ne-am săturat de ea.

Joanne are un aer jenat spunând asta.

— I-am spus că nu, dar n-a părut să mă creadă...

Face o scurtă pauză și își șterge fruntea.

— Ar trebui să vorbești cu ea.

Émile o aprobă.

— Mă duc imediat.

O găsește pe Myrtille adormită în fotoliul, cu televizorul aprins. Canaille este încolăcită pe genunchii ei și stă de pază. Îl fixează cu niște ochi nemiloși. Probabil l-a identificat drept dușmanul casei, cel care le face rău lui Myrtille și Joanne. Émile își drege vocea, neștiind dacă s-o trezească sau nu pe bătrână, dar sunetul este suficient ca s-o scoată din somnul ei ușor. Se îndreaptă de spate, dând-o jos pe Canaille care scoate un mieunat de protest.

— Am ațipit..., mormăie ea, ștergându-și discret un firicel de salivă din colțul gurii.

Émile rămâne în fața ei, stânjenit. Nu prea știe de unde să înceapă, dar se gândește că cel mai simplu este să-i dezvăluie aproape tot adevărul.

— Myrtille, îmi pare rău pentru azi-dimineață. Știu că nu te gândești decât să fii drăguță cu noi, dar se întâmplă să...

Își șterge mâinile jilave pe șort. Myrtille nu se clintește. În mod vizibil, aștepta niște explicații. Nu le respinge. Le ascultă cu atenție. El înghite în sec.

— Nu există niciun bebeluș, Myrtille... Dacă ne-am căsătorit în grabă, am făcut-o doar pentru ca Joanne să se poată ocupa de mine, fiindcă sunt bolnav.

Ochii de un albastru-aprins ai bătrânei se fac mari. Nu se aștepta la genul ăsta de explicații.

— Un Alzheimer precoce... Ceva extrem de rar... Așa că această căsătorie este mai mult o formalitate... un mod de a mă asigura că Joanne va putea lua toate deciziile privind starea mea de sănătate.

Ochii albaștri ai lui Myrtille se umbresc de tristețe. Émile n-a vrut asta. El voia doar s-o facă să înțeleagă că ea nu are nicio vină, că ei nu-și doresc nicidecum să plece și s-o lase. Nu imediat, în orice caz. Myrtille deschide gura și vocea ei seamănă cu cea a unei femei foarte bătrâne, împovărate de ani.

— Îmi pare foarte rău, Émile... N-am știut...

El clatină din cap.
— Știu, e normal…
Dar tristețea de pe chipul lui Myrtille e tot mai adâncă. Pare și mai bătrână așa.
— Am făcut o mulțime de gafe în ultima vreme. Cu rochia de mireasă… A fost o tâmpenie…
— Nu, n-a fost.
— Ba da.
— Nu, te asigur că nu. Joanne era foarte frumoasă în rochie de mireasă.
Are un zâmbet trist.
— E-adevărat?
El confirmă.
— Da, e-adevărat. Și coada împletită pe care i-ai făcut-o era și ea foarte frumoasă.
Myrtille pleacă ochii.
— Voiam să-i înveselesc un pic chipul. Se ascunde mereu sub negru. Acum înțeleg de ce…
Émile înghite cu greutate. Nu vrea s-o mâhnească și mai mult pe Myrtille. N-o să-i spună că nu el este cauza doliului pe care-l poartă Joanne în permanență. N-o să-i spună nici că el și Joanne nu se iubesc ca niște îndrăgostiți, că s-au întâlnit cu doar două luni înainte prin intermediul unui anunț. Sunt lucruri pe care bătrânele doamne obosite n-au nevoie să le știe.
Ea își trage nasul. A vărsat o lacrimă? Nu-i poate distinge chipul în semiobscuritatea salonului. Bătrâna a închis toate obloanele pentru a păstra răcoarea.
— N-o să te faci bine, așa-i? întreabă ea cu o voce ciudat de îndepărtată.
Émile știe că vorbește despre boală. Ezită, vrea s-o mintă, dar renunță.
— Nu… N-o să mă fac bine.
Bătrâna își trage nasul din nou.
— Ce se va întâmpla cu ea?
Émile înghite iarăși, sperând să scape de nodul din gât. Myrtille îl întristează. De ce plânge?
— Nu știu, mărturisește el cu o voce nesigură.
— Va trebui să te gândești…. Te vei gândi?
— Da. Mă voi gândi.
Myrtille se uită cum Canaille se duce la micuțul Pok, în coșul de lângă televizor, și se cuibărește lângă el.
— De aceea ați început această călătorie?
— Da.

Tac amândoi. Televizorul continuă să meargă în fundal.
— Deci, până la urmă, veți pleca?
— Da. Până la urmă vom pleca... Nu imediat, dar într-una din zile.
Myrtille dă din cap, jucându-se cu un fir de ață care-i iese din rochie.
— Ați putea să vă întoarceți la iarnă... Când va fi prea frig ca să mai dormiți în rulotă sau în cort, ați putea să vă întoarceți aici.
Este o perspectivă care-l unge pe suflet. Dă din cap.
— E o idee foarte bună.
— Să vorbești cu Joanne...
— Sunt sigur că va fi încântată.
— Și eu voi fi încântată.
Își zâmbesc ușor. La televizor, începe emisiunea de seară. E vorba de un concurs în care participanții pot câștiga zece mii de euro dacă răspund corect la o serie de zece întrebări. Myrtille se lasă distrasă câteva secunde, apoi își întoarce fața spre Émile.
— Iei cina cu noi în seara asta? o întreabă el.
Nu-i lasă timp să refuze:
— O să gătesc eu. Și te invit să cinăm la noi. Vin să te iau de la baza scărilor la șapte și jumătate. Să fii gata.
Zâmbetul lui Myrtille e neprețuit.

Émile a lăsat să se rumenească o lasagna cu carne de vită, dar Joanne a zis c-o va scoate ea din cuptor, că el putea să meargă la duș. I-a gătit și ei un fel special fără carne. O minilasagna cu legume și pesto. Părea mulțumită.
— Du-te la duș, e deja șapte, a zis ea. Scot eu lasagna.

— Oh... Așa deci, Myrtille, te-ai dat cu ruj și ți-ai scos șalul de la naftalină!
Bătrâna așteaptă la baza scărilor, într-o ținută de seară. Rochie neagră, șal mov, cercei de aur. Și-a dat buzele cu roșu carmin. Este extrem de elegantă. Nu se lasă intimidată:
— Unde ți-e barba?
Joanne a avut aceeași reacție, dar mai ponderată, văzându-l ieșind din baie. I-a zis:
— Oh, ți-ai... ți-ai ras barba.
Nu știe de ce a făcut asta. A început s-o lase să crească acum un an. După ce l-a părăsit Laura, parcă pentru a se putea ascunde, pentru a-și masca fața, pentru a se

proteja. Dar în seara asta, s-a uitat în oglindă și și-a dat seama că, în ultima vreme, din cauza călătoriei lor, o neglijase. Îi invadase o bună parte a feței și era prea mult. A început să taie din ea. În principiu, voia doar s-o ajusteze, dar nu s-a mai putut opri. A tuns tot și și-a redescoperit fața. S-a simțit gol și vulnerabil, dar și mult mai tânăr. Mai puțin trist. Pare complet schimbat așa, mai plin de viață. Joanne a făcut ochii mari când l-a văzut.

A întrebat-o:

— Îți place?

Ea a încuviințat, iar el a distins ceva măgulitor în privirea ei, ceea ce l-a făcut să roșească un pic.

— Da, Myrtille, am tăiat-o pe toată, răspunde el coborând ultimele trepte pentru a ajunge la ea. Sunt un bărbat nou.

— Un bărbat însurat, răspunde ea cu un zâmbet.

Émile ajunge lângă ea, la baza scărilor, și îi întinde brațul:

— Îmi permiteți?

Myrtille râde ca o domnișoară.

— Ai maniere frumoase, tinere.

— Întotdeauna!

O simte sprijinindu-se de brațul lui. Are dificultăți în a urca treptele. Orice ar spune, orice ar lăsa să se vadă, este totuși o bătrână epuizată de viață. Se opresc la jumătatea drumului pe scară, căci și-a pierdut suflul.

— E greu să îmbătrânești, zice ea gâfâind.

— Îmi închipui.

— În fine, bine că sunt întreagă la cap. Asta ar fi fost cea mai mare spaimă a mea, să-mi pierd mințile.

Se întrerupe, îngrozită, dându-și seama ce tocmai a spus. Émile pune capăt brusc acestui moment jenant:

— Sunt total de acord!

Încep iar să urce.

Émile a aranjat masa, Joanne a dat drumul la radio. Acorduri de jazz umplu încăperea. Canaille și Pok se lansează într-o cursă de urmărire între canapea și masa de bucătărie, încurcându-se printre picioarele lui Émile. Myrtille s-a instalat pe canapea, cu șalul pe umeri, cu un pahar de șampanie în mână (un rest din ziua trecută). Pare încântată să fie aici. Nu face decât să chicotească, precum o tinerică. Joanne stă lângă ea. E îmbrăcată în negru, ca de obicei, dar Myrtille i-a împrumutat un pieptene autentic de epocă, auriu, ornat cu un ametist

violet, pe care și l-a prins în părul ei încurcat. Este un obiect demodat, dar i se potrivește de minune lui Joanne, căci și ea este o fată atemporală care ar putea foarte bine să vină direct din anii 1930. Émile se gândește că Myrtille a făcut-o intenționat, ca să aducă un pic de culoare și de lumină pe chipul lui Joanne. A remarcat că poartă numai negru. A spus-o mai adineauri, vorbind de rochia de mireasă și de coada împletită. *Voiam să-i înveselesc un pic chipul. Se ascunde mereu sub negru.*

A reușit. Joanne pare mai tânără astă-seară, ca el fără barbă.

— Vă invit să mâncăm! anunță Émile, lăsând tava cu lasagna fierbinte pe masă.

Cele două femei continuă totuși să șușotească și să râdă încetișor. Émile le observă cu coada ochiului, amuzat. S-o vadă pe Joanne râzând încă rămâne și astăzi o minune. Poate că într-o zi, peste câteva luni, va deveni un lucru atât de obișnuit, încât nici nu-l va mai remarca. Ar fi semn bun, dar ar fi și trist în același timp să nu se mai minuneze de râsul ei... Își drege glasul și repetă:

— La masă!

Myrtille se poartă ca o fetișcană în timpul mesei. Degajată, vorbăreață, râde din orice și are o mulțime de anecdote de povestit despre sat. Încep desertul, o salată de fructe, când ea întreabă, devenind brusc serioasă:

— Și cu Pok cum rămâne?

— Ce-i cu Pok?

— Joanne a zis c-o să se ocupe să-i găsească o familie...

Pare îngrijorată. Joanne ezită să răspundă. Îl privește pe Émile, cerându-i aprobarea, ca să fie sigură că poate să spună:

— O să-l adoptăm noi.

Lui Myrtille nu-i vine să creadă.

— Dar...

— Dar?

— Ați zis c-o să plecați după o vreme...

Joanne îl privește din nou pe Émile și el dă din cap zâmbind.

— O să-l luăm cu noi în rulotă, spune ea.

Ochii lui Myrtille încep să strălucească.

— E adevărat?

— Da, e adevărat!

— N-o să-l abandonați?

— Nu! protestează Joanne.

— Avem un livret de familie acum, Myrtille! adaugă Émile.

Bătrâna doamnă clatină din cap, fără să înțeleagă.

— Cred că suntem apți să adoptăm un motănel...

Izbucnesc în râs toți trei. Este o seară frumoasă. Muzica de jazz, gustul acrișor al căpșunilor în gură, urmele de sos de roșii de pe buzele lui Myrtille, pieptenele vechi din părul lui Joanne, și apoi zâmbetele pe care le au toți trei. E într-adevăr o seară frumoasă.

2 septembrie
Dragă mamă,

Îți scriu ca să-ți dau o veste mare. De două zile, sunt bărbat însurat! Nu face ochii mari și nu te lua cu mâinile de cap. Nu, n-am înnebunit. Joanne este o fată foarte bună, care a promis să-mi respecte dorința și să nu mă interneze niciodată în centrul de studii clinice. Da, recunosc, ăsta e motivul pentru care am făcut-o, dar nu schimbă cu nimic faptul că sunt un bărbat însurat.

De acum înainte, orice s-ar întâmpla, Joanne va fi singurul meu tutore legal. Niciun spital n-o să vă mai bată la cap cu leșinurile și cu pierderile mele de memorie.

Știu că nu asta vă doreați, dar e ceea ce-mi doresc eu și sunt băiat mare acum. Am douăzeci și șase de ani și sunt însurat. În plus, o să mor peste doi ani, așa că pot măcar să decid cum să-mi trăiesc viața în acești ultimi ani.

Marjorie trebuie să fi primit o scrisoare din partea mea pe care ți-a dat-o s-o citești (în orice caz, așa i-am cerut). O să ți-o trimit pe asta imediat ce voi putea, dar nu va fi ultima. De acum înainte, voi continua să vă scriu regulat, dar într-un carnețel negru pe care-l voi păstra cu mare grijă. Joanne s-a angajat să vi-l încredințeze când eu nu voi mai fi. Nu e fiindcă nu mai vreau să vă dau vești din când în când, ci pentru că expedierea acestor scrisori a devenit o adevărată aventură (dacă vreau să mă asigur că rămân ascuns). În plus, îndrăznesc să sper că aceste ultime două scrisori vă vor fi liniștit și vă vor fi convins că sunt fericit și că trăiesc viața care îmi place.

Așteptând să primiți carnetul meu negru și viitoarele mele scrisori, încercați atât cât puteți să mă iertați și să nu fiți supărați pe mine pentru ceea ce vă impun. Fuga și cererea mea sunt egoiste, dar nu mai puțin decât dorința voastră de a vrea să mă păstrați senil și prizonier lângă voi. Eu v-am iertat. Sper că vă veți arăta și voi la fel de îngăduitori cu mine. Vă iubesc și așa va fi pentru totdeauna. Acești doi ani departe de

voi nu vor schimba nimic. Dimpotrivă... Se spune că, îndepărtându-te de persoanele dragi, îți dai seama de dragostea pe care le-o porți. Să luăm asta ca pe o șansă.

Mamă, tată, ca să închei într-o notă mai duioasă, să știți că am fost un mire frumos (mă rog, așa cred). Ați fi fost mândri de mine. Nu mi-am ras barba, dar mi-am pus o cămașă albă și n-am făcut-o pe grozavul în fața primarului. Joanne a fost frumoasă. Îmi pare rău că n-o veți cunoaște niciodată. E una dintre acele fete pe care nu le întâlnești decât o dată în viață. Purta o rochie de mireasă de epocă, cu multă dantelă, una dintre acele rochii de altădată care acoperă brațele până la încheieturi. Myrtille (o bătrână la care locuim în momentul de față) i-a împletit o coadă drăguță. Nu-i mai lipsea decât voalul ca să semene cu o mireasă adevărată. Și niște pantofi potriviți!

Mamă, tată, vă îmbrățișez. Nu sunteți niciodată departe. Sunteți mereu lângă mine, oriunde aș fi. Să nu vă îndoiți de acest lucru.

Fiul vostru, Émile

16

— Émile? strigă Myrtille, așezată în fața televizorului.

El se află foarte aproape, udând plantele de pe treptele care duc la curtea interioară.

— Sunt aici.

— Așază-te.

E luat prin surprindere, dar se supune. Trage un scaun plin de pliante publicitare, le dă jos cu dosul palmei și se așază.

— Annie tocmai a plecat...

— Știu.

— Zice că Jean a găsit bicicleta în Eus, cea pe care ți-a lăsat-o. Era pe o stradă, se pare că... de mai multe zile.

Émile se simte jenat. Nu știe dacă Myrtille e îngrijorată fiindcă el a pierdut bicicleta sau că tace în privința asta. Începe să bălmăjească ceva ca să o asigure că-i pare rău, că va face în așa fel ca s-o repare din nou, dacă trebuie, dar bătrâna îl întrerupe.

— Ce s-a întâmplat? Ai căzut?

El clatină din cap.

— Nu! Nu, nu s-a...

— Te-ai rătăcit?

Myrtille o mângâie pe Canaille cu gesturi mecanice. Toată atenția ei este îndreptată spre Émile.

— Da. M-am rătăcit. E vorba de ziua în care ne-ați propus să facem fotografii de nuntă și eu am plecat de-acasă cam repede.

Myrtille dă din cap. Are privirea ei pătrunzătoare care sondează tot.

— Ai dispărut toată ziua, nu?

— Da. Eu... N-am nicio idee despre ce am putut să fac... Când mi-am recăpătat luciditatea, bicicleta nu mai era și... mi-a fost al naibii de greu să găsesc drumul spre casă. Chiar îmi pare rău pentru neglijența mea. N-aveam intenția să pierd bicicleta...

— Puțin îmi pasă de bicicletă, băiete! Din cauza asta nu mai ieși din casă?

— Eu...

Îi e rușine s-o mărturisească, dar e adevărat. De la acel episod, inventează o grămadă de scuze ca să nu mai trebuiască să se aventureze singur în sat. La început, aștepta

doar ca Joanne să iasă la o plimbare ca s-o însoțească și să evadeze un pic împreună cu ea. Dar acum c-o ajută pe una dintre prietenele lui Annie la gelaterie, cât e ziua de lungă, el nu mai pune piciorul pe-afară.

— Da... Încerc să evit să ies... Nu m-am mai rătăcit fiindcă nu mai ies.

— Și cealaltă problemă?

— Confuzia?

— Da, confuzia...

Nu prea știe. Nu s-a mai aflat într-o situație așa de confuză ca în acea zi, pe străzile din Eus, când s-a trezit cu doza de suc în mână, dar a cunoscut scurte episoade care l-au tulburat. S-a trezit punându-și periuța de dinți în frigider într-o dimineață. În alta, și-a dat seama că dușul curgea și că uitase să-l închidă în urmă cu o oră. Și azi-dimineață, i-a zis lui Joanne „Marjorie". Dar astea nu erau decât din neatenție... În orice caz, asta și-a spus pe moment. Știe bine că ăsta este parcursul normal al bolii, dar atâta vreme cât se limitează la niște zăpăceli și ciudățenii, își zice că nu e prea grav. Pierderile de memorie îl sperie cel mai mult.

— Nimic foarte grav, dar da... am avut câteva momente de zăpăceală.

Este cuprins brusc de neliniște.

— De ce? Ți-a zis Joanne ceva?

Myrtille scutură din cap.

— Nu... Nu mi-a zis nimic.

— Pare s-o facă fericită munca asta la gelaterie, nu? întreabă Émile, privind-o iscoditor.

Myrtille încuviințează.

— Da, pare să-i facă bine să mai iasă de-aici.

Apoi adaugă:.

— Și tu ar trebui să faci la fel.

Émile își ferește privirea. Se preface că este atent la televizor, dar Myrtille nu se lasă păcălită.

— N-o să încetinești evoluția bolii ăsteia nenorocite dacă stai închis aici. Dimpotrivă. Ar trebui să iei puțin aer.

El răspunde morocănos:

— N-o să mă mai vezi vreo trei zile. Risc să mă pierd pe vreo străduță.

— Atunci cere-i lui Joanne să te însoțească.

— Lucrează.

— Nu lucrează. Doar dă o mână de ajutor. Poate să-și ia o dimineață liberă ca să se plimbe cu tine.

— Nu știu dacă are chef.

Myrtille începe să-l certe ca pe un băiețel.

— Tu te-auzi ce spui, Émile?! Câtă rea-credință! Uite ce vreme! E o zi frumoasă. Adie un vânticel răcoros. Ai putea să-i faci o vizită la gelaterie. Sunt sigură că ar fi mulțumită. Și nu-mi spune că o să te pierzi! E doar la patru minute de-aici! Îți promit că trimit un elicopter să facă un zbor de recunoaștere dacă nu te-ai întors într-o oră.

O ridică pe Canaille de pe genunchii ei și o pune jos.

— Hai, valea!

Vorbește cu amândoi. Le face mici semne cu mâna pentru a le spune să o ia din loc.

— E vreme frumoasă! Ieșiți să luați aer și pentru mine!

În urmă cu două săptămâni, Joanne se întorcea încântată după prima ei zi la Coco Glacier și, de atunci, o șterge într-acolo încă de la primele ore ale dimineții și nu se întoarce decât seara. Émile s-a mirat:

— E așa mult de lucru?

Iar Joanne a ridicat din umeri.

— Nu, dar îmi place să stau la tejghea și să mă uit la oamenii care trec încoace și-ncolo prin sat. Este liniștitor.

Émile are impresia că a întinerit cu zece ani în timp ce merge prin soarele blând de septembrie. Myrtille n-a greșit. Bine-a făcut că a ascultat-o. Ce plăcut e să faci mișcare, să simți razele soarelui. Are impresia că au trecut ani întregi. Ar zice că-și regăsește vitalitatea de la douăzeci de ani. Străduțele din Eus i se par pustii în mijlocul lui septembrie, după agitația din luna august. Câțiva turiști ici, un grup școlar colo, dar e relativ liniștit. Se simte atât de relaxat dintr-odată, încât face chiar un ocol pe la galeria de artă înainte de a ajunge la gelaterie. Este o mică prăvălie cu fațadă roz-bonbon pe care scrie cu alb *Coco Glacier, înghețată artizanală și originală*. E deschisă spre exterior. Câteva mese și scaune din plastic au fost așezate în stradă și un cuplu de turiști stă relaxat la una dintre ele. În vitrina frigorifică, vreo douăzeci de sortimente de înghețată, de toate culorile, ademenesc trecătorii și în spatele vitrinei, cu fața ascunsă sub imensa ei pălărie neagră, se află Joanne. Pare plăcut surprinsă să-l vadă.

— Émile!

El se oprește în fața vitrinei, un pic stângaci.

— Ei, da, am ieșit din casă.

— Bine ai făcut. E vreme frumoasă azi.

Pare singură în prăvălie, dar un zgomot din spate îi semnalează că patroana, Corinne, aranjează probabil niște marfă într-un depozit sau într-o cameră frigorifică.

— Cum merge, te descurci?

Ea încuviințează.

— Da. Acum știu foarte bine toate aromele, și chiar am câțiva clienți care vin în fiecare zi.

În spatele lui Joanne se trântește o ușă și o femeie blondă de vreo cincizeci de ani, cu o bentiță albastră în păr, dă buzna cu un recipient de plastic în mână. Pare amabilă. Are un zâmbet larg și o voce caldă când îl salută.

— Bună ziua. Joanne se ocupă de dumneavoastră?

El dă să răspundă, dar Joanne i-o ia înainte:

— Nu, Corinne, el este Émile...

Femeia nu pare să înțeleagă și Joanne adaugă:

— Soțul meu.

Tresare când o aude rostind *soțul meu*. Speră că patroana lui Joanne n-a băgat de seamă. În mod evident, nu. Zâmbetul i se lărgește și mai mult.

— Oh! Încântată să vă cunosc, Émile! Ei bine, alegeți ce doriți, nu vă jenați! E din partea casei.

— Oh, sunteți foarte amabilă, dar...

— Să-mi spuneți cum vi se pare. Avem o nouă aromă de înghețată și mi-ar plăcea mult să aflu părerile clienților.

Afișează un zâmbet larg, prietenos și binevoitor. El înțelege de ce îi place lui Joanne să petreacă ore în șir aici. Probabil că este o companie plăcută.

— Ah, da?

— Înghețata din flori de soc.

— Oh... E ceva... original.

— Joanne nu e mare fan, dar mi-ar plăcea să mai aflu și altă părere.

El ridică din umeri amuzat.

— Bine atunci... Dacă trebuie.

Corinne se întoarce spre Joanne:

— Te las să-l servești pe soțul tău? Eu mai am recipiente de spălat.

— Bineînțeles.

Corinne dispare la fel de repede precum a apărut și Joanne rămâne nemișcată în spatele vitrinei frigorifice. El își plimbă privirea peste recipientele cu înghețată, încercând să identifice aromele.

— Ai ceva cu alcool? O să am nevoie ca să-mi revin după ce m-ai traumatizat repetând de atâtea ori sintagma

soțul meu într-o singură conversație.

Joanne începe să roșească, ceea ce îl face pe Émile să râdă.

— Nu știam cum... nu-mi dădeam seama...

Pare cu adevărat stânjenită, ceea ce îl face să râdă și mai tare.

— Nu-i nimic. Exact asta sunt. Va trebui doar să mă obișnuiesc.

Ea se grăbește să sape cu lingura în recipientul cu înghețată din flori de soc pentru a-și masca tulburarea. Apoi ia un cornet și pune bila în el.

— Și deci... cu... cu asta?

— Tot nu mi-ai zis dacă ai ceva cu alcool.

Roșeața din obrajii lui Joanne nu dispare, dar e imperturbabilă în rolul ei de vânzătoare de înghețată. Continuă să stea cu capul aplecat peste recipiente și enumeră cu un aer serios:

— Citron limoncello. Baba au rhum. Noisette amaretto. Irish coffee.

— Noisette amaretto.

— OK, noisette amaretto.

Se străduiește să formeze o bilă frumoasă pe care o adaugă în cornet. Îi întinde înghețata, evitându-i încă o dată privirea.

— Cât vă datorez, doamnă?

El se amuză să o vadă atât de serioasă și de jenată.

— Nimic. Ai auzit-o pe Corinne.

— Bun... Ei bine, mersi.

Émile ia cornetul și rămâne în fața vitrinei frigorifice, neștiind prea bine ce trebuie să facă, dacă trebuie să plece sau să mănânce înghețata în fața ei, ceea ce ar fi cam ridicol. Ea îi arată măsuțele și scaunele din plastic.

— Ia loc la masă. Nu e lume multă azi. Poți să te bucuri de terasă.

Cuplul de turiști așezat aici tocmai e pe punctul de a pleca. Émile se așază la masa cea mai apropiată de vitrina frigorifică și începe să mănânce încet, cu picioarele întinse la soare.

— Nu te plictisești aici toată ziua? întreabă el.

Joanne clatină din cap.

— Nu. Eram în depozit înainte. Spălam recipientele și refăceam etichetele. Sunt mulțumită să fiu la vânzare acum.

— Meditezi în timp ce-ți aștepți clienții?

Joanne își dă ochii peste cap.

— Îți bați joc de mine?
— Nicidecum.
El se repede cu poftă asupra cornetului.
— Tu mi-ai zis că-ți place meditația... Amintește-ți, în primul e-mail.
Privesc amândoi o doamnă care traversează strada, plimbând un câine în lesă.
— Și eu care credeam că pentru a medita trebuie să te așezi turcește și să închizi ochii..., adaugă el.
Joanne îi răspunde cu un aer foarte serios:
— Nu neapărat.
— Ah.
— Eu practic meditația conștientă...
El face o grimasă, căci ceea ce îi spune i se pare în limba chineză.
— Îmi pare rău, eu nu stăpânesc toate subtilitățile meditației.
Joanne ridică din umeri. În acest moment, Corinne traversează din nou prăvălia, ștergându-și fruntea cu palma.
— Deci? îl întreabă pe Émile.
— E delicioasă.
Corinne pare încântată. Ridică mâna cu degetul mare în sus și declară:
— Revino mâine, o să testezi alte arome.

— Ar trebui să încerci să-ți mai găsești de lucru pe ici, pe colo...
— Nu știu... O să văd...
Joburile temporare nu mai sunt de actualitate. Nu îndrăznește să i-o spună clar lui Myrtille, dar se întreabă cum i-ar putea fi de folos cuiva cu zăpăcelile lui de om nebun. Azi-dimineață și-a găsit din nou periuța de dinți într-un loc improbabil: sub pernă. S-a amuzat pentru că Joanne era acolo și se uita la el încruntând din sprâncene, dar lui nu i-a prea venit să râdă. Se întreabă în ce stare o să sfârșească. Se întreabă dacă pronosticul medicilor este bun. Are impresia că lucrurile se precipită. Sau sedentarismul scoate și mai mult în evidență dificultatea lui de a se organiza în viața de zi cu zi. Unul dintre primele semne ale demenței.
Acum, are obiceiuri noi. Nu se mai pune problema să-și găsească ceva de lucru. Dimineața nu se grăbește, mai zăbovește un pic în apartament, apoi merge să stea de vorbă câteva minute cu Myrtille. După care se ocupă de micul Pok. Se joacă cu el pe străduță sau în curtea

interioară. După masă, își face siesta, apoi bea un ceai negru înainte să iasă. Face o mică plimbare prin Eus, încercând să nu se îndepărteze prea mult. Îi este frică să nu se piardă iarăși... După aceea se oprește la Coco Glacier și își savurează înghețata, privind trecătorii. Joanne își pune coatele pe tejghea, cu bărbia în mâini, și vorbesc vrute și nevrute, despre furtuna care se anunță, despre progresele lui Pok, despre aromele de înghețată preferate. Émile a testat vreo zece, dar clasamentul lui se tot schimbă. Floarea de soc a fost detronată de aroma de ananas și busuioc, detronată la rândul ei de înghețata de arahide. Joanne însă rămâne mai conservatoare. Și are gusturi simple. Aroma ei preferată e mărul de livadă. Émile o tot ia peste picior.

— La ce bun să te chinui să lucrezi aici, cu toate aromele astea, dacă rămâi blocată pe înghețata de măr?

Joanne își dă ochii peste cap și nu răspunde nimic.

Seara se reîntâlnesc în apartament și cinează ascultând radioul. Seamănă cu un cuplu de bătrânei, dar asta le convine.

— M-am îngrășat, nu?

Émile este în picioare în fața oglinzii. Joanne se spală pe dinți chiar în fața lui, aplecată deasupra chiuvetei.

— Poftim? zice ea cu gura plină de spumă.

— M-am îngrășat.

Ea ridică din umeri.

— Ar trebui s-o termin cu înghețatele... Sau să mă reapuc de sport.

N-o vede pe Joanne cum încearcă să-și stăpânească râsul. Émile își privește bărbia care s-a rotunjit, obrajii care s-au bucălat, șunculițele care ies în evidență.

— Da. Ar fi o idee bună să fac un pic de sport... Aș putea începe cu niște flotări și abdomene.

— Va fi mai bine când o să pornim din nou la drum, zice ea.

Nu spun niciodată când vor porni din nou la drum. Chestia asta rămâne vagă și îndepărtată. Fără îndoială pentru că nu vor să plece imediat. În orice caz, Joanne nu vrea. E mai relaxată ca niciodată de când vinde înghețată.

— O să mă reapuc de sport... Dar ai fi putut să-mi spui că m-am îngrășat...

De data asta, Joanne zâmbește de-a binelea. Nu mai poate să se abțină.

— Ce este? întreabă Émile.

Fata iese afară din baie. El îi strigă:

— Crezi că semănăm cu un cuplu de bătrânei pensionari, nu-i așa?

El o urmează în încăperea principală unde Joanne își caută pălăria.

— E adevărat! Se prepune că iei în greutate când te căsătorești, nu?

— Probabil.

— Atunci înseamnă că avem un mariaj reușit.

Joanne și-a găsit pălăria. Și-o pune pe cap și își ia geanta cu bandulieră.

— Vezi să-l scoți pe Pok. Miaună întruna pe pervazul ferestrei, zice ea.

— Da, dragă.

Ea se strâmbă, ceea ce îl face pe Émile să zâmbească și mai mult.

— Ne vedem mai târziu... pentru gustare, zice el conducând-o spre scări.

— Credeam că termini cu înghețata.

— Am zis că mă apuc de sport.

— Ah... Deci continui cu înghețata...

— Da. Nu prea multe schimbări dintr-odată.

Ea își dă ochii peste cap.

Zilele trec una după alta și se asemănă, aducând doar câteva elemente de noutate din când în când. O ieșire în natură cu Joanne, duminica. O cină cu Annie și soțul ei, în compania lui Myrtille. Luna septembrie a început deja. Zilele se scurtează. Străduțele se golesc. Căldura devine mai blândă, mai difuză. Lumina alburie a fost înlocuită de luciri portocalii. Copacii încep ușor-ușor să-și piardă frunzele. Pok este din ce în ce mai independent. El și Canaille se iau deja la bătaie.

— Salut! Dormi?

Émile este prăvălit pe canapea, pe jumătate adormit. Se ridică brusc, puțin rușinat, și răspunde:

— Nu, eu... Doar stăteam cu ochii închiși.

Joanne s-a întors de la muncă. Și-a pus geanta pe măsuța joasă și își flutură părul ud de la ploaie. Se pare că încă plouă...

— Cum ți-a fost ziua? îl întreabă.

— A fost OK. Și a ta?

— Corinne mi-a zis să nu mă mai duc s-o ajut.

— Poftim?

Nu e sigur că a auzit bine, dar Joanne confirmă dând din cap.

— Nu mai e multă lume în Eus. Nu mai sunt mulți turiști. Se va descurca singură.
— Ah...
Émile îi simte dezamăgirea din voce.
— O să-ți lipsească...
— Oricum, va trebui s-o luăm din loc, nu?
Are o expresie cât se poate de neutră și îl cercetează. El nu vrea s-o influențeze. Moare de nerăbdare să pornească din nou la drum, dar nu vrea să-i impună nimic. Nu este singur în călătoria lui și ăsta e prețul pe care trebuie să-l plătească. Evită să răspundă la întrebare.
— Nu știu... Tu vrei să pleci?
— Ne simțim bine aici... Dar o să vină iarna... După aceea va fi prea frig ca să ne reluăm drumul, nu?
— Așa este.
— Și apoi, mi se pare că ai început să te plictisești aici...
Este surprins că Joanne a remarcat acest lucru. El a făcut tot ce-a putut ca să nu lase să se vadă plictiseala și lipsa lui de chef. Nu voia să-i strice buna dispoziție.
— Nu... Doar că... Să zicem...
— Poți s-o spui. Și eu vreau să ne continuăm drumul.
El îi zâmbește cu ușurare. Sunt pe aceeași lungime de undă. S-a liniștit. O vreme, păstrează tăcerea, fiecare pierdut în gândurile lui.
— Va trebui s-o anunțăm pe Myrtille...

30 septembrie, ora 23
Strada Carrero del Massador nr. 6, Eus

Dumnezeule, ce ușurat sunt să plec de-aici! Nu voiam s-o arăt față de Joanne, dar aveam impresia că mă îngrop de viu! Eus s-a golit cu totul. Străduțele sunt pustii. Ploaia mă deprimă. Și nu mai pot să stau închis toată ziua într-un spațiu de treizeci de metri pătrați. Știu că am partea mea de vină, dar mai știu și că dacă voi fi din nou activ îmi va face foarte bine. Îmi închipui că, pentru a încetini genul ăsta de boală, trebuie să fii stimulat fără încetare. De aceea vârstnicii ajung toți să se prăpădească în căminele de bătrâni. Nu mai au parte de provocări, nu mai au nimic care să le dea un motiv să rămână în viață. Și aici s-ar fi întâmplat la fel. În ciuda lui Myrtille și a lui Annie, în ciuda lui Joanne. Rutina m-ar fi înghițit.

Myrtille și Annie ne vor lipsi, dar nu putem să rămânem la infinit aici. Asta era regula, o știam de la început, de când ne-am mutat în locul acesta. De altfel, cine ar fi crezut că vom rămâne așa multă vreme?

Soarele se ridică din nou peste Eus. Émile și Joanne golesc apartamentul de lucrurile lor personale. Myrtille vrea cu orice preț să-i ajute la împachetat, dar ei se încăpățânează să o refuze.

— Aproape că am terminat, Myrtille.

Au ajutat-o să coboare micile trepte care duc în curtea interioară și ea s-a așezat sub platan, învăluită în șal. Este încă vreme bună, dar vântul e mai rece în perioada asta. Frunzele copacilor au devenit maronii.

Myrtille și Annie au ținut cu tot dinadinsul să le organizeze o petrecere de rămas-bun. Va avea loc astăseară, aici. Annie și soțul ei au invitat câțiva prieteni din sat. Corinne și niște persoane la care Émile a mai lucrat în timpul verii. Toți au spus că aduc ceva de mâncare și o sticlă de vin.

— Încă un drum cu rulota și am terminat! anunță Émile, scoțând capul pe ușa de la apartamentul lui Myrtille.

Au făcut deja cinci drumuri dus-întors. În rulotă miroase a aer închis, dar Émile a fost fericit să regăsească volanul, cutia de viteze și salteaua pe care dormeau. Asta înseamnă continuarea aventurii, o mică schimbare.

— Să vă luați jocul de Scrabble cu voi... Și Monopoly, adaugă Myrtille. Eu nu joc niciodată. Vor fi o mică amintire.

El zâmbește și îl arată pe Pok care se întinde sub platan.

— Și vom mai avea o mică amintire de la voi.

Cei câțiva invitați la petrecerea de rămas-bun sunt îngrămădiți în micuța curte interioară a lui Myrtille. Annie a agățat niște felinare în crengile platanului. Toamna și-a intrat în drepturi.

Afară e frig și toată lumea s-a înfofolit. Joanne și-a abandonat definitiv pălăria, dar și-a pus în păr pieptenele vechi al lui Myrtille, fără îndoială pentru a-i face plăcere în seara asta de adio. Émile este asaltat de unul dintre prietenii lui Annie, un domn la care a lucrat de vreo două-trei ori în timpul verii. Acesta se interesează de destinația lor și Émile nu e în stare să-i dea un răspuns clar.

— O să vedem... O să mergem la întâmplare...

Până să se oprească în Eus, își stabileau întotdeauna destinația înainte de a pleca. Dar nu și de data asta. Émile n-a mai fost în stare să studieze ghidul Pirineilor, ca și cum creierul i s-ar fi sclerozat. Joanne a hotărât că puteau

să meargă cu mașina la întâmplare și să se oprească într-un loc care să le placă și asta i-a părut o idee foarte bună.

Bărbatul cunoaște bine regiunea și ține să-i recomande câteva sătucuri pitorești. Émile reține unul care se numește Casteil.

Toți invitații au intrat în joc și au pregătit specialități. Émile e stânjenit de atâta atenție. Se gândește că, în urmă cu două luni, nu-i cunoșteau pe niciunii dintre toți acești oameni. În seara asta, ei le oferă o adevărată dovadă de afecțiune. Șederea lor aici n-a fost decât o paranteză scurtă, dar o paranteză plăcută.

— N-ai văzut-o pe Joanne?

Myrtille s-a apropiat de Émile în timp ce acesta se pregătea să-și umple din nou paharul, la masa de sub platan.

— Joanne?

— Da, Joanne... Soția ta, ripostează bătrâna aruncându-i o privire suspicioasă.

Să audă aceste cuvinte încă are un efect teribil asupra lui.

— Ești beat, tinere, adaugă ea mijind ochii.

— Nicidecum.

— Ia uite ce obraji roșii ai!

Nu se poate abține să nu zâmbească. Nu știe dacă este beat, dar îi e foarte cald. Soțul lui Annie l-a ținut de vorbă despre informatică mai bine de jumătate de oră și au băut mult, fără să-și dea seama, fără să mănânce nimic.

— N-am văzut-o de ceva vreme pe Joanne. Poți să verifici dacă e sus?

El încuviințează, lăsându-și paharul pe masă.

— Da, bineînțeles.

Myrtille are fără îndoială dreptate. Probabil că e beat. Se clatină pe scări.

— Joanne! Hei, Joanne!

Fata nu e în studio. Doar Pok este acolo, dormind adânc pe canapeau albă, în întuneric.

— Hei, Joanne!

Aruncă o privire în camera lui Myrtille, apoi în baie. Nimeni. Se pregătește să se întoarcă în curtea interioară când se gândește că poate se află pe străduță, în fața casei. E cât pe ce să se împiedice când împinge ușa de la intrare și dă cu ochii de o siluetă mică, neagră. Joanne este așezată pe treptele din fața casei. O farfurie de carton, plină cu fructe și cu o bucată de tort cremos, se află lângă ea.

— Ce faci aici?

Închide ușa și se așază și el pe trepte.

— Faci meditație conștientă?

A zis-o pe un ton ironic ca s-o tachineze un pic, dar ea îi răspunde serios:

— Da.

— Oh. Eu... Eu am zis-o în glumă.

Îi este greu să-i distingă fața în întuneric. Doar pieptenele îi strălucește în lumina palidă a lunii. Trăsăturile îi rămân în umbră.

— Aveam chef să mă izolez un pic ca să savurez cu adevărat petrecerea... Dat fiind că e ultima seară.

El face un efort ca să nu pară ironic sau prea suspicios.

— S-o savurezi...

— Da.

— Singură... Aici? Mai bine decât acolo, cu invitații?

Joanne dă din cap.

— De ce te miră? Trebuie neapărat să fim în mijlocul zgomotelor și al agitației ca să ne bucurăm din plin de ele?

El se simte ca un idiot și bălmăjește un răspuns ininteligibil.

— Păi... Nu știu... Așa cred...

Joanne pare iritată.

— Ascultă.

Émile ciulește urechile. Vocile invitaților răsună. Se aude distinct un râset, o voce de bărbat, zgomotul de pahare puse pe masă. Recunoaște vocea lui Myrtille, între toate celelalte:

— Lasă creanga aia în pace, Dominique! O s-o rupi!

Un protest, apoi:

— Nu-mi pasă de felinare! Eu țin la platanul meu!

Zâmbesc amândoi în întuneric.

— Vezi? Se aud și mai bine decât dacă am fi acolo, șoptește Joanne.

Émile aruncă o privire spre farfuria din carton de lângă ea și adoptă din nou un aer amuzat.

— Și cu asta e la fel? Zgomotul te împiedică să mănânci tortul?

Joanne nu se lasă intimidată câtuși de puțin. Vorbește pe un ton perfect calm și sigur.

— Da. Ai fi surprins să constați că lucrurile sunt mult mai intense când le savurezi în mod conștient.

El nu face niciun comentariu, fiindcă îi este teamă să nu treacă iar drept un idiot lipsit de spiritualitate. Ceea ce

poate că e adevărat... Nu se aștepta totuși ca Joanne să continue cu o voce plină de entuziasm.

— Vezi tu, aici pot să mă uit la felia de tort. Nu ne uităm niciodată cu adevărat la ceea ce mâncăm. Pot petrece mai multe minute privind-o, încercând să-i ghicesc aroma, întrebându-mă ce textură va avea când o s-o bag în gură, dacă acea crustă caramelizată de deasupra va fi crocantă sau fondantă. După aceea, pot... pot să închid ochii și să mă concentrez pe miros. Știi, expresia *îmi lasă gura apă...* Nu e o glumă. Chiar se întâmplă așa ceva când privești și simți conștient, când lași pofta să te cuprindă. Eu, una, îmi las corpul să ceară această prăjitură, să saliveze suficient de mult timp, până când este gata să primească gustul, pentru că atunci știu că toate simțurile mele vor fi în alertă.

Émile ascultă cu atenție acum, dar nu-și poate reține o mică înțepătură. Așa e el, idiot.

— Și o mănânci totuși la un moment dat?

Joanne îi ignoră complet sarcasmul și continuă ca și cum el nici măcar n-ar fi vorbit.

— După aceea o duc la gură și mă concentrez asupra texturii ei în contact cu limba, asupra modului în care saliva mea o învelește... O simt cum se topește încet pe cerul gurii, descopăr primele arome care se împrăștie, papilele mele gustative care se trezesc. Sunt ca niște mici bule de fericire care se sparg pe limbă. Și apoi ai o senzație de stare de bine în tot corpul. Știi, creierul eliberează hormonii fericirii, detectând zahărul. Amintirile din copilărie care pot reveni odată cu o aromă de floare de portocal sau de ciocolată...

Joanne lasă să treacă o clipă de tăcere ca și cum ar fi pe punctul de a savura prăjitura și scoate un mic oftat.

— După aceea, mușc în sfârșit din ea. Și atunci e ca o mare explozie... Un extaz. Aroma finală.

Émile e amuzat s-o audă vorbind astfel. I se pare ceva foarte senzual. Își stăpânește cu greu zâmbetul care-i înflorește pe buze.

— Se întâmplă toate astea când mâncăm?

Ea dă din cap aprobator. Émile are senzația că-i distinge și un zâmbet pe chip.

— Da. Se întâmplă *toate astea* când mâncăm. Dar și când respirăm, când mergem, când facem dragoste... E de ajuns să fim atenți.

El aprobă și, când încearcă să înghită, își dă seama că i s-a pus un nod în gât. Se simte deodată grosolan și obtuz.

înțelege că nu este decât un individ stângaci. Un tip banal care n-a înțeles niciodată nimic. Un tip care n-a ținut niciodată un jurnal, care n-a fost niciodată în stare să înțeleagă profunzimea unui citat sau să savureze o felie de tort în mod conștient. Dar Joanne a învățat să trăiască. Tatăl ei a învățat-o. De aceea totul este poetic în capul ei, totul este frumos și simplu.

O privește cum stă liniștită, așezată pe mica treaptă de la intrare, cu ochii ațintiți spre cer. Se revede alături de ea, cu câteva secunde mai înainte, cu zâmbetul lui de băiat imatur, când ea vorbește de extaz. Se întreabă ce face ea cu un tip ca el în seara asta. De ce își ia din timpul ei să împărtășească acest moment cu el. Ar fi putut să-i spună pur și simplu că are nevoie de liniște. El ar fi plecat, cherchelit cum era, în curtea interioară și ar fi reluat o discuție cam insipidă cu unul dintre invitați. De ce își pierde timpul cu el? Léon trebuie că era diferit. Probabil citea cărți, copia citate, cunoștea foarte bine o mulțime de flori, știa să facă infuzie de urzici. Poate picta. Probabil că închidea ochii când asculta jazz și își mișca degetele în gol ca și cum ar fi cântat la pian. Poate chiar cânta la pian. Era cu siguranță la înălțime.

Un vând rece mătură străduța și ei rămân tăcuți, fiecare pierdut în gândurile sale. Dar el, era el oare la înălțimea fetelor pe care le-a întâlnit? A Laurei? Probabil că da. Nu erau decât fete banale, fete care se prefăceau că au mare încredere în ele, care râdeau foarte tare pentru a arăta lumii întregi că sunt fericite. Fete care ieșeau să danseze fără să simtă vibrațiile notelor joase în corpul lor. Se mulțumeau să se legene, atente la privirile pline de dorință sau de poftă pe care puteau să le provoace pe ringul de dans. Nu erau niciodată acolo doar ca să savureze clipa. Erau acolo pentru a plăcea, pentru a-și obloji propriul eu, pentru a uita de o zi proastă, pentru a căuta alinare în privirea cuiva, pentru a-și dovedi că încă sunt tinere. Erau la fel de neîndemânatice ca el, dar aveau frumusețea și suficient farmec încât să uite de asta.

Émile se îndreaptă ușor de spate. Nu știe de ce se simte așa de trist în acest moment. Fără îndoială, de vină e alcoolul pe care l-a înghițit. Alcoolul și cuvintele lui Joanne... Se pregătește să se ridice și s-o întrebe: „Vrei să te las singură?“, dar ea vorbește înaintea lui:

— Privește cerul. Nu-l vedeam bine din curte. Era ascuns de platan. Aici îl poți vedea. Rar ai ocazia să prinzi o lună ca asta.

Degetul ei arată spre bolta cerească, luminată de mii de stele. Luna nu este decât o seceră subțire, fosforescentă, în mijlocul acestui albastru profund. Émile dă din cap și își drege glasul.

— E un albastru frumos.

Știe că Joanne a înțeles ce voia să spună, dar adaugă totuși:

— Crezi că și el îl contemplă în acest moment?

Ea dă din cap.

— Sunt sigură că da. N-ar fi ratat niciodată un asemenea spectacol.

Émile își pune coatele pe genunchi și își lasă bărbia în mâini.

— Ce l-ar atrage mai mult, după părerea ta? Profunzimea albastrului? Pare atât de întunecat, încât ar putea la fel de bine să fie negru. Totuși rămâne albastru. Un albastru cu adevărat unic. Crezi că asta îl fascina atât?

Ea se gândește pentru câteva clipe.

— Da... Era ceva din asta. E adevărat că nu găsești acest albastru nicăieri. Dar nu era numai asta. El desena și mișcările de pe fondul albastru. Contrastele. Dârele, scobiturile, ondulațiile, sclipirile...

Trec câteva secunde înainte ca Émile să vorbească din nou.

— Ai zis că nu știai niciodată dacă desena cerul sau marea?

— Da, așa este. Cred că le desena pe amândouă în același timp. Cerul, marea, nu era mare diferență pentru el. Ceea ce conta erau albastrul și mișcările pe care le ghiceai în tot acest albastru.

Rămân tăcuți o vreme, stând unul lângă altul pe treptele casei, pe străduța pustie. Privesc cerul.

— Poate că...

Joanne tresare auzind vocea lui Émile. El își drege glasul.

— Poate că nu albastrul îl fascina...

Ea îl privește nedumerită.

— Ce vrei să spui?

— Poate că nu culoarea asta atât de deosebită îl obseda, sau mișcările în sine... Poate că erau doar imensitatea și profunzimea pe care le sugera.

Joanne rămâne tăcută câteva momente. El se întreabă dacă a zis ceva ce nu trebuia. În cele din urmă, fata vorbește repezit:

— Crezi că încerca să reproducă imensitatea pe foile lui de desen?

Pare complet uluită, ca și cum nu s-ar fi gândit niciodată la așa ceva. Émile ridică din umeri.

— Asta au în comun cerul și apa, nu?

— Fir-ar să fie..., șoptește Joanne, gânditoare. Și eu care am crezut atâția ani că are o obsesie pentru culoarea albastră...

Clatină din cap. El simte că-i vine să plângă, dar că-și stăpânește lacrimile.

— Încerca să pătrundă misterul imensității. Încerca s-o reprezinte, s-o recreeze.

Joanne pare că mai are puțin și își pierde cumpătul cu totul. E ciudat s-o vadă astfel. Ea care își controlează mereu emoțiile și expresiile feței.

— Era mult mai inteligent decât credeam.

Lui Émile nu-i place s-o vadă atât de bulversată. Așa că adaugă cu o voce ezitantă:

— Știi, ziceam și eu așa... Poate că nu asta desena...

Dar ea scutură din cap cu vigoare.

— Nu. Era... Era cel mai inteligent dintre toți băieții pe care i-am cunoscut.

El nu mai îndrăznește să spună nimic. Se întreabă de ce copilul ăsta a tulburat-o atât pe Joanne. Poate fiindcă s-a recunoscut în el, în tăcerea lui, în felul lui de a fi, în acel mic univers solitar și poetic pe care și-l clădise. Dar nu mai îndrăznește să adauge nimic.

— Mă înveți să savurez o prăjitură?

Émile a făcut-o să tresară. Au trecut minute bune. Probabil că ea a uitat de prezența lui, pierdută fiind în contemplarea cerului.

— Poftim?

— Mi-ar plăcea să-mi arăți cum să savurez prăjitura asta în mod conștient.

— Serios?

Pare surprinsă de cererea lui. Emoția de adineauri a trecut. Și-a recăpătat calmul și seninătatea. Émile încuviințează din cap.

— Da.

— Serios?

— Da! În lumea ta, totul pare frumos.

Ea ridică din umeri și încruntă ușor din sprâncene. Zice:

— Nu e totul frumos în lumea mea...

— Ba da. În orice caz, e mai frumos decât în a mea.

— Cum de ești așa sigur?
— Presupun... Din felul tău de a vorbi.
Ea ridică din nou din umeri, nu prea convinsă.
— Simți lucruri pe care eu nu le simt. Și vezi lucruri pe care eu nu le văd. Mi-ar plăcea să mă înveți. În lumea mea, lucrurile sunt mai brute, mai puțin colorate, nu există nuanțe.
Adaugă pe un ton serios:
— Nu există mișcări în albastrul meu. E doar albastru. Albastru de bază. Înțelegi ce vreau să zic?
Reușește să-i smulgă un zâmbet slab.
— Cred că da.
— Arată-mi. Cu prăjitura.
Ea dă din cap. Încă se mai aud vocile invitaților. Cineva rostește numele lui Joanne. Trebuie că o caută. Myrtille le-a spus probabil că Émile s-a dus după ea. În stradă, nu e nicio mișcare. Joanne ridică farfuria de carton și o pune pe genunchi, cu gesturi lente, apoi ia cu vârful degetelor o bucată de prăjitură.
— Închizi ochii?
Émile face întocmai.
— Da.
Simte ceva care-i atinge ușor nasul, iar în secunda următoare simte aromele gâdilându-i nările. Îi e greu să le perceapă pe toate. Pare ceva dulce și acrișor. Nu e complet sigur. Mai inspiră o dată. Fir-ar să fie, de ce e atât de bătut în cap? Este incapabil să ghicească aromele. A trăit toți anii ăștia fără să-și dea seama că are un simț al mirosului atât de slab dezvoltat.
— Deschide gura, îi ordonă Joanne.
Tresare când degetul ei îi atinge ușor buza. Apoi simte textura cremoasă a prăjiturii pe care i-a pus-o pe limbă. Simte saliva din gură, exact așa cum i-a descris Joanne. Saliva care înconjoară prăjitura și o face să se înmoaie încet-încet.
— Poți închide gura... Nu te grăbi.
Simte prăjitura înmuindu-se pe limbă, lipită de cerul gurii. Îi vin în minte cuvinte. Cremos. Moale. Fondant. Dulce. Suav. Îi vine să o hăpăie, s-o înghită foarte repede, dar ascultă sfaturile lui Joanne. Își lasă cerul gurii și limba să se umple de arome. Ghicește vanilia. Este prima aromă, cea mai prezentă. Dar nu este singura. Vanilia este amestecată subtil cu portocală. Sau e lămâie? Nu, e portocală. Asta îi evocă seara de Crăciun, focul de lemne, mirosul de brad din living, senzația dată de papucii

îmblăniți în picioare, zgomotul petardelor găsite în punga cu bomboane de pom. Încă nu mestecă. Percepe și un pic de scorțișoară. Bunicuța Alice! Bunicuța Alice și turta ei dulce. O făcea de 1 ianuarie. El și Marjo o botezaseră Bunicuța Turtă dulce. Își amintește mirosul din casa veche, cu pământ pe jos. Se lasă dus mai departe, afară din casa bunicii lui, căci acum percepe gustul untului. Apoi nu mai rezistă. Înghite prăjitura. O înghite pe toată și scoate un oftat de satisfacție de care nici măcar nu-și dă seama. Acum, nu mai are prăjitură în gură, dar aromele sunt tot acolo, în papilele lui gustative. Le savurează încet. Simte starea de bine despre care a vorbit Joanne. Voluptatea. Liniștea. Plăcerea aproape orgasmică. La naiba, avea dreptate. Nu se compară cu nimic altceva. Îi e greu să-și deschidă ochii. Rămâne așa, simțind mai departe fiecare aromă, fiecare firimitură. Nu remarcase niciodată că gustul delicios rămânea în gură mult după ce alimentul fusese înghițit, că plăcerea dura.

— Deci?

Émile deschide ochii. Joanne îl observă cu interes.

— Este... Este cea mai bună prăjitură pe care am mâncat-o vreodată, declară el.

Ea zâmbește încântată.

— A fost... A fost ca un orgasm!

Joanne începe să râdă și el o imită. Bucuria provocată de prăjitură i s-a răspândit în tot corpul. Continuă să râdă ca doi copii preț de câteva secunde. Când redevine serios, Émile n-are decât o dorință:

— Pot s-o mănânc și pe asta? întreabă arătând restul de prăjitură din farfuria lui Joanne.

Ea își dă ochii peste cap.

— Eram sigură. Ia-o. Este a ta.

Émile apucă farfuria de carton cu aviditate. A reușit să facă un pas în lumea ei. Un prim pas. Și a fost frumos. Suav și dulce, moale și ușor acrișor. Dar nu numai. Ci și plin de senzații, de amintiri, de zgomote, de arome.

3 octombrie, ora 1:30 noaptea
Carrero del Massador nr. 6, Eus

Petrecerea s-a terminat. Invitații au plecat. Le-am ajutat pe Myrtille și pe Annie să strângă masa și să aranjeze tot. A fost o seară frumoasă. Am fost impresionat că ne-au organizat o petrecere, că toate acele persoane au venit să-și ia rămas-bun de la noi.

În clipa când sting veioza de pe noptieră și mă culc, momentul din această seară care îmi revine în minte este cel petrecut cu Joanne, afară, pe treptele de la intrare. Aveam impresia că sunt grosolan și obtuz în secunda dinainte, dar după ce i-am vorbit despre Tom Blue, n-am mai avut senzația aia. Am spus cuvinte care au emoționat-o. Asta îmi place cel mai mult când sunt cu Joanne. Mă face să fiu mai degajat, mai spiritual. Mă transformă într-un tip bun. Într-un tip mai bun. Fără să vrea.

Era un cântec pe care îmi plăcea să-l fredonez. Un cântec al lui Paolo Nutini, Better Man. *Și acum, în timp ce scriu, îmi revin în minte cuvintele.*

That girl makes me wanna be a better man
She's fearless, she's free
She is a real live wire
And that girl, she's got me feeling so much better

Cântecul ăsta ar putea fi despre Joanne. I s-ar potrivi de minune.

17

Sunt singuri în parcarea pentru rulote în acest început de octombrie. Ultimii turiști au abandonat drumurile și peisajele ca să se bucure de un acoperiș deasupra capului și calorifere fierbinți. Pentru Joanne și Émile e doar momentul de a o lua iarăși din loc. S-au învârtit o oră prin satele din apropiere de Eus pentru a găsi o parcare. Pok este instalat cu grijă pe bancheta de jos. Joanne s-a înfofolit într-un palton mare, negru. Au început să caute soluții să se încălzească.

— O sobă pe gaz? propune cu timiditate Joanne.

Țin amândoi rezervorul de apă care se umple încet. Bate un vânt rece.

— Da... În felul ăsta, chiar dacă nu avem racordare la rețeaua electrică, n-o să murim de frig.

Au convenit că nu vor petrece iarna în rulotă. Doar o parte din toamnă. Când va fi prea frig, vor locui într-o casă. Probabil că vor sta un timp și la Myrtille. A insistat mult în legătură cu asta când și-a luat rămas-bun. Privirea ei albastră era dură, ca pentru a nu lăsa să se vadă tristețea care o copleșea.

— Contez pe voi să vă întoarceți de Crăciun.

Joanne i-a lăsat numărul de telefon și Myrtille i l-a dat pe al ei. Au părăsit căsuța, făcându-i cu mâna. Pok era în brațele lui Joanne. Canaille i-a privit resemnată cum pleacă.

Se chinuie acum să golească rezervorul de reziduuri al toaletei chimice. Nu este cel mai plăcut lucru.

— O să ne trebuiască o nouă butelie de gaz pentru reșou... Și să facem niște cumpărături.

— Ne ocupăm de asta după-amiază?

Apoi vor fi gata să-și continue aventura.

După o zi petrecută prin supermarketuri, la Prades, își reiau drumul mai încărcați ca niciodată. Frigiderul e plin. Au cumpărat o litieră micuță pentru Pok, vreo zece pungi de hrană uscată și pungi pentru litieră. Joanne a ținut să-i ia un coșuleț ca să poată dormi la căldură. Au cumpărat și o sobă pe gaz, portabilă, și niște butelii de gaz. De data asta, sunt asigurați pentru câteva săptămâni.

Își reiau drumul în timp ce tabloul de bord indică deja ora patru. Nu prea au idee în ce loc se duc. Émile are vaga intenție de a merge în direcția Pirineilor Catalani, căci abătându-se pe la Eus, se îndepărtaseră de ei. Se întoarce totuși spre Joanne ca să-i ceară părerea.

— Mergem în Pirineii Catalani?

Ea a desfăcut harta mare pe genunchi și, fiindcă o cercetează concentrată, nu-i răspunde imediat.

— Joanne?

— Da?

Își ridică fața spre el, dar nu-l lasă să vorbească. Îi arată cu degetul un punct de pe hartă.

— Uite. Suntem aici.

Îi arată Prades, orașul în care și-au făcut cumpărăturile.

— Suntem foarte aproape de mare.

Își lasă degetul să alunece până la coasta mediteraneeană unde sunt niște punctulețe ce indică orașele Argelès-sur-Mer și Collioure.

— Da, într-adevăr. Am deviat mult spre est.

Ea rămâne o clipă tăcută, refăcând traseul Prades-Argelès-sur-Mer cu vârful degetului.

— Am putea...

Ridică o privire șovăitoare spre el.

— Am putea face un ocol pe la mare? întreabă, apoi se grăbește să adauge: N-am văzut niciodată altă mare în afară de Marea Mânecii.

El se gândește că nu s-a așteptat la așa ceva. O fată a urcat în rulota lui cu o privire absentă și o indiferență totală față de soarta ei. Când el i-a spus „În privința itinerarului... Nu ne-am pus de acord", ea a ridicat din umeri și a declarat: „Mi-e indiferent". Răspunsul ăsta îl neliniștise. Azi aceeași fată se uită cu atenție pe hartă și ar vrea să vadă marea. Este fantastic. Nu știe dacă el e cel care a făcut asta, cel care a reușit să-i redea gustul pentru viață, sau dacă au făcut asta Myrtille, munții, Pok, clopotnițele vechi, străzile pavate...

— Bineînțeles.

Pare mulțumită. Pliază harta și o netezește pe genunchi.

— Atunci, mergem drept înainte?

— Da.

Joanne zâmbește, cu ochii la drum.

Se opresc la o benzinărie din Perpignan ca să facă plinul. Joanne dispare la toaletă. Émile a terminat de

umplut rezervorul. Joanne nu s-a întors încă, așa că se duce înăuntru să-și cumpere o cafea. Este deja cinci după-amiaza. Ziua a trecut foarte repede. Probabil că va fi noapte când vor ajunge pe coastă.

Se apropie de automatul de cafea, căutând în buzunar niște mărunțiș. Odată ce monedele au fost introduse în aparat și cafeaua curge în pahar, Émile ridică ochii, căci recunoaște vocea lui Joanne. Este la trei metri de el în compania unui bărbat. Mai întâi, simte un pumn în stomac, căci primul lucru la care se gândește este: *Ăsta-i Léon*. I se pare ceva evident. Nu poate fi decât Léon. A găsit-o. Cum a reușit?

— Domnule?

O doamnă i se adresează, un pic nerăbdătoare.

— Ați terminat cu automatul?

El își vine în fire și își ia paharul de cafea bâiguind:

— Da... Da, îmi pare rău.

Face câțiva pași cu greutate, încercând să asculte ce își spun Joanne și bărbatul. Simte în continuare o apăsare în piept. Gândește: *Ce se va întâmpla acum? O să plece cu el?*

— Nu, n-are efectiv nimic autentic, zice bărbatul clătinând din cap.

— Nu?

— Nu. Este chiar turistic. Dacă vreți să găsiți sate de pescari autentice, vă sugerez să mai urcați puțin.

Émile e cât pe ce să scape paharul de cafea înțelegând că nu e vorba de Léon, ci de un tip complet necunoscut care a intrat în vorbă cu Joanne din cine știe ce motiv.

— Dacă mergeți în apropiere de Narbonne, veți găsi o mulțime de lagune, pe țărmul Mediteranei. În jurul lor, veți găsi niște sătucuri frumoase. Peyriac-de-Mer, Bages, Gruissan... Acestea sunt cele pe care le cunosc cel mai bine.

Bărbatul își potrivește ochelarii pe nas și Émile profită de asta pentru a-l observa fără a fi văzut. Ar spune că are vreo treizeci de ani, poate un pic mai mult. Treizeci și patru, treizeci și cinci. Un tip cam demodat, cu un look de profesor de școală: niște pantaloni din catifea reiată bej, un pulover cu anchior de un verde-măsliniu oribil din care iese gulerul unei cămăși albe. Ochelari cu lentile rotunde. Cărare bine trasată pe mijloc.

Joanne îi mulțumește pentru informații.

— Mulțumesc, sunteți foarte amabil.

— Cu plăcere. N-avem toți chef de plaje betonate!

Izbucnesc amândoi într-un râs zgomotos și Émile se întreabă brusc dacă bărbatul nu încearcă s-o agațe pe Joanne. Își înăbușă un rânjet batjocoritor în spatele paharului. Biata Joanne! Un asemenea țărănoi! Apoi își dă seama că e răutăcios într-un mod gratuit. Totuși, tipul ar fi trebuit să vadă verigheta de pe degetul lui Joanne! În fine... Dacă o mai poartă... Mijește ochii, încercând să zărească inelul argintiu și își dă seama că Joanne nu-l mai are. Uneori îl poartă, alteori nu. Depinde de dispoziție sau dacă nu-l uită pe marginea chiuvetei. El nu-l scoate niciodată. La cum stă acum cu memoria, ar fi în stare să-l piardă pentru totdeauna. Și ar fi păcat. E o amintire pentru ei. Când îl vede pe deget, își amintește de pactul pe care l-au încheiat. Este liniștitor.

Încearcă să-și bea cafeaua fierbinte cât mai repede posibil, căci bărbatul și Joanne sunt pe punctul de a se despărți. Mai schimbă câteva cuvinte și niște zâmbete cam tâmpe, apoi bărbatul se îndepărtează, potrivindu-și ochelarii rotunzi pe nas. Joanne iese fără să-l vadă. Émile se grăbește să se ia după ea.

— Joanne!

Se întoarce, surprinsă. El își aruncă paharul într-un coș de gunoi din parcare și o ajunge din urmă cu pași mari. Se întreabă dacă o să-i pomenească despre tipul ăla și, dacă n-o va face, cum o să-i sugereze ideea de a merge mai spre nord, în direcția Narbonne. Încearcă să-și mascheze zâmbetul amuzat care-i înflorește pe chip.

— Plecăm? zice el deschizând portiera rulotei.

Joanne urcă în tăcere pe partea pasagerului. Émile bagă cheia în contact și ea se foiește pe scaun.

— Cineva mi-a zis de un loc drăguț, spune. Pe țărmul Mediteranei... O salbă de lagune mărginite de sate pescărești tipice.

Nu-și ferește neapărat privirea, dar el observă că a folosit cuvântul „cineva", pentru a evita să spună că a stat de vorbă cu un bărbat. Se simte jenată? Uneori, parcar fi o fetiță.

Kilometrii trec, unul după altul, în direcția lagunelor. Cerul se întunecă. Joanne a dat drumul la radio. Pare să moțăie cu capul lipit de geam. Émile nu se poate abține să nu se întrebe: *De ce n-a zis nimic de bărbatul cu ochelari?* Apoi, mai departe pe drum, îl chinuie îndoiala. *Oare îl plăcea?* Revede oribilii pantaloni din catifea reiată și puloverul măsliniu cu anchior. Totuși...

— Joanne?

Ea se îndreaptă ușor de spate. A lăsat o urmă de abur pe geam.
— Ajungem? întreabă cu o voce firavă.
— Da, ajungem. Prin ce localitate trebuie să trec?
Joanne mijește ochii, încercând să citească ce scrie pe indicatoare. De data asta, e întuneric afară. S-a făcut șapte seara.
— Peyriac-de-Mer... Mi-a zis de satul ăsta și el. Poți continua în direcția aceasta.
A lăsat să-i scape un „el". Oare chiar încerca să-i ascundă o discuție banală cu un necunoscut? Nu cumva a făcut Émile din țânțar armăsar?

— Joanne?
— Da?
Ea scrutează peisajele din jur. Nu vede mare lucru. Se înnoptează.
— Ce meserie avea Léon?
— De ce? vorbește ea pe un ton încordat.
Émile nu-i poate vedea fața. Este prea întuneric.
— Ei bine, mă... mă întrebam dacă l-ai cunoscut la școala unde lucrai.
Joanne își drege vocea și se așază mai bine pe scaun.
— Da. Așa este. Era profesor.
Émile face un efort supraomenesc să-și mascheze zâmbetul amuzat care îi apare pe buze. Simte c-o să izbucnească în râs, dar tușește ca să se stăpânească. Încearcă să se concentreze asupra drumului, dar nu se poate abține să nu se gândească: *Așa deci... Îi plac pantalonii din catifea reiată și cărările pe mijlocul capului.*
Va trebui să fie prudent. Vacanța de Toussaint[6] se apropie... Dacă nu e cu băgare de seamă, la un popas pe autostradă, Joanne s-ar putea să-l părăsească pentru vreun profesor aflat în vacanță. De data asta, nu-și poate stăpâni râsul. Din fericire, ea a ațipit din nou cu capul sprijinit de geam.
Este întuneric când ajung în împrejurimile localității Peyriac-de-Mer. Disting în depărtare luminile satului și lagunele de apă sărată, care se întind în dreapta lor. Pe marginea drumului, Émile zărește un mic refugiu unde au fost instalate două mese de picnic.
— Am putea să parcăm aici pentru la noapte? sugerează el.
Joanne aprobă.
— O să vizităm satul mâine.
— De acord.

Émile parchează rulota și oprește motorul. Joanne deschide portiera de pe partea ei și un miros de apă sărată pătrunde înăuntru. Un miros de mare. Émile își amintește de bungalow-ul pe care părinții lui îl închiriau în fiecare vară, nu departe de Valras-Plage. El și Marjorie dormeau într-un pat la etaj. De mult timp n-a mai văzut marea. De aproape doi ani. Nu e așa mult, dar lui i se pare o eternitate. Laura adora să plece pe neașteptate la mare. Dormeau în mașină pe atunci. Rabatau scaunele și se înfășurau în saci de dormit.

— Ador mirosul ăsta, spune Joanne, încrețindu-și nasul.

Émile coboară din rulotă. Ce bine e să-și dezmorțească picioarele! E mult mai cald aici decât în Eus. Acum că s-a înnoptat, e prea frig să mănânce afară, dar cu siguranță în timpul zilei e plăcut. Émile aude un mieunat. O vede pe Joanne cum îi deschide portiera lui Pok, iar motanul înaintează cu prudență, un pic temător.

— Pok, îți place aerul marin? Nu ești obișnuit încă.

Émile traversează refugiul, apoi drumul. Pe partea cealaltă, se întinde o lagună imensă. Zărește niște forme în depărtare. Fără îndoială, niște flamingo roz. Mijește ochii, apoi strigă:

— Joanne! Joanne, vino să vezi!

Ea i se alătură câteva secunde mai târziu, cu Pok în brațe.

— Ce este?

— Ai zice că-i un ponton acolo.

Mijesc ochii. La vreo sută de metri de ei, un ponton din lemn pare să înainteze în lagună și să se continue la infinit.

— Este imens, nu?

— Da.

— Ai zice că nu se mai termină...

Se opresc din contemplare și se întorc, căci rulota a rămas deschisă și Pok scoate niște mieunături în semn de protest.

— Mor de foame, anunță Joanne.

— În dimineața asta, misiunea ponton! Repet: misiunea ponton!

Émile se chinuie să coboare pe scara de lângă perete. Este într-o dispoziție excelentă în dimineața asta. N-a mai dormit de o veșnicie atât de bine. A fost trezit de o rază de soare care s-a strecurat prin acoperișul rulotei și de țipătul pescărușilor. Joanne era deja jos. O auzea scotocind prin dulapul ei. S-a întrebat dacă-și ascundea

telefonul. Și apoi, când a coborât, masa era instalată afară, ca în vremurile bune, și pe ea stăteau două cești, precum și untul și dulceața. *O luăm de la capăt.* L-a cuprins o bucurie copilărească. Plictiseala din ultimele săptămâni era departe. Aventura reîncepea.

— Calmează-te! se preface că-l ceartă Joanne. Ce te-a apucat?

Émile vede bine că e amuzată, că buna lui dispoziție nu face decât s-o sporească pe a ei.

— Cred că e de la aerul sărat.

Ea clatină din cap.

— Bun, vii sau nu?

Îl așteaptă ca să ia micul-dejun. S-a așezat pe unul dintre scaunele pliante și și-a ridicat puțin rochia neagră, ca să se bronzeze pe picioare. Pok e întins sub masă. Pare să tragă un pui de somn.

— Ce bine e să fii iar pe drum, oftează el lăsându-se să cadă pe scaun.

— E-adevărat.

Se anunță o zi frumoasă. Temperatura ar trebui să atingă douăzeci și cinci de grade. Pescărușii se rotesc sus, pe cer. Émile mijește ochii. Zărește Peyriac-de-Mer în depărtare. Acoperișurile trandafirii și roz-somon ale caselor. Lagunele liniștite. Ierburile înalte care se leagănă în bătaia vântului. Câte una sau mai multe păsări flamingo pescuiesc cu nepăsare ici și colo. Și mai e și pontonul ăla care pare să se întindă până la orizont.

— Mergem? întreabă Émile ridicându-se de la masă.

— Poftim?

Nici nu s-a atins de micul-dejun. Și-a băut doar ceaiul negru. Totuși, pare hotărât să plece la plimbare.

— Bun... OK.

Joanne lasă jos cotorul mărului pe care tocmai l-a mâncat.

— Îl închidem pe Pok în rulotă și mergem.

Își dă seama că merge repede în fața lui Joanne, îndepărtându-se de ea. Dar nu se poate abține. Aerul de mare îl face să se reîntoarcă în copilărie. Are chef să pășească pe ponton, să alerge spre păsările flamingo roz, să atingă cu vârful degetelor ierburile înalte. Încetinește totuși când ajunge în dreptul unui pescar. Nu vrea să-i alunge toți peștii.

Cum Joanne este departe în urmă — merge cu nasul în vânt și pare să inspire fiecare particulă de sare din

aer —, el se oprește câteva secunde lângă pescar și scrutează apa.

— Ce pescuiți aici? nu se poate abține să nu-l întrebe pe bărbatul al cărui chip este ascuns de o șapcă verde kaki.

Este surprins când pescarul ridică privirea spre el. Credea că se află în fața unui domn de vreo cincizeci de ani și când colo e vorba de un tânăr de vârsta lui, cu chipul încă marcat de acnee și care îi zâmbește.

— Nu sunteți din zonă dacă puneți o asemenea întrebare.

Émile ridică din umeri.

— Nu, nu chiar.

— Se pescuiesc multe specii de pești aici, în bălțile astea. Biban, doradă, limbă-de-mare, chefal... Dar starul local este anghila.

Pe chipul lui Émile se ivește o expresie de mirare amestecată cu dezgust. Nu i-au plăcut niciodată anghilele. Numai când aude de ele simte că i se încrețește pielea. Tânărul izbucnește în râs.

— Nu faceți figura asta. Este delicios în civetă[7].

— *Civetă de anghilă*?

Repulsia de pe chipul lui îl face pe tânăr să râdă și mai tare.

— Da. Sau în bourride[8].

— N-am auzit niciodată cuvântul ăsta.

În clipa aceea apare Joanne, cu obișnuitul ei aer pierdut și mersul lent și liniștit.

— Bună ziua, o salută tânărul când ea se oprește lângă Émile.

— Bună ziua.

— Pescuiește anghile, o anunță Émile, pândindu-i reacția.

— Ah.

Pare s-o lase rece. Are un vag aer interesat, dar nimic mai mult.

— Aveți în găleată? întreabă Émile cu oarecare teamă, arătând spre ciubărul de lângă tânăr.

— Nu. N-am prins în dimineața asta.

Își pune undița pe trepied, ridicându-se cu mișcări țepene. Probabil că stă aici, neclintit, de ore întregi.

— Tatăl meu are un restaurant în Peyriac. Se pricepe de minune la gătit anghile. Ar trebui să dați o raită.

Zâmbește văzând aerul ezitant al lui Émile.

— Nu gătește numai anghile. Aici se găsește și cea mai bună doradă din regiune. Restaurantul se numește Jour

de pêche[2]. E în cartierul vechi.

Émile și Joanne se uită unul la altul și dau din cap.

— Da. De ce nu?

— Cât stați prin zonă? îi întreabă băiatul cu un interes politicos.

— Suntem cu rulota, răspunde Émile. Cutreierăm regiunea... după cum avem chef.

Chipul băiatului se luminează.

— Oooh! E grozav!

— Am ajuns aseară la Peyriac. Înainte de asta, am fost la Eus.

— Ador Eus! Am fost acolo de mai multe ori. Cât aveți de gând să rămâneți aici?

Îi răspund ridicând din umeri.

— Nu știm... Chiar nu știm... Rămânem până când decidem că vrem să mergem în altă parte.

Pe chipul băiatului se citește acum stupefacția. Așa, pare mult mai tânăr decât Émile.

— Ador felul ăsta de a călători! Într-o bună zi, voi face același lucru. Voi pleca și eu cu rulota împreună cu câinele meu.

Pare să-și dea seama că se ambalează și adaugă:

— În orice caz, dacă vreți să luați cina la tata diseară, aș putea să vă reîntâlnesc acolo? Vreau să vă recomand câteva locuri frumoase din regiune.

Entuziasmul băiatului este molipsitor. Émile o vede pe Joanne dând din cap cu interes.

— Peyriac a rămas un sat pescăresc autentic. Suntem... aș zice doar vreo șapte sute de locuitori pe an... Plajele cu nisip fin au rămas intacte, nu sunt amenajate în niciun fel. Am scăpat de turismul de masă.

Joanne îi arată pontonul.

— Voiam să vedem ce este la capăt, zice ea.

Tânărul începe să râdă în hohote.

— Ei bine, mai aveți până să ajungeți la capăt! Primăria a construit pontonul ăsta pentru a face turul iazului Doul. Ocolul durează o oră de mers.

— Se poate face tot turul iazului pe ponton?

— Da. Și dacă vă place flamingo roz, o să vedeți o mulțime.

În momentul acela, undița pusă pe trepied începe să se miște.

— Oh! Cred că mușcă.

Tânărul îngenunchează și începe să mânuiască repede mulineta undiței.

— Fir-ar să fie! Cred că s-a rupt cârligul.

Se chinuie câteva secunde cu undița și înjură firul care pare că s-a rupt și el.

— Noi o să... Poate ar fi mai bine să te lăsăm, sugerează Émile. N-am vrea să-ți distragem atenția.

Tânărul încuviințează, ocupat cum este să-și repare undița.

— Da... Ne vedem diseară la restaurant?

— Da. E-n regulă.

În timp ce se îndepărtează, tânărul îi întreabă:

— Am uitat: cum vă numiți?

Pe tânăr îl cheamă Sébastian și are douăzeci și cinci de ani. Cu un an mai puțin decât Émile. Le-a zis înainte ca ei să urce pe ponton. Întâlnirea cu el a îmbunătățit și mai mult dispoziția lui Émile, deja excelentă.

— Sunt cu adevărat mulțumit că ne-am reluat călătoria.

O vede pe Joanne aprobându-l cu un semn din cap.

În timp ce merge, își imaginează ce ar putea să scrie în carnetul lui diseară, la lumina lumânărilor pe care Joanne le va aprinde. Știe că va vorbi despre mirosul sărat al bălților, mult mai puternic decât mirosul mării. Despre soarele de octombrie, mult mai blând și mai plăcut decât cel de vară. Despre cercurile formate de pescăruși pe cer, despre țipetele lor, despre dârele albe pe care le lasă în fața ochilor lui. Despre zgomotul pașilor săi pe pontonul de lemn. Despre apa aproape nemișcată și despre mirosul de nămol. Despre peștii pe care-i vede înotând între două tufe de ierburi înalte. Despre pâlcurile de flamingo roz din depărtare. Despre mișcarea soarelui pe cer, în timp ce ei merg fără să scoată niciun cuvânt. Despre doamna aceea de vreo șaizeci de ani care fotografiază razele soarelui oglindite în apă, pe malul iazului. Despre barca galbenă, veche, mâncată de mucegai, abandonată la mal. Émile încearcă să noteze fiecare dintre aceste detalii, spunându-și că probabil așa vede și simte Joanne lucrurile.

— Joanne...

Tocmai a spart tăcerea care-i învăluie de când și-au început plimbarea.

— Da?

— Ce numești tu meditație conștientă?

Vede înflorind pe fața ei un zâmbet de uimire, pe care și-l alungă repede. Adaugă un pic încurcat:

— Mă întrebam dacă înseamnă... să te concentrezi pe micile detalii din jurul nostru... genul ăsta de lucruri.

Ea încuviințează.

— Da. E și asta. Aș zice că... este o formă de meditație contemplativă.

Émile face o grimasă și își ia un aer amenințător.

— Nu încerca să mă aburești cu termeni complicați că nu ține, te avertizez!

Dar Joanne clatină din cap zâmbind.

— Nu e nimic complicat. De fapt, e vorba doar de a te opri pe imagine. De a-ți acorda ție însuți o pauză și de a observa clipa prezentă, ceea ce se petrece în jurul tău, dar și *în tine*... De a nota cel mai neînsemnat detaliu, e-adevărat, dar și cum aceste detalii exterioare se răsfrâng în interiorul tău. Înțelegi? Ce te face să simți cutare sunet, ce declanșează în tine cutare imagine...

— Bănuiesc că tatăl tău te-a inițiat?

Joanne înclină capul.

— Da. Pentru el, era chiar singurul mod de a trăi. Să înveți să fii numai și numai într-un loc, detașându-te de preocupările privind viitorul și de regretele trecutului. Este... Îți mărturisesc că e complicat la început. Suntem atât de obișnuiți să analizăm sau să încercăm să anticipăm. Rareori suntem cu adevărat conștienți de clipa prezentă.

Joanne își lasă privirea să i se piardă pe întinderea bălții.

— Dar cu timpul, datorită practicii, devine mai ușor... devine un automatism. Învățăm să facem pauză când privim un peisaj, când savurăm o mâncare, când ascultăm o melodie... Nu ne mai gândim și o facem din reflex.

— Mi-ar plăcea să reușesc într-o zi. Tot trăind în trecut, cum zici tu, sau cu frica de viitor, ajungem să uităm că există frumusețe în tot... sau aproape în tot... Când ești copil, o faci în mod natural, nu? Te minunezi în fața... în fața unei pietre care are reflexii argintii sau... sau în fața unei pene. Aduni flori de păpădie și te extaziezi în fața culorii lor galbene intense. După aceea, ți se par urâte păpădiile... Le consideri buruieni.

Zâmbesc amândoi.

— Așa este. Când suntem copii, știm să facem lucrurile astea.

Émile se încruntă, gânditor.

— Ce se întâmplă după aceea? Uităm?

— Da... Bănuiesc că după aceea suntem prea preocupați să ne construim un viitor, să reușim pe plan social, să strângem bani.

Un pescăruș trece pe deasupra lor, scoțând un țipăt ascuțit.

— Știi, spune Joanne urmărind pasărea cu privirea, vei reuși s-o faci din nou. Dacă te străduiești să privești în jurul tău pe deplin conștient, în fiecare zi câte puțin, vei reuși s-o faci din nou.

— Crezi?

— Bineînțeles.

— Cred... Cred că deja am început... mulțumită acestei călătorii. Înainte, în viața mea de la Roanne, eram prea preocupat de micile mele probleme. Nu făceam decât să mă gândesc la faptul că fusesem părăsit, că mă plictiseam de moarte la serviciu.

Este ca o pagină care se întoarce și o poveste în întregime nouă se scrie. Singura constantă sunt el și Joanne, precum și rulota. Altfel, totul s-a schimbat încă o dată. Peisajul, decorul, atmosfera, mirosurile, lumina zilei. Nu mai sunt munți, pășuni, vaci sau oi. Nu mai sunt cărări cu pietriș și mici lacuri de munte. Acum sunt în fața unor lagune, a mării, pe care o zăresc în depărtare când cerul este foarte senin, acum inspiră miros sărat și privesc pescărușii și păsările flamingo roz. Personajele acestei noi povești sunt altele. Sébastian și câinele lui, Lucky. Tocmai le-au înlocuit pe Annie, Myrtille și Canaille.

În această primă zi, după ce au vizitat Peyriac-de-Mer cu entuziasm și nerăbdare, stau așezați la o masă în Jour de pêche. Este un restaurant tradițional, cu fețe de masă albastre și tablouri cu bărci de pescari atârnate peste tot pe pereți. Sébastian stă în fața lui Émile. Câinele lui, Lucky, un labrador cu blana lungă, gălbuie, este întins la picioarele sale. Lui Émile îi e greu să creadă că tânărul ăsta e de vârsta lui. Are o latură inocentă care îi dă un aer de puștan. Se minunează de tot și vorbește mult. Își iubește satul cu pasiune. Émile îl înțelege. Din câte au văzut azi după-amiază, Peyriac-de-Mer este un frumos sătuc occitan care și-a conservat casele medievale și străzile pavate. Inima satului este micuța piață centrală, cu fântâna ei. Aici te poți așeza la o terasă, sub platanii în care pescărușii și-au făcut cuibul. E larmă mare. Nu din cauza oamenilor, ci a păsărilor. Adineauri, un pictor se așezase lângă fântână și desena biserica fortificată Saint-

Paul, care datează din secolul al XIV-lea. Joanne s-a oprit câteva clipe să se uite la el.

— Am visat întotdeauna să învăț să pictez.

Cu meniul restaurantului în față, le e greu să se decidă. Sébastian încearcă să-i convingă să aleagă civetă de anghilă, pentru care este renumit restaurantul tatălui său. Joanne anunță timid că ea nu mănâncă niciun fel de carne și se mulțumește cu o salată mixtă în timp ce Émile alege doradă la grătar.

— Ce ați văzut astăzi? îi întreabă Sébastian după ce au dat comanda.

Îi ascultă povestindu-i cum și-au petrecut ziua, apoi le vorbește despre micul port din Peyriac, unde e atât de bine să stai și să privești ambarcațiunile care se întorc de la pescuit, din numeroasele insule și lagune pe care îi place să le străbată cu barca lui de pescuit.

— Cadoul pe care mi l-a făcut tatăl meu când am împlinit optsprezece ani.

Le vorbește despre viile din jurul satului.

— Regiunea produce vinuri de excepție. Ar trebui să gustați. Majoritatea cramelor sunt deschise vizitatorilor.

Le descrie plajele cu nisip fin și dunele, dar și pădurile. Satul are o bogăție de peisaje. Joanne este absorbită de povestea lui. Specialitățile comandate au sosit.

— Trăiești aici de când te știi? îl întreabă ea cu o ușoară reținere în glas.

Sébastian confirmă în timp ce taie o bucățică de anghilă pe care i-o dă lui Lucky, sub masă.

— M-am născut aici. Tata a fost dintotdeauna pescar. Acum cincisprezece ani, a decis să deschidă un restaurant și a încetat să mai pescuiască. Am preluat eu ștafeta. M-am lăsat de școală la șaisprezece ani ca să pot să-i țin locul. El mi-a făcut cadou o barcă și apoi pe Lucky, acum doi ani. Îi era teamă să nu mă simt singur toată ziua în barcă.

— Locuiești cu părinții?

— Mama nu mai este aici. A plecat cu mult timp în urmă. Nici măcar nu-mi mai amintesc de ea. Nu suntem decât eu și tata.

— Ești singur la părinți?

— Da. Stau încă la tata, dar când o să mă însor, o să-mi iau o casă pentru mine... Și pentru viitoarea mea soție, bineînțeles. Mi-ar plăcea să am o casă în port.

— N-ai vrut niciodată să vezi alte locuri din țară?

— Oh, ba da! Într-o bună zi o s-o fac. O să-mi iau o rulotă și o să plec cu Lucky. Va trebui s-o fac înainte de a mă căsători!

Joanne zâmbește și îl privește cu tandrețe, așa cum ar face cu un băiețel. Au o poveste asemănătoare. O mamă necunoscută sau aproape. Un tată care are rol de model în viața lor. Absența fraților și a surorilor. Un sat pe care nu l-au părăsit niciodată. Pentru Sébastian, e Peyriac. Pentru Joanne, e Saint-Suliac. Și, în mod evident, o înclinație către singurătate și liniște.

— Nu ai iubită? îl întreabă Jeanne amuzată.

— Nu. Nu sunt multe fete pe-aici.

— Nu?

— Copiii pescarilor au plecat din sat, unul câte unul. Majoritatea au făcut studii. S-au stabilit la Norbonne sau la Béziers. Peyriac nu-i interesează. E prea liniștit. Mie îmi place, încheie el, luând o bucățică de anghilă. Mâine... sau într-una din zilele astea, va trebui să vă scot la o plimbare cu barca.

În timp ce-și mănâncă toți trei desertul — o prăjitură cu pere și nuci —, Sébastian e curios să afle cât mai multe despre călătoria lor. Ei îi povestesc despre Pouzac, Artigues, Pic du Midi și Drumul Cărăușilor, de Barèges, de lacul Glère, de Luz-Saint-Sauveur, Gèdre, Beaudéan, Mosset, Eus, dar și despre Cômes, satul de ruine. Sébastian a rămas cu gura căscată și ochii i s-au aprins de fascinație. Émile o lasă pe Joanne să vorbească. Își dă seama că a uitat anumite etape. Luz-Saint-Sauveur și Gèdre, evident, din cauza pierderii de memorie pe care a suferit-o. Dar nu numai. Îi e greu să-și amintească de Beaudéan. A uitat de Barèges. Când încearcă să vizualizeze străzile ori munții din jurul acelor localități, totul se amestecă. Munții îi confundă cu vârfurile vizibile din Artigues, iar străzile cu cele din Mosset. De altfel, nu mai este sigur că străduțele pavate nu sunt mai degrabă cele din Eus decât din Mosset. Așa că tace, căci neliniștea pe care o simte urcând în el este prea puternică. Rămâne tăcut, încremenit de spaimă, și nici măcar nu-i mai ascultă pe Joanne și Sébastian vorbind despre munte, pășuni și apusuri de soare...

— Ești bine? îl întreabă Joanne în timp ce se întorc, pe jos, la rulota lăsată în afara satului.

— Da. De ce?

— Ai fost foarte tăcut.

— Mi-e somn, atâta tot.

Ajung încet la șoseaua națională, apoi la refugiul unde și-au lăsat rulota. Émile constată cu amărăciune că Joanne are cheile. De-acum, ea păstrează cheile și toate lucrurile importante. Pierderile sale de memorie s-au înmulțit la Eus, mai ales la sfârșitul șederii lor acolo. Joanne nu mai are încredere în el. Émile știe că are dreptate, dar asta nu-l împiedică să se simtă și mai demoralizat.

Nu închide un ochi toată noaptea. Îl ține pe micuțul Pok strâns la piept până-n zori, până când, în cele din urmă, adoarme, copleșit de îngrijorare.

S-a gândit că va fi ușor. S-a gândit că, plecând din Roanne și părăsindu-i pe cei apropiați, mergând fără țintă, schimbând locul, decorul, peisajul îl va ajuta să uite ceea ce îl așteaptă sau în orice caz să facă acest lucru mai acceptabil. Nimic mai fals. Nu este pregătit să uite trecutul și să spună adio viitorului. Nu încă. Încearcă să facă impresie bună în fața lui Joanne, căci ea n-a trecut prin așa ceva. Are și ea problemele ei. De altfel, într-o dimineață, la trei zile de la sosirea lor, o întreabă:

— Léon nu mai sună?

Fata spală vasele și rămâne dinadins întoarsă cu spatele pentru a răspunde.

— Mi-am închis telefonul de mai multe săptămâni.

Apoi, fără ca el să mai întrebe ceva, adaugă:

— Nu știu dacă mă voi mai întoarce vreodată.

Émile este cât pe ce să se înece cu ceaiul fierbinte.

— Cum așa... Credeam...

Nu reușește să-și termine fraza. Bănuise. Când a văzut că apelurile se răreau, când au semnat actele de căsătorie... N-ar fi făcut-o dacă ar fi avut certitudinea că se va întoarce într-o bună zi. Lasă vasele și se întoarce cu fața la el. Are o expresie ciudată, pe care nu i-a văzut-o niciodată. Un soi de melancolie.

— Și eu credeam că mă voi întoarce și apoi... Am început iar să zâmbesc, departe de el, așa că...

Se oprește. Émile încearcă să ghicească ce a vrut să spună. *Așa că n-am niciun motiv să mă întorc. Așa că vreau să fiu în continuare fericită.*

---

[6] Sărbătoarea Tuturor Sfinților — sărbătoare creștină, celebrată pe 1 noiembrie. În Franța, elevii au o vacanță de două săptămâni. (*N.t.*)

[7] Tocăniță cu carne, în special vânat, marinată în vin roșu, multă ceapă, usturoi și arpagic. (*N.t.*)

[8] Supă de pește cu sos de usturoi și gălbenuș de ou, specialitate provensală. (*N.t.*)

[9] Zi de pește. (*N.t.*)

18

7 octombrie, ora 13
Pe pontonul iazului Doul.
Cer portocaliu. Zi caldă de toamnă.

Peyriac-de-Mer este ca un balsam pentru inima mea. N-am scăpat de neliniște, dar blândețea climei și a peisajelor face totul un pic mai suportabil. Cred că n-am văzut niciodată apus de soare mai frumos decât cel ce se întinde în fiecare seară peste iazul Doul. Apa se luminează în nuanțe rubinii și păsările flamingo se decupează ca niște umbre negre pe fundalul roșu.

Am căpătat obiceiul să vin aici seară de seară. Mă așez pe ponton. Uneori, îl iau și pe Pok cu mine. S-a obișnuit să-și lărgească teritoriul din jurul rulotei. Îi place să meargă pe ponton și să adulmece apa. Urmărește cu privirea peștii care înoată printre ierburile înalte.

Ieri am descoperit portul din Peyriac, cel despre care ne-a vorbit Sébastian. Este un port foarte mic, cu un singur ponton la care sunt legate bărcile de pescuit. Era acolo și pictorul, așezat turcește pe ponton. De data asta, picta bărci. După aceea, când am plecat, Joanne a intrat într-un mic magazin de artă din centru și a cumpărat câteva pânze, niște pensule și câteva tuburi de culori. Le-a luat cu ea azi-dimineață. A plecat devreme. Nici nu știu unde.

Mâine, petrecem ziua cu Sébastian, ne plimbă cu barca. Vrea să ne arate insulele care înconjoară Peyriac-de-Mer.

S-au instalat toți trei în barca verde a lui Sébastian sub un soare blând de toamnă. Briza e ușoară, doar cât trebuie pentru a crea o mișcare lină pe suprafața apei. Lucky este cu ei, cocoțat în partea din față a bărcii. Latră la pescăruși. Și Pok este acolo. Deocamdată, Joanne l-a ascuns în coșul ei mare de răchită, de frică să nu izbucnească vreun conflict între câine și pisică. Se adulmecă cu neîncredere și Pok nu ezită să mârâie când Lucky se apropie prea mult. Este deci mai sigur ca Pok să stea cuminte în coșul lui. Barca alunecă încet pe apă. Sébastian vâslește cu grijă. Joanne are fața ascunsă sub pălăria ei mare, neagră. Stă aplecată peste margine, de parcă ar studia carcasa bărcii. Când se ridică, întreabă:

— Numele bărcii tale... Are legătură cu romanul?
Émile se apleacă și el pentru a încerca să descifreze ce scrie pe barcă. *Alchimistul.* Numele nu-i spune nimic. N-a auzit niciodată de romanul ăsta[10]. Are din nou impresia că este ignorant și obtuz. Cam prost. Nu știe dacă neliniștea este cea care îl face să vadă totul în negru, dar cu siguranță și ea are un rol.
Sébastian a hotărât să le facă turul insulelor, care sunt numeroase. Le-a spus să ia cu ei mâncare pentru picnicuri și un cort.
— Un cort? a întrebat Émile surprins.
— Da. Dacă nu e prea frig, poate avem chef să campăm pe una dintre insule...
Ideea l-a entuziasmat pe Émile și a simțit cum ghemul de neliniște din piept dispare.
Acum s-a lăsat din nou tăcerea în barcă.
— Unde suntem? întreabă Émile după câteva clipe. Iazul ăsta este mai mare decât Doul, nu?
Sébastian aprobă.
— Suntem pe iazul Bages-Sigean.
Își trece o mână prin părul șaten, ciufulindu-l și mai mult.
— Și Bages este un sat adevărat. Seamănă cu Peyriac. Ar trebui să-l vizitați înainte să plecați de aici.
Chipul lui Joanne reapare de sub pălărie.
— Este tot un sat de pescari?
Sébastian înclină din cap.
— Și tu, tu de unde ești? o întreabă.
— Din Saint-Souliac. În apropiere de Saint-Malo. E tot un sat de pescari.
— Ia te uită! exclamă Sébastian cu entuziasm. Nu știam că ești o fiică a mării!
Émile mai mult îi privește vorbind, decât îi ascultă. N-are chef să participe la conversație. Oricum, are senzația că au și uitat de prezența lui. Iar neliniștea care îl sufocă de câteva zile nu e pricina îmbufnării lui bruște. Dar privirea admirativă cu care Sébastian o învăluie pe Joanne, da.

— Nu te simți bine?
Joanne îl ajunge din urmă după ce tocmai au debarcat pe insula Planasse, o insulă alungită. El a plecat înainte în timp ce Sébastian lega barca de mal și punea o lesă la gâtul lui Lucky.
— Ba da.
Încearcă să schimbe subiectul.

— Pok e cu tine?
— Nu. Sébastian m-a sfătuit să-l las în barcă. Se pare că sunt o mulțime de păsări pe-aici... Specii protejate... N-ar trebui ca Pok să le atace.
— Și Lucky?
— O să-l țină în lesă.
Sébastian și Lucky sunt deja pe punctul de a-i ajunge din urmă. Émile nu știe care dintre ei doi aleargă cu mai mult entuziasm.

Frumusețea locului îl face totuși pe Émile să uite de supărare. La puțin timp după ce au debarcat, pe când se țin după Sébastian și Lucky, încep să vadă cuiburi de păsări mai peste tot. Pământul este acoperit de ele.
— Fiți atenți! le spune Sébastian.
— Ce sunt astea? întreabă Joanne.
— Cuiburi de pescăruși.
— Oh!
Joanne îngenunchează lângă unul.
— Putem găsi pui?
— Nu, pescărușii fac pui primăvara... Dar priviți... Le semnalează prezența noastră celorlalți.
Arată spre cer, unde vreo zece pescăruși se rotesc, scoțând țipete puternice.
— Nu prea sunt mulțumiți să ne vadă, în general...
Lucky latră fără încetare, ceea ce pare să întărâte și mai mult pescărușii din aer.
Mai departe, descoperă un mic lac și o căsuță în ruină. Acolo, păsările își făcuseră mai demult cuiburi și își găsiseră adăpost. Apoi, Sébastian le arată un puț astupat pe care stau cocoțați ibiși, niște păsări cu picioroange, gât lung și ciocul curbat în jos. Sébastian pare să cunoască perfect fauna și flora locale. Îi informează că puii de pescăruși pot fi recunoscuți tot anul după culoarea lor gri-brună și că specia este protejată. Le spune că pe insulă trăiesc și egrete, dar că ele preferă să-și grupeze cuiburile în tufele de tamarix.
Se opresc la picnic pe o plajă cu nisip fin. Aerul marin le biciuiește fața și Émile se întinde pentru câteva clipe și închide ochii. Are impresia că neliniștea dispare încet-încet.
Câteva ore mai târziu, pe când au ieșit din nou în larg la bordul *Alchimistului*, descoperă insula Soulier. E vorba de o creastă stâncoasă care iese din apă. Sébastian le spune că este vizitată doar de păsări și că acostarea aici

este imposibilă din cauza stâncilor din apă. Fac turul insulei, apoi se îndreaptă spre insulița Nadière.

— Dacă vrem să petrecem noaptea undeva, acolo e locul, le spune Sébastian.

— Ah, da?

— Este un sat fantomă. Sunt multe ruine care ne vor proteja de vânt. Vom putea să ne adăpostim aici ca să ridicăm corturile.

Când barca se apropie de micuța insulă și când văd ruinele, scăldate în lumina apusului, nu schimbă decât o privire între ei, una singură, pentru a înțelege că, orice ar fi, își vor petrece noaptea aici.

— Este incredibil, murmură Joanne pentru ea însăși, cu privirea ațintită spre orizont.

S-a întors pe plajă și s-a așezat pe barca verde-închis, cu mâna streașină la ochi, pentru a contempla apusul soarelui pe iaz.

Au făcut turul insulei și al satului alcătuit din ruine fără să scoată un cuvânt. Până și Sébastian a rămas tăcut. Case înghesuite una lângă alta, sau separate de pasaje înguste, n-au mai rămas din ele decât ruine. Unele mai au câteva țigle pe acoperiș, iar în altele, în mod uimitor, se mai găsesc câteva elemente de mobilier: chiuvete și șemineuri. Sébastien le-a explicat că niște familii de pescari au trăit aici până în anii 1930. O pasarelă le permitea să ajungă pe insulă din Port-la-Nouvelle. A adăugat că o asociație locală a început să restaureze unele dintre case.

— Poate că, peste câțiva ani, insula va fi din nou locuită.

Au hotărât să-și pună cele două corturi în mijlocul unor ruine înalte care îi vor proteja de vânt și de frig. Le-au instalat, apoi Sébastian a anunțat că va face un foc. Joanne s-a dus pe plajă, unde s-a cocoțat pe barcă, pentru a se bucura de apus. Émile a urmat-o, dar s-a așezat mai departe de ea, pe nisipul fin. Regretă că nu și-a luat carnețelul negru cu el. Ar fi vrut să-și noteze câteva impresii. Să descrie frumusețea peisajului. Magia momentului. Părul lui Joanne căpătând reflexii aurii în lumina soarelui la asfințit. Umbra lui Pok, alături de ea, scormonind în nisip după cine știe ce pradă. Micuța barcă de pescuit și vâslele ei stând liniștite în nisip.

Frământarea și proasta dispoziție au dispărut pentru o vreme. Este fericit să se afle acolo în seara asta. E mulțumit că l-au cunoscut pe Sébastian, chiar dacă vorbește prea mult, chiar dacă știe totul despre toate și

asta îl scoate din minți, chiar dacă o privește pe Joanne cu un aer ciudat și citește *Alchimistul*. În orice caz, încearcă să se convingă de acest lucru.

Își înalță capul când o aude pe Joanne venind spre el, urmată îndeaproape de Pok.

— Rareori am văzut un asemenea apus de soare, zice ea lăsându-se să cadă pe nisip, alături de el.

Émile îi dă dreptate. Se gândește că în trei luni de călătorie a văzut mai multe apusuri de soare ca în douăzeci și șase de ani. Simte că Joanne se uită țintă la el, dar refuză să o privească în ochi. Preferă să contemple în continuare iazul și ultimele luciri roșietice ale soarelui.

— Émile, e totul în regulă?

Presimțea această întrebare. De aceea preferă să-i evite privirea.

— Da.

Tot nu se uită la ea. Se joacă preț de câteva clipe cu nisipul, pe care îl lasă să-i curgă printre degete. Pok vine să-i adulmece mâinile și pleacă înapoi, neinteresat.

— Mi se pare că ești cu gândul aiurea de câteva zile.

Émile simte ghemul de neliniște revenind. De ce vrea să vorbească despre asta acum? De ce nu putea să aștepte ziua de mâine sau o altă zi, sau chiar să nu întrebe niciodată? Se simțea bine. De-abia reușise să se mai liniștească puțin și uite că vine cu întrebările ei prostești.

— Sunt bine, răspunde el cu dinții încleștați.

Ghemul de neliniște îi apasă plămânii, cutia toracică, îi blochează gâtul. Se scurg câteva secunde, apoi Joanne insistă, spre marea lui disperare.

— Mi se pare că ești tăcut și rezervat.

El înghite în sec. Ei drăcie, doar n-o să-l scoată totuși din răbdări. Se teme ca nu cumva să-l apuce plânsul. De ce e atât de emotiv în seara asta? E stupid!

— Ei bine, probabil că am făcut schimb de caractere, asta-i tot. Înainte, eu trebuia să vorbesc cât pentru doi și tu nu deschideai gura. Acum este invers.

N-a vrut s-o spună pe tonul ăsta sec și tăios. Îi pare rău, dar este obligat să se apere cum poate. N-o să înceapă să dea apă la șoareci în fața unui apus de soare fiindcă o fată îl agasează cu întrebările ei.

— Crezi că...

Vocea lui Joanne este blândă și ezitantă.

— ... că vorbesc prea mult?

De data asta, nu se poate abține să n-o privească. Este cuprins de un elan de tandrețe care îl surprinde și pe el.

— Nu. Nu, Joanne, sunt mulțumit că ți-e mai bine, că tu...

Își caută cuvintele, trasând șănțulețe în nisip cu vârfurile degetelor.

— Că începi iarăși să zâmbești... după cum ai zis.

Ea are încă o mină îngrijorată. Aproape că îi vine s-o ia de mână ca s-o liniștească, dar n-o face. Nu poartă verigheta.

— Dar ce se întâmplă cu tine? Erai mai fericit când am pornit la drum.

— Crezi?

— Da.

Nu înțelege de ce este dintr-odată atât de tristă, până când o aude murmurând:

— Dacă vrei să continui călătoria singur, să știi că aș înțelege...

— Încetează, Joanne! Termină cu prostiile!

— Poate că te-ai săturat de...

— N-are nicio legătură!

— O văd foarte clar.

— Ce vezi?

— Că te stingi alături de mine.

Émile nu găsește nimic să răspundă, îngrozit de cuvintele ei. Lucrurile nu stau deloc așa. Dimpotrivă. Încearcă să bolborosească:

— Este exact invers, Joanne! Tu mi-ai deschis ochii. Tu mi-ai arătat frumusețea lumii, tu...

— Căsătoria asta a fost poate o greșeală... Înainte, erai mai fericit.

El clatină din cap cu vehemență. Are impresia că nimic din ce va spune nu va putea s-o convingă pe Joanne.

— Nu. De vină e boala. E memoria mea. E...

Scoate un oftat adânc.

— Încep să uit totul. Lucrurile cotidiene, dar nu numai. Până și etapele călătoriei noastre încep să se șteargă din memoria mea.

Își aude vocea cum i se frânge. Simte cum i se umplu ochii de lacrimi. Știe că Joanne poate să le vadă, așa că întoarce capul spre iaz, încercând să le ascundă. S-a jurat că n-o să plângă, dar dintr-odată, nu mai rezistă.

— Nu sunt pregătit pentru asta... Vreau să spun... credeam că sunt... și acum îmi dau seama că nu este așa.

Joanne îi lasă timp să-și liniștească respirația, să-și revină. Când vorbește, o face atât de încet, încât el abia o

aude.
— Îmi pare rău.
Tăcerea se prelungește în întunericul care cuprinde plaja. Soarele a dispărut cu totul acum. Pok s-a făcut ghem lângă barcă.
— O să... O să-ți povestesc eu, murmură Joanne cu blândețe. Dacă uiți călătoria noastră... O să-ți povestesc.
Émile simte o lacrimă curgându-i pe obraz, dar nu o șterge, altfel Joanne ar ști că plânge. Scutură din cap, abținându-se să-și tragă nasul.
— Avem carnetele noastre amândoi... Vei putea să le citești și...
Joanne tace, căci înțelege că nu asta vrea el să audă. Se așterne din nou tăcerea. În depărtare, Sébastian pregătește masa. Răzbate până la ei un zgomot de cratiță pusă pe jos.
— Nu spui nimic? întreabă Joanne în șoaptă.
Émile simte că-l podidesc lacrimile și nu vrea ca ea să rămână acolo, să vadă acel spectacol dezolant. Așa că răspunde cu oarecare asprime.
— N-ar trebui să fii atât de drăguță cu mine... și să te încăpățânezi să-mi reamintești toate aceste lucruri... Fiindcă, oricum, pe tine te voi uita mai întâi.
Este frapat el însuși de duritatea cuvintelor lui. I-ar plăcea s-o privească în ochi, s-o ia în brațe, să spună orice pentru a îmblânzi fraza asta, dar nu are voie s-o facă. Ea nu trebuie să-l vadă plângând. Și, în definitiv, are dreptate. La ce bun? Medicii i-au spus-o. Memoria de lungă durată va rămâne intactă, dar cea recentă se va șterge rapid. Joanne va fi prima persoană care va dispărea din amintirile lui.
O aude ridicându-se și murmurând:
— Mă duc... Mă duc să văd dacă Sébastian are nevoie de ajutor, OK?
El nu răspunde. O vede cu coada ochiului cum se îndepărtează, apoi vederea i se încețoșează cu totul și lacrimile îi șiroiesc pe față, lăsându-i un gust sărat pe buze.
A trecut o jumătate de oră, poate mai mult, când Sébastian vine după Émile.
— Masa este gata. Vino lângă foc, e un frig cumplit aici.
Și-a șters lacrimile. Se simte mai liniștit. E bine să plângi, te mai descarci un pic. Sébastian nu pare să fi remarcat nimic pe fața lui.
— Mă duc să-l caut pe Pok, zice Émile.

— Unde e?
— Cred că a urcat în barca ta.
Și într-adevăr, găsește motanul în barcă, unde dormea făcut ghem pe băncuță.
— Este motanul lui Joanne? întreabă Sébastian cu aerul său curios, care nu-l părăsește niciodată.
— E al nostru.
— Voi doi sunteți...
Sébastian este în mod vizibil stânjenit. Își frânge mâinile și ezită. Totuși, în cele din urmă, reușește să rostească:
— ... un cuplu?
Émile zâmbește amuzat. Mai înainte a fost enervat de Sébastian și de interesul pe care părea să-l aibă pentru Joanne. Acum are confirmarea că Sébastian o iubește pe Joanne. Dar, după conversația pe care tocmai a avut-o cu ea pe plajă, lucrurile i se par diferite. Lacrimile i-au adus ușurare. Trebuie neapărat ca ea să continue să zâmbească.
Așa că îi răspunde lui Sébastian fără niciun fel de ostilitate:
— Nu. Este o fată grozavă... Dar nu suntem un cuplu.
— Ah.
Sébastian întoarce capul roșind. Émile îi zâmbește din nou. Într-adevăr, e înduioșător Sébastian cu inocența lui de băiat mare.

Până la urmă, este o seară plăcută. Lacrimile l-au curățat. Émile se simte nou și proaspăt. Sébastian a aprins un foc mare de tabără. El și Joanne au înfășurat în folie de aluminiu cartofi și bucăți de brânză Reblochon pe care le-au aruncat în foc. Apoi le-au recuperat cu vârful furculiței și acum toată lumea își împarte prada. Émile s-a așezat lângă Lucky, un pic mai retras. Câinele a venit și și-a pus capul pe genunchiul lui, cerând o bucată de brânză. Pok s-a ghemuit lângă Joanne, cât mai departe posibil de labradorul pe care continuă să-l fixeze cu neîncredere. Focul trosnește și aruncă umbre pe pământ.
Sébastian și Joanne discută, iar Émile îi ascultă, cu ochii pe jumătate închiși, lăsându-se legănat de trosnetul flăcărilor. Sébastian povestește despre călătoriile lui cu barca printre insule, despre cum le-a descoperit pe fiecare dintre ele de-a lungul anilor. Îi povestește despre păsări, despre ouăle care eclozează primăvara, despre florile care colorează stâncile... El vorbește și ea îi pune întrebări, cu ochii strălucind. Sébastian a înțeles cum să-i vorbească lui Joanne. Se aseamănă ei doi.

Noaptea a fost răcoroasă. Émile a dârdâit până-n zori, în ciuda sacului de dormit umplut cu puf în care este înfășurat. Focul de tabără s-a stins și vântul s-a strecurat pe sub pânza cortului. Joanne pare că a dormit bine. Când s-au culcat, s-a făcut ghem, întorcându-se cu spatele la el, și nu s-a mișcat deloc.

În dimineața asta, când iese din cort, o găsește mergând pe plajă.

— Sébastian a plecat să-l plimbe pe Lucky, îl anunță ea.

De la discuția de ieri de pe plajă, parcă s-a ridicat o mică barieră între ei. Își vorbesc cu prea multă politețe ca să fie ceva natural.

— Ai văzut răsăritul soarelui? întreabă Émile, începând să meargă lângă ea.

— Nu. L-am ratat.

Își bagă mâinile în buzunare pentru a-și ascunde tulburarea. Picioarele lor aruncă nisip peste tot. Cerul este înnorat în dimineața asta. De un gri-alburiu lăptos. Păsările și-au reînceput cursa în aer.

— Ce-ai făcut cu picturile tale, a ieșit ceva? întreabă el cu un aer care se vrea degajat.

— Picturile mele?

— Ai plecat cu pânzele ieri-dimineață... Am uitat să te întreb... Ai reușit să pictezi ceva?

Joanne pare să înțeleagă că el face un efort pentru a sparge gheața și răspunde pe un ton cald:

— Oh, nu e grozav... am încercat să pictez un grup de flamingo roz.

— Și?

— Și seamănă cu niște girafe împerecheate cu berze.

El nu se poate abține și izbucnește în râs, iar ea, la rându-i, zâmbește.

— O să-mi arăți? o întreabă.

— Nu, nu cred.

— Sunt sigur că nu e chiar atât de îngrozitor...

— Ba da. De altfel, o să mă apuc să pictez natură moartă... Va fi mai bine dacă încep cu asta.

— Crezi?

9 octombrie, ora 7:40
Piața Fântânii, pe o bancă din piatră

În direct de la răsăritul soarelui peste Peyriac-de-Mer

M-am trezit la ora 6 în dimineața asta. Mi-e imposibil să dorm. Îmi vâjâie capul de gânduri și totuși nu pot să prind

niciunul. I-am lăsat pe Joanne și Pok adormiți în rulotă, mi-am luat carnețelul și pixul și am plecat să mă plimb puțin pe străduțele din Peyriac. Când să ies din rulotă, am vrut să-mi iau rucsacul din dulap și am dat peste tabloul pictat de Joanne... Cel care se presupune că reprezintă un grup de girafe împerecheate cu berze. Nu m-am putut abține și am râs pe înfundate. Are dreptate. Ai zice că e o nouă specie de păsări hibride, jumătate mamifere, jumătate zburătoare. Mi s-a părut o chestie atât de drăguță, încât mi-a venit să-i fur tabloul și să-l ascund în valiza mea, sub banchetă, ca să-l țin cu mine.

— Ce faci?

Émile tocmai a ieșit din baia minusculă în șort de sport și tricou, cu tenișii în mână. Joanne îl privește fără să înțeleagă.

— Noi am... Sébastian trebuia să ne arate dunele..., se bâlbâie ea.

— Da, știu. Dar voiam să alerg pe ponton.

Se apleacă și începe să-și lege șireturile.

— N-aveți decât să mergeți fără mine.

Joanne nu răspunde imediat. Pare să ezite.

— Vii și tu după aceea?

El stă ceva timp până să se ridice, dar când o face, observă că Joanne pare dezamăgită.

— Bine, zice el. O să vin și eu.

— Vom fi pe plaja de la iazul Doul. La zece minute de aici.

— OK.

Émile are nevoie să alerge pentru a-și limpezi mintea. N-a mințit. Și apoi, că e sau nu și el acolo, Sébastian și Joanne vor purta una dintre conversațiile lor despre florile de tamarix sau ceva de genul ăsta... Preferă să-i lase să discute și să profite de asta pentru a face sport. Începe să aprecieze singurătatea, ceea ce i se pare surprinzător, dar, în cursul primelor patru luni de călătorie, a aflat că poți să te redescoperi neîncetat. Joanne este dovada vie. Transformarea a început în Pirinei, nu mai știe exact în ce moment. Și apoi au urmat Pok, Myrtille, căsătoria... Totul s-a accelerat. Acum are un chip expresiv. Vorbește, pune întrebări, se interesează de o mulțime de lucruri. Și iată că se apucă chiar de pictat! Deunăzi a început un nou tablou pe care i l-a arătat. A pictat *Alchimistul* și, în barcă, un băiat și un câine privind în zare. A simțit o înțepătură în inimă, dar a zâmbit și a asigurat-o că era într-adevăr o lucrare bună. E-adevărat, culorile erau

frumoase și imaginea avea ceva înduioșător. Totuși, lui îi place mai mult tabloul cu păsări flamingo roz mutante decât cel cu Sébastian în barca lui. Dar asta nu i-a mai spus-o.

Începe să alerge cu pași mici pe pontonul care înconjoară balta. Este încă o zi frumoasă de toamnă. Sébastian a zis că e o vară indiană, că de ani de zile n-au mai avut o lună octombrie ca aceasta. În rulotă, încă n-au nevoie să dea drumul la micuța lor sobă pe gaz...

Émile salută cu un semn din cap un pescar așezat pe ponton și aleargă mai încet ca să nu sperie peștii. Își amintește prima lor plimbare pe ponton și întâlnirea cu Sébastian, tot într-o dimineață ca aceasta. Nu mai știe cât timp s-a scurs de la venirea lor la Peyriac-de-Mer. Fără îndoială, mai mult de zece zile. Sébastian are o zi liberă pe săptămână. Ultima dată, deci în urmă cu o săptămână, a profitat de ea pentru a-i lua cu barca și a-i duce să vadă insulele. Astăzi, le arată dunele. Timpul a zburat cu o viteză incredibilă. Uneori, Émile își zice că i-ar plăcea s-o sune pe Myrtille. I se pare că a trecut o veșnicie de când au plecat de la ea. Îi plăcea mult prezența lui Myrtille, privirea ei albastră cu care îi învăluia. Alături de Myrtille, el și Joanne formau, în aparență, o familie. Alături de Sébastian, sunt doar doi prieteni, nimic mai mult.

Ar putea s-o sune pe Myrtille într-una din aceste seri, nu de pe telefonul lui — pe care se teme încă să-l deschidă — , ci de pe cel al lui Joanne. Dacă e de acord...

A mărit viteza de alergare și își simte inima gata să-i explodeze în piept. Îi face bine să se obosească așa. Este leoarcă de sudoare și gâfâie, dar se simte bine, extrem de calm. Decide chiar să-și continue alergarea până la plaja Doul, pentru a se întâlni cu Joanne și Sébastian.

La câțiva metri de plajă, se oprește ca să-și recapete suflul, cu mâinile sprijinite pe genunchi. Ar trebui să se apuce de alergat. Ar trebui să alerge în fiecare dimineață. Încearcă să se convingă că o va face, că se va ține de cuvânt. Merge încet ca să-și liniștească respirația. Dunele se desenează în depărtare. Vede silueta lui Lucky care coboară munții de nisip lătrând întruna. Urmărește iarăși un pescăruș. Câteva persoane se plimbă pe malul apei, înfofolite în geci. Înconjoară duna cea mai apropiată și în cele din urmă îi zărește pe amândoi. Joanne este așezată turcește la poalele dunei și ține ceva pe genunchi. Ridică des capul și îl coboară din nou. Pieptenele vechi al lui Myrtille îi strălucește în păr. Sébastian este ghemuit

alături de ea și îi arată ceva cu degetul, din când în când. Émile înțelege că Joanne pictează dunele.

— Salut, Émile! strigă Sébastian văzându-l sosind.

Lucky se repede la picioarele lui, fericit că-l vede. Joanne ridică privirea și îi zâmbește.

— Privește! Joanne pictează dunele!

Ajunge în sfârșit în dreptul lor și aruncă o privire la tabloul de pe genunchii lui Joanne. A făcut progrese. Dunele par să se miște pe hârtie. Ca și cum firele de nisip s-ar rostogoli sub efectul vântului. A înfățișat cerul mai puțin albastru decât este în realitate, e mai degrabă un albastru-cenușiu sidefat. Nici urmă de Sébastian sau Lucky în această pictură, doar un pescăruș care zboară razant pe deasupra nisipului.

— Deci? întreabă Joanne, privindu-l un pic îngrijorată. Ce crezi?

Dar el nu are timp să răspundă. O face Sébastian în locul lui, cu entuziasm:

— E chiar reușit, Joanne! Sunt sigur că ai putea să-l expui în restaurantul lui tata!

— Oh...

Joanne pare să ezite.

— Crezi?

— Îl pot întreba. Dar sunt convins că o să-i placă mult cum vezi tu Peyriac-de-Mer. Eu, unul, îl ador. E realizat cu precizie, dar în același timp adaugi tablourilor tale ceva mistic, în tușe foarte fine...

Joanne pare flatată. Émile vede bine cum roșește când ridică privirea spre el. Se grăbește să confirme dând din cap.

— Așa este.

Sébastian o soarbe pe Joanne din ochi și Émile este aproape jenat. Întoarce capul în altă parte.

— Mă duc să dau o raită pe plajă... Să arunc o privire pe-aici.

I se pare că Joanne vrea să adauge ceva, dar el se îndepărtează repede, prefăcându-se că vrea să-l prindă pe Lucky.

În seara aceea, la cină, Émile își ia un aer detașat pentru a-i spune:

— Cred că i-ai picat cu tronc lui Sébastian.

Joanne își termină de băut paharul de apă, apoi îl țintuiește cu o privire ciudată.

— De ce spui asta?

— Am văzut cum se uită la tine, atâta tot.

Încearcă s-o facă să se simtă stânjenită, nu știe de ce. I-ar plăcea s-o vadă înroșindu-se ori bâlbâindu-se, dar ea rămâne imperturbabilă.

— Nu e decât un copil...

— Are douăzeci și cinci de ani.

— Vârsta nu se numără în ani.

— Nu?

Încearcă să nu pară prea afectat de răspunsurile ei, nici prea fericit. Încearcă să pară detașat.

— Bineînțeles că nu.

Ea începe iar să mănânce, apoi adaugă pe un ton aproape nepăsător:

— Sébastian mai are multe de învățat.

Émile nu știe ce vrea să spună cu asta. Lui i se pare că Sébastian cunoaște enorm de multe lucruri, pe o grămadă de subiecte. Mult mai multe ca el. Dar nu-i pasă, căci simte cum o mică flacără i se aprinde în piept.

---

[10] Aluzie la celebrul roman al lui Paulo Coelho, *Alchimistul*. (*N.t.*)

19

— Émile! ÉMILE!

Joanne urlă cât o țin rărunchii pe străduțele din Peyriac-de-Mer.

Azi-dimineață, a plecat să se vadă cu Sébastian care pescuia în apropiere de port. Émile încă dormea. N-a vrut să-l trezească. I-a lăsat pur și simplu un bilet pe masă, alături de ceașca de cafea pe care i-o pregătise.

Sébastian m-a invitat să merg la pescuit cu el. Mă voi întoarce la prânz, cel târziu. Vom fi la o sută de metri de port, în direcția magazinului de canoe.

Poți veni și tu când te trezești.

Joanne s-a dus la întâlnirea cu Sébastian. A verificat de mai multe ori, scrutând străduțele, dacă nu venea Émile, dar nu l-a văzut.

— Nu ești concentrată la pescuit, a remarcat Sébastian.

Atunci ea s-a străduit să fie atentă. A uitat un pic de Émile. Apoi orologiul bisericii a bătut ora prânzului și ea s-a grăbit să se întoarcă la rulotă, întrucât îi promisese că va fi înapoi la prânz. A simțit că ceva nu este în regulă când a văzut masa și ceașca, tot în același loc, ca și cum Émile n-ar fi luat micul-dejun. Apoi ușa rulotei, deschisă larg... A strigat „Émile? Émile?“, apoi „Pok?“ Rulota era goală. Dulapurile fuseseră deschise, ca și cum cineva ar fi scotocit în interior, dar nimic nu fusese furat. Dovada: telefoanele mobile se aflau, amândouă, pe blatul bucătăriei. Unul dintre albumele foto ale lui Émile zăcea deschis, pe jos. Portofelul și actele lui de identitate stăteau și ele întinse pe jos. A strigat din nou: „Émile? ÉMILE?“

Niciodată n-ar fi plecat lăsând rulota larg deschisă. Niciodată nu l-ar fi lăsat pe Pok să fugă, riscând să fie călcat de vreo mașină. *Ce se întâmplase?*

S-a gândit la un atac, la o spargere, dar nu părea să fi fost nimic furat. A hotărât să meargă până la ponton. Émile nu era acolo. În schimb, l-a găsit pe Pok, întins cât era de lung, la soare.

— Hai, vino, grăsane. Ne întoarcem acasă.

L-a dus înapoi la rulotă, încercând să nu se lase cuprinsă de panică. Vorbea cu motanul pentru a se liniști:
— Tu nu știi unde a plecat?
A verificat dacă își luase lucruri cu el, înainte de a pleca. Dar nu lipsea nimic. A început să se panicheze. A încuiat rulota și s-a dus în sat, cu inima bubuind să-i sară din piept. A început să se uite cu atenție la toți oamenii pe care-i întâlnea ca să vadă dacă nu cumva vreunul dintre ei era Émile, rătăcind pe străduțe, pradă unei noi pierderi de memorie. A început să-l strige. Încet. Apoi mai tare.
— Émile!
Frica îi strângea pieptul. Revedea cele două telefoane mobile deschise, puse pe blatul bucătăriei. Ce făcuse? Îl lăsase iarăși memoria? Reușise să sune pe cineva?
— Émiiiiile!
Își sunase părinții? Le dezvăluise locul în care se află? Joanne a văzut deja ce se întâmplă cu el când își pierde memoria. A citit confuzia în ochii lui. L-a auzit cum se sufocă. A văzut în privirea lui că n-o recunoștea. Și dacă se întâmplase asta? Avusese cineva timp să-l caute? Familia lui? Vreun spital? Poliția?
Abia dacă și-a dat seama că i-au curs lacrimi pe obraz. Nu-și aude vocea nici când îl strigă pe nume. Dacă s-a întâmplat asta, dacă el a sunat pe cineva, atunci ea nu va putea să-și mai țină promisiunea. A jurat să vegheze asupra lui, să-l țină departe de apropiații lui, de spital... Dacă s-a întâmplat asta...
Nu înțelege când îl vede pe Sébastian apărând brusc în fața ei.
— Joanne... Joanne, ești bine?
Abia acum își dă seama că pașii o conduseseră în fața restaurantului Jour de pêche, că venise să-i ceară ajutorul.
— Joanne, ce s-a întâmplat? De ce plângi?
Ea se străduiește să se calmeze, să-i vorbească pe un ton liniștit.
— Émile a dispărut.
— Poftim?
— Émile nu mai este la rulotă. Toate lucrurile lui au fost răscolite. Nu știu unde a plecat.
Sébastian o forțează să se așeze pe un scaun, la terasă.
— Stai puțin... Tu... A jefuit cineva rulota?
Joanne clatină din cap. Are senzația că explicațiile ei sunt confuze, dar panica o împiedică să fie mai clară.
— A plecat. Eu... Probabil că s-a rătăcit.

Sébastian scutură din cap și se străduiește să nu zâmbească.

— Joanne, calmează-te. Este băiat mare. A plecat pur și simplu să facă o plimbare. Cunoaște satul. N-o să se rătăcească.

— Nu e vorba de asta.

— Dar ce...

— Are pierderi de memorie.

— Poftim?

— Trebuie să-l găsim. S-a rătăcit.

Acum e sigură de asta. S-a trezit confuz, probabil că a încercat să înțeleagă ce caută acolo. De aceea a scotocit prin dulapuri. Și-a găsit albumul cu fotografii. A dat peste portofelul lui Joanne și actele ei de identitate pe care scria Joanne Marie Tronier. S-a întrebat fără îndoială cine era și ce căuta acolo. Poate că i-a găsit certificatul de naștere și certificatul lor de căsătorie, pe care ea le păstrează în portofel. După aceea a vrut să deschidă telefoanele pentru a încerca să înțeleagă. Poate că a și sunat pe cineva... Îi îngheață sângele în vine. Dacă a sunat pe cineva, mai mult ca sigur că și-a sunat părinții. Deci poate că le-a spus unde se află. Doar dacă n-o fi uitat și asta. Probabil că a ieșit, probabil că a rătăcit pe șoseaua națională, cuprins de o panică îngrozitoare, fără să înțeleagă ce caută acolo.

Sébastian își lasă mâinile pe genunchii ei, încercând să o calmeze.

— Vrei să sunăm la spital? La poliție?

Ea dă din cap frenetic.

— Da. Da, asta trebuie să facem.

Joanne vede un bărbat apropiindu-se de Sébastian. Probabil tatăl lui. Are părul grizonant și un aer sever. Schimbă câteva cuvinte. Îl aude pe Sébastian cerându-i telefonul. Bărbatul se întoarce.

— O să sunăm. Încearcă să te calmezi, Joanne.

Are impresia că este trasă înapoi. Ca și cum capul i-ar cădea pe spate. E din cauza cuvintelor. *Încearcă să te calmezi, Joanne*. Și a panicii care a cuprins-o. A mai auzit exact aceleași cuvinte în trecut, în timp ce era în aceeași stare de panică. *L-au scos din apă. Încearcă să te calmezi, Joanne.* Vocea lui Léon. Vocea pe care ea o urăște cel mai mult.

Își revine când Sébastian îi pune mâna rece pe obraz.

— Joanne?

Ea clipește de mai multe ori. Sébastian o privește cu îngrijorare.
— Ți-ai pierdut cunoștința?
Joanne clatină din cap și încearcă să se ridice. Nu știe cât timp s-a scurs. Fără îndoială că și-a pierdut cunoștința.
— Ai sunat?
— Tocmai ți-am spus.
Ea clipește din nou, nedumerită.
— Ce?
— Este la secția de poliție.
Joanne are senzația că i s-a turnat o găleată cu apă rece în cap. Nu mai știe dacă este ușurată să-l știe în viață, la secția de poliție, sau dacă este panicată la gândul consecințelor care vor urma. Îl vor reține la poliție? Îl vor încredința vreunui spital?
— Te duc eu, hotărăște Sébastian.
Ea nu încearcă să se opună.

O ia la fugă pe holul secției de poliție, urmată îndeaproape de Sébastian care îi șoptește să meargă mai încet. Émile stă pe un scaun pe hol, lângă un polițist. De îndată ce îl vede, Joanne își dă seama că a avut dreptate. Émile a avut din nou o pierdere de memorie. Ochii lui exprimă o disperare totală. Are un aer absent și în același timp pare cuprins de o spaimă cumplită.
— L-am căutat. Sunt tutorele lui legal, îi spune Joanne polițistului, fără nicio introducere.
Îi întinde portofelul cu toate actele de identitate, pe care le-a adunat de pe jos, din rulotă. Émile își ridică privirea spre ea și ochii lui o fac să încremenească. *Pe tine te voi uita mai întâi.* Înțelege că exact acest lucru s-a întâmplat. Ochii lui sunt goi. Nu mai regăsește în ei nimic cunoscut, nimic din ceea ce a învățat să citească în ei în cele câteva luni de călătorie. Émile n-o recunoaște. Ba mai rău, pare panicat văzând-o că se apropie de el și declară că este tutorele lui legal.
— Stați puțin, domnișoară, o întrerupe polițistul ridicându-se în picioare. Dumneavoastră m-ați sunat?
— Eu v-am sunat, intervine Sébastian, venind lângă Joanne. Ea... El s-a rătăcit și...
Joanne îl întrerupe brusc:
— Suferă de Alzheimer precoce.
Polițistul îi privește pe rând pe toți trei.
— Domnul avea într-adevăr un aer confuz. Părea să creadă că a fost răpit.

Joanne închide pentru o clipă ochii ca să reziste noului val de panică ce o cuprinde. În ciuda a ceea ce credea, nu este pregătită pentru așa ceva. Ce ar trebui să facă dacă memoria nu-i revine? Să-l ia de-acolo cu forța?

— Eu... i se întâmplă... Suferă de pierderi de memorie, reușește ea să îngaime, cu gura uscată. I se... I se întâmplă să se rătăcească...

— Bun...

Polițistul ia actele pe care Joanne i le întinde de câteva secunde.

— Și dumneavoastră sunteți...?

— Soția lui. Suntem căsătoriți.

Joanne vede ochii lui Sébastian mărindu-se de stupoare la auzul acestor cuvinte. Cei ai lui Émile nu exprimă nimic altceva decât o spaimă profundă, una atât de mare, încât tânărul pare să fi rămas fără glas.

Polițistul îi arată o ușă cu geam, mai jos pe hol.

— O să lămurim asta în biroul meu.

Prin pereții de sticlă ai biroului, Joanne îl vede pe Émile nemișcat, ca în stare de șoc, mut, cu mâinile crispate pe genunchi. Sébastian este așezat lângă el. Pare aproape la fel de pierdut, cu mica diferență că ochii lui exprimă acum mai mult perplexitate decât spaimă.

— Deci îmi spuneați că era monitorizat într-un centru de studii clinice.

— Da.

— În Roanne.

— În Roanne.

Polițistul scoate copia certificatului de căsătorie care iese din fotocopiator.

— Și că a decis să nu mai participe la acest studiu.

Ea dă iarăși din cap, înghițind cu greutate.

— Mai urmează vreun tratament?

— Nu.

Polițistul scrie în grabă câteva cuvinte în carnetul lui.

— Va trebui să fiți atentă cu el pe viitor.

— Da, voi... voi fi mai prudentă.

— Ar trebui eventual să vă gândiți să-l internați în centru... Pentru a evita astfel de neplăceri.

Joanne are gâtul uscat, dar se ține tare.

— Îl voi supraveghea.

Polițistul învârte cartea de identitate a lui Joanne între degete.

— Nu mai are alt tutore legal? Părinți?

Ea simte cum frica îi strânge pieptul. Abia reușește să îngaime, cu o voce înăbușită:
— Nu de când suntem căsătoriți.
Polițistul încuviințează și pune la loc, pe birou, cartea de identitate a lui Joanne.
— Bineînțeles. Logic.
Ea nu se poate abține și-i adresează întrebarea care-i arde buzele:
— Ați sunat pe cineva?
— Poftim?
— I-ați anunțat părinții?
— Nu. Am primit telefonul dumneavoastră chiar când el a ajuns la secția de poliție.
Joanne încearcă să-și ascundă ușurarea care o inundă dintr-odată. Își șterge mâinile jilave pe pantaloni și înghite din nou în sec.
— O să... o să-l pot duce înapoi?
— Bineînțeles.
Polițistul se ridică și adună fotocopiile pe care le-a făcut. Îi întinde lui Joanne cartea de identitate și certificatul de căsătorie, apoi o însoțește până la ușa biroului.
— Să fiți atentă pe viitor...
— Da. Îmi... Îmi pare rău pentru această... această neplăcere.
— Nu face nimic, doamnă.
Primul chip pe care-l vede când se întoarce în hol este cel al lui Sébastian, care se ridică pentru a-i ieși în întâmpinare. Tânărul este palid și ciudat de tras la față.
— Cred că și-a revenit.
Sébastian se dă ușor în lături și ea îl vede pe Émile, cu umerii încovoiați și capul în mâini. Pare că plânge.
Joanne îi pune o mână pe umăr, ușor, ca să nu-l sperie, și el își înalță privirea spre ea. Nu are lacrimi pe obraz. Doar un amestec de tristețe și amărăciune i se citește pe chip. Deschide gura și rostește:
— Joanne?
Ea încuviințează, luptându-se să-și stăpânească emoțiile.
— Vino, ne întoarcem acasă.
Émile o urmează afară, sub privirile polițiștilor. Sébastian așteaptă în fața secției de poliție.
— Nu știu ce s-a întâmplat, murmură Émile.
— Nu e grav.

Acum merg toți trei pe străduțele scăldate în soare din Peyriac-de-Mer. Merg în tăcere. Sébastian este în față, cu mâinile în buzunare, neștiind prea bine dacă trebuie să rămână cu ei sau să plece. Émile și Joanne sunt cu câțiva pași în urmă. Joanne pare ușurată, chiar dacă este extrem de palidă la față. Émile nu încetează să-i arunce priviri îngrijorate.

— Ai plâns, zice el.

— Nu.

— Ba da. Te-am speriat... Și ai plâns.

Lucrul ăsta pare să-l afecteze. Joanne preferă să schimbe subiectul.

— Tot îmi spun, de când am plecat de la secție... Dacă n-am fi făcut-o... Dacă nu ne-am fi căsătorit...

Niciunul dintre ei nu mai adaugă nimic. Fiindcă știu amândoi foarte bine ce s-ar fi întâmplat. Sébastian s-a oprit la colțul străduței. Arată spre restaurantul tatălui său.

— Eu o să... O să vă las...

Se leagănă de pe un picior pe altul, stânjenit, privind când la unul, când la celălalt.

— Să-mi dați vești... Sper că vei fi bine, Émile...

Émile încuviințează din cap.

— Îți mulțumesc că ai ajutat-o pe Joanne să mă găsească.

— N-ai pentru ce.

Sébastian își drege vocea și se leagănă și mai tare de pe un picior pe altul, ca și cum ar vrea să adauge ceva.

— Eu...

Ezită o clipă.

— Nu știam că ești bolnav...

Apoi vine și urmarea:

— Nu știam că sunteți căsătoriți.

Are un aer trist și dezamăgit. Joanne răspunde pe un ton cam distant:

— N-avea nicio importanță dacă știai sau nu.

Apoi adaugă, cu mai multă blândețe:

— El o să meargă să se odihnească. Ne mai vedem într-una din zilele astea.

— Da... Pe curând.

— I-ai sfâșiat inima.

Émile se surprinde încercând să glumească. Nu prea are chef de râs. Încearcă doar să facă lucrurile mai puțin grele și penibile.

— O să-și revină, declară ea cu o stranie detașare.

Joanne pare extrem de zguduită. Sunt livizi amândoi când se așază la masa pliantă, în fața rulotei.

— Îți fac un ceai? propune Émile.

Ea scutură din cap.

— Ar trebui să te odihnești.

— Nu mi-e somn.

Se ridică și se duce să umple ceainicul. Se simte vinovat că a făcut-o treacă prin așa ceva. În planul inițial, totul era mai simplu. Plecau împreună. El își pierdea memoria și ea nu era bulversată. Era pregătit pentru asta. Își luase rămas-bun de la toată lumea când plecase din Roanne. Joanne reușea să-l țină departe de familie. Era de acord cu termenii lui.

Da, dar uite, s-au scurs mai bine de patru luni de atunci. Ce au făcut pentru ca totul să se schimbe întratât? Totul părea atât de simplu... Se presupunea că ea nu trebuia să plângă la ideea că l-ar fi pierdut... Și el nu trebuia să fie distrus la gândul de a o uita.

Poate că... Émile pregătește ceaiul cu mâini tremurânde. O voce se insinuează în capul lui. Poate că n-ar fi trebuit să se căsătorească. Poate că n-ar fi trebuit să se mute în acel studio împreună, să adopte o pisică, să doarmă în același pat și să împartă o bucată de tort pe deplin conștienți...

Poate că ar fi trebuit să se mulțumească să fie niște necunoscuți unul pentru celălalt. Ea avea dreptate mai deunăzi, pe insula Nadière. La început, el era fericit și apoi, în ultima vreme, a devenit foarte trist, s-a stins... dar nu din motivele pe care și le imaginează ea.

A pornit la drum neavând absolut nimic de pierdut, neavând pe nimeni de care să se agațe. Acceptase ideea de a-și părăsi părinții, sora, prietenul cel mai bun. Viața lui era pe jumătate terminată când Laura l-a părăsit. Și apoi, flacăra slabă care continua să pâlpâie după plecarea ei se stinsese definitiv când medicii i-au dat diagnosticul. Se urcase în rulotă senin, fiindcă, de data asta, nu mai avea nimic. Se hotărâse să plece pentru totdeauna. Nu-i mai rămânea decât să profite de fărâma de fericire pe care i-o mai oferea viața, înainte de a dispărea. Înțelegerea era clară. Dar în loc să plece singur, trebuise el să posteze anunțul ăla stupid... O culesese pe fata asta complet rătăcită din parcarea aia de pe autostradă și atunci, în loc să renunțe la viață încet-încet, se agățase de ea cu și mai multă putere. Din cauza ei. Pentru că ea îi arătase toată frumusețea lumii, toată puritatea sentimentelor, toată

bunătatea care putea să emane din ființele umane. Învățase să o vadă zâmbind, cu fiecare zi mai mult, s-o privească cum scrie în carnetul ei, cum veghează asupra lui Pok, cum observă cerul și cum se așază turcește pe un ponton.

Înghite cu greutate. E adevărat că se stinge. Se lasă înghițit de neliniște și de spaimă, tot mai mult în fiecare zi. Și totul se întâmplă din cauza ei. Numai din cauza ei. Pentru că ea l-a trezit la viață într-un mod complet neașteptat. Și astăzi, se simte mai viu ca niciodată... Astăzi, mulțumită ei, nu mai vrea să părăsească lumea. Ideea asta îl îngrozește. Iar ideea de a o vedea dispărând din amintirile lui i-a devenit insuportabilă.

Simte că se sufocă în clipa în care ia ceainicul și toarnă apa în cești.

— Asta e, rostește el cu o voce sugrumată. Se mai întâmplă.

Își beau ceaiul în tăcere, prinzând un pic de culoare în obraji. Joanne are o voce înăbușită când întreabă:

— Telefoanele... erau deschise... Ai sunat pe cineva?

El răspunde fără să-și ridice privirea:

— Nu-mi mai știam codul PIN. Telefonul meu a rămas blocat.

Joanne închide ochii, ușurată, și întreabă din nou:

— Dar al meu? Al meu n-are cod PIN...

Pare că se teme de răspunsul lui.

— Nu, n-am... n-am recunoscut niciun nume din agendă. Chestia asta m-a... m-a scos din minți... Așa că am ieșit și am lăsat totul așa.

Joanne înțelege după vocea lui stinsă că nu mai vrea să vorbească despre asta. Își beau ceaiul încet, privind în gol.

— Ar trebui să plecăm din Peyriac, nu? murmură ea după un timp.

Émile ridică din umeri. A cam pierdut noțiunea timpului. Un alt simptom al bolii care îl omoară încet-încet.

— Suntem de mult timp aici? întreabă.

— De două săptămâni.

Nu știe dacă i se pare mult sau nu. El vrea să plece, să pornească din nou la drum, dar Joanne părea să se simtă atât de bine aici, cu Sébastian și Lucky.

— N-ai vrea să vezi marea? îl întreabă ea, privindu-l cercetător.

El tot nu schițează niciun gest.

— Nu suntem foarte departe de ea...

Émile are impresia că și Joanne vrea s-o vadă, așa că e de acord.

— Da. Am putea merge să vedem marea.

Nu știe dacă este frig în noaptea asta în rulotă sau dacă neliniștea chinuitoare îl face să dârdâie așa. Tremură din toate încheieturile. Are mandibula țeapănă, dinții îi clănțăne. Îi este greu să respire, e ca și cum l-ar strânge o menghină, ca și cum ar urma să moară în noaptea asta, asfixiat de propria-i frică paralizantă.

— Émile?

S-a rugat să n-o trezească pe Joanne, dar e prea târziu.

— Émile? repetă ea șoptit.

La capătul patului, îl vede pe Pok făcut ghem, dormind adânc. Este singurul dintre ei care doarme.

— Ce e? zice el, prefăcându-se că nu știe de ce șoptește ea în toiul nopții.

— Ești bine? spune Joanne și se grăbește să adauge: Ai iarăși o criză?

Émile se întoarce cu fața spre ea. În întuneric, reușește totuși să-i deslușească trăsăturile feței și părul pe pernă.

— Nu. Sunt bine. Simt doar o mică apăsare în piept.

Vede cum pe fruntea lui Joanne se formează o cută de îngrijorare.

— Nu-i nimic. Culcă-te la loc, Joanne.

A trecut poate o oră. Pok și-a schimbat poziția de două-trei ori, dar Joanne a rămas nemișcată. Émile știe că nu doarme. E convins de asta.

— Joanne...

Șoapta lui n-ar fi putut s-o trezească. Totuși, ochii ei sunt larg deschiși și îl fixează.

— Da?

Émile a ezitat îndelung, dar își zice că, după ceea ce au trăit împreună azi-dimineață, lucrul ăsta i se pare firesc.

— Crezi că...

Înghite în sec.

— Crezi că ai putea... să vii aici...

Termină fraza în șoaptă:

— ... lângă mine?

Vede silueta subțire a lui Joanne ridicând pătura și apropiindu-se în tăcere. Își pune capul pe umărul lui și mâna ei mică pe braț. Émile nu îndrăznește s-o strângă prea tare, de frică să n-o frângă.

— Mulțumesc, îi șoptește el în păr.

17 octombrie, ora 18:50
Pe ponton. Ultimul apus de soare pe iazul Doul.

Plecăm mâine la Bages, satul pe care ni l-a recomandat Sébastian în timpul plimbării cu barca. După Bages, vom merge la Gruissan ca să vedem marea.

Toamna este frumoasă și s-a instalat de-a binelea. În afară de faptul că frunzele copacilor au devenit arămii, s-a lăsat și frigul. Soba pe gaz începe să funcționeze la capacitate maximă.

Joanne și-a petrecut după-amiaza în port, apoi pe plaja cu dune, pentru a imortaliza în tablourile ei ultimele clipe la Peyriac-de-Mer. Știu că Sébastian a fost și el acolo, că a vrut să mai stea puțin în preajma ei. Nu știu ce i-a povestit în legătură cu căsătoria. Adevărul, probabil.

În seara asta, l-am invitat la cină în rulotă ca să-i mulțumim pentru primirea pe care ne-a făcut-o la Peyriac și pentru a ne lua rămas-bun. Am pregătit legume de toamnă gratinate (cine ar fi crezut că voi fi în stare să gătesc asemenea chestii într-o zi?). Am profitat de faptul că mai am puțin timp la dispoziție până să ajungă Sébastian și am venit să stau pe ponton. Mă uit așadar la ultimul apus de soare pe iazul Doul. Flamingo roz sunt aici, ca și scânteierile rubinii în apă. Îmi va fi dor de acest ponton și de aceste apusuri de soare. Îmi place să-mi spun că următoarele vor fi la fel de excepționale.

Stau toți trei strânși în jurul mesei, pe bancheta din rulotă, cu mica sobă pusă la picioarele lor. Cu toate astea, Joanne este înfofolită într-o vestă mare, neagră, iar Émile poartă un fular la gât. Numai Sébastian pare să fie mulțumit de vremea răcoroasă de la jumătatea lui octombrie. A adus un coș plin cu portocale. „Pentru desert“, a precizat el. Au mâncat legumele gratinate în timp ce el se interesa de viitoarele lor destinații. Fiecare se străduiește să nu aducă vorba de episodul de la poliție ori de boala lui Émile. Sébastian a întrebat dacă ar putea să-i trimită vederi din locurile în care se vor duce, ca să poată „călători un pic cu ei“, iar ei au fost de acord cu dragă inimă.

Acum Joanne aduce pe masă coșul cu portocale și Émile ceainicul și cele trei cești. Sébastian se joacă cu Pok, folosind un șiret pe care l-a scos de la pantof.

— O să fie foarte liniște pe-aici, oftează el. Iarna la Peyriac este destul de monotonă.

Le spune că, în general, nu e zăpadă și că turiștii nu se prea înghesuie. El și tatăl lui închid adesea restaurantul

între ianuarie și martie. Apoi Joanne se ridică și caută câteva clipe în dulapul de perete, apoi se întoarce cu două tablouri pe care le pune pe masă, în fața lui Sébastian.

— Sunt pentru tine.

Tânărul pare că nu înțelege.

— Serios? Pentru mine...?

— E un cadou.

Fața lui Sébastian se luminează. Probabil că e extrem de îndrăgostit puștiul, gândește Émile.

— Vei putea să le pui în restaurantul tatălui tău dacă vrei... Sau în viitoarea ta casă.

20

Joanne e înfășurată într-un șal negru. Briza răcoroasă poartă spre ei aerul sărat al mării. S-au oprit pe marginea drumului și privesc localitatea Bages în depărtare, o colină în mijlocul apelor. Îi admiră căsuțele din piatră, cu acoperișuri cărămizii. Păsările flamingo roz în bazinele de apă stătătoare. Micuțele bărci vopsite în alb și albastru.

Vremea s-a răcit mult. Pok nu mai îndrăznește să scoată nasul afară.

— Pare drăguț, nu?

Azi-noapte, Émile a început iar să dârdâie de frig și Joanne a venit să se întindă lângă el ca să-l liniștească. Lucrul ăsta pare să funcționeze. Doar că acum sunt un pic jenați amândoi. Ca niște adolescenți timizi.

— Lăsăm rulota aici? întreabă ea.

— Da. Pare a fi OK.

Pe marginea drumului e un refugiu. De aici, priveliștea asupra localității Bages este deosebit de frumoasă. Au chiar un mic zid de piatră pe care să se așeze pentru a admira peisajul. Mâine vor putea schimba locul dacă zgomotul circulației este prea deranjant.

— Știi, m-am gândit la ceva..., șoptește Joanne.

Émile se întoarce spre ea.

— Pentru a-ți alunga neliniștea...

El dă din cap, îndemnând-o să continue.

— Îmi ziceam... În fine, cred...

Pare să ezite. E pe punctul de a abandona ideea, dar Émile o încurajează din priviri.

— Cred că dacă ai învăța să conștientizezi prezentul, asta ar putea să te ajute...

Émile nu-și dă seama unde vrea ea să ajungă. N-are chef să vorbească despre pierderile de memorie sau despre fricile lui. Își dorește să uite de ele măcar pentru câteva clipe.

— Cred că ți-ar îmbunătăți starea și te-ar ajuta să te ancorezi în prezent când ai pierderi de memorie.

— Să mă ancorez în prezent?

Ea își strânge șalul pe umeri.

— Da. Vreau să spun...

Pare să-și caute cuvintele la orizont, pe cerul alb-cenușiu.

— Trecutul tău este pe cale să se șteargă. Tu... Tu nu poți să faci nimic. N-ai cum să schimbi asta.

Glasul îi e blând, ca de obicei.

— Și viitorul tău... el...

— Viitorul meu nu există.

Joanne înghite cu greutate, încuviințând din cap.

— Viitorul tău se șterge și el. Așa că...

Face o scurtă pauză și Émile crede că înțelege ce vrea să spună:

— Așa că nu-mi mai rămâne decât prezentul.

Fata întoarce capul spre el și pare ușurată că înțelege.

— Îți rămâne clipa prezentă. Și este... este bine, într-un fel.

Émile o privește cu o ușoară amărăciune.

— Ah, da?

— Da. Tatăl meu copiase un citat pe peretele din living. Zicea așa: *Momentul prezent are un avantaj asupra tuturor celorlalte — ne aparține.*

A trecut mult timp de când Joanne nu i-a mai spus citate. Aproape că i-au lipsit.

— Avea dreptate. Și cred că, dacă ai învăța să trăiești în prezent, ai suferi mai puțin. Dacă ai decide să nu trăiești decât în prezent și să lași trecutul să plece, ar fi mai puțin dureros.

— Pare atât de ușor când o spui tu. *Să lași trecutul să plece.*

— N-am zis niciodată că e ușor.

După felul cum o rostește, ai zice că vorbește din proprie experiență. Émile ridică din umeri, mutându-și privirea de la zborul pescărușilor la ea.

— De acord. Vreau să mă inițiezi.

Joanne îi zâmbește mulțumită, chiar dacă zâmbetul ei are o urmă de tristețe.

— OK. Cred că o să-ți facă bine.

Émile nu știe dacă asta îl va ajuta să scape de frică, dar momentele petrecute cu Joanne ca instructor îi vor îmbunătăți cu siguranță starea de zi cu zi.

— Joanne, crezi că ai putea să-mi mai spui o dată citatul pe care l-a scris pe perete tatăl tău... ca să-l notez în carnet?

— Da. Bineînțeles.

Fata are o lucire în ochi ca și cum i-a venit brusc o idee. Adaugă:

— Am putea să-l scriem pe ușa rulotei, nu?

Émile și-o imaginează pe Joanne, cu pieptenele ei de ametist în păr, cu un aer concentrat, străduindu-se să traseze niște litere frumoase pe ușa rulotei și încuviințează din toată inima.

— Excelentă idee.

— Deci așa, tatăl tău copia citate pe pereți?

— Poftim?

Afară a început să plouă. Ei stau confortabil la căldură, în rulotă. Joanne este înfășurată în șalul ei, cu un marker negru în mână. Îngroașă literele pe care le-a trasat pe ușa de la intrare a rulotei. Scena seamănă destul de mult cu cea pe care și-a imaginat-o Émile. Nu lipsește decât pieptenele de ametist.

— Tatăl tău te-a învățat să scrii citate pe pereți?

Ea zâmbește ca o fetiță amuzată. Dumnezeule, ce mult s-a schimbat în câteva luni...

— Da. Erau citate peste tot.

— Este...

El nu știe ce cuvânt să folosească.

— ...Original.

Zâmbetul lui Joanne devine și mai jucăuș.

— Era unul și în toaletă. Era din Dino Buzzati și suna cam așa: *Este mai ușor să suporți mizeria când poți să te ușurezi ca un mare domn.*

Să audă aceste cuvinte din gura lui Joanne, de obicei atât de pudică, i se pare ceva extrem de comic. Care-l face să izbucnească în râs.

— Îți place? întreabă ea întrerupându-se pentru câteva secunde din ceea ce face.

— Da. Îl vreau și în toaleta noastră, declară el.

— Atunci, o să-ți las ție onoarea de a-l copia.

— Sunt flatat...

Își reiau aerul serios. Pok doarme adânc pe banchetă. Își petrece mai tot timpul dormind. Joanne mai dă o dată cu markerul peste literele negre. *Momentul prezent are un avantaj asupra tuturor celorlalte: ne aparține.* Apoi scrie numele autorului, cu litere mai mici și mai subțiri, dedesubt. *Charles Caleb Colton.*

— Gata, zice ea, ridicându-se în sfârșit.

Vine lângă Émile pe banchetă, în fața mesei. Se uită amândoi la fraza de pe ușa albă. Citatul dă un fel de iluzie de viață în micuțul lor cămin. O mică tușă personală și amuzantă. Ca o scânteie de intimitate.

— Cred că mi-ar fi plăcut cu adevărat să am un tată ca al tău! rostește Émile, cu ochii ațintiți în continuare la citat.

Joanne îl întreabă cu un aer serios:
— Tatălui tău nu-i plăceau citatele?
— Nu cred... Tatăl meu era un tip de treabă. Dar... Îmi dau seama că îl cunoșteam prea puțin.
Joanne îl ascultă încruntându-se ușor.
— Petrecea mult timp la serviciu. Când era cu noi, acasă, era adesea frânt de oboseală. Se străduia să fie prezent pentru noi, dar... Îmi închipui că îl frământau grijile. Era adesea cufundat în gânduri și rareori cu adevărat prezent. Avea pe cap serviciul, casa de plătit, probleme cu fratele lui mai mare... Nu... Nu știu nici măcar ce îi plăcea. Abia acum îmi dau seama de asta. Nu știu ce muzică îi plăcea să asculte, nu știu ce visuri avea...
Émile scutură din cap.
— E aiurea, nu?
Într-adevăr, nu și-a dat niciodată seama, înainte de Joanne, că nu-și cunoscuse propriul tată. Întâlnirea cu el fusese una ratată. Era exemplul unui om înghițit de traiul de zi cu zi. Un om care nu știuse să fie ancorat în prezent, care-și trăise viața făcându-și griji pentru viitor. Se întreabă dacă ar fi ajuns ca tatăl lui, înghițit de o rutină monotonă, în cazul în care ar fi avut șansa să trăiască mai mult și să prindă bătrânețea. În urmă cu câțiva ani, a fost ambițios. Plin de vitalitate. Apoi, odată cu plecarea Laurei, a devenit acru și apatic. Ar fi sfârșit fără îndoială ca tatăl său, dar trăind în trecut mai degrabă... măcinat de regrete, uitând să trăiască în prezent. S-a întâmplat însă să apară boala, călătoria, întâlnirea cu Joanne.
— Păcat, șoptește fata.
Émile se apleacă în față, cu ochii ațintiți în continuare pe citatul scris pe ușă.
— Îmi place mult această mică tușă personală.
— Mmm, spune Joanne. Și mie.
— Ar trebui să continuăm să decorăm rulota... Ai putea să agăți câteva dintre tablourile tale.
Ideea pare să-i placă lui Joanne, care schițează un zâmbet.
— Da.
— Ar trebui să-l agățăm pe ăla cu mutanții.
— Mutanții?
Fata se încruntă, încercând să înțeleagă despre ce tablou vorbește Émile.
— Girafele-berze hibride.
Joanne face ochii mari și exclamă:
— Doar nu l-ai văzut?!

El începe să râdă, un râs nestăpânit, înteţit de aerul ei îngrozit.
— Ba da.
— Dar...
El nu se mai poate opri din râs.
— Îl ascunsesem!
— Se pare că nu prea bine...
— Émile!
Pare să ezite între a se revolta şi a se bâlbâi de ruşine.
— Nu-ţi face griji, Joanne, zice Émile râzând în hohote, este cel mai drăguţ tablou pe care l-am văzut vreodată.
De data asta, îi apar în obraji cei mai frumoşi bujori pe care Émile i-a zărit în viaţa lui şi ea se grăbeşte să se ridice, se întoarce cu spatele la el şi spune:
— O să încălzesc apa pentru ceai.
Émile îi priveşte micuţa siluetă neagră plecând şi deodată n-are decât o dorinţă, să o ajungă din urmă, să o ia în braţe şi să-i sărute părul. Şi gândul este atât de surprinzător, încât roşeşte şi el.
— Mă duc... Mă duc să copiez citatul în toaletă, se grăbeşte el să spună. Mi-l mai zici o dată?

— Aşază-te.
— Ce? Aici?
— Da, aici.
— Pot să-mi pun haina sub fund? Pământul pare tare.
— Da. Ideea este să te simţi bine.
Sunt amândoi pe un mic petic de iarbă, în faţa iazurilor Bages şi Sigean, care mărginesc localitatea Bages. De ieri, vremea e instabilă, oscilând între ploaie şi cer senin, şi au profitat de un moment de acalmie ca să iasă afară pentru prima şedinţă de meditaţie contemplativă. Bate un vânt rece şi norii sunt destul de ameninţători.
— Gata, sunt pregătit.
S-a aşezat turceşte, cu spatele drept. Joanne se aşază alături şi pune jos coşul de răchită în care stă ghemuit Pok.
— Deci, profa, care este exerciţiul?
Joanne îşi ia un aer cât se poate de serios.
— În primul rând, vreau să te concentrezi pe respiraţie, să o conştientizezi. Să conştientizezi ritmul ei, senzaţiile provocate. Aerul care îţi intră pe nări, care trece în gât, în plămâni, în abdomen... Diafragma care se dilată... Calmul pe care ţi-l aduce...
— Nu puteam s-o facem înăuntru?
— Nu, pentru că, după asta, te vei concentra pe vânt.

— Pe vânt?
— Da, pe vânt. Senzația de răcoare, contactul lui cu pielea ta, mirosul de mare, gustul sărat, zgomotul pe care îl face...
— Aglomerată agendă.
— Va trebui să te concentrezi mai bine de-atât.
— Da, șefa.
Ea nu intră în jocul lui. Are în continuare un aer foarte serios.
— Ideea este de a rămâne tăcut, bineînțeles. Și de a încerca să nu lași gândurile să-ți distragă atenția. Ideal ar fi să-ți golești mintea, dar, dacă apare un gând parazit, atunci mulțumește-te să-l lași să treacă. Fără să intervii. Nu căuta să-l interpretezi. OK?
— Joanne... Cred că o să plouă.
Ea îl ignoră complet și închide ochii. El n-are de ales, așa că o imită.

— Joanne...
Émile întredeschide un ochi. Trebuie că au trecut vreo zece minute de când au început exercițiul de meditație și simte câteva picături de apă pe piele.
— Joanne, repetă el.
Fața ei rămâne perfect imperturbabilă. Ochii, închiși.
— Cred că plouă.
Pok a ieșit din coș și face cercuri în jurul lor, fără îndoială, în căutare de pradă. Ploaia nu pare să-l deranjeze.
— Mă auzi? insistă el, căci Joanne tot nu s-a clintit.
Ea murmură printre buzele-i nemișcate.
— Este perfect. Concentrează-te pe senzația de apă de pe pielea ta.
Émile se întreabă dacă nu cumva își bate joc de el, dar se supune totuși, fără tragere de inimă.

— Joanne, de data asta, plouă de-adevăratelea.
Mica aversă este pe cale să se întețească. Picăturile cad cu și mai multă intensitate pe fața lui. Întredeschide un ochi. Joanne s-a ridicat.
— Hei! Ce faci?
Părul șaten i s-a lipit de față. A luat de jos coșul lui Pok. Motanul s-a ghemuit înăuntru.
— Credeam că trebuie să simțim ploaia pe piele!
— Asta nu mai e ploaie. O să toarne cu găleata.
Într-adevăr, nori groși se adună pe cer, deplasându-se pe deasupra iazului. Émile se ridică dintr-un salt.

— Voiai s-o ștergi fără să-mi spui nimic?
— Păreai atât de concentrat...
De data asta, este aproape sigur că Joanne își bate joc de el, chiar dacă își păstrează aerul serios.
— E meschin din partea ta, Joanne!
Ea își agață coșul lui Pok pe braț și își pune șalul pe cap.
— Mai bine am lua-o la fugă.
În acest moment, ploaia se întețește, lovind zgomotos suprafața apei, și nici unul, nici altul nu se lasă rugat.
— A fost într-adevăr o idee proastă, Joanne! Te-am avertizat! Ți-am spus că o să plouă!
Aleargă amândoi fără să se oprească, stropindu-se unul pe celălalt când calcă prin băltoace. Nu se mai distinge capul lui Joanne, mascat în întregime de șalul care i-a căzut pe față. Ea aleargă aproape fără să privească pe unde merge. Și apoi, mai are și coșul de răchită agățat de braț, din care iese capul lui Pok, ud leoarcă, care seamănă cu un șoarece înspăimântat. Émile începe să râdă. Un râs nervos și nestăpânit.
— Ce este? întreabă Joanne gâfâind.
— Uită-te la noi!
Nu-i vede fața lui Joanne, sub șalul negru înmuiat de ploaie, dar și-o imaginează zâmbind.
— Semeni cu o mumie uriașă care-și plimbă sfinxul.
De data asta, o aude râzând clar, în pofida zgomotului ploii. Nu se mai pot opri din râs. Râd, străduindu-se să alerge în continuare, sărind prin băltoace. Râd și mai mult când Émile alunecă pe un petic de iarbă și e cât pe ce să cadă la pământ. În cele din urmă, se opresc la câțiva metri de rulotă, cocoșați de râs, fără să știe de ce râd atât. Tot ce știe Émile e că n-a mai râs așa de ani de zile.

— Nu te ridica!
— Poftim?
Tocmai s-a trezit în patul de sus. Trebuie să fie frumos afară, căci o lumină blândă răzbate de dedesubt, din rulotă. În mod evident, Joanne s-a trezit și ea, dar stă nemișcată pe saltea, cu ochii țintă la tavan.
— Nu te ridica, repetă ea. Profită pentru a experimenta starea de conștientizare deplină.
El face un efort să nu pară prea exasperat și se lasă să cadă înapoi.
— Bun.
Tot ce știe este că are o foame de lup, că are chef să înfulece niște pâine cu unt.

— Încearcă să simți fiecare parte a corpului tău lipit de saltea, corpul care se trezește încet după o noapte de somn, să-ți simți respirația, greutatea pleoapelor... Este un moment prețios, trezirea. Ești încă pe jumătate adormit, ai toată ziua în fața ta. Nimic nu te presează. Poți să lenevești cât vrei...

El se supune, mai mult pentru a-i face plăcere.

— Joanne, simt o greutate...

O vede schițând un zâmbet mulțumit.

— E bine. Este normal. Începi să-ți stăpânești senzațiile.

— O greutate mare pe burtă.

Pleoapele îi tresar.

— Ah, da?

— Da. Ca o chestie care cântărește 2 kile și toarce.

De data asta, ea deschide ochii complet și se ridică. Îl descoperă pe Pok, care a venit să se așeze pe burta lui Émile. S-a făcut ghem și toarce satisfăcut.

— Ești culmea...

— Nu e vina mea!

— Hai că mă ridic, cu atât mai rău pentru tine.

— Dar, Joanne, nu sunt eu de vină, ci Pok!

Prea târziu, ea e în picioare.

— A venit să-mi distragă atenția!

Joanne coboară deja scara.

— Oricum nu erai concentrat.

— Nu-i adevărat! *Joanne!*

A dispărut. El nu se poate abține să nu râdă, dar o face pe înfundate.

— Joanne! Îmi perturbi trezirea conștientă! Îmi bruiezi karma! Nu te mai captez! Joanne? Undele tale negative creează interferențe!

Râde ca un puștan și e convins că și ea zâmbește jos, în rulotă.

— E rândul tău.

— N-am inspirație.

— Câteva cuvinte vor fi de ajuns.

Sunt așezați la masă, într-o micuță cafenea din centru. Joanne îi întinde cartea poștală pe care au cumpărat-o pentru Sébastian. Reprezintă o imagine a localității Bages văzută de sus. Pe spate, ea a notat câteva rânduri cu un scris îngrijit.

Dragă Sébastian,

Iată-ne gata de plecare. Ne-a plăcut foarte mult să descoperim Bages, urmându-ți sfaturile. Și aici plajele sunt

autentice și sălbatice, după cum probabil știi deja. Lui Lucky i-ar fi plăcut la nebunie să vâneze pescăruși. N-am reușit totuși să pictez prea mult. Vremea a fost adeseori ploioasă. Sper s-o pot face din nou când vom fi la Gruissan, pe țărmul mării.

Te îmbrățișez,

Joanne

Émile ridică privirea și o fixează pe Joanne cu un aer batjocoritor.

— „Te îmbrățișez..."

Ea îi aruncă o privire furioasă.

— *Tandre sărutări...* Era mai bine. Ar fi trebuit să scrii *tandre sărutări umede.*

Joanne îi aruncă stiloul în cap, dar el se apleacă la timp pentru a-l evita.

— Scrie! ordonă ea.

Îi place la nebunie când Joanne o face pe autoritara.

— După aceea, mai avem și vederea asta pentru Myrtille.

Émile a mâzgălit câteva cuvinte pentru Sébastian.

Aventura noastră continuă. După cum am promis, iată prima carte poștală dintr-o lungă serie, sper. Frigul ne va face probabil să ne oprim într-un loc pentru câteva luni. Ai grijă de tine. Pe curând. Émile.

Apoi i-a scris cu o grijă deosebită lui Myrtille, dându-și seama cât de mult îi lipsea bătrâna doamnă.

Dragă Myrtille,

Călătoria noastră ne-a dus foarte aproape de mare, la Bages, un sat de pescari și viticultori, pierdut în mijlocul apelor. Joanne s-a apucat să facă pictură pe pânză. Se descurcă chiar bine.

Pok s-a obișnuit încet-încet cu aerul marin. A făcut cunoștință cu niște flamingo roz și cu pescăruși, precum și cu un labrador simpatic pe nume Lucky. A urcat chiar într-o mică barcă pescărească. Ieri-dimineață, Joanne i-a cumpărat un biban de mare proaspăt pescuit și, având în vedere viteza cu care l-a înghițit, cred că i-a plăcut la nebunie.

Ne gândim foarte des la tine și suntem nerăbdători să te revedem de Crăciun. Îmbrățișeaz-o pe Canaille din partea noastră și spune-i că avem mare grijă de puiul ei.

Cu prietenie,

Émile

În cartea poștală pentru Myrtille se văd străduțele din Bages și faimoasa „Poartă cu cadran solar". Este vorba despre o poartă foarte veche din piatră, cu arcadă, care permite accesul în sat, în piața centrală din Bages. În piatră, a fost gravat un cadran solar. Inscripția de sub poartă menționează că Ludovic al XIII-lea a oferit satului acest cadran în 1642 pentru a le mulțumi locuitorilor că i-au primit și îngrijit pe soldații răniți la întoarcerea din războiul cu Spania.

21 octombrie, ora 12:11
Așezat la măsuța pliantă, în fața rulotei.
Localitatea Gruissan, sub un soare strălucitor

S-a făcut vreme frumoasă chiar când am ajuns noi la Gruissan. E cald în dimineața asta, cu siguranță sunt aproape douăzeci de grade. Și, în sfârșit, vedem marea!

Sunt nerăbdător să vizitez satul. După spusele unui domn în vârstă, pe care l-am întâlnit când parcam rulota, este singurul sat portuar circular din toată regiunea Languedoc-Roussillon. Sat circular înseamnă că tot satul este construit în formă de cerc în jurul unei biserici sau al unui castel fortificat. Gruissan e construit în jurul unui castel. Este un sat rotund, ce mai încoace și-ncolo. Se pare că invenția se datorează unui arhitect de origine poloneză. Abia aștept să mă duc să văd cum arată.

Diseară, Joanne mă inițiază în meditația la lumânare. Asta înseamnă să te focalizezi pe flacără, să o contempli și să-ți abandonezi toate gândurile pentru a te elibera. Nu se dă bătută, în ciuda faptului că sunt un elev mediocru... Astă-seară, promit că o să încerc să fiu acolo și numai acolo. O să mă concentrez.

În după-amiaza asta, se plimbă amândoi pe străduțe, vizitează cartierul istoric din Gruissan, biserica, Notre-Dame-de-l'Assomption, castelul, străduțele. Își încheie plimbarea în portul Gruissan, pe malul stâng. Este partea modernă a satului. Aici se află portul de agrement cu cele o mie trei sute de bărci, căpitănia, precum și o grămadă de prăvălii, restaurante, baruri, gelaterii...

Seara, în ciuda oboselii, Émile nu cedează. Este concentrat pe flacăra lumânării care pâlpâie slab, în întunericul rulotei. Se străduiește să nu închidă ochii, să nu clipească. Un văl ușor i s-a așternut în fața ochilor, încețoșând puțin imaginea, dar nu e grav. Crede că simte acel ceva despre care vorbește Joanne. Acea stare de

ușoară letargie, acel gol din el, acea unică preocupare pentru obiectul contemplației: flacăra.

Imaginea i s-a impus fără ca el să vrea. Această flacără este Lumina, Energia. Este Viața care pâlpâie, care tremură, care se străduiește să reziste împotriva vânturilor ce o amenință. Și nu mai vede decât asta, o simte în el, respiră în ritmul freamătului ei. Simte că aproape se contopește cu ea. Este năucit când în cele din urmă Joanne suflă în lumânare.

— Cred... cred că am reușit, zice el.

Propria-i voce i se pare îndepărtată și stinsă. Ca și cum ar veni din adâncuri. Joanne aprobă cu un aer grav.

— Și eu cred... A trecut o oră.

Rămâne mult timp neclintit în întuneric. Joanne doarme deja când el se mișcă în sfârșit, când se duce lângă ea, în pat, încă la fel de năucit.

— Émile...

Vocea firavă a lui Joanne îl trezește ușor din somn.

— Émile?

Vocea este îndepărtată, ca și cum Joanne s-ar afla departe... Nu în pat, în orice caz.

— Cred că avem o problemă...

Émile n-a mai dormit așa bine de ani de zile. Și asta grație exercițiului de meditație la lumânare. A dormit buștean. Nu s-a întors și nu s-a trezit nici măcar o singură dată în timpul nopții. Se simte odihnit cum rareori a fost, și liniștit. Această constatare îl face să aibă o dispoziție excelentă.

— Émile, mă auzi? răzbate din nou vocea lui Johanne, înăbușită.

— Da. Vin acum. Ce se întâmplă?

— De cât timp n-am mai golit rezervorul rulotei?

El nu-i înțelege cu adevărat întrebarea. Se târăște până la capătul saltelei, până la scara din frânghie.

— Rezervorul? Dar unde ești, Joanne?

— N-ai dreptul să râzi, bine? Promite-mi că n-o să-ți bați joc!

Émile pune un picior pe scară. Nu reușește să facă legătura între frazele ei incoerente. Dar, în definitiv, unde este?

— Ce rezervor, Joanne?

A ajuns jos. Ușa de la toaleta minusculă este întredeschisă și un miros ciudat plutește în aer.

— Ești acolo, înăuntru, Joanne? Ce se întâmplă?

Îi vede fața chiar înainte de a-i auzi răspunsul. Este mânjită cu cine știe ce mască de frumusețe, una din argilă, poate, și Joanne pare a fi pe punctul de a plânge sau de a vomita. Vocea ei înfundată reușește să articuleze:

— Cred că rezervorul WC-ului era plin.

Émile simte ceva care urcă, urcă în el, măturând totul în cale. La început, crede că e dezgust, dar umerii încep să-i tresalte.

— Nu, Émile! Ai promis! Ai...

Însă el simte spasmele care vin. Încearcă să se controleze și o întreabă pe tonul cel mai serios din lume:

— Ce s-a întâmplat?

Émile fixează un punct, dincolo de umerii lui Joanne, ca să nu-i mai vadă fața mânjită, puloverul negru pătat cu maro, lacrimile de dezgust care-i lucesc la colțul ochilor.

— Am vrut să trag apa și totul a dat pe-afară.

E prea mult. Émile nu se mai poate stăpâni. Izbucnește într-un râs nebun. Spasme incontrolabile îi provoacă râsul cel mai violent pe care l-a cunoscut vreodată. Se sufocă, râde cu sughițuri și slabele proteste ale lui Joanne — „N-ai dreptul, Émile!" — nu fac decât să-i sporească amuzamentul. Este scena cea mai comică pe care a văzut-o în viața lui. Joanne plină din cap până-n picioare de rahat. Joanne care pare a fi la un pas de a izbucni în plâns, dar care începe să râdă și ea, pentru că e prea de tot, pentru că nervii îi cedează.

— Închide ochii, Joanne, îi ordonă el între două hohote de râs. Închide ochii și trăiește scena pe deplin conștientă.

Émile simte că rămâne fără aer. S-a cocoșat de râs, îl doare burta.

— Concentrează-te pe miros... Pe textură... Pe căldura rahatului pe pielea ta.

— *Ești terminat!*

Râd ca nebunii două-trei minute, poate patru, fără să se oprească, fără să reușească să-și tragă sufletul. Îi doare gâtul de atâta râs și au ochii plini de lacrimi. Se tăvălesc pe jos, cad în genunchi, fiindcă nu mai pot sta în picioare. *Doamne-Dumnezeule,* gândește Émile, când reușește în sfârșit să se calmeze, *asta e cea mai bună terapie din lume.*

— Uite, Joanne! Uite ce am găsit!

În dimineața asta, pe malul stâng al portului din Gruissan, numit Mateille, are loc un târg de vechituri. În

urmă cu trei zile, au văzut afișele cu *Mare târg de vechituri în Mateille* peste tot prin sat, în timp ce îl băteau în lung și-n lat. Émile a avut ideea:

— Am putea să dăm o raită. Poate că am găsi ceva ca să mai decorăm rulota!

A fost mândru de el când a văzut figura entuziasmată a lui Joanne.

— Ador târgurile de vechituri, răspunsese ea.

Bănuise el că o să vrea. Așadar, în dimineața asta s-au trezit la ora șapte. Sunt deja de o oră pe țărm, inspectând tarabele pline cu vechituri. Émile tocmai a găsit o oglindă în formă de soare din metal auriu, foarte puțin ruginită. E sigur că, după ce o va curăța puțin, oglinda va fi ca nouă.

— Oh! exclamă Joanne venind lângă el.

— Ce zici? Am putea s-o punem deasupra banchetei.

— Da. Este frumoasă, într-adevăr.

El își dă seama că Joanne ține ceva în mâini.

— Și tu? Ce-ai găsit?

Joanne îi întinde obiectul pe care-l ținea cu mare grijă. Este un ceainic autentic chinezesc din porțelan, cu motive florale albastre și albe.

— Întrucât bem mult ceai... M-am gândit...

El o întrerupe cu entuziasm:

— Super! Acum am putea găsi și niște ceșcuțe drăguțe tot din porțelan!

Joanne încuviințează. Émile o vede plecând grăbită. Mai departe e un stand plin cu cărți vechi. Ea se oprește acolo.

Peste aproape două ore, se reîntâlnesc pe plaja cu nisip fin unde își varsă conținutul pungilor de plastic, pentru a face inventarul a ceea ce au găsit. Joanne a cumpărat vreo zece cărți îngălbenite de timp, o minusculă lampă cu petrol din alamă, destul de drăguță, și un candelabru sinistru din bronz despre care Émile zice că i se pare *interesant și autentic,* dar în sinea lui speră să-l vadă uitat în fundul vreunui dulap.

— Și tu? întreabă Joanne.

El a găsit, pe lângă oglinda în formă de soare, patru cești din porțelan pentru ceai, toate diferite. Una dintre ele este din porțen chinezesc și are pe ea niște dragoni verzi. Două sunt din porțelan englezesc, decorate cu trandafiri roșii și au marginea aurie. Ultima este din porțelan de Sankt-Petersburg, după cum i-a explicat bătrânul domn care o vindea, și este ornată cu motive albastre și aurii.

Puse pe masă, obiectele lor formează un talmeș-balmeș total, un amestec cam țipător de culori și materiale, dar ei sunt foarte fericiți. Toate astea vor aduce o schimbare în micul lor cămin.

29 octombrie, ora 02:07
Așezat la masa din rulotă, pe banchetă.
Gruissan. La lumina lumânării.

Nu cred să fi fost vreodată așa de fericit cum sunt de când am venit cu Joanne pe țărmul mării. E o fericire atât de simplă, de banală, și totuși n-am fost niciodată așa de senin. Chiar dacă o să mor în curând, chiar dacă o să mă sting fără amintiri. Cred că ea a reușit în sfârșit să-mi aducă liniștea. Cu meditația ei stupidă, sau doar cu calmul ei, cu modul ei ciudat și atât de blând de a aborda viața.

Doamne, ce fericit sunt că am dat peste ea în parcarea aia de pe autostradă. Nu putea fi decât ea. Această călătorie fără țintă, fără contur, n-ar fi avut nici sens, nici consistență fără Joanne. Ea i-a dat culoare, relief. A făcut din ea o căutare, o căutare în străfundul sufletului meu, în străfundul nostru.

O să mor în curând și nu m-am simțit niciodată atât de împăcat cu mine însumi. Arunc o nouă privire asupra mea, asupra tânărului cam stupid care am fost, dar această privire este binevoitoare. Simt că m-am maturizat în aceste câteva luni. Simt că am evoluat. Astăzi vreau să evoluez și mai mult, vreau să continui să citesc citate din cărțile îngălbenite ale lui Joanne și să meditez la ele seara, la lumina lumânării.

Aseară, eram cufundat în lectura uneia dintre cărțile vechi și îngălbenite pe care Joanne le-a cumpărat de la târgul de vechituri. Pentru mine sunt aceste cărți. Sunt culegeri de citate. Mi le-a dăruit când ne-am întors la rulotă. Am găsit un citat atât de frumos, încât am trezit-o pe Joanne ca să i-l spun. Era adormită în pat. Citatul suna așa:

Dacă plângi pentru că soarele a dispărut din viața ta, lacrimile te vor împiedica să vezi stelele.

I-am zis că datorită ei am înțeles asta, datorită faptului că vrea să mă ancoreze în prezent. I-am zis că acum, datorită ei, văd stelele.

Mi s-a părut c-o aud trăgându-și nasul, dar n-am fost sigur, era întuneric. A rămas tăcută minute bune și după aceea mi-a cerut să-l transcriu deasupra capetelor noastre, pe plafon.

Dacă există un paradis, un loc acolo sus, unde se odihnesc cei morți după această viață trăită pe pământ, atunci promit

solemn că voi face în așa fel să veghez asupra ei, ca să n-o abandonez niciodată.

21

Este aproape miezul nopții și Joanne nu s-a întors. A fost plecată toată ziua. Émile nu-și amintește s-o fi auzit când s-a trezit, azi-dimineață. Trebuie că a ieșit din rulotă în zori. Nu și-a luat niciun lucru de-al ei, nici măcar rucsacul, de aceea el nu s-a îngrijorat. S-a gândit că s-a dus să se plimbe puțin. Doar că orele au trecut și acum mai sunt zece minute până la miezul nopții. N-a făcut niciodată așa ceva. De obicei, când pleacă, lasă un bilețel și spune când se va întoarce. N-a dispărut niciodată toată ziua, și cu atât mai puțin până aproape de miezul nopții. Afară plouă cu găleata și vântul bate cu putere. Mica sobă pe gaz pare că a obosit să lupte împotriva suflului rece care se strecoară pe sub ușă. De ce ar fi afară la o asemenea oră? Pe un asemenea potop? De ce nu i-a spus nimic? Neliniștea l-a stăpânit toată ziua, devenind din ce în ce mai apăsătoare. Și colac peste pupăză, telefonul lui Joanne vibrează în dulap în permanență, de azi-dimineață. E o adevărată tortură. La fiecare nouă vibrație, Émile are o tresărire violentă. Simțurile lui sunt atât de vigilente, pândind cel mai mic zgomot de pași de afară, încât ar putea să facă stop cardiac dacă blestematul ăla de telefon începe iar să sune. Parcă pentru a-și bate joc de el, telefonul reîncepe brusc să vibreze și Émile scapă din mână una dintre ceșcuțele de porțelan, pe care tocmai o spăla, în chiuvetă.

— Fir-ar al dracului!

Nu s-a spart, dar s-a ciobit. Acum riscă să se taie dacă beau din ea. *Vrrrrr. Vrrrrrr.* Ce mama naibii, cine poate să o hărțuiască așa? Léon, probabil. Dar de ce azi? De săptămâni întregi n-a mai sunat. Doar dacă nu cumva... Tocmai i-a trecut prin minte o idee. O idee care ar fi trebuit să-i vină acum câteva ore. Și dacă Joanne era cea care încerca să-l sune? Dacă avusese o problemă și încerca, de azi-dimineață, să-l anunțe? N-ar fi avut alt mijloc de a lua legătura cu el decât sunând pe propriul ei telefon, rămas în rulotă...

Lasă vasele și se repede la dulapul de perete. Fir-ar să fie, de ce nu s-o fi gândit înainte? Au trecut poate ore întregi de când ea încearcă să-l sune, cine știe de unde, rănită, arestată de poliție... Cine știe? Cu gesturi febrile și

grăbite, Émile dă la o parte hainele lui Joanne, căutând telefonul. Gata, l-a găsit. Aparatul ăsta infernal contină să vibreze. Ecranul indică *Număr necunoscut.* Ezită o clipă. Și dacă nu este ea? Dar certitudinea e mai puternică. Cu siguranță este ea. A dispărut de douăzeci și patru de ore, fără să anunțe. Cu siguranță este ea, de la o cabină telefonică, un post de poliție sau orice alt loc unde e blocată de ore în șir. Când să răspundă, i se taie răsuflarea și rostește un „alo" pierdut. Vocea pe care o aude în aparat nu este cea a lui Joanne. E o voce masculină, sacadată, aproape sugrumată de emoție.

— Joanne! Eu sunt! Încerc să dau de tine de azi-dimineață, fără încetare. Mi-a... Mi-a venit ideea să te sun de pe un număr necunoscut... M-am gândit că poate vei răspunde dacă nu-ți apare numele meu...

Vocea se întrerupe și Émile, luat pe neașteptate, amuțește. E vorba de Léon. Și brusc nu mai știe deloc ce se cuvine să facă. Nu poate totuși să-i închidă...

— Joanne? repetă Léon.

În ce bucluc s-a băgat, răspunzând la telefon? Când o să afle Joanne, o să-l omoare!

— Joanne, te implor, răspunde-mi! Nu mai suport tăcerea ta!

Glasul bărbatului e plin de durere. Émile își drege glasul și se hotărăște să-și ia inima în dinți.

— Sunt... Mă rog, nu sunt Joanne.

— *Ce?*

Vocea din aparat se curmă. Émile înghite cu greutate.

— Ea este... Nu e aici în momentul de față...

Are impresia că aude un hohot de plâns înăbușit.

— Deci tu ești..., zice bărbatul.

— Poftim?

— Pentru tine a plecat?

— Nu!

— De asta nu mai dă nicio veste? Are... este cu tine acum?

— Nu! repetă Émile, la fel de uluit ca Léon.

— Minți!

De data asta, Émile e sigur: bărbatul plânge la telefon. Îl aude hohotind înăbușit.

— Ea... Eu doar am luat-o dintr-o parcare de pe autostradă. Ea... n-a plecat pentru mine. Te asigur.

Se străduiește să-l calmeze pe bărbat. Nu știe dacă spune cuvintele potrivite, dacă nu cumva înrăutățește situația.

— Nu, suspină bărbatul. N-a plecat pentru tine, bineînțeles… A plecat din cauza mea.

Émile aude cum bărbatul începe să plângă, suspinele îl trădează.

— A plecat din cauza mea. Din cauza a ceea ce i-am făcut lui Tom.

Émile se încordează imperceptibil, cu mâna crispată pe telefon.

— Tom? repetă el, simțind un nod în gât. *Tom Blue*?

Léon scoate un zgomot ciudat, ca un icnet de surpriză în care se simte o notă de tandrețe.

— Oh! Ți-a vorbit de el?

— Ea…

Émile nu mai înțelege nimic. Ce caută Tom Blue în chestia asta? Ce legătură are cu Léon?

— Da… În fine… puțin…

Léon pare că se sufocă:

— Ți-a spus cum s-a întâmplat?

Émile scutură din cap. Are impresia că ceva îi scapă. Simte inima bubuindu-i în piept și parcă îl strânge ceva de gât.

— *Cum* s-a întâmplat? Dar ce s-a întâmplat? Ea… Ea doar… Doar mi-a povestit că picta cu albastru… Tot timpul… Și că petrecea ore în șir privind cerul.

Tăcerea asurzitoare, care se prelungește la celălalt capăt al firului, îi dă de înțeles că răspunsul nu este cel pe care-l aștepta Léon.

— Ți-a spus cine era?

— Eu… Nu… În fine, ba da, eu…

Deodată, nu mai e sigur de nimic.

— E… E vorba de un elev de la școala ei… nu?

Are puternica impresie că nu este deloc așa… Iar răspunsul lui Léon, vocea lui pierită și sugrumată îi confirmă certitudinea.

— Nu era un elev.

— Nu?

— Nu.

Émile așteaptă răspunsul cu o oarecare teamă. Își ține respirația și degetele i se încleștează pe telefon.

— Era copilașul ei.

Înghite cu dificultate, scutură din cap pentru a încerca să înțeleagă.

— Ce… Cum?

— Tom era fiul nostru.

Émile repetă cu o uluire totală cuvintele care au ieșit din gura lui Léon.

— Tom era... fiul vostru. Joanne are un... Joanne are un copilaș.

Nu este pregătit să audă ceea ce urmează.

— A murit acum cincisprezece luni. Tocmai împlinise trei ani.

Are impresia că i s-a turnat o placă de plumb deasupra capului. Că a fost ucis cu brutalitate. Simte că rămâne fără aer.

— Copil... copilașul ei, se îneacă el. Mort...

Léon a reînceput să vorbească, la celălalt capăt al firului, dar Émile de-abia îl aude.

— Era un băiețel atât de diferit... Era autist. N-a reușit niciodată să învețe să vorbească. Era mut, dar îi plăcea grozav să picteze. Joanne a lăsat totul baltă pentru a se ocupa de el, a renunțat la serviciul de la școală pentru a fi cu el tot timpul.

Émile s-a agățat de ușa dulapului. Nu-și mai simte mâna, atât de tare strânge telefonul. Léon continuă, ignorându-i tăcerea, absența oricărei reacții, continuă să vorbească, fără a se sinchisi de suspinele pe care le scoate.

— Ea locuia tot la școală și făcea tot posibilul să-l integreze printre ceilalți copii... Tom era atât de diferit, atât de aparte. Nu reușeam să-l fac atent la mine. Nu vedea nimic și pe nimeni, în afară de albastrul acela afurisit... Și de Joanne. Ea era singura care putea să-l atingă...

Émile face câțiva pași și se așază pe banchetă unde stă ghemuit Pok. Reușește să întrebe, cu răsuflarea tăiată:

— Ce s-a întâmplat?

Nu știe dacă într-adevăr vrea să afle. Nu mai știe nimic. Stă acolo, înțepenit pe banchetă, cu picioarele moi și inima gata să-i explodeze. Vocea lui Léon se transformă într-un horcăit dureros.

— Era tot timpul obsedat de albastru. De cer, de apă. Mereu acel albastru afurisit... Îl dusesem la lac. Era o situație specială, Joanne trebuise să rămână la școală ca să încuie poarta după un banchet de sfârșit de an. A zis că va veni și ea imediat după ce termină, că va lua bicicleta ei roșie. Ne făcuse sendvișuri. Era un lac sălbatic... Nu voiam să ne scăldăm, ci doar să ne bucurăm de răcoarea pădurii...

Émile ascultă, cu fiecare celulă a corpului său încordată.

— L-am lăsat pe Tom cu geanta de picnic și cu păturica și m-am dus să leg bicicletele de o barieră. Era una la vreo zece metri, la marginea pădurii. Am... l-am spus să mă aștepte cuminte. Am... M-am chinuit puțin să leg bicicleta lui Tom. Lacătul era ruginit...

Léon se oprește, copleștit de amintirile dureroase. Émile simte că îl cuprinde groaza. Speră să nu fie ceea ce presimte el. Acel albastru. Acel albastru afurisit.

— Nu cred că mi-a luat mai mult de trei minute. Poate patru, până să mă întorc la coșul de picnic și să-mi dau seama că Tom nu mai era.

Émile îl aude respirând cu greutate.

— Am știut imediat. Am înțeles imediat că se dusese să vadă lacul ăla nenorocit. Dar credeam că-l găsesc pe mal, în afurisita lui de poziție ghemuită în care putea să stea ore în șir. L-aș fi ridicat și l-aș fi certat. El s-ar fi zbătut, fiindcă nu suporta să-l ating. Numai Joanne putea s-o facă.

Vocea lui Léon e stinsă, dar el continuă totuși:

— Nu mă gândeam... Nu mă gândeam să-l găsesc așa...

Își înăbușă un nou hohot de plâns și Émile îi lasă câteva secunde pentru a-și reveni.

— Doar părul lui blond și tricoul ieșeau din apă. El nu mai mișca. Plutea la suprafață. Am crezut că făcea o glumă. Am urlat la el. l-am strigat: „Nu e amuzant! Ieși imediat de-acolo!" Nu reușeam să mă mișc. Nu-mi venea să cred. Stăteam acolo, înțepenit pe malul lacului, incapabil să fac vreun gest. Și apoi, când am reacționat, când am intrat în apă după el, m-am prins în alge, în mâl, în crengile care pluteau, erau niște gropi în apă... Era un lac sălbatic... Era imposibil să merg să-l scot de acolo! Nu puteam să-l aduc pe mal!

Pare că se apără împotriva unor acuzatori invizibili și repetă:

— Nu puteam. Era imposibil.

O nouă tăcere înghețată se prelungește preț de câteva secunde.

— Polițiștii l-au scos de acolo. Niște scafandri. Joanne venise cu bicicleta între timp. O parte din ea a murit pe acel mal, în timp ce o țineam ca să nu se prăbușească.

Face un efort pentru a depăși noul val de durere care îl îneacă.

— Aș fi preferat să mă omoare în acel moment. Aș fi... Aș fi preferat să fiu eu în locul lui Tom.

Tăcerea se prelungește. Léon plânge în hohote. Émile e șocat. Încearcă să înțeleagă tot ceea ce a aflat. Tom. Tom Blue. Fiul lui Joanne. Totuși, ea a spus... Dar acum că încearcă să-și amintească, își dă seama că ea n-a spus niciodată nimic precis. S-a mulțumit doar să-i răspundă la întrebări.

— *Era în școala unde lucrai?*

— *Da. Era în școală.*

Joanne n-a zis niciodată că era un elev. A zis că era în școală. Ceea ce era adevărat. Tom locuia în școală cu ea. Și cu Léon. N-a mințit. De altfel, adăugase:

— *Dar a plecat.*

N-a precizat unde și cum a plecat, dar a spus că plecase. Poate că Émile ar fi putut ghici... Ar fi putut să înțeleagă că trăia în cer. Ea îi dăduse câteva indicii.

— *Mă întreb dacă voi găsi într-o zi combinația bună de albastru. Dacă voi putea să o pictez pentru el și să i-o dau în ziua în care îl voi reîntâlni...*

— *Știi unde a plecat? Știi cum o să faci ca să-l reîntâlnești?*

— *Am o oarecare idee.*

— *Crezi că și el contemplă cerul în acest moment?*

— *Sunt sigură că da.*

Dacă n-ar fi fost convins că Tom Blue era un elev de la școală... Dacă n-ar fi fost sigur că băiețelul s-a mutat pur și simplu... Clatină din cap. Nu, n-ar fi putut ghici. Nu și-ar fi putut imagina o asemenea grozăvie. Vocea lui Léon, în aparat, îl face să tresară:

— Astăzi e Sărbătoarea Tuturor Sfinților... Sunt sigur că a avut o zi îngrozitoare. M-am dus la mormântul lui Tom cu părinții mei. O să-i spui?

Léon nu așteaptă răspuns, ci se grăbește să continue:

— Cum o duce?

— Ea...

Émile nu îndrăznește să-i spună că a dispărut de azi-dimineață, foarte devreme, că n-are nicio idee despre locul unde se află. Preferă să mintă un pic.

— Nu foarte bine, ce-i drept.

Léon scoate un geamăt dureros.

— Știi, a zis că pleacă înainte de a-și recăpăta forța de a mă ucide.

Émile nu găsește nimic să-i răspundă, dar Léon continuă, ca și cum ar vorbi cu sine însuși:

— I-am ucis copilașul. A zis că s-a întâmplat din vina mea, că ar fi trebuit să-l supraveghez. Că trebuia să-l supraveghez în permanență. Că, știi, el nu era conștient

de pericol. A zis că ar fi trebuit să știu că era obsedat de albastru... De apă...

Émile își amintește niște cuvinte. Niște cuvinte rostite de Joanne într-o noapte, când avea halucinații din cauza febrei, când crezuse că e Léon și îl înlănțuise cu brațele. „De ce l-ai lăsat să se ducă acolo... Doar știai cum e el..."

Și altele, rostite mai târziu, în timpul călătoriei: „Copiii mici n-ar trebui lăsați nici două secunde nesupravegheați!"

„A făcut ceva de neiertat. Am plecat pentru că nu mai pot trăi alături de el după ceea ce a făcut."

„Poate că mă voi întoarce într-o zi. Poate că nu. Dacă mă întorc... cred că voi avea nevoie de ani de zile."

Vocea lui Léon se aude mai departe:

— Și apoi a avut loc înmormântarea... Nu credeam că va fi atât de supărată pe mine din cauza înmormântării.

— Din cauza înmormântării?

Léon suspină iarăși. Émile are impresia că spune numai grozăvii. Fiecare informație nouă este mai rea decât celelalte.

— Joanne era internată la sanatoriu. I se administrau pastile. Abia i-au dat voie să asiste la slujbă.

— Ce s-a întâmplat?

— Spunea că vrea ca Tom să fie incinerat. Repeta lucruri nebunești în legătură cu cenușa lui pe care voia s-o arunce în mare... pentru ca el să-și poată lua zborul... Dar era amorțită de pastile, iar părinții mei nu voiau să audă de incinerare... Provin dintr-o familie catolică. Era... Era ceva inimaginabil și Joanne era, în orice caz, prea sedată pentru a ști ce spune.

Émile nu se poate abține să nu simtă un pic de dezgust. E ceva involuntar. E mai puternic decât el. Léon n-a putut totuși... Dar urmarea vine pe neașteptate:

— Așa că l-am îngropat și... nici asta nu mi-a putut-o ierta. A luat-o razna în timpul slujbei. A trebuit să fie dusă cu forța înapoi la sanatoriu. Ea n-a... N-a vrut niciodată să meargă la mormântul lui. A susținut mereu că Tom nu se află acolo. Nu pentru ea, în orice caz.

Émile se ridică. Dintr-odată, nu mai suportă să stea jos. Nu mai suportă vocea lui Léon, care geme, care se plânge, dar care a trădat-o pe Joanne de două ori. Léon care repetă că ar fi trebuit să moară în locul lui Tom, dar care n-a fost în stare să se ducă să-l scoată pe băiețel din mijlocul lacului. *Eu aș fi reușit.* Vocea din mintea lui nu-i

dă pace. *Dacă Joanne ar fi purtat în pântec copilul meu, aș fi vegheat asupra lui clipă de clipă. L-aș fi adus înapoi pe mal.*

— A stat în sanatoriu aproape un an. A slăbit foarte mult. Și când a părăsit centrul, n-a mai putut suporta să se afle în aceeași casă cu mine. A preferat să plece.

Émile nu vrea să audă mai mult. A intrat în panică. Tocmai i-a trecut prin minte un gând. Aproape că nu mai reușește să respire.

— Ascultă, Léon, va trebui să te las... Joanne este singură, afară, în ploaie... Ar fi mai bine să mă duc s-o caut.

— Poftim?

Își pune haina pe el cu o mână, iar cu cealaltă caută cheile de la rulotă pe blatul de bucătărie.

— De ce?

Dă Doamne să nu fie ce cred eu. Încearcă să-și stăpânească groaza care îl cuprinde.

— S-a... S-a dus să facă o plimbare.

Găsește cheile și vorbește din ce în ce mai repede.

— Mă duc s-o caut, bine? Chiar trebuie să închid. N-o pot lăsa afară în ploaie.

Léon simte panica din vocea lui. Încearcă să-l rețină:

— Stai un pic! Spune-i că...

— Chiar trebuie să te las...

— Să-mi dai vești despre ea! Te implor! Știu că va refuza să-mi răspundă, dar tu, dă-mi tu vești despre ea...

Pare atât de disperat, încât Émile nu poate decât să fie de acord.

— Găsești numărul meu în agenda ei. Mă numesc Léon.

— Bine. Am reținut. Acum trebuie să fug.

Închide fără să mai aștepte răspuns. Presimțirea rea crește în el, așa că se năpustește afară, în ploaia torențială.

Aleargă, alunecă prin băltoace, îi strigă numele. Habar n-are încotro merge. Tot ce știe e că astăzi este Sărbătoarea Tuturor Sfinților, că Léon s-a dus la mormântul lui Tom, dar că Joanne n-a considerat niciodată că băiețelul ei se odihnește sub o cruce de piatră. Pentru ea, ar fi trebuit să zboare pe deasupra mării. Într-o zi, în timpul unei partide de Scrabble, declarase: *Vreau să fiu incinerată. Așa, voi putea să zbor.* Astăzi era Sărbătoarea Tuturor Sfinților. Oare s-a dus să-l caute pe Tom în mare? A hotărât să meargă la el? Inima i se strânge și îi dau lacrimile. Joanne a pictat mult în ultimele patru zile... Și dacă a ajuns să picteze albastrul

perfect? Dacă a ajuns în cele din urmă să reproducă albastrul ideal... Dacă a hotărât că misiunea era îndeplinită și că acum putea să plece și să-l regăsească pe Tom, cu tabloul sub braț... Și dacă n-a început această călătorie decât pentru asta? Pentru a observa sute de ceruri diferite și pentru a-și ține promisiunea pe care și-a făcut-o? Și dacă era deja prea târziu?

Émile începe să alerge mai repede ca niciodată. Apa îi șiroiește pe față. Vocea i se pierde în vuietul vântului.

— JOAAAANNNE!

Se năpustește drept spre plaja cu cabane. S-au dus la un picnic acolo, mai deunăzi. E vorba de o plajă de-a lungul căreia se aliniază căsuțe pe piloni. Joanne i-a explicat că pescarii le reconstruiseră — inițial, ele nu erau destinate decât turiștilor — și le transformaseră în căsuțe de pescuit. A citit asta pe un panou de pe țărmul mării. Și când te gândești că nu i s-a părut niciodată mai plină de viață ca în ultimele zile... Așa de zâmbitoare și dezinvoltă. Era oare fericită la ideea de a-l regăsi pe micuțul ei Tom? Număra zilele?

— JOAAAANNNE!

Se vede plaja în depărtare. Noaptea este prea întunecată pentru a distinge vreo siluetă. Rafalele de vânt mătură nisipul. Émile aleargă ca un nebun, gâfâind. Se gândește din nou la ce i-a povestit Léon, se gândește din nou la reacțiile lui Joanne de-a lungul călătoriei lor.

Înțelege de ce o cuprindea deodată emoția când vorbea de Tom. Înțelege acel „Nu e totul frumos în lumea mea..." Înțelege durerea pe care încerca să și-o ascundă în spatele unui chip impasibil, indiferența ei totală când o luase din acea parcare de pe autostradă, ca și cum nu mai avea nimic de pierdut. Și faptul că se îmbrăca mereu în negru. Se gândește din nou la citatul care a emoționat-o deunăzi, pe care a vrut să-l scrie pe plafon: „Dacă plângi pentru că soarele a dispărut din viața ta, lacrimile te vor împiedica să vezi stelele".

Aleargă și mai repede. Este ud până la piele, dar nu-i pasă câtuși de puțin. *Dă, Doamne, să nu fi vrut să ajungă la soare. Dă, Doamne, să fi reușit să-i arăt câteva stele.*

— JOAAAANNNE!

Se împiedică, înghite câteva fire de nisip, dar se ridică, fiindcă i s-a părut că a văzut o formă neagră, în depărtare, pe plajă. Urlă din nou: „JOANNE!"

Se năpustește în direcția ei. Este Joanne! Inima e cât pe ce să-i sară din piept. Este ea, înfășurată în șalul negru,

udă leoarcă, tremurând de frig, cu ochii roșii și umflați, cu buzele vineții. Are o privire goală, fixată spre mare.

— JOANNE!

Cade în genunchi, alături de ea, la capătul puterilor.

— Joanne, ce faci aici?

Ea îl privește ciudat. Ochii ei par stinși. Pare ruptă de realitate.

— Vino aici.

Émile o ia în brațe, o strânge cu putere. Este înghețată, tremură. El nu și-a recăpătat încă suflul, inima îi bate nebunește, gata să-i spargă pieptul. Emoția îi face vocea să tremure.

— Joanne... Am crezut că ai plecat. Că ai plecat de-a binelea.

O strânge și mai tare. Sunt biciuiți de vântul înghețat și de ploaie, în bezna cea mai deplină, dar abia dacă își dau seama de asta. Émile încearcă s-o încălzească, îi trece mâna prin păr, o leagănă înainte și înapoi. Îi șoptește la ureche, foarte repede, încercând să-și stăpânească panica:

— Nu mai fugi, Joanne. Am crezut că mor. Am crezut că ai dispărut. Să nu mai faci niciodată așa ceva. Voi veghea eu asupra lui. Asupra micuțului tău Tom. În curând ne vom întâlni amândoi. Știi, nu? Îți promit că voi veghea asupra lui. Îi voi spune că i-am înțeles desenele... Am înțeles că picta imensitatea....

Simte că Joanne începe să plângă, lipită de el.

— E atât de frig aici. Vino, trebuie să ne întoarcem acasă acum. O să îngheți. Mi-a fost atât de frică. Am crezut...

Se întrerupe doar cât să-și tragă sufletul.

— Poate că n-au fost decât o bucată de hârtie și... niște verighete false, dar asta nu schimbă nimic, Joanne. Până la urmă, am ajuns să te iubesc. Nu mai poți decide să pleci. Am încheiat un pact noi doi. Te-ai angajat să rămâi lângă mine. Și eu mă angajez să am grijă de Tom Blue, să veghez asupra lui când îl voi întâlni acolo sus, în ceruri.

Simte că ea s-a lipit de el și se grăbește să vorbească mai departe, căci nu vrea să conștientizeze ceea ce este pe cale să-i spună, nu vrea să-și piardă șirul vorbelor:

— Îți promit. Știi, poate că viața ne-a adus împreună tocmai pentru asta.

Joanne nu se mai mișcă acum deloc. A încremenit. Șoptește printre buzele-i vineții:

— De unde ai știut...?

Ridică privirea spre el. Și-a venit în fire, e din nou cu picioarele pe pământ. Durerea îi inundă chipul, totuși lui

nu i s-a părut niciodată atât de frumoasă.

— Ai văzut tabloul? Ai ghicit văzând tabloul... nu-i așa?

Émile nu știe despre ce vorbește Joanne, dar nu vrea să i-o mărturisească. Așa că doar ridică ușor din umeri.

— Pe el l-am desenat în fața mării. Cu șortul lui albastru.

Lacrimile îi șiroiesc pe față, amestecându-se cu ploaia. Are un zâmbet slab, un zâmbet tremurător care îi aduce și mai multe lacrimi în ochi.

— Este frumos, nu?

Émile încuviințează, simțind că îl năpădesc și pe el lacrimile.

— Da. Este cel mai frumos băiețel pe care l-am cunoscut.

Nu minte. Nu l-a văzut pe Tom Blue, dar e copilașul lui Joanne... Este absolut sigur că a spus adevărul.

Mai târziu, se ridică încetișor, Émile sprijinind-o pe Joanne care tremură din toate încheieturile. Pornesc la drum prin ploaia înghețată și prin vântul de noiembrie. Nu sunt decât două siluete negre în mijlocul furtunii de nisip, două umbre mișcătoare care par să rătăcească. Și totuși, ceva arde din nou în ele. O flacără aprinsă de o promisiune. O promisiune legată de un băiețel aflat acolo sus, în cer.

Joanne e întinsă în pat. Încă tremură. Din cauza febrei acum. Probabil că a răcit. Are fața plină de sudoare. Dinții îi clănțănesc. Émile urcă des să-i aducă o compresă umedă și s-o ia pe cea veche. I-a pus o ceașcă de ceai lângă pernă, dar nu s-a atins de ea. Jos, în rulotă, Émile stă pe banchetă nemișcat. Nu se aude decât bâzâitul sobei pe gaz, șuieratul vântului, care încearcă să se strecoare pe sub ușă, și clănțănitul dinților lui Joanne.

Are impresia că și el are febră. Îi vâjâie capul. Nu reușește să asimileze tot ce a aflat în seara asta. Cuvintele i se învârt în cap și îl amețesc.

Era copilașul ei. Tom era fiul nostru.

Un băiețel atât de diferit...

Nu puteam să-l aduc pe mal!

Nu vedea nimic și pe nimeni, în afară de albastrul acela afurisit... Și de Joanne.

Ai văzut tabloul? Ai ghicit văzând tabloul... nu-i așa?

A murit în urmă cu cincisprezece luni. Tocmai împlinise trei ani.

Poate că n-au fost decât o bucată de hârtie și... niște verighete false, dar asta nu schimbă nimic, Joanne. Până la

urmă, am ajuns să te iubesc.

Era autist. Ea era singura care putea să-l atingă...

Aș fi preferat să fiu eu în locul lui Tom.

Pe el l-am desenat în fața mării. Cu șortul lui albastru.

Doar părul lui blond și tricoul ieșeau din apă. El nu mai mișca. Plutea la suprafață.

O parte din ea a murit pe acel mal.

În curând ne vom întâlni amândoi. Știi, nu? Îți promit că voi veghea asupra lui.

Aș fi preferat să mă omoare în acel moment.

Până la urmă, am ajuns să te iubesc.

Într-un sfârșit, Émile a văzut tabloul de care vorbea Joanne. L-a găsit în dulapul ei. În el se zăresc plaja, căsuțele pe piloni, marea, un pescăruș. Și pe nisip, un băiețel ghemuit. *Credeam că-l găsesc pe mal, în afurisita lui de poziție ghemuită în care putea să stea ore în șir.*

Băiețelul are fața întoarsă spre Émile și îl fixează, de parcă l-ar privi prin tablou. Are părul blond și sprâncenele încruntate ca și cum ar fi neliniștit sau ar medita la ceva. Poartă un șort albastru și este în picioarele goale. N-a văzut niciodată tabloul ăsta mai înainte. Trebuie că Joanne l-a pictat în ultimele patru zile. Trăsăturile sunt vagi, cam neclare și asta dă tabloului o atmosferă îndepărtată, ca și cum ar fi vorba de o amintire foarte veche care se șterge.

Stă nemișcat în fața lui, surd la șuieratul vântului, la clănțănitul dinților lui Joanne. Încearcă să rețină trăsăturile micuțului Tom. Ochii căprui, la fel ca ai lui Joanne, părul de culoarea nisipului, arcuirea sprâncenelor... Va trebui să fie în stare să-l recunoască atunci când îl va vedea, când se va afla și el acolo. Vor trebui să se poată recunoaște amândoi.

Joanne dârdâie. Arde și totuși îi este atât de frig. Soba pe gaz e pusă la picioarele ei, dar ea simte încă un val înghețat în tot corpul. Are respirația sacadată, iar inima îi bate cu putere. Gândurile i-au fugit, s-au dus la Saint-Souliac, cu șase ani în urmă, pe când avea doar douăzeci și trei de ani. De trei ani, lucra pe postul tatălui ei, la școală. Ea și tatăl ei locuiau amândoi în căsuța din curtea școlii. El era la pensie și toată ziua se îngrijea de o grădină de legume. Gătea cu mândrie supe din ce cultiva acolo. Seara, aprindeau focul în șemineu, chiar și vara. Căsuța din piatră era mereu friguroasă. În plus, le plăcea să audă cum trosnesc lemnele cuprinse de flăcări în timp ce citeau.

Joanne se descurca foarte bine cu toate treburile din școală, chiar și când zugrăvea o făcea cu o stranie ușurință. Maryse, o învățătoare care îl cunoștea bine pe tatăl ei, era mereu uimită să o vadă cocoțată pe un scaun ori ducând găleți grele.

— Cum reușiți, domnișoară Joanne? Sunteți firavă ca o rămurică.

Uneori adăuga chiar:

— Totuși, asta nu e treabă de femeie.

Joanne se ferea să-i spună că tatăl ei o învățase să zugrăvească pe când avea doar opt ani. Își zugrăvise singură toți pereții propriei camere, după gustul ei. O lăsase să facă vârtejuri de galben, portocaliu și roșu, să le reverse până pe tavan și chiar să deseneze niște flori urâte peste tot. Fusese atât de mândră de ea și de camera aceea pe care și-o crease... Încă își amintește acel sentiment de satisfacție totală de parc-ar fi fost ieri.

Léon venise în școală într-un septembrie, chiar pe întâi. N-avea decât douăzeci și patru de ani pe atunci. Era primul lui post ca învățător, tocmai își terminase studiile. Era născut la Saint-Suliac, dar plecase să studieze la Nantes după bacalaureat.

— Ați fost elevă aici? o întrebase el pe Joanne într-o seară în timp ce ea închidea poarta grea din fier forjat a școlii.

— Da.

— Și eu. Trebuie că avem cam aceeași vârstă... Am douăzeci și patru de ani.

— Eu am douăzeci și trei.

— În cazul ăsta, probabil că ne-am întâlnit prin curte, pe vremea aceea.

Era prima dată când își vorbeau. Până atunci, se mulțumiseră să treacă unul pe lângă altul și să se salute politicos.

— Mă numesc Léon. Léon André. Părinții mei au o tutungerie. Poate că îi cunoașteți.

Ea abia își stăpânise expresia de dezgust pe care i-o inspirau soții André de la tutungerie. Erau extrem de infatuați și nu fuseseră niciodată foarte respectuoși cu tatăl lui Joanne. Îi auzise de multe ori șușotind: „Uite-l pe flăcăul tomnatic" când ea și tatăl ei se duceau să cumpere timbre. Ea era „micuța bastardă". Soților André le plăcea să bârfească, se hrăneau cu bârfe. Joanne era convinsă că ei fuseseră primii care răspândiseră vestea despre nașterea

ei, șușotind răutăcioși că se născuse dintr-o curvă și din prostovanul satului.

— Și dumneavoastră cine sunteți? Părinții sunt din sat?

Ea susținuse privirea lui Léon cu o mândrie provocatoare.

— Sunt fata gardianului.

Joanne nu citise decât o mirare copilărească în privirea lui, nu răutate.

— Ah, dumneavoastră sunteți.

— Da, eu sunt.

Ea își amintea acum că soții André vorbeau mereu de fiul lor atât de sclipitor, plecat să studieze într-un oraș mare pentru a ajunge învățător. Îl avea în fața ochilor. André nu afișa aerul arogant și suficient al părinților săi. N-ar fi putut să ghicească cine este. Părea un tânăr care tocmai ieșise din facultate. Avea părul blond bătând în șaten, cu niște șuvițe care-i cădeau în ochi. Se străduise să-și facă o cărare pe mijloc, fără îndoială ca să-și ia un aer de adult, ceea ce, în realitate, el nu era încă. Niște ochi căprui. O cămașă cam prea mare pentru el. Pantofi bine lustruiți.

— Ați preluat postul lui?

— Da.

— Locuiți cu el aici?

Arătase spre căsuța din piatră din fundul curții, înconjurată de liliac și panseluțe.

— Da.

— Pare un loc drăguț.

Ea încuviințase.

— Tatălui meu îi place să grădinărească.

Se priviseră câteva secunde fără să știe ce să mai spună. Joanne legăna cheile mari de la poartă pe vârfurile degetelor și Léon se juca, împingând o pietricică cu vârful pantofului său lustruit.

— Bun, ei bine... pe mâine, zisese în cele din urmă Léon.

Se despărțiseră cu un zâmbet timid, neștiind prea bine ce să gândească unul despre celălalt.

Joanne simte o prezență lângă ea. Cineva îi ia compresa de pe frunte. Cineva își trece o mână prin părul ei.

— Te simți bine?

Ea dă din cap. Dar e deja cu mintea în altă parte.

Joanne se află în fața porții mari, cu cheile în mână, iar Léon se leagănă de pe un picior pe altul.

— E weekend...

— Da, zice ea.

— Ce faceți duminică?

Încă nu s-au gândit, niciunul dintre ei, că ar putea să se tutuiască.

— Tata vrea să mergem la Oratoriul Grainfollet.

— Ah, exclamă Léon, ca și cum ar fi plictisit.

— Și dumneavoastră?

— Îmi ziceam că poate aș putea să vă invit la un picnic pe plajă. Dar sunteți ocupată.

Ea ridică din umeri și pare să reflecteze câteva clipe.

— Vreți să veniți cu noi la Oratoriul Grainfollet?

— Cu tatăl dumneavoastră?

Pare surprins.

— Da. Nu cred că l-ar deranja.

Léon se leagănă în continuare de pe un picior pe altul.

— Sunteți sigură?

Ea încuviințează.

— Bun... deci... De acord.

El zâmbește cu o sinceritate care o emoționează. Joanne a vrut să se asigure de buna lui credință. Dar, în mod evident, el nu este precum părinții lui. Pare sincer fericit să-i cunoască tatăl duminică.

Văd oratoriul în depărtare. Tatăl lui Joanne merge în față. Înaintează cu un mers ciudat, dând impresia că nu știe unde se duce, că se lasă în voia hazardului. Joanne și Léon sunt în spate. Au plecat din golful Saint-Suliac, apoi au luat-o pe drumul care trece pe plajă. E vorba de plaja unde se pot observa în stâncă valurile pietrificate ale unor străvechi scurgeri de lavă. Tatăl lui Joanne se oprește pentru a le arăta. Léon nu le remarcase niciodată. Apoi au urcat cărarea care duce în vârful falezei de deasupra golfului Saint-Suliac. Acolo sus este amplasat oratoriul.

Se opresc în fața monumentului din piatră. Priveliștea este splendidă. Oratoriul, construit din blocuri vechi de granit și cuarț, încadrează o statuie albă a Fecioarei Maria. Ierburile cățărătoare se agață de piatra veche, în jurul soclului. În spatele oratoriului, marea și golful Saint-Suliac, cu micuțul sat pitit în vâlcea.

— Trebuie să vii aici la sfârșitul zilei, îl sfătuiește tatăl lui Joanne, punând o mână pe zid.

Léon face ochii mari de uimire.

— Serios? De ce?
— Pentru că soarele coboară spre asfințit și satul capătă nuanțe calde.

Léon pare că se minunează de tot ce le arată tatăl lui Joanne.

— Spune-i povestea oratoriului, îl roagă Joanne. Nu cred că o cunoaște.

Ar putea să i-o spună ea, dar îi place mai mult cum povestește tatăl său. Îi fascinează pe cei care îl ascultă, cu vocea lui uimitor de gravă. Așa că tatăl ei îi spune lui Léon povestea oratoriului, povestea marinarilor care plecau în fiecare an la pescuit în largul mării vreme de opt-nouă luni și care făcuseră o promisiune: dacă se întorceau toți teferi și nevătămați, aveau să construiască un sanctuar în onoarea Sfintei Fecioare, în locul în care soțiile lor așteptau sosirea bărcilor.

— Dorința le-a fost îndeplinită și ei și-au ținut promisiunea! Timp de mai multe săptămâni, blocurile de piatră au fost cărate aici, pe spinarea catârilor și a oamenilor.

Léon pare trist că trebuie să plece la sfârșitul zilei. Au coborât înapoi pe plajă și au aruncat pietricele în mare.

— Atunci, pe mâine, îi spune Léon lui Joanne. Pe curând, domnule, adaugă el întorcându-se spre tatăl ei.

Taică-său o întreabă pe drumul de întoarcere:

— Îl iubești pe băiatul ăsta?

Ea clatină din cap.

— Nu. Nu-l prea cunosc.

Dar adaugă totuși:

— M-a invitat la picnic duminica viitoare.

Tatăl ei rămâne tăcut câteva clipe, apoi spune:

— Ești pe cale de a deveni o adultă.

Ea ridică din umeri. Nu e chiar sigură de asta. N-o să se transforme brusc într-o adultă doar fiindcă un băiat i-a dat întâlnire. A mai ieșit cu un băiat și vara trecută și nu i se pare că acea idilă a schimbat-o prea tare. N-a durat mult, ce-i drept, dar totuși...

— Într-o bună zi, te vei îndrăgosti.

— Nu știu.

— Ar fi mai bine să-ți dăruiesc acest citat imediat.

Joanne ridică o privire încântată spre el. I-a plăcut întotdeauna modul lui de a considera cuvintele niște cadouri pe care le oferea.

— Ce citat?

Tatăl ei se oprește pe străduța din piatră. Sunt pe una dintre străduțele tipice din Saint-Suliac, una pe care florile cresc printre pietrele de granit ale caselor. Satul a fost perfect conservat, asta îi place în mod deosebit lui Joanne aici. Încă mai există vechile saline, morile de maree și chiar un străvechi menhir[11], numit Dintele lui Gargantua.

— Ești gata să-l asculți?

Joanne înclină din cap. Tatăl ei are fire de iarbă în mustață și chiar în sprâncene. Nu știe niciodată cum face de are mereu câte ceva în cele mai neașteptate locuri.

— Se referă la maternitate.

— Tată!

— Ce?

— Nu sunt pregătită să fac un copil!

— Dar într-o bună zi vei fi.

Ea se bosumflă un pic. Are impresia că nu este încă decât o fetiță.

— Citatul zice așa: „Înainte de a aduce pe lume un copil, trebuie să iubești viața și să-i faci și pe ceilalți s-o iubească“.

Are un aer atât de serios. Are mereu acest aer foarte serios, chiar și când i se zăresc fire de iarbă în sprâncene.

— Eu m-am străduit să fac așa cu tine.

Joanne dă din cap.

— Știu.

— Să ții minte mereu acest lucru, bine?

— Bine.

— Și dacă într-o bună zi o să-l iubești pe Léon ăsta, încearcă să-l faci să iubească viața așa cum te-am făcut eu pe tine s-o iubești.

Își reiau drumul de-a lungul străzii.

— Pare să fie un băiat curios, asta-i bine... Totuși, pare să nu fi învățat încă nimic.

— Este învățător!

— Adevărata cunoaștere nu se măsoară în diplome, Joanne. Și de altfel, nici în numărul de cărți pe care le-ai devorat. Arată-i stelele, plantele care răsar și care mor, frumusețea unui apus de soare. Fă-l să simtă parfumul liliacului și să asculte valurile mării.

— Tată! Cunoaște deja toate aceste lucruri!

Chipul aspru, cu riduri pronunțate, se întoarce spre ea.

— Ești sigură?

Dintr-odată, parcă și ea se îndoiește.

— Chiar crezi că părinții lui l-au învățat toate astea?
Joanne nu-și poate înfrâna o senzație de dezgust gândindu-se la soții André și clatină din cap.
— Nu. Poate că nu.
Tatăl ei are un zâmbet ușor trist.
— Și eu îi auzeam șușotind, Joanne. Dar nu trebuie să-i reproșezi că e fiul părinților lui. În definitiv, nu e decât un biet băiat. A crescut în mizerie.
Ea se indignează:
— Părinții lui au o tutungerie!
— Joanne, ești fiica mea? Uneori, am dubii.
Ea nu se poate abține să nu zâmbească.
— Așa zice lumea.
— Eu îți vorbeam de o altă formă de mizerie.
— Ah.
— Și tu mai ai nevoie să înveți.
— Și tu, nu? nu se poate ea abține să nu riposteze, ofensată.
— Și eu, Joanne, și eu. Avem mereu nevoie să învățăm.

În duminica următoare, Léon și Joanne se sărută pentru prima oară pe plajă, după ce au contemplat unul dintre cele mai frumoase apusuri de soare de la Saint-Suliac.

Rulota a pornit din nou la drum. Joanne este bolnavă de două zile. Febra nu-i scade. Émile i-a dat niște medicamente pe care le-a luat de la farmacie. I-a gătit supe, căci numai așa ceva mănâncă.
— Unde suntem?
În această dimineață, se simte mai bine și a coborât din pat cu prudență.
— Am ajuns foarte aproape de Aas, în Pirineii Occidentali.
Émile stă pe banchetă, în fața unei cești de cafea aburindă.
— Te simți mai bine? Haide, așază-te.
Îi face loc și împinge spre ea o foaie de hârtie mâzgălită cu un scris indescifrabil.
— Ce-i asta?
— Am vorbit cu Myrtille la telefon.
Joanne face ochii mari.
— Oh!
— Nu mai știam ce să fac ca să-ți scadă febra. Am... I-am cerut niște sfaturi.

— Ar fi trebuit să mi-o dai și mie. Mi-ar fi plăcut să vorbesc cu ea.
— Dormeai ca un prunc.
Joanne încearcă să nu-și arate dezamăgirea.
— Așadar, ce sfaturi ți-a dat?
— Să ne ducem de urgență la ea ca să te îngrijească așa cum trebuie.
Știa că răspunsul o va face să zâmbească.
— I-am zis că o să mă descurc cu farmacista.
— Și foaia asta, ce este? întreabă Joanne, încercând să descifreze scrisul ilizibil.
— A zis că, dacă nu vrem să ne întoarcem la ea înainte de Crăciun, trebuie cel puțin să se asigure că te duc undeva la căldură până atunci.
Joanne se încruntă, fără să înțeleagă.
— Mi-a dat un contact. Domnul ăsta este cioban.
Joanne descifrează un nume în partea de sus a foii. Hippolyte Bernard.
— Are ca proiect să renoveze un vechi domeniu din piatră, în valea Aas. Primește voluntari din toată Franța, și uneori din toată Europa, pe tot parcursul anului. Oamenii se opresc două zile, o săptămână, o lună și, în schimbul câtorva ore de muncă pe șantier, el le oferă casă și masă.
— Oh!
Ideea pare să-i placă.
— Vrei s-o suni pe Myrtille? îi propune Émile, întinzându-i telefonul.
Dar Joanne este încă foarte palidă. Ezită. În mod evident, nu este încă pregătită să aibă o conversație cu cineva.
— Nu știu...
— Nu, lasă. Nu e nicio grabă. Mai întâi o să-ți pregătesc o gustare, bine? De trei zile n-ai mai mâncat ceva consistent.
Émile se îndreaptă spre blatul de bucătărie și se apucă de treabă, cu intenția de a-i face o salată de fructe.
— Vom ajunge la Aas până la sfârșitul zilei. Cu zăpada de pe drum, prefer să...
Dar nu-și termină fraza. Joanne s-a ridicat și a tras dintr-odată perdeaua de la ferestruica de deasupra banchetei. Ochii ei uluiți descoperă zăpada. Seamănă cu un copil.
— Ninge...
— Da, ninge.

— De când?
— De când am intrat iarăși în Pirinei.
Émile o privește cum stă cu nasul lipit de geam. Se întreabă la ce se gândește, dacă micuțului Tom îi plăcea zăpada, dacă pe el îl vede Joanne în întinderile albe, stând ghemuit și făcând un om de zăpadă.
Câmpurile și munții înzăpeziți le defilează prin fața ochilor. Din când în când, câțiva copaci cu ramuri goale apar brusc în câmpul lor vizual. Émile este în față, la volan. Joanne a rămas în genunchi pe banchetă, cu nasul lipit de geam. Este înfășurată în pled, părul murdar i s-a lipit de frunte și buzele îi sunt crăpate de frig. Încă n-a pomenit că ar vrea să se spele, dar cel puțin a mâncat salata de fructe.

O legătură de chei răsună în micuța curte pavată a școlii primare din Saint-Suliac. Joanne și Léon sunt așezați la o măsuță, în mijlocul grădinii de legume a tatălui lui Joanne. Beau limonadă și se bucură de ultimele raze ale soarelui de octombrie. Tatăl lui Joanne se întoarce, cu legătura lui mare de chei. S-a dus să facă niște cumpărături în sat și, ca de obicei, a dispărut aproape două ore.
— Sunteți bine, copii?
Joanne dă încet din cap. Léon se grăbește să-l salute:
— Bună ziua, domnule.
Tatăl lui Joanne își scoate pălăria mare de paie și o pune pe masă.
— Ce ne-ai adus? îl întreabă ea, uitându-se cu coada ochiului la coșul lui.
— Anghinare, sfeclă, o vânătă și niște smochine.
Joanne a început să scotocească în coș. Tatăl se lasă să cadă pe un scaun, lângă ei.
— În grădină s-a făcut primul dovleac din sezonul ăsta, anunță el.
— Ah! zice Joanne ridicând capul.
— Spaghetti.
Aud amândoi râsul lui Léon și se întorc surprinși. Léon începe să se bâlbâie.
— Am crezut... Nu era...
Vocea groasă și aspră a tatălui lui Joanne îl întrerupe:
— Nu. Tăițeii nu cresc în grădină deocamdată... N-am găsit mijlocul de a-i face să crească... Din păcate.
Joanne izbucnește în râs și bietul Léon roșește brusc până-n vârful urechilor.

— Este un dovleac, adaugă bărbatul. O varietate de dovleac.

Se ridică dintr-odată, ceea ce îl face pe Léon să tresară.

— Hai, vino să ți-l arăt.

Stau toți trei pe vine în jurul primului dovleac al sezonului.

— Zici că-i un pepene... un pepene galben lunguieț, remarcă Léon.

Joanne încuviințează.

— Când eram mică îl numeam *mama lămâie.*

Tatăl ei începe să zâmbească la evocarea acestei amintiri.

— Și nu reușeai să-l duci nici măcar până-n casă... Aveai abia un metru și zece.

Se ridică și își freacă mâinile pline de pământ pe pantalonii bej.

— Dacă ai rămâne la cină, Léon, ai putea învăța să gătești un dovleac spaghetti.

Léon nu-și poate ascunde surprinderea și bucuria. Zâmbește un pic fâstâcit și întreabă:

— Vorbiți serios?

Bărbatul încuviințează.

— Te va învăța Joanne. Face niște mâncăruri gratinate excelente.

Joanne confirmă printr-un semn din cap.

— Și tata ar putea să ne facă un piure de smochine. Pune în el și nuci. O să vezi, e delicios.

Léon pare în al nouălea cer. Zâmbește întruna, repetând:

— Bine, atunci... Da... Sigur că vreau... Eu... mulțumesc de invitație... îmi plac mult smochinele.

Tatăl lui Joanne îl întrerupe cu vocea lui aspră:

— Telefonul este la intrare, dacă vrei să-ți anunți părinții. Și după aceea, în bucătărie, copii!

Joanne și tatăl ei și-au luat fiecare locul în primire: ea, la masa șchioapă din bucătărie, cocoțată în genunchi pe un scaun, în fața tocătorului. El, în picioare în fața chiuvetei, spălând smochinele, cu ustensilele puse pe blatul de lucru. Gătesc mereu așa. Fiecare în spațiul lui. Léon stă cu stângăcie la dreapta lui Joanne, observând-o cu atenție.

— Uite. L-am tăiat în două. Acum o să-l ungem cu ulei de măsline, îl presărăm cu sare și piper și îl băgăm la cuptor.

— O să-l coacem așa? Cu coajă?

— Bineînțeles. Dă-mi uleiul, te rog.

Tatăl lui Joanne nu zice nimic. Îi observă cu coada ochiului, cu un aer amuzat.

— Uite, reglezi temperatura la o sută optzeci de grade, explică Joanne în timp ce se lasă pe vine în fața cuptorului.

Îl lasă pe Léon să călească ceapa și usturoiul, într-o tigaie cu ulei de măsline încins, apoi ea adaugă roșiile tăiate cubulețe. Amestecă și supraveghează focul, discutând despre școală, despre vacanța de Toussaint care se apropie, despre sejurul plănuit de Léon, cu părinții lui, la Muntele Saint-Michel.

— N-ai fost niciodată acolo?

— Nu, răspunde Joanne.

— Într-o bună zi, va trebui să te duc.

Joanne pare să reflecteze la propunerea lui.

— Da. De ce nu? răspunde ea cu o grimasă.

Bătrânul îi privește cum mărunțesc pulpa dovleacului scos din cuptor, apoi cum adaugă preparatul pe bază de roșii, usturoi și ceapă.

— După aceea, bagi din nou la cuptor.

Léon o urmărește docil pe Joanne și pare că face efortul de a memora fiecare indicație pe care o primește.

— Tu nu gătești niciodată acasă la tine?

— Nu. În orice caz, niciodată așa ceva.

— Adică?

— Mama zice că nu are timp să gătească. Nu cumpără decât mâncăruri congelate pe care le încălzește la cuptorul cu microunde.

Joanne face o grimasă de dezgust care nu-i scapă nici lui Léon, nici tatălui ei care-i ascultă, mestecând mai departe în piureul lui pus pe foc.

Mai târziu, iată-i pe toți trei așezați în jurul mesei din sufragerie. Tatăl lui Joanne a aprins focul în șemineu. Léon se uită curios la inscripțiile care umplu pereții încăperii. Citate, extrase din romane, reflecții personale. Una dintre inscripții trebuie că a fost scrisă de Joanne pe când n-avea decât vreo zece ani. *Astăzi este soare. Ai zice că cerul zâmbește.* Deasupra acestei fraze cu litere tremurate, a desenat un mic soare albastru.

— Așadar, Léon, ce îi înveți pe copii toată ziua? întreabă tatăl lui Joanne umplându-le farfuriile.

— Oh, o mulțime de lucruri. Scrisul, socotitul. Istoria Franței. Dar și corpul omenesc și biologia.

— E bine. Pe vremea când eram paznic, i-am propus directoarei să facă o grădină mare de legume ca să-i învețe pe puști să-și cultive propriile legume.
— Este o idee foarte bună, admite Léon.
Tatăl lui Joanne scoate un mormăit contrariat.
— Mi-a refuzat propunerea. Nu-i vedea rostul.
— Păcat...
— Vezi tu, sunt sigur că majoritatea copiilor nu cunosc dovlecii spaghetti.
Léon roșește puțin și bărbatul continuă:
— Ai putea să-i înveți.
Léon îl aprobă. Lângă el, Joanne mănâncă în tăcere.
— Știi ceva, Léon, dacă te interesează, ai putea să-i aduci din când în când în grădina mea. O oră pe săptămână. Ar putea să ude plantele. Să le cunoască varietatea.
Léon pare sincer entuziasmat.
— Credeți că aș putea?
— Ai ore de educație civică în orar?
— Da.
— Atunci ești liber să alegi ce vrei să-i înveți în timpul acestor ore. Nu cred că directoarea poate să spună ceva. Gândește-te, bine?
— Vă promit.
O piesă a lui Miles Davis răsună în mica sufragerie. Joanne fredonează și bate măsura cu vârful piciorului, sub masă. Tatăl ei s-a așezat în fotoliu, iar pe chipul său se citește că a avut parte de o masă delicioasă. Încurajat de întrebările bărbatului, Léon le vorbește despre clasa lui, despre reticența unor elevi față de lectură, despre dificultățile cu care se confruntă.
— Ar trebui să le propui un moment de lectură dimineața, sugerează Joanne. Trebuie să lege lectura de relaxare și plăcere. Citește-le o poveste dimineața și lasă-i să stea întinși pe jos, cu jucăriile lor de pluș, pe o păturică. Lasă-i să se trezească încetișor cu o poveste.
— Crezi?
Tatăl lui Joanne încuviințează.
— Cred că este o idee excelentă.
Atunci Léon zice cu timiditate:
— Văzând cuvintele astea pe pereții voștri... M-am gândit... poate că e o prostie... Sunt încă mici, dar... aș putea să pun în clasă o pânză mare, albă... o pânză mare sau... sau un ceașaf pe care ei ar putea să-și noteze toate gândurile din timpul zilei... Stările de spirit sau... tot ce le-ar trece prin cap. Chestia asta ar putea să-i

familiarizeze cu scrisul în mod… într-un mod un pic mai liber decât o dictare…
Văzând că Joanne și tatăl ei dau din cap zâmbind, Léon își îndreaptă încet umerii.

Seara, după ce Léon a plecat, după ce el și Joanne s-au sărutat în fața porții, Joseph se duce după ea în bucătărie. Joanne spală vasele. El ia o cârpă și i se alătură, ștergând farfuriile pe care i le dă.
— Știi, Joanne, cred că Léon este un băiat bun.
— Și eu cred la fel.
Tăcerea se prelungește câteva secunde.
— Vrea să mă prezinte părinților săi, anunță Joanne. Mă va invita la cină la el acasă în timpul vacanței de Crăciun.
Tatăl ei reflectează la vestea aceasta în tăcere, fără a lăsa să se vadă nimic. Continuă să șteargă farfuriile.
— Atunci să te duci. Și să-ți ții capul sus. Le vei arăta cu demnitate că n-ar fi trebuit să te vorbească pe la spate. Ai înțeles, Joanne?
— Întotdeauna am făcut asta, răspunde ea.
— Știu. Dar uneori, lăsăm sentimentele să ne doboare. Iubirea, adevărul ar trebui întotdeauna să ne facă să ne simțim mai importanți. Niciodată invers.
— Știu, tată.
Nu observă că el o privește cu tandrețe.
— Vezi tu, devii o persoană adultă. Nu mai am mare lucru să te învăț.
Zâmbesc amândoi, fără să se întoarcă unul spre celălalt. Doar pentru ei. Zâmbetul lui Joanne pare să exprime mândrie. Cel al tatălui ei este puțin melancolic.

Soții André s-au arătat politicoși și curtenitori pe toată durata cinei. Puțin aroganți, dar ăsta este felul lor de a fi. Joanne a venit sigură pe sine. Léon a întâmpinat-o încântat, ca și cum nu conștientiza faptul că o duce la părinții lui pe „micuța bastardă" a satului, pe „fata curvei". Părea surescitat și își făcuse o cărare drăguță pe mijlocul capului.
Joanne se simte aproape relaxată, stând într-un fotoliu cu spătar înalt, în fața soților André. Tatăl a turuit o oră întreagă despre tutungeria lor și Joanne s-a prefăcut că o interesează. Este aproape salvată. N-a mai rămas decât desertul și va putea s-o șteargă.
— Iată și desertul, anunță doamna André punând tarta de fructe pe masă.

Joanne se întreabă dacă e o tartă congelată sau dacă, din respect pentru micuța bastardă care este, doamna André a gătit. Este pierdută în gândurile ei când întrebarea cade, cu o sinistră voce mieroasă.

— Deci, Joanne, Léon mi-a zis că ai preluat postul tatălui tău pe când n-aveai decât douăzeci de ani?

Joanne se gândește la tatăl ei și la sfaturile lui și se străduiește să-și țină capul sus.

— Da. Așa este.

Doamna André schițează un zâmbet lipsit cu totul de naturalețe, în timp ce împinge farfuria cu desert spre ea.

— Și înainte de asta, ce-ai făcut? Nu cred că ai studiat, nu?

— Am...

Joanne își drege vocea.

— Am luat bacalaureatul și după aceea am început să lucrez cu tata. Știa că iese la pensie peste doi ani și... directoarea se gândise deja la mine ca să-i iau locul. Așa că a început să mă învețe meserie.

La masă, toată lumea este servită și nu se aude decât zgomotul lingurițelor în farfurii.

— Mmm, murmură doamna André. Mare păcat.

Joanne încearcă să pară politicoasă:

— Păcat?

— O tânără ca tine, care n-a cunoscut nimic altceva decât satul... Ai fi putut să pleci să studiezi în oraș... să vezi un pic țara...

Doamna André își dă o șuviță de păr după ureche.

— Bineînțeles, ca paznic, tatăl tău n-a avut poate mijloacele necesare.

Mama lui Léon, cu părul ei tern din cauza atâtor ani de coafat, o privește insistent. Joanne se străduiește să păstreze un ton politicos și mai ales să țină umerii drepți.

— N-a fost vorba de mijloace. Eu am... Mă simțeam bine aici. Mă simțeam bine la școală. Nu mi-am dorit niciodată să mă duc la oraș.

— Mmm, murmură din nou doamna André, ca și cum ar fi convinsă că totul nu e decât un ghem de minciuni.

Léon stă cu nasul în farfuria lui, fixând-o cu obstinație, de parcă speră să nu fie luat drept martor.

— Eu și soțul meu am considerat mereu, dar asta e doar opinia noastră, bineînțeles, că era esențial ca fiul nostru să cunoască și altceva în afară de Saint-Suliac. Ca să-și deschidă mintea, înțelegi? Există atâția oameni interesanți pe care-i poți întâlni în altă parte.

De data asta, Joanne nu-și poate stăpâni aerul sceptic.
— Eu n-am întâlnit niciodată oameni interesanți la liceul din Saint-Malo.
— Bineînțeles, poate că nu ești genul de persoană care... cum să spun... care să vrea să socializeze.
— Contactele pe care le am la școală îmi sunt suficiente. Mă înțeleg foarte bine cu învățătorii și cu directoarea.
Doamna André bea o gură de apă și continuă:
— Da, bineînțeles. Dar îmi închipui că orice tânără are nevoie de prieteni de vârsta ei.
Joanne se străduiește să respire încet și să-și mănânce tarta cu fructe. Ar trebui pur și simplu să fie de acord cu orice spune doamna André. Ar fi cea mai bună opțiune pentru a pune capăt discuției cât mai repede. Dar doamna André continuă deja:
— Vezi tu, lui Léon i-a plăcut la nebunie viața la Nantes, anii de studenție. A întâlnit o mulțime de oameni interesanți la universitate. Nu-i așa, Léon?
Léon confirmă vag, fără să-și ridice nasul din farfurie. Doamna André scoate atunci un soi de nechezat care pare să țin loc de râs, adăugând:
— A cunoscut chiar o fată acolo. O chema Estelle. Cred că au fost împreună aproape doi ani...
— Mamă!
Léon lovește cu pumnul în masă și se ridică. Mama lui pare să-și dea seama de gafă și își duce mâna la gură.
— Bineînțeles... Nu voiam să fiu nepoliticoasă, era... Era doar pentru a sublinia că îți plăcea acolo.
Se întoarce spre Joanne și o copleșește cu o ploaie de scuze, unele mai mieroase și mai false decât altele.
— N-are nicio legătură cu tine. Nu voiam să te fac să te simți stânjenită. Departe de mine această idee.
Léon pare furios și bate nervos cu degetele în masă, indicându-le părinților săi că are de gând să scurteze masa și să o conducă pe Joanne acasă. Dar doamna André, după ce a mai băut o gură de apă, își continuă numărul.
— I-a plăcut cu adevărat la Nantes, asta-i clar. În al treilea an, s-a dus la un stagiu în Anglia. I-a plăcut la nebunie și Londra. Intenționează de altfel să se întoarcă acolo într-o zi. Bineînțeles că, în calitate de învățător începător, care abia și-a luat diploma, Léon avea tot interesul să capete experiență într-un loc unde oamenii sunt... Să zicem.... mai puțin exigenți în termeni de

educație… Mai puțin ambițioși. De aceea a ales Saint-Suliac.

Fața lui Léon devine din ce în ce mai roșie. Degetele i-au înțepenit pe masă. Dar doamna André n-are ochi decât pentru Joanne, pe care o fixează cu delectare.

— Bineînțeles, el ne-a încredințat mereu, pe mine și pe soțul meu — și îl înțelegem atât de bine! —, că nu va rămâne să se îngroape aici, în văgăuna asta culturală… Nu, vrea să stea doi ani. Poate trei, cel mult. După aceea își va căuta de lucru în Saint-Malo sau în Nantes. Se gândea totodată să se mute la Londra. Sunt planuri frumoase. Léon a avut mereu latura asta ambițioasă. Nu, dragule?

Joanne încearcă să rămână imperturbabilă și să nu clipească. Refuză să se uite la Léon și să-l întrebe din priviri. Nu vrea să-i dea această satisfacție scorpiei. Preferă să fie de acord.

— Da. Sunt planuri frumoase.

Léon încearcă s-o ajungă din urmă, în noapte, pe Joanne. Ea merge cu pași repezi pe străduța pavată.

— Așteaptă! Te conduc eu acasă! Joanne!

Acceptă să încetinească pentru ca el să poată ajunge în dreptul ei. Totuși, răspunde cu calm:

— Pot să mă întorc și singură.

— Prefer să te conduc.

— Iar eu prefer să merg singură.

El își recapătă încet suflul încercând să țină pasul cu ea.

— Îmi pare rău pentru maică-mea… Mereu este așa.

— Așa cum?

— Dezagreabilă.

Joanne ridică din umeri. Chipul îi rămâne imperturbabil, ceea ce îl stânjenește pe Léon.

— Nu trebuia să vorbească despre Estelle.

— Nu-mi pasă de asta.

El o cercetează atent pentru a încerca să vadă dacă spune adevărul. Într-adevăr, pare să n-o intereseze câtuși de puțin povestea asta cu Estelle. Continuă totuși să meargă foarte repede, cu capul sus, fără să-i arunce vreo privire.

— Povestea cu mutatul la Londra e ceea ce te deranjează?

El nu îndrăznește s-o privească în față. Se cam teme de răspunsul ei.

— Nu. Nu asta mă deranjează. Nimic nu mă deranjează, în afară de ideea de a te face să-ți pierzi timpul.

— *Ce?*

Léon o apucă de braț, forțând-o să se oprească.

— Ce te face să spui asemenea lucruri?

Joanne îi aruncă o privire calmă și liniștită care îi dă impresia că are cu zece ani mai mult.

— N-am considerat niciodată că trăiesc într-o văgăună culturală. Îmi place satul ăsta și nu consider școala în care lucrez un centru pentru copiii lipsiți de ambiție.

— Este... Eu niciodată n-am...

— Nu voi pleca niciodată din Saint-Suliac. Îmi place fiecare colțișor de aici. Și nu-l voi părăsi niciodată pe tata.

Léon se bâlbâie, clătinând din cap. Joanne rămâne perfect calmă și stăpână pe sine.

— N-aș vrea să-ți pierzi timpul și *să te îngropi* aici. Mama ta are dreptate, ai planuri frumoase. N-ar trebui să le compromiți rămânând cu persoana nepotrivită. Când formezi un cuplu cu cineva o faci pentru a te ridica, nu pentru a rămâne pe loc.

Joanne se oprește o clipă, doar cât să tragă adânc aer în piept.

— Mama ta a fost foarte dezagreabilă, e-adevărat. Dar are dreptate. Nu suntem făcuți unul pentru altul.

O ia brusc din loc. Léon nu reacționează imediat și ea este deja departe.

— Așteaptă! Joanne!

Aleargă în urma ei, încearcă s-o apuce din nou de braț, dar ea îl respinge.

— Știi bine că nu-i așa! Știi bine că nu sunt cuvintele mele! Sunt cuvintele lor! N-am vrut să vin aici, e-adevărat. Pierdusem legătura cu toți prietenii din copilărie. Mi-era teamă c-o să mă plictisesc. Dar n-am spus niciodată că Saint-Suliac este o văgăună culturală sau... sau că m-aș îngropa aici!

Joanne continuă să meargă cu pași mari, fără să-l privească.

— Și apoi, asta era înainte de a te întâlni.

Ea înaintează din ce în ce mai repede. Léon aproape că fuge pentru a rămâne în dreptul ei.

— Sunt cuvintele pe care ei voiau să le audă din gura mea! La drept vorbind, i-am dezamăgit întotdeauna. Au fost nevoiți să mă târască până la Nantes, după ce am terminat liceul. Mie mi-era groază să stau singur în oraș. Iar stagiul ăla din Anglia, m-au constrâns să-l fac! Nu

sunt băiatul ambițios pe care voiau să-l aibă. Ei voiau să mă vadă avocat. Dar eu voiam să fiu profesor. Nu avocat. Este prima oară când le-am ținut piept. De altfel, și-acum mai sunt supărați pe mine.

Se întrerupe preț de câteva secunde pentru a-și trage sufletul. Joanne pare să-și fi încetinit mersul, ceea ce îl încurajează să o urmeze.

— Ce-i drept, nu-mi plăcea în mod deosebit ideea de a mă întoarce la părinții mei la Saint-Suliac... Dar asta era înainte să te întâlnesc, înainte ca tatăl tău să-mi arate oratoriul, scurgerile de lavă, înainte de a-mi spune povestea oamenilor care plecau la pescuit... Nimeni nu m-a făcut niciodată să iubesc Saint-Suliac.

Până la urmă, Joanne încetinește cu totul. Se întoarce spre Léon și acum are un aer ușor trist.

— E adevărat?

Léon gâfâie. Dă aprobator din cap.

— Da, e adevărat. Ador Saint-Suliac de când te cunosc. Îmi place să cinez acasă la tatăl tău și să descopăr toate varietățile alea de legume, să discut despre atelierul meu de grădinărit care se pune încet-încet pe picioare, despre poemele pe care să le citesc elevilor... Nimeni nu se interesează de munca mea la mine acasă. Nu este decât o etichetă pentru ei, un semn de ascensiune socială. Dar mie îmi place ce fac, școala, elevii și mai ales căsuța voastră din curte. Îmi place să știu că tu ești acolo înăuntru, dimineața devreme, pregătindu-te să deschizi poarta mare. Îmi place să te văd cum apari, la opt treizeci fix, cu legătura aia de chei care este mai mare decât mâinile tale. Ador felul tău de a merge, de a-i saluta pe copii, de a uda plantele. Îmi place sentimentul pe care mi-l transmiți când mă privești. Mă simt mai puternic, mai special. Am impresia că sunt cineva important. N-am întâlnit niciodată o fată ca tine la Nantes. Nu mai vreau să plec departe de tine. Dacă trebuie să rămân la Saint-Suliac, voi rămâne la Saint-Suliac.

Joanne pare impresionată de vorbele lui, dar rămâne distantă, ca și cum l-ar evalua, ca și cum ar căuta să distingă sinceritatea în adâncul ochilor săi.

— Ce-aș putea să fac ca să mă crezi? întreabă el, cu mâhnire. Ce-aș putea să-ți ofer ca să-ți dovedesc că vorbesc serios?

Ochii lui Joanne strălucesc ușor. Își ia un răgaz de câteva secunde pentru a reflecta, jucându-se cu o

pietricică pe care o împinge cu vârful piciorului. În cele din urmă, vorbește, ridicând fața spre el:

— Dacă îți place atât de mult căsuța noastră, ai putea veni să locuiești în ea.

Nu pare să remarce stupefacția de pe fața lui Léon, brusca lui paloare.

— Tata avea în plan să-mi mărească camera și să construiască o mică verandă care să dea spre grădina de legume... ca să am autonomie... Dacă ai veni să locuiești cu noi, am putea să ne amenajăm spațiul nostru personal. Nu-i o problemă pentru mine să sparg niște pereți. În plus, am câteva noțiuni despre cum să ridic o verandă.

Se întrerupe dându-și seama de aerul uluit al lui Léon, de gura lui căscată, de pleoapele care clipesc frenetic.

— Ce este? întreabă ea. Ce se întâmplă?

Léon scutură din cap. Parcă l-a pocnit cineva cu o măciucă.

— Nu... Nu poți să faci asta, reușește el să murmure.

Joanne nu înțelege. Încruntă din sprâncene.

— Ce nu pot să fac?

— Te-am întrebat ce pot să-ți ofer pentru a-ți dovedi sinceritatea mea...

— Știu...

— Și tu ești cea care îmi oferă ceva...

Pare să înțeleagă cu greu, chiar și acum.

— Îmi oferi să vin să locuiesc cu tine! Cu tatăl tău și cu tine!

Ea încuviințează și un zâmbet abia perceptibil se formează în colțul buzelor.

— Știi, a accepta să primești este un gest de generozitate... Poate mai mult chiar decât faptul de a da...

Léon o privește total nedumerit.

— Ai auzit de Paulo Coelho?

Léon dă ușor din cap.

— Da... Da, i-am citit și câteva cărți. Am citit *Alchimistul* și... și *Brida*.

Zâmbetul lui Joanne devine și mai vag, mai difuz în timp ce nedumerirea lui Léon crește.

— Într-una dintre cărțile lui, spune ceva legat de faptul de a da și de a primi. Și sunt de acord cu el.

— Ah...?

— Spune că a primi este un act de generozitate. Acceptând să primești, îi permiți celuilalt să te facă

fericit… și tu îl faci fericit la rândul tău.

Ea îi zâmbește, senină și liniștită, iar el are nevoie de câteva secunde pentru a fi în stare să vorbească din nou.

— Așadar… Așadar ceea ce vrei să-ți ofer… pentru a-ți dovedi sinceritatea mea, este… Este să accept să primesc cadoul din partea ta…

Un râs cristalin iese din gâtul lui Joanne.

— Nu era atât de complicat în mintea mea. Îmi ziceam doar că m-ai face fericită dacă ai veni să locuiești cu mine.

Léon este tulburat de spontaneitatea și simplitatea cu care ea prezintă lucrurile. Nu mai știe dacă să stea cu gura deschisă sau închisă, dacă să vorbească sau nu. Se bâlbâie, fără a reuși să articuleze niciun cuvânt. Joanne pare dintr-odată îngrijorată. Încruntă din sprâncene, se pregătește să spună ceva, dar Léon nu-i lasă timp s-o facă. Cuvintele țâșnesc ca un șuvoi din gura lui, cuvinte rostite cu o voce ridicată, care devine ascuțită, cuvinte aproape strigate:

— Da! De acord! Vreau să vin! Vreau să locuiesc cu tine!

În seara aceea, pe străduța din Saint-Suliac luminată de decorațiunile de Crăciun, au parte de unul dintre cele mai frumoase săruturi.

---

[11] Menhir (în lb. bretonă: „piatră lungă") — monument megalitic de la sfârșitul epocii neolitice. (*N.t.*)

22

A trecut o săptămână de când Émile și Joanne au ajuns în satul Aas și s-au instalat pe proprietatea lui Hippolyte. Aceasta este o construcție din piatră care se renovează lent, în ritmul venirilor și plecărilor voluntarilor, care sunt în număr mult mai mic iarna. Hippolyte are puține mijloace, dar lentoarea cu care se desfășoară lucrările nu pare să-l deranjeze. Este un domn la vreo șaizeci de ani, chel, cu un mic barbișon alb, ascuțit. Hippolyte a fost cioban. Din vechea lui turmă n-au mai rămas decât trei oi, foarte bătrâne, și credinciosul lui câine, Mystic. Micuța colibă ciobănească în care locuia Hippolyte este încă intactă, aflată la vreo sută de metri de proprietatea sa și acolo își petrece el toate nopțile.

Voluntarii — sunt patru în această lună de noiembrie cu zăpadă — dorm și locuiesc într-o mică anexă care dispune de patru camere duble, destul de înguste și cu un confort rudimentar, dar toate foarte călduroase datorită focului din șemineu și a unei bucătării comune care răsună de voci și de râsete seara, la cină. Baia nu este compusă decât dintr-o cabină de duș și o chiuvetă, amplasate în fundul unui culoar. Nimeni nu se plânge. Atmosfera este jovială. Mâncărurile gătite de Hippolyte sunt consistente și pline de savori locale. Émile a făcut cunoștință cu un tânăr german, pe nume Vance, venit să-și perfecționeze franceza, și cu cel de-al doilea voluntar, Albain, un tată de familie divorțat, dornic să se rupă de lume pentru o vreme.

Joanne i-a auzit discutând, în bucătărie, de mai multe ori. Așa le-a reținut numele și motivul prezenței lor aici. Ea n-a ieșit deloc din cameră de când au ajuns. Émile îi aduce mâncare dimineața, la prânz și seara. Vine să se intereseze de starea ei de mai multe ori pe zi. Încă mai face febră mare, mai ales noaptea, și dârdâie cât e ziua de lungă. Mai deunăzi, au vorbit despre ea, în timpul cinei. Germanul întreba, cu accentul lui pronunțat:

— Prietena ta nu iese niciodată din cameră?

Și Émile a explicat că era bolnavă, că o doftoricea și că în curând avea să se pună pe picioare. Își petrece zilele înfășurată în șal, privind pe fereastră pășunile acoperite

cu zăpadă. Este frumos. Dacă nu s-ar simți atât de slăbită, s-ar duce să meargă prin zăpadă.

Surprinde strigăte, zgomote de uși trântite, care-i dau o idee despre cât e ceasul, despre viața care își continuă cursul afară...

În dimineața asta, Joanne a scos o pânză nouă și paleta de culori. A pus o pensulă după ureche și s-a așezat pe pervazul de la fereastra cămăruței lor. Se concentrează asupra peisajului. Vrea să deseneze pășunile acoperite de zăpadă, oile, gardul de lemn din jurul domeniului. Vrea să-l deseneze pe Pok, pe care-l vede din când în când traversând câte o pășune, lăsând urme mici în zăpadă.

— Oh! Pictezi! exclamă Émile când intră în cameră, cu o tavă cu mâncare în mână, la ora prânzului.

Asta pare să-l facă fericit. Zâmbește. Pune tava pe pat și se duce lângă ea la fereastră.

— Ce pictezi?

Îi studiază cu atenție tabloul.

— Nu este încă terminat.

— Atunci, voi reveni să-l văd mai târziu.

Joanne dă din cap. Știe că el n-are mult timp pentru pauza de prânz, că acum trebuie să-și gătească singur, să mănânce în compania celorlalți doi voluntari și să se întoarcă pe șantier. Trag tare în orele când temperatura nu scade sub zero grade, apoi se opresc din lucru pe la orele trei-patru după-amiaza. Nu li s-a impus un orar anume, dar așa lucrează.

— Am șters-o. Bea-ți ceaiul de mușețel... pentru febră.

Émile se ridică, îi dă la o parte câteva șuvițe de păr lipite pe fruntea umedă și o sărută. O face natural, fără să se gândească. Ea îl privește plecând, traversând camera și închizând ușa în urma lui.

— Pe mai târziu.

Dar Émile nu poate s-o audă, a dispărut deja.

Léon stă în mijlocul fundației de la verandă într-o salopetă găurită și murdară de ciment. Privește în jurul lui cu nespus de multă mândrie. Joanne a văzut cum îi străluceau ochii încă de când s-a mutat cu ei. Fredonează dimineața, în baie, zâmbește tot timpul și o sărută fără încetare, chiar și de față cu tatăl ei.

— Mă simt atât de bine aici. Sunt atât de mulțumit că m-am mutat cu voi, repetă el întruna, clipind repede, ca pentru a se convinge că ceea ce trăiește este real.

Vine primăvara. Au început cu ceva întârziere lucrările pentru a mări camera lui Joanne. Iarna a fost aspră și, în plus, tatăl lui Joanne a făcut un mic infarct. Doctorul a spus că are nevoie de odihnă și Joanne a preferat să se ocupe de el, să aibă grijă să se odihnească, decât să înceapă lucrările. Léon s-a mutat la sfârșitul lunii decembrie, chiar înainte de Revelion. Joanne știe că părinții lui sunt teribil de supărați pe el. De altfel, nici nu se mai văd. N-au suportat ceea ce ei au considerat a fi o trădare.

Joanne s-a întâlnit cu doamna André într-o zi, în centrul satului, când se ducea să cumpere niște ouă și aceasta i-a aruncat o privire glacială fără să-i răspundă la bună ziua.

— Ia uite! zice Léon, rămas în picioare, în mijlocul fundației. Ia uite ce am făcut!

Parcă nu-i vine să creadă.

— Noi amândoi, fără ajutorul nimănui!

Joanne zâmbește și se duce lângă el, în mijlocul viitoarei verande. Poartă o salopetă de blugi pătată toată și are părul prins în vârful capului cu o șurubelniță pe care a găsit-o într-o cutie cu scule. Léon o ia în brațe și începe s-o sărute în spatele urechii. Ea se zbate râzând și încearcă să se elibereze.

— Unde ai învățat să faci toate astea? întreabă Léon care continuă să o sărute.

— De la tata.

El o împinge puțin și o măsoară din cap până-n picioare.

— Ce este? întreabă ea stânjenită.

— Există ceva ce nu știi să faci?

Joanne se preface că se gândește, apoi schițează o grimasă.

— Nu mă pricep deloc la instalații, ca să nu mai vorbim de tot ce înseamnă instalații electrice.

Răspunsul îl face pe Léon să râdă.

— E-n regulă. Cred că o să ne mulțumim cu atât.

— Tata mai știe câte ceva despre instalații.

— Dar Joseph nu trebuie să facă niciun fel de efort fizic. Știi ce a spus doctorul...

Lui Joanne i se pare foarte ciudat să-l audă pe Léon spunându-i tatălui ei pe nume. Pentru ea, n-a fost mereu decât „tata“. Iar la școală, toată lumea îi spune „domnul Tronier“.

— Bun, zice ea netezindu-și salopeta. Punem totul la loc și mergem să luăm cina?
— OK.
Joanne îngenunchează și începe să strângă sculele. Dar înalță imediat capul, căci Léon nu s-a mișcat. A rămas în mijlocul încăperii. Privește cercetător fundația, grădina de legume. Pare să reflecteze.
— La ce te gândești? îl întreabă Joanne, care este tot în genunchi, printre scule.
Léon pare să revină brusc în prezent. Aproape că tresare.
— E o prostie, dar...
Ea se ridică ușor și îl încurajează din privire.
— Îmi ziceam... Am putea transforma veranda asta mai târziu.
Joanne face ochii mari.
— S-o transformăm?
— Să facem o cameră din ea.
— Tata are deja camera lui. Și îi place. A noastră tocmai a fost mărită.
Léon clatină din cap.
— Nu. Nu pentru noi, Jo!
— Să știi că eu și tata nu primim niciodată pe nimeni. Nu văd rostul unei camere de oaspeți. Doar dacă te gândești eventual să-i inviți pe prietenii tăi din Nantes...
Dar el clatină iarăși din cap.
— Uite ce priveliște asupra grădinii de legume! Primăvara totul va fi colorat. Ar fi o excelentă cameră de bebeluș.
Joanne e surprinsă. Léon o privește cercetător.
— De bebeluș? repetă ea.
Léon încuviințează din cap. I-a revenit pe buze zâmbetul jucăuș.
— Da. Mi-ar plăcea să fac un copil cu tine. Și mi-ar mai plăcea să-l cresc în casa asta.
Joanne este incapabilă să rostească vreun cuvânt sau măcar să schițeze vreun gest. A rămas cu gura căscată, în salopeta ei prea mare.
— Am transforma veranda în cameră pentru copil. Ar fi luminoasă. În plus, noi am fi chiar alături. Am putea să stăm mereu cu ochii pe el.
Joanne este în continuare uluită, dar încet-încet începe să zâmbească.
— Ar putea chiar să se uite la Joseph cum grădinărește.
Ea clatină din cap zâmbind:

— Tata n-o să mai aibă voie să se ocupe de grădină.
— Și tu crezi că-i va asculta pe medici?
Râd amândoi, căci știu bine că nu.
— Se va ocupa de grădină și-l va duce în golful Saint-Suliac ca să-l învețe să arunce cu pietricele în apă.
Ea face o grimasă.
— De ce spui *îl*? Poate că va fi fată.
Léon pare să reflecteze și ridică din umeri.
— M-ar face la fel de fericit. De ce? Tu vrei o fată?
Ea scutură din cap cu o mișcare categorică.
— Nu.
— Nu?
— Nu, repetă ea, cu brațele încrucișate la piept. Va fi băiat.
— De ce?
— Pentru că asta vreau. *Tu* în miniatură.
Se privesc cu nesfârșită tandrețe, în mijlocul fundației. Léon are chef s-o sărute, dar nu se mișcă. Știe că ceea ce își dăruiesc unul altuia din adâncul ochilor este ceva mult mai intens decât orice sărut.

— Joanne! Joanne, dormi?
Are nevoie de câteva secunde ca să-și amintească unde se află și ce caută acolo. Ziua e pe sfârșite. Émile s-a întors de pe șantier și au jucat o partidă de Scrabble în cameră. Pok era și el acolo. A trecut și masa de seară, dar ea n-a mâncat nimic și s-a dus la culcare. Îi era frig, foarte frig. Sudoarea îi șiroia pe tot corpul. Tava cu cina încă se află pe pervazul ferestrei. A adormit în timp ce auzea râsete din bucătărie. Émile juca o partidă de cărți cu ceilalți doi. Deschiseseră o sticlă de vin.
— Joanne, îi repetă Émile la ureche.
N-are nici cea mai vagă idee cât e ceasul, dar anexa este goală. Ceilalți doi trebuie că dorm. Poate că e miezul nopții. Sau ora unu. Se ridică în șezut cu dificultate. Este încă leoarcă de transpirație. A udat toate cearșafurile. Émile spune că nu e normal ca febra să nu scadă. Au trecut aproape zece zile. Dar ea știe că nu e vorba de o febră obișnuită, că toată starea asta n-are deloc o cauză fizică.
— Ce se întâmplă?
Își aude propria-i voce și i se pare foarte slabă, ca și cum ar fi la capătul puterilor.
— Nimic grav, șoptește Émile. Vino, vino să vezi.
El își trece o mână pe la spatele ei și pe sub braț pentru a o susține și o ajută să se ridice din pat.

— Unde mergem? întreabă ea, lăsându-se condusă.
— Nicăieri, Joanne. Mergem doar până la fereastră.
Ea are senzația că a redevenit o fetiță. Émile a ridicat-o în brațe. Joanne își vede picioarele atârnând, în șosete groase de lână, și își simte capul legănându-se pe umărul lui. Se revede, la opt ani. Într-o seară de iarnă. Era bolnavă. Adormise în fața șemineului și tatăl ei o dusese exact în același fel până în camera ei. Au trecut mai bine de douăzeci de ani, dar retrăiește aceleași senzații ca atunci. Același sentiment de siguranță, aceeași blândețe.
— Privește...
Émile o lasă în fața ferestrei și ea se prinde de pervaz ca să nu-și piardă echilibrul.
— Privește, repetă el. Privește cât e de frumos. Ai putea să faci un tablou.
Ea cuprinde încet cu privirea peisajul de la fereastra camerei lor, albul infinit, vâlcelele, luna plină, acel rotund perfect care învăluie totul într-o lumină fluorescentă și aproape ireală. Stelele, minuscule și infinite, se decupează pe cerul negru, discrete, lăsând strălucirea lunii să domine. Joanne pune o mână pe geam cu gesturi lente.
Este frumos acest calm desăvârșit de afară. Această zăpadă care înăbușă cel mai mic zgomot. Această lună care veghează liniștită asupra peisajului. Acest contact rece al geamului cu palma ei fierbinte. Rămâne îndelung fermecată de spectacol. Ar putea să-l picteze, într-adevăr... Dar cum ar putea să dea tabloului său exact această lumină atât de stranie? Răsuflarea ei formează un abur fin pe geam și ea îl șterge, apoi își lipește nasul acolo. Aproape că simte parfumul zăpezii. Atingerea ei atât de neobișnuită.
— Cerul s-a înseninat pe când mă duceam să mă culc.
Vocea lui Émile o face să tresară. Aproape uitase că e acolo, chiar în spatele ei.
— Vrei să ieși?
Joanne se întoarce și îl fixează cu privirea ei complet pierdută.
— Vrei să mergi prin zăpadă?
Stă acolo, mută și neputincioasă ca o fetiță care visează să alerge prin zăpadă, dar care, dintr-odată, nu mai știe dacă vrea. El adaugă cu blândețe:
— Toată lumea doarme. Până și Hippolyte. Nu suntem decât noi. Doar tu și eu.

Atunci ea acceptă, cu o ușoară mișcare din cap, ca un copil. Și Émile îi dă din nou la o parte o șuviță de păr lipită pe frunte.
— E bine, zice el. Haide... Hai să te îmbrăcăm.

Joanne și-a tras pe ea niște pantaloni și un pulover cu gesturi lente, fără să se preocupe de prezența lui Émile. Era prima oară când el o vedea în lenjerie intimă. Era prima oară când îi vedea corpul. Pântecul. Spatele. Șoldurile. Coapsele. Pieptul. I-a observat cu atenție pielea care părea atât de albă în lumina lunii. A văzut tatuajul. Un pom al vieții, foarte grațios, care urcă de-a lungul coloanei vertebrale și se termină la gât. Nu bănuise niciodată că are un asemenea tatuaj. Nu bănuise nici că sub niște haine lălâi se ascundea un corp ca acesta. Joanne i se păruse mereu atât de fragilă și de slabă. O credea plăpândă. Dar în noaptea asta a descoperit un corp zvelt, solid și viguros, un corp suplu, dar ferm. Iar lucrul acesta i s-a părut extraordinar de emoționant. S-a gândit că acest corp reprezenta foarte bine persoana ei. Așa că n-a mai întors privirea și a continuat s-o observe, chiar și când ea și-a ridicat ochii spre el. N-au spus niciun cuvânt, s-au mulțumit să se privească. Tăcerea s-a prelungit, apoi ea a început să se îmbrace în liniște.
Au ieșit afară încet-încet. Joanne s-a agățat de brațul lui Émile. Nu mai tremură. Ochii ei descoperă peisajul cu uimire. El a avut dreptate. Nu sunt decât ei doi în liniștea totală a muntelui, ei doi în mijlocul imensității albe.
Merg cu o lentoare infinită. Pașii lor lasă urme în zăpada proaspătă. Înaintează cu senzația că nu sunt mai reali decât peisajul, că nu sunt decât două miraje.

S-au întors în camera lor liniștită, la căldură. De la fereastră, Émile mai vede încă cei doi îngeri albi, în zăpadă. Sunt urmele pe care le-au făcut mai adineauri, când s-au lăsat să cadă pe covorul pufos de nea. Joanne stă întinsă pe pat și au apucat-o din nou frisoanele. Dârdâie, înfășurată în șal. Émile pleacă de la fereastră și vine să îngenuncheze în fața ei.
— Te simți bine?
Capul îi tremură. Dinții îi clănțăne.
Émile îi apucă mâinile și o obligă să ridice capul.
— Joanne...
Îi simte răsuflarea caldă când murmură, între două clănțănituri:
— Mi-e frig. Mi-e atât de frig.

Nu și-a scos hainele de exterior. Are încă fularul în jurul gâtului și șalul care o înfășoară. Buzele îi sunt înghețate. El nu-și poate lua ochii de la buzele ei vineții. Émile îi surprinde privirea, care o surprinde pe a lui. Oare și-a dat seama că voia să o sărute?

— A trecut mult timp.

A murmurat atât de încet, încât el nu este sigur că a înțeles.

— Ce anume?

Joanne îl privește țintă, în timp ce chipul îi tremură.

— A trecut o veșnicie de când n-am mai fost atinsă...

Émile simte cum îi bubuie inima. Încearcă să mascheze tumultul din piept. Joanne are încă febra asta blestemată. Fără îndoială, e pradă halucinațiilor. Îi pune mâna încet pe frunte și șoptește:

— O să fie bine, Joanne. Ai un pic de febră. O să mai pun lemne în șemineu, bine?

Buzele ei se lovesc una de alta. Fir-ar să fie, de ce îi este atât de frig? Joanne vorbește din nou cu o voce slabă, tremurată:

— Au trecut aproape doi ani...

El îi strânge și mai tare mâinile într-ale lui și i le masează.

Vocea ei firavă, tremurătoare, abia se aude:

— Mi-e frig... Mi-e atât de frig...

— Știu, Joanne.

O lacrimă îi curge pe obraz și el este aproape surprins că nu se transformă imediat în gheață.

— Nici măcar nu mai știu dacă-mi amintesc...

Émile îi pune mâna pe fruntea fierbinte, apoi îi șterge lacrima de pe obraz.

— Ce să-ți amintești, Joanne?

— Cum este...

— Cum este?

— Să faci dragoste.

El nu știe ce să spună. Continuă să-i maseze mâinile.

I-ar plăcea s-o îmbrățișeze strâns, dar nu știe dacă are voie s-o facă.

— Bineînțeles că-ți amintești, Joanne. Așa ceva nu se uită.

O nouă lacrimă îi curge pe obraz. Émile i-o șterge, apoi își lipește fruntea de a ei, pentru a-i domoli fierbințeala.

— Sunt sigur că o făceai extraordinar de bine, șoptește el. Și... Și sunt sigur că n-ai uitat.

Dinții lui Joanne clănțăne. Răsuflarea ei caldă se contopește cu a lui. O lacrimă de-a ei cade pe încheietura lui Émile.

— Émile, șoptește ea.

— Da...

— Vreau s-o faci.

El nu este sigur că înțelege. Inima îi bate nebunește în piept. Nu vrea să se miște. Preferă să rămână așa, cu fruntea lipită de a lui Joanne. Nu vrea s-o privească în ochi. Nu imediat.

— S-o fac?

Răsuflarea lui Joanne se oprește, n-o mai simte pe buzele lui.

— Da. Să faci dragoste cu mine.

Émile rămâne nemișcat câteva secunde, cu fruntea încă lipită de a ei.

— Eu am...

Îi este greu să-și găsească cuvintele. Joanne nu se clintește. Nu se mișcă. Așteaptă.

— Eu...

Émile îi revede corpul suplu și viguros pe care l-a zărit înainte. Tatuajul cu pomul vieții. Pielea frumoasă, de o strălucire alburie. Privirea pe care i-a aruncat-o. Știa că el o observă. I-a simțit ochii pironiți pe pielea ei. Poate că a înțeles că el îi găsea corpul frumos și că lucrul ăsta îl emoționa. Poate că a înțeles că era dorită...

Émile își ridică încet capul spre ea. Are obrajii mânjiți de lacrimi. Buzele îi tremură. Dacă ar putea, i-ar spune din nou *Am ajuns să te iubesc*, dar nu poate. Totul este blocat în gâtul lui. Totul, în afară de un sunet gutural care țâșnește:

— Bine.

O întinde ușurel pe pat. Îi trage șalul, pe care-l pune lângă ei. Se întinde, lipit de ea, încercând să-i acopere corpul pentru ca tremurăturile să înceteze. Capul lui Joanne se întoarce încet spre al lui. Buzele ei sunt fierbinți când le ating pe ale lui. Răsuflările lor sunt febrile. Tremură și el, la rându-i. Tremură de nerăbdare, de emoție, de dorința de a trăi. Ea murmură cu buzele lipite de ale lui:

— Mi-e atât de frig.

Émile o strânge și mai tare în brațe, o acoperă și mai mult. Îi șterge lacrimile sărutând-o, încearcă să-i alunge tremuratul cu mâinile lui pe care și le-ar dori mai mari.

— M-ai privit adineauri, șoptește ea între două sărutări.

— Da.

Continuă să se sărute, ca și cum ar vrea să se absoarbă unul pe altul. Émile se gândește că e ciudat că asta nu s-a întâmplat mai înainte. Că au așteptat atât de mult.

— Ce ți-ai zis? murmură ea.

— Ce...

— Văzându-mă.

El se rostogolește deasupra ei. Acum nu-i mai este teamă că o strivește.

— Mi-am zis că pari plină de vigoare.

Și mai multe lacrimi curg din ochii lui Joanne, dar el nu le mai lasă să moară pe obrajii ei. Le șterge.

— Vino, murmură Joanne.

— Ce?

— Vino în mine.

— Da... Vin, Joanne.

— Nu... Imediat.

Privirea ei devine gravă.

— Imediat, repetă ea cu duritate. Mi-e atât de frig.

— Se întâmplă toate astea când mâncăm?

Ea dă din cap. Émile are senzația că-i distinge și un zâmbet pe chip.

— Da. Se întâmplă toate astea când mâncăm. Dar și când respirăm, când mergem, când facem dragoste... E de ajuns să fim atenți.

— Arată-mi, vrei? a murmurat el adineauri când era în ea.

Joanne nu mai tremura. Buzele îi redeveniseră roz și ușor umflate. Obrajii îi erau roșii. A întrebat:

— Ce să-ți arăt?

— Arată-mi cum se face dragoste cu adevărat. Așa cum mi-ai arătat cu felia de tort. Cu felia de tort la Eus.

Atunci Joanne și-a pus mâinile pe pieptul lui. El era deasupra ei. Și ea i-a zis:

— Oprește-te.

Émile s-a oprit deasupra ei, deasupra feței ei trandafirii, a umerilor delicați, iar ea a adăugat:

— Simte ce se întâmplă. Simte ce se întâmplă când suntem uniți așa.

Joanne a închis ochii și el a imitat-o. S-a gândit că nu făcuse niciodată așa ceva, o pauză în mijlocul actului sexual. Nu-și oferise niciodată răgazul de a conștientiza trupul lui, trupul celălalt, actul intim la care participau. Nu-și oferise niciodată răgazul de a simți simbioza

corpurilor, circulația energiilor, potrivirea sexelor, limbajul universal pe care-l foloseau.

Au reînceput să facă dragoste, fără chiar să-și dea seama, fără chiar să vrea, ca și cum trupurile lor preluaseră controlul. Ca și cum ceva mai puternic, mai mare îi însuflețea acum. S-au lăsat purtați de acest dans carnal, oprindu-se din când în când pentru a-și asculta răsuflările care își răspundeau și pentru a-și simți venele care zvâcneau. S-au oprit și, în acea stare de neclintire totală, Émile a văzut-o pe Joanne cum capitulează, cum depune armele, cum se abandonează în brațele unui extaz care i s-a părut atotputernic, care aproape că l-a înfricoșat. A încercat să țină ochii deschiși pentru a memora fiecare detaliu al chipului ei, al gurii întreschise, al pleoapelor care băteau ca două aripi de fluture. A încercat să rămână cu privirea țintuită pe chipul ei, dar extazul l-a cuprins și pe el, ca un val imens, ca o forță superioară. S-a prăbușit deasupra ei. A știut că ea o făcuse. Că îi arătase. A știut că ea îl ghidase, cum a făcut cu felia de tort. Cum a făcut cu tot restul.

A rămas minute bune așa, întins peste ea, incapabil să vorbească. Ea a murmurat prima, cu o voce abia perceptibilă.

— Nu-mi mai este frig.

Joanne a adormit acum, dar Émile n-are somn. Rezemat de perne, privește zăpada cum cade afară, și tabloul lui Joanne, așezat pe pervazul ferestrei. Privește umbra lui Pok, făcut ghem pe mochetă. Încearcă să se miște cât mai puțin posibil, luând carnețelul negru pus pe noptieră.

Luna plină luminează suficient de mult încăperea ca să poată scrie câteva rânduri. Habar n-are nici ce zi este, nici ce oră. Dar nu-i pasă.

O noapte de noiembrie, în munți, în timp ce ninge.
Lună plină.

„Trebuie să mergi prin beznă pentru a zări lumina." (Denis Lapointe)

Pentru Joanne, adormită lângă mine. Cea care mi-a arătat în cele din urmă lumina.

— Unde te duci?

Doar ce a deschis ochii. Lumina zilei îl orbește și trebuie să clipească de mai multe ori pentru a fixa

imaginea. Dar nu a visat. Joanne s-a trezit, este îmbrăcată din cap până-n picioare, cu un fular în jurul gâtului.

— Oh, zice ea, întorcându-se spre el. M-am gândit... Vreau să merg să dau o mână de ajutor pe șantier în dimineața asta.

Lui îi este greu să înțeleagă ce s-a întâmplat între ei azi-noapte. Încă mai simte o căldură ciudată în capul pieptului.

— Ești sigură?

Joanne încuviințează. Are privirea ei hotărâtă și fața impasibilă.

— Nu mai am febră.

— Lasă-mă să văd.

Ea își dă ochii peste cap în timp ce se apropie de pat. Émile îi pune mâna pe frunte.

— Bun... OK.

Trebuie să se dea bătut. Nu mai are febră. Și arată bine. Este ușurat s-o vadă așa.

— Pregătești micul-dejun? Fac un duș și vin și eu.

— Bine.

Este ciudat s-o vezi pe Joanne în bucătărie, alături de Albain și Vance. Aceștia o privesc uimiți. Nimeni nu scoate niciun cuvânt.

— Văd că ați cunoscut-o pe Joanne, zice Émile când intră în micuța lor bucătărie ștergându-și părul cu un prosop.

Cei doi tipi confirmă. Par tulburați să aibă o fată printre ei.

— Vine să lucreze cu noi astăzi.

Joanne este tăcută, înfășurată în fularul ei. Așteaptă, cu bolurile pe care le-a pregătit în față. Émile se așază lângă ea. Ea îi arată cafeaua caldă, pâinea proaspătă și untul, aduse în fiecare dimineață de Hippolyte, în zori.

— Ai mai lucrat pe șantier vreodată? o întreabă Émile mușcând din felia de pâine.

Joanne are un zâmbet enigmatic. Și în cele din urmă recunoaște:

— Da.

O dor genunchii din cauză că-și petrece zilele punând dale pe blestemata asta de verandă. Léon pare la fel de istovit. Vara s-a instalat deja la Saint-Suliac și soarele bate cu putere în geamurile verandei. Sunt lac de sudoare.

— Un ceai cu gheață? întreabă Joseph, vârându-și capul prin ușa de sticlă întredeschisă.

Este afară, în mijlocul tufelor lui de tomate.
— Tată! oftează Joanne, ridicându-se cu o grimasă. N-ar trebui să stai afară pe o asemenea căldură.
— Nu-i de ajuns că n-am dreptul să vă ajut? Ar trebui să stau singur cuc, închis în casă?
Pare iritat. Suportă foarte greu odihna impusă de medic. Dar Joanne nu cedează. Luna trecută, a făcut din nou un infarct.
— Du-te la umbră câteva minute, tată. O să-ți aduc eu un ceai cu gheață.
Joseph bombăne un pic, dar până la urmă se ridică, își scutură mâinile pline de pământ. A doua criză cardiacă a fost mai serioasă decât prima. S-a prăbușit în mijlocul grădinii de legume. Joanne l-a găsit. Medicii i-au făcut niște examene mai minuțioase și diagnosticul a căzut ca un fulger. Insuficiență cardiacă. I-au fost prescrise trei-patru pilule diferite, pe care trebuie să le ia la fiecare masă. Medicii l-au sfătuit să evite soarele, să facă mișcare în fiecare zi, dar fără să se suprasolicite. Joanne are grijă să-i ridice pernele în fiecare seară când merge la culcare. Medicii au spus că asta l-ar ajuta să respire mai ușor.
— Ai nevoie de ajutor? întreabă Léon în timp ce ea se duce în bucătărie.
— Nu, mă descurc.
Joanne scoate din frigider băutura pe care tatăl ei a lăsat-o la infuzat toată noaptea. Mentă proaspătă din grădină cu un pic de miere. Apoi i-o duce în salon, unde stă așezat, la răcoare.
— Poftim.
Încă mai are un aer încordat când își bea cu lăcomie infuzia. Soneria telefonului aflat în holul de la intrare îi ia prin surprindere pe amândoi.
— Răspund eu! zice Joanne.
Este uimită de vocea care răsună în telefon. O voce feminină, arogantă, ușor tăioasă.
— Bună ziua, sunt doamna André. Aș putea vorbi cu fiul meu, vă rog?
Joanne rămâne pentru câteva clipe fără glas. Au trecut șapte luni de când Léon s-a mutat aici și n-a mai avut niciun contact cu părinții lui.
— Alo? zice doamna André cu nerăbdare.
— Da... Mă duc să-l anunț.
— Aștept.
Joanne simte o greutate în piept. Ce se întâmplă? Speră ca acest apel să nu anunțe vreo veste proastă...

Léon stă aplecat deasupra pardoselii și își șterge fruntea oftând, când ea își face apariția pe verandă. Îi întinde telefonul și șoptește:

— Mama ta.

El pare la fel de surprins ca și ea. Joanne îi lasă aparatul și pleacă în tăcere.

Câteva clipe mai târziu, Léon vine în salon. Joanne și Joseph, cu paharele de ceai rece în față, îl măsoară din priviri cu îngrijorare.

— Totul e bine? Nimic grav?

Léon pare nedumerit și încă șocat.

— Nu. Nimic grav... Cred că vor doar să reluăm legătura.

Joanne îi zâmbește cu ușurare și îi ia mâna într-a ei.

— Ăsta-i un lucru bun, nu?

El încuviințează, fără ca tulburarea de pe chip să-i dispară.

— Mă invită la cină mâine-seară.

Joseph întreabă nonșalant:

— Singur?

Ceea ce provoacă o oarecare tulburare pe chipul lui Léon.

— Da, zice el jenat.

— Asta-i bine, declară Joanne. Este un lucru bun.

El afișează un zâmbet slab.

— Da, zice în cele din urmă. Așa cred.

Seara, în pat, Joanne se lipește de el. Îl simte încă tulburat. Îi șoptește la ureche:

— Știi, am putea să le propunem să vină la cină acasă la noi, într-o seară...

El se întoarce brusc spre ea, uimit.

— Vorbești serios?

— Ar cam fi timpul să îngropăm securea războiului, nu-i așa?

Surpriza este prea puternică pentru ca Léon să poată vorbi.

— Dacă eu și tata nu facem un pas spre ei, părinții tăi nu-l vor face niciodată, nu?

Joanne simte brațul lui Léon cuprinzând-o și gura care îi sărută urechea. Îi șoptește:

— Te iubesc, știi?

— Da.

— Le voi spune. Promit.

În seara aceea, fac dragoste cu și mai multă pasiune ca de obicei. Nu bănuiesc că Léon se va întoarce abătut luni

seara, anunțând cu o voce stinsă:

— Au refuzat invitația.

Nu bănuiesc nici că el va continua să meargă la cină la părinții lui în fiecare săptămână, în pofida refuzului lor de a-i vizita, lăsând-o pe Joanne tot mai tristă în căsuța lor.

— Am terminat șarpanta săptămâna trecută, o informează Albain pe Joanne când ajung pe șantier prin zăpada până la genunchi. Acum perforăm zidurile ca să facem niște deschizături. Înțelegi despre ce vorbesc?

În mod clar, Albain este foarte vorbăreț. În timp ce Émile și Vance se apucă de treabă în tăcere, Albain începe să-i povestească lui Joanne viața lui.

— Sunt tâmplar de meserie, știi? Am făcut asta vreme de cincisprezece ani. Am trăit mult timp în Pirinei. Este o zonă care îmi place mult. Apoi a trebuit să ne mutăm când soția mea a fost transferată. Ne-am stabilit în Toulouse. Să revin aici e ca și cum m-aș întoarce în trecut, înțelegi?

Joanne nu-l ascultă cu adevărat. Se mulțumește să țină schela pe care este cocoțat Albain și să aibă grijă să nu se miște din loc când el străpunge zidul cu ajutorul unui polizor. Când zgomotul asurzitor al polizorului se oprește, vocea lui Albain se aude din nou:

— După asta, după ce terminăm de perforat, o să ne ocupăm de glafuri. E ceea ce fac Émile și Vance acolo...

Pauza de prânz vine mai repede decât se aștepta Joanne. După-amiază, Émile o salvează și o ia cu el pentru a finaliza glafurile de care s-a ocupat azi-dimineață. De data asta, Vance e cel care suportă trăncăneala lui Albain și Joanne nu poate fi decât mulțumită.

— Deci, cum ți s-a părut prima zi? o întreabă Émile după ce ea face un duș fierbinte, la sfârșitul după-amiezii.

— E bine să faci din nou mișcare.

El îi zâmbește.

— Nu cred că ți-am spus... Azi a fost ultima zi a lui Vance. Se întoarce în Germania ca să petreacă Sărbătoarea Sfântului Nicolae în familia lui. Aici, pe domeniu, au un soi de tradiție. De fiecare dată când pleacă un voluntar, dau o mică petrecere la care participă și Hippolyte. Este în seara asta.

Ea încuviințează din cap.

— Dacă ești prea obosită, bineînțeles că....

— Nu. E în regulă. Voi veni.
— Ah, și încă ceva...
— Da?
— Le place mult să joace cărți... și să bea vin. Mi-e teamă că o să dureze ceva.

Are o expresie prin care pare să se scuze, dar ea îi zâmbește din nou.

— OK. S-ar putea să fie plăcut.

Temperatura se apropie de douăzeci și șase de grade în micuța bucătărie. Șemineul a fost burdușit cu lemne. Alcoolul din pahare a înfierbântat chipurile. Un abur gros s-a depus pe geamuri. Hippolyte a comandat mezeluri, brânzeturi locale, pâine proaspătă și mai multe sticle de vin roșu.

— Ce-mi plac supermarketurile, îi mărturisește Hippolyte lui Joanne. Avem aici ceea ce se numește *Tut Tut*.

— Ce este?

— O camionetă care ne livrează produse proaspete din regiune. Nu mă aprovizionez decât de la *Tut Tut*. Uite, gustă ăsta. Este vin din Béarn. Un cabernet.

Nu-i dă de ales. Îi umple paharul automat. Este greu să nu te lași în voia plăcerii și a căldurii momentului. Obrajii sunt roșii, vocile din ce în ce mai puternice. Vance face pe toată lumea să râdă încercând să pronunțe „champagne“ cu accentul lui german. Și apoi Hippolyte le spune povestea satului Aas și toți îi sorb cuvintele. Le povestește că Aas este numit „țara fluierătorilor“ întrucât locuitorii lui au o particularitate: cu mult timp în urmă, înainte de apariția noilor mijloace de comunicare, aveau obiceiul să comunice fluierând de la o margine a văii la alta.

— Vedeți voi, valea formează un soi de conductor de unde. Puteai deci să fluieri ca să comunici între pășuni și sat.

— Serios? întreabă Albain sceptic.

— Ciobanii reușeau să se facă înțeleși până la o distanță de 2,5 kilometri! Dezvoltaseră un adevărat limbaj, un limbaj fluierat destul de complex care se transmitea din generație în generație!

Toată lumea de la masă este uluită.

— Dar acest limbaj a dispărut odată cu apariția noilor tehnologii de comunicare.

Vance întreabă, cu accentul lui sacadat:

— Dumneavoastră îl vorbiți?

— Bineînțeles. Bunicul meu m-a învățat când nu eram decât un țânc.

Și uite-așa se trezesc cu toții, destul de beți fiind, că-și pun două degete sub limbă, încercând să fluiere. Tot dând pahare pe gât, reproduc din ce în ce mai puțin fidel notele fluierate de Hippolyte de fiecare dată, dar bătrânul cioban nu renunță.

— Trebuie să stăpânești limba occitană ca să poți învăța limbajul fluierat, spune el.

Încearcă să-i facă să repete cu voce tare „apèra lo medecin“ care înseamnă „appelle le médecin“ (cheamă doctorul), apoi îl fluieră între degete. Asocierea neplăcută de sunete care urmează se transformă într-un râs general și Vance declară, între două hohote de râs:

— Și se mai zice că limba germană este grea!

23

A doua zi dimineață, Émile își simte capul greu și dureros. Este mahmur. A băut într-adevăr cam mult vin. Chiar și Joanne. Vance și-a luat la revedere azi-noapte, apoi s-a dus să se culce fiindcă pleca în zori cu autobuzul, din fața bisericii din Aas.

Se întoarce pe partea cealaltă, strâmbându-se. Lumina zilei îi intensifică durerea pe care deja o simte în tâmple.

— Joanne?

Se ridică ușor. Ea nu este în pat. Îi zărește silueta, cocoțată pe pervazul ferestrei. Are telefonul la ureche și el își simte inima bubuindu-i în piept. Primul lucru la care se gândește este: „Léon!“ Nu i-a spus niciodată lui Joanne despre conversația telefonică pe care a avut-o cu Léon... Joanne întoarce capul spre el. Este palidă și tremură un pic.

— Ce se întâmplă?

Ea se ridică în picioare cu gesturi de o lentoare îngrijorătoare. Vine spre el, se oprește în fața patului și îi întinde telefonul.

— Ce este?

Inima îi bate foarte repede. Respiră cu greutate. Simte că ceva nu este în regulă, dar este incapabil să-și adune gândurile. Se gândește la Léon. Dar de ce i-ar întinde Joanne telefonul?

— Am primit un mesaj vocal, spune ea cu o voce ciudat de răgușită.

El nu înțelege. Ia telefonul și îl lipește de ureche, în timp ce Joanne se întoarce încet să se așeze pe pervazul ferestrei. Vocea robotului răsună în aparat:

„Mesaj primit azi-dimineață, la ora opt și treisprezece minute“.

Un declic, un zgomot înăbușit și apoi o voce de femeie:

„Bună, Joanne, bună, Émile. Sunt Annie. Eu...“

Încă un sunet înăbușit pe care Émile nu reușește să-l identifice.

„Vă sun pentru a vă anunța că mama s-a prăpădit... Aseară. S-a dus în ceruri. N-a suferit... A... A murit în somn.“

Are senzația că inima lui e în cădere vertiginoasă. Îi cade în piept, apoi jos, mai jos, pare că până la pământ, gata să străpungă parchetul. Émile ridică încet capul; și-l simte greu, ca și cum ar cântări tone. Pe pervazul ferestrei, fața lui Joanne este scăldată în lacrimi. N-au nevoie să vorbească. Știu că împărtășesc aceeași durere.

El lovește, lovește și iar lovește cu dalta în piatră. Mâinile îi sunt crăpate de frig. S-a și rănit în mai multe locuri. Are tăieturi. Dar nu mai simte nimic.

— Émile...

Vocea lui Joanne răsună în spatele lui. N-a auzit-o venind, mergând prin moloz.

— S-a înnoptat de-a binelea. Ar trebui să vii înăuntru.

Émile ridică din umeri.

— E-n regulă. Termin fereastra asta.

— Sunt minus opt grade.

— Mai am mai puțin de-o oră. Du-te la căldură. Vin și eu.

Joanne ezită. Așteaptă în picioare, neștiind ce să facă. Căciula și fularul enorm îi ascund aproape toată fața. Este a treia oară când vine după el. Ea și Albain au părăsit șantierul în urmă cu cinci ore. Émile le-a spus: „Termin asta și vin". Dar este tot acolo și, de câte ori apare Joanne, repetă același refren: „Termin asta și vin". Ea a înțeles că avea nevoie să dea cu dalta ca să se elibereze de durere, să spargă pietrele una câte una, să le sfărâme. Asta îi aduce o oarecare ușurare. Dar a înțeles și că el ar putea să-și petreacă noaptea acolo. Ezită. Se pregătește să spună ceva. Dar nu știe ce...

— Fă-mi loc.

Émile tresare auzindu-i vocea. A crezut că a plecat. Dar nu, după cum se vede, e tot acolo.

— Poftim? întreabă el.

Se întoarce și o vede aplecându-se și luând o daltă care zace printre dărâmături.

— Ce...

— Fă-mi loc, repetă ea.

Are același aer hotărât ca în noaptea aceea, când a zis: „Vino în mine, imediat". El se supune fără să se grăbească. Se dă într-o parte și o vede ocupându-și locul lângă el, în fața scobiturii pe care a făcut-o.

— O să te ajut, îi spune ea.

Încep să lovească amândoi. *Cling. Cling. Cling.* Pietrele cad una câte una. Ei lovesc iar și iar. Nu se opresc. Și

loviturile lor își răspund, până foarte târziu, în liniștea nopții.

Mulțimea s-a adunat în fața bisericii Saint-Vincent. Jean, bătrânul cioban, este acolo, ca și alți bătrâni ai satului. De departe, se zărește Annie, cu fața acoperită de un văl negru, împreună cu soțul ei, copiii și nepoții. Émile și Joanne sunt și ei în mijlocul mulțimii. S-au luat de mână. Se simt puțin singuri și pierduți în mijlocul acestei mase de oameni necunoscuți. Privesc în tăcere lunga procesiune care înaintează în biserică. Recunosc niște prieteni ai lui Annie, pe care i-au vizitat în timpul celor câteva luni petrecute la Eus. Se salută sobru, cu un semn din cap. În jurul lor, străduțele sunt acoperite cu zăpadă. Eus este frumos iarna. Poate și mai frumos decât vara. Clopotul bisericii începe să bată. Un dangăt. Două dangăte. Trei. Un murmur străbate adunarea. Mulțimea începe să înainteze, pentru a intra în biserică și Émile o trage pe Joanne de mână.

— Hai, vino, îi zice el cu blândețe.

Înăuntru e foarte frig. S-au așezat pe ultimele bănci, în fundul bisericii, foarte aproape de ușile din stejar, și sunt asaltați de curenți de aer rece. Se țin de mână pe toată durata slujbei.

Viața lui Myrtille este evocată de cele patru fiice și de unul dintre gineri. Se vorbește mult de Eugène, de iubirea pe care au știut să și-o dăruiască, de bucuria de a se revedea în ceruri. Se vorbește despre cât de fericită a fost Myrtille când a devenit bunică, apoi străbunică, și despre forța ei de caracter. Este o ceremonie sobră, emoționantă. Sicriul este urmat de o procesiune imensă și tăcută.

Pe scările bisericii, Anne se apropie de ei. Are o batistă mototolită în mână și ochii îi sunt umezi, dar le zâmbește cu căldură când îi îmbrățișează.

— Myrtille ar fi fost fericită să vă știe aici.

Ei dau din cap fără să spună nimic.

— Era nerăbdătoare să vă revadă de Crăciun. Tăia zilele din calendar. Pregătise deja patul, în camera de sus.

Nu se simt în stare s-o privească în ochi pe Annie. Émile e cel care își ia curajul de a-i răspunde, cu o voce gravă:

— Ne pare sincer rău... Ar fi trebuit să venim mai devreme...

Dar Annie îl întrerupe, punându-i cu delicatețe o mână pe umăr.

— N-are de ce să vă pară rău. Nici nu vă închipuiți cât de mult i-ați luminat viața, amândoi. N-am mai văzut-o atât de vioaie și de veselă de ani de zile. A plecat fericită, credeți-mă.

Annie îi surprinde privirea lui Joanne, când aceasta înalță capul și se uită drept în ochii ei.

— Și pentru asta voiam să fiți aici amândoi. Voiam să vă mulțumesc.

Privirea ei încețoșată de lacrimi trece de la Joanne la Émile și niciunul din ei doi nu reușește să scoată vreun cuvânt. Au nevoie de câteva secunde și, de data asta, Joanne e cea care murmură:

— Nu. Noi am venit să-i mulțumim ei.

Annie pune o mână pe brațul lui Joanne și îl strânge cu emoție, apoi se întoarce și le arată procesiunea.

— Îi ducem sicriul la cimitir. Veniți cu noi?

Ei încuviințează în tăcere.

Joanne și Émile încheie cortegiul, în frigul înghețat de noiembrie.

— Ai plăcuța? întreabă Émile.

Când au sosit azi-dimineață, au pus să fie gravată o plăcuță frumoasă la un artizan sculptor din Eus. Este un simplu dreptunghi de sticlă transparentă, pus pe un soclu negru, la fel de sobru. Pe ea e un citat, cu niște litere albe, frumoase. Émile a avut ideea să fie mai degrabă un citat decât o frază banală. L-au ales împreună aseară, răsfoind cărțile vechi și îngălbenite cumpărate de Joanne.

Oamenii sunt precum vitraliile. Strălucesc atâta timp cât e soare, dar, când se lasă întunericul, frumusețea lor nu apare decât dacă sunt luminați din interior. (Elisabeth Kübler-Ross)

Lui Myrtille, a cărei frumusețe ne-a luminat o parte din drum.

Cu prietenie,

E&J

Privesc sicriul coborând în mormântul în care Eugène se odihnește deja. Membrii familiei sunt în primele rânduri. Ei au rămas în spate, cu fețele ascunse în fulare. Émile nu se poate abține să nu-și spună că, data viitoare când Joanne va trebui să asiste la un astfel de spectacol, în sicriu va fi el. De aceea nu-i poate da drumul la mână. I-o strânge într-a lui cu putere.

Se întreabă ce fel de dreptate există pe pământul ăsta odios. Tatăl ei, fiul ei, și acum el. Joanne este oare

condamnată să-i vadă murind pe toți oamenii de care are grijă?

Membrii familiei s-au așezat de-o parte și de cealaltă, ca să lase mulțimea să se apropie într-un șir care pare interminabil. Fiecare vine să-și ia un ultim rămas-bun de la Myrtille, în fața gropii, și să depună o jerbă. Émile și Joanne sunt ultimii din șirul care înaintează încet, într-o liniște deplină.

— Joanne...

Émile a scos un sunet care se aude abia un pic mai tare decât o șoaptă. Ea întoarce fața spre el, cu o expresie întrebătoare.

— Ți-ar fi mai ușor dacă aș fi incinerat?

Joanne nu-și ferește privirea. Se uită drept în ochii lui încercând să rămână impasibilă.

— Da... Cred că da.

Tace, întrucât una dintre fetele lui Myrtille se întoarce pe alee pentru a saluta o cunoștință, chiar în fața lor. După câteva secunde, ea pleacă și Joanne șoptește din nou:

— Dar nu asta-i întrebarea.

— De ce? răspunde el în șoaptă.

— Este decizia ta. Îți aparține.

— Vreau doar să fac în așa fel încât să-ți fie lucrurile mai suportabile.

Joanne clatină ușor din cap, uitându-se drept în față.

— Dacă nu reușești să iei decizia pentru tine, atunci gândește-te la familia ta... La ce ar vrea ei. Nu la mine.

— Vreau să fiu incinerat.

Ea rămâne perfect impasibilă, cu privirea ațintită în continuare drept înainte.

— Ești sigur?

— Sunt sigur.

O ușoară tresărire, la nivelul gâtului, trădează emoția bruscă a lui Joanne și Émile înțelege că a luat decizia bună.

Ei sunt ultimii care-și depun plăcuța în fața mormântului lui Myrtille și Eugène. Începe să ningă când vin să-și prezinte condoleanțele membrilor familiei.

— Cine sunteți? întreabă o femeie care trebuie să fie una dintre fetele lui Myrtille.

Annie e cea care răspunde în locul lor:

— Sunt acei tineri pe care mama i-a luat sub ocrotirea ei.

Joanne și Émile nu se așteptau la acest răspuns. Și cu atât mai puțin la exclamația veselă a femeii:
— Oh! Pe voi v-a cununat mama!
Se aud murmure amuzate.
— Nu i-a cununat ea, Marie, intervine Annie zâmbind. Primarul a făcut-o.
— Știu, răspunde Marie. Dar așa povestea ea. Nu?
Câțiva îi răspund dând din cap, emoționați. Zâmbind. Émile și Joanne zâmbesc și ei, un pic intimidați.
— Da... Noi suntem.
— Mama vă iubea mult, le spune Marie.
Își pune mâna pe umărul fiecăruia.
— Vă mulțumesc că ați venit.

Ei se îndepărtează braț la braț, luând-o înapoi pe aleea centrală a cimitirului. În spatele lor, familia lui Myrtille s-a reunit în jurul mormântului și unii spun rugăciuni.
— Facem o plimbare înainte de a ne întoarce? întreabă Émile.
Joanne e de acord. Vor să-și ia un ultim rămas-bun de la Eus. Nu se vor mai întoarce aici. Émile încearcă să nu se mai gândească la promisiunea pe care i-au făcut-o lui Myrtille... La faptul că Joanne nu mai are unde să se ducă acum.

În noaptea asta, micuța cameră a anexei răsună de suspine înăbușite. Ca niște gemete de durere care se contopesc cu răsuflarea lor. De data asta, n-au avut nevoie să vorbească. Le era frig. Se simțeau goi pe dinăuntru. Și o dorință nestăvilită de a trăi. O nevoie de a se umple unul pe celălalt.
Suspinele se aud până târziu în noapte și se sting încet-încet, lăsându-le trupurile să plutească în derivă într-o stare de liniște fragilă.

— Domnișoară Joanne? Domnișoară Joanne?
Joanne se trezește brusc. A ațipit așteptând ca Émile să se întoarcă de pe șantier în seara asta. Petrece ore întregi acolo de când au primit telefonul de la Annie... Albain și Joanne se opresc pe la trei-patru și vin la căldură. Joanne se apucă să picteze sau să se joace cu Pok. Dar Émile rămâne până târziu. În general, până pe la opt seara. Datorită lui, șantierul a avansat mult și Hippolyte e mulțumit, dar Joanne nu știe dacă trebuie să vadă acest lucru cu ochi buni. Émile își petrece zilele într-o tăcere totală, lucrând mai repede decât oricine, iar seara nu

vorbește aproape deloc. Mai deunăzi a zis doar că îi pare rău, că era prima oară când pierdea pe cineva apropiat, că avea nevoie doar de puțin timp ca să-i treacă.

— Domnișoară Joanne?

Vocea lui Hippolyte e cea care o trezește din somn. Se ridică și se deplasează până la ușa camerei. Hippolyte e pe culoar, cu un aer îngrijorat.

— Ce se întâmplă?

— Cred că Émile a căzut pe șantier. Nu vrea să chem medicul.

Îi ia ceva timp să înțeleagă ce-i spune bătrânul cioban. Este încă pe jumătate adormită.

— A căzut? repetă ea.

— Nu știu ce mai făcea pe șantier la ora asta... Probabil că s-a lovit la cap. Spune cuvinte incoerente. Nu vrea să chem medicul...

Străbate camera cu pași mari și își ia șalul negru de pe pat.

— Vin acum.

Hippolyte rămâne mai în urmă în timp ce ea se duce spre Émile, care stă în mijlocul molozului. Are un aer buimac. Joanne nu crede că a căzut. Se gândește că trebuie să fie un nou *black-out*. Când se apropie, simte că parcă i-a trecut cineva cu tăvălugul peste corp, dar se străduiește să-și păstreze o figură calmă.

— Émile?

O cuprinde spaima în clipa în care vede același lucru în ochii lui ca la Bages, când nu mai știa cine este ea. Dar acum e diferit. Émile pare s-o recunoască, este doar agitat și extrem de nervos. Privește în jurul lui ca și cum ar vedea șantierul pentru prima oară și n-ar înțelege ce caută acolo.

— Joanne... Când am venit aici? o întreabă când ea ajunge în fața lui.

Ea nu îndrăznește privească în spate, la Hippolyte. Încearcă să-i răspundă cât mai încet posibil.

— Acum trei săptămâni.

Dar Émile scutură din cap cu iritare.

— Încetează. Nu-i adevărat.

Ea repetă în șoaptă:

— Ba da. Am ajuns aici acum trei săptămâni.

Din nou, scutură agasat din cap.

— Eram la Eus. Îmi amintesc foarte bine. Copacii de pe străduțe își pierdeau frunzele.

Joanne se străduiește să-i dea dreptate, mascându-și îngrijorarea.
— Da, e-adevărat.
— Asta se întâmpla acum două zile. Poate chiar mai eram acolo azi-dimineață. Eram acasă la Myrtille și tu lucrai la Coco Glacier!
Joanne face un efort să-i susțină privirea și să rostească răspicat:
— Nu.
— Cum adică nu?
Este din ce în ce mai jenată de prezența lui Hippolyte în spatele lor. Cu atât mai mult cu cât bătrânul cioban își drege glasul acum și intervine:
— Vedeți, domnișoară Joanne, cred că a fost o căzătură urâtă. Nu trebuie să-l lăsăm în starea asta. O să chem un medic.
Ea se străduiește să rămână calmă și să țină situația sub control.
— Nu cred că a căzut...
Hippolyte o privește cu neîncredere. Émile rămâne tăcut, iar mușchii feței îi zvâcnesc.
— El... Suferă de Alzheimer precoce.
Émile nu reacționează la aceste cuvinte și nici la vocea ei tremurătoare. Hippolyte se încruntă.
— De ce anume suferă?
— De o maladie care-i afectează memoria. I se... I se întâmplă astfel de lucruri din când în când...
Hippolyte o privește tot cu neîncredere. Joanne insistă, încercând să pară mai sigură:
— Nu-i nimic. O să-și revină. N-are nevoie de medic, ci doar de puțin timp.
Privirea lui Hippolyte trece de la unul la altul. În mod evident, nu știe ce să facă.
— Sunteți sigură?
— Da. Totul e bine. Îl duc în cameră. O să se odihnească și mâine se va simți mai bine.
Hippolyte ezită o secundă, apoi dă din cap.
— Totuși... Supravegheați-l... Dacă are amețeli sau greață...
— O să chemăm un medic dacă este cazul, îl asigură Joanne.
Bătrânul cioban se îndepărtează încet. Câinele lui, Mystic, aleargă spre el prin zăpada proaspătă. Joanne răsuflă ușurată. Când se întoarce spre Émile, el o privește ca și când ar fi nebună, ca și cum i-ar fi groază de ea.

— De ce m-ai adus aici?

Joanne înghite în sec. Nu mai știe cum s-o scoată la capăt și nici cu ce să înceapă.

— Émile...

— Ce?

— Tu ai vrut să venim aici...

Tonul lui este aproape agresiv când ripostează:

— Minți!

— Nu...

— Ai spus-o chiar tu, eram la Eus! Atunci de ce suntem aici acum? Myrtille trebuia să organizeze o petrecere cu niște prieteni.

Joanne închide ochii încet, sperând din tot sufletul că, atunci când îi va deschide, el își va fi recăpătat memoria.

— Nu.

— Cum adică nu?

Tonul lui Émile este insistent.

— Au trecut două luni de când am plecat de la Myrtille.

El își pierde răbdarea. Joanne nu e în stare să-și adune gândurile ca să-l calmeze, ca să găsească ceva liniștitor să-i spună. Se mulțumește să murmure:

— Vino. Vino la căldură. O să-ți explic.

Dar el nu se mișcă. N-are de gând să plece de pe șantierul plin de moloz.

— Explică-mi acum.

— Bine... Am... Am mers la Peyriac-de-Mer... Apoi la Bages... Nu-ți amintești? L-am cunoscut pe Sébastian, pescarul... Și pe Lucky, câinele lui.

Joanne nu îndrăznește să se uite în ochii lui, să-i vadă disperarea din privire.

— După asta, ne-am dus să vedem marea. Am mers la Gruissan.

Ea își ține ochii în jos, uitându-se fix la picioarele lui, la ghetele îmblănite, și se grăbește să continue:

— Eu m-am îmbolnăvit. Aveam febră mare și m-ai adus aici ca să stăm la căldură.

Joanne îndrăznește să-i arunce o privire, dar el îi întoarce spatele. Merge în direcția zidului opus, ca și cum acest lucru l-ar putea ajuta să suporte tot ce i se întâmplă.

Se oprește brusc din mers și se întoarce cu fața spre ea. Scutură din cap. Este prima dată când se comportă astfel. De obicei, intră în panică. E cuprins de disperare. Dar de data asta, nu. Pare convins că are dreptate, că ea este cea care minte. E aproape agresiv.

— Marjorie a spus întotdeauna că ești instabilă!
Joanne face ochii mari. Nu mai înțelege nimic.
— Poftim?
— Te considera insolentă și iresponsabilă.
Joanne este incapabilă să răspundă ceva. Nu l-a mai văzut niciodată în halul ăsta de derutat.
— Avea dreptate. Uite unde m-ai adus! Suntem la dracu-n praznic! Tu ai pus totul la cale. Sunt planurile tale. Micile tale dorințe care au întâietate!
Joanne se dă un pas înapoi, aproape imperceptibil. Îi vine să fugă. Îi vine să se îndepărteze de el cât mai repede cu putință.
— Da, așa! se rățește el cu furie. Cară-te! E specialitatea ta, nu?
Joanne se mai dă un pas înapoi. Acum chiar că i se face frică. Simte un nod în gât care crește și începe să o sufoce.
— Dar puțin îmi pasă că te cari, Laura. S-a terminat! Nu te mai iubesc! Nu mă mai interesează părerea ta!
Ea nu recunoaște chipul ăsta, nu l-a văzut niciodată. Nu este acel Émile pe care l-a cunoscut în urmă cu cinci luni.
— CARĂ-TE!
Vocea agresivă răsună între zidurile șantierului. Joanne nu se lasă rugată.

Încă mai simte acel nod în gât când se trezește, a doua zi dimineață. Acel nod care-i blochează gâtul. A stat câteva secunde să-și amintească episodul din ziua trecută și să înțeleagă de ce îi este atât de greață. Când deschide ochii, înțelege că Émile n-a dormit cu ea. Pătura a rămas perfect întinsă pe partea lui. Pe pernă nu se zărește nicio urmă că și-ar fi pus capul pe ea. Dar cel mai îngrijorător e faptul că paltonul și fularul lui Émile au dispărut din cuierul de pe ușă. Își simte inima bătând cu putere. Fir-ar să fie, de ce n-o fi ascuns ea cheile rulotei? Se ridică încet, cu mișcări nesigure. Pardoseala e înghețată. Totul se clatină în jurul ei. Îi vine să vomite. Îi e greu să înțeleagă că s-a întâmplat așa ceva, că și-a ratat misiunea... Într-un mod lamentabil. Promisese să facă în așa fel încât Émile să nu se întoarcă acasă. Dar ieri a preferat să fugă și să se ghemuiască în pat, cu inima bătându-i și cu urechea la pândă, supraveghind zgomotele de pași din anexă. Ar fi trebuit să insiste, să încerce să-l aducă pe calea rațiunii. Dar ea nici măcar n-a încercat. Era prea ușurată să părăsească șantierul. La drept vorbind, îi este rușine s-o

recunoască, dar și-a dorit ca el să plece, să dispară. Nu i-a plăcut acel Émile care se afla în fața ei aseară. A speriat-o. Părea teribil de furios. I-a strigat niște cuvinte care nu-i erau adresate... Care îi erau adresate fără îndoială alteia.

Se agață de clanța ușii, se chinuie s-o deschidă fără să-și piardă echilibrul. Dă nas în nas cu Albain, care se pregătea să bată.

— Ah! Ești aici.

Pare să nu înțeleagă ce se întâmplă, de ce este ea acolo, atât de albă la față, înfășurată în pled, îmbrăcată încă în pijama.

— Hippolyte credea că l-ai dus pe Émile la medic.

— Poftim?

Albain continuă s-o studieze, îngrijorat. Probabil că este foarte palidă.

— Din pricina căzăturii de ieri... de pe șantier.

El îi cercetează expresia feței. Joanne clatină din cap.

— N-a căzut.

Dar Albain o întrerupe:

— Rulota nu mai este aici. Hippolyte credea că l-ai dus tu undeva.

Joanne clatină iar din cap, incapabilă să răspundă.

— Știi unde este?

— Nu.

Émile a plecat. N-a recunoscut-o ieri. Nu în întregime. Era convins că este o mincinoasă ordinară. Îi era greu să se situeze în timp. Își amintea de Eus și de Myrtille, dar nu și de Bages, nici de Gruissan. Ar fi trebuit să-i arate carnetul de însemnări... Să-l oblige să citească puțin câteva pasaje. În loc de asta, ea s-a dus să se ascundă sub pătură... Și el s-a întors la familia lui. O să fie internat în centrul de studii clinice. A dat-o în bară.

— Poate că s-a dus să facă o plimbare, sugerează Albain care vrea să fie amabil, văzând-o atât de palidă.

Apoi arată înspre bucătărie:

— Ți-am lăsat cafea. Voi fi pe șantier. Vino și tu când ești gata. Cred că Émile se va întoarce în cursul dimineții. Nu-ți face griji.

Joanne nu mai știe ce ar trebui să facă. Este debusolată și se simte total pierdută aici, pe acest domeniu, fără Émile. Vinovăția pe care a simțit-o azi-dimineață, când s-a trezit, la ideea că l-a lăsat să plece se transformă încet-încet în disperare și furie. Cum a putut el să facă asta? Cum a putut s-o abandoneze aici, în mijlocul munților? O voce din capul ei îi răspunde: *Dar tu nu exiști. El nici*

măcar nu te recunoaște. Se străduiește să n-o ia în seamă, să se gândească mai degrabă că Albain are dreptate, că s-a dus să facă o plimbare, că se va întoarce. Așa că merge pe șantier, căci nu vede ce altceva ar putea să facă.
— Ce sarcină avem azi?
— O să începem să punem ferestrele.
Albain îi vorbește iar de experiența lui de tâmplar. Dacă n-ar fi avut-o, n-ar fi în stare să pună ferestrele lui Hippolyte. Dar Joanne își ridică fularul pe față și încearcă să se teleporteze în altă parte, în altă epocă, în altă casă, în alt moment al vieții ei, când era mai liniștită și mai inocentă. Nu vrea să se gândească la fuga lui Émile. Preferă să fie la Saint-Suliac, în căsuța de piatră.

Undeva, în amintirile lui Joanne, Léon bate la ușa de la baie cu îngrijorare.
— Totul e bine acolo, Jo?
Ea stă în picioare în mijlocul căzii și contemplă dâra de sânge de la picioarele ei.
— Da...
— Jo?
— Da, sunt bine. Ce mai cauți acasă? Nu trebuia să te duci să iei cina la părinții tăi?
Lasă să curgă un jet subțire de apă din duș ca să spele sângele. Își înghite dezamăgirea în tăcere. I-a venit ciclul. Asta înseamnă că bebelușul nu e încă pe drum.
— Ba da, o să plec. Voiam doar să te sărut înainte de a pleca.
— Bine...
Ea oprește apa de la duș și ia un prosop.
— Vin. Stai să mă șterg.
Se înfășoară în prosop tremurând. Afară este deja beznă. Au intrat în luna noiembrie. Nici nu și-a dat seama când a trecut vara. Luna august s-a sfârșit în același timp cu lucrările. Veranda este în sfârșit terminată. S-au ocupat de mobilarea și decorarea ei. Apoi a început școala. Léon a adus iar în discuție ideea de a avea un copil. În realitate, se gândeau amândoi la asta. Din cauza verandei care era terminată. În mintea lor, ea nu fusese niciodată o verandă. De când avusese Léon ideea, veranda devenise camera copilului.
— Ești bine?
— Vin acum!
Își șterge picioarele în viteză, își ia pijamaua pe ea și se duce spre ușa de la baie pe care o deschide și dă peste chipul îngrijorat al lui Léon.

— Te simți bine?
— Da. Ți-am spus deja.
— Ai o figură ciudată.
— Deloc. Mor de frig, atâta tot.
Léon închide ușa în urma lui și ea se întoarce la oglindă, ca să se usuce mai departe.
— Joseph a aprins focul. Va fi mai bine peste un sfert de oră.
El continuă să o privească ciudat, dar Joanne îl ignoră. Își șterge părul cu o mișcare energică. Nu vrea să-i spună că tocmai i-a venit ciclul. Nu acum. Dezamăgirea este încă prea mare. Știe că e o prostie. Abia au trecut două luni de când încearcă…
— Mă săruți? Trebuie să plec.
Ea se oprește și se întoarce spre el ca să-l sărute.
— Nu stau mult.
Joanne are același sentiment amar de fiecare dată când el o lasă pentru a merge să ia cina la părinții lui. Are impresia că, neluând-o cu el, le dă dreptate. Ea a rămas micuța bastardă. Fata curviștinei. Și totuși, cu ea vrea el să facă un copil. Joanne încearcă să-și alunge aceste gânduri din minte. Detestă să aibă astfel de idei. Mai ales în legătură cu Léon.
— Poate că o să dormi când mă voi întoarce…
— Poate.
— Atunci, noapte bună.
El o sărută, dar ea simte încă o greutate în piept. Din cauza ciclului sau din cauza cinei la care merge Léon. Nu prea știe.

— Jo, ești bine?
Îl găsește pe Joseph în sufragerie. Este așezat la masă. O așteaptă. Masa este pusă și în fața lui se află o farfurie aburindă.
— Da, sunt bine.
El o observă îndelung în timp ce Joanne se așază. Apoi își drege glasul.
— Léon nu este băiat rău, să știi.
Se referă la absența lui din seara asta, ca în toate serile de luni.
— Știu.
— Doar că îi lipsește îngrozitor curajul. Asta-i tot.
Îi ia farfuria și îi pune un polonic mare de supă.
— Nu-i vorba de asta, tată.
— Nu asta te întristează atât de mult?
— Nu.

Joseph se apleacă, pentru a-i arăta că ascultă.
— Atunci explică-mi dacă vrei.
— Eu și Léon, noi...
Îi este greu să continue.
— Vă doriți un copil? întreabă cu blândețe Joseph.
Intuiția tatălui ei o uimește.
— Da.... Da, așa este.
Joseph rămâne impasibil, ca și cum se aștepta la această veste de luni de zile.
— Nu știi cum să-mi spui că o să vă mutați? întreabă el cu aceeași blândețe în voce.
Ea protestează:
— Nu! Nu, vrem să rămânem aici. Avuseserăm de gând să transformăm veranda în camera copilului.
Chipul lui Joseph se luminează brusc.
— Joanne..., murmură el.
— Ce e, tată?
— Ai crescut atât de repede.
Ea zâmbește, plecându-și ochii în farfurie.
— Porți deja copilul în pântec?
Joanne ridică încet capul spre Joseph care o privește cu nespusă tandrețe.
— Nu, tată. Încă nu. Credeam că se va întâmpla repede. Mult mai repede. De aceea mă simt un pic tristă în seara asta.
Privirea lui Joseph este atât de blândă, încât îi dă impresia că primește o mângâiere pe obraji.
— Știi ce spunea Buddha. Răbdarea...
— ... este cea mai bună rugăciune. Știu.
Își zâmbesc cu complicitate, fiecare la câte-un capăt al mesei.
— Așadar, nu vom mai fi doar noi doi..., murmură cu blândețe Joseph.
Joanne e copleșită de emoție. Încuviințează, plecându-și din nou ochii în farfurie.
— Nu. Nu vom mai fi doar noi.
— Sunt fericit, Joanne.
Se scurge un moment de tăcere. O tăcere plăcută, întreruptă discret de trosnetul lemnelor care ard în șemineu. Apoi vocea lui Joseph se aude din nou:
— Vei fi o mamă minunată. Abia aștept să-ți cunosc copilul. Voi încerca și eu să am răbdare.
Ea schițează un zâmbet.
— Sunt fericit că vrei să-l crești aici, adaugă Joseph.

Joanne se ridică încet și merge la el de cealaltă parte a mesei. Nu spune nimic. Doar își pune capul pe umărul lui, așa cum făcea când era puștoaică, și se lasă învăluită de brațele lui masive, de parfumul de mosc al cămășii lui.

Ghirlandele luminoase strălucesc pe străduțele din Saint-Suliac. Joanne și Léon s-au dus să facă niște cumpărături pentru săptămâna Crăciunului. Joseph este foarte obosit în perioada asta. Și-a neglijat chiar grădina de legume și cotețul pentru păsări pe care l-a construit la sfârșitul lui noiembrie. Cele trei găini se dovedesc a fi foarte leneșe. Abia au făcut vreo zece ouă de când sunt acolo. Joseph se îngrijorează. Joanne îl asigură că e din cauza frigului.

Merg amândoi grăbiți pe străduțele măturate de un vânt înghețat.

— Putem să ne oprim la farmacie? întreabă Joanne când văd în fața lor firma verde luminoasă.

Léon o privește ciudat, cu un zâmbet slab în colțul gurii.

— Ești…

— Poftim, ține-mi geanta. Mă întorc într-un minut.

— Joanne, așteaptă!

O apucă de braț și ea nu încearcă nici măcar să opună rezistență. Léon vede bine că și ea se străduiește să-și mascheze zâmbetul.

— Spune-mi că e adevărat! șoptește el pe un ton nerăbdător.

Ea îl face să tacă, punându-i o mână pe gură.

— Nu știu nimic. Vreau doar să fac un test.

— Dar…

— O să vedem după test.

— Așteaptă, Joanne, așteaptă.

O reține, luându-i mâinile într-ale lui. A lăsat jos pungile de cumpărături. Șoptește foarte încet, ușor agitat:

— Nu ți-a venit ciclul… ultima dată?

Joanne aruncă o privire în jur, pentru a se asigura că sunt numai ei pe străduță.

— Nu.

— Nu?

— Ar fi trebuit să-mi vină acum trei săptămâni.

Léon își stăpânește un strigăt și începe să aplaude în tăcere.

Ea îl oprește cu o privire dură.

— Nu, încetează! Îți interzic să te bucuri imediat! O să cumpărăm testul înainte.

Léon se supune docil, dar zâmbetul tot nu-i dispare.

— Grăbește-te! zice el împingând-o înainte.

Când intră în căsuța de piatră, nici măcar nu se obosesc să ducă pungile de cumpărături până în bucătărie. Îi aruncă amândoi un „Ne-am întors!“ lui Joseph, care citește în sufragerie, și fug la baie. Léon o împinge pe Joanne înăuntru.

— Grăbește-te!

Ea se preface deranjată, dar vede bine că el tropăie de nerăbdare.

— Ai face bine să te calmezi. Altfel, dacă testul este negativ, dezamăgirea va fi mare...

Dar el nu ascultă. Închide ușa de la baie și șoptește:

— Te aștept aici.

Când ea deschide ușa, câteva minute mai târziu, nu apucă să facă niciun pas pe culoar că Léon îi sare în față.

— Deci?

Nu reușește să descifreze nimic pe chipul impasibil al lui Joanne. Nimic, în afară de o ușoară tulburare. Și poate un tremur, în colțul gurii... O să plângă? Léon încruntă din sprâncene.

— Jo?

Dar buza ei tresaltă și el își dă seama că e vorba de un zâmbet.

— E pozitiv? murmură el cu sufletul la gură.

Joanne dă din cap și zâmbește de-a binelea, de data asta punând un deget pe buze pentru a-i face semn să tacă. Joseph este în sufragerie, la câțiva pași de ei. Nu-i pot spune, nu încă. Este mult prea devreme. Léon o sărută, tropăind pe loc, pe culoar. O ridică în brațe, o lasă jos, o sărută din nou. Râd amândoi, cu palmele peste gură, ca să nu facă zgomot.

Nu vor păstra secretul mult timp...

Sărbătorile de Crăciun au trecut, dar bradul e tot acolo și ghirlandele luminoase clipesc. Joanne este ghemuită pe canapea, cu o pernă cu apă caldă pe burtă. Are grețuri de azi-dimineață. Nu poate să înghită nimic fără să meargă la toaletă. Joseph a ghicit ce se întâmplă.

— Gata? a întrebat-o el venind să-i aducă un pahar cu apă, câteva ore mai devreme.

Joanne a fost nevoită să-i mărturisească.

— N-ar trebui să anunț... Este încă prea devreme.

Ceea ce vrea să spună este că există încă riscul de a pierde sarcina.

Adineauri, Léon s-a întors de la școală și a găsit-o pe canapea, albă ca varul.
— Este normal? l-a întrebat foarte încet pe Joseph, în timp ce Joanne contempla focul din șemineu în tăcere.
Joseph a dat din cap zâmbind.
— Da. Este normal.
Acum, se străduiesc să cineze amândoi, în timp ce Joanne a rămas ghemuită pe canapea. Léon pare îngrijorat.
— Ești sigură că nu vrei un pic de piure? o întreabă el pe Joanne, care e întoarsă cu spatele.
— Sunt sigură.
Pune perna cu apă caldă pe brațul canapelei și se ridică.
— Unde te duci? întreabă Léon îngrijorat.
— Cât mai departe posibil de acest miros.
— Ce miros?
Joseph se amuză de inocența lui Léon.
— O să fie sensibilă la mirosuri o perioadă, zice el. Unele o să-i provoace scârbă.
— Ca acest piure, adaugă Joanne cu o grimasă.
Joseph îi zâmbește cu compasiune.
— Du-te să te întinzi. O să-ți aducem ce vrei tu, bine? Ce ți-ar plăcea?
Ea se gândește câteva secunde.
— Piure de smochine.
Amândoi se grăbesc să încuviințeze.
— Foarte bine. Vei avea piureul de smochine într-o jumătate de oră.
O privesc cum se îndreaptă spre camera ei. Léon pare din cale-afară de speriat.
— O să dureze mult?
— Este posibil. Se întâmplă destul de frecvent în primele trei luni.
— Oh!
După asta, Joanne intră în camera ei și nu-i mai aude.

Durase două luni întregi. La început, Joanne refuzase să-și ia concediu medical și se încăpățânase să continue să lucreze la școală până când Joseph a bătut cu pumnul în masă.
— Odihnește-te! Nu mănânci nimic! Până la urmă, o să leșini.
Léon îi mulțumise călduros lui Joseph pentru inițiativă.
— Pe mine nu mă ascultă niciodată...

Dar durase mult. Joanne era obosită în permanență și, cum se simțea mai bine și începea să mănânce, o apucau iar grețurile. Își petrecea zilele numărând orele. Cititul îi provoca amețeală. Gătitul îi făcea greață. Din fericire, exista muzica. Joseph punea Miles Davis, Beethoven, un pic de Mozart.

— Este foarte bine pentru dezvoltarea neurologică a copilului, zicea el.

Într-o seară, Joanne îi găsise vorbind pe ascuns în bucătărie. Joseph se întorsese din oraș și îi arăta lui Léon o carte groasă, nouă-nouță.

— Ar putea să-i facă primul semestru de sarcină mai amuzant, zicea el.

Și Léon, care răsfoia volumul gros, îl aprobase hotărât.

Îi vorbiseră despre carte chiar în acea seară. Se numea *Rituri și tradiții șamane despre sarcină în cele patru colțuri ale lumii*. Joseph și Léon se așezaseră amândoi pe canapea, cu cartea deschisă între ei. Joseph anunțase:

— O să-ți citim noi.

Începuseră să citească pe rând, făcând comentarii și invitând-o să-și dea cu părerea.

— Se regăsesc două credințe comune la majoritatea etniilor lumii: mama și fătul sunt fragili întrucât pot fi agresați de spiritele rele. Ca să fie protejați de ele, trebuie inițiate niște rituri de protecție și interdicție. În Africa, femeile însărcinate fac băi de caolin.

Léon se încruntase.

— Habar n-am ce-i ăsta... Cam peste tot în lume, li se dăruiesc obiecte care să le apere. În Africa și Vietnam, vrăjitoarele le dau talismane împotriva riscului de avort. În Senegal, există o amuletă cu un verset din Coran. Oh! Și în Guyana, la populația Ndjukas, li se oferă niște sforicele pe care trebuie să le poarte în jurul pântecului. Un șaman trebuie să le dea.

Joseph și Léon se lăsau prinși în joc mai mult decât ea.

— Metalul ar constitui o excelentă protecție în Guatemala și Togo, la populația Ewe. Acesta ar proteja de farmecele vrăjitoarelor și ar servi drept paratrăsnet împotriva spiritelor rele.

Léon își lovise genunchiul cu palma.

— Da, asta este, Jo! Va trebui să-ți cumpărăm o bijuterie paratrăsnet!

Văzând pe chipul ei un zâmbet slab, își continuaseră lectura toată seara. A doua zi, Léon îi aducea un talisman

musulman autentic, găsit la un anticar din Saint-Suliac.

În altă seară, se pusese problema să ghicească sexul bebelușului cu ajutorul credințelor străvechi. Ea și Léon erau în cameră, în întuneric. Aprinseseră câteva lumânări și Léon se aplecase asupra cărții cumpărate de Joseph.

— Ai visat vreun urs sau vreun dragon în ultima vreme?

Sprijinită de o pernă mare, Joanne scuturase din cap.

— Nu.

— Bun, făcuse Léon dezamăgit. Dar o vacă?

Ea se gândise, apoi scuturase din nou din cap.

— Nici.

— Atunci poate o floare? Sau un soare?

— Nu.

— O bijuterie?

Exasperată, Joanne își dăduse ochii peste cap. El făcuse o mutră dezamăgită.

— Ce-ar trebui să însemne asta? întrebase ea, îndreptându-se un pic de spate.

— În Coreea, se crede că, dacă viitoarea mamă visează un urs, un dragon sau o vacă, atunci așteaptă un băiat. Dacă visează o floare, o bijuterie sau un soare, atunci va fi fată.

— Poate că nu s-a hotărât încă, concluzionase ea cu cel mai serios aer din lume.

— Facem o pauză? zice Albain lăsând jos bormașina și piroanele.

— OK.

Joanne îl urmează în mica anexă, apoi în bucătărie. Nu vrea să se gândească la faptul că rulota lipsește în continuare. Albain își face de lucru în fața unei cratițe în care a vărsat o conservă de legume. Îi întinde pâinea și untul.

— Ține, poți să începi. Se încălzește imediat.

Lui Joanne nu îi este foame. Încă are o senzație de greață. Se străduiește să se cufunde iarăși în amintiri, în căldura casei părintești din Saint-Suliac.

Vine primăvara. Grădina de legume a lui Joseph începe să se înverzească. E soare. Începutul lunii martie este blând. Joanne a putut să-și reia lucrul. Grețurile au trecut. Oboseala la fel. Acum are un pântec rotund. Un pântec rotund, mititel. Ea și Léon s-au dus la prima lor programare la doctor și au putut vedea bebelușul pe micul ecran al ecografului. E băiat. Joanne este în patru luni și jumătate de sarcină. Medicul a zis că totul e bine,

că nu trebuie să facă efort prea mare la serviciu, dar că poate relua lucrul cu normă întreagă. Joanne este mulțumită. Ultimele săptămâni i s-au părut lungi, chiar dacă a avut tot timpul să se cufunde în cartea cumpărată de Joseph și Léon, cea despre tradițiile lumii legate de sarcină. De altfel, între atâtea rituri, care mai de care mai nebunești, a găsit una-două idei interesante. Precum practica africană care constă în a purta o bucată de pânză în jurul pântecului, zi și noapte, pe toată perioada sarcinii, pentru ca țesătura să se impregneze bine cu mirosul mamei. La naștere și în primele zile de viață, bebelușul este apoi înfășat în bucata de pânză, regăsind mirosul mamei lui. De cum s-a simțit mai bine, Joanne s-a dus să-și cumpere o pânză frumoasă, portocaliu-aprins. S-a dus pe jos, profitând de asta pentru a se plimba pe străduțe. Léon a părut îngrijorat când a aflat, îngrijorat din cale-afară, dar ea l-a asigurat că totul era bine, că încă avea voie să meargă.

Vremea este plăcută. Aerul sărat se strecoară pe fiecare străduță din Saint-Suliac. Joanne se gândește că de-abia așteaptă să meargă la un picnic pe plajă. În august, după ce se va naște bebelușul, vor putea merge toți patru. În piață nu e foarte multă lume în această după-amiază totuși primăvăratică. În timp ce Joseph pleacă să caute morcovi, Joanne se îndreaptă spre taraba unei florărese. Trandafirii sunt minunați. Roz, galben-intens și chiar unii de un alb pur. Îi privește cu încântare când vânzătoarea îi întinde un buchet de trei trandafiri.

— Pentru mine? întreabă ea cu timiditate.

Vânzătoarea înclină din cap. Este o doamnă cu o figură simpatică, cu niște ochi verzi frumoși și cu părul grizonant prins într-un coc.

— Da, pentru dumneavoastră și bebeluș.

Doamna arată spre pântecul ei zâmbind.

— Oh. Sunteți drăguță.

— Când trebuie să nașteți? întreabă doamna.

— În august.

Sunt întrerupte brusc de zgomotul unui borcan de sticlă care cade la pământ și se sparge, la câțiva centimetri de picioarele lui Joanne. Tresar amândouă. Joanne ridică privirea spre persoana neîndemânatică ce a lăsat să-i scape borcanul și se trezește nas în nas cu doamna André. Aceasta încremenește, surprinsă, cu fața desfigurată de o expresie îngrozită. Joanne simte cum i face stomacul

ghem, cum o strânge gâtul. Abia o aude pe vânzătoare care i se adresează doamnei André:

— Ei, domniță! Nu trebuie să vă faceți griji. Se mai întâmplă. Stați așa, să vă ajut să strângeți.

Doamna André rămâne locului. E palidă. Privirea îi trece de la chipul lui Joanne la pântecul ei, ca și cum nu-i vine să creadă ceea ce vede. Iar Joanne nu poate decât să constate teribilul adevăr: doamna André nu știa. Léon nu i-a spus nimic. În pofida a ceea ce pretinde de două luni, Léon n-a îndrăznit să-i mărturisească mamei lui că așteaptă un copil de la mica bastardă. Așa că Joanne nu știe ce e mai rău: situația, expresia de dezgust de pe fața doamnei André sau sentimentul de trădare.

— Nu poate fi adevărat, murmură doamna André, ducându-și mâna la frunte.

Pare pe punctul de a leșina, iar vânzătoarea, care a ocolit taraba, vine s-o sprijine.

— Totul e bine, doamnă? Vă este rău?

Doamna André murmură repede printre dinți, fără să o scape din ochi pe Joanne:

— Cum e posibil? Cum a putut să ne facă așa ceva? S-o reguleze, înțeleg. Dar să-i facă un copil? A înnebunit... Cum a putut...

Joanne este incapabilă să facă vreun gest. Are senzația că se descompune. Ar vrea să dispară, să se salveze de acolo, dar nu este în stare să se miște. Disprețul doamnei André o paralizează. Vânzătoarea se întoarce spre ea:

— O cunoașteți? întreabă, arătându-i-o pe doamna André.

Joanne simte că nodul din gât o sufocă. Clatină din cap, înghite în sec.

— Nu.

Încearcă să se miște din loc. Se apleacă încet, pune buchetul de trandafiri în coș, îl caută pe tatăl ei din priviri, în mulțime. *Léon nu i-a zis nimic.* Îi șoptește vânzătoarei:

— Mulțumesc pentru buchet. La revedere.

Și cuvintele revin: *Léon nu i-a zis nimic. Lui Léon îi este rușine.* Își amintește de jena lui de fiecare dată când ea a deschis subiectul de față cu el.

— Le-ai spus?

— Da.

— Cum au reacționat?

— Păi... Normal.

— Vrei să spui că sunt... *mulțumiți*?

— Da... Da, sunt mulțumiți.

El nu insista asupra subiectului, trecea repede la altceva. Joanne credea că nu voia să-i repete cuvintele urâte pe care părinții lui le spuseseră despre ea. Căci probabil că așa era. Léon continua să plece singur să ia cina, în fiecare luni seară. Dar Joanne se înșela. Realitatea era și mai îngrozitoare. El nu le spusese nimic. Pântecul ei creștea, făcuseră prima ecografie și el nu le spusese nimic. Continuase să le ascundă părinților lui existența acestui bebeluș.

— Jo... Ești bine?

Joseph o cercetează atent când se reîntâlnesc. Lui Joanne îi vine să plângă. Îi este foarte cald și foarte frig în același timp. Și îi vine să vomite. Se simte tristă cum rareori s-a simțit.

— Jo, ce se întâmplă?

Ea își pune mâinile pe pântec, ca pentru a-și proteja copilul de toată această oroare, de toată această răutate și de tot acest dispreț. Nu vrea ca toate astea să-l atingă. Își stăpânește cu greu lacrimile. Joseph nu înțelege. Se uită în jurul lui. Scrutează micuța alee de pe care s-a întors Joanne. O vede pe doamna André, susținută de florăreasă și de un alt vânzător. Pare pe punctul de a leșina. Vânzătorul o obligă să bea un pahar cu apă. Joseph se îndreaptă de spate furios.

— Ce ți-a făcut?

Își suflecă mânecile și repetă cu furie:

— Jo, n-o s-o las să te trateze așa! N-o să las pe nimeni să te trateze așa!

Este gata să se ducă la ea, iritat la culme, dar Joanne îl oprește, apucându-l de cămașă.

— Nu e din cauza ei, îi spune cu glas stins.

Joseph se oprește brusc și se întoarce. Nu înțelege.

— Ce se întâmplă?

— Nu știa nimic.

Nu scot nicio vorbă când se întorc pe străduțele din Saint-Suliac cu pași grăbiți. Joseph are o expresie dură și hotărâtă. Joanne încă este tulburată. Continuă să se țină cu mâinile de pântec și merge repede, foarte repede. Joseph o va lăsa să facă ce vrea, și ea știe asta. O va susține până la capăt și apoi, când va fi singură în camera ei, cu fața plină de lacrimi, va veni să o consoleze.

Léon stă aplecat asupra lucrărilor pe care le corectează, în salon. Zâmbește când îi aude sosind.

— Ești bine?

Joseph s-a retras imediat în bucătărie. Joanne, slăbită și albă la față, se sprijină de masă.

— Ești bine? repetă el.

Joanne începe să plângă. Mai înainte, în piață, reușise să-și stăpânească lacrimile, dar acum, în fața lui Léon, e prea greu. I-ar plăcea să nu trebuiască să deteste acest chip pe care-l iubește sincer. Dar el n-a spus nimic. A preferat să ascundă faptul că e însărcinată.

— Jo, ce se întâmplă?

Léon se ridică și se apropie ca s-o ia în brațe, dar ea îl împiedică. Se dă înapoi un pas. În mod ciudat, vocea ei este foarte limpede când vorbește:

— M-am întâlnit cu mama ta la piață.

Vede, după expresia lui, că știe exact ce s-a întâmplat. De altfel, își amintește deodată de îngrijorarea lui excesivă de acum câteva săptămâni, când ea i-a spus că a fost în oraș ca să-și cumpere bucata de pânză. Nu sănătatea ei îl preocupa, nici cea a bebelușului. Era vorba de mama lui pe care încercase s-o protejeze ținând-o departe de sarcina ei, de acest copil al rușinii.

— Care erau planurile tale? continuă ea, căci Léon pare incapabil să vorbească.

— Eu...

El roșește. Lasă capul în jos ca un copil. Joanne îi ignoră lacrimile de pe față și continuă cu o voce răspicată:

— Aveai de gând să-l ascunzi și după ce se va fi născut?

Léon clatină din cap. Îngaimă:

— Aveam să le spun...

Dar ea îl întrerupe:

— Nu vreau așa ceva.

— Ce?

Ochii lui holbați de băiețel o fac să sufere, dar nu atât de mult încât să se oprească:

— Nu vreau așa ceva pentru copilul meu. Nu vreau un tată căruia să-i fie rușine cu el, atât de rușine încât preferă să-l ascundă.

— N-aș fi făcut asta... o știi prea bine...

— Nu vreau un tată care să nu fie în stare să-l apere de disprețul altora.

— Jo...

— Ai fost mereu laș și slab, dar nu conta. Nu eram decât eu. Eram destul de puternică pentru a face față.

— Jo...

— Nu există loc pentru rușine aici. Eu și tata te-am primit cu brațele deschise. Vreau să pleci.

Stupoarea și groaza se citesc pe fața lui Léon.

— *Ce?*

El încearcă să se agațe de masă. Încearcă să vorbească, să spună ceva, dar spaima îl împiedică. Joanne repetă, perfect calmă:

— Vreau să pleci din casa asta.

— Nu... Jo! Nu! Tu... Nu poți!

Léon plânge acum, și Joanne la fel, dar ea rezistă. Este calmă, în pofida lacrimilor.

— Voi avea grijă de el. N-ai de ce să te alarmezi. Am destulă iubire. Voi putea să-l iubesc pentru amândoi. O să ne descurcăm.

El încearcă să o apuce de braț, să se agațe de ea, dar Joanne se îndepărtează. Se duce în bucătărie, unde s-a retras Joseph. E încredințată că tatăl ei va ști să spună ceea ce trebuie sau că nu va spune nimic, dar va fi alături de ea.

Din bucătărie, îi aud plânsetele lui Léon. Joseph n-a zis nimic. Doar rămâne lângă ea. Fața lui este impenetrabilă, inexpresivă, ca o stâncă.

— Joseph!

Este vocea disperată a lui Léon, care a reușit să se târască din sufragerie până la ușa bucătăriei. Stă în prag, cu fața plină de lacrimi. Nu i se mai adresează lui Joanne, ci tatălui ei. Caută ajutor în adâncul ochilor lui.

— Joseph... Spune-i că se înșală... Spune-i că face o prostie... Nu-mi poate cere să plec...

Dar fața lui Joseph este dură. Joanne nu l-a văzut niciodată atât de rece și furios.

— Joanne nu primește ordine de la nimeni. Este cea mai în măsură să știe ce e mai bine să facă pentru ea... și pentru copilul ei. Îmi pare rău, Léon.

Acesta pare să fi primit o palmă în plină față.

Plânsetele continuă mai bine de-o oră...

Până când Léon părăsește casa, cu o geantă mare pe umăr, încă nevenindu-i să creadă, încă șocat.

Seara, Joanne își scoate vechile cărți pentru copii de pe raftul de jos al bibliotecii. Apoi se instalează pe verandă, la lumina unei vechi lămpi cu petrol și începe lectura, cu o voce blândă și subțire. Și citește, și tot citește, pentru ea și pentru viitorul ei copil, micuțul Tom.

A fost odată un bărbat... ori poate că era o femeie sau un copil, care străbătea deșertul. Da, deșertul, pe jos. Și plângea,

plângea fără încetare, uneori mai încet, alteori mai tare, dar nu se oprea niciodată, plângea în ritmul pașilor săi pe nisip.

Într-o zi, în deșertul imens, întâlnește o pasăre care îl întreabă:

— Ce faci singur în deșert?

— Merg și plâng...

Și o lacrimă îi curge din ochi, iar el o culege imediat.

— De ce ești atât de trist?

— Nu sunt trist.

— Atunci de ce plângi?

— Privește. Lacrimile mele se transformă în perle, zice el, luând o lacrimă netedă și strălucitoare, am adunat mii de perle în buzunare. Vrei să le vezi?

— Da, da!

Bărbatul își strecoară mâna în buzunarul umflat și scoate o mână de perle scânteietoare.

— Cât sunt de frumoase!

— Alege una dacă vrei.

— De aceea nu te oprești niciodată din plâns, ca să ai din ce în ce mai multe perle?

— Exact. Hai, alege!

— O vreau pe asta! Nu este cea mai mare, dar este cea mai strălucitoare.

— Ai ales bine. Adio!

— Adio!

Pasărea prinde în cioc perla devenită comoară și își ia zborul, ușoară, rapidă, în timp ce bărbatul care plânge purcede iar la drum, continuând să geamă și mai abitir. Mai departe, pasărea se oprește din zbor și își contemplă lacrima prețioasă. Își spune că i-ar plăcea să mai aibă și altele, oh, nu foarte multe, doar câteva pe care să le dăruiască altor călători înaripați. Așa că se întoarce la cel pe care l-a lăsat, „bărbatul care plânge", și îl vede de departe chinuindu-se, îngreunat de cele două buzunare enorme pline cu perle. Nu peste mult timp, nu mai poate să pună un picior în fața celuilalt, cade în genunchi, se târăște și totuși continuă să plângă, să plângă și să adune „lacrimile-perle" pe care le pune în buzunar.

— Nu mai plânge, lacrimile tale te împiedică să mergi înainte!

— Nu pot să mă opresc. Nu pot.

Și varsă două lacrimi mari pe care le adună.

— Sunt epuizat, dar m-am obișnuit prea mult să fac asta... Nu mă pot opri, nu...

Deodată, pasărea se repede cu ciocul ei ascuțit și face o tăietură în buzunarul bărbatului care plânge, apoi în celălalt

buzunar, crac, *o altă tăietură. Îl ajută pe bărbat să se ridice, să meargă din nou. Îl încurajează cu cântecul și cu aripile ei. Atunci, din buzunarele găurite, cade o perlă, apoi încă una; două șiruri de perle pe nisipul fierbinte desenează un drum. Pe măsură ce înaintează, bărbatul este din ce în ce mai ușor. În vreme ce buzunarele i se golesc, trasând un drum luminos, izvorul lacrimilor se domolește și seacă. Și când buzunarele sunt în sfârșit goale, ochii lui sunt în sfârșit uscați, inima îi este din nou plină de fericire și picioarele atât de ușoare, încât bărbatul își ia zborul împreună cu pasărea. Uneori, în deșertul imens, poți vedea un drum de perle care nu duce nicăieri și, dacă ridici privirea, poți vedea, lângă o pasăre, zburând un bărbat... ori poate că e o femeie sau un copil, cine știe?*

Are nevoie de câteva secunde pentru a înțelege de unde vine agitația din jurul ei. Voci de bărbați. Îi trebuie ceva timp ca să-și dea seama că se află la Aas, pe domeniul lui Hippolyte, mai precis în micuța bucătărie a anexei. Își vine în fire în momentul în care Émile se proțăpește în fața ei, în paltonul lui negru, cu părul lui șaten presărat cu zăpadă. Joanne încremenește, nevenindu-i să creadă. Nu mai știe dacă el a plecat cu adevărat sau dacă ea a visat că a plecat.

— Ce mutră bosumflată ai, zice el zâmbindu-i.

Joanne nu reușește să scoată niciun sunet. El se așază lângă ea, la măsuță.

— N-ai citit biletul meu?

— Ce?

— Biletul, pe noptieră...

Ea clatină din cap. Nici măcar nu s-a gândit să se uite pe noptieră.

— Îți spuneam că mă voi întoarce la prânz. Că am plecat doar să pun o scrisoare la poștă.

Probabil că are încă un aer debusolat, căci el zâmbește, punându-i o mână pe genunchi, discret, pe sub masă, ca pentru a-i spune: *Totul e bine, m-am întors.*

Abia atunci își dă seama că Albain este așezat la masă în fața ei și că i-a pus mâncare în farfurie. Își dă seama totodată că respiră mai ușor și că brusc i s-a făcut foame. Îi mai aruncă o privire lui Émile, înainte de a lua furculița în mână, o ultimă privire ca să se asigure că este într-adevăr acolo, că n-a visat, că s-a întors. Apoi se aruncă efectiv asupra mâncării. Doamne, ce foame îi este.

— Unde te-ai dus?

— La Pau.

Vorbesc cu gura plină, fără a se sinchisi de Albain, care este oricum cufundat în lectura unui ziar.

— Scrisoarea...

Joanne ezită:

— Scrisoarea era pentru părinții tăi?

El încuviințează, continuând să mănânce.

— Da... Câteva instrucțiuni.

Joanne se gândește că trebuie să fie vorba de decizia pe care a luat-o zilele trecute de a fi incinerat. Așa că nu mai insistă. Dar, peste câteva minute, când Albain pleacă de la masă, îl întreabă:

— Îți amintești ce s-a întâmplat aseară?

— Poftim?

Émile continuă să mănânce, cu ochii în farfurie.

— Pe șantier...

El ia un pahar cu apă și înghite înainte de a bea.

— Ah, Hippolyte și Albain au zis că am căzut. Se pare că tu n-ai vrut să mă duci la medic.

Joanne îl cercetează cu atenție ca să vadă dacă glumește, dar el pare foarte serios.

— Nu... Nu îți amintești? insistă ea.

— Nu.

— Nu?

Émile se întoarce spre ea și clatină în sfârșit din cap.

— Nu. Este din ce în ce mai rău acum. Se accelerează...

— Cum așa?

— Am pierderi dese de memorie. Nu mai știu ce am făcut ieri sau... Sau în ce zi suntem.

Și unul, și altul încearcă să nu-și arate îngrijorarea, ca și cum ar fi ceva normal, ca și cum ar lua lucrurile cu ușurință. Încep iarăși să mănânce, dar Joanne intervine din nou, câteva minute mai târziu:

— M-ai luat drept altcineva. Cred că m-ai luat drept Laura.

Îl vede cum se încruntă, chiar dacă se încăpățânează să-și țină ochii pironiți în farfurie.

— Sper... Sper că n-am făcut nimic neplăcut sau... sau rău?

Ea ridică din umeri.

— Erai foarte furios pe mine.

Joanne nu se așteaptă să-l vadă râzând, un râs nervos, deasupra farfuriei.

— Nu mă miră!

Ea îl privește fără să înțeleagă.

— Ah?

Émile răspunde, tot râzând:

— Da, era o pacoste afurisită! Avea un dar… Un dar extraordinar de a te scoate din sărite! Cred că nu ți-ar fi plăcut de ea…

Joanne începe să zâmbească și ea, cam timid.

— Ah, nu?

— Era insolentă și provocatoare. Părinții mei n-au plăcut-o niciodată… nici sora mea.

Émile este surprins că-și amintește de Laura cu atâta nonșalanță, că râde și c-o vede și pe Joanne zâmbind. E și mai surprins când o vede lăsând furculița din mână și declarând cu ochi zâmbitori:

— Léon era un băiat de bani gata și n-avea curaj deloc. Nici ție nu ți-ar fi plăcut.

Émile rămâne fără cuvinte și zâmbetul îi încremenește pentru o clipă. Joanne n-a vorbit niciodată despre Léon. Niciodată din proprie inițiativă. Chiar și când era obligată, avea un ton grav și îndurerat. Dar nu și astăzi. Émile încearcă să se controleze, pentru ca atmosfera să nu devină stânjenitoare:

— Vezi… Nu stăm chiar atât de rău, noi doi.

Joanne încuviințează din cap, cu ochii strălucind.

24

Albain părăsește domeniul câteva zile mai târziu, cu puțin înainte de Crăciun. Momentul de rămas-bun este destul de scurt. Fără petrecere stropită cu băutură. Hippolyte își face bagajele. Pleacă două săptămâni la sora lui, la Pau, pentru sărbătorile de sfârșit de an. Domeniul se închide, ca și șantierul. Nu va mai primi noi voluntari până în luna ianuarie. Totuși, i-a lăsat pe Émile și Joanne să rămână în anexă. I-a sfătuit să-și ia vacanță cât lipsește el. Pare ușurat să știe că va fi cineva acolo care să aibă grijă de câinele său, Mystic, pe care sora lui nu-l suportă în apartament. Le-a dat instrucțiuni cum să-l hrănească și cum să folosească șemineul din anexă. Le-a dat și orarul vânzătorului ambulant, *Tut Tut*. Apoi le-a dat cheile domeniului și a plecat, aproape cu regret. În mod evident, lui Hippolyte nu-i place să stea prea mult timp departe de munții lui.

În dimineața aceasta, se trezesc așadar complet singuri pe domeniu. Pok și Mystic nu sunt decât niște umbre, care merg încoace și-ncolo pe întinderile înghețate, lăsând urme de pași în zăpadă. Joanne și Émile se simt un pic derutați în această anexă unde trei camere sunt goale, cufundate într-o tăcere deplină. Nu se pune problema să lucreze pe șantier. Hippolyte i-a silit să jure că nu se aventurează acolo în timpul absenței lui, și apoi vântul înghețat care suflă afară i-ar fi descurajat oricum. Stau la masă, în mica bucătărie goală, cu prânzul lor frugal în față și privesc fulgii de zăpadă cum se învârtesc prin aer, luați de rafalele de vânt.

— Ce am putea face? întreabă Émile, jucându-se preț de câteva secunde cu boabele de mazăre, pe care le împinge cu vârful furculiței.

Joanne ridică din umeri.

— Nu putem ieși pe vremea asta.

Émile a verificat azi-dimineață: Hippolyte n-are cărți. Nu există nici măcar ziare vechi de răsfoit. Nici televiziune, evident. Și-a umplut deja paginile carnetului, în ultimele zile, scriindu-le tatălui său, mamei sale, lui Marjo, lui Renaud, profitând de scurtul răgaz în care memoria lui era intactă. Joanne își drege glasul, lăsând furculița din mână.

— Ai vreo idee? întreabă Émile plin de speranță.
Ea ridică din umeri, ezitantă.
— Am putea face ca toată lumea...
— Adică?
— Să ne pregătim de Crăciun.
Émile este surprins și se lasă pe spate, rezemându-se de spătarul scaunului.
— Vrei să spui... ca oamenii normali care au o familie și nu se pregătesc să moară?
A spus asta cu un pic de cinism, dar și cu un pic de nepăsare, ca și cum spera, de fapt, s-o facă să zâmbească.
— Da, răspunde Joanne serioasă. Sărbătoreai Crăciunul cu familia ta, nu?
— Bineînțeles. Pregăteam totul cu câteva săptămâni înainte. Bradul, scena nașterii Domnului, compilațiile de colinde...
Joanne afișează un zâmbet slab ca și cum asta îi trezește și ei amintiri cu familia.
— Și tu sărbătoreai Crăciunul?
— Da. Cu tata, făceam totul singuri. Cadourile, decorarea, ghirlandele pentru brad, lumânările parfumate. Apoi ne preparam băuturile calde cu coajă de portocale, cacao amară și scorțișoară.
El nu se poate abține să nu zâmbească. Parcă simte mirosul de scorțișoară gâdilându-i nasul. Parcă aude clopoțeii, pe un fond muzical de pian, răsunând din difuzoarele sufrageriei. Aproape că percepe și zgomotele din bucătărie. Vocea lui Marjo și cea a mamei lui. Simte aroma melcilor cu unt și pătrunjel care se răspândește la parter. La Crăciunul de anul trecut, gemenii veniseră cu căciuli de Moș Crăciun pe cap, iar Bastien își pusese un papion roșu. Nimeni nu voise să comenteze figura obosită și absentă a lui Émile. Trecuseră cinci luni de când îl părăsise Laura și toți credeau că ar fi trebuit să-și revină deja. Dar el nu fusese realmente prezent. Acum își dă seama că a stricat ultimul său Crăciun. În orice caz, ultimul său Crăciun adevărat. Îi mai rămâne Crăciunul cu Joanne în această anexă goală. Joanne, care se presupune că este soția lui... În definitiv, se presupune că sunt o familie. Se îndreaptă de spate mai binedispus decât adineauri.
— Ai dreptate. Am putea să ne pregătim de Crăciun.
Este primul lor Crăciun împreună, și probabil și ultimul. N-ar trebui să-l rateze.

— Am putea să facem o mică plimbare prin sat după ce mâncăm, ca să vedem dacă nu se vând brazi.

Joanne încuviințează, cu gura plină.

Ajung în sat pe jos, prin ninsoarea viscolită. Un bătrân pe care îl întâlnesc pe drum le spune că nu vor găsi brazi aici, că ar face mai bine să meargă să-și taie singuri unul din pădure, cuvinte care au darul de a face ochii lui Joanne să strălucească.

— Și cu ce vrei să tăiem un brad? întreabă Émile în timp ce bătrânul se îndepărtează.

— Hippolyte are fără îndoială unelte în cabana lui. Sunt sigură că există fierăstraie pe șantier, cu care vom rezolva problema.

Merg un pic mai departe, în ciuda frigului și a vântului înghețat, ca să vadă dacă nu există în sat măcar o papetărie de unde ar putea cumpăra câteva markere, panglică, ață ca să confecționeze ghirlande. Dar sunt nevoiți să se întoarcă înapoi cu mâinile goale. Satul, acoperit cu zăpadă, este un adevărat târgușor pierdut în munți. Înțeleg că singura lor șansă de a cumpăra astfel de lucruri este să apeleze la *Tut Tut*. Cealaltă opțiune ar fi să ia rulota, dar zăpada continuă să cadă și n-ar fi tocmai prudent. Pe drumul de întoarcere, Joanne se oprește de mai multe ori ca să adune conuri și crenguțe de brad. Susține că are deja o groază de idei cu ce ar putea să facă din ele. Émile o așteaptă suflându-și în mâini.

El aprinde din nou focul în bucătăria anexei, în timp ce Joanne sună la *Tut Tut*. Din câte aude Émile, ea încearcă să negocieze pentru ca totul să fie livrat mâine-seară, căci altfel, ar trebui să mai aștepte încă patru zile. Propune să plătească un mic avans și asta pare să-l înduplece pe bărbat căci, după ce închide telefonul, Joanne se ridică să facă un ceai și, în timp ce așteaptă ca apa să fiarbă, începe să trieze crenguțele de brad cu un aer satisfăcut.

— Va veni mâine?

— Da.

Continuă să trieze crenguțele, smulge câteva ace de brad pe ici, pe colo.

— Ce vrei să faci din ele? întreabă Émile aducând ceainicul cu apă caldă și ceștile pe masă.

— Mi-ar plăcea să le prind în cerc, cu panglică aurie.

— Ca să faci o coroană de Crăciun?

— Da. Și din restul, am putea face steluțe. Ar fi suficient să încrucișăm rămurelele și să le legăm cu panglică.

Își beau ceaiul în tăcere, privind zăpada cum cade afară. Începe deja să se însereze.

— Încercăm să mergem să găsim un brad după asta?

Joanne dă din cap că da.

În seara aceea, scot din rulotă jocul Monopoly dăruit de Myrtille și joacă până târziu în noapte. Apoi Émile se așază în fața ferestrei pline de zăpadă și observă flacăra pâlpâitoare a lumânărilor puse pe pervaz. Joanne avea dreptate cu afurisita ei de meditație. Cu cât memoria lui își dezvăluie lacunele, cu atât simte nevoia să fixeze o flacără, un nor, orice, să facă gol în el și să se concentreze asupra tăcerii. Rămâne mult timp nemișcat în mica bucătărie, fixând lumânările până se sting una câte una. Apoi se duce la Joanne și Pok în camera lor și se cufundă într-un somn adânc.

— Ce facem aici?

Joanne se întoarce brusc. Tocmai își ia micul-dejun în bucătărie cu ochii pe fereastră în așteptarea comenzii de la *Tut Tut*. Émile este în pragul ușii și, după expresia feței, ea își dă imediat seama că a suferit un nou *black-out*. Joanne așteaptă o secundă, apoi două. Speră că va fi de ajuns ca el să-și revină, să se întoarcă în prezent, la Aas, la ceea ce fac acolo... Dar nu e cazul. Émile întreabă din nou:

— Ce facem aici?

Nu se poate abține să nu remarce că tonul vocii lui s-a schimbat față de primele lui episoade de *black-out*. Pe atunci, pierderile de memorie erau însoțite de spaimă. Îl aruncau într-o stare de agitație intensă. Încă își amintește când s-a sufocat trezindu-se din somn, întins în iarbă. La început, era ca și cum el înțelegea într-un fel că tocmai își pierduse memoria. Era înspăimântat și apoi se lupta să înțeleagă, să-și revină. Dar seara trecută, pe șantier, a fost ceva cu totul diferit. Nu mai era panică, nu mai era agitație. În schimb, era confuz în privința locurilor, a persoanelor, a prezentului și trecutului. Ca și cum era prea afectat pentru a conștientiza chiar faptul că-și pierdea memoria.

Stând tot în pragul ușii, Émile întreabă încet:

— Unde este mama?

Ea înghite în sec punându-și încet ceașca de cafea pe masă. Înainte de a-i răspunde, i-ar plăcea să știe drept

cine o ia acum. Nu pare să fie Laura. Este extrem de calm când îi vorbește.

— Nu... Nu știu.

Joanne se gândește că genul acesta de răspuns nu o obligă la nimic și nu poate înrăutăți situația. Răsuflă ușurată când îl vede intrând în bucătărie și trăgându-și un scaun ca să se așeze.

— Probabil că a plecat la cumpărături, zice el. Și presupun că tata încă doarme.

Joanne rămâne încremenită, neștiind ce să răspundă. Nu îndrăznește să facă niciun gest. Émile ia cafetiera și își toarnă o ceașcă de cafea, cu gesturi cât se poate de liniștite. Nu conștientizează nicio clipă decalajul pe care îl are față de prezent. Se află în propria lui realitate. Una constituită din amintiri și presupuneri. Până la urmă, nu știe ce e mai înspăimântător. Spaima de la începutul bolii sau această uitare totală.

— Am ajuns ieri? continuă el, ducând ceașca de cafea la gură.

Joanne rămâne nemișcată, făcând tot posibilul să-și păstreze un aer impasibil.

— Marjo?

Joanne tresare auzind numele. Așa deci, astăzi este Marjorie. Se străduiește să rostească:

— Da... Noi... Da.

Émile ia crenguțele de brad pe care Joanne le-a lăsat pe masă cu o zi în urmă și încruntă din sprâncene.

— Ce-i cu oribilitatea asta?

Nu vede că Joanne se albește la față.

— Pun pariu că mama vrea să decoreze casa.

Se întoarce brusc spre ea.

— Mama a vrut să închiriem cabana asta pentru sărbători?

Numai să-și revină. Numai să-și revină cât mai repede. Joanne se foiește pe scaun, din ce în ce mai stânjenită. Înghite în sec și încearcă să spună cu un aer detașat:

— Ghici...

Abia dacă recunoaște zâmbetul lui Émile, ca și cum i-ar aparține unui Émile dintr-o altă epocă, pe care ea nu l-ar fi cunoscut. Trebuie să fie genul de zâmbet de complicitate pe care i-l arunca surorii lui pe vremuri. Își bea cafeaua dintr-o înghițitură și se ridică de pe scaun.

— Unde te duci? întreabă ea îngrijorată.

— Să învăț! răspunde el ca și cum e vorba de ceva cât se poate de evident.

— Ah…

— Am simularea pentru bac când începem școala! Știu că e vacanță, dar sunt în urmă rău cu materia!

Joanne închide ochii încet, rugându-se ca toate astea să nu fie decât un vis urât. Când îi deschide, el nu mai este în bucătărie, iar ea nu simte decât o imensă ușurare.

— Émile? Émile? Unde ești?

Joanne merge încet. Înaintează cu pași foarte mici pe hol. A reușit să-și bea cafeaua, apoi a așteptat, în bucătărie, cu urechile ciulite. S-a întrebat dacă Émile urma să apară din nou și să întrebe unde i-a pus maică-sa cursurile din ultimul an de liceu. Dar n-a făcut-o. Joanne n-a auzit nimic. S-a hotărât atunci să se ridice de la masă și să se ducă după el, cu teamă, în anexă. Îi e frică să nu-l găsească delirând, să nu trebuiască să joace iar vreo comedie ale cărei reguli nu le cunoaște. Mai strigă o dată:

— Émile!

Și vocea lui răspunde:

— Sunt aici!

Ușa micii băi se deschide brusc și Émile apare, într-un halat, cu un prosop în mână.

— Te-ai trezit deja? o întreabă.

O secundă îi este de ajuns lui Joanne să-și compună o mască total nepăsătoare, să-și ia un aer detașat. Înclină din cap.

— Da, m-am trezit.

— Ai făcut cafea?

În mod evident, și-a revenit. Nici măcar nu și-a dat seama că a făcut o mică plimbare în trecut, în perioada când avea optsprezece ani. Joanne este atât de ușurată să-l vadă din nou în realitatea ei, încât preferă să nu zică nimic, să se poarte ca și cum nu s-a întâmplat nimic ciudat.

— Cafetiera este pe masă.

Un zgomot de motor se aude de afară și Émile încruntă din sprâncene.

— Ce este?

Joanne tresare și se grăbește să alerge la capătul holului ca să-și tragă pe ea paltonul. Aproape că a uitat!

— Trebuie să fie curierul.

— Grozav! Mă îmbrac și vin.

Ea este atât de ușurată, încât iese în zăpadă în șosete și abia după ce face câțiva pași, își dă seama.

Totul este acolo, pe masa din fața lor. Șase lădițe pline cu provizii, cu băuturi, cu materialele pentru decorațiuni. În câteva secunde, anexa este cuprinsă de agitație. Încep să aranjeze proviziile, să despacheteze tuburile de culori, panglicile, spray-urile cu paiete. Joanne șterge masa și face loc pentru atelierul de confecționat ghirlande. Émile o privește cu atenție, în timp ce scotocește în punga cu bomboane pentru pom. Confuzia de dimineață și ciudata stare de rău sunt uitate. Pentru o vreme, cel puțin.

— În după-amiaza asta... crezi că o să terminăm cu decorațiunile pentru brad? întreabă Émile cu gura plină.

Joanne este preocupată să lege între ele crenguțele de brad cu ață transparentă ca să formeze coroana. Apoi taie panglică aurie și formează niște fundițe pe care le agață de o parte și de alta a coroanei. Rezultatul este destul de drăguț.

— Mmm, face ea gânditoare. Nu știu... De ce?

— Îmi spuneam... a trecut mult timp de când n-am mai făcut o ședință de meditație...

Ea ridică privirea, surprinsă.

— Vorbești serios? Aveam impresia că te plictisește.

Émile clatină din cap, dar termină de mestecat bucata de ciocolată înainte de a răspunde.

— Cred că mă ajută... știi tu... când nu mai știu foarte bine ce fac în cutare loc sau... sau de ce sunt deja îmbrăcat când sunt convins că tocmai m-am trezit... Ei bine, fac cum mi-ai zis tu. Mă concentrez pe momentul prezent și îmi golesc mintea.

Ea zâmbește cu tandrețe.

— E bine...

Joanne se întoarce la fundițele aurii. Nu vrea să-și amintească scena de azi-dimineață pe care el a uitat-o cu totul. Vrea să creadă că n-a fost decât o pierdere de memorie izolată și nu începutul declinului total.

— Deci ești de acord?

Ea ridică din nou privirea, cu o senzație îngrozitoare de apăsare în piept.

— Poftim?

— Cu meditația?

— Ah, da, bineînțeles!

Joanne îl privește cum se ridică de la masă și aruncă o privire pe fereastră.

— Mă duc să-i dau de mâncare lui Mystic. Mă întorc.

Ea încuviințează. Prin ferestruica aburită, îl vede cum înaintează prin zăpadă și pe Mystic alergând spre el.

Émile se lasă pe vine, formează un bulgăre de zăpadă în palme și îl aruncă departe. Mystic începe să latre și să caute în jurul lui. Émile vorbește cu câinele. Joanne crede că prinde din zbor câteva cuvinte: „Caută!“, „Unde este?“. Se apucă iar să confecționeze fundițe aurii cu aceeași senzație, încă prezentă, că are pieptul strâns într-o menghină.

Saint-Suliac. Joanne se străduiește să se întoarcă la Saint-Suliac...

— Tată?

Vocea ei a răsunat cu putere în toată casa și Joseph aleargă în camera ei îngrijorat.

— Ce se întâmplă?

O găsește așezată pe pat, cu o carte deschisă pe genunchi, cu mâinile puse pe pântecul din ce în ce mai rotund pe zi ce trece.

— Ce se întâmplă? întreabă Joseph cu teamă. E vreo problemă cu bebelușul?

Joanne a făcut ochii mari și stă încremenită, ca și cum se concentrează pe ceva, ca și cum încearcă să înțeleagă ceva.

— Joanne? o strigă Joseph cu blândețe.

Ea pare să-și revină ușor-ușor, căci un zâmbet slab i se formează încet pe chip.

— Mișcă...

Joseph răsuflă ușurat și se așază lângă ea.

— Este prima oară?

Ea încuviințează din cap. Pare cufundată într-o stare de încântare deplină, cu mâinile crispate pe pântec. Nu zâmbește cuiva anume. Joseph o lasă câteva secunde, apoi o întreabă încetișor:

— Vrei să-l sun pe Léon?

— Te rog.

Léon se prezintă imediat la ușa căsuței, febril și nerăbdător.

— Unde este? îl întreabă el pe Joseph cu un aer grav.

— În camera ei.

Léon aproape că aleargă. Îngenunchează lângă pat și apucă mâinile lui Joanne murmurând:

— Jo...

Ea îl privește fără a manifesta vreo emoție.

— Jo, îmi pare rău, îmi pare atât de rău.

Ea scutură din cap pentru a-l împiedica să continue.

— Bebelușul mișcă, anunță ea placidă.

Ochii lui Léon trec de la pântecul rotund al lui Joanne la fața ei. Pare să ezite. Ce contează cel mai mult acum? Bebelușul? Să obțină iertarea lui Joanne? În cele din urmă, își lipește fața de pântecul ei, continuând să murmure:

— Mă bucur că m-ai chemat. Îți promit că o să fac tot ce pot ca să mă ierți. Jo...

Se întrerupe brusc, cu ochii căscați de uimire.

— Jo, el... Jo!

Se îndreaptă de spate, își pune mâinile pe pântecul lui Joanne. Ochii lui exprimă uluirea. Repetă iar:

— Jo, el...

Ea zâmbește în sfârșit. Primul zâmbet pe care i-l adresează de când s-au certat.

— Știu.

— Mișcă!

— Știu.

Ea nu se poate abține să nu zâmbească în fața încântării lui Léon, care nu mai poate sta locului. Își pune mîinile pe pântecul ei, își lipește urechea de el, apoi gura, ca să strige:

— Salut! Hei, salut, omulețule dinăuntru! Sunt...

El se îndreaptă de spate și își zâmbesc amândoi emoționați. Propoziția se termină cu o exclamație de uimire:

— Sunt tata!

Joanne râde, lacrimi mari îi curg pe obraji. Léon îi sărută pântecul. Ea îi mângâie părul. Bebelușul se agită. Joanne nu mai vrea ca el să plece.

— La ce te gândești? Zâmbești singură.

Joanne tresare auzind vocea lui Émile. E iarăși în mica bucătărie din Aas, cu fereastra plină de zăpadă.

— Te-ai întors deja?

Îl privește cum se așază pe scaun și cum își pune în față vreo zece portocale.

— Ce faci? întreabă ea surprinsă.

— O să curăț portocalele de coajă, pe care o s-o usuc apoi pe polița șemineului... ca să pregătesc una dintre băuturile tale.

Ea zâmbește uimită.

— Serios?

— Da. Așa se face, nu?

Joanne se ridică, iar scaunul scârțâie pe pardoseala vechii bucătării.

— Da. Te ajut eu.

Bucătăria miroase a portocale și a foc de lemne. Cojile se adună pe masă și Émile arată spre bolul în care au pus portocalele curățate.

— Va trebui să le mâncăm pe toate acum, zice el și înghite un sfert de portocală.

Joanne se ridică și se duce să pună cojile, bine întinse, pe polița șemineului.

— La ce te gândeai adineauri, când zâmbeai? întreabă Émile.

O privește cum nivelează cu palmele fiecare coajă de portocală. Stă cu spatele la el. Émile nu știe dacă a făcut bine să insiste, s-o mai întrebe o dată. Totuși, ea răspunde:

— Mă gândeam la Saint-Suliac.

Nu știe dacă are un aer trist sau fericit spunând asta, fiindcă nu-i vede decât spatele.

— Ți-e dor de satul tău?

— Uneori.

Pare că nu vrea să insiste asupra subiectului. Se întoarce, își șterge mâinile pe pantaloni și spune:

— Va trebui să așteptăm să se usuce. Apoi o să le zdrobim și o să le punem într-un filtru de ceai. Vom adăuga scorțișoară și anason. Cred că am comandat așa ceva, nu?

El se apleacă peste lădițele de pe masă. A înțeles că Joanne voia să vorbească despre altceva. Ridică un pachet de zahăr și sticla de ulei, dar întreabă nedumerit:

— Cum arată anasonul?

Joanne își dă ochii peste cap, dar mai mult de formă.

— Lasă-mă pe mine să caut. O să ți-l arăt.

Atmosfera apăsătoare de dimineață a dispărut și spiritul Crăciunului se răspândește în anexa goală. Pok e făcut ghem pe scăunelul din lemn de lângă șemineu. Mai peste tot zboară paiete. Cu un ochi de expert, Joanne își verifică micile conuri de brad care au căpătat o frumoasă tentă aurie. Îl agață pe ultimul. Émile își înțeapă degetele încercând să termine coroana de Crăciun. A decupat, din ambalajul de carton al unei cutii de paste, steluțe roșii pe care le agață de ramuri, așa cum poate. Sugându-și degetul care-l doare, își contemplă capodopera.

— Ce părere ai?

Pe steluțele roșii încă se văd literele ambalajului de paste. Pe una, se poate citi jumătatea unui cuvânt. *Itali...* Pe alta, se zărește „g"-ul de la „500 g". Joanne își ia un aer foarte serios când răspunde:

— E foarte frumos.

Mai târziu, se hotărăsc să bea un ceai și, vrând să caute o strecurătoare, într-un sertar al mesei din lemn care se clatină, Joanne dă peste un vechi puzzle de cinci sute de piese. Acest puzzle, care reprezintă un peisaj de toamnă în pădure, îi ține ocupați până noaptea târziu. Uită să mănânce altceva în afară de portocale, și Joanne adoarme până la urmă, cu capul pe masă, în mijlocul pieselor minuscule.

— Mai ninge? murmură Émile întinzându-se, cu pleoapele grele de somn.

Joanne s-a trezit deja și stă așezată pe pervazul ferestrei. Pok doarme pe pat, lângă Émile. Ea își lipește fața de geam.

— Da.

— Mult?

— Da. O să fim înzăpeziți...

— Ce bine că am comandat toate astea... Nu știu dacă *Tut Tut* va mai trece cu ninsoarea asta.

Dă din cap. Émile a dus-o în brațe până în pat, azi-noapte. Era ușoară ca un fulg. Nu s-a clintit, n-a scos nici măcar un oftat.

— Ce faci? Pictezi?

Tocmai a observat că Joanne are o pânză pusă pe genunchi. Émile se ridică în șezut, adunând pătura în jurul lui. Este foarte frig, în ciuda focului din șemineu.

— Da. Mi-ar plăcea să încep un nou tablou.

— Și ce-o să pictezi?

Ea ezită și mușcă ușor din capătul pensulei. Pânza este încă albă.

— Poate pe tine?

Își zâmbesc.

— Pe mine?

— Da.

— Mmm, face el. De ce nu... Va trebui să-ți pozez într-un fel anume? Totuși, n-ai de gând să faci un nud, nu?

Se amuză când o vede dându-și ochii peste cap.

— Să știi că nu sunt împotriva unui nud...

Joanne se ridică și pune tabloul gol pe pervazul ferestrei. În dimineața asta, poartă niște șosete enorme din lână verde și nelipsitul șal negru.

— Vom vedea asta mai târziu.

— Unde te duci?

— Să fac un ceai.

Joanne dispare pe culoar și Pok se ridică și se ia după ea.

— Și meditația mea? strigă el.

Dar tot ce aude, prin pereții interiori, este dezamăgirea lui Joanne când constată:

— Oh, nu... Ai terminat puzzle-ul fără mine!

25

Ninsoarea nu se mai oprește. Lui Mystic îi este atât de frig afară, încât Émile și Joanne îl lasă înăuntru, în ciuda instrucțiunilor lui Hippolyte.

— E un câine ciobănesc, trebuie să îndure frigul, le-a spus el.

Bietul câine este foarte fericit să se facă ghem în fața șemineului. Vântul șuieră printre pini și năvălește pe ușa de la intrare când Émile iese să aducă niște lemne de foc.

De-a lungul zilelor care urmează, bucătăria se umple de mirosuri de fursecuri, de aburii de la infuziile cu portocală și scorțișoară și de lumina lumânărilor pe care Joanne a încercat să le confecționeze pentru Émile. Aceste câteva zile sunt ca o paranteză în timp. O paranteză de desfătare în mijlocul iernii și al nămeților de zăpadă care continuă să-i îngroape. În fiecare dimineață, strică puzzle-ul de cinci sute de piese și se amuză să-l reconstituie. Apoi fac ședințe de meditație de tot felul: meditație în fața unui foc de șemineu, meditație în fața fulgilor de zăpadă, exerciții de respirație... Émile face eforturi supraomenești pentru a progresa. Îi plac mult aceste momente. Nu doar din cauza calmului care îl cuprinde tot mai mult pe zi ce trece, dar mai ales fiindcă Joanne se străduiește să fie o bună profesoară, iar lui îi place s-o vadă atât de serioasă și de concentrată.

Abia dacă mănâncă la prânz. Nimic foarte consistent. O bomboană de pom, o portocală. După-amiaza, Joanne pictează și Émile își încearcă talentul la gătit. Într-o zi a făcut fursecuri, în alta, turtă-dulce. Își iau gustarea bând ceai. Fac supe. Mai confecționează câte-o nouă decorațiune de Crăciun. În curând, nu va mai fi loc pe polița șemineului și pe pervazul ferestrei ca să așeze lumânările făcute de ei, globurile din hârtie și brazii miniaturali, confecționați din crenguțe. Somnul îi cuprinde adesea în timp ce meșteresc la ceva sau joacă vreo partidă de Monopoly.

Pierderile de memorie ale lui Émile se înmulțesc, îndeosebi dimineața. Nu durează mult. O întreabă pe Joanne în ce loc se află, cum au ajuns acolo. Joanne nu știe niciodată cu adevărat dacă o recunoaște, întrucât are tendința să o confunde cu Marjorie. Și ea avea părul

șaten, deși mult mai închis, și ochii căprui. Dar asemănarea se oprește aici, după fotografiile pe care a putut să le vadă Joanne. Émile este destul de drăguț cu ea în acele momente. Întreabă unde este Bastien, dacă a lăsat gemenii cu el. Joanne nu știe cine este Bastien. Presupune că e vorba de soțul lui Marjorie. Așa că răspunde mereu foarte vag.

— O să vină. Nu e departe.

Uneori, se întoarce și mai mult în trecut și vorbește iar de învățatul pentru bac, de Renaud care trebuie să treacă pe la el ca să meargă împreună să joace fotbal. Probabil că o iubește mult pe Marjorie, căci este blând în acele momente, nu cum e cu Laura.

Joanne se obișnuiește încet-încet cu asta. Nu-i este așa de greu ca prima oară. Se străduiește să nu-l contrazică, să rămână ambiguă. El își revine repede. Și apoi pare să nu-și amintească nimic din ce s-a întâmplat. E suficient ca Joanne să nu lase să se vadă nimic pe fața ei și lucrurile își reiau cursul firesc.

Totuși, într-o dimineață, se întâmplă ceva grav. În timp ce Joanne spală vasele privind absentă pe fereastră, la un moment dat distinge o formă întunecată în zăpadă. Are nevoie de câteva secunde ca să-și dea seama că e vorba de niște haine... și mai exact de un corp îmbrăcat în haine. Un corp întins pe jos. Ceștile cad pe fundul chiuvetei cu zgomot, făcându-l pe Pok să tresară, lângă șemineu. Ușa de la intrare se trântește. În secunda următoare, Joanne este afară, în șosetele ei groase verzi.

— Émile!

Aleargă anevoie prin nămeți. Mystic îi vine în întâmpinare, dând din coadă.

— Émile!

Îl găsește culcat cu fața în jos, ca și cum ar fi căzut înainte. Are impresia că e foarte greu, de parcă ar cântări tone. Strigă:

— Émile! Émile! Trezește-te!

Dar el nu se clintește. Este inconștient. Joanne îl apucă de umeri, îl scutură, încearcă să-l întoarcă. E furioasă că are atât de puțină forță. Mystic aleargă în jurul ei, lătrând, ca și cum încearcă să alerteze pe cineva. Un vecin, oricine.

— Émile!

Joanne gândește cu rapiditate, încercând să nu se lase copleșită de panică. Pleacă înapoi spre anexă alergând și se întoarce peste câteva minute cu un cearșaf. Se chinuie,

stând în genunchi în zăpadă, să rostogolească trupul inert al lui Émile pe cearșaful alb. Când reușește, observă că fața lui este de un roșu-violaceu, umflată pe alocuri. Nu știe cât timp a rămas inconștient, cu fața în zăpadă. Este ușurată să constate că un suflu călduț îi iese încă pe nări. Se ridică, îl respinge pe Mystic care schelălăie întruna printre picioarele ei, și se chinuie să tragă după ea cearșaful cu trupul lui Émile prin zăpadă. Este greu, dar se înverșunează mai bine de cinci minute. Apoi se prăbușește în hol, lângă ușă, la capătul puterilor.

Stă câteva secunde să-și revină din șoc și după efortul pe care l-a făcut. Lasă căldura dinăuntru să o învăluie încetișor. Émile respiră. Este acolo, întins pe cearșaful alb, pe pardoseala holului, și ea are o viziune, una care-i îngheață sângele în vine, cu același corp, întins pe un linţoliu alb. Doar că acela nu va mai respira.

Este nevoită să închidă ochii pentru a alunga această imagine, pentru a le îndepărta pe toate cele care ar putea să apară. Dar e prea târziu. Imaginea este acolo. O pădure în plină vară. Un lac sălbatic, de un albastru-întunecat, profund și neliniștitor. Un lac înconjurat de mărăcini și de ierburi înalte. Apa e nemișcată. Suprafața sa este perfect netedă. Plutesc pe ea crengi, alge, frunze. Plutește pe ea și un corp, un corp mititel, în mijlocul lacului. Nu se vede decât capul, blond, și un tricou alb. Cineva o ține pe mal. Cineva îi strigă la ureche: „Liniștește-te, Joanne!", strângând-o în brațe din ce în ce mai tare.

Totuși, ea nu se aude țipând. Simte doar o furtună în piept, ceva care nimicește totul, care îi distruge lumea. Niște bărbați sunt în apă, niște bărbați îl iau pe copilașul ei. Urlă cât o țin plămânii:

— Lăsați-l! Lăsați-mi copilașul în pace!

Vocea de la urechea ei spune niște lucruri, ea nu înțelege tot.

— Ni-l aduc înapoi. O să ți-l aducă înapoi. Liniștește-te, Joanne.

Este împiedicată să se miște. Unul dintre bărbați îl duce pe Tom în brațe. Tom este ud leoarcă. Are ochii închiși ca și cum ar dormi. Ea se prăbușește la pământ, dar nu-și simte genunchii lovindu-se de pietrele mari. Știe doar că întinde brațele înainte, că Tom este depus pe pământ, în fața ei. Dar bărbații sunt în jurul ei. O împiedică să-l ia pe Tom în brațe și pleacă iar cu el, departe, foarte departe, departe de lacul ăsta blestemat și de Léon. Pielea lui Tom este înghețată. Nasul lui este tare.

Ea îi zgârie, îi lovește pe toți acei bărbați din jurul său, pe toți cei care o împiedică să-l ia pe copilașul ei, să-l ducă departe de aici.

— L-au scos din apă. Încearcă să te calmezi, Joanne.

Ea moare, încet-încet, pe mal. Moare privindu-i pe bărbații în negru plecând, luându-i copilașul cu ei, închizându-l într-un camion. Moare cu fața lipită de pământ, copleșită de durere, sperând să nu se mai trezească niciodată.

Simte că cineva încă o strânge în brațe, încă o strigă, încă îi repetă:

— Joanne, Joanne, liniștește-te.

Nu mai e în pădure. Solul este rece și tare. Se află pe holul anexei. Émile e cel care o strânge în brațe. El e cel care vorbește. Joanne stă ghemuită lângă ușă, cu mâinile la urechi. Lacrimile i-au inundat fața. Se leagănă înainte și înapoi. Respiră cu dificultate.

— Încetează, Joanne. O să fie bine.

El încearcă să-i îndepărteze mâinile de urechi și ea înțelege de ce. Și-a zgâriat obrajii. Și-a sfâșiat pielea. Émile o imploră:

— Joanne, încetează. Sunt aici. Te rog.

Ea se lasă strânsă în brațe. Încearcă să-și recapete suflul.

— Ce s-a întâmplat?

— L-au luat pe Tom, răspunde sacadat Joanne.

Rămân așezați în holul rece al anexei. Nici unul, nici celălalt nu are forța să se ridice în picioare, să meargă până în cameră. Émile acoperă corpul lui Joanne cu cearșaful alb pe care s-a trezit, căci ea tremură din toate încheieturile, exact ca în seara aceea când a găsit-o pe plajă.

— Vorbește-mi despre Tom.

Joanne înalță capul spre el, cu o privire speriată. Obrajii îi sunt mânjiți de lacrimi. Buzele i se întredeschid ca să întrebe:

— Ce?

Émile habar n-are ce face. Tot ce vrea este ca ea să se oprească din tremurat și să nu se mai sufoce. Așa că repetă:

— Vorbește-mi despre Tom.

Apoi adaugă, străduindu-se să zâmbească, un zâmbet tremurat:

— Ai zis că era un băiețel surprinzător... cel mai inteligent pe care l-ai cunoscut.

Îi pândește fața cu îngrijorare. Ea a încetat să se legene înainte și înapoi. Pare să ezite. Și în cele din urmă, murmură:

— Bine.

Așa se trezește el teleportat la Saint-Suliac, în căsuța de piatră înconjurată de o grădină de legume, într-o seară frumoasă de început de vară.

Joanne este întinsă pe canapea, cu pântecul ei mare și rotund îndreptat spre tavan, și în mica sufragerie e o atmosferă de panică. Léon se agită, strânge o haină de pe jos, o legătură de chei de pe masă, bagă totul într-o geantă mare de voiaj. Joseph intră valvârtej, cu o beretă pe cap:

— Gata, motorul e pornit. Poți s-o urci în mașină.

Joanne este palidă, fața îi e plină de sudoare și fruntea i se crispează din când în când. Primele contracții au început și sunt din ce în ce mai regulate. Este momentul să plece la spital.

Émile e surprins că ea a ales să-i spună povestea lui Tom Blue de la prima lor întâlnire, în sala de nașteri. Dar o lasă să vorbească, întrucât e mai calmă acum și respiră mai ușor.

Léon a lăsat volanul, căci e prea nervos ca să conducă. L-a înlocuit Joseph. Acesta e calm, ca și Joanne. Zâmbește cu seninătate. Fluieră ușor în timp ce conduce.

— Este o zi frumoasă pentru ca micuțul Tom să vină pe lume, declară el uitându-se la Joanne în oglinda retrovizoare.

I-au ales deja numele. În realitate, Joanne l-a ales. Tom, după *Tom Degețel*, unul dintre basmele lor preferate. Este povestea unui cuplu în vârstă care nu a putut avea copii și care ajunge să-și dorească să aibă un copil oricare ar fi statura lui, chiar dacă nu este „mai mare decât un deget". Tom se naște în mod miraculos și primește numele de „Tom Degețel" fiindcă este cât un degețel. În ciuda staturii lui mici, el face tot felul de isprăvi, cea mai spectaculoasă fiind că scapă de moarte după ce a fost înghițit de o vacă.

Povestirea face un salt înainte. Îi regăsim pe Joanne, Léon și Tom în veranda care dă spre grădina de legume plină de culori. Tom este un bebeluș nespus de calm, care aproape că nu plânge. Léon își face o mulțime de griji și

se întreabă dacă e normal așa ceva. Joanne este senină. Îi răspunde că e sigură că nici Tom Degețel nu plângea.

Au instalat un mic leagăn pe verandă, dar Tom nu doarme niciodată în el. Joanne ține morțiș să-l aibă lângă ea în primele zile. Este un bebeluș liniștit, cu puf blond pe cap, cu ochi de un albastru-închis care bat deja în căprui. E înfășurat în permanență în pânza portocalie pe care Joanne a purtat-o în timpul sarcinii. Léon nu prea știe cum să-l manevreze, dar Joanne este răbdătoare. Ea îl învață să-l țină în brațe, să-i schimbe scutecul, să-l legene. Joseph stă deoparte. Știe că au nevoie să se obișnuiască unul cu altul, toți trei.

Sunt tot pe verandă și cineva bate la ușă, un pic cam tare. Léon pălește. El îi explică rapid lui Joanne, într-un murmur înăbușit:

— Trebuie să fie mama. Mi-a cerut să-l vadă pe Tom de trei ori deja... Eu nu i-am mai dat niciun semn...

Joanne nu spune nimic. Totuși, își amintește de reacția doamnei André când a văzut că este însărcinată. *Cum a putut să ne facă așa ceva?* Acum că Tom s-a născut, doamna André cere ceea ce i se cuvine: dreptul de a-și vizita nepotul.

Domnul și doamna André intră pe verandă însoțiți de Joseph, care are o expresie dură și nemulțumită. Léon este alb ca varul la față și se mută de pe un picior pe altul.

— Bună, Joanne, zice doamna André cu răceala ei obișnuită.

Joanne îl strânge și mai tare în brațe pe micuțul Tom și se dă înapoi aproape imperceptibil.

— Am venit să ne vedem nepoțelul.

Se lasă o tăcere grea. Joseph nu se mișcă, înțepenit în prag. Léon rămâne lângă Johanne și copilaș, pregătit să se așeze în orice clipă între părinții lui și ei.

— Pot? întreabă doamna André, întinzând o mână spre bebeluș.

Joanne dă din cap, încuviințând, dar continuă să-l țină pe Tom strâns în brațe. Domnul și doamna André se apleacă deasupra bebelușului, îi iau mânuțele minuscule între degetele lor groase, îl mângâie pe obraz. Fețele lor, de obicei atât de dure și răutăcioase, se însuflețesc de o bucurie neprefăcută.

— Este leit Léon, nu-i așa?

— Seamănă perfect.

— Am impresia că este el când era bebeluș.

Cei doi o ignoră cu totul pe Joanne, care refuză să-i dea drumul lui Tom.
— Are ochii lui.
— Și nasul, nu-i așa?
Léon nu scoate o vorbă, este nervos.
— E un copil foarte tăcut. Nu plânge deloc?
Se adresează fiului lor care ridică din umeri.
— Nu prea mult, nu...
Joanne rămâne impasibilă.
— Ce-i cu cârpa asta murdară? întreabă doamna André, strâmbând din nas cu dezgust. O să atragă microbi. Ar trebui spălată.
— Este o bucată de pânză purtată de mamă, răspunde Léon cu stângăcie.
— O ce?
— Joanne crede că îl liniștește pe bebeluș dacă simte mirosul ei.
Nimeni nu face niciun comentariu. Joseph își arată iritarea plescăind din limbă. Joanne se trage un pas înapoi și zice:
— Trebuie să doarmă.
Atmosfera devine și mai apăsătoare pe verandă. Doamna André își pune geanta pe umăr cu un gest agasat.
— Foarte bine, noi plecăm atunci.
Joanne îi privește plecând cu o ușurare nespusă. Joseph rămâne pe verandă. Léon îi conduce până la poartă, mai stânjenit ca niciodată. Ei nu fac niciun efort să vorbească mai încet atunci când declară în fața casei:
— Este nepotul nostru. N-o să ne împiedice să-l vedem.
Léon nu găsește nimic altceva să răspundă decât:
— Pe data viitoare.

Émile se încruntă ușor, fără să înțeleagă.
— Ce s-a întâmplat cu familia André de erau atât de încordate relațiile dintre voi?
Joanne întreabă, cu o voce slabă, dacă pot merge să stea în bucătărie și dacă poate să-i facă un ceai. După aceea îi va povesti.

Apa fierbe, formând bule mari în cratița din fontă ruginită din bucătărie. Joanne s-a așezat pe un scaun. Émile s-a dus să-i aducă un pulover. S-a înfofolit și el într-o haină. Îi este frig. Când s-a trezit, adineauri, pe cearșaful acela alb, murea de frig. N-a întrebat-o pe

Joanne ce s-a întâmplat, dar și-a dat seama. Plecase să aducă lemne de afară. Probabil că a leșinat.

Aduce cratița cu apă fierbinte pe masă, cu gesturi lente, apoi toarnă apa în cești. Când ia loc, în fața lui Joanne, aceasta începe să vorbească din nou. Povestește despre tutungerie, despre șușotelile pe care le auzeau când treceau pe-acolo și pe care Joseph se prefăcea că le ignoră, despre prima masă la familia André și despre întrebările răutăcioase, apoi despre scena demnă de o melodramă din piață, din fața tarabei florăresei.

— Și după aceea? întreabă Émile cu blândețe, întinzându-i ceașca. Cei doi André au atacat din nou?

Povestea îi duce din nou la Saint-Suliac, la începutul lunii septembrie. Joanne și Léon sunt pe verandă. Afișează amândoi un aer încăpățânat și ușor iritat. Joanne este așezată într-un fotoliu balansoar din răchită, cu Tom în brațe. Léon stă în picioare, țeapăn.

— Nu face mutra asta bosumflată..., îi spune el.

— N-au vrut niciodată să mă invite la ei acasă.

— Lucrurile s-au schimbat...

— L-au tratat pe Tom ca pe o pacoste cât am fost însărcinată.

— Lucrurile s-au schimbat, repetă Léon.

— Acum au decis că vor un nepoțel, așa că binevoiesc să mă invite la cină?

Joanne este calmă. Vorbește cu o voce liniștită, dar fermă, continuând să-și legene bebelușul în brațe.

— Eu sunt cel care îți cere asta.

— Nu.

Léon își stăpânește un oftat de exasperare. Își schimbă poziția, își încrucișează brațele, apoi le desface și în cele din urmă declară:

— Atunci, îl iau pe Tom cu mine la cină.

Joanne îl țintuiește cu privirea ca și cum acesta tocmai ar fi înjurat.

— Nu.

Se înfruntă din priviri. Joanne are o expresie din ce în ce mai dură.

— Au dreptul să-l vadă, insistă Léon.

Joanne se ridică, ținând în continuare bebelușul în brațe.

— Nu-l vor vedea fără mine.

— Unde te duci?

— Departe de tine.

— Joanne!

El o urmează în cameră, unde ea îl pune pe Tom pe pat ca să-l schimbe. Léon o privește. Are gesturi precise și calme. Este atentă. A știut cum să procedeze cu Tom încă din prima clipă. Spre deosebire de el. Trebuie spus că acest bebeluș este special. Nu plânge niciodată. Poți să-l lași ore în șir în cărucior. Nu gângurește. Nu scâncește. Abia dacă se mișcă. Léon a încercat să-i capteze atenția, să-l facă să zâmbească, să-i trezească un oarecare interes, dar a fost în zadar. Copilul rămâne mereu impasibil, cu privirea pierdută în gol. Joanne este câteodată așa. Oare Tom îi seamănă deja? Între timp, lipsa asta de interacțiune cu bebelușul său îl tulbură.

— Va trebui să-i lași să-l vadă pe Tom, au dreptul...

Joanne prinde scutecul bebelușului și se prăbușește pe pat cu un oftat. Închide ochii, ca și când ar trebui să-și mobilizeze toate forțele ca să facă față. Când îi deschide, în ei se citește o tristețe adâncă.

— Știu, murmură ea.

În cameră se așterne tăcerea. Bebelușul Tom fixează tavanul în tăcere. Léon se hotărăște să vorbească:

— Atunci, cum o să facem?

Încet, ea termină ce a început. Încheie bodyul bebelușului, apoi îl îmbracă din nou cu pantalonașii gri.

— Atunci, o să vin.

Joanne rămâne deoparte, tăcută, într-un colț al sufrageriei familiei André. Lustra din cristal luminează slab încăperea. Masa e întinsă. Paharele sunt încă pline cu vin roșu. Cei trei André sunt aplecați deasupra micuțului Tom, care se află în cărucior. Doamna André îl ia în brațe cu un chicotit pițigăiat de fericire.

— Vino aici, puiuțul meu. Vino la buni.

Îl pune pe genunchi și se uită la soțul și la fiul ei cu încântare.

— Ia priviți cât e de mulțumit că se află în brațele mele.

Soțul și fiul sunt de acord. Iau loc alături de doamna André, fără a scăpa bebelușul din ochi. Mai întâi, încep din nou să înșire asemănările dintre Léon și fiul său.

— Are nasul lui!

— Și ochii lui mai ales...

— Da, bineînțeles, ochii lui...

Apoi îl strigă:

— Tom?

— Tommy?

— Zâmbește-ne. Arată-ne zâmbetul tău frumos.

Se înverșunează să-l strige pe bebeluș care rămâne inexpresiv, cu ochii fixați pe lustra din tavan. Doamna André i se adresează lui Léon, ca și când Joanne n-ar fi acolo:

— A început să zâmbească?

Léon ridică din umeri.

— Eu... Nu chiar...

Se întoarce stânjenit spre Joanne.

— Zâmbește?

El nu l-a văzut niciodată zâmbind. Joanne clatină din cap.

— Nu. Nu încă.

Doamna André preferă s-o ignore încă o dată, întrebându-l pe Léon:

— Nu zâmbește nici îngerașilor?

Léon arată din nou ca un idiot.

— Îngerașilor... cum așa?

Doamna André plescăie din limbă, învăluindu-l într-o privire tandră.

— Ei, dragule. E ceea ce fac toți bebelușii. Zâmbesc din reflex. Când dorm sau când privesc în gol. Se spune că zâmbesc îngerilor.

Léon roșește un pic. Ridică din umeri.

— Nu, eu... Nu l-am văzut niciodată s-o facă.

Doamna André se întoarce în sfârșit spre Joanne. În mod vizibil, prezența nurorii ei se dovedește dintr-odată utilă.

— Dar tu, Joanne? L-ai văzut zâmbind îngerașilor?

Ea clatină din cap. Dar adaugă ca pentru a se apăra:

— Îi place în schimb să se uite fix la cer. Poate să fie foarte concentrat în acele momente.

Doamna André nu-și ascunde îngrijorarea.

— Are trei luni acum. Ar trebui să zâmbească.

Joanne își ține ochii ațintiți în jos. De-abia așteaptă să-și ia copilașul înapoi, să-l smulgă din mâinile acelei vrăjitoare care pretinde că este înapoiat și să-l ducă acasă. În loc de asta, rămâne pe scaun, închisă cu prudență într-o tăcere politicoasă.

Când micuțul Tom împlinește șase luni, Joanne trebuie să-și reia munca de agent de pază. În timpul zilei, băiețelul e supravegheat de Joseph. Starea de sănătate a acestuia s-a degradat și mai mult. Gâfâie din ce în ce mai tare când se plimbă prin grădina lui de legume și îi e greu să stea în picioare în fața blatului de bucătărie când vrea să gătească. Joanne este îngrijorată.

— Nu te obosi prea tare, tată. Dacă e prea complicat cu Tom, pot să aranjez să lucrez cu jumătate de normă.

Tatăl ei îi promite că se va menaja. Totuși, când Joanne se întoarce, Joseph este mereu în mijlocul sufrageriei, înconjurat de cuburi din lemn pe care le-a tăiat el însuși pentru micuțul Tom, sau de zeci de păsări din hârtie pe care le-a confecționat prin tehnica origami pentru a încerca să-l uimească. Le aruncă prin încăpere, sperând să-l impresioneze pe micuțul Tom. Dar chestia asta nu funcționează. Tom rămâne așezat, indiferent. În schimb, pare să-i facă plăcere să asculte poveștile pe care Joseph i le citește cât e ziua de lungă.

Într-o seară, o nouă ceartă izbucnește între Léon și Joanne, în întunericul dormitorului.

— Ar trebui să-l ducem să-l vadă un medic.

Oftatul exasperat al lui Joanne arată că nu e prima dată când au această conversație.

— Lasă-l în pace. Evoluează în ritmul lui.

— Nu scoate niciun sunet. Ceilalți bebeluși de vârsta lui gânguresc măcar.

— N-ar trebui să mai asculți ce zice maică-ta.

— Nu zice doar maică-mea.

— Ah, nu?

Joanne este încordată și își ține palmele pe pătură.

— Am vorbit și cu colegii mei învățători. Li se pare surprinzător că nu scoate niciun gângurit...

Joanne nu răspunde nimic. Rămâne îmbufnată, închisă în tăcerea ei.

— Nu se uită la mine, Joanne. Copilul ăsta nu mă privește niciodată. Ți se pare normal?

Léon n-a vrut să pară atât de iritat.

— El... El se uită la lucruri.

— Se uită la lucruri, dar nu la noi!

Joanne refuză să audă cuvintele lui Léon. Totuși, știe că are dreptate: Tom are o privire ciudată, un pic vagă, un pic pierdută. Nici ea nu reușește să-i capteze privirea, sau nu pentru mult timp. Dar asta n-are nicio importanță. Tom este copilașul ei. Poate că este diferit de alți bebeluși de vârsta lui, dar ăsta nu e un motiv ca să-l târască pe la medici.

— Jo, insistă Léon. Tu nu te-ai gândit niciodată?

Ea tremură în așternut.

— La ce să mă gândesc?

— Și dacă e diferit? Dacă are un... handicap?

Léon pare îngrozit. Joanne nu. Joanne rămâne calmă și încăpățânată.
— Este diferit. Dar eu n-am considerat niciodată că a fi diferit este un handicap.
— Știi bine ce vreau să spun…
Joanne scoate un oftat dureros.
— Ar fi trebuit să bănuiesc.
Léon se încordează în pat.
— Ce-ar fi trebuit să bănuiești?
— Că fiul meu nu va fi niciodată la înălțimea familiei André.
El protestează cu vehemență:
— E o meschinărie să spui asta, Joanne!
Ea nu mai răspunde nimic. Léon îi caută mâna, pe pipăite, în întuneric, și când o găsește, ea nu și-o retrage.
— Jo…
Îi răspunde tăcerea.
— Știi bine că nu mă gândesc decât la binele lui.
Vocea firavă și înăbușită a lui Joanne se aude în sfârșit:
— Atunci lasă-l să trăiască. Lasă-l să se dezvolte în ritmul lui. Lasă-l să devină băiețelul care vrea să fie.
Léon capitulează, dând din cap în întuneric.
— Bine.

În timp ce Joseph este obligat să stea în pat, în vara aceea, la ordinul medicului și sub atenta supraveghere a lui Joanne, micuțul Tom învață să meargă. Țopăie printre roșii și pepeni, se lasă să cadă pe pământ și observă cerul sau poate zborul păsărilor, nimeni nu știe exact ce anume cercetează misterioșii lui ochi de culoarea alunei. Smulge florile, ceea ce-l face pe Joseph să-l dojenească.
— Hoțomanule! strigă el ridicându-se din fotoliul balansoar din verandă.
Joanne aleargă spre Tom zâmbind, îl ia de mână și îl îndepărtează, explicându-i:
— Joseph ține mult la florile lui, Tomi. Nu vrem să-l supărăm, nu-i așa?
Este singura care poate să facă acest lucru. Tom a dezvoltat un reflex ciudat: în clipa în care cineva se apropie prea mult de el sau încearcă să-l atingă, face o mișcare bruscă din braț pentru a descuraja mâinile lacome să-l atingă. E ca și când ar da o palmă în gol. Și se încruntă foarte tare. Nu-i place să fie atins. Joseph s-a obișnuit. Nu mai încearcă să se apropie de el. Îi vorbește de la un metru distanță, se lasă în genunchi pentru a

ajunge la nivelul lui. Léon, în schimb, suferă enorm. Joanne o știe.

— Copilașul ăsta nu mă iubește.

Joanne îl contrazice.

— Nu mă lasă să-l ating. Nu e normal, nu?

— Are nevoie de spațiul lui, să se miște liber.

— Și are și chestia asta cu ochii.

— Ce chestie?

— Își ferește privirea.

Joanne îi garantează că Tom îl iubește enorm. În felul său.

— Este un băiețel deosebit, are caracterul lui aparte.

Ea încearcă să scape de invitațiile la cină la familia André. E din ce în ce mai rău. Pe lângă faptul că părinții lui sunt critici, mai sunt și alarmiști.

— Nu e normal să reacționeze așa când îl strigi pe nume!

Este aproape fericită când micuțul Tom rămâne surd la chemările ascuțite ale doamnei André. Asta-i răzbunarea ei.

În această după-amiază de iunie, Joseph stă pe verandă, la răcoare și la umbră, în fotoliul balansoar, alături de pătuțul cu bare de lemn al lui Tom. Joanne este în grădina de legume și se ține după copilașul ei care țopăie sprinten. El ignoră complet balonul drăguț oferit de Joseph, ca și premergătorul nou-nouț cumpărat de Léon. Îl interesează doar o găletușă verde pe care o târăște peste tot cu el și o umple cu pământ din când în când. Léon este și el în grădina de legume. Îi urmărește pe Tom și pe Joanne din privire, cu mâna streașină la ochi. Joanne știe că se gândește la atelierul lui de poezie pe care vrea să-l reia la începutul anului școlar, în septembrie. Se implică enorm în activitățile cu elevii săi.

Sunt toți patru întrerupți de scârțâitul porții din fier forjat și de niște pași care răsună pe pavele. Joanne a lăsat poarta deschisă, adineauri, pentru ca Léon să-și poată descărca mașina mai ușor. A cumpărat o umbrelă de soare mare și o masă de grădină nouă. Lui Joanne i se strânge inima când îi vede pe soții André, în ținutele lor de vară. Domnul André poartă o cămașă urâtă cu flori și doamna André o pălărie mare, roz.

— Bună ziua, zice domnul André.

— Treceam pe aici, adaugă soția lui.

Joanne știe exact de ce sunt acolo: de o lună a făcut în așa fel ca să scape de invitațiile la cină de luni seara. Soții

André vor să-și vadă nepoțelul și nu se jenează s-o arate. Joseph se încordează în fotoliul său și se ridică pe jumătate.

Soții André împing portița și intră în grădina de legume. Îl îmbrățișează pe Léon, apoi îi salută politicos pe Joanne și pe Joseph.

— Unde e Tom? întreabă doamna André, căutându-l cu privirea prin grădină.

Băiețelul stă ghemuit în mijlocul tufelor de roșii. la pământ cu amândouă mâinile, indiferent la zgomote, la sosirea vizitatorilor.

— Tom! strigă doamna André.

Joanne încearcă s-o prevină când o vede că se repede, cu pași mari și grăbiți, spre băiețel:

— Atenție, el...

Dar e prea târziu, doamna André îl ridică deja pe Tom de la pământ și îl strânge în brațe.

— Ce mai face micuțul meu T...

Nu-și poate termina propoziția, fiindcă o ploaie de lovituri se abat peste fața ei. Tom se zbate, se agită, lovește tot ce poate pentru a scăpa de contactul fizic pe care îl urăște atât de mult. Doamna André scoate un țipăt de groază și îi dă drumul brutal. Micuțul Tom cade greoi în fund. Dar nu țipă. El nu țipă niciodată. Niciun sunet n-a ieșit vreodată din gurița lui ca o inimioară. Joanne aleargă spre el. Doamna André, cuprinsă de furie, începe să-l certe pe Tom.

— Ce băiat rău! Cine te-a învățat să lovești? E nepoliticos, Tom!

Îl apucă de braț ca să-l oblige să se ridice și s-o privească în ochi, ceea ce nu face decât să sporească agitația băiețelului, care se zbate și mai abitir, lovind în stânga și-n dreapta.

— Lăsați-l! strigă Joanne.

Ajunge în dreptul lui Tom și al doamnei André care o fulgeră cu privirea.

— Ar trebui să-l pedepsești pe fiul tău.

Joanne îngenunchează și băiețelul se cuibărește sub brațul ei.

— Nu-i place să fie atins, răspunde ea calm.

— Ah, da? N-am remarcat lucrul ăsta mai înainte.

Ochii doamnei André o cercetează cu neîncredere.

— De când mai exact?

— De câteva săptămâni. De când a început să meargă...

În realitate, de când poate fugi departe de brațele invadatoare. Doamna André strânge din buze și se îndreaptă de spate plină de aroganță.

— Ei bine, n-ar trebui să-i dai de ales. N-are decât un an. Dacă îl lași deja să facă tot ce vrea...

Se întrerupe, căci Léon se apropie ca pentru a se așeza precum un scut între ele.

— Nici eu nu mă pot apropia de el, murmură Léon.

Asta pare s-o mai liniștească un pic pe doamna André. Léon adaugă:

— Fără îndoială, e ceva trecător.

Dar doamna André are în continuare un aer jignit.

— Contez pe tine să-l educi pe copilul ăsta, să-l înveți că nu poate lovi un adult, mai cu seamă dacă e bunica lui.

Léon îi dă dreptate, mutându-se cu stângăcie de pe un picior pe altul. Tom rămâne sub brațul lui Joanne, nemișcat. Doamna André îl studiază cu atenție.

— De ce are unghiile atât de negre?

Léon se face mic. Joanne e cea care răspunde:

— Se juca în pământ...

— Ei, poftim, uite ce băiețel... Nepoliticos și murdar.

Joseph intervine cu vocea lui groasă, făcându-i pe toți să tresară. Nimeni nu l-a văzut apropiindu-se.

— Ați venit la mine numai ca să criticați modul în care fiica mea își crește copilul?

Uluită, doamna André rămâne fără glas.

— Dacă-i așa, v-aș ruga să plecați.

Tăcerea mormântală care se lasă nu este întreruptă decât de sosirea domnului André, hotărât să aplaneze tensiunile.

— Nu, bineînțeles că nu. Nu asta voia să spună soția mea.

Totuși, doamna André nu-și retrage cuvintele, ci continuă să-l fixeze pe micuțul Tom cu dezaprobare.

— Dragă, adaugă domnul André, poate că ar trebui să revenim mai târziu...

Soția lui încuviințează în silă și strânge și mai mult din buzele care i-au devenit doar o linie subțire.

— Foarte bine, declară ea cu răceală. Dar vreau să-mi îmbrățișez nepoțelul.

Joanne se dă înapoi, cu o mișcare aproape imperceptibilă. Tom continuă să stea cuibărit în scobitura brațului ei. Léon își drege glasul, stânjenit.

— Mamă, știi că el...

Dar doamna André nu ascultă de nimeni. Îl apucă pe băiețel de braț cu bruschețe, obligându-l să se întoarcă, să stea cu fața la ea.

— Tom! Uită-te la mine! îi ordonă.

Băiețelul deschide gura, cu ochii măriți de spaimă. Parcă ar vrea să urle din toate puterile, totuși niciun sunet nu-i iese de pe buze. Strigătul de groază îi rămâne blocat în gât. Încearcă să se elibereze din ghearele de pasăre răpitoare ale doamnei André, bate din picior, lovește aerul cu brațul liber.

— Tom! insistă doamna André strigând și mai tare. Mă asculți? N-ai voie să fii așa de capricios!

Joanne se stăpânește, dar simte că îi dau lacrimile. I-ar plăcea să-și smulgă copilașul din ghearele acestei vrăjitoare înfricoșătoare. Totuși, se străduiește să se abțină, să rămână calmă. Încearcă timid să protesteze:

— Lăsați-l un pic... Este speriat...

Doamna André imobilizează acum fața lui Tom cu forța, ca să-l oblige să se uite în ochii ei. Se dezlănțuie:

— Tom! Ai înțeles ce ți-am spus? Dă-mi un pupic.

Nu vede lovitura plecând. Nu vede mânuța lui Tom râcâind pământul, luând un pumn plin. Nu vede proiectilul venindu-i în ochi. E singura soluție pe care a găsit-o Tom ca să se apere. Să arunce cu pământ în ochii vrăjitoarei.

Doamna André urlă. Soțul ei se repede să o ajute. Joanne profită de asta pentru a-l lua pe Tom și a-l duce mai departe, ferit de brațele ei.

— Léon! urlă doamna André. LÉON!

Léon e paralizat de frică. Nu mai face nicio mișcare. Doamna André scuipă furioasă pământ, se șterge la ochi, căci lacrimi mari îi curg pe obraji.

— Léon, trebuie să-l pedepsești pe copilul ăsta!

— Mamă...

Furia crește și mai mult pe fața maică-sii.

— Adu-l la mine! urlă ea. Adu-l la mine și lasă-mă să-l pedepsesc! O să vă arăt eu...

Dar vocea lui Joseph pune capăt oricărei tentative de pedepsire.

— AFARĂ DIN CASA MEA!

Domnul André încearcă să spună ceva, însă Joseph nu-i lasă răgazul s-o facă.

— AFARĂ DIN CASA MEA IMEDIAT!

Soții André par înspăimântați acum. Se pun rapid în mișcare, ca și cum Joseph ar fi nebun de legat, ca și cum

ar exista riscul să-i atace. Joanne îi vede părăsind grădina de legume fără să mai stea pe gânduri. Îl strânge cu putere pe Tom la pieptul ei. Nu înțelege imediat de ce se prăbușește Joseph în mijlocul tufelor de roșii, de ce corpul lui se îndoaie ca o păpușă de cârpă. Deschide gura, timpul pare să fi încremenit. Capul lui Joseph cade greu pe pământul uscat. În secunda următoare, un țipăt de groază îi iese lui Joanne de pe buze:
— TATĂĂĂĂĂĂ!

— Infarct, anunță medicul, cu gravitate.
Joanne este încă albă ca varul la față și tremură. Tom e tot în brațele ei. N-a vrut să le părăsească, nici măcar pentru a merge în ale lui Léon. Își ține fața ascunsă la subsuoara ei, fără îndoială traumatizat de altercația cu bunica lui. Dar deocamdată, Joanne e îngrijorată de noul infarct al lui Joseph. Léon așteaptă în hol, țeapăn și stângaci, cu un aer vinovat.
— Ce trebuie să fac pentru tata? îl întreabă Joanne pe bătrânul medic.
— Obligați-l să se odihnească. Odihnă cu orice preț. Să evite orice sursă de stres sau de tensiune. Având în vedere starea inimii lui, următorul infarct i-ar putea fi fatal.
Joanne pleacă ochii cu o figură gravă.
— Pot să-i dau în continuare ceai de păducel și de roiniță?
Bătrânul doctor încuviințează.
— Nu poate să-i facă decât bine.
Întinde mâna și o strânge cu blândețe, ca pentru a-i arăta o sinceră compasiune.
— Cum se simte copilul? întreabă el arătând spre micuțul Tom căruia nu i se vede decât părul blond, sub brațul lui Joanne.
— Cam tulburat...
— E de înțeles, având în vedere evenimentele... E la fel de tăcut?
Joanne înclină din cap. Bătrânul doctor îl cunoaște bine pe Tom acum, dar nu este alarmist, nu e ca doamna André.
— Bun... Stați cu ochii pe el... Pe amândoi.
— Mulțumesc, domnule doctor.

Émile îi mai toarnă o ceașcă de ceai lui Joanne, care a băut-o pe a ei cu înghițituri mici, fără să se oprească din vorbit. El împinge ceașca plină spre ea, fără niciun cuvânt, și o lasă să continue.

Joseph este întins în pat, palid la față. Joanne stă așezată la capăt, lângă picioarele lui. Starea nu i s-a ameliorat. Ea simte că Joseph luptă ca să reziste, ca să învingă oboseala care îl paralizează.

— Tată...

Îi ia mâna într-a ei. Este înghețată.

— Bea-ți ceaiul.

Joseph se supune docil. Apoi se ridică în șezut, cu spatele rezemat de perne. O privește cu tandrețe.

— Joanne, nu vreau să devin o povară pentru tine.

— Nu spune prostii, tată.

— Trebuie să ai grijă de familia ta. Tom are nevoie de tine.

Ea își pleacă ochii. Nu îndrăznește să-i repete ce i-a spus Léon, în camera lor, cu o seară în urmă. Un cuvânt îngrozitor. Un cuvânt pe care ea nu reușește să-l rostească.

— Va trebui să-l protejezi, Joanne... Eu nu voi fi aici mereu.

Joanne își ține ochii plecați. Știe că tatăl ei are dreptate.

— Nu mai trebuie să-i lași să facă asta. Nu mai trebuie să-i lași să se poarte așa cu Tom.

Ea înghite cu dificultate.

— Știu.

— Léon n-o să-i oprească.

— Știu.

Se așterne din nou tăcerea. Joanne tot nu îndrăznește să ridice ochii și să-l privească pe tatăl ei.

— La ce te gândești? întreabă el.

Joanne mai ezită o clipă, dar numai o clipă.

— Crezi că Tom are... că este...

Joanne îl privește drept în ochi:

— Léon a vorbit de *autism.*

Cuvântul i-a ieșit din gură, tăios ca o lamă de cuțit.

— Crezi că... Te gândești că este...?

Joseph rămâne impasibil, nemișcat pe pernele lui.

— Cred că Tom trăiește într-o lume a lui. O lume paralelă cu a noastră. Are dificultăți să intre în realitatea noastră.

Joanne înghite în sec și îl ascultă cu atenție, ținându-și respirația.

— Adulții din jurul lui așteaptă cu disperare ca el să intre în lumea noastră. Dar acest lucru nu este posibil

pentru el. Tom încearcă să ne facă să înțelegem asta în felul lui. Lovind, ascunzându-se.

O privește cu și mai multă intensitate, iar în ochi îi strălucește o lumină blândă.

— Știi de ce pe tine te lasă să te apropii de el, Joanne? De ce pe mine nu mă lovește niciodată?

Ea ridică din umeri. Bănuiește răspunsul, dar nu este chiar sigură.

— Noi nu încercăm să-l târâm cu forța în realitatea noastră. Noi facem efortul de a intra într-a lui, atât cât ne este permis acest lucru. Nu suntem perfecți, dar încercăm. Cred că Tom a simțit asta.

Joanne aprobă, cu un nod în gât.

— Îți va trebui curaj, Joanne, ca să le ții piept. Îmi pare rău.

— De ce, tată? De ce îți pare rău?

— Pentru că nu voi putea să rămân ca să te sprijin. Sunt epuizat. O simt.

— Dar nu sunt supărată pe tine, tată. Eu...

Alungă lacrimile care o împiedică să vorbească.

— Eu sunt destul de puternică pentru a face față. Îl voi proteja pe Tom.

Joseph îi zâmbește cu nesfârșită tandrețe.

— Știu, Joanne. Tom n-ar fi putut visa la o mamă mai bună decât tine.

Urmează încă o tăcere, dar de data asta, nu e atât de apăsătoare.

— Îmi pare rău și pentru altceva, adaugă Joseph.

— Pentru ce?

— Legat de Léon...

— Léon?

— Nu este un tovarăș de călătorie ideal. Ar fi trebuit să-mi dau seama mai devreme. Dar ce contează... Îl iubești, nu-i așa?

Joanne se încruntă ușor.

— Un tovarăș de *călătorie*?

Joseph zâmbește slab și confirmă.

— Pentru această mare călătorie care este viața.

Ea nu zice nimic. Tăcerea se prelungește. Rămân nemișcați, Joanne așezată la capătul patului, Joseph rezemat de perne.

— Dacă pot să fac ceva de-acolo de sus...

Zâmbetul i se lărgește, devenind ușor malițios.

— ...dacă există un acolo sus, bineînțeles...

Dar Joanne nu-i poate zâmbi. Simte că o podidesc lacrimile.
— Dacă pot face ceva, atunci îți promit, Joanne... Voi face în așa fel încât să-ți trimit un semn. În ziua în care viața ta va deveni prea grea, voi încerca să-ți trimit un alt tovarăș de călătorie.
— Tată!
Nu-i place să-i vorbească așa despre Léon. Știe că nu este perfect, dar este tatăl copilului său.
— Un tovarăș de călătorie care va ști să te protejeze și să te facă fericită.
Discuția se oprise acolo în acea zi, în semiîntunericul camerei lui Joseph, căci Joanne începuse să plângă. Lacrimile îi cădeau în picături mici pe mâinile înghețate.

În mica bucătărie a anexei, în mijlocul munților înzăpeziți, Émile nu îndrăznește să vorbească. Întinde o mână spre cele ale lui Joanne și le atinge ușor. Afară, ninsoarea s-a oprit. Se înserează încet, iar lumina capătă nuanțe portocalii.
— Din cauza asta ai făcut-o?
Joanne are privirea pierdută în fundul ceștii de ceai negru. Abia dacă tresare.
— Din cauza asta ai răspuns la anunț?
Joanne răspunde în șoaptă:
— Tovarăș de călătorie pentru o ultimă aventură...
Apoi înalță capul.
— De mine vorbeai, nu?
El zâmbește cum nu i-a mai zâmbit niciodată până acum. Cu un amestec de tandrețe infinită și de tristețe.
— Da. De tine vorbeam.

Tată,

O nouă scrisoare în carnețelul meu. Pentru tine. Următoarea va fi pentru Tom. Trebuie să-i povestesc despre zăpada care cade, despre cerul sidefiu, despre flăcările atât de frumoase din șemineu.

Tată, i-am vorbit în sfârșit lui Émile despre ceea ce ai făcut. Cred că nu știa că tu l-ai trimis la mine. Poate că nici nu mă crede în întregime? Nu contează, dar eu știu că e opera ta. Unele semne nu înșală. De exemplu, a știut să-l înțeleagă pe Tom de la bun început. El mi-a sugerat ideea imensității în picturile lui. El mi-a propus să vegheze asupra lui când va fi acolo sus.

Știi, el este ca Tom. Are o boală ciudată care, din când în când, îl face să plece într-o altă realitate. Într-un alt spațiu-timp. În lumea asta, sunt personaje din trecutul lui.

Cu șase luni în urmă, m-a luat cu el fără să pună nicio întrebare. Doar m-a luat cu el și mi-a arătat lucruri pe care nu le văzusem niciodată. Munți atât de înalți, încât păreau că străpung cerul și creează un pod între lumea de dincolo și lumea pământească. Câmpii atât de verzi, atât de vălurite și atât de netede, încât îți venea să te întinzi și să rămâi acolo pe vecie. Lacuri cu apă atât de limpede, încât îți curăță sufletul. Apusuri de soare peste zăpezi eterne care îți fac ochii să strălucească mai tare decât orice lacrimă. Mi-a arătat toate astea, ca un ultim cadou pe care voia să-l ofere lumii înainte de a o părăsi.

Cred că se va înțelege cu Tom acolo sus, și cu tine la fel. Este un tip curios. Îi place să descopere universul altora. Mie mi-a cerut să-l duc într-al meu. Spune că totul este frumos și poetic în el. Cred că se va simți bine cu voi. L-am inițiat în meditație și cunoaște acum diferitele soiuri de dovleac. Începe să noteze citate peste tot și, mai deunăzi, l-am auzit fredonând My Baby Just Cares for Me *(tu ai avut întotdeauna o slăbiciune pentru Nina Simone). Sunt sigură că o să-l îndrăgiți.*

Tată, trebuie să te las. În seara asta este Ajunul Crăciunului. Eu și Émile vom pregăti un soi de masă festivă. Vom fi numai noi doi aici, cu animalele (Pok și Mystic vor avea dreptul la câteva chiftelușe cu carne pe care Émile încă le înfulecă, întrucât nu se poate abține... fiecare cu micile lui defecte!).

Te îmbrățișez. Îmbrățișează-l pe Tom pentru mine. Spune-i că mă gândesc la el în fiecare clipă.

Cu toată dragostea,

Joanne

Au făcut din nou dragoste azi după-amiază, în Ajunul Crăciunului. Joanne îl picta pe Émile pe pânza ei, îl observa cum scrie în carnetul lui, întins pe pat, îl studia cu atenție, ca să-i reproducă fiecare trăsătură cât mai fidel posibil, fiecare expresie, dar, în cele din urmă, a lăsat tabloul. L-a pus pe pervazul ferestrei și s-a dus lângă el în pat. Și-a pus mâinile înghețate pe obrajii lui, cu blândețe, iar el a lăsat deoparte carnetul negru. Apoi a sărutat-o cu o tandrețe nemărginită. N-o mai sărutase niciodată așa. După aceea a dezbrăcat-o și s-a întins lângă ea. Au făcut dragoste, în plină după-amiază, în timp ce afară ningea cu fulgi mari, în timp ce focul se stingea în șemineu.

După care au rămas întinși ore în șir, în cearșafurile jilave, fără să spună nimic.

În mica bucătărie plină de aburi, lumânările tremură ușor. Resturile de la meniul festiv se văd pe masa șubredă. Joanne nu și-a terminat porția de risotto cu ciuperci. Émile și-a lăsat chifteluțele și Pok tocmai le înghite cu lăcomie, stând în picioare în mijlocul farfuriei. Sticla cu vin roșu este pe jumătate goală. Émile își termină paharul dintr-o înghițitură. Joanne desface cu lentoare o bomboană de pom pe care o bagă în gură cu un oftat de plăcere. De mult timp n-au mai gătit cu atâta strădanie. Sunt ghiftuiți. Și-au oferit un adevărat ospăț festiv. Émile se prăbușește în fotoliu cu un ușor mormăit. O privește pe Joanne cum scoate puzzle-ul de cinci sute de piese din sertărașul de lemn al mesei. L-au făcut și refăcut de vreo zece ori, dar tot se mai bucură să-l reconstituie, să se închidă într-o tăcere blândă, să-i îngăduie minții să evadeze. O lasă pe Joanne să înceapă. Ea triază piesele. Începe prin a forma colțul drept superior al tabloului. O pasăre colibri într-un copac din pădure. Émile își drege glasul. Joanne se întoarce spre el, cu o privire întrebătoare.

— Ce s-a întâmplat după aceea?

Ea se încruntă ușor, semn că nu-i înțelege întrebarea.

— Tatăl tău a murit la puțin timp după aceea?

Face referire la ultima lor călătorie în trecutul lui Joanne. I-ar plăcea să se întoarcă acolo amândoi. Joanne începe să caute printre micile piese de puzzle. Îi trebuie câteva secunde pentru a răspunde.

— A decedat după o săptămână. În somn, pe nesimțite.

Decorul se schimbă la loc în jurul lor, făcând să dispară încet-încet mica bucătărie, fereastra murdară, zăpada de afară... Se trezesc în căsuța din piatră, sub soarele de vară din Saint-Suliac.

— Joseph a plecat dintre noi.

Léon e cel care rostește aceste cuvinte, înmărmurit. Joanne știe deja. S-a dus în camera lui imediat ce s-a trezit și l-a găsit țeapăn, dar părând că doarme liniștit. Un zâmbet difuz îi mai plutea încă pe fața de ceară. I-a explicat micuțului Tom, care aștepta lângă ea, trăgând de cuvertura patului:

— Joseph a plecat pe ultimul lui drum. A plecat într-un loc unde toate sufletele își găsesc odihna.

Joanne i-a sărutat părul blond care miroase a miere și pământ.

Plâng în grădina de legume, nereușind niciunul dintre ei să se hotărască să-l sune pe bătrânul doctor. Plâng așezați în mijlocul tufelor de roșii pe care Joseph le-a udat cu atâta dragoste pentru a-și hrăni familia. Joanne are fața ascunsă sub pălăria mare, neagră. Tom se uită fix la cer. Léon își ține capul în mâini. El este primul dintre ei care izbutește să se adune.

— O să-l sun pe doctorul Aumond.

Seara, Joanne scoate cel mai frumos marker, cel cu mina cea mai groasă și scrie pe pereții sufrageriei cu niște litere caligrafice: *Voiam să vorbesc despre moarte, dar viața a dat buzna ca de obicei.*[12]

Contemplă citatul satisfăcută, cu un zâmbet slab în colțul buzelor. Nu voia o frază tristă. Voia o frază pe care Tom s-o poată citi mai târziu și să înțeleagă că moartea nu este o tragedie, că face parte din viață, că trebuie s-o acceptăm. Voia să copieze câteva cuvinte care să-i facă să zâmbească, să se gândească la faptul că viața este încă acolo, peste tot, ca în seara asta, în această încăpere: în fuga bruscă și dezlănțuită a lui Tom prin cameră, în mâinile pe care și le flutură prin aer cu frenezie, în ochii care se minunează.

Parcurg ultimii metri, ca să ajungă în vârful micii faleze, cu răsuflarea tăiată. Soarele este dogoritor. Curg apele de pe ei. Joanne îl poartă pe Tom în spate — Léon tot nu poate să-l atingă fără să-și atragă furia băiețelului — și Léon duce urna argintie. Se opresc toți trei la poalele oratoriului. Fecioara Maria este acolo, sub soarele incandescent, liniștită și neclintită, de un alb-strălucitor. Ierburile cățărătoare, arse de căldură, se înfășoară în jurul pietrelor vechi ale soclului. În jos, se văd albastrul sclipitor al mării și frumusețea golfulețului Saint-Suliac.

Léon se dă înapoi. O lasă pe Joanne să ia urna argintie. O privește cum se apropie de marginea falezei cu pași înceți. Astea au fost instrucțiunile lui Joseph. Să zboare deasupra mării. Léon rămâne mai în spate, împreună cu Tom care se uită fix la cer, nemișcat. Joanne stă câteva secunde încremenită deasupra golului, ca și cum i-ar adresa câteva cuvinte tatălui ei. Apoi deșurubează urna și aruncă cenușa cu o mișcare amplă. Norul cenușiu își ia zborul, ca o puzderie de fluturi, pe cerul strălucitor al golfului Saint-Suliac.

Tom aplaudă. Este prima dată când aplaudă și Léon își dă seama, întorcându-se spre el, că nu mai privește cerul. Tom tocmai a descoperit a doua minune a universului său: marea. Și ochii lui exprimă o încântare nemaipomenită, un extaz fără limite.

Joanne a găsit desenul pe care îl căuta. Îl văzuse într-o poveste pentru copii, pe când n-avea decât opt ani. Joseph i-o citise. Înfățișează un copac negru, cu un trunchi solid, cu crengi care se ridică spre cer ca niște virgule drăguțe. Rădăcinile sapă brazde adânci în pământ. Povestea spune că acest copac se numește pomul vieții. El unește două lumi: a cerului și a pământului, grație crengilor lui, care urcă unduindu-se spre cer și rădăcinilor care se înfig adânc în pământ. Povestea spune că pomul își pierde frunzele iarna, dar și le recapătă primăvara, reprezentând „expansiunea vieții și constanta ei victorie asupra morții". Joanne nu înțelesese totul pe atunci și Joseph îi explicase:

— Reprezintă ciclul vieții și al morții.

Ea strâmbase din nas.

— Este un simbol al nemuririi, Joanne. Acest desen reprezintă faptul că viața triumfă întotdeauna asupra morții.

Ea vâră cartea în geanta din pânză bej. Léon și Tom o așteaptă afară, în grădina de legume. Vor merge în oraș, toți trei. Joanne vrea să-și graveze acest simbol al nemuririi în carnea ei. A luat hotărârea azi-noapte. Este simbolul lui Joseph. Al celui care a ajutat-o să se formeze, să se dezvolte. Și-l va tatua pe spate, de-a lungul coloanei vertebrale. E simbolul perfect.

Se așterne din nou tăcerea în mica bucătărie cu aer închis. Pok este întins cât e de lung pe masă, între două farfurii. Joanne a terminat colțul de sus, din dreapta, al puzzle-ului și Émile este prăbușit pe scaun, rezemat de spătar, țintuind-o cu privirea. Ghicește pomul vieții prin puloverul ei negru, prea mare. Chiar adineauri, când făceau dragoste în cameră, și-a trecut degetele pe deasupra lui, întrebându-se ce reprezenta. Acum știe.

Se îndreaptă de spate cu greu și se apropie de masă. la câteva piese de puzzle și se apucă să le trieze. Va începe cu colțul de jos, din stânga. Mereu fac așa.

Preț de câteva minute, niciunul dintre ei nu se mișcă, apoi Émile întreabă:

— Și după aceea?

Joanne se oprește ca să caute în punga cu bomboane de pom. Hârtia aurie scârțâie între degetele ei și ea își strecoară ciocolata în gură cu gesturi liniștite.
— După aceea Tom a devenit un băiețel adevărat.

Și începe să-i povestească despre toamna care vine la Saint-Suliac, despre copacii care-și pierd frunzele în curtea școlii, despre covorul roșu care acoperă străzile. Povestește despre tăcerea soților André, după scena din grădina de legume și moartea lui Joseph. Nu mai dau niciun semn de viață timp de aproape șase luni. Se simt oare vinovați că au provocat acel infarct? Joanne n-o să știe niciodată. Léon nu mai ține deloc legătura cu ei în acea perioadă. Este un răgaz fericit.

Joanne își abandonează postul de agent de pază pentru a se ocupa permanent de Tom. Joseph nu mai este și ea refuză să-l lase cu o altă femeie în timp ce lucrează. E o perioadă liniștită. Îl inițiază pe Tom în pictura pe pânză, cu mâinile. Petrec ore în șir, cu palmele în vopseaua proaspătă, ca să umple suprafețe goale. Joanne își depune amprentele cu grijă, dar Tom creează vârtejuri, dâre largi. El nu folosește decât vopsea albastră.

Când Tom doarme după-amiaza, Joanne se întinde alături de el și îi observă fața liniștită cufundată în somn. Sprâncenele delicate. Gura în formă de inimă. Buzele moi și plinuțe. Obrajii rozalii. Își bagă nasul în părul lui cu miros de miere și cu un fin parfum de pământ. Adoarme lângă el, uneori.

Face pentru el fursecuri, piureuri de fructe cu scorțișoară și tarte cu pere. Iau gustarea pe verandă, care este în același timp camera lui Tom și grădina lor de iarnă. Sunt instalate acolo două fotolii balansoar. Mănâncă privind natura și grădina de legume, care se acoperă cu portocaliu, roșu și galben. Joanne bea un ceai de plante. Tom o ciocolată caldă. Joanne citește povești și cântă cântecele pentru copii. Tom este atent. E în continuare mut, dar asta nu-i deranjează pe niciunul dintre ei.

Seara, Léon se minunează în fața picturilor lor pe pânză. Cinează în sufragerie, unde focul din șemineu duduie în permanență. Casa este goală fără Joseph, dar se obișnuiesc toți trei.

Noul agent de pază al școlii n-a vrut să locuiască în curte. Are o casă mare, la marginea satului, unde stă cu cei patru copii și cu soția lui. Așa că directoarea le-a

permis lui Joanne și Léon să stea în căsuța de piatră în schimbul unei mici chirii.

Este o perioadă fericită în pofida morții lui Joseph. Tom crește și se dezvoltă. Léon își maschează cât poate el de bine tristețea de a nu putea să comunice cu Tom și de a nu putea să-l strângă în brațe. Se pare că se obișnuiește. În orice caz, suportă. Joanne este fericită.

Tom crește și devine un băiețel neastâmpărat. Noroc că Joanne este acasă și îl supraveghează în permanență. Tom pare să nu conștientizeze deloc pericolul. Aleargă mult, fără țintă, și adesea își termină cursa căzând și dând cu capul de pământ. Joanne devine expertă în puncte de sutură și în scoaterea firelor, în genunchi juliți și în cucuie de toată frumusețea, bombate pe frunte. Tom sare de pe canapea pe masă, de pe masă pe scaune, apoi de pe scaune pe canapea din nou, în pofida avertismentelor mamei lui. Într-o zi, se rănește la bărbie, ratând cu puțin masa. Pare să nu aprecieze corect nici distanțele, nici înălțimile. Nu îi este frică de nimic. Nici măcar de focul din șemineu. Într-o seară, Joanne îl găsește cu palmele lipite de paravanul de sticlă, în fața vetrei. Bășicile i se sparg, rămâne carne vie, dar Tom nu urlă. O singură lacrimă îi curge din ochi.

— N-am întors capul decât o secundă, îi mărturisește Joanne doctorului Aumond, roșind de rușine.

Soții André își fac din nou apariția în luna februarie, pe când Saint-Suliac este măturat de un vânt înghețat. Se prezintă la ușa de intrare a căsuței de piatră, înfofoliți în fulare groase, cu căciuli de blană pe cap. Cu un buchet de flori într-o mână și un cozonac în cealaltă, domnul André e cel care vorbește:

— Ne-am gândit că o mică gustare v-ar face plăcere.

Joanne nu zice nimic. Léon pare fericit. Soții André par cu adevărat încântați să-și revadă nepoțelul. Nu insistă când Tom refuză să-i îmbrățișeze, nu fac niciun comentariu când aleargă să se ascundă în spatele aragazului, bătând din picior. Nu se miră când constată că tot nu vorbește și că preferă să se cocoațe pe pervazul ferestrei și să se uite la cer în loc să fie interesat de adulții din încăpere.

Timp de câteva luni, micuțul Tom are parte de un răgaz fericit. Fără observații. Fără comentarii. Fără judecată. Soții André se mulțumesc să-l privească mergând, alergând, rămânând încremenit cu privirea spre

cer. Apoi își dau din nou arama pe față. Principala țintă a criticii doamnei André devine părul lui Tom.

— Va trebui să-ți tăiem părul, băiete. Semeni cu o fetiță.

Joanne se străduiește să rămână indiferentă de câte ori face această remarcă. Tom are niște bucle aurii frumoase care îi vin până la umeri. Nu vrea să-l ducă la frizer. Tom s-ar panica. Nimeni în afară de ea nu-l poate atinge. Și apoi, ei, una, îi place mult cum arată cu părul lung. Nu seamănă cu o fetiță. Pare un băiețel năzdrăvan și adorabil.

A încercat într-o zi să se apropie de el cu o foarfecă, dar Tom a fost categoric: a răsturnat scaunul și a fugit în camera lui. Nu vrea să se atingă nimeni de pletele lui frumoase.

— Știți, în anumite culturi... în Mongolia, de exemplu, se așteaptă mai mulți ani până să se taie părul copiilor, îi spune ea într-o zi doamnei André, care a devenit foarte insistentă.

Ceea ce îi provoacă acesteia un chicotit batjocoritor.

— Dacă nepoțelul nostru s-ar fi născut în Mongolia, s-ar fi știut!

În ziua aceea, Joanne surprinde o discuție între soții André și Léon în pragul ușii. Șușotesc cu îngrijorare și Joanne ciulește urechile din bucătărie.

— ...refuză în continuare să-l ducă la un consult...? se aude vocea doamnei André.

Ea nu aude ce răspunde Léon. Vocea gravă a domnului André continuă:

— ...autism dovedit... mut ca un pește în timp ce auzul este bun... foarte agitat... am citit într-o revistă de sănătate zilele trecute.

Se așterne iarăși tăcerea. Léon murmură ceva de genul:

— Și chiar dacă ni se confirmă că e autist... ce mai putem face?

Vocea plină de dispreț a doamnei André țâșnește cu o veselie morbidă:

— Nimic, ai dreptate. Trebuia să te gândești înainte la asta...

— Poftim?

— La ce te așteptai alegând ca mamă pentru copilul tău fata unui neghiob și a unei curve?

Durerea este fulgerătoare, țintuind-o pe Joanne în loc, în fața chiuvetei din bucătărie. Dar durerea cea mai sfâșietoare vine după... în tăcerea copleșitoare a lui

Léon… în acea tăcere prelungită care invadează toată casa ca o undă înghețată.

Émile își dă seama că este emoționat, mult mai mult decât ar trebui să fie. Rămâne cu capul aplecat peste puzzle pentru ca Joanne să nu-i vadă ochii surprinzător de umezi. Ea a abandonat colțul din dreapta sus al puzzle-ului. Stă pe scaunul ei, cu palmele pe masă și privirea fixată departe în fața ei. Ca și cum nu s-ar fi întors cu adevărat în prezent. El ezită câteva secunde. Îi este frică să n-o trezească brutal dacă-și pune o mână peste a ei. Totuși o face, dar ea nu tresare. Începe iar să vorbească domol. Avea nevoie de asta pentru a-și putea continua povestea.

După acest episod, lucrurile se schimbă pentru Joanne. Începe să-l urască pe Léon. Nu e vorba doar de ce s-a întâmplat la lac, de înecul lui Tom. E vorba de lașitatea lui. De anii în care a fost de o lașitate dezgustătoare.

Primăvara sosește în Saint-Suliac și lucrurile se transformă. Căsuța de piatră este parcă scindată în două de un văl invizibil. Joanne și Tom de o parte, Léon de cealaltă. Ceva s-a destrămat. Joanne nu-l mai vede pe Léon, nu-l mai aude, sau o face doar prin văl, ca și cum ei ar face parte acum din două universuri total diferite care totuși coabitează. Doarme în continuare lângă el. Se străduiește să participe la conversații, în mod politicos. Își face datoria conjugală din când în când, cu tot mai mare greutate. Nu lasă să se vadă nimic. Totuși, în universul ei, de-acum înainte, nu mai există decât Tom. Nimic altceva decât Tom. Joanne trăiește pentru el. Stă de veghe noaptea pentru el. Pregătește picnicuri pentru a-l duce ziua la plajă. Se uită amândoi la mare. Joanne se hrănește cu fericirea din ochii copilului ei. Poate să petreacă ore în șir privind cum soarele strecoară fire aurii în frumoasele lui plete blonde.

Pe timpul verii, merg la scăldat. Ea îi pune un colac mare în jurul mijlocului și nu-l lasă singur nicio clipă. Pe plajă, când se usucă, inventează un limbaj pe care îl înțeleg numai ei. Un limbaj al ochilor și al mâinilor. Se înțeleg amândoi. Joanne a învățat să citească în ochii lui de culoarea alunei și să-i interpreteze mișcările frenetice ale mâinilor.

Se plimbă pe faleză, dar mai devreme sau mai târziu sfârșesc prin a se opri, cu privirea ațintită la cer. Dorm

sub cerul liber, înfășurați în saci de dormit, ca să admire bolta cerească.

În septembrie, directoarea școlii, care a auzit de dificultățile lui Tom, îi propune lui Joanne să-l lase să interacționeze cu ceilalți copii de vârsta lui.

— În timpul recreațiilor.

Joanne acceptă, dar rămâne pe-aproape, ca să nu-l scape din ochi. Tom continuă să fie mut și solitar. Ceilalți copii, toți cei care încearcă să se apropie de el, pleacă înapoi dezamăgiți. Există totuși un grup de care Tom binevoiește să se apropie: cei care pictează pe pereții locului de joacă acoperit. Așa se naște legenda lui *Tom Blue*. Legenda băiețelului mut care observa cerul și marea și care picta imensitatea.

Joanne se întrerupe doar o secundă din povestit. Doar cât să schițeze un zâmbet emoționat. După aceea se întoarce la Saint-Suliac.

Este o zi rece de iarnă și Joanne s-a îmbolnăvit de gripă. Stă în pat de trei zile, cu febră foarte mare. Léon se ocupă de Tom, dar îi e greu. Încă n-au reușit să se înțeleagă. Léon nu pricepe limbajul mâinilor și al ochilor. Se încăpățânează să vrea să-l atingă pe Tom. Face totul pe dos. Dar Joanne n-are de ales. Este la capătul puterilor, țintuită la pat.

E trezită dintr-un somn greu și febril de zgomotul și agitația din bucătărie. Îi ia ceva timp să înțeleagă că nu este vorba de o halucinație. Se ridică în șezut, încercând să recunoască vocile, când un strigăt răsună:

— Dar ține-i capul, dragă!

Joanne sare din pat. Este vocea doamnei André. *Ce îi fac micuțului meu Tom*? Presimte ce-i mai rău. Și are dreptate. În sufragerie, în propria ei sufragerie, trei adulți sunt în jurul lui Tom. Domnul André, care îl ține pe loc, strângându-l de umeri, Léon, care îi ține capul nemișcat, căci se zvârcolește frenetic, încercând să scape, și doamna André, care are în mână o foarfecă.

Joanne se sprijină de perete ca să nu cadă. Febra și oboseala sunt prea puternice.

— Ce faceți?

I-ar fi plăcut să protesteze cu o voce puternică, dar a ei este slabă, epuizată. Domnul și doamna André se întorc spre ea, însă Léon este cel care răspunde, șovăielnic:

— Voiam... Voiam să-i tăiem părul.

Simte că face o prostie. Dar fără îndoială n-a putut să se opună părinților. Joanne n-are ochi decât pentru

micuțul ei Tom, a cărui privire e îngrozită. Traversează încăperea cu pași mari. Nu se mai controlează.

— Lăsați-l!

Foarfeca doamnei André se închide cu un zgomot sec. *Clic.* Dacă Tom ar fi putut, ar fi urlat pentru a se apăra. Dar țipetele lui sunt mute. Nimeni nu-l aude. Nimeni în afară de Joanne, și ele îi par asurzitoare, înspăimântătoare.

— Lăsați-l! repetă ea.

Clic. O a doua șuviță. Joanne este în fața lor. Întinde mâna spre Tom, repetă mai dur:

— Încetați!

Vocea doamnei André ripostează, șuierătoare:

— Seamănă cu un sălbatic! O tunsoare n-o să-i facă rău!

Ridică foarfeca și se pregătește să mai taie o șuviță. Pe obrajii lui Tom au curs lacrimi. Mâinile lui se agață de pantaloni, sfâșie pânza, într-atât e de înfricoșat, într-atât e de neputincios. Joanne încearcă să-i dea la o parte pe soții André și pe Léon.

— Încetați acum!

Și ea are lacrimi pe obraji. Dar domnul André o împinge ușor.

— Fii rezonabilă, Joanne. Întoarce-te în pat. Ești albă ca varul. Lasă-ne să ne ocupăm noi de Tom. Nu e decât o tunsoare.

Dacă Joseph ar fi fost acolo, n-ar fi îndrăznit niciodată. Dacă Joseph ar fi fost acolo, i-ar fi izgonit cu lovituri de mătură. I-ar fi certat cu vocea lui groasă. Dar Joanne este singură. Abia se ține pe picioare. *Clic.* O nouă șuviță.

Un țipăt ascuțit răsună și timpul încremenește brusc în încăpere. Primul țipăt al lui Tom. Un țipăt de groază. Cei trei torționari se opresc, șocați. Joanne simte cum o cuprinde furia, o furie cum n-a mai simțit niciodată. Știe că l-au scos din sărite. Numai o disperare totală ar fi putut să-i smulgă un sunet lui Tom. Abia aude icnetul stupefiat al doamnei André („Oh, vorbește!"). Se năpustește asupra ei. Îi smulge foarfeca din mână, apoi urlă din toți rărunchii:

— AFARĂ!

Ține foarfeca în mână, îndreptată spre ei, amenințătoare. Tremură. Este lividă. Ar putea să-i ucidă. Ar putea să-i înjunghie. Pe toți. Unul câte unul.

— Joanne! strigă domnul André.

Tom aleargă să se refugieze în spatele ei. Niciunul dintre cei trei André nu îndrăznește să se miște. O privesc toți, îngrijorați și înspăimântați.
— Ieșiți imediat din casa mea! Nu mai vreau să vă apropiați de el! Niciodată!
Léon încearcă să deschidă gura, dar Joanne întinde foarfeca în față, cu un aer amenințător.
— Și tu la fel. Ieși. Nu mai vreau să te văd în casa mea.
Domnul André intervine cu o voce calmă, care se vrea liniștitoare:
— Joanne, ai febră. Nu mai știi ce faci.
Vocea ei pocnește ca un bici:
— Plecați!
O nouă tentativă, a lui Léon de data asta:
— Jo, nu era decât o tunsoare...
Ea repetă, mai calm:
— Plecați!
Preț de câteva secunde, nimeni nu mișcă, nimeni nu vorbește. Timpul se scurge dureros de încet. Apoi Léon își drege glasul și murmură cu o voce tremurândă:
— Ar trebui... Ar trebui să o ascultăm pe Joanne.
Ea nu-i privește cum părăsesc casa. Îngenunchează lângă Tom și îl strânge atât de tare în brațe, mai să-l sufoce.
— Iartă-mă, micuțul meu Tom. Iartă-mă. N-ar fi trebuit să te naști într-o lume atât de crudă.

Léon nu se întoarce decât în mai, cu fața trasă, cu părul rărit la tâmple. A făcut o cădere nervoasă. S-a dus să locuiască împreună cu părinții lui, așteptând ca Joanne să-l poată ierta.
Intrând în căsuța din piatră, Léon descoperă că Joanne și Tom nu locuiesc singuri. Un motănel alb doarme aici, în fiecare noapte, în patul lui Tom, și își petrece zilele printre picioarele lui Joanne.
— Ați încercat să mă înlocuiți? o întreabă el pe Joanne, încercând să glumească.
Ea nu-i răspunde. A acceptat ca el să se întoarcă, dar n-a spus niciodată că-l iartă. Ar fi avut nevoie de timp pentru asta. Or, ei n-au avut timp. Două luni mai târziu, Joanne i-l încredința pe micuțul Tom lui Léon, fiindcă ea trebuia să rămână până mai târziu, ca să închidă poarta din fier forjat a școlii. I-a privit plecând cu bicicletele, cu coșul plin de sendvișuri. Le-a zis:
— Ajung și eu imediat! Începeți să întindeți pătura!

Léon i-a făcut cu mâna. Tom a început să pedaleze cu toată viteza. A fost ultima oară când și-a văzut fiul în viață.

Tăcerea s-a așternut din nou în mica bucătărie. Plâng amândoi. Lacrimile se strivesc pe micuțele piese de puzzle. Joanne plânge, iar Émile plânge și el, căci îi simte toată durerea. Suferința fără margini. Pe care tocmai i-a destăinuit-o, pentru ca ei să o împărtășească, pentru ca ea să nu mai sufere singură. Iar el acceptă acest cadou. Îl acceptă fără reținere. Așa că plânge împreună cu ea până-n zori, în mica bucătărie, unde se sting una câte una fiecare dintre lumânările cu flacără tremurândă, ca atâtea stele pe cer.

„Să suferi înseamnă să dai unui lucru atenția supremă..."
Paul VALÉRY, *Domnul Teste*

---

[12] Citat din Virginia Woolf. (*N.t.*)

26

— Émile!

Ușa se deschide și apare fata. Poartă o pălărie mare, neagră, cu boruri largi și un costum negru mult prea mare pentru ea.

— Ești aici, zice ea ușurată.

El nu-i înțelege neliniștea.

— Da.

— Hai, vino să mănânci. Am terminat lucrul pe șantier.

El își întinde picioarele, care i-au înțepenit de când le ține strânse pe pervazul ferestrei, și înclină din cap.

— Vin.

O privește cum dispare pe micul hol întunecat și sare jos. Înainte ca zăpada să se topească, mergea și el pe șantier, împreună cu ea și cu cele două fete canadiene. Nu-și mai amintește numele lor. Și după aceea, ea n-a mai vrut ca el să vină să lucreze.

— De ce? a întrebat el enervându-se.

— Din cauza leșinurilor.

Émile nu-și amintește să fi leșinat. Totuși, Hippolyte și fetele canadiene confirmă spusele lui Joanne. A leșinat de două ori.

— Ți-a scăzut brusc tensiunea, a precizat Joanne. Trebuie să te odihnești.

Acum se cam plictisește. Așa că, deunăzi, Joanne i-a zis:

— Nu mai scrii în carnetul tău?

— Ce carnet?

— Știi, ținem fiecare carnetul nostru de călătorie...

— Serios?

Nu înțelegea exact despre ce vorbește. Ea a dat din cap.

— Da.

— Pentru ce?

Joanne a ezitat înainte de a răspunde.

— Ca să le povestim celor apropiați ce trăim aici.

— Mmm.

Era sceptic. Nu ținuse niciodată în viața lui un jurnal.

— O să le povestim după aceea...

Ea nu știuse ce să mai răspundă. Dar își scosese propriul carnet și începuse să scrie, sperând că poate,

dându-i exemplu, în cele din urmă își va schimba părerea. Așa că, în dimineața asta, Émile și-a luat carnetul negru pus pe noptieră, mai mult pentru a-i face plăcere. Pentru că Joanne își dă osteneala să se ocupe de el. A văzut, cu uimire, că scrisese deja pagini după pagini în acest carnet. A înțeles că ea spunea uneori adevărul, când pretindea că el avea pierderi de memorie sau când îl lămurea că se aflau acolo pentru ca el să se odihnească, pentru aerul curat de munte, pentru a-și oxigena creierul. N-a citit celelalte pagini pe care le-a scris. L-a tulburat prea mult să constate că pierderile sale de memorie se înteţiseră.

Traversează camera și se oprește în prag, remarcând că un nou tablou a apărut în expoziția fetei, pe pardoseala camerei. Pictează mult. Când nu citește sau nu scrie în carnetul ei, pictează. Acest ultim tablou îl tulbură și rămâne câteva secunde nemișcat, incapabil să-și dea seama dacă înfățișează cu adevărat ceea ce bănuiește el. Vocea îl strigă din nou, de pe culoar:

— Émile?

— Vin acum!

Se apropie de tablou pentru a-l observa mai cu atenție. Recunoaște imediat camera lor de aici, din anexă. Cuvertura albastru-verzui, cadrul de fier al patului, pereții a căror vopsea crem se scorojește, lumina slabă care abia pătrunde în încăpere. Un bărbat este întins pe pat, într-o poziție relaxată, cu un genunchi îndoit, cu un braț sub ceafă și cu celălalt ținând un stilou. Un carnețel negru, identic cu al lui, este pus pe saltea, lângă el. Tânărul este destul de înalt, brunet și, pe față, i se distinge o barbă de doar câteva zile. Ceea ce se remarcă imediat este aerul său liniștit.

Émile rămâne nemișcat în fața tabloului. Are impresia că... Se întreabă dacă... Ochii negri migdalați ai tânărului i se par familiari. Îi este greu să-și dezlipească privirea de tablou. Din bucătărie, aude râsetele fetelor canadiene. Aude zgomotul unei cratițe care este așezată pe aragazul ruginit. Se străduiește să se pună din nou în mișcare, încet. Mai aruncă o ultimă privire spre tablou, înainte de a ieși din cameră. Este aproape sigur acum... El e cel pe care l-a pictat fata în acel tablou... Când? De ce? Cu ce ocazie? Nu reușește să identifice neliniștea care-i crește în piept. Ca o senzație de neîmplinire. Ca și cum ar lipsi numeroase piese din puzzle-ul său.

În bucătărie, în fața aragazului ruginit, Joanne se uită pe ferestruica soioasă și rămâne cu privirea pierdută în zare, spre domeniul lui Hippolyte înconjurat de munți. Văile sunt perfect vizibile de câteva zile, de când primăvara a decis să vină și de când vălul de nori de pe cer s-a ridicat. Totuși, ea nu vede peisajul. E cu mintea în altă parte. Se gândește la tabloul pe care l-a terminat în sfârșit azi-noapte, foarte târziu. În timp ce anexa era cufundată în somn, ea s-a instalat în mica bucătărie, cu o ceașcă de ceai verde în față, și s-a hotărât să termine tabloul început în urmă cu trei luni. Și-a lăsat privirea să-i alunece pe pervazul ferestrei unde mai tronează încă brăduții pe care-i confecționaseră înainte de Crăciun. S-a uitat la ei îndelung. A constatat cu un pic de tristețe că perioada aceea îi părea acum foarte îndepărtată. Mirosul de portocale. Hârtiile mototolite ale bomboanelor de pom. Puzzle-ul de cinci sute de piese. În perioada aceea începuse tabloul cu Émile, întins în pat în timp ce scria. Făcuseră dragoste în după-amiaza aceea. Își abandonase tabloul pe jumătate pictat pe pervazul ferestrei. Și apoi nu mai fusese în stare să-l termine. Ajunul Crăciunului trecuse și, cam pe atunci, totul o luase razna. Émile nu mai fusese niciodată el însuși.

Joanne își mută privirea de la peisajul de afară când Émile intră în bucătărie. Are un aer răvășit. Pare mereu bulversat de când este blocat acolo, de când încearcă să adapteze realitatea sa la lucrurile care îl înconjoară. Îl privește așezându-se la masa din lemn și întrebând-o pe Rebecca, una din cele două fete canadiene:

— În ce zi suntem?

Privirea i se pierde din nou, de data asta, în fundul cratiței cu mazăre. După Crăciun, pierderile de memorie pasagere s-au transformat în adevărate călătorii, *acolo*, în realitatea lui, în propriul său spațiu-timp, unde își făceau apariția personaje din trecut. Rămânea acolo zile în șir, uneori chiar săptămâni. În rarele ocazii când se întorcea *aici*, se arătase tulburat, plin de neliniște. Joanne ajunsese să-și dorească să nu mai revină, chiar dacă era dureros pentru ea, chiar dacă Émile al ei, cel de dinainte, cel care era blocat *altundeva*, îi lipsea.

Prima dată când se întorsese în prezentul de aici, păruse senin și liniștit să o revadă. Era în toiul nopții. Pe la mijlocul lunii ianuarie. Îi șoptise numele și ea crezuse că leșină de ușurare, căci trecuseră săptămâni întregi de când o privea fără s-o recunoască.

— Joanne...

Se întorsese cu fața la el, în pat, nerăbdătoare. Pe fereastra deschisă, secera lunii îi lumina umerii, gâtul, fața zâmbitoare. Era fericit.

— Suntem tot la Hippolyte? șoptise el.

Și ea dăduse din cap că da, fără să-i precizeze că trecuseră săptămâni de zile de când fusese Crăciunul și de când dispăruse *acolo*, în lumea lui. O luase în brațe și ea se lăsase învăluită de căldura lui. Rămăseseră nemișcați, unul în brațele celuilalt. Joanne fusese pe punctul de a adormi la loc, rugându-se ca a doua zi dimineață el să mai fie acolo, cu ea, când vocea lui răsunase din nou:

— Toate instrucțiunile sunt scrise pe o foaie. În carnetul negru. Am pus-o în elasticul coperții.

— Poftim?

Îi fusese greu să se trezească din somn și să-i înțeleagă cuvintele.

— Instrucțiunile legate de cum să le duci carnetul părinților mei.

Joanne se gândise că el simțise poate, în sfârșit, că dispăruse de mult timp și că risca să nu se mai întoarcă. Că poate din acest motiv îi vorbea despre instrucțiuni. Așa că încuviințase:

— Bine. Voi păstra eu foaia.

— Ar fi mai bine.

Émile tăcuse, liniștit. Se jucase preț de câteva clipe cu mâinile lui Joanne, cu degetele ei care i se păreau minuscule, cu verigheta ei pe care o învârtea în jurul inelarului. Continuase să se joace cu verigheta zâmbind, în semiîntunericul camerei. Apoi adormise cu un aer calm.

Dățile următoare, când se întorsese din nou în prezent, nu mai fusese niciodată lucid și nici așa de liniștit. Ci confuz, agitat, nervos. Una dintre aceste întoarceri se sfârșise cu o criză de angoasă și ea ajunsese să nu mai vrea ca Émile să revină în prezent. Da, totul o luase într-adevăr razna după Crăciun și Joanne nu mai fusese în stare să picteze acel tablou reprezentând un Émile calm, o perioadă în care ei împărtășiseră un ultim răgaz de liniște amândoi, fără să știe că era ultimul. Avusese nevoie de timp. Trei luni. Ca o perioadă de latență și de doliu pentru a-și termina opera și pentru a se hotărî să părăsească domeniul lui Hippolyte.

— Ești bine? întreabă Rebecca, văzând că Joanne este foarte tăcută în fața farfuriei.

— Da, sunt bine.

Rebecca și Emma sunt două tinere canadiene de douăzeci, respectiv douăzeci și unu de ani, venite să facă turul Europei înainte de a-și relua studiul limbilor străine, în Toronto.

— Vrem să gătim o specialitate canadiană pentru diseară, declară Emma cu accentul ei puternic.

Joanne aprobă, forțându-se să zâmbească.

— Oh... Ce anume?

— Drob din carne.

Émile mănâncă în tăcere, lângă ele. De ceva timp, îi e greu să participe la conversații. Este adesea agitat, neatent. Rareori se concentrează pe o sarcină mai mult de câteva secunde. Alte semne ale bolii, fără îndoială.

— Ce este?

— Un soi de friptură cu carne tocată, miez de pâine înmuiat în lapte, ceapă și..

— Și ouă, termină Rebecca. Cu o mână zdravănă de mirodenii.

Joanne se străduiește să arate entuziasmată.

— Pare bun.

Ai zice că nimeni nu-și amintește niciodată că ea nu mănâncă deloc carne. Altădată, își amintea Émile. Se străduia să-i gătească mâncăruri vegetariene. Noul Émile este mult prea des cufundat în reveriile lui, fără îndoială amintiri vechi care îl năpădesc. Vorbește puțin. Nu mai ascultă cu adevărat discuțiile. Cele trei fete înalță privirea văzându-l că se ridică brusc de la masă.

— Unde te duci? îl întreabă Joanne.

Detestă că trebuie să-l supravegheze așa, dar nu mai are de ales de când a dispărut, săptămâna trecută. S-a întors de pe șantier și el nu mai era acolo. L-au căutat toți patru mai bine de-o oră și l-au găsit în micul târg Aas, complet năucit.

— Voiam să mă întâlnesc cu Renaud la cantină, le-a explicat el.

În bucătărie, Émile se îndreaptă spre fereastra soioasă.

— Pisica s-a întors, zice el.

Fetele nu înțeleg imediat ce vrea să spună, dar în clipa următoare, el deschide fereastra și Pok sare în mijlocul bucătăriei.

— Este Pok, îi amintește Rebecca pe un ton blând.

— Nu cunosc numele tuturor motanilor vagabonzi din Pirinei!

Cele două fete îi aruncă o privire nedumerită lui Joanne. Nu s-au obișnuit încă în totalitate cu faptul că Émile uită întruna lucruri. A trebuit să le explice că Émile își petrece timpul întrebând pe toată lumea: „Unde suntem?“, „Știți cine m-a adus aici?“, „De ce nu mă duceți înapoi la Roanne?“, „Sunteți prietene cu Marjo?“

Fetele sunt mereu drăguțe cu Émile. Îi răspund la întrebări, chiar și la cele mai insistente și pe care le repetă întruna.

— Nu este un motan vagabond, explică Emma. E Pok, motanul tău.

Joanne le face semn discret celor două fete s-o lase baltă.

— Aș ști dacă aș avea un motan, răspunde Émile, revenind la masă.

Nimeni nu insistă. El începe iar să mănânce și câteva minute mai târziu, după ce a terminat, Joanne îi ia farfuria și îi spune cu blândețe:

— Du-te să te odihnești puțin. Te trezesc când mă întorc.

În mica bucătărie a anexei, cele trei fete spală vasele în tăcere.

— Așadar, plecați... vreau să zic... de-adevăratelea? întreabă brusc Emma.

Joanne se încruntă, fără să înțeleagă.

— Da. De-adevăratelea.

Apoi adaugă cu circumspecție:

— De ce?

Emma ridică din umeri.

— Credeam că o să rămâneți cu noi până în mai.

— Da, confirmă Rebecca. Ne obișnuiserăm cu voi.

Joanne nu se poate abține să nu zâmbească în fața figurilor lor abătute.

— Și Hippolyte părea îngrijorat... din cauza leșinurilor lui Émile..., adaugă Emma.

Joanne își amintește lungile discuții între două uși ale anexei, cu Hippolyte, când l-a anunțat că aveau de gând să plece. „Ești firavă ca o frunză. Ce-o să faci dacă o să cadă?“ Totuși, trebuie s-o ia din loc. Émile este epuizat, stările de rău se înmulțesc și nu mai poate participa la lucrările de pe șantier. Își petrece zilele închis în cameră, învârtindu-se ca un leu în cușcă, și Joanne se teme în fiecare minut al zilei să nu fugă și să nu se piardă iar. Nu poate să stea cu ochii pe el în permanență. Trebuie să lucreze. Prezența ei aici, micuța cameră pentru două

persoane și hrana pe care Hippolyte le-o oferă nu-și mai au rostul pentru că ea se străduiește să lucreze cât pentru doi pe șantier. Or, și ea este epuizată.

Hippolyte i-a dat adresa unui „cătun eco", la Lescun, în Pirinei. Unul dintre prietenii lui păstori a pornit acest proiect: renovarea unor foste cabane de ciobani pentru a face din ele locuințe care să răspundă unor criterii ecologice. Acest cătun, care numără vreo cincizeci de locuitori, încearcă acum să dezvolte o mare grădină de legume pe principiile permaculturii pentru a-și cultiva propriile fructe și legume. Hippolyte spune că această comunitate încă mai caută voluntari dispuși să dea o mână de ajutor.

— Ai putea să predai cursuri de pictură copiilor, i-a sugerat el. Sunt sigur că le-ar plăcea foarte mult!

Joanne s-a lăsat sedusă încet-încet de această idee. Hippolyte a ajutat-o să stabilească un itinerar pentru a ajunge acolo. I-a trimis o scrisoare prietenului său păstor. Pare liniștit să-i știe acolo, în mijlocul unei comunități, și nu singuri, luptându-se cu crizele lui Émile. Acolo va fi mereu cineva care să-l supravegheze, s-a gândit Joanne.

În bucătărie, Rebecca și Emma par dezamăgite și un pic triste să-i vadă plecând atât de devreme.

— Vom sta într-un cătun eco... Hippolyte ne-a dat adresa. Este convins că ne va fi bine acolo.

Cele două fete sunt sceptice.

— Îl luați și pe Pok? întreabă Emma.

Joanne confirmă și Emma se bosumflă și mai tare.

— Și el ne va lipsi.

Joanne le zâmbește celor două fete care îi par dintr-odată mult mai tinere decât sunt.

— „Adevăratele plecări, cele mai tragice, sunt cele care nu vor avea loc niciodată"[13], declară ea cu un aer enigmatic.

Le vede încruntându-se și uitându-se una la alta. Zâmbetul i se lărgește și mai mult și părăsește bucătăria cu aceste cuvinte răsunându-i în cap.

Pietrișul scrâșnește sub pașii lui Joanne în timp ce se îndreaptă cu greutate spre rulotă. Se pregătește deja de mai multe zile, nu fără oarecare teamă. Este un ritual. După munca pe șantier, părăsește domeniul și urcă la volan. Și-a impus să conducă zilnic câteva minute pe drumurile șerpuite de munte. Nu are de ales. Portiera se deschide cu un ușor scârțâit și Joanne urcă în rulotă. Întotdeauna a avut neplăcuta impresie că este doar o

mână de om, incapabilă să conducă un asemenea vehicul.

Pe când soarele scapătă la asfințit în spatele văilor, portiera se trântește și farurile se aprind în clipa în care Joanne bagă cheia în contact. Înainte de a ieși de pe drumeagul cu pietriș, aruncă o privire spre anexă, a cărei ferestruică de la bucătărie este luminată. Rebecca și Emma sunt în toiul pregătirilor mesei de rămas-bun. Émile nu este acolo. A rămas în camera lui. Când a ieșit, Joanne le-a zis fetelor:

— Mai vedeți ce face, din când în când... Nu-mi ia decât douăzeci de minute, nu mai mult.

Rulota părăsește drumul încet. Lui Joanne tot îi e greu să treacă în viteza a doua. N-a condus niciodată cu adevărat. La Saint-Suliac, se deplasa mereu pe jos sau cu bicicleta. Joseph insistase să dea examenul pentru permis, fiindcă pe atunci nu știau încă dacă ea va prelua postul de agent de pază la școală. Credea că va avea nevoie de mașină ca să-și caute de lucru. Obținuse permisul, dar nu condusese niciodată. N-aveau mașină acolo. Astăzi este totuși obligată să conducă. Reflexele lui Émile sunt din ce în ce mai lente și apoi mai sunt și stările lui de leșin care pot surveni la volan. Joanne pornește cu prudență pe drumul îngust de munte. E crispată, dar simte că face progrese, că este deja mai puțin încordată. Conduce cu mișcări mai line. Își repetă câteva cuvinte pe care tatăl ei i le spunea când era puștoaică. *Fiindcă nu putem schimba direcția vântului, trebuie să învățăm să orientăm velele.* Este un citat din James Dean. Îi place să și-l amintească atunci când are nevoie să creadă în sine însăși, când lucrurile i se par dificile. Sună ca o încurajare. Să te adaptezi înseamnă să răzbești. Trebuie să știi să-ți reorientezi velele. Întotdeauna.

— Pentru cine este cartea asta poștală?

Gata, au părăsit domeniul, i-au lăsat în urmă pe Hippolyte, Emma și Rebecca. Înainte de a o lua pe drumul spre Lescun, s-au oprit în micul centru al localității Aas. Centru e mult spus, căci în realitate, singurul magazin din Aas este un chioșc de presă. Joanne a avut grijă să aleagă o carte poștală cu o frumoasă cabană de ciobani într-o vale plină de zăpadă. Se chinuie să o scrie pe tejgheaua comerciantului ca s-o poată expedia de aici, înainte de a-și relua drumul. Vânzătorul se uită la ei cam ciudat. Fără îndoială din cauza lui Émile care aruncă priviri peste tot și pare un pic dezorientat.

— E pentru Sébastian, răspunde Joanne fără să ridice nasul din cartea poștală.
— Cine este Sébastian?
Émile caută printre reviste și Joanne îi aruncă o privire dezaprobatoare, căci vânzătorul se uită chiorâș la ei.
— Un prieten.
— De ce îi scrii?
— I-am promis că îi voi scrie din fiecare loc în care vom merge, îi răspunde Joanne.
Émile se apleacă peste umărul ei pentru a-i descifra cuvintele.
— Uite, zice ea întinzându-i cartea poștală. N-ai vrea să semnezi și tu în partea de jos?
El o privește ciudat.
— De ce aș semna? Nu-l cunosc...
— Nu-i nimic. Știe că eu călătoresc împreună cu tine.
— De-asta îi vorbești despre mine în scrisoare?
— Da, de asta.
Joanne îi pune stiloul în mână.
— Ține, semnează în partea de jos.
El se supune bucuros. Acest Émile este blând, ca și celălalt.
Clopoțelul de la intrare sună când ei împing ușa chioșcului.
— La revedere, domnule, zice Joanne.
— La revedere. O zi bună.
Sunt din nou pe trotuar, rulota este staționată chiar în față.
— Joanne..., începe Émile.
— Da?
Ea descuie portierele și se întoarce spre el, cu cheile în mână.
— Cred că am niște pierderi de memorie.
Joanne încearcă să pară nonșalantă.
— Serios?
— Da.
— Și de ce crezi asta?
— Sébastian ăsta...
O privește cu ochi întrebători.
— Ar trebui să-l cunosc, nu?
Ea ridică din umeri.
— Crezi?
— Da, cred. Și pe tine la fel, nu? Ar trebui să te cunosc?

Are o privire de băiețel, o privire plină de așteptări și de întrebări, și ea îi ciufulește părul cu afecțiune.
— Poate că așa este, dar, știi, asta n-are nicio importanță.
Îl încurajează să urce în rulotă, dar el nu se mișcă.
— Sigur? întreabă.
Joanne încuviințează, tot cu blândețe. Îi place de acest nou Émile, de băiețelul care este pe cale să redevină. Îl iubește la fel de mult ca pe celălalt, cel care este blocat *acolo*, în cealaltă lume a lui. În definitiv, chiar sunt doi Émile diferiți?
— Sigur. Îți promit. Hai, urcă. Avem un drum de făcut.
El se supune bucuros. Are un aer liniștit.

— Unde mergem, Joanne?
Și-au reluat drumul. Harta rutieră a Pirineilor Occidentali e întinsă pe tabloul de bord și Joanne aruncă din când în când câte o privire pe ea.
— Mergem la Lescun. Știi, e cătunul de care ne-a vorbit Hippolyte...
El ridică din umeri, nu-și amintește.
— O să vezi. O să ne simțim bine acolo.
— Ce-o să facem?
— O să locuim cu alți oameni și o să ajutăm comunitatea să se întrețină. Vom putea participa la implementarea permaculturii sau la alte sarcini.
Émile întoarce o privire neliniștită spre ea.
— Și după aceea, o să ne întoarcem la Roanne?
Ea dă din cap.
— Da. După aceea, o să ne întoarcem la Roanne.
— Când?
Joanne înghite în sec și se uită din nou la drum. O ajută să găsească un răspuns.
— Când o să te simți mai bine.
— Suntem aici pentru aerul curat de munte? Pentru creierul meu?
Pune în mod regulat aceste întrebări, ca pentru a se asigura că a înțeles bine, că n-a uitat. Probabil că totul este foarte confuz în mintea lui. Are nevoie să se audă repetând lucrurile.
— Exact, Émile.
A reușit să-l liniștească. Émile se cufundă în scaun și își sprijină capul de geam, lăsându-l să se legene ușor.
— Hippolyte mi-a vorbit de un loc unde am putea să ne oprim înainte de a ajunge la Lescun. Să zicem pentru două-trei zile. Un loc aflat foarte aproape de aici.

— Ah, da?
— În valea Ossau, pe care tocmai o traversăm, există o rezervație naturală, unde se găsește una dintre cele mai mari colonii de vulturi. Se pare că, dacă urci în vârful Pène de Béon, poți vedea rotindu-se pe cer vulturi suri și hoitari, sau *percnopterus egiptean.*
A reușit să-i trezească interesul. Émile îi aruncă o privire ca și cum nu i-ar veni să creadă.
— Serios?
Joanne încuviințează din cap.
— Așadar, te tentează?
— Da. Mă tentează.
— Super. Mergem acolo.
Preț de câteva secunde, se lasă tăcerea și apoi Émile întoarce din nou capul spre ea.
— Ce este un *trucopterus egiptean*?
— Un percnopterus egiptean.
— Cum?
— Percnopterus. P E R C N O...
— Și pterus.
— Asta e!
Tocmai își instalează măsuța pliantă și cele două scaune în fața rulotei. Nu le-a luat mai mult de-un sfert de oră ca să ajungă în satul Aste-Béon, o adevărată ascunzătoare a vulturilor. Apoi au găsit un drumeag de pământ și piatră care ducea pe o pajiște abandonată. Aici au decis să-și staționeze rulota.
— Fac un ceai? propune Émile.
— Mi-ar plăcea.
Joanne scoate cearșafurile încă umede, pe care le-a pus la spălat înainte de a pleca, în mașina de spălat a lui Hippolyte. Le întinde între două scaune, într-un echilibru precar. Speră să nu le ia pe sus vreo rafală de vânt. Încă miros a săpun de Marsilia, cu aromă de fructe. Între timp, Pok dă ocol rulotei adulmecând.
— Te descurci? întreabă ea, strecurându-și capul pe ușa rulotei.
Ultimele dăți când Émile a vrut să gătească la Hippolyte sau doar să încălzească apă, a uitat focul aprins și Joanne a ajuns la timp ca să evite dezastrul. Dar, de data asta, Émile este concentrat în fața fierbătorului. Ochii lui urmăresc mișcarea bulelor prin plasticul alb. Joanne se ridică pe vârfuri ca să ia ceainicul drăguț, ca și cele două cești din porțelan veritabil pe care le-au cumpărat într-o dimineață de noiembrie din Gruissan, de

pe malul mării. Apoi recuperează cutiuța din tablă în care a depozitat ceaiul verde cu migdale, cumpărat tot din Gruissan. Își face de lucru în fața blatului de bucătărie, când întrebarea lui Émile cade ca o bombă:

— Ai fost căsătorită?

Joanne nu înțelege imediat de unde i-a venit întrebarea asta, apoi îi surprinde privirea uimită, ațintită pe degetul ei inelar.

— Ai fost măritată de două ori? întreabă el din nou, înainte ca ea să apuce să răspundă.

— Poftim?

— Ai două verighete...

Într-adevăr, are două verighete pe degetul inelar. Într-o dimineață de ianuarie, în anexă, a găsit-o pe cea a lui Émile pe jos. Probabil o scosese întrebându-se ce căuta verigheta aia din oțel pe degetul lui. Trebuie că o lăsase pe noptieră de unde probabil căzuse. Ea o luase de jos și o pusese pe deget, deasupra verighetei ei.

— Ah... nu..., răspunde ea neputându-se abține să nu zâmbească la o asemenea întrebare. Nu... N-am fost măritată de două ori.

— Atunci de ce ai două verighete?

— Pentru că...

Joanne toarnă apa în ceainic, căutând un răspuns convenabil.

— Pentru că soțul meu o pierde tot timpul... Așa că sunt obligată s-o port în locul lui.

Îl vede, cu coada ochiului, cum dă din cap aprobator.

— De ce o pierde? întreabă el.

— Oh, este cam aerian.

— Ah.

Joanne acoperă ceainicul cu micul capac din porțelan și îl pune pe o tavă. Se pregătește să-i sugereze lui Émile să ia ceștile și să o urmeze afară, când vocea lui răsună din nou:

— Și el are pierderi de memorie?

Ea lasă tava pe blatul de bucătărie și îi zâmbește.

— Da. Și el.

— Totuși, n-a uitat că sunteți căsătoriți, nu?

Are niște ochi mici, uluiți și îngroziți.

— Sper că nu, răspunde ea cu o ridicare din umeri dezinvoltă. Bun... Bem ceaiul?

Satul Aste-Béon se află la poalele vârfului Pène de Béon. Stânca adăpostește o colonie de vulturi, declarată specie protejată. Vulturii își găsesc refugiu în scobiturile și

adânciturile stâncii și exact acolo se duc ei în această după-amiază, cu rucsacurile în spinare și două bidoane de apă. Joanne îl oprește din când în când pe Émile, care pare foarte grăbit.

— Nu te epuiza. Mergi mai încet, avem timp.

Îi este frică să nu-l vadă prăbușindu-se pe drum, din cauza unei noi scăderi de tensiune bruște. Urcă muntele sub un soare blând, oprindu-se uneori pentru a observa văile, turmele de oi sau cirezile de vaci care pasc, drumurile pietruite care șerpuiesc prin vegetație. Odată ajunși sus, așteaptă aproape o oră ca să poată lua parte la zborul primului vultur. Stau pe jos, cu picioarele încrucișate, însă Émile începe să-și piardă răbdarea și smulge fire de iarbă. Joanne îl învață să facă o brățară din părăluțe, dar își dă seama că îl plictisește. Și apoi în sfârșit, aud un pocnet sec în aer, un zgomot de aripi gigantice care se desfac. Asistă, uluiți, la zborul unui imens răpitor, la câțiva metri de ei. Le trebuie mai multe minute ca să-și desprindă privirea de cer, unde, din vultur nu mai rămâne decât un minuscul punct negru. Joanne vorbește prima.

— Mai venim și mâine? Îmi voi aduce pânzele de pictură.

Émile este de acord și întreabă agitat:

— Era un *percnopterus egiptean*?

3 martie

Aste-Béon, soare blând de primăvară. În rulotă, așezat pe banchetă.

N-am văzut niciodată păsări răpitoare de-atât de aproape. Când și-a luat zborul, chiar lângă mine, a fost mai impresionant decât tot ce am văzut vreodată! Aceste păsări sunt imense, ar putea aproape să-ți frângă gâtul cu o singură lovitură de cioc. Fata zice că nu, dar nu cred să fie specialistă în vulturi…

Ador satul ăsta și mai ales acea stâncă, unde trăiesc vulturii!

Fata zice că există un muzeu al vulturilor în târg și că am putea merge mâine să-l vedem. Ea zice că, după aceea, voi fi fără îndoială capabil să recunosc un percnopterus egiptean *(mi-a dictat ea numele, nu-mi mai aminteam cum se scrie).*

În orice caz, abia aștept să vină ziua de mâine!

După ce au mâncat, și-au reluat drumul spre Pène de Béon. Sunt aici de aproape două ore deja. Joanne a pictat

cerul și văile de jos. A făcut o pauză înainte de a se apuca de sarcina cea mai complicată: să picteze un vultur sur. Lasă pensula din mână și își ridică fața din tablou. Émile este chiar lângă ea, cu un volum gros, dintr-o frumoasă hârtie lucioasă, pe genunchi. Azi-dimineață s-au dus, așa cum îi promisese Joanne, la muzeul „Faleza Vulturilor". Émile, care a avut dificultăți de concentrare de la Crăciun încoace, a rămas perfect calm timp de două ore și jumătate, cu ochii ațintiți la imensele fotografii expuse. Din magazinul de suvenire, ea i-a cumpărat un volum frumos, cu pagini din hârtie lucioasă, cuprinzând principalele specii de vulturi. De atunci, nu-l mai lasă din mână. Joanne nu se poate abține să nu se gândească la micuțul ei Tom când îl vede absorbit de imaginile cu păsările de pradă, ca acum. Îi amintește de băiețelul său când picta tablourile lui albastre.

În seara asta, Joanne decide să scoată vechiul Monopoly de la Myrtille. Émile pare surprins văzând cutia deteriorată, cu colțurile îndoite, și banii în franci.

— De unde ai ăsta?

— O prietenă mi l-a dat.

— Înseamnă că e o prietenă bătrână…

Ea încuviințează. Émile o privește cum scoate tabla de joc și o pune pe masă, în fața banchetei.

— Marjo detesta jocul ăsta. N-ar fi jucat niciodată așa ceva cu tine.

Joanne ridică din umeri, continuând să pună bancnotele pe care le triază după culoare.

— Dar ție îți place să joci.

El încruntă din sprâncene.

— De unde știi?

— Știu.

— Ești vreun soi de ghicitoare?

— Poate că sunt.

Émile acceptă în sfârșit să ia loc pe banchetă, lângă ea, în timp ce Joanne pune doi pioni, unul galben și unul verde, pe căsuța de start.

— Marjo nu vrea să joace decât domino, zice el luând zarul.

— Ah, da?

— Dar știi asta, fiindcă ești prietena ei, nu?

O privește cercetător. Joanne înclină din cap.

— Da, bineînțeles.

— Sunteți în aceeași școală?

— Poftim?

— Marjo este în clasa a patra. Și tu?

Ea îi arată căsuța ca să înainteze cu pionul. A dat trei.

— Ah… Ei bine, și eu sunt tot în clasa a patra.

Cu câteva zile în urmă, pretindea că are întâlnire cu Renaud la cantina facultății. În seara asta, iată că se întoarce la școala primară.

— Émile…, șoptește ea câteva secunde mai târziu.

— Da?

— Va trebui să plecăm mâine… Ca să ajungem în cătunul de care ne-a vorbit Hippolyte.

Se aștepta exact la dezamăgirea care i se citește pe față, de aceea a preferat să-l anunțe din seara asta.

— Vor fi vulturi acolo?

— Nu cred…

— Nu prea am chef să merg.

— Atunci, putem face o înțelegere.

— Ce înțelegere?

— Ne întoarcem la faleza cu vulturi mâine și pe urmă plecăm.

Émile încuviințează din cap și aruncă zarul.

— Bine. Și după aceea ne întoarcem la Roanne.

Joanne preferă să nu răspundă.

---

[13] Jean Éthier-Blais. (*N.a.*)

27

Extraordinarul se află pe drumul oamenilor obișnuiți. Aceste cuvinte ale lui Paulo Coelho îi vin în minte lui Joanne când intră în Lescun în ziua aceea. Peisajul scăldat în lumina crepusculului o duce cu gândul la poeme, tablouri, acorduri de pian. N-a văzut niciodată ceva mai frumos. Când zărește priveliștea, are o certitutdine și înțelege că acesta e locul, că aici trebuia să-i aducă această călătorie încă din prima zi, din parcarea de pe autostrada de lângă Roanne.

— Ești bine? o întreabă Émile.

Joanne nu încearcă să-și ascundă lacrimile care îi strălucesc în colțul ochilor.

— Da, sunt bine.

El nu și-a dat încă seama că acesta e locul. Că a ajuns la ultima lui locuință. Joanne parchează pe marginea drumului, încet, și oprește motorul. Vrea să descopere pe îndelete această frumusețe pură.

Încremenită de uimire la volanul rulotei, Joanne are în față unul dintre cele mai frumoase circuri naturale din munții Pirinei. Un circ natural modelat de ghețari și delimitat de culmi calcaroase cu nume legendare: Masa Regilor, Piscurile Ansabère, orgile Camplong. Nu știe că Lescun este supranumit „Dolomiții Pirineilor“, că acest sat, cocoțat la mii de metri altitudine, este cea mai înaltă așezare a masivului, că este străjuit de cele mai impresionante vârfuri din Pirineii Bearnezi — vârful Anie, Le Billare, Le Déc de Lhurs..., având toate peste două mii de metri.

Ochii ei scrutează acest circ natural, stâncile calcaroase de un alb ireal, care se decupează pe cer ca niște dinți ascuțiți. Satul este ascuns în scobitura acestei depresiuni circulare aproape închise. Deocamdată, încă nu știe că Lescun este un târgușor dintre cele mai autentice, că și-a conservat acoperișurile de ardezie, străzile înguste mărginite de case cu ziduri groase, case din piatră cu porți de lemn și ferestre mici atât de tipice. Încă nu știe că, luând-o pe străduța îngustă care duce la biserică, va descoperi cu încântare bazine de apă publice și adăpătoare de epocă... Că la marginea satului, până la culmile muntoase și la păduri, se întind pajiști, garduri de

nuiele și hambare. De-a lungul zilelor, va descoperi grădini minunate, pline de flori, care înveselesc primăvara străduțele înguste. Va descoperi florile violete, presărate pe povârnișurile drumeagurilor care duc la hambare: garofițe, plămânărele, orhidee, cărora li se alătură suratele lor galbene, maci, primule...

Va asculta, în cafenelele din sat, eternele povești despre bătălia de la Lescun, ilustrând curajul localnicilor în fața armatei spaniole. Toate acestea ea nu le știe încă, dar lacrimile ei în fața frumuseții peisajului exprimă presimțirea a ceea ce-o așteaptă.

— Joanne?

Femeia le întinde o mână energică. Are o față arsă de soare, păr și ochi de un negru profund și un nas impozant și drept.

— Încântată, mă numesc Isadora. Tatăl meu este Pierre-Alain, prietenul lui Hippolyte. A primit scrisoarea de la el. Vă așteptam.

Totul legat de înfățișarea ei exprimă dinamism: zâmbetul, tonul energic, ritmul vocii, privirea ageră, mâinile mari, pătrate. Are probabil vreo treizeci și cinci de ani, nu mai mult.

— Și dumneata trebuie să fii Émile, nu-i așa?

Émile pare ieșit direct dintr-o carte ilustrată pentru copii. Doi ochi rotunzi, un aer întrebător și ușor speriat care ar face pe oricine să râdă. Îi strânge totuși mâna întinsă, fără să spună nimic.

— Aveți o caravană?

— O rulotă.

Tânăra femeie aruncă o privire spre cătunul format din căsuțe de ciobani. Se află mai departe de sat, chiar în mijlocul unei câmpii.

— V-ar trebui un mic teren.

Se întoarce spre ei.

— Cât aveți de gând să rămâneți aici?

Joanne se leagănă de pe un picior pe altul, stânjenită.

— Ar putea cineva să-i arate cătunul lui Émile? Între timp, noi am putea discuta despre asta...

Nu vrea să vorbească despre boala lui Émile și despre moartea lui iminentă de față cu el. Isadora încuviințează cu o mișcare energică din cap și își duce două degete la gură. Scoate un fluierat adevărat și trei capete de bărbați se întorc.

— Marico! Vino aici, te rog!

Un bărbat înalt își face apariția. Brunet, cu ochi de un negru profund. Părul lung îi cade pe umeri și în arcada sprâncenei poartă un inel.

— Vi-l prezint pe soțul meu, anunță Isadora.

Bărbatul îi salută cu căldură.

— Marico este din Peru, adaugă Isadora. L-am cunoscut în cursul uneia dintre călătoriile mele în America Latină.

Nu le lasă timp să răspundă, ci deja se întoarce spre soțul ei.

— Ar trebui să-i arătăm cătunul lui Émile. Te ocupi tu de asta?

— Nicio problemă, răspunde el cu un puternic accent spaniol.

Joanne simte o oarecare neliniște văzându-l pe Émile îndepărtându-se docil, iar în privirea lui se citesc o mulțime de întrebări nerostite.

Isadora o duce mai deoparte pe străduța care mărginește casele ciobănești din piatră.

— Pare cu mințile rătăcite, constată ea.

Joanne încuviințează.

— E de la droguri?

Este surprinsă de întrebarea Isadorei.

— Nu. Alzheimer precoce.

Isadora face o grimasă spunând:

— Nasol.

Îi arată un mic zid de piatră, invitând-o să se așeze. Se cocoață amândouă pe el, în timp ce soarele apune peste cătun.

— Așadar, explică-mi tot. Cât timp o să stați aici?

— Aici o să așteptăm...

Isidora mijește ochii.

— O să așteptați?

— Nu i-a mai rămas mult timp.

— Oh!

Isidora încearcă să-i arate compasiunea ei printr-o privire pătrunzătoare, dar Joanne își ține ochii ațintiți spre falezele de calcar.

— Primește îngrijiri medicale?

— Nu. A refuzat să fie monitorizat.

— Ah... Știi cât timp mai are...?

Joanne își mută în sfârșit privirea dinspre falezele albe și se întoarce spre Isadora.

— Medicii i-au dat doi ani, în iunie anul trecut. Dar evoluția bolii este galopantă.

Se grăbește să continue, ca să nu-i lase timp Isidorei să-i pună alte întrebări:
— Ar putea ajuta la niscaiva treburi. Era destul de puternic înainte. Doar că acum... E cam aerian. Va trebui să-l supraveghem. Eu... Eu aș putea ajuta la permacultură. Mă pricep la grădinărit.
Isidora dă din cap. Nu mai are acea privire plină de compasiune, acum și-a reluat rolul de administrator al cătunului.
— Nu cumva ai competențe speciale în materie de yoga sau de tai chi? Căutăm profesori.
Joanne ridică dintr-o sprânceană, mirată.
— Serios?
— Ne preocupă și dezvoltarea umană, nu doar ecologia. Desfășurăm multe activități. Marico, de exemplu, îi inițiază pe tineri în arte marțiale braziliene. Spune că le face foarte bine, atât trupului, cât și minții.
Joanne clatină din cap:
— Nu fac nici yoga, nici tai chi. În schimb...
Ezită. Nu e sigură dacă a reușit să-l inițieze foarte bine pe Émile.
— Să zicem că pot să-i inițiez în meditație pe cei care doresc.
Ochii Isadorei se luminează.
— Dar e grozav! Știi ce? Sunt sigură că n-ați ajuns aici din întâmplare! Marico îmi spune adesea: *Fii atentă la semne.*
Joanne ridică mirată din sprâncenele ei mici.
— Nu Marico spune asta..., începe ea timid.
De data asta, Isadora începe să râdă de-a dreptul, scuturând din cap.
— Nu, ai dreptate. Este din Paulo Coelho... Nu-i așa?
Joanne murmură și încuviințează:
— *Alchimistul.*
Schimbă o privire complice. O privire de recunoaștere reciprocă. Și ăsta este un semn. Iar ele l-au recunoscut amândouă.

Cabana este alcătuită dintr-o încăpere principală, care servește drept bucătărie și living. Pardoseala și pereții sunt din piatră brută. O masă lungă din lemn, foarte veche, la care pot sta cinci persoane. Scaunele sunt din fag masiv, cu speteaza tocită, din paie. O veche sobă pe lemne duduie într-un colț al încăperii, răspândind o căldură plăcută. Lângă peretele din fund, fără fereastră, se află un aragaz alb, o chiuvetă din fontă crăpată, un

frigider vechi și un dulap mare din lemn care ține loc de cămară. Marico tocmai le explică:

— Am vrut să conservăm un interior de epocă, înadins demodat. Cabana noastră este o excepție în cătun. Majoritatea celorlalte sunt destul de moderne.

Arată spre aragaz și frigider:

— Toate aparatele noastre electrocasnice au fost recuperate din depozite ilegale de deșeuri. Le-am ajustat ca să respectăm normele ecologice actuale.

Isadora explică, întorcându-se spre Joanne:

— Marico era depanator de aparate electrocasnice în Peru. Ceea ce ne ajută.

În jurul mesei, la lumina alburie a unui bec, cinci persoane împart o masă de bun-venit. Émile și Joanne au fost invitați în cabana lui Marico și a Isadorei, împreună cu Pierre-Alain, tatăl Isadorei și prietenul lui Hippolyte. Înainte, Isadora le-a făcut un tur complet al cătunului eco și le-a prezentat locuitorii pe care i-au întâlnit când treceau pe lângă vreo căbănuță sau vreo grădină. Sunt cam cincizeci, iar majoritatea sunt pensionari, după cum le-a explicat Isadora. Cei mai mulți lucrează în domeniul ecologiei, în peisagistică și în domeniul agroalimentar. Restul locuitorilor formează un ansamblu eclectic: angajați care își împart timpul între jobul lor și cătun, familii cu copii, persoane ce nu pot munci din cauza unei răni sau a unui handicap, care au decis să-și investească timpul într-un proiect important. Angajații participă la viața satului în principal în weekenduri. Este și cazul Isadorei și al lui Marico. Acesta este în continuare depanator de aparate electrocasnice. Când e solicitat, se duce în localitățile din jur la volanul vechiului său Renault Trafic. Isadora este chelneriță cu jumătate de normă într-una dintre cafenelele din sat. Cafeneaua Dolomites. N-au copii deocamdată și nu știu dacă într-o bună zi vor hotărî să aibă. Cât despre Pierre-Alain, el este pensionar. Toată viața a fost cioban și a militat mereu pentru protejarea patrimoniului pastoral al satului Lescun și al Pirineilor în general. Le povestește despre cabanele din acest cătun eco:

— Câmpia pe care se află cătunul era terenul unei stâne. Turmele erau aduse aici de când se făcea vreme frumoasă și până la începutul toamnei. La stânele precum aceasta, găseai mereu tot felul de construcții, fiecare având rostul ei. Cele numite *orris*, de exemplu, sunt cabane care serveau la depozitarea laptelui, a brânzei și a cerealelor.

Sunt niște cabane mici, orientate spre nord pentru a fi răcoroase. Cea în care vă aflați astă-seară este o *orris*. Cele numite *cortales* serveau fie drept staul, fie pentru stocarea materialelor și a bălegarului. Au în interior un stâlp central și în general sunt acoperite cu paie. Există una în cătunul nostru eco. O să v-o arăt. Este locuită de un cuplu de pensionari.

Când Isadora a dus-o prin cătun, adineauri, Joanne a descoperit, uimită, cabane vechi din piatră, ale căror uși rămân în permanență deschise. Isadora a precizat că relațiile de aici sunt bazate pe o încredere absolută. Lângă cabane, în niște grădini, vezi praz și lăptuci. Un coteț pentru păsări adăpostește vreo zece găini roșii grăsane. Mai departe de locuințe, delimitat cu un gărduleț din lemn, se află terenul destinat permaculturii. O ladă cu compost este deja instalată într-un colț al terenului, și un nor de muște par să o păzească. Isadora i-a arătat movilele de pământ îmbogățite cu compost, care favorizează fertilitatea pământului și dezvoltarea culturilor. I-a vorbit despre spirala cu ierburi aromatice, care oferă fiecărei plante cele mai bune condiții de creștere.

— Menta și arpagicul, de exemplu, cresc bine într-un sol răcoros și umed. Ele sunt plantate la baza spiralei. Plantele care preferă semiumbra, precum pătrunjelul, limba-mielului, coriandrul, vor fi semănate pe pante. Și în vârf vom găsi plantele care au nevoie de mult soare.

— Cum ar fi cimbrul, rozmarinul... sau lavanda? a întrebat Joanne.

Isadora i-a adresat un zâmbet complice.

— Exact. Văd că ai înțeles tot.

Au plecat înapoi spre cătun împreună, cu aceiași pași liniștiți, în timp ce Isadora continua să vorbească plină de însuflețire și ochii îi străluceau:

— Permacultura este opusă culturii clasice. Nu mai plantăm în linii drepte. Lăsăm plantele să se dezvolte în propriul lor ritm și să se amestece. Vezi tu, în natură, monocultura nu există. Și, de altfel, această metodă de a amesteca plantele între ele este cea care le protejează și pe unele, și pe altele de boli și dăunători.

Au ajuns la cătun. Émile și Marico le așteptau în fața cabanei. Isadora a adăugat în grabă:

— Vom mai avea ocazia să vorbim despre asta în zilele următoare, dar ca să tragem o concluzie despre noțiunea de permacultură, există trei principii de reținut. Să avem

grijă de pământ și de toate formele de viață. Să avem grijă de oameni și să construim o comunitate. Să redistribuim surplusul. Pe aceste principii se bazează toată comunitatea noastră.

Când se așază la masă, Émile rămâne tăcut. Prezența necunoscuților îl intimidează. N-a deschis gura de când au ajuns la cătun.

Înainte de masă, Isadora le-a arătat un mic teren, la capătul cătunului, la vreo sută de metri de terenul pentru permacultură, unde să-și stabilească tabăra. Rulota este staționată acolo. Mâine, Joanne va scoate masa și scaunele și poate că va merge să adune pietre ca să construiască o mică alee care să ducă până la ușa căsuței lor.

— Mai vrea cineva tocană? întreabă Isadora ridicându-se de la masă.

Toată lumea clatină din cap. Marico s-a lăsat pe spătarul scaunului și a scos niște foițe de rulat țigări pe care le netezește pe marginea mesei. Pierre-Alain și-a pus mâinile împreunate pe burtă. Este un bărbat încă în putere, foarte zvelt, uscățiv. Păr grizonant, sprâncene stufoase care se ridică spre creștetul capului, un nas ușor coroiat. Emană dinamism și o energie inepuizabilă, ca și fiica lui.

În timp ce Isadora se îndreaptă spre aragaz ca să așeze cratița mare cu tocană, Joanne își lasă privirea să alunece prin cabană. În afară de încăperea principală, în care se află și care seamănă cu un living, pare să nu mai existe decât o singură încăpere, în dreapta cămării. Accesul se face printr-o ușă din lemn. Joanne se gândește că trebuie să fie baia cu toaleta. Isadora i-a explicat că toate locuințele din sat sunt echipate cu toalete uscate, iar compostul astfel adunat constituie o adevărată mană cerească pentru permacultură. Cât despre apa de la duș, un sistem de țevi subterane permite recuperarea și folosirea ei la stropirea grădinilor și în permacultură. De aceea, utilizarea de produse chimice e total interzisă în cătun. „Săpun Alep 100% natural și nimic altceva", i-a explicat Isadora.

Joanne continuă să-și plimbe privirea prin încăpere. Lângă peretele din stânga ei, observă o scară de lemn vopsită în roșu, care-ți permite să urci într-un mic pod. Se poate vedea o saltea cu lenjerie albastră și o veioză din ceramică, pusă chiar pe podea. Ăsta trebuie să fie dormitorul.

Tresare când Isadora i se adresează:
— Nu este prea înalt, nu? Din fericire, nu suferim de claustrofobie!
Femeia pune pe masă un castron. În el, mere zemoase și câteva nuci care au supraviețuit iernii. Pierre-Alain se trezește din ațipeală și se îndreaptă de spate pe scaun.
— Așadar, zice el, întorcându-se spre Joanne. În ce proiecte vreți să vă implicați?

Se îndreaptă amândoi spre rulotă prin noaptea înstelată. Isadora le-a împrumutat o lanternă. Tot cătunul pare adormit. În depărtare, Joanne crede că zărește umbra lui Pok care se strecoară printre cabane. Speră să nu le facă rău găinilor roșii. Se simte epuizată. Seara a fost bogată în întâlniri și informații. Pierre-Alain a fost entuziasmat de propunerea lui Joanne de a alcătui un grup de inițiere în meditație. A zis că prima întâlnire ar putea avea loc sâmbătă, peste patru zile. În paralel, i-a înscris în echipa lui de ucenici vrăjitori ca să pună la punct metodele permaculturii.
— Suntem un grup de zece. Fiecare se implică în funcție de timpul pe care vrea să-l aloce. O să vedeți, este pasionant. Gilbert este botanist. El conduce grupul. Soția lui, Lucia, este o adevărată enciclopedie și ea. Era vânzătoare de plante medicinale.
Joanne se simte epuizată și în același timp încântată de perspectivele pe care le oferă acest loc. A înțeles că aici fiecare are grijă de ceilalți. N-o să-i mai fie teamă să-l lase pe Émile câteva ore nesupravegheat. Aici, vor putea mereu conta pe cineva.
Émile este tot tăcut când ea deschide ușa rulotei și când regăsesc mirosul familiar de aer închis și de ceai.
— Émile? întreabă ea încetișor. Ești bine?
E livid la față. Trăsăturile îi trădează nedumerirea. N-a scos niciun cuvânt. Nu știe ce fac acolo. Nu mai înțelege nimic. Joanne nu l-a văzut niciodată atât de dezorientat.
— O să fie bine... Știu că e ceva nou și asta te sperie, dar ne vom simți bine aici... Toți oamenii aceștia pe care i-ai văzut în seara asta se vor ocupa de noi. O să devenim experți în permacultură.
Joanne îi zâmbește încercând să pară liniștită, dar fără rezultat. Émile rămâne nemișcat, palid.
— Émile? insistă ea, străduindu-se să obțină o reacție din partea lui.
Îl privește cu atenție, îi vede mărul lui Adam ridicându-se și coborând în timp ce el înghite în sec,

pregătindu-se să vorbească.
— Vreau să mă întorc.
La început, ea nu are altă reacție decât un zâmbet liniștitor.
— O să fie bine, Émile.
S-a obișnuit cu întrebările lui neîncetate legate de întoarcerea lor la Roanne. Până acum, a reușit mereu să-i abată gândurile. Dar el insistă, cu o voce mai dură.
— Vreau să mă întorc la Roanne.
Joanne simte că de data asta este diferit, că e ceva impetuos în vocea lui și vede că privirea îi scapără.
— O să ne întoarcem când tu vei fi mai...
El o întrerupe cu brutalitate:
— Nu, vreau-să-mă-întorc-acum!
Abia a reușit să rostească aceste cuvinte. E furios. Pierdut, înnebunit. Ochii îi aruncă scântei. Chipul îi e și mai alb decât adineauri.
— Du-mă înapoi la părinții mei.
Ea rămâne nemișcată.
— Du-mă înapoi, repetă Émile. Nu mai vreau să stau aici cu tine. Vreau să mă întorc acasă.
Dă să iasă din rulotă și Joanne îl reține cu blândețe.
— Așteaptă, Émile... Așteaptă... Doar n-o să pleci în toiul nopții, nu?
Se teme ca el să nu-i simtă panica din voce.
— O să plecăm mâine-dimineață, bine? O să așteptăm să se facă ziuă...
Acum, el o privește cu un aer suspicios.
— Nu te-am mai văzut niciodată.
— Ba da, Émile... Ne cunoaștem.
El lovește brutal cu pumnul în blatul de bucătărie. Începe să țipe foarte tare:
— Nu te cunosc! Mi-ai furat telefonul mobil și nu mă lași să mă întorc acasă!
Joanne se gândește imediat la vecinii care dorm. Încearcă să vorbească și mai blând, ca să-l facă să coboare tonul.
— Émile, zău așa. Știi că nu e adevărat. Nu ți-am furat niciodată telefonul.
Totuși, el strigă și mai tare când răspunde:
— Atunci unde e?
— Eu...
— Dă-mi-l! ordonă el.
Lovește din nou cu pumnul în blatul de bucătărie. Ochii lui exprimă o furie animalică. Joanne are impresia

că în fața ei e un leu în cușcă. Se dă înapoi instinctiv. Privește speriată prin toate ungherele rulotei, în căutarea unei soluții.

— Nu... Nu pot...

Se bâlbâie. Se simte încolțită, incapabilă să găsească o ieșire. Acum îi este teamă. Teamă ca nu cumva el să se enerveze și să vrea s-o lovească. Teamă ca nu cumva să fugă. Începe să vorbească foarte repede, cu o voce slabă, gâfâită:

— Mâine, Émile. Ne vom întoarce mâine. Trebuie să mă crezi. Acum e prea târziu... E noapte.

Ușa rulotei se deschide dintr-odată, provocând un zgomot puternic în noapte. În secunda următoare, el este afară.

— Émile!

Umbra îi dispare rapid în întuneric. Joanne se repede după el, sărind de pe treapta rulotei.

— ÉMILE!

O lumină se aprinde într-o cabană din apropiere. Émile aleargă repede. Lui Joanne îi este greu să se țină după el. Îl cheamă, încercând să nu țipe, ca să nu alerteze vecinii.

— Émile! Émile, întoarce-te! Te implor, o să-ți explic!

O a doua cabană se luminează în noapte. Joanne este obligată să se oprească o clipă, gâfâind. Se simte slăbită. De câteva săptămâni se simte slăbită. Îi este frică să nu leșine.

— O să te rătăcești! Dacă pleci singur în noapte, o să te rătăcești!

A vorbit mai tare decât ar fi vrut, întrucât el este deja departe. A lăsat-o în urmă cu ușurință. Se deschide o ușă, în dreapta ei. Un bărbat apare în prag.

— Totul este în regulă? întreabă el, îndreptând o lanternă spre ea.

O a treia cabană se luminează.

— Este... Este prietenul meu, bolborosește Joanne. El... Are pierderi de memorie. Încearcă să fugă.

Aude pietrișul scrâșnind sub picioarele bărbatului, care vine lângă ea.

— Unde are de gând să se ducă?

Joanne scutură din cap, neputincioasă.

— Nu știu.

Bărbatul îi pune lanterna în mână.

— Ține asta. Rămâi aici. O să încerc să-l opresc.

Joanne îl vede plecând în fugă. În curând, nu mai distinge decât o siluetă neagră. E obligată să închidă ochii pentru ca peisajul să nu se mai învârtă în jurul ei. Aude vocea bărbatului în noapte, urmată de cea a lui Émile, care urlă cât îl ține gura:

— VREAU DOAR SĂ FIU DUS ACASĂ LA MINE! LĂSAȚI-MĂ SĂ PLEC! N-AVEȚI NICIUN DREPT SĂ MĂ REȚINEȚI ÎMPOTRIVA VOINȚEI MELE!

Joanne pornește cu pași mici, cu lanterna îndreptată în față. Se simte mai bine, amețeala a trecut. N-ar fi trebuit să muncească atât de greu toată iarna. Ar fi trebuit să-și cruțe puterile, ca să fie pregătită pentru astfel de situații. Furia, certurile, tentativele de fugă.

Când ajunge în fața lui Émile și a bărbatului, își dă seama că mai sunt și alte persoane acolo. Niște bărbați. Mai mult cabane sunt luminate și au ușile deschise. Femeile stau în prag, îngrijorate, bărbații și-au suflecat mânecile crezând că au de-a face cu o încăierare. Joanne își croiește drum prin mijlocul bărbaților care îl încercuiesc pe Émile.

— Lăsați-l! Nu-i faceți rău! Este doar bolnav... Are pierderi de memorie.

Bărbații se dau la o parte. Doi dintre ei îl țin pe Émile, fiecare de câte un braț.

— A încercat să ne lovească, zice bărbatul cu lanternă.

— Îmi pare rău... Îmi pare foarte rău... Nu știe ce face, el nu...

Dar strigătul de furie al lui Émile o întrerupe, sfâșiind noaptea:

— DAȚI-MI DRUMUL, BANDĂ DE UCIGAȘI!

Dă cu piciorul în gol. Preț de o clipă, piciorul îi înțepenește în aer, fața i se contractează, apoi totul se șterge ca o imagine de proastă calitate pe ecran. Totul se întunecă, devine neclar. Émile se prăbușește la pământ, ca o păpușă de cârpe, ca Joseph în mijlocul tufelor de roșii, cu trei ani în urmă.

Luminile roșii și albastre ale girofarurilor dansează în ochii speriați ai lui Joanne. Oamenii stau adunați în jurul lui Émile și al ambulanței. Joanne nu vede nimic în afară de girofaruri. Adineauri, când Émile s-a prăbușit, ea a rămas încremenită de groază, incapabilă să se miște. Bărbatul cu lanternă a sunat la 112. Joanne amuțise, în timp ce cabanele se luminau toate una câte una, iar locuitorii dădeau năvală, alertați de vocile panicate care

strigau: „Vine ambulanța!“, „Faceți loc!“, „Spuneți-i lui Marico să-și mute camioneta!“

Au apucat-o de braț, au dus-o mai într-o parte, au așezat-o pe pământ. I-au adus o haină. O voce, cea a Isadorei fără îndoială, i-a zis să nu se îngrijoreze, i-a șoptit că se ocupau ei de Émile, că soseau paramedicii. Ea a rămas tăcută și docilă, nefiind în stare să facă vreo mișcare.

Mulțimea se risipește acum și Joanne reușește să vadă targa pe care doi bărbați o urcă în ambulanță. Îl vor lua, iar ea este incapabilă să reacționeze. Din cauza imaginii cu Joseph care se prăbușește în grădină. Din cauza imaginii cu bărbații care îl duc pe micuțul ei Tom tot într-un asemenea vehicul.

Isadora apare dintr-odată în fața ei și îngenunchează pentru a fi la aceeași înălțime cu ea.

— Joanne, o să plece cu el... Fără îndoială că vrei să-l însoțești...

Ea dă din cap, se ridică încet și o urmează pe Isadora până la ambulanță, care are toate girofarurile aprinse. Isadora schimbă câteva cuvinte cu unul dintre paramedici. În secunda următoare, acesta o ajută pe Joanne să urce în spate și ușile se închid cu un pocnet. Ultima imagine pe care o are este cea a Isadorei care îi face cu mâna.

Ambulanța se pune în mișcare. Joanne privește corpul inconștient al lui Émile. Cineva i-a pus o mască de oxigen pe față. Un bărbat i-a lipit niște electrozi pe piept. I-au scos tricoul.

— Doamnă, așezați-vă.

Ea se supune. Drumul este plin de pietriș. Stativul cu perfuzia se clatină periculos de tare.

Un bărbat apare deodată în fața ei, buzele i se mișcă. Îi vorbește. Ea face un efort să se concentreze.

— ... cardiace?

— Poftim?

El repetă mai rar:

— Are antecedente cardiace?

Joanne scutură din cap. Se aude murmurând ceva legat de leșinurile provocate de scăderile de tensiune. Răspunsul paramedicului ajunge la ea peste sirena ambulanței:

— Inima îi bate neregulat. Leșinul trebuie că a fost cauzat de o bradicardie. Probabil a simțit niște amețeli

înainte de a cădea... Sau o dificultate respiratorie. A vorbit despre așa ceva?

Joanne scutură din cap, buimacă.

— Era... panicat. Suferă de pierderi de memorie serioase. Voia să plece în toiul nopții... Am vrut să-l oprim...

Paramedicul îi adresează un zâmbet liniștitor.

— Nu vă faceți griji, doamnă. Ne vom ocupa de el.

Totul se întâmplă foarte repede. Paramedicii coboară din vehicul sărind. Targa este depusă pe un pat rulant și dispare în zgomotul asurzitor al roților pe caldarâm. Niște bărbați aleargă înspre ea. Joanne simte o mână pe umăr, o ușoară presiune care o ghidează. Niște pereți albi. Niște halate albe. Niște neoane cu lumină alburie și agresivă. Niște chipuri. Câteva zâmbete. Răsuflarea bărbatului care o conduce, un ușor miros de cafea. Un scaun din plastic gri care i se arată.

— Așezați-vă aici. O să venim după dumneavoastră.

Ea își privește mâinile, puse pe coapse, ca și cum n-ar fi cu adevărat ale ei. Unghiile prea lungi și cam murdare. Crăpături și umflături. Rezultatul lunilor lungi de muncă pe șantierul lui Hippolyte. Mâinile acelea îi par deodată străine, prea mici și prea reci. Privește cele două verighete, puse una peste alta pe inelar. Verighete care nu sunt cu adevărat verighete, dar care îi dau dreptul să fie acolo, în seara asta, să facă tot posibilul pentru ca Émile să nu se întoarcă la Roanne. Împotriva voinței lui. *Dați-mi drumul, bandă de ucigași!*

Probabil a adormit, căci nu înțelege imediat unde se află, cine este bărbatul din fața ei, de ce i-a pus mâna pe umăr. Are un stetoscop în jurul gâtului și niște ochelari cu rame aurii. Joanne își simte ceafa și umerii înțepeniți.

— Doamnă, urmați-mă.

Ea își revine în timp ce-l urmează pe bărbat. Încălțările lui par din plastic și clămpănesc ciudat pe pardoseală. O conduce într-un birou. Ușa se închide în urma ei. Îi arată un scaun dintr-o sinistră spumă poliuretanică albastră.

— Luați loc.

Ea se supune. Se uită fix la cutia cu creioane de pe biroul din lemn de nuc al medicului. O cutie de conservă pictată în galben pe care au fost lipite niște autocolante verzi. Fără îndoială, un cadou primit de Ziua Taților. Probabil că are un copil.

— Bun. Prietenul dumneavoastră este bine.

Medicul face o pauză, de care Joanne profită ca să-și schimbe poziția. Se lasă pe spătarul scaunului, simțindu-și umerii relaxați.

— I-am făcut o ecografie cardiacă. S-ar părea că suferă de aritmie cardiacă, adică inima lui bate neregulat, și asta fără vreun motiv anume.

Doctorul îi lasă timp să asimileze informația. Ea încuviințează, dând din cap.

— Ca să fiu mai precis, suferă de bradicardie. Ritmul cardiac este nu numai neregulat, dar și mai lent. Sub șaizeci de bătăi pe minut. Inima este incapabilă să-i aducă organismului suficient sânge și oxigen, în special în timpul unui efort fizic.

Se apleacă în față și se uită fix, cu ochii lui mici și verzi, în ochii lui Joanne.

— În ce condiții a leșinat?

— Alerga.

— Alerga?

— Alerga și... se zbătea.

Ochii verzi par să se micșoreze și mai mult.

— Are pierderi de cunoștință, precizează Joanne. Suferă de Alzheimer precoce. Era în timpul uneia dintre acele crize când nu mai știe unde se află. Voia să părăsească satul... în toiul nopții. Am încercat să-l oprim.

Vede mâinile pătrate ale medicului, cu degetele încrucișate, pe biroul din lemn de nuc.

— Așadar, să luăm fiecare problemă separat. Mai întâi, bradicardia...

Doctorul se îndreaptă de spate în scaun.

— Inima bate prea încet și asta confirmă ceea ce vă spuneam... insuficiența se face simțită în timpul efortului fizic, ca în seara asta.

Se uită cercetător la ea, iar Joanne încuviințează, adăugând timid:

— Medicul care l-a consultat în mai multe rânduri a vorbit de scăderi de tensiune...

— Nu erau scăderi de tensiune. E vorba de bradicardie.

Bărbatul se apleacă din nou, ținându-și în continuare mâinile pe birou.

— Și aceste pierderi de cunoștință de care spuneți...

Joanne se foiește pe scaun, stânjenită. Oare chiar ar fi trebuit să-i vorbească de asta? Își amintește reacția medicilor de la spitalul din Bagnères-de-Bigorre, de astă-vară. Nu le dăduseră de ales. Sunaseră imediat la centrul de studii clinice și la părinții lui Émile. Da, dar lucrurile

sunt diferite acum. Joanne încearcă să se convingă de asta rotind verighetele pe deget cu nervozitate.

— Suferă de o boală rară.... O boală care seamănă cu Alzheimerul precoce și care... care îi afectează puternic creierul.

Are impresia că se face mică sub privirea brusc îngrijorată a medicului.

— O boală rară, ziceți?

Ea dă din cap.

— Despre ce este vorba?

— Eu...

Pleacă ochii și se uită la vârfurile pantofilor.

— Nu știu cum se numește...

Joanne se gândește că ar fi trebuit să-l întrebe pe Émile, când era încă lucid. Acum este prea târziu. Doctorul se lasă pe spătarul scaunului și încearcă să vorbească mai blând.

— Haideți, nu vă faceți griji. Vom găsi asta în dosarul lui medical. Îmi închipui că bradicardia lui are legătură cu această boală...

Își scoate ochelarii rotunzi cu rame aurii și îi șterge absent, lăsând impresia că se gândește.

— Nu este ținut sub observație medicală pentru boala asta?

Joanne își schimbă din nou poziția pe scaun. Se simte din ce în ce mai stânjenită. Încearcă să-și repete: *Totul este bine acum, suntem căsătoriți.*

— Nu. I s-a... i s-a propus să participe la un studiu clinic, dar a refuzat. Boala este incurabilă... Refuză să fie spitalizat.

Are impresia că medicul o observă cu tot mai multă neîncredere, dar probabil e doar rodul imaginației ei. Bărbatul își pune din nou ochelarii pe nas cu lentoare.

— Va trebui să-i consultăm dosarul medical.

Ea aprobă din cap, apoi întreabă timid:

— După aceea, îl veți lăsa să plece?

Medicul încruntă din sprâncene cu un aer autoritar.

— Depinde.

— Depinde de ce?

Joanne încearcă să nu pară prea nepoliticoasă și prea grăbită, dar e greu. Simte cum o cuprinde panica.

— O să începem prin a-l ține sub observație câteva zile pentru bradicardie.

Pentru o clipă, bate cu degetele lui subțiri în birou.

— Va trebui să aflăm ce scrie în dosarul lui medical. Boala lui rară ar putea fi la originea tulburărilor cardiace și a altor tulburări viitoare. Nu putem să-l lăsăm să plece deocamdată.

Joanne simte că i se strânge inima. Se pare că temerile ei sunt pe punctul de a se adeveri. Émile internat în spital, conectat la aparate, la doar o oră de când au sosit în această mică depresiune magnifică. Simte panica apăsându-i pieptul, sufocând-o. Încearcă să se opună, cu o voce sugrumată:

— Mi-a cerut în mod explicit să-l țin departe de spitale. Eu... Noi suntem căsătoriți. Eu sunt tutorele său legal... Sunt gata să semnez orice act prin care să-mi asum răspunderea pentru a-l lăsa să plece.

Medicul o întrerupe cu un gest al mâinii.

— S-a făcut târziu, doamnă. Sunteți afectată de evenimentele din seara asta. Ar trebui să vă întoarceți în sat să vă odihniți. O să mai vorbim despre asta cu calm mâine, bine?

Îi adresează un zâmbet care se vrea binevoitor, dar care nu este totuși lipsit de o oarecare autoritate. Joanne încuviințează din cap. N-are puterea să reziste în seara asta. Medicul se ridică din scaunul lui din piele. Face un pas spre ieșire și se întoarce spre ea:

— Vă conduc? Ar fi bine să chemați un taxi...

Dar ea nu se mișcă. Trebuie s-o spună... Nu poate pleca fără să fie sigură...

— Domnule doctor...

— Da?

— Eu sunt reprezentantul lui legal... Dacă e ceva, indiferent ce... Un... O decizie de luat sau... contactați-mă... Bine?

El îi zâmbește binevoitor.

— Nu vom lua nicio decizie în noaptea asta. Fiți liniștită. Soțul dumneavoastră este stabil. O să profite de noaptea asta pentru a se odihni și pentru a-și reveni. Vom mai vorbi despre toate mâine-dimineață, cu mintea limpede. Bine?

Joanne se supune și se ridică de pe scaun cu mișcări lente. Medicul îi deschide ușa și îi întinde mâna.

— Ne vedem mâine. Noapte bună.

El o privește cum dispare în tăcere pe culoarul alb al spitalului, cu acel mers ciudat, greoi și ușor în același timp. *Greoi întrucât pare să ducă o povară grea. Ușor pentru că pare să plutească pe deasupra pământului.*

Isadora aleargă spre Joanne, în timp ce taxiul o lasă în fața cătunului adormit. Luminile s-au stins în micile cabane. Oamenii s-au dus la culcare. Isadora nu. Probabil că aștepta cu îngrijorare ca ei să se întoarcă.

— Ești bine, Joanne?

O privește cu o figură obosită și preocupată.

— Îl țin în spital?

Joanne înclină din cap.

— Pentru câteva zile.

Isadora o conduce spre cabana ei, luând-o cu brațul pe după umeri.

— Vino, îți fac un ceai. Te va ajuta să dormi.

Ușa căsuței se deschide și Joanne îl descoperă pe Marico treaz, așezat la masă, cu o carte în mână. Becul luminează slab interiorul rustic.

— Ești bine? întreabă el, trăgându-i un scaun.

O invită să se așeze. Ea se supune încet, în timp ce Isadora se duce să aducă un ceainic vechi de pe aragaz. Joanne se străduiește să-și limpezească mintea și să vorbească:

— Este o problemă cardiacă...

Vede că cei doi fac ochii mari.

— Inima îi bate prea încet. Nu mai poate furniza oxigen și sânge organismului, mai ales în caz de efort fizic.

Isadora pune în fața lor ceainicul vechi, din fontă neagră, și trei cești. Apoi se așază lângă Joanne și o întreabă cu blândețe:

— Are legătură cu cealaltă boală a lui... Cu Alzheimerul?

Joanne încuviințează.

— Da, are legătură. El... E din cauză că...

Nu-și amintește ca Émile să-i fi dat mai multe explicații. Era ceva legat de trunchiul cerebral, care se atrofiază. Nu mai știe.

— O parte a creierului său se distruge.

O tăcere apăsătoare se așterne în cabană. Trece un minut până când Isadora se hotărăște să umple ceșcuțele. Zgomotul ceaiului care se scurge în cești pare s-o trezească pe Joanne. Se ridică brusc, agitată.

— Am făcut un pact amândoi. Când el era încă lucid. M-a pus să-i promit că nu-l voi duce niciodată înapoi acasă. Voia să moară departe de priviri, departe de cei apropiați. De aceea a plecat.

Se întrerupe doar cât să-și recapete suflul.

— De aceea ne-am căsătorit... pentru ca eu să pot deveni reprezentantul lui legal și să decid cum să-și

sfârșească viața. Nu voia să moară într-un spital. Voia să moară în mijlocul naturii... în munți...

Ridică o față hotărâtă spre ei, o față care nu se teme de nimeni. Se pregătește să continue, să spună că nu-și va călca promisiunea, dar Marico o întrerupe cu gravitate:

— Mi-am privit mama murind încet într-unul dintre acele azile care oferă așa-zisele servicii de îngrijire paliativă. Nu doresc nimănui să treacă prin așa ceva. Dacă n-aș fi avut un frate mai mare laș și fricos, care făcea presiune asupra întregii familii, aș fi luat-o și aș fi adus-o aici, în mijlocul munților, pentru a-i oferi o moarte demnă de acest nume. Și acum regret.

Înghite cu greutate.

— Îți susțin gestul și promisiunea pe care i-ai făcut-o. Consideră că ai acordul nostru pentru tot ceea ce se va întâmpla aici de-acum încolo... Un acord solemn.

Isadora încuviințează. Joanne se lasă cu o ușurare imensă pe spătarul scaunului. Își privește mâinile puse pe genunchi. Abia în acest moment își dă seama că îi tremură. Că sunt mici, reci și tremurânde.

28

Joanne este tăcută în automobilul Renault Trafic alb al lui Marico. Stă cu maxilarul încleștat și privirea pierdută în depărtare, pe drum. A adormit cu mare greutate. Pok plecase să vâneze, ceea ce nu a ajutat-o să se calmeze. Când în sfârșit a adormit, în zori, a avut parte doar de un somn agitat și aproape deloc odihnitor.

Mașina lui Marico se oprește cu un huruit în fața intrării principale a spitalului. Marico se întoarce spre ea. Nu renunță niciodată la zâmbetul lui călduros. Nici măcar în aceste împrejurări.

— Termin cu lucrul la prânz, zice el cu puternicul său accent spaniol. Vin să te iau la doisprezece și un sfert?

Ea dă din cap și îi mulțumește, apoi coboară din vehicul. Trântește portiera și se îndreaptă cu pași lenți în direcția ușilor de sticlă.

N-are timp să ajungă la ușa salonului lui Émile, cea pe care i-a arătat-o recepționera. În fața ei își face apariția medicul pe care l-a cunoscut azi-noapte. Probabil că o aștepta să vină. Este acolo, în același halat alb ca aseară, cu ochii lui mici și verzi și cu ochelarii cu rame aurii.

— Urmați-mă!

Joanne îl urmează și ia loc în același birou, pe același scaun din spumă poliuretanică albastră. Cutia cu creioane galbenă cu autocolante verzi este tot acolo, pe biroul din lemn de nuc. Medicul îi zâmbește și așteaptă câteva secunde înainte de a vorbi.

— Bun, mai întâi, fiți liniștită. Émile se simte bine în dimineața asta. Inima lui și-a reluat ritmul normal.

Îi îngăduie să asimileze informația și se lasă pe spate în scaunul lui din piele.

— I-am dat o doză de atropină și inima a reacționat bine.

Ochii lui verzi o fixează pe Joanne, care este extrem de palidă în dimineața asta. Tonul doctorului devine mai grav:

— Am avut timp să-i consult dosarul medical azi-dimineață. Temerile mi se adeveresc. Bradicardia este direct legată de boala lui rară neuro-degenerativă.

Îi lasă lui Joanne câteva secunde pentru a încuviința sau a spune ceva, dar ea rămâne nemișcată și dreaptă în scaunul albastru.

— Prima mea intenție, când soțul dumneavoastră a ajuns la camera de gardă aseară, a fost să iau în considerare montarea unui stimulator cardiac. Este o operație grea, dar e și soluția cea mai eficace și cea mai radicală în caz de bradicardie. E vorba de un dispozitiv medical care se implantează în organismul bolnavului și furnizează niște impulsuri electrice menite să stimuleze inima când bătăile ei încetinesc prea mult.

După câteva clipe, vorbește mai departe.

— Totuși, după consultarea dosarului medical, îmi dau seama că lucrurile sunt mai complicate. Bradicardia este cauzată în mod direct de ravagiile bolii asupra creierului său și mai precis asupra trunchiului cerebral, care controlează toate funcțiile vitale ale organismului. Am putea să tratăm bradicardia, dar mi-e teamă că asta ar însemna să suflăm într-un cimpoi găurit, dacă-mi permiteți expresia.

Joanne rămâne nemișcată. Se străduiește să se uite fix la cutia cu creioane galbenă cu autocolante verzi.

— Celelalte funcții vitale vor fi în curând afectate și ele. Presiunea arterială, funcția respiratorie, reglarea temperaturii corpului... Tulburarea ritmului cardiac nu este decât una dintre numeroasele manifestări ale acestei degenerescențe. Prin urmare...

Se apleacă în față.

— Prin urmare, mă întreb dacă este util ca soțul dumneavoastră să fie supus unei operații atât de importante precum montarea unui stimulator cardiac, date fiind...

Ezită o clipă. Nările îi freamătă.

— Dat fiind deznodământul fatal al acestei boli, orice am face.

Este surprins să audă vocea firavă a lui Joanne, o voce blândă, dar foarte limpede.

— Sunt de părere să-l lăsăm în pace. Voi semna toate actele prin care să-mi asum răspunderea.

Se așteaptă să-l vadă pe medic protestând, dar nu e cazul. Bărbatul încuviințează încet din cap.

— Vă înțeleg punctul de vedere. Și dată fiind situația, trebuie să spun că... În pofida jurământului lui Hipocrate pe care l-am depus, sunt de acord cu această poziție.

Nu clipește. Ochii lui mici și verzi o fixează cu intensitate.

— Trebuie doar să mă asigur, înainte de a vă da să semnați actele prin care vă asumați răspunderea, că sunteți perfect conștientă de riscurile la care se expune soțul dumneavoastră.

Joanne dă aprobator din cap. Își ține mâinile cu palmele pe genunchi, ca în ziua aceea, când erau în fața primarului. Ascultă cu atenție, fără să piardă niciun detaliu.

— Refuzul montării unui stimulator cardiac duce la grave complicații cardiace. Insuficiență cardiacă, leșinuri frecvente și stop cardiac.

Pândește o reacție pe fața ei, dar este surprins să constate că Joanne rămâne complet stăpână pe ea însăși și pe situație. Ceea ce îl tulbură oarecum și îl face să vorbească mai ezitant.

— Dumneavoastră.... Așadar, dacă luați act de aceste riscuri și...

Începe să caute într-un teanc de hârțoage de pe birou.

— Și vă mențineți poziția, atunci... Atunci... Da...

Se pierde în hârtiile și în gândurile lui, apoi înalță capul spre ea.

— Da, așa este. Vă asumați răspunderea. O să vă dau să semnați o declarație prin care refuzați îngrijirile medicale. Va trebui să stipulați că v-am informat despre consecințele asupra sănătății soțului dumneavoastră și că vă mențineți decizia.

Joanne dă aprobator din cap. Medicul începe iar să scotocească prin teancul de hârtii din care scoate un formular în alb.

— Iată-l. O să... O să-l completez. Legea mă obligă să vă dau trei zile de gândire înainte de a semna această declarație. Voi lăsa deci formularul aici, în biroul meu, și veți veni să-l semnați la sfârșitul săptămânii, când soțul dumneavoastră va putea ieși din spital.

Joanne își recapătă glasul și întreabă:

— Îl țineți aici până la sfârșitul săptămânii?

După cuvintele chibzuite și înțelegătoare ale medicului, se așteptase să-l poată lua cu ea pe Émile în dimineața asta.

— Trei-patru zile de atropină nu-i vor face rău. O să-l luați de aici într-o formă mai bună.

Se întrerupe brusc și întoarce spre ea o privire gravă:

— În schimb, fără plimbări lungi, cursuri de dans, contact sexual sau orice altă activitate fizică. Soțul dumneavoastră va avea o slăbiciune cardiacă din ce în ce mai pronunțată. Evitați totodată expunerea la soare și, în general, stările de iritare. Va avea nevoie de multă odihnă și de mult calm dacă mai vrea să se bucure pentru câtva timp de plăcerile vieții.

În vocea lui se simte compasiune și tristețe când adaugă:

— Ați înțeles?

— Joanne?

E cât pe ce să leșine de fericire când constată că o recunoaște. Nu este Émile al ei, adultul. Este versiunea lui infantilă și blocată în trecut, dar esențialul este că o recunoaște ca pe „fata care îl însoțește la munte pentru a-i îngriji creierul". Cel mai mult se temea de o nouă criză. Dar el este foarte calm în patul lui de spital. Joanne răsuflă ușurată. Se așază lângă pat zâmbind.

— Hei, te simți bine?

Émile îi zâmbește. Arată electrozii de sub halatul alb.

— Mi-au spus că am făcut o criză cardiacă.

Joanne încuviințează și se așază la capătul patului. În mod evident, Émile nu-și amintește nimic din ceea ce s-a întâmplat cu o seară în urmă în sat, ceea ce o bucură.

— E grav? întreabă el, încruntându-se dintr-odată.

Ea încearcă să pară degajată când scutură din cap.

— Nu, nu e grav. Vei fi externat la sfârșitul săptămânii. O să ne întoarcem la rulotă, în cătun, și vom face ce vrei tu. Vom putea să ne ocupăm puțin de grădină sau să jucăm Monopoly... sau doar să ne odihnim.

El înalță și mai mult din sprâncene.

— În cătun?

— Da.

Se scurge un moment de tăcere.

— Nu-ți amintești? întreabă Joanne timid.

Émile scutură din cap.

— Ei, nu-i nimic. O să vezi, este un loc cu adevărat frumos, înconjurat de munți de calcar albi.

Joanne vede o scânteie strălucind în ochii lui.

— Vom putea să plecăm cu cortul și cu rucsacul în spate? Când eram la Hippolyte, ai zis că o să plecăm cu rucsacurile în spate...

Ea își amintește de cuvintele medicului: *Fără plimbări lungi.*

— Vom vedea.

— De ce vom vedea?
— Doctorul a spus că trebuie să te odihnești.
— N-o să știe.
Are un aer jucăuș de băiețel. Joanne nu se poate abține să nu-i zâmbească.
— Da... Ai dreptate... Am putea s-o facem pe ascuns.
Émile se ridică brusc în șezut și aruncă priviri insistente spre ușa întredeschisă a salonului. Pare agitat.
— Ce este? îl întreabă Joanne.
El continuă să se foiască în pat, încercând să zărească ceva prin deschizătura ușii.
— Nu-i nimic. Doar aștept ca ea să se întoarcă, zice el fără să o privească, concentrându-și toată atenția asupra culoarului.
— Asistenta trebuia să treacă din nou pe aici?
— Nu.
— Nu?
Se agită atât de tare, încât unul dintre electrozi este pe cale să se dezlipească.
— Émile, stai liniștit. Asistenta o să se întoarcă la timp.
Dar el scutură din cap și o privește cu un zâmbet de băiețel.
— N-o aștept pe asistentă, Joanne. Ci pe mama.
Ea simte cum i se strânge inima și o trec fiorii.
— Cum? Ce?
Zâmbetul lui Émile se lărgește.
— Mama era aici adineauri. Cu Marjo.
Joanne deschide gura, dar nu reușește să scoată niciun sunet. Simte cum o cuprinde panica, inima îi bate cu putere. Este cât pe ce să se sufoce când aude continuarea:
— Am făcut o plimbare pe plajă. A plecat să-mi cumpere o înghețată. Vrei să-i spun să-ți cumpere și ție una?

Joanne privește liniștită terenul pentru permacultură. Zărește, fără să le vadă efectiv, movilele și spiralele cu plante aromatice. Se lasă noaptea și acesta este momentul ei preferat. Cătunul se golește. Fiecare se întoarce la casa lui. Luminile se aprind în cabane. Ea poate să stea așezată pe pământ singură, în liniște, și să-și imagineze că este un copac. Respiră calm. Ochii nu mai captează nimic. Percepția vizuală este neclară. Vede niște rădăcini care-i ies din picioare, din bazin, din coapse. Niște rădăcini care se măresc și se îngroașă. Niște rădăcini care se înfig în pământ, adânc, tot mai adânc. Simte contactul cu pământul, energia care urcă până la ea, care o străbate. Rămâne neclintită. Se înnoptează de-a binelea. Iarba se

acoperă de rouă. Ea se simte mai senină, mai puternică. Joseph e cel care a învățat-o acest exercițiu. *Când ai senzația că viața te sfâșie în mii de bucăți, când îți pierzi toate reperele, atunci transformă-te în copac.* A trecut mult timp de când n-a mai avut răgazul să se așeze pe pământ și să simtă. Au fost leșinurile, șantierul, apariția noului Émile, un Émile care seamănă tot mai mult cu un copil... E fericită să fie singură cu ea însăși în seara asta.

Rămâne nemișcată încă o oră. O pace interioară o cuprinde. E aproape pregătită să înfrunte ceea ce urmează. Mai simte câteva vibrații la contactul cu pământul, apoi inspiră adânc. Pok se apropie cu pași mici de stăpâna lui și vine să i se frece de spate. Lui i-au plăcut întotdeauna copacii. Sunt înalți, puternici, maiestuoși. Sunt liniștiți și tainici, invizibili pentru majoritatea ființelor și totuși țin piept tuturor furtunilor.

— Émile se întoarce mâine?

Joanne încuviințează. Isadora stă în fața micului teren care le-a fost alocat, cu mâna streașină la ochi.

— O să fie mulțumit să vadă ce ai făcut.

Joanne stă ghemuită, aranjând niște pietricele care compun aleea principală. A avut la dispoziție patru zile pentru a transforma micul lor teren viran într-o curte în toată regula. A trasat o alee drăguță care duce până la ușa lor și un mic pătrat tot din pietricele care servește drept terasă. Pe el au fost instalate masa și scaunele pliante, precum și o umbrelă decolorată de soare și un vechi șezlong ruginit de care Marico voia să scape. În spatele rulotei, sub un stejar de plută cu o coroană bogată, Joanne a așezat patru scânduri de lemn în jurul unui petic de pământ. A hotărât să semene câteva plante aromatice. Deocamdată, chestia asta nu seamănă decât cu o bucată de pământ bătătorit, dar în curând speră să vadă crescând mentă, busuioc și rozmarin.

A făcut curățenie lună în rulotă și a pus la ferestre perdele noi, pe care vecinul — domnul cu lanterna — nu le mai voia. Sunt galben cu portocaliu și înveselesc atmosfera.

Joanne are impresia că tot cătunul este la curent cu întoarcerea din clipă-n clipă a lui Émile, căci de câte ori se întâlnește cu cineva, i se pune aceeași întrebare:

— Prietenul dumneavoastră se întoarce în curând? Mâine?

Sunt mulți cei care au vrut să afle vești despre el și care s-au oferit s-o ducă și s-o aducă înapoi de la spital. Ea

nu știe cum să se comporte în fața unei atât de mari generozități. Inițierea în meditație, prevăzută pentru sâmbătă, va fi darul ei de mulțumire. Poate că Émile va vrea și el să vină?

— Ar trebui să te odihnești acum, o sfătuiește Isadora.

— Aproape am terminat.

— Fă o pauză. Vei avea nevoie de energie când Émile se va întoarce... Te sun când e gata cina.

Medicul are o expresie posomorâtă în dimineața asta. Totuși, este o dimineață de primăvară deosebit de caldă și însorită. Vara nu e departe. În cătun, Marico a pregătit grătarul pentru a sărbători întoarcerea lui Émile.

— Bun, vă las să recitiți documentul înainte de a-l semna în două exemplare. O să-mi trebuiască totodată cartea dumneavoastră de identitate și certificatul de căsătorie.

Joanne încuviințează. A pregătit deja actele. Le pune ușor pe birou înainte de a lua formularele pe care i le întinde medicul. Citește rândurile rapid. Câteva fraze sunt mai bine imprimate decât altele.

Subsemnata, Doamna Joanne Marie Tronier, nume de căsătorie Verger, responsabil legal al pacientului Émile Marcel Verger, internat la Spitalul Pasteur din cauza unei crize cardiace, recunosc că am fost informată foarte clar și că am înțeles riscurile pe care mi le asum refuzând îngrijirile medicale propuse și care includ: dificultăți de respirație, leșin, insuficiență cardiacă, stop cardiac și decesul pacientului.

Declar că vreau totuși ca Émile Marcel Verger să fie externat și că refuz îngrijirile și/sau intervenția doctorului Margueron, scutind astfel pe domnul doctor Margueron și Spitalul Pasteur de orice responsabilități și de toate consecințele, inclusiv cele vitale, care pot rezulta din decizia mea.

Înțeleg că, deși semnez acest document, asta nu mă va împiedica să-mi schimb părerea și nu va împiedica pacientul să revină în spital în cazul în care apar complicații, sau pur și simplu dacă o dorește și dacă are întrebări.

Urmează un câmp „Semnătura pacientului sau a responsabilului legal“ și un câmp „Semnătura medicului“, ca și obișnuitul „Luat la cunoștință și îmi exprim acordul“.

Joanne scrie rapid și semnează cele două exemplare. Medicul este în continuare posomorât la față. Se simte

obligat să adauge:
— Dacă e ceva, orice, dacă aveți vreo îndoială în privința deciziei luate…
Dar ea îl întrerupe:
— Mulțumesc, domnule doctor.
Își ia înapoi certificatul de căsătorie și cartea de identitate și așteaptă răbdătoare ca medicul să-și pună semnătura pe formulare. Primește în sfârșit hârtiile. Doctorul se ridică pentru a o conduce până la ușa biroului său.
— Aveți grijă de el, doamnă Verger.
Joanne se uită pentru ultima oară în ochii lui verzi pătrunzători din spatele ochelarilor cu lentile aurii. Este conștientă de umanitatea de care a dat dovadă și de dificultatea pe care acest lucru o reprezintă pentru el. Asta încearcă să-i transmită prin această ultimă privire insistentă. Toată recunoștința ei.
— Mulțumesc pentru tot…
El o privește cum pleacă în tăcere, cu mersul ei ciudat, o mică siluetă neagră pe culoarele albe ale spitalului.

— Aici locuim?
— Da… Aici. Îți place?
Émile a dat deja roată rulotei. Joanne se abține să-i mai spună din nou: „Nu alerga, medicul ți-a interzis să alergi". Îl aude exclamând:
— Avem o grădină?
Se duce la el, de cealaltă parte a rulotei, la umbra stejarului. Stă ghemuit în fața grădinii cu plante aromatice și se minunează în fața primului fir de mentă care tocmai a răsărit.
— Nu e mare lucru… Doar câteva plante aromatice.
— Asta-i mentă?
— Da. Când va crește, vom putea face ceai cu gheață.
Micuțul ei Tom era înnebunit după așa ceva. Își punea vreo zece cuburi de gheață în pahar, astfel că aproape nu mai avea infuzie de mentă în pahar, ci doar gheață topită.
Marico îi așteaptă de cealaltă parte a rulotei. El i-a adus de la spital, în camioneta lui albă. Joanne i se alătură în fața micii alei din pietricele și îl strigă pe Émile:
— Suntem așteptați la masă. Marico a făcut grătar.
Marico îi face semn că au tot timpul și dispare, cu șalvarii lui maro. Vor veni când vor fi pregătiți. Émile își face apariția. Are un aer fericit.
— Îmi place mult acest loc.
— Ți-am spus eu.

— Suntem obligați să mergem să mâncăm la oamenii ăștia?
— Oh...
Joanne ridică din umeri.
— Nu... Dacă într-adevăr nu vrei să mergi, o să rămânem aici. Dar au pregătit toate astea pentru tine...
Émile se încruntă. Ea observă că barba a început iar să-i crească. Se întreabă dacă va putea să i-o radă, dacă îi va permite s-o facă. Ar putea să profite de asta pentru a-i tunde și părul încâlcit. L-ar face să pară mai tânăr. Mai în formă.
— Nu-i cunosc...
— Știu... dar o să trăim cu ei câtva timp, așa că trebuie să ne arătăm politicoși.
— Cât timp?
— Până îți vei recăpăta puterile.
Émile face o mutră contrariată, dar încuviințează din cap.
— Bine, de acord.
Se pregătește să se întoarcă în rulotă, însă Joanne îl oprește.
— Așteaptă, Émile. Ce-ai zice dacă te-aș tunde un pic înainte de a merge la ei?

Joanne a pus un lighean în fața scaunului pliant, pe măsuță, și i-a trecut un prosop pe după gât lui Émile, ca să nu se trezească cu gâtul zgâriat. Un pieptene, o foarfecă, un aparat de tuns electric și mai multe lame de ras sunt aranjate pe masă. Nu e sigură că știe să folosească toate aceste instrumente, dar își va da toată silința.
— După aceea, e rândul meu să-i fac ceva părului tău, declară Émile în timp ce ea se pregătește să-i descurce claia din cap.
— Serios?
— Da.
— Și ce ai vrea să-i faci?
— Nu știu...
Joanne îi surprinde pe față un aer jucăuș și ușor zeflemitor, fantoma fostului Émile.
— Să-l pieptăn, de exemplu.
Ea îl obligă să țină capul dat pe spate, zâmbind.
— Ha-ha, foarte amuzant!
Émile încearcă să se elibereze ca să o privească.
— Zău, aș putea să-l spăl, să-l descurc și poate să-ți fac o coafură.

El pândește o reacție pe fața ei. Joanne îi dă din nou capul pe spate.

— Nu te mai mișca, o să-ți tai o ureche.

— N-ar fi o idee bună?

— Ce? Să-ți tai o ureche?

— Nu, să-ți fac o coafură.

— Mmm... Nu știu. Știi să faci coafuri?

El încuviințează cu seriozitate.

— Aș putea să-ți împletesc o coadă.

Joanne nu se poate abține și zâmbește cu un pic de melancolie. Se pare că i-a plăcut coada pe care i-a făcut-o Myrtille pentru așa-zisa lor nuntă.

— Deci? întreabă el cu nerăbdare.

— Da... De acord.

Miroase a șampon de eucalipt, a foc de lemne pentru grătar și a flori. Este o zi frumoasă de primăvară. O mierlă cântă într-un copac din apropiere. Din când în când, câte-un locuitor trece prin fața micului lor teren și îi salută. Émile are părul ud și o tachinează. Râde mult. Din cauza unui fir de păr de pe gât care-l gâdilă. Din cauza unei înjurături pe care o scapă Joanne după ce a tăiat prea rapid cu foarfeca. Ea vrea să savureze acest moment de răgaz și să-și spună că a luat o decizie bună aducându-l aici, cu inima lui bolnavă.

Se privesc amândoi în oglinda în formă de soare cumpărată de Émile de la târgul de vechituri din Gruissa, în urmă cu mai multe luni. Émile are părul tăiat scurt și fața eliberată de orice urmă de barbă. Așa, seamănă și mai mult cu puștiul care este pe cale să redevină. Joanne are părul împletit într-o coadă foarte frumoasă. E surprinsă când o vede.

— Unde ai învățat să faci asta?

— Marjorie îmi cere așa ceva din când în când.

— Să-i împletești cozi?

— Da. Înainte să plece la școală.

— Aha.

Ea nu știe dacă Marjorie ar trebuie să se afle în acest cătun. Adineauri, Émile a spus că Marjorie ar fi acolo pentru grătar... Joanne se pliază mereu pe regulile lui, pe realitatea lui. Așa că poate o va întâlni pe Marjorie imediat.

Émile nu este nici timid, nici tăcut în ziua aceea, la grătar. Zâmbește mult și vorbește cu Marico, cu Pierre-Alain și cu alți locuitori pe care i-a întâlnit Joanne în primele ei zile petrecute aici. Nu este același Émile care a

ajuns în cătun, cu o săptămână în urmă, palid, mut și dezorientat. Joanne refuză să-și spună că acel Émile, zâmbitor și fericit, este așa doar fiindcă s-a afundat și mai adânc în meandrele trecutului său, fiindcă de-acum înainte trecutul și prezentul coexistă și se amestecă fără nicio logică. Acum Pierre-Alain pare să fie când tatăl lui Émile, când unul dintre profesorii lui de școală, iar unul dintre copiii din cătun e renumitul „Tivan". Ea nu știe despre cine e vorba, dar crede că trebuie să fie unul dintre copiii lui Marjorie.

Starea lui s-a agravat, totuși singurul lucru pe care Joanne vrea să-l țină minte este că el pare fericit și relaxat.

Marco l-a luat pe Émile cu el ca să aducă niște scânduri din sat și să facă toalete uscate pentru rulotă. Joanne are impresia că Émile apreciază prezența lui Marico. Fără îndoială, îi face bine să fie cu un bărbat, nu doar cu ea în permanneță. El nu va îndrăzni s-o spună, căci este prea politicos, dar Joanne simte că e așa. În dimineața asta, are ședința de meditație programată. Isadora a anunțat lumea și, când ajung amândouă în valea din mijlocul satului Lescun, înconjurată de munți din calcar, vreo cincisprezece persoane sunt acolo. Joanne își ascunde cu greu surprinderea. Nu se aștepta să vadă mai mult de trei persoane. Dar s-a constituit un adevărat grup pentru a asista la o ședință de meditație.

— Cadrul este splendid, declară Isadora.

Bărbații și femeile confirmă, cu voce tare.

— A fost într-adevăr o idee grozavă.

Joanne încearcă să nu se lase impresionată de atâta lume. N-a făcut niciodată asta, inițieri în meditație, decât cu Émile. Dar era cu totul altceva.

— Cum trebuie să ne așezăm?

Joanne observă că femeia care pune întrebarea a venit cu fiul ei, un băiețel de patru-cinci ani. Vârsta pe care ar trebui s-o aibă Tom. Se străduiește să nu se gândească la asta. Din fericire, puștiul are părul roșcat-strălucitor și fața plină de pistrui. Comparația se oprește așadar aici.

— Așezați-vă unde vreți, cum vreți. Alegeți poziția cea mai confortabilă pentru voi.

E ciudat să vezi vreo cincisprezece persoane supunându-se fără să crâcnească. Joanne ia loc liniștită pe iarbă, încercând să aibă în fața ochilor piscurile Aiguilles d'Ansabère[14]. Dintre toate aceste stânci de calcar, unele mai înalte decât altele, ea preferă aceste piscuri. Sunt cele

mai ascuțite. Se ridică precum niște lame, înalte și semețe. Oamenii din cătun spun că sunt vârfurile cele mai verticale și mai inaccesibile din Pirinei. Au rămas mult timp necucerite. Erau ultimele două vârfuri necucerite din tot lanțul Pirineilor... până când o expediție formată din doi oameni a reușit să le urce, cu prețul vieții... Deși cucerite, Aiguilles d'Ansabère au fost considerate mult timp blestemate și de temut.

Exercițiul pe care Joanne l-a ales pentru ședința ei este o meditație la munte. Un exercițiu de conștientizare menit să te liniștească și să te facă să fii conștient de forțele tale interioare, le explică ea. Îi pune să se concentreze câteva secunde pe respirație, ca să-i aducă într-o stare de calm, apoi le cere să-și aleagă un munte dintre cei care-i înconjoară. Un munte care le place în mod deosebit, care-i face să simtă o oarecare liniște sufletească sau, dimpotrivă, o oarecare forță. În ceea ce o privește, ea alege să-și concentreze privirea pe piscurile blestemate, piscurile rămase mult timp necucerite. Îi invită să cerceteze cu atenție muntele ales sub toate aspectele. Formele lui, contururile, culoarea, contrastele, asprimea, brazii, crăpăturile... Îi lasă să stea o vreme în tăcere pentru a contempla toate acestea cât mai intens. Totul s-a șters în jurul lui Joanne. Au rămas doar cerul și Aiguilles d'Ansabère.

— Corpul vostru este acest munte..., murmură ea, dar glasul său e limpede. Ancorat bine în pământ... stabil... centrat. Sunteți una cu stânca. Nu vă e teamă de nimic. Nici de furtunile, nici de vânturile care vă mătură. Nici de ploaie, nici de avalanșe. Rămâneți acolo, neclintiți, înfipți zdravăn în pământ. Vă dați seama de capacitățile voastre de a rezista... de forța voastră... Furtunile nu vă dezrădăcinează. Așteptați răbdători ca ele să treacă, iar cerul să se însenineze din nou. Simțiți... Simțiți acest calm în voi... această siguranță totală... Vă contopiți cu muntele. Sunteți invincibili.

Joanne uită de Aiguilles d'Ansabère. Se pierde pentru câteva clipe în amintiri. Într-o perioadă în care ea nu era un munte. O perioadă în care era un fir de iarbă purtat de vânt, lăsat în voia curenților. Nu știa de ce să se agațe pentru a continua să trăiască. Era închisă între patru pereți galbeni, într-o casă de odihnă. Îi puseseră gratii la ferestre și îi luaseră toate oglinzile din camere. O precauție pentru ca pacienții internați acolo să nu se

sinucidă. Considera că e păcat ca gratiile să decupeze cerul în lamele cenușii și înguste.

Léon venea în fiecare zi, dar ea nu-l recunoștea întotdeauna. Vedea lucruri care nu existau și nu vedea lucrurile reale din jurul ei. Refuza cu obstinație să mai scoată vreun sunet. Încetase definitiv să mai vorbească de la înmormântarea lui Tom. Léon îl băgase în pământ. Soții André îl băgaseră în pământ, deși el ar fi trebuit să-și ia zborul și să ajungă la mare, la cer. Cele două minuni ale lui.

Nimeni nu reușea s-o facă să vorbească. Într-o zi, o asistentă, angajată de curând și care o trata cu afecțiune, îi oferise un carnețel. Un carnețel identic cu cel în care ea scrie astăzi, doar că era roșu și mai mic. Asistenta îi spusese: „Crăciun fericit, Joanne". Avea o voce blândă și sinceră și niște ochi mari, albaștri. Nu înțelesese de ce Joanne începuse să plângă.

— Nu vă emoționați așa. Este doar un cadou.

Aranjase în vaza de pe noptieră cele câteva fire de liliac pe care Léon i le adusese cu o zi înainte și șoptise ca și când îi încredința un secret.

— Cum nu vreți să vorbiți, m-am gândit că poate v-ar plăcea să scrieți.

Asistenta se numea Opale. Era un nume ciudat, care îi plăcuse imediat lui Joanne. O dusese cu gândul la o legendă pe care i-o povestea tatăl ei, legată de această piatră prețioasă. El îi spusese că piatra avea proprietatea de irizare, adică strălucea într-un joc de lumini multicolore. Legenda provenea din mitologia aborigenilor din Australia. Zeul creator ar fi coborât într-o zi pe pământ alunecând pe un curcubeu și, imediat ce a pus piciorul pe sol, toate pietrele au început să scânteieze în culorile curcubeului. Opalele. Joseph adăugase că, pentru Plinius cel Bătrân — un scriitor din Antichitate —, opalul era minunat întrucât combina culorile și proprietățile tuturor celorlalte pietre prețioase.

Joanne se gândise din nou la asta în timp ce scria primul rând în carnetul oferit de Opale. Coperta avea aspect de piele de căprioară. Un mic elastic îți permitea să-l închizi. În acea zi de Crăciun, Léon urma să sosească dintr-un moment în altul, însoțit fără îndoială de părinții lui. Aceștia catadicseau, o dată la trei luni, să-și viziteze nora care devenise nebună și mută din cauza suferinței. Trebuiau să ajungă dintr-o clipă în alta, totuși, ea își acordase răgazul de a scrie primele rânduri în carnețel. O

scrisoare pentru Joseph. Își amintește foarte bine cuvintele pe care le așternuse pe hârtie în acea zi, primele cuvinte care țâșniseră din stiloul ei. Cuvinte pline de ură. Cuvinte eliberatoare. *Tată, familia asta este blestemată. V-a ucis pe amândoi. Și m-a ucis și pe mine prin voi.* Închisese carnețelul când venise familia André și-l ascunsese sub pernă. A doua zi dimineață, îi scrisese o scrisoare lui Tom. O scrisoare de dragoste. Primăvara sosise la puțin timp după aceea. Ea reîncepuse să vorbească, dar numai cu Opale. Apoi, luase decizia să plece, să cumpere o mașină și să părăsească Bretania. Nimic n-o mai reținea la Saint-Suliac, satul în care îi pierduse pe toți membrii micii sale familii. Léon nu mai făcea parte din ea. Joanne nu mai voia să calce niciodată pe-acolo.

Joseph îi trimisese semnul atât de așteptat în luna iunie, la ieșirea din casa de odihnă. Dăduse căutare „mica publicitate" pe internet. Voia doar să cumpere o mașină și să plece. Și a văzut anunțul lui Émile. Tatăl lui Joanne își ținuse promisiunea.

---

[14] Piscuri foarte ascuțite, care seamănă cu niște ace („aiguilles"), de unde și numele care le-a fost dat. (*N.t.*)

29

Luna mai a venit în cătunul eco din Lescun. Un miros de vară plutește deja în aer. Temperaturile sunt ridicate. Soarele se înalță pe cer în fiecare zi. Pe terenul pentru permacultură, apar primele salate, un petic cu ridichi, câțiva castraveți, vreo zece vinete și un rând întreg de zmeură. Spirala cu plante aromatice arată superb, plină de frunze. Joanne dă o mână de ajutor echipei de trei-patru ori pe săptămână. În restul timpului, se odihnește, își rezervă timp pentru ea și pentru Émile. Mica lor grădină cu plante aromatice, din spatele rulotei, trezește invidii. Lui Émile îi place să se ocupe de ea. Joanne îl învață să culeagă frunzele de mentă și să facă singur infuzii reci. Îi plac la nebunie, ca și lui Tom. În zilele când este în formă, când încă mai seamănă un pic cu un adult, Marico îl ia cu el să repare aparate electrocasnice. Lui Joanne nu-i vine să-l oprească. E prea fericită să-l vadă comportându-se ca un adult pentru a-i reaminti că inima lui are nevoie de repaus total. În zilele în care este ancorat prea adânc în trecut, nu-l poate lăsa nesupravegheat. Nu mai știe să facă nimic singur, nici măcar să-și prepare un ceai fără să lase apa din ceainic să dea pe dinafară, într-atât este de distrat și incapabil să se concentreze asupra unei sarcini. Nici măcar Monopoly nu mai e în stare să joace. Nu poate să stea locului. Uită regulile și nu face decât să repete iar și iar aceleași întrebări: „De ce suntem aici?", Cine ești tu?", „Când ne întoarcem la Roanne?"

Este epuizant, dar Joanne rezistă. În zilele bune, petrec momente plăcute împreună. Pregătesc deserturi, joacă Scrabble, se plimbă prin sat la orele când e mai răcoare, cu pași liniștiți și având grijă să rămână la umbră. Émile scrie câteva cuvinte în carnețelul lui, mai ales scrisori pentru părinții lui, în care își înfățișează zilele și promite să se întoarcă acasă când va începe școala. Pare fericit. Singurul lucru pe care Joanne nu i-l poate oferi este acea excursie pe jos, în munți, cu rucsacul în spate și cortul. Vorbește întruna despre ea, dar Joanne se face că nu aude, amânând subiectul pentru a doua zi. Are noroc că este răbdător și înțelegător. N-a mai leșinat, dar Joanne

a observat pierderi de echilibru din ce în ce mai dese. Fără îndoială, un alt simptom.

Ședințele de meditație în aer liber s-au repetat la cererea tuturor participanților, ca urmare a succesului pe care l-a avut prima ședință. Isadora, care se ocupă cu o mână de fier de organizarea activităților din cătun, a anunțat programul. Ședințele au loc sâmbătă dimineața, o dată la două săptămâni. Émile a asistat la a doua și a declarat că s-a simțit bine. Joanne nu crede că i-a plăcut, dar nu îndrăznește s-o spună. Îi este greu să se concentreze pe o activitate prea mult timp, așa că meditația în tăcere...

Pok a crescut mult. Nu mai doarme cu ei. Petrece din ce în ce mai mult timp afară, vânând. Joanne l-a văzut în mai multe rânduri cu o pisică tigrată. Fără îndoială, o pisică maidaneză. Este convinsă că e perechea lui. Hotărât lucru, a crescut foarte repede. Ea se consolează cu ideea că poate, în curând, îi va aduce un regiment de pisoi tigrați roșcați. Nu știe ce-ar face cu ei, dar ar fi grozav să aibă niște pisoiași dornici de mângâiere.

În după-amiaza asta este deosebit de cald. Joanne stă la o masă pe terasa de la Café Dolomites. Îi scrie o carte poștală lui Sébastian. O vedere frumoasă înfățișând depresiunea circulară și stâncile maiestuoase.

Dragă Sébastian,

Iată-ne ajunși într-un adevărat paradis terestru. Lescun și depresiunea lui circulară. Cred că ți-ar plăcea să trăiești în acest sat, chiar dacă n-are mare și nici bărci de pescuit. Peisajul este grandios — stânci impozante de calcar se ridică de jur-împrejur — și totuși intim, căci ne aflăm în inima unui circ natural, într-o vale, înconjurați și protejați de pereții de piatră ai muntelui. Suntem aici ca într-un cocon. Nu-ți spun mai multe. Nu vreau să-ți stric surpriza în cazul în care o să vii într-o zi, cu rulota ta și cu Lucky...

Presupun că vara se instalează încet-încet la Peyriac-de-Mer și că turiștii se întorc. Aici e căldură mare ziua, chiar dacă nopțile sunt extrem de răcoroase. Noi participăm la activitățile dintr-un cătun eco, în care ne-am stabilit. Grupul încearcă să facă permacultură, este chiar interesant. Sunt sigură că ți-ar plăcea mult. Mai ales că munca dă roade.

Pok trăiește prima lui poveste de dragoste cu o pisică tigrată cam sălbatică. Nu mi-a prezentat-o încă... Lucky ce face?

Trebuie să te las acum, am ajuns la sfârșitul cărții poștale. Nu cred că vei mai primi vești de la noi. S-ar putea să nu mai călătorim. Starea lui Émile se agravează. Traiul de zi cu zi devine din ce în ce mai dificil pentru el. Aproape că a uitat totul despre viața lui, în afară de primii ani. Nu mai știe cine sunt și inima îi obosește. Vom rămâne la Lescun.

Te îmbrățișez și îți doresc o vară frumoasă (va începe foarte curând).

PS1: Vei găsi pe spatele plicului adresa cătunului eco, în cazul în care ai vrea să ne trimiți o scrisoare.

PS2: Mângâie-l pe Lucky pentru mine,

Joanne

Din cauza soarelui, vede steluțe colorate când se ridică să plece din cafenea. Merge pe la umbră, pe lângă ziduri, până găsește cutia poștală galbenă pe care scrie că scrisorile vor fi ridicate a doua zi dimineață, înainte de ora zece. Strecoară înăuntru scrisoarea și își reia drumul spre cătun fără să se grăbească. Are timp. Émile este supravegheat atent de Lucia, botanista pensionară, care participă activ la permacultură. Ea trebuia să dea de mâncare găinilor și i-a propus lui Émile s-o însoțească.

— După aceea vom uda roșiile, a adăugat ea făcându-i semn lui Joanne s-o șteargă.

Sunt mulți care fac asta, se ocupă de Émile pentru ca Joanne să aibă timp liber sau să se consacre permaculturii. Există mereu cineva care să stea cu ochii pe el. Nici n-ar fi putut să-și dorească mai mult.

Ajungând în cătun, simte imediat, pe sub pălăria ei mare și neagră, că e agitație. Vreo șase persoane s-au strâns și vorbesc cu însuflețire. Alte două par să caute pe cineva, străbătând aleea principală a cătunului și strigând ceva. Sentimentul ei neplăcut se transformă de-a dreptul în groază când o vede pe Isadora alergând spre ea și când toate capetele se întorc în direcția ei. Se străduiește să rămână cât mai calmă posibil. Isadora ajunge în fața ei și își trage sufletul.

— Te căutam!

Joanne întreabă direct:

— Ce s-a întâmplat?

Căci este convinsă că e vorba de Émile, că i s-a întâmplat ceva. Fața albă ca varul a Isadorei îi arată că are dreptate.

— A trebuit să chemăm ambulanța... Émile e la spital.

— Ce s-a întâmplat? repetă Joanne pe un ton mai dur decât ar fi vrut.

— A căzut la pământ. Era inconștient. Ea zice că...
Ezită, aruncând o privire spre cei care le observă de la câțiva metri. Printre ei se află și Lucia.
— Lucia zice că nu mai respira.
Joanne vede din nou niște steluțe dansându-i în fața ochilor, dar își impune să se uite fix în ochii de un negru profund ai Isadorei ca să nu o ia amețeala.
— Marico poate să mă ducă la spital? întreabă.
— Este plecat...
Joanne se pregătește să vorbească din nou, să spună că va chema un taxi, când Isadora o întrerupe:
— Te va duce tatăl meu.

Pierre-Alain e discret și nu caută cu orice preț să vorbească pe drumul spre spital. Îi respectă tăcerea și închide radioul ca să n-o tulbure. Drumeagurile de munte se înșiră unul după altul și Joanne n-are decât o idee în cap. O întrebare obsedantă. *Este o altă criză sau este sfârșitul?* Speră din toată inima să nu fie sfârșitul. Nu încă. Nu așa trebuia să se termine...

Émile se află într-o bulă de bumbac alb. Nu e chiar realitatea, dar asta este impresia pe care o are el. Se află într-un loc alb, înconjurat de pete albe. Este cald, dar nu foarte. Vocile sunt blânde, feminine. Sunt Marjorie și mama lui. El se află probabil în pătuțul lui cu bare. El și Marjorie dorm în aceeași cameră. Patul lui Marjorie este mai mare și supraetajat. Al lui are încă bare de lemn, dar părinții i-au promis că i-l vor scoate afară și îi vor cumpăra un pat adevărat. El are patru ani acum. Recunoaște vocea lui Marjorie și pe cea a mamei lui. E sigur că vorbesc despre el. Cu o zi în urmă, Marjorie a vrut să-l ia la o plimbare cu bicicleta. Era vreme frumoasă. Venise vara și școala se terminase de o săptămână. I-a cerut voie mamei lor.
— Am opt ani acum, mamă, a declarat ea cu mândrie, stând în picioare în mijlocul bucătăriei, în rochia ei cu carouri albastre și albe. Pot să-l supraveghez. Nu vom merge departe.
Mama lor s-a întors cu un zâmbet ciudat, ca și cum era amuzată sau doar mulțumită. El stătea mai înapoi, în spatele lui Marjorie. Așa îi ordonase ea. „Eu vorbesc. Tu ești prea mic."
El nu s-a clintit. Marjorie este mare, știe mereu cum să facă. Mama lor a zis „da", dar le-a pus niște condiții. Trebuiau să rămână în cartier și pe drumul de pământ din

spatele casei. Nu se punea problema să meargă pe șoseaua națională. Marjorie a dat aprobator din cap, apoi a zis:
— Vino!
L-a dus în camera lor. l-a pus pe cap o caschetă și i-a vărsat tubul de cremă de soare pe față. El a vrut să se tragă înapoi, să scape de mâinile ei mânjite cu cremă, dar Marjorie l-a certat cu blândețe.
— Mimi, nu trebuie să te ardă soarele, altfel mama n-o să ne mai lase să ieșim amândoi.
Îi spunea mereu Mimi. Își lua rolul de mămică foarte în serios. Apoi pregătise un rucsăcel cu o sticlă de apă și câteva chifle cu lapte.
— O să luăm gustarea la iarbă verde. Ești de acord, Mimi?
El fusese de acord. Era mereu de acord fiindcă știa că Marjo este ca o mamă, nu uită nimic, se gândește la toate. După asta, au plecat amândoi. El pe tricicleta lui, ea pe bicicleta ei mare, galbenă. Marjo pedalează extrem de repede...
Au mers pe drumeag întrucât Marjo a zis că e mai amuzant. Ea l-a întrebat:
— Ce crezi, Mimi, vrei să mergem prin cartier sau pe drumul de pământ?
— Ca tine, a răspuns el.
— Nu înseamnă nimic când spui „ca tine". Eu cred că drumul de pământ este mai amuzant. Sunt ridicături și gropi. Ne putem juca de-a obstacolele. Tu ce crezi?
— Da.
— Cum adică da?
Marjo l-a privit cu niște ochi care râdeau și i-a ciufulit părul.
— Nu mai face pe timidul, Mimi. Spune-mi ce preferi.
El a încercat să-și ia un aer de adult și și-a bombat pieptul.
— Drumul de pământ este mai amuzant... Și eu cred la fel.
Marjo i-a zâmbit și i-a ciufulit din nou părul.
— Super. Hai să mergem.
După un timp, pe când mergeau cu bicicletele, Marjo a găsit un copac foarte frumos, plin de flori albe. Ea a zis că, mai mult ca sigur, e un cireș. L-a întrebat dacă vrea gustarea aici, sub cireș. Émile a fost de acord și s-au așezat jos. Marjo a scos chiflele cu lapte și sticla de apă. l-a ținut sticla ca să bea, ca și cum ar fi fost un bebeluș, dar el n-a îndrăznit să spună nimic. Și apoi a venit o albină și s-a

pus pe pâinica lui Marjo, ceea ce a speriat-o foarte tare. A început să țipe și să alerge peste tot. Pâinica zăcea aruncată pe jos. Iar el nu înțelegea de ce țipa ea așa. A prins albina între degetele lui, ușurel, ținând-o de-o aripă.
— Dă-i drumul, Mimi! O să te înțepe! a strigat Marjorie.
El i-a dat drumul și albina a zburat mai departe, în mijlocul unui câmp. Marjo s-a întors și și-a luat de jos pâinica pe care a scuturat-o de praf înainte de a o duce la gură. A mâncat-o foarte repede, ca și cum se temea ca nu cumva albina să se întoarcă și să i-o fure din nou. Apoi l-a ridicat pe Émile în brațe și a declarat:
— Ai speriat-o, Mimi! A dat bir cu fugiții!
Râdea și s-a amuzat învârtindu-l. Pletele ei lungi și negre îi intrau în ochi și în gură, dar râdea și el foarte tare, ca s-o imite. Apoi ea l-a lăsat jos.
— Să nu mai faci niciodată așa ceva. Promite-mi, Mimi. Este prea periculos.
Émile a dat din cap.
— Bine, a zis Marjo.
La întoarcere, au mers cu toată viteza peste ridicături de pământ și prin gropi și strigau fiecare, pe rând:
— Mimi, îmblânzitorul de albine! Mimi sare în ajutor!
El nu știa ce însemna „sare în ajutor", dar era într-adevăr amuzant.

Émile distinge un pic mai bine petele albe din jurul lui. Sunt razele soarelui care pătrund prin ferestre. Încă are un zâmbet slab pe față. Amintirea acelei plimbări cu bicicleta. Era foarte distractiv. Va trebui s-o întrebe pe Marjorie dacă mai pot merge acolo mâine. Școala nu începe imediat. Mai au timp.
— Émile? Émile... Émile?
Ele sunt acolo, lângă el. Marjorie și mama lui. Face un efort să se trezească. Clipește. Pleoapele i se ridică. Ele sunt în picioare lângă pat. O siluetă neagră și una albă. Silueta albă se apleacă asupra lui. Ea e cea care îl striga adineauri. Îl întreabă cu blândețe:
— Te-ai trezit, Émile?
Este Marjorie. Are pistrui. El încuviințează. Ea îi pune ceva deasupra capului. Este sigur că îi ciufulește iarăși părul. Émile se întoarce spre cealaltă siluetă. Decide că este destul de mare pentru a întreba singur. În definitiv, ieri a prins o albină singur-singurel!
— Mamă...
Femeia în negru tresare. El ia asta ca pe o aprobare din cap.

— Putem să mergem să ne plimbăm cu bicicleta mâine?

De cealaltă parte a patului, Joanne amuțește, paralizată. Asistenta se întoarce spre ea și îi șoptește cu blândețe:

— Am lucrat la geriatrie mult timp. Am văzut multe cazuri de Alzheimer... Să nu vă fie teamă să intrați în jocul lui.

Émile așteaptă nemișcat în patul său. Un zâmbet slab îi plutește încă pe buze. Joanne înghite în sec cu dificultate. Nu s-a temut niciodată să intre în realitatea lui Émile și să pretindă că e persoana care crede el că este. Nu asta o țintuiește în loc, nu asta îi îngheață măruntaiele și îi arde pieptul. Ci cuvântul *mamă*... Se apucă de barele gri ale patului. Își spune că, dacă așteaptă suficient de mult, îl va mai spune o dată. *Mamă*... Asistenta o lovește ușor cu cotul pentru a o îndemna să răspundă, așa că vorbește cu o voce răgușită:

— Vom vedea...

Nu știe ce să spună mai departe. Émile întreabă:

— Ce să vedem?

— Vom... Vom vedea cum o să fie vremea și... Poate că... Poate că vom pleca în drumeție cu rucsacul și cortul. S-ar putea să fie amuzant, nu?

Vocea îi devine mai pițigăiată și sună fals. Émile nu pare să-și dea seama.

— Cu Marjo?

— Da... Dacă... Dacă vrea...

Simte o mișcare în fundul încăperii. Medicul, același de data trecută, este acolo cu un zâmbet trist pe buze. Îi face un semn discret din cap lui Joanne pentru a-i propune să iasă să discute. Ea îi șoptește lui Émile:

— Mă întorc. Lipsesc doar câteva minute, bine?

Îi așteaptă cu febrilitate răspunsul, dar nu primește decât un semn aprobator din cap. Nu un alt *mamă*. Tom inventase un limbaj al ochilor și al mâinilor. Așa comunicau ei. Joanne n-a auzit niciodată în viața ei acest cuvânt. El nu l-a rostit niciodată. *Mamă*.

Medicul închide ușa în urma lor. Joanne ia loc pe scaunul albastru din plastic. El se lasă să cadă cu greutate în fotoliul din piele.

— Bun. Am ajuns de unde am plecat.

Ea încuviințează. Revede cutia de creioane galbenă cu autocolante verzi, un alt semn familiar. Medicul așteaptă ca ea să-și ridice fața spre el pentru a începe să vorbească:

— Soțul dumneavoastră a suferit o criză cardiacă. Ceva mai serios decât la precedenta lui internare în spital. Circulația sanguină spre o parte a mușchiului cardiac s-a întrerupt brusc. Din cauza epuizării, fără îndoială. Fără masajul cardiac făcut de doamna aceea din cătun, ar fi avut puține șanse să-și revină.

Joanne îl privește cu ochi mari. Medicul precizează:

— Medicii de la urgență au notat în raport că o doamnă îi făcea masaj cardiac soțului dumneavoastră. Creierul lui a putut să rămână oxigenat până când a ajuns ambulanța.

Joanne abia dacă își dă seama că scoate un oftat de ușurare. Nu știe cine a făcut asta. Lucia. Poate Isadora. Oricine ar fi, îi este profund recunoscătoare.

— O să-și revină? întreabă ea cu îngrijorare.

— O să-și revină, dar starea lui s-a degradat și mai tare. Vă recomand mai mult ca niciodată să evite orice activitate fizică.

Ea așteaptă câteva secunde, ezitând să pună întrebarea care-i arde buzele.

— După starea lui actuală, puteți să... să-mi dați un pronostic?

Medicul își desface brațele în semn de neputință.

— Această criză cardiacă ar fi putut fi mortală. Ar fi putut fi ultima. Nu pot să vă spun cât mai are de trăit... Electrocardiograma arată o inimă care bate neregulat și se poticnește. Există riscul să se oprească din nou. Tensiunea arterială este și ea oscilantă. Pot trece câteva săptămâni până să mai facă o criză cardiacă. Sau câteva zile, dacă nu se menajează...

Joanne primește lovitura fără să crâcnească. Are nevoie de câteva secunde pentru a putea vorbi.

— Îi mai rămân cel mult câteva săptămâni?

Medicul pare profund întristat. Ea îi vede privirea plină de compasiune.

— Cel mult, doamnă Verger.

Joanne nu mai adaugă nimic. Tocmai a luat o decizie. Îl aude pe medic vorbind, dar e ca și cum i-ar separa un văl. Deja, ea nu mai este acolo.

— Vreau să-l țin aici cinci zile, ca să fiu sigur că inima îi funcționează. După aceea o să vă dau să semnați acordul de externare.

Joanne se străduiește să aprobe.

— Aveți alte întrebări?

Ea scutură din cap și se ridică. Nu mai are nimic de făcut aici. Vrea să plece cât mai repede din birou.
— Niciuna.
Medicul se oferă să o conducă, să-i dea un pahar cu apă, fiindcă este foarte palidă, dar ea refuză politicos.
— Bun... În acest caz, ne vedem peste cinci zile, doamnă Verger.
— La revedere.
Ea a dispărut deja.

Cătunul răsună de râsete și de strigăte de copii. Băiețelul roșcat, pe care Joanne l-a zărit în timpul primei ședințe de meditație, împlinește astăzi cinci ani. Alți cinci băieți sunt acolo în după-amiaza asta pentru o petrecere aniversară în toată regula. După strigătele puștilor, s-ar părea că petrecerea s-a transformat într-o bătaie cu apă.

În interiorul rulotei, Joanne a tras jaluzelele galben cu portocaliu pentru a se proteja de soare. Cu mare grijă și un aer foarte grav, îndeasă niște lucruri în rucsacul ei mare, roșu. Două carnete negre. Telefonul ei mobil. Portofelul ei și al lui Émile cu actele lor de identitate. Ultima ei pânză goală, care ocupă jumătate de rucsac. O paletă de pictură, o pensulă și patru tuburi de culori. O carte îngălbenită, cu pagini îndoite la colțuri. O trusă de prim-ajutor. Un prosop, o bucată de săpun. O ținută de schimb pentru ea. Una pentru Émile. Vreo zece pliculețe cu hrană deshidratată. Semințe și fructe uscate. Un bidon de apă. Pastile de purificare a apei.
Se ridică și își șterge o picătură de sudoare de pe frunte. Este foarte cald. Luna iunie a venit tocmai când Émile s-a întors în cătun. Cele cinci zile de spitalizare s-au transformat în două săptămâni ca urmare a unei hipertensiuni acute, apoi din cauza unei hipotensiuni la fel de bruște. Trunchiul cerebral, a zis doctorul Margueron.
În timpul absenței lui Émile, Joanne a petrecut multe ore în grădina de legume unde voluntarii practică permacultura. S-au copt primii pepeni galbeni. Ea a fost prima care i-a gustat, însoțită de Lucia, salvatoarea lui Émile. Până la urmă, a aflat cum s-a întâmplat. Lucia a fost cea care i-a făcut masaj cardiac lui Émile, salvându-i viața și prelungindu-i-o cu câteva săptămâni.
Între timp, un nou cuplu a venit în cătun. Au douăzeci și cinci de ani și și-au luat un an de concediu

sabatic. Dorm într-un cort, așteptând ca *orris*-ul lor să fie renovat. Muncesc toată ziua într-o căldură sufocantă.

Cât a lipsit Émile, Joanne s-a apucat în sfârșit să studieze ghidul Pirineilor. A cumpărat o hartă nouă, mai exactă, care detaliază Pirineii Occidentali.

Pok s-a întors în rulotă într-o noapte însoțit de pisica tigrată și, în zori, Joanne a zâmbit, constatând că iubita lui Pok avea mameloanele umflate și roz.

Émile s-a întors în urmă cu patru zile și de atunci își petrece cea mai mare parte a după-amiezilor dormind. Ea îi prepară infuzii de mentă cu gheață și îi propune partide de Monopoly când are o stare mai bună. Medicul a zis că va avea nevoie de câteva zile pentru a-și reveni complet. Joanne fixează cu privirea rucsacul roșu, burdușit, de pe bancheta rulotei. Este gata. Vor putea pleca în curând.

Se îndreaptă spre blatul de bucătărie și își toarnă un pahar mare cu apă. Lângă chiuvetă, este un plic mare, alb, pe care e trecută adresa *Léon André, la Dl și Dna André, strada Bourg nr. 12, 35430, Saint-Suliac*. Înăuntru se află o cheie mare, maro, ruginită. Cheia de la o căsuță de piatră, înconjurată de o grădină de legume abandonată. Tufele de roșii au murit de mult. Mica alee care ducea la ușa de la intrare este probabil năpădită de buruieni. A trecut aproape un an de când Joanne a abandonat-o. Léon n-a mai călcat niciodată pe-acolo de la dispariția lui Tom. Joanne era internată în centrul de odihnă și el s-a întors să locuiască la părinții lui. Casa aceea era fără îndoială plină de amintiri prea dureroase pentru el. Mirosea a umezeală și a aer închis când Joanne a trecut pe-acolo, la ieșirea din centrul de odihnă, înainte de a pleca spre Roanne unde o aștepta un oarecare Emile26. A închis cu grijă toate obloanele când a plecat și a strecurat cheia mare, maro, în rucsacul ei roșu. Astăzi, cheia se află în acest plic alb, pe care i-l trimite lui Léon. În plic, a mai pus și altceva. Un citat scris pe o frumoasă foaie cartonată.

Când nu mai ai cale de întoarcere, trebuie să te gândești doar la cel mai bun mod de a merge mai departe.
Lui Léon,
În loc de adio,
Joanne

Pe spate, un al doilea citat. Tot din Paulo Coelho. *Alchimistul*. Una dintre primele cărți pe care Joseph i-a citit-o. Câteva cuvinte care sună ca o încurajare pentru

acest bărbat pe care l-a iubit și pe care mai apoi l-a urât din tot sufletul. În pofida a tot.

„Pe lume există întotdeauna o persoană care o așteaptă pe cealaltă."
Paulo COELHO, *Alchimistul*

30

— Poți să stai cu ochii pe Pok și pe iubita lui? Ți-am lăsat sacul cu hrană uscată și castronul de apă în fața rulotei. În mod normal, vine să mănânce în zori. E suficient să umpli castronul înainte să te duci la culcare.

Isadora dă din cap. Se sprijină într-o greblă mare chiar în mijlocul grădinii de legume.

— Am notat.

— Pisica o să fete în curând. Nu știu exact când. Dacă puii își fac apariția vreodată...

— Doar n-o să lipsești atât de mult, nu? zice Isadora amuzată.

— Nu cred, dar...

— Stai liniștită. O să am grijă de ei.

— Bine.

Isadora o privește pe Joanne, încărcată ca un catâr cu rucsacul roșu plin până la refuz, cu pantofii de drumeție în picioare. Puțin mai departe, Émile stă îngenuncheat lângă Pok, așteptând răbdător plecarea.

— Astea sunt cheile rulotei.

Joanne lasă cheile în mâna Isadorei, aspră și murdară de pământ.

— Ai telefon mobil? întreabă Isadora. În caz că...

Se referă la starea de sănătate a lui Émile și la riscurile pe care și le asumă plecând pe munte cu el.

— Da. Mi-am luat telefonul. Bateria este încărcată. O să-l țin închis ca să n-o consum.

Isadora încuviințează. Încearcă să alunge neliniștea care începe să-i umbrească chipul. Se întreabă dacă îl va revedea pe Émile în viață. Dar nu poate lăsa acest gând să-i ocupe mintea. Le zâmbește larg.

— Aveți grijă de voi. Distrați-vă!

Ei îi fac cu mâna. Isadora îi privește îndepărtându-se în căldura încă difuză a acestei dimineți de iunie. Pok se ține după ei câțiva metri, apoi se oprește și îi privește cum dispar în zare.

Astăzi, Émile și mama lui pleacă în vacanță pe munte. Émile n-a înțeles prea bine cum anume a fost pusă la cale această călătorie improvizată. Tot ce știe este că tatăl lui a rămas în cătun și că Marjorie nu este acolo, dar că el și

mama lui merg într-o aventură. Nu-și mai amintește foarte clar, însă i-a rămas în minte o conversație în care Marjorie îi explica întocmai ca un om mare:

— O să mă joc acasă la prietena mea Maria. Mama ei a zis că pot rămâne să dorm la ea. Mă voi întoarce mâine, bine?

Émile dăduse din cap aprobator. Ea adăugase:

— Va trebui să fii cuminte în noaptea asta, Mimi, dacă nu sunt cu tine. Să nu-ți fie frică să dormi singur, da? Ești băiat mare.

Bineînțeles că nu-i este frică. Se gândește că Marjorie trebuie să fie astăzi la prietena ei Maria și mama lui îl duce pe munte. Se pare că vor dormi în cort. I-a promis chiar că vor vedea și vulturi.

Traversează un mic pod peste un pârâu, apoi intră într-o pădure care miroase a pământ reavăn și a mușchi. Émile se uită la rucsacul roșu care se leagănă în fața lui, în ritmul pașilor mamei. Se gândește că trebuie să fie greu pentru ea. El nu duce nimic. Ea n-a vrut. Ce puternică este mama lui. Își amintește de altă zi. Tatăl lui își rupsese piciorul și mergea în cârje. El și Marjo avuseseră voie să facă desene pe ghips. Marjo desenase un soare roz și el o mașină. Mama lui fusese nevoită să reamenajeze tot parterul casei, fiindcă tatăl lui nu mai putea să urce scările. El și Marjorie se cățăraseră pe balustrada scării și se uitaseră la ea cum ridică salteaua, cadrul patului, televizorul, de una singură.

— Oprește-te, dragă, e o nebunie, a zis tatăl lui, o să te doară spatele. O să chem niște colegi. Vor face treaba asta în două minute.

— Aproape că am terminat, a răspuns mama lui.

După aceea mutase toată mobila din living pentru a aranja dormitorul lor la parter, pe perioada de convalescență a soțului ei. Marjorie și Émile voiseră s-o ajute să mute canapelele, tatăl lor la fel, dar ea le răspunsese:

— Mergeți să vă jucați afară, valea!

Fac o pauză în mijlocul unei pășuni. În fața lor sunt munți înalți, ascuțiți și albi și, mai peste tot, vezi vaci care stau la umbră și rumegă. Mama lui scoate două sendvișuri din rucsacul roșu.

— N-avem decât unul pentru fiecare, îi spune ea. Dacă ți-e foame după-amiază, o să mâncăm snacksuri.

— Snacksuri?

— Fructe uscate, chestii de-astea.

Ieri a privit-o cum face o tartă cu căpșuni. Erau în bucătărie și fereastra era deschisă. Marjorie o ajuta pe mama lui. Spăla căpșunile în chiuvetă. Mama lui întinsese foaia pentru tartă cu un făcăleț de lemn.

— Pot să dau și eu o mână de ajutor? întrebase Émile.

Ea bătea ceva foarte rapid cu un tel, într-o cratiță de pe foc. Émile se uita, uluit, la mâinile ei care se mișcau atât de repede, încât păreau că dispar. Ea se gândise fără să se oprească din amestecat.

— Poți să scoți frunzele de la căpșuni, zisese ea.

Marjorie pusese castronelul cu căpșunile spălate în fața lui. Îi arătase frunzele.

— Sunt chestiile astea mici, verzi, Mimi.

Îi dăduse scaunul mai în față, fiindcă el era prea departe de masă.

— Ar trebui să te odihnești, Émile.

El se întoarce și pe chip i se citește nedumerirea.

— Ce... dar nu...

Mama lui, în poiană, nu mai are nici cratiță, nici tel în mână. Este așezată pe o piatră mare.

— Am mers aproape o oră. Ar trebui să te odihnești un pic. Și eu o să mă odihnesc.

Émile caută din ochi masa, castronelul cu căpșuni, scaunul, pe Marjo. Bolborosește:

— Dar... Și căpșunile?

Ea își dă jos pălăria neagră și se întinde în iarbă.

— Ne vom ocupa de ele după siestă.

El se supune, un pic tulburat. Nu mai înțelege unde sunt cu adevărat. Adineauri, făceau o tartă cu căpșuni în bucătărie.

— Unde e Marjo?

Vede bine că ea se preface că doarme ca să nu răspundă. Privește în jurul lui și se amuză când vede o vacă făcând pipi, la câțiva pași de ei. Începe să râdă de unul singur.

Joanne îl observă printre gene. Este ușurată să constate că vacile i-au distras atenția pentru un timp.

Soarele coboară încet peste pășunile presărate cu roci albe. Stâncile de calcar capătă reflexii aurii. Émile a dormit toată după-amiaza. Au mers abia doi kilometri de azi-dimineață, dar nu contează. Au tot timpul din lume pentru această ultimă călătorie. Fiecare clipă este prețioasă, chiar și cele în care nu fac nimic. Émile încă doarme și Joanne profită de asta ca să plece în recunoaștere prin pădure, după tufe de fragi sau de mure

sălbatice. Recolta este slabă, dar va fi suficientă pentru a le completa masa de seară. N-a vrut să mai ia mica plită. Rucsacul ei era deja plin până la refuz. A ales așadar, dintre plicurile de hrană deshidratată care le rămăseseră din călătoria de vara trecută, unele care se prepară cu apă rece.

Zgomotul recipientului din metal pe care îl folosește Joanne îl trezește pe Émile. Acesta pare surprins să se afle în mijlocul unei pășuni de munte. Joanne vede în privirea lui că se pregătește să-i pună o mulțime de întrebări, așa că îl ia pe neașteptate:

— Ai mai gătit așa ceva vreodată?

Émile este surprins, dar curiozitatea îl împinge să arunce o privire în fundul recipientului cu apă în care plutește un terci ciudat.

— Ce-i asta?

— Masa noastră de seară.

Chipul i se luminează.

— O să facem un foc de tabără?

Ea se teme să nu-i taie entuziasmul, dar din fericire are încă un as în mânecă.

— Nu, dar avem ceva și mai bun... Un cort în care să ne petrecem noaptea. Vrei să începi să-l montezi?

El se ridică în picioare dintr-un salt.

— Pot?

— Bineînțeles. Mă chemi dacă ai nevoie de ajutor, da?

Dar el scotocește deja în rucsacul roșu.

Îi trebuie o oră ca să demonteze grămada informă de bețe și de pânză pe care a construit-o cu mândrie Émile. El se amuză s-o vadă țipând când un băț se prăbușește la pământ și pânza cade peste ea acoperind-o cu totul.

— Așteaptă, mamă, vin să te ajut.

Ea rămâne locului, captivă în pânza cortului, incapabilă să facă vreun gest pentru a se elibera.

Mănâncă în sfârșit, pe când cerul se acoperă cu un văl întunecat și primele stele încep să strălucească. Tocănița pe bază de orez și curry este destul de bună, ceea ce o surprinde pe Joanne. Și, în timp ce mănâncă niște fragi, care nu sunt tocmai copți, Émile declară:

— Marjorie mi-a spus o poveste de groază.

— Serios?

— Trebuie s-o spui numai dacă e noapte.

— Ei bine, cred că este momentul potrivit, nu?

— Nu, așteaptă... În cort.

— Trebuie să fim în cort?
— Da. N-o să ne mai fie chiar așa de frică.
Mai târziu, înfășurată într-un sac de dormit, ea îl ascultă vorbind, cu ochii strălucind de febrilitate și de frică, despre legenda vârcolacului care rătăcea pe la marginea pădurii în căutare de copii pe care să-i muște. Și care se termină cu aceste cuvinte:
— Se zice că vârcolacul ar lua forma ultimului copil pe care l-a mușcat... Cine știe, poate că se ascunde printre noi?
Joanne se preface că tremură când Émile se întoarce spre ea satisfăcut.
E uluită să constate că el știe povestea pe de rost. Că acea parte a memoriei lui a rămas intactă, neafectată de boala asta teribilă.
Ziua următoare este plăcută. O adiere răcoroasă face frunzele copacilor să danseze. Ei ronțăie alune și stafide înainte de a porni din nou la drum, sub soarele palid. Ploaia îi surprinde o jumătate de oră mai târziu, pe cât de brutală, pe atât de neașteptată, întrucât cerul este senin. Se adăpostesc sub copaci și Émile zărește atunci un arici căzut într-o groapă, între două rădăcini groase. Joanne îl privește cum ia două bețe ca să-l scoată pe nefericit de acolo.
— Ieri, am salvat-o pe Marjorie de o albină, spune el.
— Serios?
— Da. Voia să-i mănânce gustarea.
Se străduiește, cu gesturi lente și precise, să ducă ariciul pe iarbă.
— Aricii pot fi atacați? întreabă el întorcându-se spre Joanne.
— Da. Au și ei prădătorii lor.
— Cine?
— Bufnița, mistrețul...
El pare să se gândească la ceva.
— Am putea să-i construim un adăpost?
Sunt blocați oricum din pricina ploii, așa că au tot timpul să-i construiască un adăpost micuțului arici. Émile adună crenguțe, iar Joanne le stivuiește, folosindu-le pe cele mai mari pentru structura adăpostului.
Câțiva drumeți care trec pe acolo se opresc amuzați ca să admire micul lor șantier. Ariciul a fost depus cu grijă în recipientul din metal pe care-l folosesc la gătit, așteptând să poată intra în adăpostul lui.

Ploaia s-a oprit deja de ceva timp când își reiau drumul, mulțumiți să lase animăluțul în noua lui casă.

La școală, e un băiat timid, care stă mereu în colțul lui. Este cam dolofan și face niște crize ciudate imediat ce începe să alerge după o minge. Ceilalți băieți și Émile se întreabă de ce în recreații stă pe o bancă, în loc să joace leapșa. Până și fetele joacă. Și apoi, într-o zi, Émile îl vede pe băiat ghemuit la pământ, singur, ca de obicei. Adună crenguțe și frunze cu mare atenție. Émile abandonează leapșa și se apropie încetișor de el. Băiatul dolofan a construit un soi de drum, delimitat de crenguțe. Émile nu înțelege de ce. Într-un colț, a aranjat niște frunze de platan, alcătuind un fel de gropiță care pare să semene cu o adăpătoare minusculă pentru cine știe ce animal. În ea, sunt câteva picături de apă și un trifoi.

— Ce faci? întreabă Émile.

Băiatul rotofei înalță capul și îl privește cu neîncredere.

— O să le strivești! ripostează el cu duritate. Pleacă!

Émile nu înțelege despre ce vorbește. Nu vede nimic. Rămâne pe loc.

— N-ai auzit ce-am zis? insistă celălalt.

Émile se ghemuiește ca să vadă mai de aproape micuța pistă săpată în pământ.

— Este un sat pentru animale?

Întrebarea lui plină de curiozitate pare să îmblânzească trăsăturile băiețelului durduliu.

— Sunt furnici. Nu le vezi? O să le strivești!

Émile observă atunci că vreo sută de puncte mici, negre cară crenguțe, firimituri în mijlocul pistei săpate în pământ. Face ochii mari de încântare.

— Le construiești un sat?

Băiețelul rotofei scutură din cap.

— Am construit niște instalații ca să le ajut să lucreze. Tata zice că furnicile sunt ființele cele mai muncitoare. Numai asta fac toată ziua. Ba chiar toată viața lor.

— Trebuie să fie al naibii de greu să care toate chestiile astea, constată Émile, văzând crenguțele care sunt de zece ori mai mari decât furnicile.

— Da. Tocmai de-aia... le ajut trasând drumuri.

Îi arată frunzele de platan umplute cu apă și trifoiul.

— Aici pot face o pauză ca să bea și să mănânce.

Émile se lasă să cadă pe pământ și se așază turcește.

— Și n-au un loc unde să doarmă?

Băiețelul pare luat pe nepregătite. Dar câteva secunde îi sunt suficiente ca să găsească un răspuns.

— Nu cred că dorm.

— Nu?

— Nu.

Émile rămâne pe gânduri. Cercetează cu privirea pământul din jurul lor, pietricelele care sunt înfipte în el, zărește un vechi elastic decolorat, o hârtie de gumă de mestecat aruncată de unul dintre copii, o cochilie de melc.

— Atunci am putea să le facem un spațiu de joacă! zice el entuziasmat.

Băiețelul cel dolofan ezită. Este tentat să spună că furnicile n-au timp să se joace, au prea mult de lucru, dar este prima oară când are un prieten de joacă, așa că nu vrea să rateze această ocazie.

— Mm, face el. Bine.

Încep să scurme pământul cu sârguință, cu o expresie veselă și concentrată. La un moment dat, Émile ridică privirea spre băiat și îl întreabă:

— Cum te cheamă, de fapt?

Nu sunt în aceeași clasă. Sunt foarte mulți copii în clasa întâi. O parte dintre ei — printre care și Émile — sunt mutați printre cei de clasa a II-a. Dolofanul este în cealaltă jumătate.

— Renaud. Și pe tine?

— Émile.

— Émile! Émile!

Ea îl caută. Se înnoptează. Émile s-a așezat în spatele cortului și cercetează atent pământul.

— Am crezut că te-ai rătăcit. Ai putea să răspunzi data viitoare când te strig?

Émile încuviințează. Ea îngenunchează lângă el.

— Ce faci?

Ridică o privire plină de candoare spre ea și declară cu mândrie:

— Renaud și cu mine facem un drum pentru furnici.

A doua zi, cea mai mare parte a drumului se desfășoară prin pădure. Cărarea urcă în pantă lină și sunt înconjurați de răcoare. În mai multe rânduri, dau peste pârâiașe și, pe la prânz, se spală un pic. Joanne începe să piardă oarecum noțiunea timpului. Are impresia că au plecat deja de două săptămâni. Întâlnesc puțini turiști care fac drumeție.

Pauza de odihnă în mușchiul răcoros și verde al pădurii se prelungește. Émile are respirația șuierătoare și Joanne preferă să nu se îndepărteze. Rămâne așezată lângă el, pândind mișcările printre copaci. Zărește o gaiță verde și trebuie să facă mari eforturi ca să reziste tentației de a-l trezi pe Émile ca să i-o arate.

După masa de seară, un risotto ciudat cu roșii și busuioc care-ți lasă în gură gust de ciuperci, Joanne este nevoită să constate că nu vor avea spațiu suficient, printre arbuștii stufoși de sub copaci, ca să-și monteze cortul. Îi propune lui Émile să doarmă sub cerul liber și răsuflă ușurată să vadă că este încântat. Se instalează într-un mic luminiș, de unde pot vedea o porțiune de cer.

— Cunoști stelele? o întreabă Émile pe Joanne.

— Da. Câteva.

— Lasă-mă să ghicesc, bine?

— Bine.

Nu reușesc să găsească decât luceafărul de seară și Émile spune despre cratița lor că are mai degrabă formă de tigaie, ceea ce îi face să râdă pe amândoi. Adorm, legănați de șuieratul vântului prin frunzișuri. Este o noapte blândă. Luceafărul de seară strălucește cu putere.

— Este ultima mea pânză, bine?

Émile încuviințează. Mama lui s-a așezat pe iarbă, pe o piatră mare, plată, cu o pânză albă în față, o paletă de pictură conținând patru culori — alb, albastru, verde și roșu — și o pensulă fină.

— Îți propun s-o pictăm în doi. Ești de acord?

Émile dă aprobator din cap. Sunt într-o poieniță drăguță. Ea a zis că vor ajunge curând la cabanele din Ansabère. Probabil în două-trei zile.

— Dar va trebui să ne străduim.

— Eu mă străduiesc întotdeauna.

Ea îi zâmbește.

— E perfect atunci. Ce ți-ar plăcea să pictezi?

Émile ridică din umeri. Ea îi arată poiana, munții albi, cerul de un albastru minunat.

— Privește în jurul tău. Există cu siguranță ceva ce ți-ar plăcea să pictezi, nu?

Émile întinde un deget spre ea, spre pieptul ei.

— Pe mine? întreabă ea surprinsă.

El încuviințează cu un zâmbet vesel.

— Atunci tu mă pictezi pe mine și eu voi adăuga peisajul după aceea?

— De acord.

Émile îi arată o stâncă mare. Acolo trebuie să pozeze Joanne. Ea îl privește cum ia pensula și rămâne pe gânduri câteva clipe. În cele din urmă, înmoaie pensula într-o primă culoare. De acolo de unde se află, Joanne nu vede despre ce culoare e vorba. În schimb, îi aude respirația sacadată, greoaie. E din ce în ce mai rău pe zi ce trece.

— E gata?

Trebuie să fi trecut mai bine de-o oră de când stă aplecat deasupra tabloului și Joanne simte cum i se încălzesc umerii. E pe punctul de a face insolație.

— Aproape, zice el.

Mai dă cu pensula pe ici, pe colo și o cheamă să vadă. Ea zâmbește discret descoperind tușele grosiere și neregulate ale desenului, dar foarte repede amuzamentul ei este alungat de altceva. De surprindere. Căci femeia din tablou, așezată pe stâncă, deși cam diformă, pare să fie altcineva. Are părul șaten, mult mai închis decât al ei, și tăiat scurt, până la umeri. Dar asta nu e tot. Poartă o rochie de vară albă cu buline roșii și o pălărie albă.

Émile îi așteaptă reacția, cu zâmbetul pe buze. Joanne se încruntă ușor.

— Eu sunt? întreabă ea pe tonul cel mai natural posibil.

— Păi, da!

Nu pare să-și dea seama care este problema.

— Am o rochie drăguță..., remarcă Joanne.

Dar Émile doar se ridică în picioare și îi spune:

— E rândul tău. Trebuie să adaugi peisajul.

Așezat turcește în iarbă, rezemat de un copac, Émile are zece ani. Asistă la căsătoria mătușii lui. Este vară și el se află la Aix-en-Provence. Clopotul bisericii bate. Tocurile miresei răsună pe pavajul străduței. Invitații îi urmează pe tinerii însurăței până la mașină. Marjorie stă deoparte. Tocmai a împlinit paisprezece ani. Ei doi nu-și mai vorbesc așa mult. Marjorie s-a săturat să se țină scai de el. În plus, a devenit cam ciudată. Are coșuri pe față și un aparat dentar. Își lipește niște postere ridicole în cameră și prietenele ei chicotesc, parc-ar fi niște găini care cotcodăcesc, în loc să râdă normal. Azi, ea a anunțat că n-o să vină să asiste la căsătorie fiindcă o strânge rochia. Părinții săi au insistat și până la urmă s-a supus, bombănind. Stă departe de invitați, cu brațele încrucișate. Émile se duce la ea, în timp ce însurățeii urcă în mașină într-un ropot de aplauze. Niciunul nu spune

nimic. Se uită la mulțimea care se împrăștie, la oamenii care stau de vorbă în mici grupuri. La un moment dat, o aude pe Marjorie smiorcăindu-se și se întoarce spre ea.

— Ce este?

— Nimic.

— Spune-mi...

— Nimic!

El ridică din umeri, mimând indiferența. Nu e nevoie de mai mult pentru ca Marjorie să spună în sfârșit ceea ce o necăjește.

— N-o să fiu niciodată așa de frumoasă ca ea, declară cu năduf.

Émile încremenește de uimire.

— Dar nu este chiar așa de frumoasă pentru o mireasă. Are deja vreo patruzeci de ani și un nas coroiat.

Marjorie începe să râdă printre lacrimi.

— Nu, nu vorbeam de ea.

— Nu vorbeai de tanti Hélène?

Marjorie scutură din cap.

— Nu... vorbeam de mama.

Émile îi urmărește privirea. Marjorie o observă pe mama ei, aflată în toiul unei discuții cu alți invitați, câțiva metri mai departe. El n-a fost niciodată cu adevărat atent la așa ceva. Oare mama lui e frumoasă? Cu siguranță, toate mamele sunt frumoase când ești mic. Émile nu și-a pus niciodată întrebarea asta. Dar astăzi, în mijlocul grupului care discută în fața bisericii, e drept că strălucește. Este singura care iese în evidență dintre toți acei invitați. Poate din cauza pălăriei albe, cu boruri largi... Dar nu numai. Are un fel blând și calm de a fi. În plus, poartă o rochie frumoasă de vară. Émile abia acum își dă seama. O rochie albă cu buline roșii. Pare o fetiță îmbrăcată așa, sau o prințesă din desene animate. Este distinsă și cochetă.

O privește îndelung, cum stă dreaptă în mijlocul invitaților, în rochia ei albă cu buline roșii. Vrea să-și întipărească în minte această imagine a mamei lui.

Lângă el, Marjorie mormăie smiorcăindu-se:

— Spune și tu, sunt urâtă pe lângă ea!

Dar el n-o aude.

Joanne așteaptă ca pictura să se usuce înainte de a pune tabloul în rucsac. Îl lasă până a doua zi dimineața. Îl înfășoară cu grijă într-o haină, apoi îl bagă în rucsac. N-ar vrea să se strice... În spatele doamnei cu pălărie albă și cu rochie albă cu buline roșii, ea a pictat poienița în care

se află. Iarba verde. Stâncile. Drumul cu pietriș. Pinii. Crestele ascuțite ale masivului Ansabère care se decupează pe cerul albastru, plin de norișori rotunzi. Ceea ce face ca pictura să fie ciudată și cam neobișnuită. Te întrebi ce caută doamna în acea ținută de balerină în mijlocul munților.

Le ia trei zile în plus să ajungă la cabanele din Ansabère. Oboseala lui Émile și respirația din ce în ce mai dificilă îi obligă să se oprească o zi întreagă. Joanne îl lasă să doarmă în cort și ea se duce să spele hainele într-un pârâiaș și să le pună la uscat la soare.

Când ajung în sfârșit, Émile pare uimit de priveliște. Îi este greu să-și recapete suflul și în același timp să cuprindă totul cu privirea. Se află pe un platou înverzit, înconjurat și păzit de cele mai frumoase vârfuri din Pirinei: semețele Aiguilles d'Ansabère, vârful Pétragème, vârful Ansabère... În mijlocul acestei vâlcele liniștite, se află trei cabane din piatră, al căror acoperiș din tablă pare să fi fost cârpăcit de o grămadă de ori de-a lungul timpului. Diferite straturi se suprapun pe șarpantă. Fiecare cabană este protejată de un bloc mare de stânci. Calmul care domnește aici este deplin. Chiar și zborul vulturilor pe cer e silențios, ca pentru a respecta solemnitatea locului. Joanne face câțiva pași și lasă rucsacul la poalele unei stânci mari.

— Doar un cioban mai trăiește aici, în cea mai mică dintre cabane. Celelalte două sunt destinate turiștilor care fac drumeție, dar nu sunt întreținute. Din ce am citit, e ceva foarte rudimentar. Sunt doar niște ziduri, o pardoseală și acoperișul.

Émile abia dacă a auzit-o. Merge de colo-colo, admirând panorama care li se oferă privirii. O vâlcea pustie, înverzită și netedă, în mijlocul munților, o oază de liniște păzită de uriașii de calcar.

— Este frumos..., se extaziază el, lăsându-se să cadă lângă ea.

Refuză bidonul cu apă pe care Joanne i-l întinde. Repetă iar:

— Este cu adevărat frumos. Ca raiul pe pământ.

Ea zâmbește.

— Dacă raiul ar fi aici, mie mi-ar conveni. Ție nu?

Émile încuviințează. Joanne caută în rucsac și scoate o carte îngălbenită.

— Ce faci? o întreabă el.

— Încerc să găsesc un citat.

— Un citat?
— Da. Despre frumusețe. Despre ceea ce ai zis... în legătură cu peisajul.
Fără să înțeleagă prea bine, el o privește cum dă paginile cărții îngălbenite și se oprește din când în când pentru a citi un rând, apoi își reia căutarea. În cele din urmă, pune cartea pe pământ și declară:
— L-am găsit.
Joanne ridică privirea și, uitându-se drept în față, recită: „Frumusețea nu se află în obiectul privit, ci în ochii privitorului".[15]
Émile întreabă după câteva clipe:
— Ce vrea să însemne asta?
— Tu ce crezi?
E o întrebare încuietoare. Émile cade pe gânduri, privind în sus și mușcându-și buza.
— Nu știu, mărturisește el în cele din urmă, dându-se bătut.
— Să știi că nu există un răspuns exact. Fiecare înțelege lucrurile în felul său. De aceea un citat poate să spună ceva unuia și altuia nu.
— Ah...
— Cred că spune că nu toată lumea este capabilă să vadă frumusețea din jurul său. Trebuie... Trebuie să ai un suflet îndeajuns de frumos pentru a o percepe.
Émile rămâne cu gura căscată. Joanne îi va sugera să copieze citatul în carnețelul lui diseară... Dacă are chef.
Ușa celei mai mici dintre cabane se deschide, făcându-i pe amândoi să tresară. Bărbatul care iese este tânăr, ceea ce îi surprinde. Ciobanii pe care i-au întâlnit până acum au fost oameni mai în vârstă. Hippolyte. Pierre-Alain. Dar bărbatul din fața lor are vreo patruzeci de ani și păr șaten, în care se zăresc fire cărunte. Poartă niște pantaloni bej și o cămașă albă, tocită de timp și de condițiile de viață vitrege.
— Sunteți ultimii care pleacă, zice el venind în întâmpinarea lor.
Joanne se ridică în picioare, iar Émile o imită.
— Poftim? întreabă ea.
— Ceilalți drumeți au plecat toți dis-de-dimineață. Nu știam că voi mai sunteți aici.
Joanne își dă seama de confuzie.
— Oh, nu, noi... Noi tocmai am ajuns.
Ciobanul îi privește cu uimire.
— Vreți să petreceți noaptea aici?

Ea încuviințează, fără să înțeleagă de ce e atât de surprins. Bărbatul le arată cerul albastru pe care niște nori rotunzi și pufoși par să se ia la întrecere.

— Cea mai mare furtună din sezonul acesta este anunțată pentru diseară. Nu ascultați știrile?

După figura nedumerită a lui Joanne și cea pierdută a lui Émile, el își dă seama că nu.

— Majoritatea celor care pleacă în drumeție se informează despre vreme. De aceea au coborât toți azi-dimineață. Acum nu mai aveți timp...

— Putem totuși să dormim aici, nu? întreabă Joanne.

Ciobanul pare să se gândească și se întoarce spre cabane.

— Aceea are acoperișul poros. O să fiți ciuciulete după numai o oră.

Își îndreaptă privirea spre cealaltă cabană, aflată mai departe.

— Vă puteți instala acolo. Ar trebui să vă adăpostească de ploaie. Dar există riscul să tune. Și dacă vântul bate prea tare, n-am nădejde în ușa de la intrare. Închizătoarea nu prea mai ține.

Joanne ridică din umeri. Oricum, n-au de ales.

— Înăuntru este pământ pe jos... Sper că aveți măcar niște saltele de camping confortabile...

După figurile lor dezamăgite, înțelege că nu. Își dă ochii peste cap, exasperat.

— O să vă împrumut niște lumânări și chibrituri. Pun pariu că n-aveți nici lanternă.

Condițiile din cabană sunt rudimentare. Pe jos e pământ bătătorit, denivelat și murdar. Ferestrele sunt soioase. Totuși, au surpriza să găsească o masă din lemn, o bancă lungă și un șemineu care și-a dat duhul cu multă vreme în urmă. Joanne lasă înăuntru rucsacul, lumânările și chibriturile, apoi se duce afară, la Émile. Chiar și acum, când știu că se apropie furtuna, tot nu le vine să creadă previziunile ciobanului. Norii se mișcă repede pe cer, dar acesta rămâne complet senin și liniștit. Se întind pe iarbă, în mijlocul vâlcelii, ca să se bucure de ultimele raze de soare înainte de furtună.

Furtuna se apropie. Cerul se întunecă. Norii care dau năvală sunt din ce în ce mai negri. Un vânt rece s-a iscat. Joanne a blocat ușa stricată de la intrare cu masa din lemn. Mănâncă amândoi, așezați pe bancă, cu gamela din tablă pe genunchi. În fine, Joanne mănâncă. Émile

nu. Nici nu s-a atins de așa-zisele spaghetti bolognese rehidratate.
— Nu mi-e foame.
— Fă un efort. Am mers toată ziua.
— Îmi vine să vomit. Sunt obosit.
Ea se îndreaptă de spate, îngrijorată:
— Îți vine să vomiți?
— Da... Și văd în ceață.
Joanne se oprește, cu furculița în aer, la câțiva centimetri de gură.
— Vezi în ceață?
— Vreau doar să dorm, mamă.
Ea lasă jos recipientul din metal și furculița și se ridică.
— Bine. Mă duc să-ți pregătesc sacul de dormit în colțul ăla... Pământul e mai moale acolo.
Îl privește cum se clătină în timp ce merge. Are un presentiment ciudat. *Furtuna se apropie.* Primul bubuit de tunet sfâșie cerul și o rafală de vânt se strecoară pe sub fereastră. Lumânarea se stinge și încăperea este cufundată în întuneric.
— Lumânarea, murmură Émile.
Îl ajută să ajungă la sacul de dormit.
— Nu-i nimic. O s-o aprind din nou.
Émile se întinde. Joanne îi aduce ambalajul din plastic de la masa lor de seară, neavând altceva mai bun la îndemână.
— Ține, dacă îți vine să vomiți...
Se așază lângă el și așteaptă să închidă ochii. Respirația lui este sacadată și în seara asta. Ea încearcă să ignore al doilea tunet care sfâșie liniștea vâlcelii. Încearcă să înăbușe teama ce o cuprinde la ideea furtunii care se apropie.
Crac. Chibritul produce o flacără. Joanne aprinde lumânarea groasă de pe pervazul ferestrei și, de data asta, mai pune și altele, în caz că asta se stinge din nou. Pune lumânări în toată încăperea. Apoi se așază pe bancă și se străduiește să-și termine masa. Din cer se aude un vuiet greu. Un alt bubuit de tunet se pregătește. Joanne se uită fix la lumânarea de la fereastră. Își concentrează toată atenția pe ea ca să nu se stingă.

Joanne îl simte cum tremură în sacul de dormit din colțul întunecat al încăperii. De câteva minute, ea încearcă să citească la lumina lumânării. Cerul s-a liniștit. Doar pentru o vreme, bănuiește ea.

— Ești bine? întreabă întorcându-se spre Émile.

Vocea care îi răspunde este slabă și înăbușită.

— Mă doare capul.

Joanne se ridică, ia lumânarea și se duce la el. Se așază pe pământul bătătorit.

— Tot îți mai vine să vomiți?

El scutură din cap.

— Și vederea? Vezi bine, Émile?

— Uneori, văd negru în fața ochilor.

— Cum așa?

Vocea ei este sugrumată.

— Uneori, nu mai văd nimic. Totul este negru.

— Și după aceea? După aceea începi să vezi bine din nou?

— Da. Uneori.

Joanne are nevoie de toată forța de care e în stare ca să-și păstreze un aer calm.

— Nu-i nimic, comoara mea. După ce vei dormi un pic, o să fie mai bine.

Instinctul ei de mamă se trezește. În fața furtunii, e tot ceea ce a găsit pentru a rămâne pe linia de plutire. Îi pune o mână pe frunte, ca și cum s-ar aștepta să aibă febră. Dar nu are. Evident. N-a luat niciun virus. E vorba de trunchiul cerebral. Totul se dereglează din interior.

— Vrei să-ți spun o poveste ca să te ajute să adormi?

Émile dă din cap.

— Bine. Atunci... Știi povestea lui Tom Degețel?

— Nu.

— O să ți-o spun. Dar închide ochii. Vei putea să te lași purtat de poveste.

El se supune.

Émile a adormit. Afară, furtuna a revenit. Vântul suflă cu putere. Ușa de la intrare se zguduie din țâțâni. Geamurile ferestrelor tremură. Din când în când, o rafală de vânt deosebit de violentă reușește să se strecoare în încăpere, stingând jumătate dintre lumânări. Fulgerele brăzdează cerul, aruncând în încăpere o lumină neliniștitoare. Apoi trăsnetul se abate asupra muntelui. Zgomotul este asurzitor. Totuși, Émile doarme. Ploaia deasă și măruntă cade pe acoperișul de tablă. Lui Joanne îi e frig. În cele din urmă, se strecoară și ea în sacul ei de dormit, lângă Émile.

Dar nu poate să doarmă.

— Mamă.

Ploaia, vântul și tunetul fac un asemenea vacarm, încât îi trebuie mai multe secunde ca să audă vocea lui Émile, deși se află lângă ea.

— Mamă...

— Da. Ce este?

— Eu am... Eu.. Nu mai pot să respir.

Vorbește sacadat. În ciuda vijeliei de afară, ea nu i-a auzit respirația care devenea tot mai greoaie. Se străduiește din nou să rămână calmă.

— Trebuie să te relaxezi, Émile. Va fi mai bine când vei fi mai calm.

— Nu mai reușesc... să respir...

Simte mâna lui Émile apucând-o pe a ei, strivind-o. El începe să se panicheze. Joanne vorbește mai apăsat, încercând să-l liniștească.

— Émile, ascultă-mă. Trebuie să te calmezi. Concentrează-te pe...

Caută ceva în obscuritatea încăperii, moment în care un fulger brăzdează cerul.

— Privește fulgerele de pe cer. Privește furtuna pe munte. Este un spectacol superb.

Trăsnetul cade undeva, în mijlocul stâncilor de calcar. Un nou fulger.

— Privește, Émile, este un spectacol înfricoșător, dar și frumos totodată.

Fulgerul luminează încăperea. Ea îi vede chipul desfigurat de panică și ochii căprui care încearcă să se agațe de fereastră, de cer, de fulgere.

— E bine, comoara mea. Continuă să privești spectacolul.

Mâna lui Émile o strivește pe a ei. Gura se deschide frenetic pentru a încerca să înghită aerul. Un horcăit înăbușit iese din ea. Aerul nu trece. Sau trece cu greutate. Presimțirea lui Joanne se adeverește. Furtuna se apropia. Afară și înăuntru. Urma să lovească în noaptea asta.

Joanne își simte lacrimile curgându-i pe obraji. Totuși, nu renunță la tonul calm și liniștitor. Îi vorbește întruna.

— Poți să numeri secundele între fulger și tunet pentru a estima la câți kilometri a căzut fulgerul. Eu mă jucam făcând asta când eram mică. Atunci când îmi era frică de tunet.

Gura lui Émile se deschide și se închide cu mișcări bruște. Ceafa este țeapănă, ridicată de tresăriri bruște, în încercarea de a ajuta aerul să pătrundă în trahee.

— Tatăl meu zicea... Tatăl meu zicea că o secundă echivalează cu un kilometru. Vrei să numeri cu mine?

De data asta, e sfârșitul. Ochii lui Émile se dau peste cap. Joanne se roagă să se termine calvarul, se roagă ca el să nu mai îndure mult acest coșmar. Această asfixiere lentă.

Acestea sunt ultimele răsuflări. Cu puținul aer care îi mai rămâne, Émile o cheamă pe mama lui. Îi apucă mâna. Are nevoie de ea mai mult ca niciodată. Totuși, Joanne e cea care se află acolo. Nu mama lui.

O amintire îi revine brusc în minte cu forța unei vijelii.

O pădure în plină vară. Un lac sălbatic, de un negru-albăstrui profund și neliniștitor. Un lac înconjurat de mărăcini și de ierburi înalte. O întindere de apă nemișcată. Crengi, nămol și câteva frunze care plutesc la suprafață. Și un corp mititel. Un cap blond. Un tricou alb. O furtună în pieptul ei, ceva care răvășește totul, care îi distruge lumea. Niște bărbați în apă, niște bărbați care îl apucă pe băiețelul ei. Mâinile ei care zgârie, care lovesc aerul pentru a-și lua băiețelul, pentru a-l strânge la piept pentru ultima oară, pentru a-l duce acasă. Niște bărbați în negru care o opresc, care îl duc pe Tom departe.

A făcut o greșeală îngrozitoare. N-ar fi trebuit. Ea nu este doar un tovarăș de călătorie pentru o ultimă aventură. Ea nu este doar soția lui Émile.

Ea este mamă. În seara asta, mai mult ca niciodată, este mamă și înțelege că s-a înșelat. A împiedicat o mamă să-și strângă băiețelul în brațe. Pentru ultima oară.

---

[15] Jean-René Huguenin. (*N.a.*)

31

Așezată pe o piatră mare, Joanne privește cum se luminează de ziuă. Furtuna a trecut. Calmul a revenit peste vâlcea, în inima munților. Primele licăriri ale zilei se reflectă pe înălțimi. Tonuri frumoase de portocaliu, roz și roșu. Cerul capătă nuanțe albastre-sidefii.

Cu gesturi lente, Joanne deschide carnețelul negru pus pe genunchi. În elasticul copertei, a fost strecurată o foaie de hârtie. O despăturește cu grijă și începe să citească.

Instrucțiunile mele post-mortem:

Joanne, dacă totul s-a petrecut așa cum mi-am dorit, în mod normal am murit departe de spitale, într-un loc calm și liniștit, în munți.

Nu-ți face griji pentru toate formalitățile care vor urma. Doar sună la primul medic pe care-l vei găsi pe internet sau într-un registru și cere-i să vină să constate decesul meu. Te scutesc de restul. El mă va duce în capela funerară cea mai apropiată și îi va anunța pe părinții mei. Ei îmi vor aduce corpul acasă și se vor ocupa de tot restul formalităților. Tu ai făcut destule.

Doresc să le trimiți carnețelul meu părinților, așa cum am stabilit. Iată adresa lor:

Dl și Dna Verger

Intrarea Crinilor nr. 112

Roanne, 43200

Trimite-l recomandat, te rog, n-aș vrea să se piardă.

Am transmis instrucțiuni părinților mei privind incinerarea. Știu că-mi vor respecta dorința și cred că vor organiza o ceremonie religioasă. Vei găsi adresa și locul consultând rubrica decese a cotidianului din Roanne.

Se numește Roanne Info și este disponibil online.

În rest, ne vom revedea sus, în ceruri... Voi avea grijă de Tom. Îți vom trimite din când în când cele mai frumoase două imagini cu cerul de vară, doar pentru ca tu să-l poți contempla de aici, de jos, așezată în mijlocul unui câmp.

Îți mulțumesc pentru promisiunea ta. Îți mulțumesc pentru tot.

Soțul tău,

Émile

PS: Nu ți-am spus-o niciodată. Arătai minunat în acea zi de 31 august, pe străduțele pavate din Eus.

Ea lasă lacrimile să-i curgă pe obraji. Soarele a răsărit în întregime acum, luminând stâncile cu razele lui orbitoare. Nimic nu te face să-ți închipui furtuna care a avut loc azi-noapte.

Joanne scoate telefonul din buzunar și începe să tasteze pe motorul de căutare. Se afișează o listă de rezultate și ea își șterge obrajii absentă, apăsând pe butonul de apel al primului rezultat.

O voce feminină îi răspunde. Vocea unei femei care abia s-a trezit sau pe care ea a trezit-o. Joanne trage adânc aer în piept pentru a-și face curaj.

— Alo, bună ziua... Mă... Mă numesc Joanne.

La celălalt capăt al firului, îi răspunde un hohot de plâns înăbușit. Aude o voce în fundal, o voce masculină care întreabă:

— Ce s-a întâmplat?

Vocea femeii, tremurândă, gâfâită, îi șoptește bărbatului:

— Ea este.

Percepe un zgomot surd în aparat, ca și cum cineva a scăpat un obiect. Femeia reușește să întrebe, printre lacrimi:

— Gata... El a... S-a sfârșit?

Joanne are nevoie de două secunde ca să înțeleagă pe deplin ceea ce este pe cale să facă. Vrea să fie pe deplin conștientă de acest lucru.

— Nu.

Două exclamații sugrumate îi răspund la capătul firului. O bâlbâială nesigură. O speranță neverosimilă în care nu îndrăznesc să creadă.

— Poftim? El... El nu a... Este încă în viață?

Joanne nu scapă Aiguilles d'Ansabère din ochi. Nicio secundă. Își trage ultimele forțe din contemplarea lor.

— A trecut de noaptea asta. Cred... Cred că nu mai rezistă mult. O zi sau două. Eu...

Își șterge lacrimile care-i șiroiesc iar pe obraji.

— Aveți cu ce să notați? O să vă dau coordonatele ca să-l localizați. Ne... Ne aflăm într-o căbănuță în munți... Foarte aproape de Lescun, în Pirinei.

— Stați puțin, așteptați, soțul meu se duce să caute o foaie de hârtie și un creion.

Aude agitație, șușoteli febrile. În cele din urmă, vocea bărbatului anunță:

— Bun, am cu ce să notez.
— Coordonatele GPS sunt pentru latitudine 42.898568, pentru longitudine — 0.716594.
— Stați puțin... Stați puțin, puteți să repetați... ca să fim siguri?
— Bineînțeles. 42.898568 latitudine — 0.716594 longitudine.

Emoția este palpabilă la celălalt capăt al firului. Joanne îi aude șușotind cu precipitare. Adaugă totuși:

— Ar fi vrut să moară într-un loc ca acesta. Era dorința lui cea mai fierbinte. Am încălcat pactul pe care l-am făcut cu el sunându-vă... Vă rog, promiteți-mi că n-o să-l duceți la spital.

Mama lui Émile începe să plângă la telefon. Joanne își imaginează fața ei răvășită de lacrimi și de durere. Totuși, vocea îi răspunde:

— Promit.

Joanne lasă să treacă valul de emoții de la celălalt capăt al firului. Așteaptă ca hohotele de plâns să se atenueze, ca liniștea să revină.

— Un ultim lucru, murmură ea, cu privirea înțepenită pe piscurile blestemate.
— Da...
— Vreau să știți, doamnă Verger, că ați fost cu el în timpul acestei ultime călătorii. Ați...

E obligată să se întrerupă pentru că lacrimile amenință să se reverse din nou.

— Ați fost lângă el în fiecare secundă din această ultimă călătorie. Există... Există un tablou în cabana în care se află Émile... O să-l vedeți... O să vi-l las la vedere. Și o să înțelegeți. Ați fost alături de el la fiecare pas pe care l-a făcut.

Nu mai poate continua. Emoția este prea puternică. Este nevoită să închidă, fără să mai spună niciun cuvânt în plus.

Émile s-a trezit în cabana care miroase a umezeală. Stă tot întins, fiindcă este epuizat, dar în dimineața asta Joanne a reușit să-l facă să mănânce niște fructe uscate. I-a lăsat sacul ei de dormit. Ea nu va mai avea nevoie. Dar el da. Trebuie să stea la căldură până când vor sosi părinții lui. Deja i-a explicat asta de mai multe ori:

— O să vină tata. Trebuie să te odihnești înainte de a veni tata, bine?

El este de acord. Nu mai vorbește mult. Fiecare cuvânt îl secătuiește de putere. E palid. Nu mai are prea mult

timp. E trecut de amiază. Joanne este sigură că soții Verger vor ajunge înainte de miezul nopții. A aranjat totul cu ciobanul care n-a părut să înțeleagă mare lucru din ce i-a povestit ea.

— Vor veni niște oameni?

— Da. Părinții lui Émile vin să-l ia. Va trebui doar să-i îndrumați spre cabana lui atunci când vor fi aici. Ați înțeles?

N-a înțeles prea bine.

— Dumneavoastră nu veți mai fi aici?

— Nu.

— Cum adică nu?

— Trebuie să plec.

Nu părea încântat. Era țâfnos.

— Dacă puteți, mai mergeți din când în când să vedeți dacă se simte bine...

De data asta, ciobanul își arătase fără ocol iritarea.

— Eu am treabă!

Joanne nu mai insistase. Oricum, nu s-a putut hotărî să plece și să-l lase singur. A rămas lângă el, făcându-l să bea apă, cu înghițituri mici, ridicându-i sacul de dormit sub bărbie. Pare să-i fie frig. Tabloul pe care l-au pictat amândoi este așezat pe masă, la vedere. Carnetul negru al lui Émile se află chiar lângă el. Joanne aruncă o privire pe fereastră. Cerul este albastru. Soarele începe să coboare încet la apus. Se gândește că i-ar fi plăcut să-l ducă pe Émile în brațe până la iarba verde și să-l întindă în ea, ca să admire apusul soarelui pentru ultima oară, dar știe că nu va avea putere s-o facă. Se mulțumește să-i sugereze să privească cerul albastru, acel frumos cer albastru, pe fereastră.

Aude un zgomot de motor în depărtare. Se apropie un vehicul. Mai adineauri, ciobanul i-a spus că există un drum abrupt pe care se poate ajunge la câteva sute de metri de vâlcea și de cabane, în caz de urgență. Joanne știe că sunt ei. Nimeni n-o ia niciodată pe drumul ăla, i-a mai spus ciobanul. Decât dacă are un 4x4 sau o autorizație specială. Joanne a decis să obțină autorizația de la cioban. El are cheile de la poarta grea care blochează accesul. Drumul ăsta este al lui. Pe aici îi sunt aduse proviziile, o dată pe lună, și medicamentele pentru tensiune. A părut iritat, dar a acceptat să deschidă drumul. Soții Verger se apropie. În câteva minute, vor coborî din mașina lor, vreo sută de metri mai în vale, și vor începe urcușul pe jos, probabil alergând. E timpul ca

Joanne să plece, să se furișeze printre stânci și să dispară în pădure.

— Bun, murmură ea, cuprinsă de agitație. Trebuie să te las. Sosește tata. Mă duc după el, bine?

Îi vede fața palidă încuviințând.

— Ne vedem imediat, comoara mea. Ne vedem foarte repede.

Joanne îi sărută fruntea, părul umed. Traversează încăperea încet. Îi aruncă o ultimă privire, din pragul ușii. Și apoi nimic altceva. Dispare cu rucsacul ei mare, roșu.

„Niciun cuvânt nu precede adevăratele plecări."
Edmond JABÈS, *Cartea asemănărilor*

Epilog

E o zi de vară cu lumină cenușie, anunțând furtună. Cerul e acoperit de nori, iar aerul este greu. Se simte amenințarea ploii. Mulțimea se înghesuie în piața din fața bisericii Notre-Dame-des-Victoires. O mulțime compactă ale cărei rânduri continuă să se îngroașe. Joseph îi spunea mereu lui Joanne: „Dacă vrei să știi vârsta unui mort, numără persoanele prezente la înmormântarea lui. Cu cât e lume mai multă, cu atât e mai tânăr". Joanne îl întrebase cum se explică această teorie absurdă și Joseph îi răspunsese ridicând din umeri:

— Înmormântarea unui bătrân nu mai emoționează multă lume. Oamenii nu se mai duc la așa ceva.

Cu înțelepciunea celor nouă ani ai ei, Joanne replicase:

— Nu-i adevărat!

Joseph ridicase din nou din umeri.

— Atunci îți dau alt motiv. Prietenii bătrânului sunt deja bătrâni... sau morți.

În această dimineață de 20 iunie, teoria tatălui său se adeverește. Decedatul este un tânăr. În fața bisericii, sunt familii cu bebeluși, dar și mulți oameni tineri care par abia ieșiți de pe băncile universității. Prieteni.

Joanne a sosit la Roanne cu trenul, la începutul dimineții. A trebuit să se trezească devreme. La ora patru dimineața. N-a reușit să doarmă pe drum și, odată ajunsă la gară, a trebuit să se lupte cu hărțile de neînțeles ale rețelei de autobuz din Roanne, înainte de a greși de două ori linia. Se gândește că nu s-a obișnuit niciodată cu viața de oraș, dar că ultimele douăsprezece luni petrecute departe de civilizație, în inima Pirineilor, au făcut-o complet inadaptată la viața citadină.

Bat clopotele, anunțând începutul ceremoniei. Mulțimea se îmbulzește înăuntru. Joanne rămâne mai în spate, pe trotuar, la mai bine de-o sută de metri de biserică. Va intra când toți oamenii se vor fi așezat, înăuntru. Se simte străină în aceste locuri. Peste o sută de persoane au venit să-i spună adio lui Émile. Peste o sută de persoane care l-au cunoscut, l-au frecventat, l-au iubit. Totuși el a ales să moară vegheat de ea, o necunoscută între toți acești oameni.

Mulțimea a intrat în biserică și Joanne se strecoară prin deschizătura ușii grele din lemn chiar înainte ca aceasta să se închidă. Mai este un loc liber pe ultimul rând. Se așază în timp ce pe primul rând se face simțită o mișcare. Un bărbat și o femeie însoțiți de un băiețel tocmai s-au ridicat pentru a saluta o tânără care a întârziat. Mama băiețelului are părul blond și creț și un aer serios. Tatăl are ochii roșii și umerii lăsați. Pare că a plâns mult. Trebuie să fie un bun prieten al lui Émile. Poate că e Renaud. Ei schimbă câteva cuvinte cu tânăra brunetă care tocmai a venit. Are un păr lung, șaten și foarte lins care îi ajunge până la jumătatea spatelui, niște buze cărnoase și două perle mici agățate la urechi. Este frumoasă, dar de o frumusețe asumată, aproape insolentă. Totuși, în dimineața asta, are chipul cam inexpresiv și privirea rătăcită.

Cineva își drege vocea, anunțând sosirea preotului care conduce ceremonia. Cei trei adulți se grăbesc să ia loc. În biserică se face o liniște desăvârșită.

Joanne nu ascultă cu adevărat cuvintele care sunt rostite. Ea privește urna argintie, așezată pe altar. Privește persoanele care se ridică, una după alta, pentru a citi un pasaj din Biblie sau pentru a-i aduce un ultim omagiu lui Émile. Printre ei se află prietenul copleșit de durere pe care Joanne îl bănuise a fi Renaud. Nu s-a înșelat. Își mai lasă privirea să rătăcească asupra mulțimii. O ghicește pe Marjorie, cu fața palidă și buclele brune. Îi ghicește pe tatăl și pe mama lui, după spinările încovoiate și grele din primul rând. Bebelușii din cărucioare sunt tăcuți.

Un murmur străbate mulțimea când mama lui Émile se apropie de altar, cu un carnețel negru cu legătură din piele. Joanne se îndreaptă de spate. Prinde câteva cuvinte spuse de preot referitoare la călătoria în munți întreprinsă de Émile înainte de marea lui plecare din această lume, o călătorie care l-ar fi apropiat de Dumnezeu. Joanne se încruntă. Se aude vocea răgușită de plâns a mamei lui Émile. Pasajul citit este scurt și nu dezvăluie prea multe despre această călătorie de care nimeni nu știe nimic. Din instinct, Joanne se face mică pe banca ei.

Voi muri în curând și nu m-am simțit niciodată așa de împăcat cu mine însumi. Mă privesc cu alți ochi, arunc o nouă privire asupra mea, asupra tânărului cam prostuț care eram, dar această privire este binevoitoare. Mă simt mai înțelept grație acestor câteva luni. Mă simt înălțat.

Vocea se stinge în biserică, în mijlocul oamenilor care-și trag nasul și plâng în batiste. Când preotul ia din nou cuvântul, femeia blondă cu părul creț, soția lui Renaud, iese din biserică pentru a-și liniști băiețelul care a început să plângă. Joanne se strecoară în spatele ei, pe ușa grea din lemn și se trezește în piața din fața bisericii. Aerul este și mai apăsător. Traversează strada și se așază mai departe, pe trotuarul din față, pe o mică treaptă care duce la un apartament. De acolo, are vedere spre ușa bisericii și va putea să urmeze procesiunea de departe, până la cimitir. Nu știe ce au hotărât să facă părinții lui Émile cu cenușa lui, dar bănuiește că o vor depune într-un mormânt, la cimitir.

Joanne ridică ochii spre cer. Este opac și cenușiu. Nu se disting nici nori, nici dâre, nici încrețituri. Nicio mișcare. Se gândește că Tom și Émile nu și-au făcut treaba astăzi. Au fost leneși. Probabil, sunt foarte ocupați să se cunoască. Nu le folosește la nimic această ceremonie impersonală. Poate că Émile aruncă o privire, neatent, în timp ce termină o partidă de Scrabble. Avea o revanșă de luat, acum șase luni...

Își lasă privirea să se piardă pe cerul acoperit și pufos. Se gândește că i-ar fi plăcut o altă ceremonie. Câteva cuvinte rostite la marginea unei păduri, la poalele muntelui. Annie, Hippolyte, Sébastian, cele două fete canadiene, Isadora, Marico, Lucia, Pok... Niște buchete de flori pe care le-ar fi cules. O carte îngălbenită de timp, plină cu citate pe care le-ar fi citit cu voce tare. Un adăpost din crenguțe pe care l-ar fi construit și l-ar fi ascuns sub mușchiul gros al pădurii, în care să pună urna argintie.

Lasă un zâmbet tremurat să-i apară pe chip. Lasă imaginile din această pădure și de la această ceremonie să i se întipărească încet în minte.

Nu sunt mai mult de douăzeci de oameni în convoiul care conduce cenușa lui Émile în ultimul lui lăcaș. Doar rudele apropiate și câțiva prieteni. Renaud se află printre ei. Soția lui a rămas mai în urmă, cu bebelușul care continuă să plângă. Joanne este departe, în spate. Nu simte că aparține acestui cortegiu, dar trebuie să-l însoțească pe Émile până la capăt.

Urna argintie este așezată într-un mic cavou, acoperit cu o placă albă. Joanne o vede pe doamna Verger ducându-și batista la gură pentru a-și înăbuși un hohot de plâns. Soțul ei o prinde cu un braț pe după umeri.

Joanne strânge în pumn inelul lui Émile, acea verighetă falsă pe care ea i-a cumpărat-o. A avut timp să o ducă la gravat. În interiorul inelului de oțel, se află un scurt citat pe care Joseph i-l tot repeta. Un proverb corsican: *Schimbă cerul și vei schimba steaua*. Cuvintele formează un mic șanț subțire în interiorul inelului.

Imediat ce mulțimea se va împrăștia, Joanne se va duce să depună inelul pe placa albă. Sau poate îl va îngropa alături, ca nu cumva vreo pisică maidaneză să vină să-l ia. Va aștepta aici, ascunsă după copaci, până când toată lumea va fi dispărut.

A fost nevoie de aproape o oră pentru ca mulțimea să se împrăștie. Ploaia a pus capăt îmbrățișărilor și schimbului de condoleanțe din fața plăcii funerare. Părinții lui Émile, sora lui și soțul ei au părăsit ultimii cimitirul, sub o umbrelă mare, neagră.

Joanne își face în sfârșit apariția, părând că iese din frunziș. Traversează aleea principală prin ploaie. Și-a luat șalul negru și și-l pune deasupra capului pentru a se proteja. Inelul este în mâna ei jilavă. Ajunsă în fața plăcii albe, deja acoperită cu flori și mesaje de condoleanțe, îngenunchează pe iarba proaspătă și își recapătă încet suflul. Oboseala n-a încetat cu adevărat nicio clipă. Din când în când, încă mai vede steluțe albe dansându-i prin fața ochilor. Așteaptă câteva secunde pentru a-și reveni, apoi începe să sape, cu mâinile goale, pământul de lângă placa albă care îi pătează degetele și îi intră pe sub unghiile din ce în ce mai negre. Ploaia îi șiroiește pe brațe. Duce scurt verigheta la buze, apoi o așază în groapă și o acoperă cu pământ.

Când se întoarce, simte că îi sare inima din loc și își înăbușă un icnet de surpriză. Marjorie este acolo, la câțiva pași de ea, sub o umbrelă neagră. Fața îi este inundată de lacrimi, încă neuscate, dar ochii ei sunt blânzi când întreabă:

— Tu ești Joanne?

Stau tăcute, așteptându-l pe chelner să revină cu comanda. Marjorie a luat o cafea și Joanne un ceai de plante. Adineauri, în cimitir, în timp ce stăteau față în față și Marjorie întreba: „Tu ești Joanne?“, ploaia s-a întețit. Joanne abia a avut timp să încuviințeze din cap înainte ca Marjorie s-o adăpostească sub umbrela ei și să spună:

— Haide cu mine. Nu sta în ploaie. Este o cafenea vizavi.

Joanne a urmat-o fără niciun cuvânt, ca un robot, luată prin surprindere. Marjorie a împins ușa micii cafenele și Joanne a intrat. S-au strecurat printre mese și au luat loc la una dintre ele, care era liberă, lângă geam. Ploaia lăsa picături delicate pe sticlă. Imediat ce s-au așezat, chelnerul a și venit să le ia comanda și ele n-au avut timp să-și scoată mantourile. Marjorie tocmai o face, în timp ce Joanne încearcă să-și șteargă discret mâinile pline de pământ pe rochia neagră. Din când în când, își aruncă priviri curioase, dar niciodată în același timp și par să aibă nevoie de câteva secunde de liniște pentru a-și veni în fire. Chelnerul nu se întoarce. Marjorie și-a pus cu grijă haina pe spătarul scaunului, netezind-o cu dosul palmei. Tăcerea pare să fi durat îndeajuns de mult pentru ea, așa că spune:

— Eu sunt Marjorie. Sora lui Émile.

Joanne dă din cap, ascunzându-și mâinile înnegrite de pământ sub masă.

— Fratele meu m-a prevenit că s-ar putea să fii foarte discretă... Poate chiar să fugi înaintea tuturor.

Lui Joanne îi vine greu să-și mascheze surprinderea. Simte cum ridică din sprâncene și încearcă să-și recapete un aer indiferent.

— Ne-a trimis o scrisoare în luna decembrie cu instrucțiuni detaliate... și cu această informație.

Joanne își amintește de acea scrisoare. Émile dispăruse într-o dimineață ca să o pună la poștă și ea crezuse că plecase definitiv, că o abandonase la Aas.

— În această scrisoare ne-a dat câteva indicații ca să te putem identifica astăzi. Era vorba de o pălărie neagră, dar văd că azi nu o porți...

Joanne încuviințează, părând în continuare depășită de situație. Marjorie îi zâmbește, încercând s-o facă să se simtă mai bine. Chelnerul apare. Pune un espresso în fața lui Marjorie și o cană mare, aburindă în fața lui Joanne. Marjorie ia un pliculeț de zahăr din mijlocul mesei și îl toarnă cu grijă în cafea, după care amestecă. Apoi își ridică fața spre Joanne.

— I-am citit carnetul de însemnări într-o noapte. L-am deschis și n-am mai fost în stare să-l las din mână până în zori. Știi că...

Se întrerupe pentru a lua o gură de espresso, apoi își pironește din nou privirea în a lui Joanne.

— Știi că nu există nici măcar un singur pasaj, o singură zi din jurnalul lui în care să nu vorbească despre tine?

Joanne se foiește pe scaun, stânjenită. Nu știe ce să răspundă. Totuși, Marjorie continuă, ca și cum nu aștepta vreun răspuns.

— Pasajul pe care l-am ales pentru biserică făcea în mod intenționat excepție. Nu voiam să te simți stânjenită. Știam că va fi un moment dificil pentru tine... Totuși țineam să-ți mulțumim pentru acel gest pe care l-ai făcut... telefonul dat părinților mei... tabloul... Mama n-o să-ți mulțumească niciodată îndeajuns. I-ai făcut mult bine prin cuvintele tale. Voiam să știi asta.

Câteva lacrimi se rostogolesc pe fața lui Marjorie și ea ridică un șervețel aflat într-un suport de pe masă ca să le șteargă. Joanne deschide gura pentru prima oară. Întreabă cu o voce sugrumată:

— Ați putut să-l vedeți... pentru ultima oară?

Marjorie își trage nasul și pune șervețelul mototolit în buzunar.

— Eu nu, dar părinții mei au putut să petreacă ultima noapte cu el, în acea căbănuță.

Joanne alungă nodul care i s-a pus în gât și întreabă:

— S-a stins a doua zi dimineață?

Marjorie încuviințează.

— S-a stins în zori, împăcat. Părea că zâmbește.

Cuvintele ies din gura lui Joanne dintr-o răsuflare:

— Spunea că locul acela e raiul.

Le trebuie câteva secunde ca să-și stăpânească emoția și să-și șteargă lacrimile apărute în colțul ochilor. Ca să-i fie mai ușor, Marjorie înghite restul de espresso dintr-o sorbitură.

— L-ai făcut cu adevărat fericit, rostește ea.

Joanne lasă să se scurgă câteva secunde în cafeneaua zgomotoasă. Ploaia tot mai lovește în geamuri. Ceaiul ei este pe cale să se răcească, așa că duce cana la buze. Marjorie își șterge obrajii cu mâneca puloverului ei negru. Când ridică în sfârșit capul, o lumină ciudată îi strălucește în privire.

— Știi, am o încăpere la mine acasă, o încăpere destul de spațioasă...

Joanne nu răspunde nimic. Nu știe ce ar trebui să răspundă. O lasă pe Marjorie să continue.

— Am amenajat-o recent după niște instrucțiuni foarte precise care mi s-au dat. O etajeră pe care a trebuit să o umplu cu cărți de ocazie, cumpărate de la un anticariat, o

măsuță joasă cu niște taburete din răchită, pe care am așezat un frumos ceainic de epocă și o colecție impresionantă de ceaiuri din Orient, din India, din China...

Pe fața lui Joanne se citește nedumerirea, dar Marjorie continuă:

— O litieră pentru pisici și un dulăpior plin cu mâncare pentru feline... Lângă fereastră, mi s-a cerut să pun un șevalet. În dulapul din apropiere, am depozitat o serie de pânze goale pe care m-a pus să le cumpăr, precum și un set de cincisprezece tuburi de pictură și necesarul de pensule.

Marjorie vede privirea din ce în ce mai uimită a lui Joanne și vorbește mai departe:

— Un vechi aparat de radio *vintage* se află pe noptieră, lângă pat. Mi s-a cerut să pun deasupra lui albumele lui Miles Davis, Louis Armstrong, Ella Fitzgerald și ale tuturor marilor jazzmeni pe care aș putea să le găsesc la magazinele de discuri. Am găsit vreo zece. După care, am fost să cumpăr o mică jardinieră pentru fereastră, o pungă de pământ de flori și... tipul m-a pus să cutreier raionul cu produse pentru grădinărit ca să găsesc semințe de fuchsia, de begonii, de busuioc și rozmarin.

Joanne a înțeles. A rămas cu gura căscată de uimire. Lacrimile au început iar să-i curgă pe față.

— El ți-a cerut să faci asta? murmură ea.

Marjorie încuviințează cu un zâmbet plin de tandrețe.

— Da, el. Asta conținea ultima lui scrisoare. Trei pagini de instrucțiuni.

Zâmbesc amândouă, prin vălul lacrimilor. Când zâmbetul li se estompează încetișor, Marjorie își ia un aer mai grav.

— Nu voia să rămâi singură. Știa că am această încăpere goală și nefolosită... Știa că te-aș primi cu plăcere.

Joanne vrea să spună ceva, dar Marjorie nu o lasă, grăbindu-se să continue:

— M-a avertizat că s-ar putea să refuzi. Mi-a zis să-ți spun că nu ești obligată să te muți în ea definitiv, că poți să stai doar câteva zile... Sau s-o folosești ca reședință de vacanță.

Joanne nu reușește să zâmbească. Murmură jenată:

— Îmi pare foarte rău că a trebuit să-ți dai atâta osteneală...

Marjorie zâmbește și ochii ei de culoarea alunei strălucesc.

— Drept să-ți spun, chestia asta m-a amuzat grozav.

Totuși Joanne e în continuare stânjenită.

— Eu... Eu am un mic teren în Lescun, într-un cătun eco... Particip la un proiect de permacultură... În plus, Pok va deveni tată... Vreau să zic... Motanul meu o să aibă pui în curând. Eu... Cred că n-ar trebui să-ți accept propunerea... Eu... Să știi că nu sunt o citadină.

Marjorie nu se arată câtuși de puțin jignită. Părea că se așteaptă exact la o astfel de reacție.

— Înțeleg, Joanne. Dar stai liniștită, îți rămâne opțiunea de a păstra camera ca reședință de vacanță. Eu și părinții mei am fi încântați să ne vedem toți într-una din aceste zile....

Marjorie continuă să-și miște gura, dar niciun sunet nu-i mai iese de pe buze. De partea cealaltă a mesei, Joanne tocmai și-a scos șalul care-i înfășura gâtul, umerii și întreg bustul. Îl pune încet pe masă, lângă ceașca aburindă. Marjorie nu-și poate lua ochii de la ceea ce vede. Duce o mână la gură, lăsându-se pe spătarul scaunului. Fața lui Joanne rămâne senină.

— Este...

Marjorie nu reușește să vorbească. Încearcă din nou să formuleze o propoziție.

— Émile...?

Joanne încuviințează. Vede lacrimile șiroind pe fața lui Marjorie, acoperindu-i mâna, pe care o ține în continuare pe gură.

— El... El știa?

Ochii lui Joanne se umbresc de tristețe.

— Nu. Era deja cu mințile rătăcite de ceva vreme.

De cealaltă parte a mesei, Marjorie plânge cu lacrimi fierbinți. Lacrimi de fericire, de data asta. De uluire.

— Măi, să fie... O să... O să faci toată familia să plângă!

Joanne își pune mâinile cu blândețe pe pântecul care se rotunjește, sub rochia ei neagră. Pe acea ființă micuță pe care o simte în sfârșit mișcând, concepută într-o zi frumoasă cu zăpadă, în valea din Aas, în Ajunul Crăciunului. Acea făptură micuță care a făcut-o atât de neputincioasă în ultimele luni și care o face atât de puternică acum.

Marjorie plânge. Joanne plânge și ea în cafeneaua zgomotoasă. Se gândește că s-a sfârșit, că blestemul s-a rupt acum. S-a săturat de băieții care dispar.

— Știi ce este? întreabă Marjorie luând un șervețel ca să-și șteargă ochii.

Joanne dă din cap.
— Este fetiță.
Marjorie zâmbește printre lacrimi. Repetă emoționată:
— O fetiță?
— O micuță Opale. Cea mai prețioasă dintre toate pietrele prețioase.
Afară, ploaia se oprește încet-încet. Geamul se aburește. În stradă, un copil se amuză desenând pe el un soare. Nici Joanne, nici Marjorie nu văd că afară se înseninează. Nu văd acea tentă delicată de albastru-gălbui pe care o capătă cerul. Mai târziu, o vor vedea. Mai târziu, când vor ieși din cafenea. Marjorie va scoate un oftat de ușurare închizând ochii pe jumătate. Joanne va zâmbi. Va murmura câteva cuvinte. *Începeam să-mi pierd răbdarea...*
Dar deocamdată, ele sunt încă în cafenea și Marjorie rostește, în timp ce își vâră batista în buzunar:
— Cred că... Cred că va trebui să șterg praful în reședința ta de vacanță... Și aș face bine să aerisesc.
De cealaltă parte a mesei, Joanne rămâne impasibilă, cu mâinile puse pe pântec.
— O să rămâi cu noi în seara asta?
Joanne se gândește câteva secunde. Isadora are grijă de Pok și de pisica tigrată, în Lescun. A prezis că nașterea nu va avea loc mai devreme de o lună. Nimic n-o presează să se întoarcă astăzi.
— Bine, încuviințează Joanne. Dar trebuie să te previn...
Marjorie se încruntă ușor, neliniștită.
— ...Da?
— În ceea ce privește cina.
Marjorie așteaptă, aplecată spre ea. Joanne schițează un zâmbet jenat.
— Eu nu mănânc carne.

„Fiecare zi poartă în ea Eternitatea."
Paulo COELHO, *Alchimistul*